AGONIA ROMÂNIEI [1]1944 – 1948

Coperta de MIRCEA BACIU

Seria

ISTORIE CONTEMPORANA

Ptficolae Baciu

AGONIA

ROMÂNIEI

1944 – 1948

DOSARELE SECRETE ACUZĂ

EDITURA DACIA CLUJ-NAPOCA IM»

Cititorule, dragă soră şi drag frate români

Spuneţi generaţiilor viitoare ci mulţi dintre exilaţii români şi-au făcut datoria şi au rămas credincioşi Neamului Românesc pini la urmă.

Nicolae Bariu

DE ACELAŞI AUTOR:

De Ceßeles d'Anna Pauker avtx Prisons de Tito.

Prix Silvio Pellico, 1951, Le Livre Contemporaine, Paria (epuizată)

Yalta şi crucificarea României, Editura Europa, Roma (epuizată)

L'Europe d'Est trahie et vendue, La Pensée Universelle, Paris

Sell-our to Stalin, Vantage Press, New York, N. Y.

Verraten und verkault, Universitas, Herbing/Müller, München

România în Agonie, 1943 – 1947, Editura Ion Dumitra, München i' AHLĂ DE MATERII

1

AGONIA ROMÂNIEI 1944 – 1947

TABLOU CRONOLOGIC

*

Pentru a înlesni urmărirea evenimentelor, mai ales în enorma cantitate de documente, citate şi date, utilizate de autor, pentru a cimenta fiecare din afirmaţiile sale, dăm mai jes un tablou cronologic cu date istorice mai importante.

193»

Aprilie. Anglia şi Franţa d. îi garanţii solemne Românim

23 August. Pactul de neagresiune Ribbeutrop-Molotov

1 Septembrie. Hitler atacă Polonia.

30 Noiembrie. Ruşii atacă Finlanda.

1940

Iunie. Ruşii ocupă Ţările Baltice.

26 Iunie. Ruşii dau ultimatum României; cedarea Basarabiei şi Bucovinei de nord.

30 August. Dictatul de la Viena. Mutilarea Transilvaniei şi e Dobrogei de către Hitler.

6 Septembrie. Abdicarea rege*, lui Carol al II-lea…

Octombrie. Trupele germani intră în România.

1941

22 Iunie. Hitler atacă Rusiţ Trupele române trec Prutul.

Iulie. Semnarea convenţiei dn tşisimilă mutuală anglo-rugă la Moscova.

6 Decembrie. Japonezii atacă Pearl Harbor, bază navală a Statelor Unite în insulele Hawal.

Docombrie. Mareşalul Antonescu declară război Statelor Unite alo Americii.

16 Decembrie Anthony Eden la Moscova. Stalin ti cere Basarabia şi Bucovina, precum şi baze militare în România.

1949

Mai. Tratatul de asistenţă mutuală anglo rus. Pretenţiile ru –, seşti asupra României şi a Balcanilor.

IMS

Ianuarie. Roosevell cerc ţărilor Axei şi smintiţilor capitularea necondiţionată.

2 Fobruario. Capitularea armatelor germane la Stalingrad.

2 Februarie. Mareşalul Antonoscu propune lui Mussolini ieşirea comună din război.

Septembrie. Încep negocieri secrete pentru încheiera unui armistiţiu cu anglo-americanii.

Octombrie. Încercările de armistiţiu ale lui Antonoscu la Lisabona, cu englezii.

Octombrie. Conferinţa miniştrilor de externe ai Aliaţilor la Moscova.

Noiembrie. Conferinţa de la Teheran.

Decembrie. Trei ofiţeri onglezi sunt paraşutaţi în Romtnia.

Decembrie. Încep discuţii de armistiţiu între români

şi ruşi la Stockholm.

1944

17 Martie. Încep negocierile de aribistiţiu la Cairo.

2 Aprilie. Declaraţia solemnă a lui Molotov privind România.

8 Aprilie. Încep bombardamentele americane în România.

12 Aprilie. Comunicarea condiţiilor de armistiţiu la Cairo.

Aprilie. Comunicarea condiţiilor de armistiţiu la Stockholm.

31 Mai. Ruşii ameliorează condiţiile de armistiţiu de la Slock –, holm, oforite mareşalului Antonescu.

10 Iunie. Maniu acceptă termenii armistiţiului de la Cairo.

12 Iunie. Roosevelt de acord cu Churchill, pentru a ceda România ruşilor. Crearea zonelor de influenţă în Balcani.

27 Iunie. Maniu trimite spre aprobare la Cairo planul de „volte-face".

22 August. Mareşalul Antonescu cere armistiţiu prin ambasadorul Turciei.

August. Mareşalul Antonescu cere armistiţiu prin ministrul Suediei.

August. Arestarea Mareşalului Antonescu. Încetarea ostilităţilor.

12 Septembrie. Somnarea capitulării necondiţionate a Romă. mei, la Moscova.

9 Octombrie. Churchill vinde România şi stabileşte definitiv zonele de influenţă în Balcani.

1945

4 – 11 Februarie. Conferinţa de la Yalta.

12 Aprilie. Moartea lui Roosevelt.

8 Mai. Capitularea Germaniei.

17 Iulie. Conferinţa de la l’otsdam.
6 August. Bomba atomicii asupra Hiroşimoi.
15 August. Capitularea Japoniei.
Decembrie. Conferinţa celor trei miniştri de externe la Moscova.
Decembrie 1945-ianuarie 1946. Misiunea de mistificare Harriman-Kerr, la Bucureşti.
1946
6 Februarie. Statele Unite ale Americii şi Anglia recunosc guvernul Groza.
19 Noiembrie. Alegerile din România.
1 Decembrie. Deschiderea Parlamentului fără prezenţa opoziţiei.
1947
27 Ianuarie. Semnarea tratatelor de pace.
II Iulie. Arestarea lui Iuliu Meniu, Ion Mihalache ele. Dizolvarea pari idelor democratice.
30 Decembrie. Abdicarea rogolui Mihai l.
1948
Aprilie. Blocada Berlinului.
Iulio. Excluderea mareşalului îi to din Corni inform.
1949
Triumful lui Mao Zedong în China.
23 Februarie. Cehoslovacia devine satelit al Rusiei sovietice.
August. Ruşii experimentează prima lor bombă atomică.
1950
25 Iunie, începe războiul din Coreea.
1958
20 Ianuarie. Generalul Eisenhower devine preşedinte al Statelor Unite ale Americii.
Martie. Moartea lui Stalin
INTRODUCERE

Epurat. din Baroul de Ilfov, unde era tăuăr avocat, întemniţat, familia sa decimată şi distrusă, autorul acestei lucrări şi-a recâştigat libertatea, trecând Dunărea şi Drava înot, după ce trecuse prin zece închisori comuniste ale Anei Panker şi ale lui Tito?

După lupta de fiecare zi a oricărui. exilat, când a ieşit la Buprafaţa nevoilor şi problemelor materiale, autoral a vrut – o curiozitate legitimă – şi ştie cum, dinamiza cui şi în be împrejurări ne-am pierdut ţara. Ceva mai frrtut, à vrut să înţeleaşă cum popoarele american ţi englez, lùptind curajos şi eroic pe câmpul de luptă, au câştigat războiul, dar au pierdut pacea. – f!: – V – jj:

Şi cum ştia că istoria fusese falsificată, atât în ce priveşte Româpia, cât şi aceea a celui de-al doilea război mondial, autorul şi-a căutat singur, prin arhivei? militare şi politice de la Washington şi jlondra, răspunsul la iiœgfô chinuitoare întrebări. Documente noi, ultrasecrete, lege Sn «l suprafaţă, ce puneau într-o nouă şi fenhuă lumini evenimentele Cimpşcute. Aceste documente Ulffasecrete explicau, dar acuzau

Rezultatul cercetărilor sale de luni şi luni de muncă şi frământare de fiecare zi a fost La început Ţaua şi Crucificarea României, o carte Berisă în româneşte, pentru români, oriunde ar fi ei. Crezând că este de datoria lui să explice Lumii Libere tragicele greşeli ale hii Roosjşvelt şi Churchill în conducerea celui de-al doilea război mondial şi a restabili adevărul. istoric falsificat şi pentru a alarma această lume contra pericolului imperialist şi Comunist rusesc, autorul a scris şi publicat o lucrare separată; L'Europe de VEst trahie et vendue, în 19841 a Paris, în limba franceză (Edition La Pensée Universelle). Bine primită de presă şi personalităţile străine, această carte a fost tradusă şi publicată în 1981 în englezeşte, la New York, în êdituia Yantagè Press, sub titlul Sell-Out to Stalin-

The Trégic Errors ôf Chütcki, U and Rooseveli

În 1985, sub titlul Verraten und verkault, cartea a apărut în limba germană, în editura U universitas (Herbig/Müller) din München. Traducerea italiană este gata şi-şi aşteaptă editorul.

Toate acestea au implicat o muncă enormă, cu mari eforturi fizice şi financiare. Dar ele au fost duse cu bine până la sfârşit. Autorul a avut permanent conştiinţa că el îşi face datoria faţă de neamul sacrificat, că lucrările lui nu sunt „cărţi”, ci acte de conştiinţă românească. Acest fapt l-a întărit, l-a încurajat, l-a ajutat.

* * *

În cărţile sus menţionate, arătăm în lumina ultimelor documente ultrasecrete cum, atât Roosevelt, cât şi Churchill, în mod voluntar, premeditat, secret şi cinic, au sacrificat ruşilor Europa de răsărit, fără cunoştinţa, fără aprobarea şi fără ratificarea popoarelor englez şi american. Arătam cum s-a falsificat atât istoria României, cât şi cea a celui de-al doilea război mondial, pentru a se mistifica şi înşela opinia publică mondială asupra acestui teribil „aranjament”. Cum o adevărată conspiraţie a tăcerii s-a întins asupra acestor „aranjamente” ce au dus până la urină la promovarea Uniunii Sovietice, o ţară de mina a cincea în 1939 la statutul de mare putere de azi şi de permanent şi mortal pericol pentru Lumea Liberă. Pe de altă parte, lămuream – în parte – politica României în cursul acestui al doilea război mondial şi prezentam sub cu totul alte aspecte unele din evenimentele româneşti, deformat sau intenţionat falsificat prezentate. Pentru România, mă refeream la „legitimitatea războiului nostru contra Uniunii Sovietice”, un război de „legitimă apărare naţională”, la încercările României de a ieşi din acest război încă din 1913. Mă ocupam de actul de la 23 august 1944 şi consecinţele lui; de agonia şi moartea României

libere şi democrate prin impunerea recunoaşterii guvernului Uniunii Sovietice, Groza, şi a alegerilor falsificate din 1946. Explicam unele din tragicele greşeli ale lui Roosevelt şi Churchill printr-o totală miopie politică, prin necunoaşterea politicii imperialiste a Rusiei şi a universalismului doctrinei marxiste. Adăugam, în explicaţii, boala şi senilitatea lor avansate, ca şi rolul jucat de trădătorii din jurul lor, oameni ai Kremlinului.

În volumul de faţă adâncesc şi completez unele aspect» ale problemelor ridicate anterior.

De la publicarea lucrărilor citate, alte acte „ultrasecrete" au fost decontrolate, alte lucrări au fost publicate, alte fapte şi. mărturii au văzut lumina zilei. Bineînţeles unele erau acte şi lucrări necunoscute de mine, când am scris primele lucrări, şi care apar acum, în prezenta lucrare. Ea nu este o repetiţie a celor anterioare. Este o completare, o adâncire de probleme, o confirmare a tezelor susţinute anterior, ce-şi găsesc, din nenorocire, o absolută confirmare. Adaug că găsirea unui imens dosar cu documente ultrasecrete al Misiunii Americane în România, între 1944 şi 1948, Îmi permite să mă refer la aceste documente reproducându-le după voie, fiindcă legea americană, spre deosebire de cea engleză, Îmi permite o citare directă.

Prezenta lucrare tratind, în primul rând şi aproape exclusiv, problemele legate de soarta României, era firesc ca oamenii politici români, în frunte cu fostul rege, să fie citaţi în această carte. Eu nu am aparţinut, nici în ţară, nici în exil, nici unui partid politic. Am considerat, din aprilie 1948, când am ieşit din spatele blestematei Cortine de Fier şi până astăzi, că românii trebuie să facă „românism" şi nu politică de „partid", de „comitete", de „biserici" şi „bisericuţe".

Cetăţean american din 1957, total independent de

caracter, independent pe plan financiar, eu am fost şi am rămas un om singur, izolat, fără apartenenţă, fără nevoia de a face compromisuri şi de a-mi îndoi şira spinării. Nu am avut şi nu am nicio duşmănie personală cu niciunul dintre români. Duşmanii mei au fost şi sunt duşmanii neamului românesc şi ai libertăţii. Critica mea nu se referă la oameni, ci la politica dusă de ei. Greşelile lor nu pun în discuţie integritatea lor morală sau „tră – aarea", ci judecata lor politică, greşelile lor făcute sau setea lor de putere, ruşinoasă şi nedemnă, faţă de un neam îndurerat şi răstignit.

Neavind niciodată nicio ambiţie politică în exilul românesc, eu am căutat să fiu un cetăţean loial ţării mele adoptive, Statele Unite ale Americii. Poporul american – mare, generos şi profund democrat – a fost minţit şi înşelat ca şi poporul englez. Ca şi acesta din urmă, poporul american a câştigat războiul, dar a pierdut pacea.

De ce şi cum?

Cetăţean loial, am considerat de datoria mea că trebuie să împărtăşesc poporului căruia îi aparţin prin adopţiune, adevărul. Un adevăr ce până acum era ascuns, deformat, falsificat. Numai aşa puteam răscumpăra generozitatea acestui popor şi-faţă de refugiaţii români şi faţă de ţara românească, spubindu-le adevărul adevărat, arătându-le inexplicabilele grefe îi ale conducătorului lui, Franklin Del ano Roosevelt, şi a încerca să le indic – în ceaţa periculoasă a prezentului drumul salvării, drumul viitorului, după puterile mele limitate, umile.

Parte din materialul ce urmează a fost publicat de mine recent în câteva ziare. L-am reprodus intact şi, ca atare, fatal vor fi repetiţii. Cer indulgenţa cititorilor pentru aceasta, ca şi pentru repetarea unor subiecte, a unor documente sau argumentări. Unele au fost făcute intenţionat, altele sunt fatale, când este necesar să se

revină asupra unor probleme. Unele repetiţii au fost cu atât mai necesare cu cât au trecut 42 de am de la al doilea război mondial, din cauza căruia neam pierdut ţara, iar generaţiile noi de români nu sunt familiarizate, nici cu viaţa politică românească din acea vreme, şi nici cu evenimentele politice aşa cum s-au desfăşurat. Pentru ei era nevoie de unele explicaţii suplimentare, de repetiţii

Intrat în iarna vieţii «ale, autorul a crezut de datoria lui să lase istoriei de mâine materialul din prezentul volum, ca să poată servi după dezrobirea ţării la completarea unei Istorii româneşti obiective, cinstite.

Autorul şi-a permis să adauge la sfârşit şi o parte de material ce, la prim aspect, este mai mult „personal”. O face cu umilinţă. El vrea să lase posterităţii româneşti un „raport” al unui soldat din exilul românesc, ce a încercat să-şi facă datoria faţă de neamul crucificat. El nu vrea să iasă din alinierea frontului. Sunt mulţi, foarte mulţi români, care cu siguranţă şi-au făcut datoria faţă de ţară mai mult şi mai bine. Dar autorul nu putea sta ascuns, în confort material, în indiferenţă. Marile umbre ale decimatei lui familii, a cohortei de colegi exterminaţi prin închisori şi lagăre de concentrare, sutele de mii de morţi de pe frontul rusesc sau cel ungaro-cehoslovac, ca şi codeţinuţii celor zece puşcării comuniste, prin care a trecut, au dreptul să-l întrebe din fundul mormintelor lor fără nume şi fără cruce:

Dar tu, român, ce ai făcut în exil pentru noi, pentru ţara ta de azi şi de mâine?

Iată răspunsul. Un răspuns modest, umil, dar un răspuns cinstit, românesc.

New York, mai 1987 N. Baciu fost avocat fu Baroul de Ilfov

Bucureşti, 17 aprilie 1990

Revenind în ţarfi după eroica revoluţie din 21

decembrie 1989, autorul a găsit un început de eră nouă, o rază de soare pentru viitorul neamului românesc.

I se roagă ca acest început să fie continuat şi soarele libertăţii, al adevăratei democraţii, să se reverse ca o mani cerească asupra prea greului încercat popor român.

— Pentru cunoaşterea întregii tragedii trăite timp de 45 de ani, în contextul istoric al evenimentelor, prezentul volum trebuie citit de toţi românii de azi şi de generaţiile vii

10*”— o”.

N. Baciu

IMPORTANTĂ NOTĂ EXPLICATIVA

Ţin să atrag atenţia cititorilor asupra necesităţii de a lua anumite expresii şi anumite concluzii preliminare sub un aspect flexibil şi relativ. O interpretare rigidă ar putea duce la contradicţii sau la concluzii precipitate şi greşite.

Aşa, de pildă, când eu afirm că politica lui Churebill urmărea o uniune de „English speaking people”, deci o politică „în doi” cu Statele Unite, dar că Roosevelt voia o politică în patru şi urmărea lichidarea Imperiului Britanic, aceste afirmaţii trebuie situate în contextul lor general şi al cadrului de război mondial, sub semnul unei politici care varia după soarta armelor. Această politică, şi în funcţie de personalitatea lui Churchill şi aceea a lui Roosevelt, deveniţi amândoi atotputernici, depindea şi de sănătatea lor, profund afectată în ultimii ani şi mai ales de anturajul şi „sursele” lor de informaţii asupra situaţiilor. „Surse” alterate de infiltraţiile comuniste la cel* mai înalt nivel.

În plus – şi mai ales cu privire la Statele Unite –, trebuie ţinut seama că opinia publică, Congresul american, Departamentul de Stat, şefii armatelor erau ţinuţi la distanţă de preşedintele Roosevelt, care făcea o politică personală şi pe care spera să o impună Statelor Unite, punându-i pe toţi aceştia în faţa faptului Împlinit. Când

afirm că Churchill – văzând că nu poate face o politică în „doi” – s-a decis pentru politica de „Împărţire a Europei” cu ruşii, afirmaţia mea trebuie luată în mod relativ: Împărţirea nu inbemna linia „Cortina de fier” de astăzi. Era un partaj de principiu ce putea varia după soarta bătăliilor, după înaintarea armatelor şi după conjunctura politică şi militară la un moment dat. În plus, trebuie ţinut seama că Churchill era un pragmatic, fără scrupule, cu un temperament schimbător. Bineînţeles, el nu dădea nimic de bunăvoie lui Stalin. De exemplu, când s-a adresat lui Roosevelt pentru a-i forţa mina (contra Departamentului de Stat) să aprobe „aranjamentul lui cu ruşii” ld Balcani, acest aranjament privea, La început, numai cedarea Rtviânici şi Bulgariei contra Greciei. Nici ChurchiH şi nici Roosevelt nu s-au gândit că ruşii vor pretinde control absolut asupra Cehoslovaciei, Poloniei, Ungariei şi Iugoslaviei. Aceste ţări au căzut în cursul negocierilor. Churchill le-a cedat cu regret şi cu reticenţe. Dacă ol nu şi-a propus niciodată „să debarce în Balcani pentru a tăia drumul ruşilor”, asta nu înseamnă că nu a vrut să debarce la Triest, pentru ca prin Valea Ljubljanei să ajungă înaintea ruşilor la Viena şi probabil şi la Budapesta şi Praga.

Este adevărat că zonele de ocupaţie au fost aranjate între angio-americani şi ruşi. Dar Cburchill nu era deloc dispus să le respecte dacă armatele anglo-ajncricane ar fi putut înainta cât mai mult înspre răsăritul Europei.

Telegramele lui disperate adresate lui Roosevelt pentru a-l convinge să forţeze mina generalului Eisenhower să ia Berlinul, să nu se retragă de la Praga etc., ca şi telegramele adresate lui Truman în acelaşi scop, arată clar că el voia să ocupe cât mai mult din Europa înaintep, ruşilor. Şefii militari americani nu aveau niciun obiectiv politic în vedere: ei urmăreau victoria şi înfrângerea cât mai rapidă a inamicului. Dar militarii

englezi gindeau „politic”. Memoriile lui Allenbrooke sunt edificatoare. El deplora actul de la 23 august 1944 al României, capitularea ei, fiindcă anglo-americanii nu erau încă nici la Rin. Capitularea României li „făcea pe ruşi stăpânii Europei”.

Opunerea lui ChurchiH la retrocedarea completă a Transilvaniei şi insistenţa lui, în aprilie 1944, în negocierile de la Cairo, de a lăsa rezolvarea acestei probleme la Conferinţa Păcii, se poate interpreta în mai multe feluri. Cititorul nu trebuie să se precipite asupra unor concluzii şi nici să vadă în aceasta contradicţii. Ruşii ne oferiseră la Stockholm întreaga parte a Transilvaniei, răpită de „Arbitrajul de la Viena” dictat de Hitler şi Mussolini. Oferta avea un scop clar: mai întâi poporul român, care pierdea Basarabia, Bucovina de Nord şi Herţa, trebuia să aibă o compensaţie pentru a încheia un armistiţiu. În plus, România fiind destinată „zonă de influenţă rusă”, aceştia aveau tot interesul să aibă o Românie de exploatat şi sovietizat cât mai mare, mai ales îţi detrimentul Ungariei care la acea vreme cădea în lotul Europei <U Apus.

La rândul lui, ChurchiH, care ştia că România era destinată sovietizării, ţinea să aibă ceva de oferit Ungariei pentru ieşirea ei din axă, anume o parte din Transilvania; mai alea că şi el şi Roosevelt sperau să aibă Ungaria în afara zonei de influenţă rusă. De aceea ipoteza că Churchili refuza recunoaşterea retrocedării în întregime a Transilvaniei în negocieri» de armistiţiu, pentru a forţa România să continue lupta contra ruşilor, se poate explica uşor şi nu e în contradicţie cu nimic.

Churebill s-a dus la Moscova mţnai în octombrie 1944, după capitularea necondiţionată a României. Dar în aprilie 1944, când el se opunea retrocedării totale a Transilvaniei, România avea un milion de oameni sub arme. Frontul crabine ţinut (Înainte de pătrunderea

virusului defetist şi al capitulării în rândurile comandamentelor prin „vizite şi conspiraţii”). O rezistenţă solidă şi prelungită a României intra perfect în vederile lui Churchili, cu tot partajul de principiu al Europei între el şi Stalin. România rezistând, ţinea pericolul comunist din Grecia la distanţă. Rezistenţa ei ar fi permis o eventuală debarcare la Triest, iar debarcarea din Normandia putea fi uşurată, iar trupele anglo-americane ar fi putut înainta, înaintea ruşilor în Germania şi Polonia.

Iată de ce este prudent a nu trage concluzii precipitate şi a analiza cu răbdare problemele sub toate aspectele lor.

Ţin să subliniez de o manieră categorică, dintr-un început, că, referindu-mă la personalităţi româneşti ce au jucat un rol în desfăşurarea evenimentelor din ţară şi exil, eu nu le contest nici patriotismul lor şi nici bunele lor intenţii sau buna lor credinţă. Eu prezint numai faptele, în mod riguros, exact.

Când critic, eu mă refer la lipsa lor de judecată politică, la greşelile lor de raţionament, la ambiţiile lor rdeseori – disproporţionate cu posibilităţile lor şi mai ales la o lipsă de conştiinţă a solidarităţii naţionale româneşti, când noi ar fi trebuit să fim imiţi de la mic la mare, de la „vlădică prea la opincă”.

Ori, această solidaritate naţională a lipsit.

CAPITOLUL I

DI & PEBATELE ÎNCERCĂRI AI R ROMÂNH DB A IEŞI DUF RĂZBOI

turi de armata germană a fost un act de legitimă apărare înţibitală.

România Mare, vrâul milenar al unui întreg neam ce a luptat ţi a-a sacrificat pentru a o realiza, s-a prăbuşit în câteva săptămferi. Datorită pactului de brigandaj Hrtler-Stalin, Basarabia şi Bucovina de Nord au fost pierdute la

26 iunie 1940, în urma ultimtumului dat de Uniunea Sovietică. Peste trei milioane de fraţi români din Basarabia străbună cad sub cnutul rusesc, 51.000 de km² din pământul românesc ne sunt furaţi.

Printr-un alt act de brigandaj, „Arbitrajul de la Viena”, făcut de Hitler şi Mussolini, Tratatul de la Versailles – respectiv Triandn – este. rupt de cei doi dictatori şi aruncat la pubela istoriei. Transilvania, leagănul de acum două mii de ani a) poporului român, este sfâşiată în două: partea de nord este cedată ungurilor la urma acestui „arbitraj-ultimatum”. Peste două milioane şi jumătate de români intră din nou sub jugul unguresc. La sud, datorită aceluiaşi ignobil „arbitraj”, Bulgaria ia jumătate din Dobrogea, cu alţi 400.000 de români, după şi ei în sclavie în interiorul României sfâşiate, un rege tiranic, corupt şi vicios, Carol (p II-lea, încerca ultimele manevre sl-şi salveze tronul de la prăbuşire. Armata umilită, aştepta să-şi regăsească demnitatea şi rolul ei de apărătoare a gliei străbune.

§ub presiunea evenimentelor, a partidelor politice, a Gărzii de Fier n-a armatei, Carol al I-lea abdicări» 6 septembrie 1940, după rece ani de dotniuă ebuzivă şi coruptă. El iş drumul eximî>u, după numirea cu depline puteri a gv
neralului Ion Antonescu ca prim-ministru ... c
statului, ...
Voievodul de Alba Iulia, Mihai, revine ... e
niei, cu toată virsta sa fragedă.

„* „* * * anducâlorul ca rege al Romă De reţinut că, cu toată răpirea Basarabiei şi Bucovinei di?. Nord de către Rusia prin ultimatumul din 26 iunie, aceasta nu era mulţumită. Ea voia mai mult, voia de fapt ocuparea întregii Românii sau o completă mână liberă asupra ei. Intenţiile agresive ale Uniunii Sovietice împotriva României au continuat şi după răpirea Basarabiei şi Bucovinei de Nord.

Rusia nu se mulţumea numai cu răpirea celor două provincii neaoşe româneşti. Ea voia şi mai mult pământ românesc şi baze militare în România, Bulgaria şi Turcia. În această privinţă găsim o preţioasă mărturie a domnului Dr. Paul Schmidt, interpretul lui Hitler, care a fost prezent la întrevederea Hitler-Molotov din noiembrie 1940:

„Molotov îi spune lui Hitler că el vrea să discute problemele europene. «Dumneata ai dat o garanţie a frontierelor României care nouă ne displacă. Este această garanţie valabilă şi contra Rusiei?» «Garanţia este valabilă contra oricăruia care va ataca România» – a răspuns Hitler”. (Hiller’s Interpret ei, pag. 217).

De remarcat că în toate întrevederile mareşalului Antonescu cu Hitler, mareşalul se plângea de nedreptatea făcută României prin „Arbitrajul de la Viena” şi cerea revenirea Transilvaniei româneşti la Patria Mamă. Vom cita tot din cartea Hitler’s Interpreter, a domnului Dr. Paul Schmidt.

„Antonescu era antibolşevic şi antistav până în măduva oaselor. El era un fanatic opozant al Arbitrajului de la Viena, care a dat Ungariei o parte a Transilvaniei pe care mareşalul o numea leagănul poporului român. Înainte de a fi introdus la Hitler, el a fost sfătuit să nu scoată o vorbă despre Arbitrajul de la Viena în discuţiile lui cu Hitler. Cu toate acestea, mareşalul Antonescu nu a vorbit – două ore întregi – decât de acest arbitraj nedrept”. (pag. 206)

În întrevederea din Prusia Orientală, din februarie 1942, interpretul lui Hitler notează la pagina 244:

„Eu am arătat în altă parte cum Antonescu începea discuţia cu Hitler printr-o lungă introducere asupra întemeierii României, pe care o descria ca fiind stâncă ce a rezistat tuturor atacurilor slave, de-a lungul veacurilor şi a cărui leagăn este Transilvania. La fiecare vizită a sa,

Antonescu indica deschis şi fără sfială intenţia sa de a recuceri întreaga Transilvanie prin forţa armelor. Hitler se bucura în sinea sa de ieşirile lui Antonescu contra ungurilor şi a mers atât de departe. Incit să-i dea a înţelege că s-ar putea, mai târziu, să-i dea mână liberă în planurile lui de recucerire a Transilvaniei de Nord. istoria niciodată nu stă pe loc i-a spus Hitler, ca să-l mai îmbuneze pe Antonescu, care se plângea de nedreptatea arbit ra jului de la Viona. Şi ca să fie şi mai bine înţeles, Hitler a adăugat: Dumneata s-ar putea să fii în măsură să întorci o nouă pagină de istoric. Antonescu I-a înţeles destul de bine şi în toate întrevederile i-a amintit lui Hitler de promisiunea lui asupra Transilvaniei”.

Amintesc cititorilor că „Arbitrajul de la Viena” a fost rezultatul unui abject ultimatum dat României de Hitler şi Mussolini, după cum răpirea Basarabiei şi Bucovinei a fost un brigandaj-pact între Stalin şi Hitler. Iată de ce atitudinea mareşalului Antonescu trebuie subliniată: ea e plină de demnitate, de înalt patriotism şi de curaj în faţa stăpânului (la acea vreme) a întregii Europe. Speranţa recuceririi Transilvaniei de Nord a fost desigur elementul determinant în continuarea războiului contra Uniunii Sovietice, după ajungerea Ja Nistru.

Mareşalul Antonescu a avut curajul să-i ceară lui Hitler să facă pace cu anglo-americanii. Ne-o spune tot Dr. Paul Schmidt, interpretul lui Hitler:

„Antonescu în mod constant şi mai ales în primăvara lui 1944 cerea lui Hitler să se înţeleagă cu anglo-americanii, dar el nici nu voia să audă de aşa ceva. El s-ar fi înţeles mai curând cu Stalin”. (Hitler’s Interpreter, pag. 269) „Ceva mai mult, Hitler ştia de tratativele lui Minai Antonescu cu aliaţii. Când Hitler i-a arătat mareşalului Antonescu documente asupra acestor negocieri şi a cerut demiterea ministrului român de externe, mareşalul a

refuzat categoric să o facă”. (pag. 271).

Au fost, cum era firesc, unele reticenţe printre oamenii politici români. Româniq Mare a ieşit, ca urmare a primului război mondial, dintr-o luptă eroică, titanică, dusă de micul popor român alături de francezi, englezi şi americani. Schimbarea de alianţă şi intrarea în război alături de fostul inamic era o problemă de conştiinţă, şi colectivă, şi individuală. Dar o serie de împrejurări, de greşeli şi fatalităţi, fac ca soarta războiului să se întoarcă. O iarnă excepţională opreşte înaintarea fulgerătoare a Germaniei la porţile Moscovei, expunând viscolului nemilos al Siberiei soldaţii germani, neechipaţi pentru asemenea climă. Se credea într-o plimbare da 3 – 5. săptămâni... Generalii germani nu sunt ascultaţi de un

Hitler autoritar. Japonezii atacă pe americani la Pearl Harbor şi Statele Unite intră în război.

În înaintarea lor în Rusia, având ca obiectiv Stalingra1 dul, anualele lui Hitler au surpriza de a se găsi în iarna lui 1942/43 în faţa a ISO de divizii sovietice proaspete, bine antrenate şi edupate. Era întreaga armată a frontierelor de răsărit ale Uniunii Sovietice, retrasă în urma unei informaţii extraordinare a spionului comunist Riebard Soige, corespondent de război nazist la Tokio. Sorge aflase că japonezii nu atacă Rusia. Stalin l-a crezut, a golit întregul front de răsărit, iar rezultatul a fost bătălia şi victoria rusă de la Stalingrad din decembrie 1942-februarie 1943. Armata română, ajunsă şi ea cu două divizii la Stalingrad, este decimată şi făcută prizonieră.

Din acel moment, mareşalul Antonescu, militar de mare valoare (ce a jucat un rol determinant în victoriile româneşti ale primului război mondial), a înţeles că războiul Germaniei este pierdut şi a decis „ca să vedem să nu-l pierdem pe al nostru”.

Deci, din 1943, guvernul, lucrând mână în mână cu

opoziţia română – Iuliu Maniu, preşedintele Partidului Naţional Ţărănesc şi Diuu Brătianu, preşedintele Partidului Naţional Liberal – a început tatonări, discuţii şi negocieri, pentru a face „volte-face” şi a ieşi dintr-un război considerat pierdut. Bineînţeles, acest lucru nu era uşor. Germanii aveau puternice foiţe în România, un Gestapo important şi eficace şi Garda de Fier, pe care ei puteau’ conta pentru a constitui un alt guvern român. S-au scris tot felul de lucruri, de legende, de inexactităţi şi de patente falsuri istorice asupra negocierilor României de a ieşi din război ca şi asupra actului de la 23 august 1944. Mulţi „eroi”, mulţi „impostori” şi-au arogat merite şi au falsificat istoria prin mărturiile lor mitomane şi interesate. Am restabilit – ta mare măsură – adevărul asupra acestor fapte în Yalta fi crucificarea României şi voi adânci acum unele aspecte ale acestor două probleme. Le voi reda în adevărata lor lumină istorică, pentru a le situa într-un cadru exact, a demistifica merite, a demasca pe impostori şi a. restabili un adevăr istoric, azi absolut definitiv şi fără posibilitate de contestare.

* * *

În timpul anului 1943 s-au făcut mai multe încercări de către „peaee feelers” [antenele de pace] români de a intra în contact cu anglo-americanii. Un demers mai important la

Madrid, făcut de comun acord cu Antonescu şi Maniu, pentru a-l contacta pe ambasadorul american Heyea. O timidă tentativă la Stockholm, prin noul ministru român de acolo, Nanu. La Lisabona prin ministrul plenipotenţiar al guvernului Antonescu, profesorul Cădere. La fel, prin Vatican şi prin Elveţia.

Oricum, este de reţinut că încă din 1943, mareşalul Antonescu a discutat cu Iuliu Maniu şi cu Dinu Brătianu problema ieşirii din război a României, fiind bineînţeles de

acord că aceasta nu le putea face decât dacă anglo-americanii vor fi garantat integritatea şi suveranitatea României şi cu un minimum de garanţii în cadrul unui armistiţiu demn şi echitabil. Toţi trei au refulat discuţii directe şi bilaterale numai cu ruşii, fiindcă nimeni nu avea încredere în cuvântul lor. România fusese invadată, cotropită şi mutilată de ruşi de 12 ori în nefericita ei istorie. Deci nu Be putea acorda nicio încredere ruşilor fără o garantare a termenilor de armistiţiu cu ei îi de către anglo-americani. Fără aceste garanţii, orice armistiţiu românesc făcut cu ruşii însemna pierderea independenţei şi suveranităţii României, însemna comunicarea şi sovieticarea ţării, lichidarea intelectualităţii şi burgheziei româneşti, foametea, mizeria şi sclavajul.

Pe de altă parte, mareşalul Antonescu, conştient că cele trai mari puteri aliate ar fi putut să refuze a negocia cu el sau să-i îngreuneze condiţiile de armistiţiu, fiindcă el dusese războiul contra lor, a convenit cu Iuliu Maniu fi Brătianu că el se va da la o parte, dacă cei doi pot obţine de la aliaţi condiţii mai bune pentru pace. El le lăsa puterea şi le promitea tot concursul militar. Atât Maniu dt şi Brătianu au cerut lui Antonescu să facă el armistiţiul, fiind vorba de o operaţiune militară ce putea antrena un război cu Germania. Dar ei au consimţit să negocieze cu aliaţii pe această alternativă.

Faimosul „master spy” [macătru spion], americanul Dori o van, şeful serviciilor OSS, lucra încă din 1943 să detaşeze Bulgaria şi România de Germania. Bulgaria pentru poziţia ei strategică, iar România pentru importanţa petrolului ei, atât de necesar armatelor germane. Donovan a fost cu atât mai satisfăcut, cu dt la 10 februarie 1943 a avut informaţii – via Mas Auschnitt (Yarrow, N.Y) – că mareşalul Antonescu este gata să părăsească Axa, dacă se asigură independenţa României

de la ruşi şi dacă Statele Unite şi Marea Britanie o garantează. Donovan transmite imediat informat ia lui Allen Dulles, la Berna, spre exploatare. Dar subsecretarul de stat american Berle opreşte întreaga procedură, fiindcă – pretindea ei – serviciile secrete americane încalcă domeniul politic rezervai lui. Lucrurile rămân aşa pinfi la numirea lui Alexandru Cretzeanu ca ambasador la Ankara, trimis de Antooescu, tocmai pentru a începe sondaje şi negocieri de ieşire din război. Asta se petrecea în toamna anului 1943.

Alexandru Cretzeanu ia imediat contact cu şeful serviciului SIS britanic din Istanbul. El comunică acestuia că România este pata să iasă din Axă, dacă i se dă garanţii în problema graniţelor cu Rusia. Şeful britanic comunică imediat acest lucru şefului american al OSS, Macfarland, care informează la rândul său pe ambasadorul american în Turcia Laurence Steinhardt. După Antohnylare Brown, biograful lui Bill Donovan (vezi cartea sa The Llast Hero: Wild Bill Donovan) lucrurile stau astfel:

„Serviciile secrete aliate s-au întrunit la Cairo şi au decis trimiterea misiunii colonelului de Chastelain în România să lucreze ca intermediar între aliaţi şi Bucureşti. Acesta este prins la aterizare şi instalat într-un apartament al jardarmeriei la Bucureşti. Cititorii vor găsi detalii asupra acestui subiect mai departe. Deocamdată-reamintesc că legăturile Bucureştiului (guvern şi opoziţie) cu Ankara şi Cairo se făceau: prin staţia de radioemisie Reginald (conduse de prietenul lui Iuliu Maniu, Rică Georgescu, din închisoarea de la Malmaison, unde era deţinut) prin ministerul de externe român, prin cifru, la Ankara; prin ataşatul militar, colonelul Teodorescu, de la Ankara (mareşalul personal utiliza această formulă); şi apoi prin Braţia de emisie-recepţie a colonelului de Chastellaine, instalat în Cartierul General al Jandarmeriei, de la

Bucureşti. Iuliu Maniu avea un aparat acasă, iar mai târziu, Niculescu-Buzeşti avea şi el o staţie de emisie-recepţie.

Ca urmare a paraşutării colonelului de Chastellaine în România, principele Barbu Ştirbey este trimis, în cel mai mare secret, cu un paşaport dat de mareşalul Antonescu sub numele de Bond, la Cairo. Dar de la Istanbul ei este demascat de nemţi şi Hitler află despre întreaga misiune. Ceva mai mult, agenţia Reuter (engleză) difuzează în întreaga lume sosirea şi misiunea principelui. Cine a voit să torpileze negocierile? Cineva de la Bucureşti?

Voi reaminti în treacăt negocierile importante începute de Antonescu, din ianuarie 1943 cu Mussolini, pentru a-l convinge să iasă din Axă Împreună cu toţi sateliţii şi să forţeze pe Hitler să facă pace separată cu anglo-americanii. România fiind definitiv decisă să iasă din Axă şi din război, să se vadă în ce condiţii cei trei vor ca România să realizeze acest lucru şi cu cine să o facă?

La 21 noiembrie 1943, Departamentul de Stat este informat că Iuliu Maniu vrea să trimită un emisar să negocieze ieşirea României din război. La cererea lui Iuliu Maniu, mareşalul Antonescu acorda principelui Barbu Ştirbey un paşaport diplomatic ca să plece la Ankara şi la Londra, unde să negocieze ieşirea din război. Ceva mai mult, mareşalul Antonescu primeşte pe Ştirbey înainte de plecare şi-i cere să vadă cu cine vor aliaţii să încheie armistiţiul: cu el sau cu opoziţia (Iuliu Maniu şi Dinu-Brătianu). Este surprinzător să citeşti azi cum unii se laudă cu acte de „rezistenţă”, când este absolut stabilit că Ştirbey şi mai apoi Constantin Vişoianu tratau, atât în numele mareşalului, cât şi al opoziţiei şi că toţi trei aliaţii tratau cu amândoi, şi cu mareşalul, şi cu Maniu.

S-ar putea ca următoarea informaţie să nu aibă nicio importanţă, dar s-ar putea ca ea să aibă totuşi una. Prinţul

Ştirbey avea patru fete: una era măritată cu ofiţerul englez Boxshall, care era şeful Intelligence Service-ului (MI6) pentru România. Un nepot al principelui era Alexandru Cretzeanu, ambasadorul guvernului Antonescu. Un alt ginere al principelui era Grigore Niculescu-Buzeşti, funcţionar la Ministerul de Externe român, la Direcţia Cifrului. Deci acolo unde vin şi de unde se trimit telegramele. Acesta din urmă devenise şi un intim al Palatului. Această reţea de rubedenii poate fi extrem de utilă, când membrii ei sunt cu toţii însufleţiţi de acelaşi înalt patriotism şi de acelaşi sublim ideal: „salvarea patriei1 1.

Cum vom vedea mai departe, întrega familie Ştirbey a jucat un rol capital, determinant, în evenimentele româneşti din anii 1943 – 1945, şi mai ales în actul de la 23 august 1944. Eu nu am motive să mă îndoiesc de patriotismul întregii familii Ştirbey. Ceea ce eu pun în discuţie este numai judecata politică la unii, iar la alţii amatorismul lor şi lipsa de experienţă politică sau setea de putere a altora şi facerea unei politici personale. Vreau să subliniez de asemenea şi dintru început că nu am niciun motiv să suspectez vreo influenţă capitală jucată de ginerele lui Ştirbey, colonelul Boxshall, şeful serviciului MI6 în România, de a fi profitat de legăturile lui de rudenie pentru a influenţa pe socrul şi cumnatul lui să facă o politici în favoarea patriei sale, Marea Britanie. Şi totuşi, par «natural ca un membru al familiei să influenţe se pe altul, direct sau indirect, voluntar sau involuntar. Şi problema este cu atât mai delicată dud interesele României sunt divergente de ale Angliei, divergente de la o patrie la altă patrie.

COTE L-A MXAWAT PE ŞTOUIBY

Sosit la Istanbul sub numele de Bond şi cu paşaport diplomaţie dat de mareşalul Antonescu, prinţul Ştir bej

este denunţat de agenţia britanică Reuterm presa mondială ci a venit să negocieze ieşuea României din război. Agenţia Reuter este britanică. Ea era sub cenzură. Ştirbey era Bond. Cum a putut fi el identificat, de cine şi cu ce cap? Nu suntem îndreptăţiţi să întrebăm? Cineva de la Bucureşti, dintre români, care nu voia ea mareşalul Antonescu să încheie el armistiţiul (cum era cazul lui Niculescu-Buzeşti, care se opunea prin Duca, la Stockholra, cum vom vedea, ca ruşii să încheie armistiţiul cu Antonescu)? Englezii singuri, care denunţind lui Hitler negocierile lui Antonescu prin Ştirbey, sperau să vadă România ocupată de armata germană prin indisponibilizarea unor forţe la România şi deci să faciliteze debarcarea lor în Normandia? Sau şi tntiraie armistiţiul ca să forţeze România să reziste ruşilor pentru a-i ţine di mai îndepărtaţi de Europa centrală, pentru ca armatele lor din Italia să ajungă la Viena, Praga şi Budapesta înaintea Armatei Roşii? Iată ipoteza pentru strategi, ca să o speculeze. Eu nu fac decât să le-o spun.

Normal, negocierile trebuiau discutate la Londra, unde prinţul Ştirbey era bine cunoscut. Dar tuşii s-au opus şi discuţiile s-au desfăşurat la Cairo cu ministrul rezident, Lord Moyne, pentru Marea Britanie ca prezident şi ambasadorul american McVeagh şi cel rus Novitov. La 17 martie 1944, prinţul Ştirbey face un patetic apel la generozitatea celor trei, ce se referea la Charta Atlanticului, Ia Declaraţia Drepturilor Omului, dar nu era nimic de făcut. Cei trei cereau capitularea necoru Hţionată. Întrebat de aceştia, Ştirbey le spune că l-a văzut pe mareşal înainte de plecare şi ştie că el vrea să facă „volte-faoe”, dacă România primeşte garanţiile şi ajutorai necesar. El

Bubtjniaa A că mimai mareşalul poate garanta o reuşită a acestei schimbări de front* fiind o chestiune de

operaţii militare. Este foarte. interesant de văzut că cei trei aliaţi considerau şi ei numai pe Antonescu în măsură să facă acest „volte-face”. Pentru aceasta, cei trei erau gata să plătească un preţ important României. Să vedem poziţia acestora faţă de aceste afirmaţii:

RUŞII:

Încă din noiembrie 1943, la conferinţa miniştrilor de externe de la Moscova şi apoi la cea de la Teheran, Molotov a afirmat că singurul om ce poate face o atare schimbare de front în România este mareşalul Antonescu. Ceva mai mult, el a iniţiat la afirşitul lui decembrie 1943 la Stockholm negocieri de armistiţiu direct cu el prin doamna Kolontay şi ministrul plenipotenţiar al României, Nanu.

AMERICANII i NEQOCIEBILE DE LA CAHLO

Aici avem trei documente de o importanţă capitală, asupra negocierilor de la Cairo.

Mai intâi avem telegrama lui Cordell Hull, numărul 139/2351, trimisă la 23 martie 1944 lui Harriman cu instrucţiuni:

„Departamentul de Stat Împărtăşeşte optimismul Foreign Office-ului asupra neaşteptatului demers realist făcut de propunerea românească. Noi credem că ei singuri trebuie să decidă dacă vor o lovitură de stat a lui Maniu sau o „volte-faoe” a guvernului Antonescu. Dar pentru o schimbare de front, recunoaştem că dacă el, mareşalul Antonescu, vrea şi este hotărât să o facă, numai el are mijloacele necesare şi cele mai mari şanse de succes. Autorităţile militare americane consideră acţiunea României de o importanţă excepţională. Ea trebuie să aibă statut de cobeligerantă şi ea trebuie să acţioneze cât mai repede”.

La nadul lor, militarii americani, în două rânduri, cer Departamentului de Stat să renunţe la orice consideraţiuni politice şi „ideologice” şi să încheie imediat un armistiţiu

cu România.

În numele Marelui Stat Major, amiralul Leaby scrie la 28 martie 1944:

„Cam am scris în scrisoarea precedentă, detaşarea României de Germania şi ieşirea ei din Axă este, din punct de vedere militar, de cea mai mare importanţă. Din acest punct de vedere, şefii de slut major sunt de părere că nicio condiţie restrictivă, de ordin politic sau de alte consideraţiuni, nu trebuie pusă pentru a împiedica încheierea acestor tratative de ieşire a României din Axă”.

În aceeaşi ordine de idei, vom cita telegrama numărul 4 – 1044 din 10 aprilie 1044 a generalului Marshall în persoană, care cere „statut de cobeligeranţu” pentru România, în cazul schimbării ei de front şi continuă:

„O atare acţiune – ieşirea României din război – ar fi un eveniment de o importanţă atât de capitală («cardinal importance») în continuarea războiului, că este de sperat că guvernul nostru va găsi o bază de înţelegere cu cel sovietic şi britanic, în toate chestiunile nemilitare ale propunerilor de armistiţiu”.

Cu alte cuvinte, militarii americani (şefii de stat major) sunt de părere că trebuia să se ajungă imediat la un armistiţiu negociat cu România, în condiţii care să-i dea acesteia garanţii şi statutul de cobeligeranţă. Acest statut era în el însuşi o puternică garanţie pentru suveranitatea şi independenţa României.

Cum s-a putut pierde acest atu militar extraordinar, scurtarea considerabilă a războiului şi chiar câştigarea lui, printr-o capitulare necondiţionată în „rase campagne”? De ce a fost exclus şeful suprem al armatei, care putea obţine preţul schimbării de front a României şi acordarea cobeligeranţei armatelor române? Cum s-a putut ordona depunerea armelor, încetarea focului, înaintea semnării oricărui document de armistiţiu?

Într-un memorandum preparat în martie 1944 – deci în pline negocieri la Cairo – Departamentul de Stat sugera guvernelor american şi englez că ar fi bine a se garanta şi reafirma dorinţa lor de a revedea România stat suveran şi independent. La acea dată, eminentul secretar de stat american, Cordell Ilull, credea în independenţa României:

„Noi credem” – telegrafia el lui Harriman, la Moscova, la 10 aprilie 1944 – „că trebuie să-i facem să înţeleagă în mod clar şi precis că cei trei mari acţionează după consultaţii tripartite între ei şi că viitorul României nu va fi lăsat în mâinile exclusive ale nici unei puteri cu care ea a fost angajată direct în război”.

Din prima zi de negocieri la Cairo, Ştirbey declara decease. doar cu un paşaport de la Antonescu şi după ce-l văzuse) că mareşalul este gata să facă o politică de „volie-faco” şi adăuga – peiorativ şi surprinzător –, fiindcă „ol ştie că războiul este pierdut şi că el, ca orice Quisling, vrea să-şi scape pielea4. Nu aceasta era opinia Departamentului ele Stat despre Antonescu. Iată memorandumul preparat de Kenneth Huston, la 21 martie 1944:

„We have never quite looked upon Marshall Antonescu as a Quisling and there is enough of the martyr în him… etc.44 (Noi niciodată nu am privit pe mareşalul Antonescu ca pe un Quisling şi el are prea mult stofă de martir, pentru a face ceva ca să-şi… scape pielea).

De altfel – cum am spus – mareşalul Antonescu încă din 1943 nu a făcut decât să încerce acest „volte-face”, ieşirea din război a României. El nu s-a opus niciodată la aceasta. Dar a voit să o facă bineînţeles cu garanţiile necesare.

Iată ce ne spune asupra acestui punct ambasadorul american în telegrama trimisă şefului său la Washington, din 1 aprilie (Nr. 139/2414):

„A message dated yesterday was received from

Maniu today stating that Antonescu «în principle* is won over to the Allied cause and is awaiting urgently the repetition of the Soviet conditions through Cretzeanu”. (Un mesaj datat ieri a fost priihit de la Maniu astăzi, în care el afirmă că Antonescu este câştigat, în principiu, cauzei aliate şi aşteaptă urgent repetarea condiţiilor de armistiţiu sovietice de la Cretzeanu).

Ce dovadă mai pertinentă că mareşalul nu numai că nu era contra unui armistiţiu, dar că el lupta din răsputeri să-l obţină?

Înainte de a vedea „condiţiunile” oferite la Cairo – o capitulare necondiţionată, inacceptabilă – voi sublinia regretul Departamentului de Stat că englezii s-au grăbit să dea mână liberă ruşilor în negocierile de armistiţiu cu România. Citez din acelaşi memorandum din martie 1944, pregătit de divizia Southern European Affaireb a Departamentului de Stat, pentru subsecretarul de stat Stettinius:

„The British have been more ready than ourselves to suggest that the Romanian affaireblie naturally and necessarily în Russian hands”. (Englezii au fost mult mai mult decât noi gata să sugereze că problemele româneşti sunt în mod necesar şi natural de competenţa exclusiv rusească.)

Iată de ce nici Maniu şi nici Antonescu nu puteau» negocia” la Cairo: fiindcă englezii dădeau mină – liberă ruşilor, în loc să facă front comun cu americanii în apărarea intereselor întregii Europe. „Noi credem” – continuă memorandumul – „că atât Statele Unite cât şi Marea Britani «trebuie să-şi menţină interesele lor în această ţară şi că ele trebuie să subliniere şi aici principiile conducătoare ale acţiunii noastre în război, asigurând cât mai mult posibil continuarea României ca un stat suveran şi cu frontiere şi teritorii care să-i permită să redevină un

stat independent”.

Este exact ceea ce credeau şi sperau toţi românii, în frunte cu Antonescu şi cu Maniu: ei nu puteau crede în abandonarea României de către englezi, ruşilor. Dar la Cam) şi apoi tot timpul, acest lucru (abandonarea) Începuse să se vadă destul de clar.

Noi ne-am pierdut ţara şi avem dreptul şi datoria să ştim cum şi din a cui vini. Vremea linguşirilor a trecut, ca şi aceea a minciunilor şi a falsificatorilor de istorie. A venit vremea şi cunoaştem adevărul, întregul adevăr. Documentele există: să avem curajul să le căutăm, să le citim şi să le discutăm, cu seninătate, dar cu curajul civic şi românesc ce-l implică.

În negocierile de la Cairo, în evenimentele legate de ele înainte şi după aceste negocieri, în negocierile de la Stockholm, în actul de la 23 August 1944 şi evenimentele ulterioare, un rol important l-a jucat, cum am spus, familia principelui Barbu Ştirbey. Departe de mine ghidul de a arunca cea mai mică suspiciune asupra patriotismului familiei Barbu Ştirbey. Aş zice chiar că principele, în sine, a pledat cu demnitate şi emoţie cauza Românie* la Cairo. Dar mă întreb, dat fiind rolul important, capital, al tuturor membrilor acestei numeroase familii în tratativele de armistiţiu, dacă nu era o greşeală de optică de a fi lăsată pe mina unei întregi familii întreaga soartă a ţării. Prinţul Ştirbey negocia la Cairo „În numele lui Maniu”, dar plecase cu un paşaport diplomatic pe numele Bond, dat de mareşalul Antonescu. Ceva mai mult, prinţul Ştirbey preciza că, i-a văzut pe mareşal, înainte de plecare, că ştie că este dispus să facă «volte-face» şi e & mareşalul e singurul ce ar putea face acest lucru”.

Unul din ginerii săi, Alexandru Cretzeanu, este ambasadorul mareşalului Antonescu la Ankara şi lucrează atât pentru guvernul acestuia cât şi pentru Iuliu Maniu.

Întreaga sa politici urmăreşte un armistiţiu semnat eu angto-ameri – IS

câniii şi o capitulare în braţele lor, dacă ei... debarcau la Constanţa. Dac A nu – zice Alexandrei Oetzeanu – ” românii se vor bate până la unul şi până la ultimul glonţ”. Bi nu se vor preda niciodată ruşilor... Al doilea ginere al prinţului Ştirbey, şeful cifruhii de la Externe, duce o politică personală, machiavelică, pe cont şi în scop personal. El e grăbit să ajungă să pună mâna pe putere. El nu se jenează să stea de vorbă cu ruşii. Din contra, prin amicul său „băiatul George Duca de la Stockholm”, el ia contact peste capul şi în spatele ministrului oficial al României cu doamna Kolontay şi o sfătuieşte... să nu se încreadă decât în ei, în „băieţi” şi nu în mareşalul Antonescu, cum o instruise Stalin. Acest ginere, Grigore Niculescu-Buzeşti, cifrează şi descifrează telegramele secrete ale Externelor. El devine intimul regelui şi e zilnic la Palat. El ia parte la consfătuirea din 13 iunie 1944 cu şefii comunişti Emil Bodnăraş şi Lucreţiu Pătrăşcanu (fără prezenţa nici unui membru al partidelor istorice) şi Împreună cu ei trasează planul complotului de la 23 august 1944. Tot Niculescu-Buzeşti e prezent la Palat la 23 august şi sfătuieşte pe rege să-l aresteze pe mareşal şi să-l predea spre pază comuniştilor. E recompensat, devenind ministru de externe. Se înscrie bi Partidul Naţional Ţărănesc (ce greşeală optică la Iuliu Manie în judecarea oamenilor 1) şi în toamna lui 1946 reuşeşte să fugă în Elveţia, într-un avion american. El nu avea decât 33 de ani. Al treilea ginere în principelui Ştirbey este, cum am spus, colonelul englez Boafshali, şeful Intelligence Service-ului pentru Romfniii (Mi-o). Nu am găsit niciun document privitor la vreo participare a sa în discuţiile de la Cairo. De altfel, asemenea documente nu apar niciodată în Marea Britanie. Ele se ard.

Revenind, la negocierile de la Cairo, vom reţine pentru moment aceste date esenţiale pentru înţelegerea celor ce vi» veni.

Ştirbey, venit la 17 martie 1944 la Cairo, fusese denunţat de agenţia de presă engleză Reuter că a venit să trateze ieşirea României dan război. Deci nemţii ştiaiu şi ei de acesta negocieri.

Ştirbey a declarat că vine în numele opoziţiei – Iufia Maniu –, dar că mareşalul Antonescu i-a dat paşaportul şi că l-a văzut înainte de plecare; că ştie că el vrea să facă „voltofaee” r să iasă din război. Ceva mai mult, el a adăugat dl singurul cu adevărate şanse da reuşită este mareşalul.

Cei trei aliaţi s-au declarat de acord ca mareşalul că scoată România dfei Axă, doeft el vrea aft o tedL Militarii g – Asoata România!

americani au cerut acceptarea unui armistiţiu favorabil României şi statutul de cobeligeranţă, fiindcă aportul ei la victorie va fi imens, „capital”.

La condiţiunile de negocieri şi deci de armistiţiu aduse de principele Ştirbey, cei trei au venit la 12 aprilie 1944 cu un document de capitulare necondiţionată şi un ultimatum.

Acest document nu a fost acceptat nici de Iuliu Mabiu şi nici de mareşalul Antonescu, fiindcă el nu aducea niciun fel de garanţie viitorului şi existenţei ţării şi neamului românesc.

Cum vom vedea în capitolul următor, ruşii au avut iniţiativa unor negocieri directe cu mareşalul Antonescu încă din decembrie 1943 la Stockholm. Ele s-au purtat între ambasadorul României, Fred Nanu şi ambasadoarea rusă, doamna Kolontay. După discuţii şi repetate întrevederi, ruşii au acceptat să amelioreze substanţial, sensibil, primele lor propuneri, ca şi termenii armistiţiului

oferit de cei trei la Cairo la 12 aprilie 1944.

Cum nici mareşalul Antonescu şi nici Iuliu Maniu nu aveau încredere în cuvântul lui Stalin, ei au căutat să obţină garantarea condiţiilor oferite de acesta şi de către anglo-americani, prin încorporarea ameliorărilor în condiţiile de la 12 aprilie 1944 la Cairo. Anglo-americanii au refuzat asemenea modificări. S-a pretins – ce impostură 1 că la Stockholm nu ar fi fost decât „discuţii” şi nu negocieri. „Eroii” de la Cairo şi cei de la 23 august voiau să-şi atribuie merite şi să-şi procure state de serviciu. De aceea ei trebuie demascaţi şi denunţaţi poporului român, ca atare.

Adevărul este că la Cairo s-a încercat în nenumărate rânduri să se obţină aceste ameliorări. Cum nu se putea face uz public de negocierile directe dintre Stalin şi mareşalul Antonescu, ameliorările au fost prezentate „ca sigure, ca autentice”, chiar de către Ştirbey şi de către Vişoianu (sosit şi el la Cairo tot cu paşaport dat de mareşalul Antonescu) – La 26 mai 1944, Constantin Vişoianu personal a primit de la Ankara, de la Alexandru Cretzeanu, termenii armistiţiului propus de ruşi României, iar el a informat pe englezi de acest lucru. Telegrama Lordului Moyne, Nr. 1334, către Londra este categorică. La fel, telegrama aceluiaşi Lord Moyne, Nr. 1614, din 8 iulie ¿944. Confirmarea acestor condiţii mai bune oferite de ruşi o avem în documentul american Nr. 1939/6 – 2944 ce-l constituie telegrama lui Mc-Veagh, ambasadorul de la Cairo şi unul din negociatori, de ia 29 iunie 1944. El (Maniu) spune că „informaţii absolut sigure arată acum că „mareşalul Antonescu a obţinut ameliorări substanţiale şi că deci grupul lui, favorabil aliaţilor, nu poate să-şi asume responsabilitatea unei acţiuni cu termeni mai puţin favorabili decât cei acordaţi mareşalului Antonescu”. (Ambasadorul american nu ştia de „ameliorări”, fiindcă ele

erau acordate în absolut secret de ruşi la Stockholm, fără cunoştinţa anglo-americanilor). Dar englezii ştiau prea bine acest lucru. În legătură cu aceste condiţii mai bune, oferite de ruşi României, voi mai cita trei documente:

Raportul lui Murphy, consilierul politic american la Alger, care în telegrama Nr. 7 – 244 din 2 iulie 1944 atrage atenţia secretarului de stat că se pretinde că „better conditions were offered to Antonescu than to the opposition", adică lui Antonescu i s-au oferit mai bune condiţii de armistiţiu decât opoziţiei.

La 26 august 1944, după lovitura de stat, Molotov a chemat pe ambasadorul britanic şi pe cel american şi le-a spus următoarele:

740.00119 EW 1939/8 – 2644: Telegram

The Ambassador in the Soviet Union (Harriman) to the

Secretary of State

Moscow, August, 26 1944 – 3 a.m.

[Received August 26 – 1: 30 a. m].

3169. For the President and [the Secretary. Molotov called the British Ambassador and myself over at 1: 30 a.m. and made the following oral statement.

„În order to support the prestige of the new Roumanian Government and in view of present developments the Soviet Government does not deem it advisable to introduce ne\y armistice conditions. An agreement should be reached with the Roumanian Government on the signing of an armistice based upon the conditions that were proposed în April with the three additions requested by the Roumanian, representatives în Cairo:

The allocating to the Roumanians of a free zone for their seat of government, the granting of a period, of 15 days for the German troops to evacuate from Roumania.

(3 lretarding the reduction in the size of their indemnity".

Şi

„Pentru a încuraja şi sprijini noul guvern român şi ţinând seama de desfăşurarea ultimelor evenimente, guvernul sovietic nu crede că este de dorit a se formula alte condiţii de armistiţiu. Acest armietitia trebuie s9 se încheie cu guvernul român pe baza condiţiunilor propusa în aprilie, iar eu (ret condiţii suplimentare cerute de reprezentanţii ramdiu la Cairo.

(f) Acordarea unei zone libere de orice ocupaţie pentru sediul guvernului român;

Garantarea unei perioade de 15 zile dală trupelor germane ca a evacueze România;

(9) o reducere în suma reparaţiilor".

Ori, aceste trei condiţii oferite la 26 august de Molotov drept concesii pentru încurajarea noului guvern român erau oferite de ruşi lui intonescu tacă de la 3 iunie 1944

Confirmarea lor, dacă ar mai fi nevoie, o avem şi din partea noului ministru de externe, Niculescu-Buzeşti, „băiatul" din mejnoriile lui George Duca, care în telegrama lui din noaptea de 23 august 1944 adresată lui Alexandru Cretzeanu autoriza pe Ştirbey şi Vişoianu să semneze „armistiţiul" de la 12 aprilie 1944, dar cu adăugarea a trei condiţii, adirif cele de mai sus oferite de Stalin lui Autonescu.

Delegaţii români la Cairo, Ştirbey şi Vişoianu, au cerut ai semneze armistiţiul cu aceste ameliorări, ilar au fost trimişi... să o facă la Moscova. Cum armnla capitulase, ruşii nu mai aveau niciun interes să mai semneze ceva sau să mai dea „zonă liberă" guvernului român, să-i ofere cele 15 zile de aşteptare înainte de a declara război nemţilor şi mai ales să mai reducă suma reparaţiilor.

Armistiţiul – cu totul altul şi mult mai seva – a fost semnat numai la 12 septembrie 1944 după ce ţara fusese complet ocupată, fără cea mai mică rezistenţă, de ruşi.

* * *

Cititorii să tragă singuri concluziile lor.

Personal cred că Ştirbey şi Vişoianu – delegaţii de la Cairo – au' eşuat în mod tragic fiindcă, deşi aveau atuuri extraordinare de jucat, le-au jucat cu siguranţă prost. Oricum, ei nu trebuiau să încurajeze la capitularea necondiţionată a ţării pe cei ce au făcut-o, fără semnarea prealabilă a oricărui „armistiţiu”.

Să vedem acum ce s-a tntimplat la Stoekholm, să comparăm termenii între ei şi să vedem şi comportarea diferiţilor acta? ai dramei româneşti Cum am spus, unul din gineri principelui Ştirbey era colonelul englezboxshall, şeful Intelligence-ului (MI6) pentru România.

Voi adăuga imediat ei nu mi îndoiesc niciun moment că acel înalt ofiţer britanic era un patriot şi că el lucra desigur pentru binele patriei sale, Marea Britanie. Sunt sigur că, în acelaşi timp, el era loial şi ţării soţiei sale, României, şi că nu ar fi făcut – or, nu a făcut – nimic contra ei. Rezerva mea este însă una de principiu. Familia Ştirbey era în trei posturi cheie ale evenimentelor. Când negocieri în secret sag când complotezi, nu poţi să te sfătuieşti cu prea mulţi lume şi nici să te limitezi – în căzni nostru – la familie şi b intimi. Nu cumva această lipsă de orizont de informare şi de analiză a putut influenţa judecata şi duce la concluzii greşite? Oare membrii aceleiaşi familii nu pot fi influenţaţi între ei, chiu fără voia lor şi fără vreun obiectiv blamabil?

* * *

Churchill hotărâse să abandoneze România ruşilor. El decisese că sovieticii vor avea primul cuvânt în România, că ei sunt principalii negociatori cu România; că englezii şi

americanii vor avea un rol redus, de chibiţi, de figuraţie. A servit familia Ştirbey la realizarea acestui lucru? A fost informat guvernul de acest lucru? Dar opoziţia?

Nu era cazul, dat fiind imensul avantaj adus aliaţilor şi în spepial roşilor prin ieşirea din rări» a României, ca ei, aliaţii, să plătească preţul acestui avantaj? Nu era cazul ca negocierile să fie duse de pe o poziţie de forţă care să ducă la obţinerea calităţii de cobeligeranţă şi cri puţin la condiţiile de armistiţiu oferite de Stalin lui Antones eu? Co siguranţă că anglo-americanii le-ar fi garantat, fiindcă ruşii le oferiseră, dacă România mai ţinea câtva timp. Prin capitularea necondiţionată, fără semnarea prealabilă a nici unui fel de document, România a fost dată legată de intim şi de picioare puterii deacreţionare absolute a Uniunii Sovietice şi fără posibilitatea de a protesta, cel puţin pe plan moral, fiindcă ea nu convenise la niciun armistiţiu, la niciun fel de aranjament. De la arestarea mareşalului s-a trecut direct la ordonarea încetării focului şi la ridicarea mâinilor, la predarea întregii ¿tttiate române inamicului, iată de ce rai nu am fost şi nu sunt de acord cu actul de la 23 august 1944, aşa cum a fost făcut.

România trebuia să aibă din război, dar prin armistiţiu, nu prin capitulare necondiţionată.

O PROCEDURĂ DEZASTRUOASĂ DE NEGOCIERI

După cum s-a văzut, românii aveau la Cairo sprijinul şefilor de stat major ai armatei americane, ai armatelor aliate de la Washington, ca şi sprijinul Departamentului de Stat. Toţi aceştia considerau că, dat fiind rolul capital al României în soarta războiului, dacă era să iasă din Axă, trebuia b & se abandoneze clauza „capitulării necondiţionate” şi să i se ofere României condiţii şi garanţii pentru a o convinge să facă „volte-face”. La Stockholm, ruşii au abandonat „capitularea necondiţionată” şi au oferit mareşalului Antonescu

„condiţii” de armistiţiu ce au fost negociate şi ameliorate de ministrul român Nanu.

La Cairo nu s-a ameliorat nimic.

Delegaţii români Ştirbey şi Vişoianu nu au adus în discuţie, de la 17 martie piuă la 12 septembrie 1944 (şi nici atunci, la semnarea armistiţiului), argumentul major, capital, al României în aceste negocieri: scurtarea războiului şi poate chiar câştigarea lui rapidă.

Prin atenta examinare a zecilor de documente asupra acestui răstimp de peste cinci luni, nu am găsit niciunul, în care să se vadă că reprezentanţii români au afirmat – cum cred că ar fi trebuit să o facă – că România avea o armată intactă de un milion de soldaţi, că ea poate ţine „multă, multă vreme” piept armatil r ruseşti, şi că dacă aliaţii vor ca ea să schimbe frontul, trebuie să ofere altceva decât o capitulare necondiţionată. Milionul de soldaţi români, scurtarea războiului, sau chiar câştigarea lui rapidă, evitareade noi pierderi sovietice – prin acest armistiţiu cu România – nu au fost niciodată nici menţionate, nici puse în balanţa negocia ilar. Ceva mai mult şi mai grav. După ce aliaţii au acceptat toţi trei să negocieze şi să încheie armistiţiul cu mareşalul Antonescu, nu trebuia să se ofere aliaţilor alternativa «ori mareşalul, ori Maniut.

La Cairo, 6-a propus aliaţilor o capitulare necondiţionată a României prin însăşi tactica adoptată de cei doi reprezentanţi: dacă mareşalul nu vrea să încheie armistiţiul, atunci guvernul lui va fi răsturnat şi Maniu va semna, el „armistiţiul” oferit la 12 aprilie 1944. Tactica aceasta, ce asigura în mod absolut capitularea României, dacă nu din partea mareşalului, cu siguranţă din aceea a unui guvern Maniu, a fost total greşită, fatală şi dezastruoasă. După acceptarea de către cei trei aliaţi a semnării armistiţiului cu Antonescu, trebuia făcut bloc, ca o stâncă de granit, în jurul său şi trebuia să se negocieze

cu o singură voce şi cu mina tare a armatei române. Cine mai avea interes să negocieze şi să acorde concesii României, când „volte-face”-ul era garantat de reprezentanţii români în orice caz, cu mareşalul sau fără el?

Pe de altă parte, când Niculescu-Buzeşti, prin Duca la Stockholm, cerea doamnei Kolontay să negocieze cu el şi să nu aibă nicio încredere în mareşalul Antonescu (acelaşi lucru s-a cerut şi la Cairo), evident nu numai că s-a slăbit poziţia de negocieri a României, dar s-a indicat aliaţilor că ei pot conta pe concursul opoziţiei române. Cine ar mai fi oferit concesii în asemenea condiţiuni? Mai ales că prin Pătrăşcanu şi Bodnăraş ruşii ştiau că reprezentanţii Palatului vizitau frontul şi complotau cu marii comandanţi ieşirea din război.

În faţa eşecului total al lui Ştirbey şi Vişoianu la Cairo, guvernul român şi Maniu au luat în considerare pentru un moment trimiterea unui al treilea delegat în persoana distinsului şi capabilului avocat Filderman, şeful comunităţii evreilor din România. În acest beop, profesorul Giurescu şi colonelul Teodorescu au plecat la Constantinopol, iar Filderman avusese în iunie 1944 o audienţă la Palat. Examinaţi cu lupa toate documentele negocierilor de la Cairo şi veţi vedea că nu s-a adus nici cea mai mică ameliorare la ultimatumul din 12 aprilie 1944, la aşa-zisul „armistiţiu”. Care e contribuţia lui Ştirbey şi Vişoianu? Niciuna. În aceste condiţiuni, când atât Ştirbey cât şi Vişoianu au eşuat complet, cum au mai fost ci utilizaţi ulterior, unul fiind propus ca prim-ministru, iar altul ca ministru de externe şi preşedinte al Comitetului Naţional Român în exil? Când eşuezi atât de lamentabil şi (le dezastruos, ori te retragi ori eşti pus pe linie moartă.

Principele Ştirbey a fost trimis cu destinaţia Londra pentru a influenţa prin relaţiile sale politice guvernul

englez în favoarea României. Cu siguranţă că guvernul român – şi

Maniu – ştia e & ginerele său, colonelul englez Boxehal), era şeful Intelligence Service-ului pentru România şi conta şi pe această legătură de familie. Dar nu numai că nici relaţiile politice şi nici cele familiale nu au jucat un rol în favoarea României, dar opoziţia cea mai dară la Cairo a fost făcută de ChurchiU persanei – care nu voia să ne retrocedeze Transilvania de Nord, decât „în parte” şi numai „la conferinţa păcii”.

Şi mai sunt şi astăzi impostori ce vorbesc de „succesele” de la Cairo.

Să vedem acum ce s-a întâmplat la Stockholm şi cum – şi acolo – tratativele au fost subminate, sabotate.

CAPITOLUL 2

SABOTAREA TRATATIVELOR DE ARMISTIŢIU ALE ROMÂNIEI

am pastrat
şi *Europa* şi

În acest capitol v intact un articol, publicat în ziaaspect special al negocierilor de armistiţiu, anume sabotarea lor la Stockholm de George Duca. Pentru înţelegerea articolului, la acea vreme era necesară o intrare în materie, de unde repetările ce le va găsi cititorul în acest capitol. Totuşi le-am lăsat, considerându-le utile în înţelegerea întregii probleme a încercărilor de a ieşi din războa. Voi preciza, înainte de a cita din acest articol, că, aşa cum 6-a reţinut, la Cairo cei trei au cerut capitularea necondiţionată a României, dar că la Stockholm ruşii, în mod unilateral, au luat iniţiativa negocierilor cu mareşalul Antonescu şi i-au oferit acestuia (după negocieri) condiţii de armistiţiu mult mai bune prin ministrul de la Stockholm, Fred Nanii.

Se ştie astăzi că la sfârşitul lui decembrie 1043, deci înainte de începerea negocierilor de la Cairo – Începute la

17 martie 1944 –, ruşii, prin ambasadoarea lor, doamna Kolontay, au intrat în contact cu ministrul român la Stockholm, Fred Nanu, şi au propus armistiţiu mareşalului Antonescu. După discuţii şi negocieri, termenii din 13 aprilie 1044 propuşi de ruşi sâni următorii:

Cele 13 divizii româneşti aflate pe chnpul de luptă trebuie ori să se predea ruşilor, ori să atace trapele germane. Ruşii se obligă să le aprovizioneze cu armament pe care-l vor pune imediat la dispoziţia mareşalului Antonescu şi domnului Maniu „pentru a restabili independenţa şi suveranitatea României”.

Trebuie restabilită frontiera din 1940 (asta implica recunoaşterea anexării Basarabiei şi Bucovinei de Nord de către Rusia).

Reparaţii.

Repatrierea prizonierilor. Ruşii au precizat că ei nu cred în dreptul de a ocupa România în timpul armistiţiului, ci numai într-un drept de trecere pentru trupele aliate, dacă necesităţile militare o impun. Mai departe, ruşii declarau Decizia de la Viena (care ne răpea parte din Transilvania – n.a.) ca injustă şi se obligă să restituie României partea de nord a Transilvaniei luată în 1940 de Ungaria.

Aceste condiţii sunt luate din articolul fostului ministru al României la Stockholm, publicat în… Journal of Central Curopean Affairs”, vol. 11, din octombrie 1961, numărul 3, pagina 250.

Mareşalul Antonescu refuzând aceste condiţii, ministrul Nanu le negociază cu doamna Kolontay. Să vedem ce ne spune el la pagina 266:

„Trebuie observat că la 29 mai eu am refuzat în numele guvernului Antonescu să accept termenii armistiţiului, aşa cum era propus de ruşi, fără a obţine îmbunătăţiri substanţiale şi până la 2 iunie eu am obţinut

cel puţin trei concesiuni importante:

Dreptul de a oferi forţelor germane o perioadă de graţie de 16 zile pentru a evacua România şi dreptul pentru noi de a rămâne neutridacă o dorim – în cazul când nemţii acceptă şi se retrag de bunăvoie.

O reducere a despăgubirilor de război cerute de ruşi.

Dreptul de a avea o provincie românească pentru guvern, în care niciun fel de trupe străine să nu poată intra”.

Cititorii au reţinut importanţa excepţională a acestor „condiţii” oferite numai de ruşi la Stockholm, spre deosebire de ultimatumul celor trei de la Cairo, în care se cerea „Capitularea necondiţionată”. Cum era neutral, guvernul Antonescu se zbate ca să obţină garantarea acestor condiţiuni mai bune de la Stockholm prin includerea lor în „armistiţiul” oferit de cei trei la 12 aprilie 1944. Anglo-americanii refuzând să accepte aceste clauze favorabile României, negocierile se prelungesc. Dar între timp, cei ce urmăreau să pună mâna pe putere, să se debaraseze de mareşalul Antonescu, lucrau şi la Stockholm şi la Bucureşti să saboteze – cum vom vedea – succesul acestor sfâşietoare negocieri.

* * *

După două secole de jertfe, de lupte – de speranţe şi sacrificii eroice, poporul român şi-a găsit în sfârşit, după primul război mondial, patria tuturor românilor, căminul naţional al încercatului nostru popor. România Mare a intrat în istoria neamului, în istoria; universajjji. Conştiinţa, ţiqjţăţiţ naţionale şi eroismul poporului au stat la temelia acestei uriaşe realizări.

Printre fruntaşii români care au crezut şi au luptat pentru înfăptuirea României Mari a fost, alături de Ionel Brătianu, şi Ion Duca, mina dreaptă şi unul din principalii fruntaşi ai Partidului Liberal. Om politic de mare valoare,

Ion Duca a participat prin Partidul Liberal la toate marile realizări şi reforme dinainte, din timpul şi de după primul război mondial. Era un patriot, un om de înaltă cultură şi de o cinste materială ireproşabilă. Citind însă Cronica unui Român în veacul XX, apărută în meritoria editură a domnului Ion Dumitru de la München, Îmi dau seama, cu imens regret şi infinită tristeţe, că Ion Duca a avut un păcat, un mare păcat faţă de neamul românesc şi anume pe fiul său George Duca. Acest fiu, răsfăţat din haştere şi beneficiar al multor avantaje ale relaţiilor de familie şi de partid a intrat în diplomaţie.

În august 1943 11 găsim la Stockholm, după ce fusese la Helsinki, unde – după propriile-i mărturisiri – a sabotat intenţionat, sistematic şi cu perseverenţă încercările guvernului Antonescu de a ieşi din război şi de a face o pace onorabilă şi dreaptă pentru România.

Pentru a putea înţelege în toată profunzimea ei acţiunea domnului George Duca şi implicaţiile ei în «Crucificarea României», se cuvine să facem o scurtă incursiune în istoria acelei perioade.

„GERMANIA A PIERDUT RĂZBOIUL1

Aşa a declarat mareşalul Antonescu după întrevederea sa cu Hitler din noiembrie 1942. „Trebuie acum să ne concentrăm ca să nu-l pierdem pe al nostru”.

Această declaraţie, făcută în trenul ce-l aducea din Germania spre Bucureşti, este autentificată atât de Penescu cât şi de interesanta carte a domnului Larry Watts, în serviciul Mareşalului, la pagina 137 [Editura Ion Dumitru de la München], şi de volumul „Antonescu” al domnilor Magherescu şi C. Drăgan. Această convingere a dictat mareşalului Antonescu o nouă politică în vederea salvării intereselor româneşti. Se impunea ieşirea României din Axă şi începerea negocierilor cu aliaţii în vederea ieşirii ei din război. Reţinem că încă de la

începutul anului 1943, mareşalul Antonescu, în mod curajos şi demn, a făcut cunoscute guvernului german

— Printr-un memoria făcut de Mihai Antonescu şi înaintat lui Ribbentrop – intenţiile sale de a negocia cu aliaţii, în interesul României fi chiar acela al Germania. În cadrul acestei politici, în primăvara lui 1943, au început negocierile de armistiţiu de la Madrid între guvernul român şi ambasadorul Statelor Unite, Haya. Totodată, mareşalul Antonescu a încercat încă din 16 ianuarie 1943 să-l convingă pe Mussolini să iasă din război Împreună cu toţi sateliţii Axei forţând astfel mâna lui Hitler pentru o pace de compromis.

La Lisabona, ministrul României în Portugalia, domnul Victor Cădere, lua contact cu ambasadorul Marii Britanii. Prin Vatican, prin reprezentanţii săi la Istanbul, Stockholm, Helsinki, guvernul mareşalului Antonescu Be străduia din răsputeri să găsească soluţie pentru a ieşi din război cu garanţiile respective pentru suveranitatea şi independenţa României.

Opoziţia română, adică Iuliu Maniu, şeful Partidului Naţional Ţărănesc şi Dinu Brătianu, felul Partidului Liberal, erau perfect de acord cu aceste tratative, informaţi cu regularitate şi consultaţi. Ceva mai mult, Antonescu a propus chiar pă abandoneze puterea, dacă aliaţii ar prefera să negocieze cu opoziţia română şi dacă ei pot obţine condiţii mai bune pentru ţară. Se lucra deci mână în mână cu guvernul şi opoziţia.

NEGOCIERILE DE LA STOCKHOLM

În vederea intensificării acestei acţiuni, guvernul Antonescu face o serie de schimbări diplomatice în capitalele susceptibile de a oferi posibilităţi de contacte şi de negocieri. Astfel este numit Cretzeanu la Ankara, George Caranfil la Helsinki şi Fred Nanu la Stockholm, ca miniştrii plenipotenţiari.

Curiad după sosirea sa la Stockholm, unde George Duca era subalternul ministrului, Fred Nanu e contactat de ruşi prin intermediul bulgarului Goranoff. După Nicolao Peneacu, FOS (ni secretar general al Partidului Naţional Ţărănesc, iniţiativa ruşlior este urmarea întrevederilor lui Beneş cu Molotey şi Stalin din 14 şi 16 decembrie 1943. De ce această schimbară da poziţie la ruşi? Fiindcă Iuliu Maniu ar fi scris lui Benţfe pristan veohi al săut să intervină pe lângă ruşi în favoarea României, subliniind că ea este dispusă gă iasă din război. Coincidenţa datelor face această ipoteză posibilă şi chiar probabilă. La numai zece zile după vizita lui Beneş la Kremlin, ruşii contactează pe ministrul Nanu. Reţinem bine: pe ministrul Fred Nanu, reprezentantul legal al guvernului Antonescu şi nu pe George Duca, ce pretinde azi că reprezenta pe rege şi opoziţia.

De ce contactează ruş; i pe reprezentantul oficial al României la Stockholm? fiindcă ei nu doreau să trateze cu nimeni altul decât cu mareşalul Antonescu şi cu siguranţă că Maniu a scris lui Beneş că acesta era dispus să iasă din război în condiţii demne care să asigure independenţa, suveranitatea şi drepturile României. Şi, bineînţeles, Beneş a transmis acest lucru lui Stalin. Această ipoteză e cu atât mai plauzibilă cu cât mareşalul Antonescu a convocat într-o noapte la vila sa de la Snagov pe Iuliu Maniu, pentru al pune la curent cu propunerile doamnei Kolontay de la Stockholm şi să discute cu el toate clauzele armistiţiului.

Contactele, discuţiile şi negocierile cu doamna Kolontay se concretizează prin formularea unor condiţii precise de armistiţiu (nu de capitulare necondiţionată, cum ceruse Roosevelt), comunicate domnului Nanu la 13 aprilie 1944. Acesta face contrapropuneri în vederea ameliorării primelor condiţii şi se ajunge la acordul dat de Molotov la 3 iunie 1944.

Condiţiile de armistiţiu oferite de Stalin mareşalului Antonescu erau mult mai bune, mai avantajoase României decât cele oferite de cei trei aliaţi la Cairo. Astfel:

Rupi acceptă ca România să dea un ultimatum de 15 zile Germaniei pentru a-i părăsi teritoriul, înainte de a-i declara război. În cazul retragerii trupelor germane, România poate rămâne neutră.

Arbitrajul de la Viena e nul şi neavenit. Transilvania revine la patria mamă în totalitate.

Ruşii se mulţumesc numai cu o linie de comunicaţie, de trecere, în nordul ţării, iar guvernul român poate să-şi exercite funcţiunile într-o parte a ţării neocupată de armatele sovietice etc.

Aceste condiţii, transmise de Fred Nanu la Bucureşti, erau comunicate şi şefilor opoziţiei române şi aceasta Împreună cu guvernul se străduiau să obţină garantarea acestor condiţii şi din partea americanilor şi englezilor.

În ordine cronologică, doresc să vorbesc de iniţiativa diplomatică făcută în 1943 de domnul George Caranfil, fost ministru român la Helsinki, iniţiativă puţin cunoscută.

Numit în capitala Finlandei tocmai în vederea tatonării unei păci separate cu aliaţii, domnul George Caranfil, unul din cei mai distinşi economişti ce a avut România, a luat cu tact şi cu discreţie contact cu englezii la Stockholm şi le-a propus un plan plin de imaginaţie (şi de riscuri pentru autorul lui, ce putea fi împuşcat de nemţi) pentru a evita bombardarea României şi a-i asigura o poziţie mai uşoară în cazul pierderii războiului.

Cu regretul de a nu-l fi cunoscut mai înainte (spre a-l discuta în lucrarea mea Yalta şi crucificarea României). redau esenţialul acestui plan:

România, singura ţară din Europa cu surplus de petrol şi cereale, era expusă bombardamentelor aliaţilor spre a priva Germania de aceste produse.

Dar România încetinise livrările de petrol, cereale şi alte produse pentru Germania, din cauza unui surplus de mărci germane complet devalorizate şi a dorinţei de a-şi asigura o rezervă de devize forte.

Planul lui George Caranfil prevedea vânzarea excedentelor Crucii Roşii Internaţionale (finanţate în spate de Anglia), pentru a fi distribuite în Europa înfometată. Ideea era îndrăzneaţă, inteligentă şi, dacă era acceptată de englezi, putea să evite tragica bombardare a României. Este extrem de important că guvernul român a acceptat planul domnului George Caranfil, ceea ce spune mult asupra independenţei faţă de Germania şi a grijii de a avea importante cărţi de jucat la Conferinţa de pace.

— NEGOCIERILE DE LA CAIRO

La 24 decembrie 1943, Iuliu Maniu cere în scris mareşalului Antonescu ieşirea României din război şi încheierea unui armistiţiu. După discuţiile dintre guvern şi opoziţie, se ia hotărârea de a se trimite o delegaţie la Londra, ca să trateze cu aliaţii. Este desemnat prinţul Barbu Ştirbey, care pleca cu un paşaport diplomatic, după ce-l văzuse pe Antonescu. O indiscreţie voită şi criminală face ca Agenţia Reuter să anunţe venirea lui Ştirbey în Turcia”, în vederea tratativelor de armistiţiu. Astfel, de misiunea prinţului Ştirbey află toată lumea, inclusiv Hitler şi în cazul nostru domnul George Duca.

La 17 Martie 1944, delegatul României (al opoziţiei, dar şi al guvernului) se prezintă la Cairo reprezentanţilor aliaţilor: lordul Moyne pentru Anglia, McVeagh pentru Statele Unite şi Novikov pentru Rusia. De la prima şedinţă lucrurile sunt clare: aliaţii vor să negocieze cu mareşalul Antonescu, iar prinţul Ştirbey vorbea atât în numele opoziţiei cât şi al mareşalului, care i-a dat paşaportul şi «l-a primit înainte de plecare şi-i cunoaşte sentimentele pentru armistiţiu», cum precizează Ştirbey însuşi la J-

iOndra «ca să nu supere pe ruşi». La Cairo, aliaţii cer, nici mai mult nici mai puţin, decât capitularea necondiţionată, concretizată prin propunerile din 12 aprilie 1944, înminate lui Ştirbey pentru a fi transmise atât guvernului cât şi opoziţiei.

De altfel, Novikov, ca şi doamna Kolontay la Stockholm, a insistat că ruşii vor să trateze şi să încheie armistiţiu cu mareşalul Antonescu. Cum nici Antonescu şi nici Iuliu Maniu şi Brătianu nu concepeau, o capitulare necondiţionată (mai ales în faţa ruşilor), negocierile s-au prelungit, încercindu-se ameliorarea dictatului aliaţilor. Al doilea delegat român, Vişoianu, a încercat să obţină la Cairo cel puţin aceleaşi condiţii de armistiţiu oferite în mod unilateral de doamna Kolontay domnului Fred Nanu la Stockholm. Cu alte cuvinte, la Cairo românii cereau şi consimţământul şi garanţia anglo-americanilor pentru propunerile de la Stockholm, înainte ca acestea să fie acceptate şi semnate de mareşalul Antonescu.

Clauzele de la Cairo erau mult mai severe, iar problema Transilvaniei trebuia discutată la Conferinţa de Pace. Era firesc deci ca şi guvernul şi opoziţia, care lucrau mână în mână, Bă prefere condiţiile de la Stockholm. În acest context trebuie înţelese negocierile de la Cairo şi prelungirea lor.

PUTREGAIUL DE LA MINISTERUL DE EXTERNE ROMÂN

Pentru a înţelege drama de la 23 august 1944, trebuie să insist asupra a două focare de infecţie care au jucat un rol atât de nefast în crucificarea României.

Primul e cel de la Palat, unde mareşalul îşi făcuse duşmani personali de moarte, care au determinat în ultimă analiză arestarea sa la 23 august 1944. La început a fost înlocuirea locotenent-colonelului Mircea Tomescu, adjutantul regelui Mihai, şi trimiterea lui pe front.

Motivul? Cu ocazia rebeliunii legionare din ianuarie 1941, elsimpatizant legionar – l-a sfătuit pe rege să vină de la Sinaia în Capitală, unde, evident, trebuia să se amestece în rezolvarea situaţiei, riscind să fie luat ostatec de legionari. Al doilea a fost trimiterea pe front a maiorului Jacques Vergotti. Al treilea era Mocsonyi-Stârcea, mareşal al palatului, trimis şi el pe front de Antonescu, în scopul „asanării” atmosferei de la Palat. Se cunoaşte că baronul Stârcea a jucat un rol determinant în decizia regală de a aresta pe Antonescu la 23 august.

Dar ceea ce a fost mult mai grav şi cu consecinţeviacalculabile, a fost rolul jucat de o clică de funcţionari ai Externelor, sub conducerea lui Niculescu-Buzeşti, director al cifrului, ginere al prinţului Ştirbey şi cumnat al lui Alexandru Cretzeanu de la Ankara. Acesta, ros de ambiţie şi de cancer, a încercat să joace cartea lui personali. Bine introdus la Palat, a devenit intimul regelui şi, împreună cu Stârcea şi câţiva colegi de la Externe, a început să urzească marele complot ce a dus la tragedia de la 23 august 1944.

Cine era clica de la Externe şi Palat? Ne-o spune dl. George Duca singur şi fh Mul acesta revenim la Stockholm.

Pentru fiul marelui bărbat de stat român, aceştia sunt „băieţii”. Iată ce ne spune la pagina 73 a cronicii sale: „triumviratul Buzeşti – pogoneanu-stârcea ţine toate sforile în mină hotărând nu numai asupra tuturor negocierilor cu aliaţii, dar jucând chiar şi un rol însemnat în politica internă. Regele este Bub influenţa lor, iar opoziţia ascultă de sfaturile pe care ei le dau”. Şi „plin de îngrijorare pentru soarta ţării”, intrată pe asemenea mâini, domnul G. Duca continuă: „Cu toate că recunose capacitatea lor, mă îngrijorează totuşi să ştiu că probleme atât de precumpănitoare sunt în milni pe cât de ambiţioase pe atât

de inexperimentate”.

Aceştia sunt „băieţii” de la Bucureşti ai domnului Georf e Duca, subalternul ministrului Fred Nanu de la Stockholm. a loc să ţină seama de ambiţiile şi de inexperienţa lor şi să urmeze calea normală şi demnă a unui diplomat, ce trebuie să ia iniţiative după directivele superiorului său, în speţă Fred Nanu, domnul Duca Be pune în slujba lui Niculescu-Buzeşti şi atât. În numele opoziţiei nu, fiindcă opoziţia lucra mână în mână cu mareşalul pentru ieşirea din război, chiar dacă din motive tactice îşi Împărţiseră rolurile.

Singura daţi când domnul Duca menţionează opoziţia sa este la pagina 58 din volumul III, unde arată că Iuliu Maniu prin domnul Titus Mihăilescu a precizat în 1943 că „România este gata să negocieze cu aliaţii, iar cu ruşii numai în cazul în care ar primi garanţii serioase şi concrete din partea anglo-americanilor”. Mai clar, mai concis şi mai categoric nici nu se poate.

Ce face consilierul de legaţie George Duca auzind că şeful său ierarhic, ministrul Fred Nanu, a fost contactat de ruşi să negocieze? Ne-o spune el, fără nicio jenă, la pagina 69:

„24 decembrie 1943. În două rânduri legaţiunea sovietică din Stockholm a fost pe punctul de a intra în contact cu Nanu. De aceea am chemat numaidecât pe Allen (serviciul secret american – n.a.) la mine, spre a-l trimite la ministrul britanic cu rugămintea de a spune doamnei Kolontay că aceste iniţiative sunt cu atât mai neavenite cu cât eu eram singurul îndreptăţit a vorbi în numele opoziţiei şi că Nanu nu avea încrederea factorilor competenţi”.

Această iniţiativă nu poate fi calificată decât ca aberantă şi cred că un consiliu de război nu ar fi ezitat o secundă să-l trimită pe autor în faţa plutonului de execuţie.

Dorea oare doamna Kolontay să discute cu opoziţia română, chiar cu impostorul Buzeşti, pe care U reprezenta domnul Duca? Nicidecum. Guvernul sovietic prin Semionov este categoric: „Noi, ruşii, preferăm să negociem cu actualul guvern al României şi suntem gata să-l ajutăm să elibereze ţara de germani”. Acelaşi limbaj ca al ambasadorului rus Novikov de la Cairo, care a fost – ca şi al celorlalţi doi aliaţi – categoric: ei preferă negocieri cu mareşalul Antonescu.

Domnul George Duca cunoştea toate acestea şi ştia că şi opoziţia „Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu, lucra şi dorea ca armistiţiul să se încheie de către mareşal şi să fie garantat de toţi trei aliaţii. Ne-o spune singur: „consilierul ruă Semionov a înmânat lui Nanu o notă în care spunea că momentul este prielnic unei măsuri de contact temeinic şi cere ca nota să fie transmisă guvernului Antonescu, cu care „nous preferons avoir faire”. Şi dl. Duca, la aceeaşi pâgină 78, adaugă: „Ieri, doamna Kolontay l-a chemat pe Nanu, repetândji-i cele menţionate”.

Şi, culmea ridicolului, dl. Duca se plânge că ruşii nu-i dau nicio importanţă, nicio atenţie, că lui nu i fie dau copii după documentele date lui Nanu la Stockholm şi prinţului Ştirbey la Cairo: „Mă miră că ruşii au dat nota lui Nanu şi lui Ştirbey la Cairo, iar nu mie, modesta mea persoană reprezentând pe rege şi opoziţia”. (pag. 78).

CUŢITUL În spate

Cum negocierile de la Stockholm şi Cairo se duceau fără „băieţi”, prin ministrul Nanu şi prinţul Ştirbey, băieţilor le e frică ca armistiţiul să nu fie cumva încheiat «le mareşalul Antonescu şi ei să piardă ocazia de a pune mâna pe putere.

Niculescu-Buzeşti, prin cifrul ce-l avea cu domnul Duca, îi transmite să facă ceva, fiindcă Nanu era gata să reuşească. Şi atunci – ne spune domnul Duca –, „după

multă chibzuinţă, m-am hotărât să mă duc ieri seară [26 mai 1944], fără alt înconjur, la locuinţa consilierului rus Semionov, pe care nu l-am găsit acasă. I-am lăsat cartea mea de vizită şi l-am rugat să-mi telefoneze, ceea ce rusul a făcut". S-a reîntors a doua zi, s-a legitimat, „i-a tălmăcit situaţia lui aici, apoi l-a pus la curent cu motivul vizitei sale, cerând să o vadă pe doamna Kolontay".

La 27 mai 1944, în plină negociere dintre guvernul român (sprijinit de opoziţie) şi aliaţi, domnul Duca de la Stockholm, ce negocia din acel moment cu ruşii, se duce la Grand Hotel, camera 118, unde vede pe doamna Kolontay, ca să-i spună reprezentantei Rusiei, cu care România era în război, următoarele: „M-a întrebat" – doamna Kolontay – „dacă socot că Sovietele ar putea să colaboreze cu actualul guvern, la care i-am răspuns că, fără a fi la curent cu amănuntele politicii noastre de stat, îi pot totuşi spune că nu cred într-o colaborare cu mareşalul. Cu actuala formaţie guvernamentală însă opoziţia nu va putea lucra în viitor". Pagina 86).

La insistenţa lui Niculescu-Buzeşti, domnul Duca se duce din nou în secret la doamna Kolontay, la 2 iulie 1944 şi după întrevedere scrie cu amărăciune în Cronica domniei sale la pagina 90: „Reiese deci limpede că ruşii doresc a colabora mai degrabă cu guvernul decât cu opoziţia unită". După întrevedere, domnul Duca telegrafiază la Bucureşti, comunicind acelaşi lucru: „În plus, mesajul insista asupra iluziunii de a se putea ajunge la o înţelegere cu Antonescu". Deci, se făcea totul ca nu cumva mareşalul, să încheie armistiţiul şi se urmărea ca puterea să fie luată de «băieţi», de Buzeşti, Pogoneanu, Stârcea şi George Duca.

Pentru a fi complet, voi adăuga că la data de 11 august «băiatul» are îndrăzneala să reproşeze doamnei Kolontay că nu-i dă atenţia şi importanţa cuvenită: „Apoi

am adăugat că în faţa atitudinii lor de a nu mă convoca ori de câte ori aveau un răspuns [pe care ei 11 dădeau lui Nanu, n.a.], fie el chiar negativ, mă întreb dacă mă mai bucuram da încrederea ei”, (pagina 97).

În concluzip, toate întrevederile domnului Duca cu ruşii au avut loc la iniţiativa lui, nu la cea rusă. Ruşii nu l-au chemat, dar erau doritori de informaţii şi de declaraţii de dragoste şi mai ales să vadă dacă ar putea găsi o fisură între guvern şi opoziţie, ca să o exploateze.

«Mandatul» domnului Duca din partea opoziţiei unite şi a regelui? Puteam să ne înşelăm asupra lui până astăzi, dată fiind lipsa de documente corespunzătoare. Dar domnul George Duca ne clarifică singur situaţia, vorbind de Niculescu-Buzeşti, un simplu director, la Ministerul de Externe (sublinierea autorului): „Mă amuza însă faptul că din anul 1943, când dânsul” – Buzeşti – „m-a însărcinat, în treacăt fiind la Stockholm, să reprezint pe rege şi opoziţia unită, peste capul guvernului şi al lui Nanu, stabilind în acelaşi timp un cifru secret între noi”.

Mai clar nici nu se putea. Băieţii se reprezentau între ei. George Duca reprezenta pe Buzeşti şi Buzeşti pe Pogoneanu şi Ionel Stârcea… Şi nu putea fi altfel, fiindcă opoziţia română era alături de guvern în căutarea unei soluţii de a ieşi din Axă şi din război. Ei lucrau mână în mână şi la Stockholm şi la Cairo. „Noi nu putem da afară pe nemţi pe o uşă ca să lăsăm pe ruşi să intre pe cealaltă”, telegrafia Maniu la Cairo. „Cu toate că opinia publică românească” – telegrafia el la 24 ianuarie 1944 lui Viorel Tilea la Londra – ” este alături de anglo-americani, poporul român este gata să-şi apere ţara contra ruşilor. Dacă numai trupele ruseşti invadează România, poporul este gata să lupta până la moarte”. (FO 371 – 43992, arhivele secrete engleze).

Ce-l face pe domnul Duca, la vârsta lui înaintată şi

după Al de delă ceilropirea. Periei sale de elitre trupele se
51
(vr:
¡etice să-şi etaleze fără jenă şi rezervă sabotarea negocierilor de armistiţiu ale ţării sale? Nu înţeleg.

Complotiştii, autori conştienţi sau inconştienţi ai crucificării României, au plătit aproape toţi: Buzeşti în exil, Pogoneanu în puşcării, Ionel Stârcea şi generalul Aldea la fel. Singurul răsfăţat de destin şi de americani rămăsese, alături de Cretzeanu şi Vişoianu, domnul George Duca.

Nu s-a înţeles şi nu se înţelege nici măcar acum ci singura formulă de încercare – nu zic de reuşită, de salvare a ţării – ar fi fost un front unit şi solid între mareşal, opoziţie şi rege? Că orice acţiune divergentă nu folosea decât ruşilor şi nu ducea decât la o capitulare necondiţionată în faţa lor?

Bineînţeles opoziţia negocia cu aliaţii şi se servea de cifru şi curieri, dar obiectivul era să ajute pe mareşal să poată obţine un armistiţiu, asigurând suveranitatea şi independenţa ţării. Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu s-au servit de cifru şi de curieri diplomatici, dar pentru a ajuta guvernul nu pentru a-l sabota.

Astăzi vedem că ei sau înşelat profund în alegerea oamenilor. Abuzind de încrederea acordată, de nevoia unei totale discreţiuni şi de confuza situaţie de la acea oră, «băieţii» au încercat să se folosească de rege şi de opoziţie, unii pentru reglementarea conturilor personale cu mareşalul Antonescu, alţii ca să-şi asigure puterea şi platforma politică pentru ziua ce urma.

Este o infamie şi o insultă să se atribuie lui Iuliu Maniu şi lui Dinu Br & tianu acţiunea domnului George Duca de la Stockholm. Memoria lor, venerată în ţara îngenuncheată, nu trebuie pătată prin asocierea Im* la sabotarea negocierilor de armistiţiu. Plângem şi pe marele

patriot, făuritor al Românim Mart, Ion Duca, care îşi vede numele legat de o acţiune atât de inconştientă şi de dăunătoare intereselor naţionale, prin fiul său George Duca, de la Stockholm.

În rezumat:

La Cairo cei trei abaţi au cerut o capitulare necondiţionată, pe care atât opoziţia – Maniu şi Brătianu – cât şi guvernul Antonescu au încercat să o amelioreze prin includerea condiţiilor mai avantajoase oferite de Stahn lui Antonescu la Stockholm.

Dar atât la Cairo, cât şi la Stockholm, Niculescu-Buzeşti şi Duca „sfătuiau pe ruşi" şi abaţi să nu aibă încredere în Antonescu şi să nu încheie armistiţiul decât cu ei.

O gravă eroare de judecată, atât a opoziţiei române, cât şi a guvernului Antonescu, a fost că anglo-americanii vor debarca în Balcani şi e & deci România nu va fi l & aţă pradă ocupaţiei exclusive a (Uniunii Sovietice. Iluzia acestei „debarcări", plătită atât de scump de întreg poporul român, a fost întreţinută intenţionat pentru mistificarea armatelor germane şi înşelarea guvernului şi opoziţiei române.

Cum iluzia acestei „debarcări" a jucat un rol hotărâtor asupra sorţii României, voi prezenta în prealabil această problemă în capitolul ce urmează.

CAPITOLUL 3 ILUZII TRAGICE:

«DEBARCAREA ALIAŢILOR ÎN BALCANI»

Dacă întreaga strategie militară a fost decisă la Conferinţa de la Teheran, consecinţele ei politice se precizează tot atunci. Preşedintele Roosevelt, considerând, aşa cum am ar & tat pe larg In Yalta şi crucificarea României, că Europa de răsărit va fi zonă de influenţă sovietică, iar restul Europei zonă comună de influenţă anglo-rusă, el dădea conform acestei decizii, la 21

februarie 1944, Departamentului de Stat instrucţiuni în consecinţă – citez:

The White House February 21, 1944

Memorandum for the Secretary of State acting.

I do not want the United States to have the postwar burden of reconstructing France, Italy and the Balkans.

It is definitly a British task.

From the point of view of U.S. our principal obiect is not to take part în internal problem în Southern Europe.

F.D.R.

sau pe româneşte:

Memorandum pentru secretarul de stat interimar.

Eu nu vreau ca Statele Unite să aibă după război sarcina de a reconstrui Franţa, Italia şi Balcanii. Aceasta este absolut treaba' englezilor.

Din punctul de vedere al Statelor Unite, obiectivul nostru principal este de a nu lua niciun fel de parte în problemele interne din sud-estul Europei.

F.D.R.

Această Împărţire a Europei în zona de influenţă anglorusă fusese confirmată lui Stalin prin scrisoarea lui Roosevelt din 20 februarie 1943, adresată lui Zabrousky şi Weiss, doi conducători sionişti, ce plecau la Moscova „să medieze între Stalin şi Roosevelt (vezi Yalta şi crucificarea României, pagina 36). Decizia sa de a face din estul Europei zonă de influenţă rusească, iar Europa de apus zonă comună anglo-rusă a fost confirmată de preşedintele Roosevelt şi cardinalului Spellman la 3 septembrie 1944 (vezi Cardinal Spellman Story, pagina 220 şi următoarele).

La rândul lor, englezii se înţeleg cu ruşii – În principiu – încă din august 1943, ca să-şi împartă Europa. Iată ce scrie Anthony Eden, ministrul de externe al Marii Rritanii In The Reckoning, la pagina 408:

„După război, mi-a spus Maiski (ambasadorul rus la

Londra), fiecare dintre noi va avea zone de influenţă în Europa: Uniunea Sovietică la răsărit, englezii la apus”.

Iată de ce, studiind aceste documente şi întreaga strategie militară a aflaţilor, marele istoric britanic A.J.P. Taylor trage concluzia:

„Politica lui Churchill, privită deschis şi fără înconjur, a fost Împărţirea Europei. Această politică era bazată pe premisa retragerii trupelor americane din Europa, aşa cum nenumărate declaraţii ale lui Roosevelt l-au făcut să creadă. De aceea, Beopul politicii lui Churchill a fost Împărţirea Europei în sfere de influenţă engleze şi sovietice. Stalin era înaintat de această ofertă a lui Churchill” (vezi Churchill Revisited, de A.J.P. Taylor, pagna 66).

Cum se ştie, întreaga politică a guvernului român, în 1943 şi 1944, când a realizat că Germania a pierdut războiul, a fost bazată pe iminenţa intrării Turciei în răkboi şi a debarcării aflaţilor anglo-americani în Balcani. Nimeni nu-şi mai aducea aminte de dezastrul de la Gallipoli din primul război mondial. La fel, întreaga politică a opoziţiei româneşti, în frunte cu Iuliu Maniu, era bazată până în ultima clipă pe aceleaşi greşite premise. Aceste iluzii deşarte au denaturat întreaga politică românească şi au avut consecinţe tragice. Americanii nici nu voiau să audă de o debarcare în Balcani. Roosevelt o anatemizase. Iată ce scrie biograful Ted Morgan asupra lui Roosevelt şi a Balcanilor:

„La 28 octombrie 1943, preşedintelea spus ministrului său de război Stimson, că el nici nu se gândeşte şi se atingă de Balcani, decât numai dacă ruşii vor fi înaintat destul în inima Germaniei, astfel că trupele americane, la nevoie, să lupte cot la cot cu cele sovietice. Stimson spunea că este periculos de a se vorbipreşedintelui de Balcani, mai aleb că acesta i-a spus

categoric:

«Reinember! No mare Balcans!» (Ţine bine minte i să nu mai aud de Balcani!)”.

Dar fiind rolul capital jucat de această idee a „debarcării în Balcani” În comportarea guvernului şi a opoziţiei româneşti, am căutat să adâncesc problema şi an ajuns la concluzia irefutabilă că în realitate nu a fost decât o abilă dar tragică mistificare. Am scris asupra acestei probleme trei articole, pe care Stindardul Românilor al domnului Ion Pantazi – căruia! i mulţumesc călduros – a avut bunătatea de a le publica. Le redau acum în întregime, mai jos: tund a apărut, în limba franceză, cartea mea L'Europe de l'Est trahie et vendue (Edition la Pensée Universelle, Paris), în care prezentam în lumina ultimelor documente ultrasecrete tragicele greşeli făcute de Churchill şi Roosevelt în cursul celui de-al doilea război mondial, câţiva români din exil, improvizaţi „istorici”, „critici şi experţi militari”, „strategi” din cap până în picioare, au sărit să mă critice şi să ia apărarea politicii lui Churchill.

Compatrioţii noştri – atât de competenţi – pretindeau, nici mai mult nici mai puţin, că „Churchill a vrut debarcarea în Balcani, ca să taie drumul ruşilor în Europa şi să-i menţină în propriile lor fruntarii”.

Rostul articolului de faţă nu este de a da acestor compatrioţi posibilitatea de a-şi revizui opiniile şi de a-şi pune „eruditib” la punct, ci de a spulbera o dureroasă legendă, ce a făcut imens rău ţării (în politica urmată în cursul celui de-al doilea război mondial) şi care persistă şi astăzi în cercurile admiratorilor lui Churchill.

Pentru aceştia, genialul Churchill ar fi văzut la timp pericolul bolşevizării Europei şi ar fi încercat să-l conjureze propunând o debarcare aliată în Balcani. Această teză e completamente falsă. Legenda a fost creată

„post fes turn” de premierul britanic, pentru a-şi acoperi propriile sale greşeli ce au dus la pierderea Europei. de răsărit, la dezechilibrul mondial şi la săparea mormântului Lumii libere.

În ce priveşte ţara noastră, această legendă a „debarcării în Bairam”, pusă în circulaţie încă din 1942, a alimentat nu numai discuţiile de cafenea de la Capşa din Bucureşti, dar ea a devenit o cheie de baltă în formularea întregii noastre politici: atât a guvernului mareşalului Antonescu, cât şi a întregii opoziţii, în frunte cu Iuliu Mania şi Brătianu…

Tragedia de la 23 august 1944 este direct legată de această mistificare, de această legendă.

Pentru cei ce nu au citit cartea mea, nici ediţia franceză, nici ediţia engleză (Sell-out to Stalin, Vantage Preş, New York), ţin să precizez că eu pretindeam, în capitolul 23, cu documente zdrobitoare că niciodată Churchill nu a intenţionat să taie drumul ruşilor în Europa. Că dacă s-a discutat – cum» a firesc – o debarcare aliată în Balcani, ea ar fi urmat să se facă Împreună, mână în mână, cu ruşii”.

De la apariţia cărţii mele, alte documente ultrasecrete au fost reclasificate, alte lucrări au fost scrise şi deci, astăzi, sunt în măsură b & adâncesc problema „debarcării” pentru a o situa în adevărata şi tragica ei lumină.

UN SCURT REZUMAT ISTORIC SE IMPUNE

După atacarea Uniunii Sovietice la 22 iunie 1941 de armatele Axei, Stalin a cerut englezilor crearea imediată al unui al doilea front de război în Europa. În principiu acest al doilea front era decis pentru anul 1942.

Cum după intrarea Statelor Unite în război Churchill se opunea din răsputeri oricărei debarcări în Franţa în 1942 (aşa cum cereau şi americanii), el pleacă la Moscova

şi explică hii Stalin imposibilitatea debarcării în Europa şi planul debarcării în Africa.

Statul major american a întocmit planul debarcării în Franţa în 1943, dar Churchill se opune din nou şi debarcarea are loc tocmai în iunie 1944. Această nouă aminare a deschiderii celui de-al doilea front a fost aspru criticată de Stalin, cât şi de americani. Nedebarcarea în Franţa în 1943 a făcut şi obiectul unui interesant studiu al cunoscutului istoric englez, John Crigg, publicat sub sugestivul titlu: The Victory That Never W & s (Victoria care nu a fost niciodată: 1943). În cartea sa publicată în editura Methuan în 1966, istoricul englez demonstrează cu documente zdrobitoare şi o analiză eminentă că „războiul putea fi terminat victorios' Încă din 1943", dacă ChurchiU ar fi acceptat debarcarea în Franţa, propusă de americani. După John Grigg, Hitler putea fi învins la acea dată mult mai uşor decât în iunie 1944 şi războiul ar fi fost scurtat cu doi ani. Ceva mai mult, o debarcare în 1943 ar fi împiedicat pierderea Europei de răsărit şi promovarea Rusiei ca mare putere şi ar fi salvat în mare măsură şi masacrarea evreilor din Europa.

CONFERINŢA DE LA QIEBEC

După conferinţa de la Casablanca din ianuarie 1943, la care Roosevelt a decretat aberanta clauză a „capitulării necondiţionate", şefii militari aliaţi se întâlnesc intii în mai 1943 la Washington (Conferinţa „Trident") şi apoi, în august 1943, la Québec, pentru a finaliza planul şi strategia debarcării.

Din partea americanilor, generalul Marshall susţine o debarcare directă, peste Canalul Mlnecii, în Franţa şi o confruntare directă şi de front cu armatele germane. Din partea englezilor, şef vil de stat major, generalul Brook, susţine că o asemenea debarcare este prematură. O debarcare – pretindea el – nu trebuie făcută decât după ce

Germania este slăbită printr-o tacticii indirectă: războaie periferice, bombardamente intense, război politic şi economic, subversiune, sabotaj, mistificare şi dezinformare şi crearea de revolte şi revoluţii în Europa ocupată de germani. Englezii tindeau să degajeze Mediterana pentru a asigura drumul Imperiului Britanic.

În faţa acestor două teorii diametral opuse, discuţiile militare de la Québec au fost furtunoase. Dar Roosevelt a reuşit să-l convingă pe Churchill şi s-a decis ca debarcarea să se facă în Franţa, peste Canalul Mânecii, în Normandia în luna mai 1944.

Pirueta de 180 de grade a lui Churchill, abandonând punctul de vedere oficial al propriului stat major, a. stupefiat pe generalul Brook: „Niciun minut nu a realizat, el (Churchill) ce înseamnă pentru mine schimbarea sa de strategie; în plus, el nu mi-a exprimat nici cea mai mică simpatie, niciun regret pentru schimbarea părerilor sale şi abandonarea întregii strategii oficiale engleze”.

Admiratorii lui Churchill, exilul românesc, ar face bine să citească Memoriile generalului Brook, undezi vor deapor peri ca un amator, un cinic. Tot admiratorilor români ai lui Churchill – mai ales celor din Anglia – le recomand câteva lucrări interesante şi instructive. Ele nu sunt scrise de un român pribeag ce şi-a pierdut ţara din greşelile „genialului” Churchill, ci de somităţi engleze şi americane, care au avut curajul să spună cu glas tare că atât Roosevelt cât şi Churchill, prin greşelile făcute, au pierdut, pacea, după ce eroicele lor popoare au câştigat războiul. S-a pretins chiar de către Churchill că declaraţia lui Roosevelt de la Casablanca, de la 24 ianuarie 1943, asupra clauzei „capitulării necondiţionate” ar fi fost o decizie „spontană” a preşedintelui american şi că el ar fi rămas „Împietrit” când a auzit-o. Adevărul este cu totul altul. Şi aici Churchill îşi creează „post festum” legende, ca

să-şi acopere imensele răspunderi şi greşeli. Clauza „capitulării necondiţionate” a fost discutată în prealabil de el cu Roosevelt, a cerut chiar aprobarea consiliului de miniştri britanic la Londra printr-o telegramă. Şi cabinetul a aprobat clauza. Ceva mai mult, la banchetul ce a urmat Conferinţei de la Casablanca, Churchill însuşi a propus un toast „pentru capitularea necondiţionată” şi a aprobat „very well, very well”, ca această conferinţă să se cheme „Conferinţa Capitulării Necondiţionate”.

Aşa se scrie istoria de către învingători şi aşa se cloroformizează admiratorii lui Churchill, românii, ca şi străinii. Dar s-au găsit, cum am spus, şi alţii – În afară de mine – să critice, şi încă foarte aspru, politica lui Churchill şi Roosevelt. În Anglia, lordul Hankey, în Politics: Trials and Errors critică nu numai clauza capitulării necondiţionate ce a prelungit războiul cu toate ororile lui şi a bolşevizat Europa şi promovat Rusia ca mare putere, dar şi constituirea Tribunalului de la Nürnberg, procedura şi deciziile lui. Istoricul american Hanson W. Baldwin, în Great Mistakes of the War, este tot atât de sever. El ne dă în plus o informaţie suplimentară.: „Serviciile de informaţii militare au redactat o notă în care au subliniat pericolul prezenţei armatelor sovietice în Balcani”, dar nota a fost aruncată la coş ca lipsită de interes.

Aceleaşi critici severe din partea istoricilor militari Dupuy şi a istoricului Chester Wilmont, în Lutte potir l’Europe. Dar cea mai virulentă critică contra politicii celor doi şefi, Churchill şi Roosevelt, o face generalul JJ C. Fuller în cartea sa The Second World War, în care el este categoric: războiul putea fi terminat în primăvara lui 1943, regimul nazist lichidat da armata germană şi Europa de răsărit salvată, de bolşevism. Gităm numai un paragraf: „Nebunia – capitulării necondiţionate – concepută de Roosevelt şi de GhurchiU la Casahl & nea a angajat Statele

Unite şi Marea Britanie în cea mai absurdă şi mai aberantă campanie tactică şi strategică din tot timpul războiului”.

Eminentul critic militar Basil Liddell Hart, autoritatea cea mai necontestată în materie militară din Anglia, scrie şi el: „Capitularea fără condiţii a fost cu siguranţă cea mai nenorocită din toate formulele politice, din cursul celui de-al doilea război mondial-Ea a prelungit războiul, a mărit imensele pierderi în oameni şi material şi, ceea ce este şi mai grav, a distrus echilibrul de forţe în Europa, dând preponderenţă Uniunii Sovietice pe acest continent”.

Reamintese admiratorilor români ai lui Churchill că, în timp ce el obliga poporul german să lupte şi să moară până la unul din cauza imbecilei clauze de „capitulare necondiţionată”, Sta Hn profita de prostiile celor doi lideri abaţi, pentru a oferi poporului german prietenia şi indulgenţa sa şi a încerca să-l capteze: „Hitleriştu vin şi trec; dar poporul şi statul german rămân, fiindcă sunt eterne”. Era un afiştip placardat pe întreg teritoriul german, ocupat de armatele roşu.

TMTT. ITATtTT ALIAŢI ŞI „DEBARCAREA îN BALCAPfi

S-a confundat adesea insistenţa englezilor de a angaja o campanie în Mediterana, cu o „debarcare în Balcani”, după cum s-a confundat „alternativa Viena” cu aceeaşi debarcare în Balcani.

Avem astăzi o întreagă serie de lucrări istorice, politice şi militare, care ne lămuresc asupra problemei şi risipesc – pentru totdeauna – credinţa falsă a intenţiei lui Churchill de „a tăia drumul ruşilor în Europa”.

Feldmareşalul Alan Brooke, fostul şef de stat major imperial timp de patru ani, ne aduce informaţii asupra problemei în discuţie, în jurnalul său Diary – comentai şi completat de David Fraser într-o lucrare apărută acum doi

ani. Aflăm astfel, că militarii englezi au insistat pentru o campanie în Mediterana, pentru a lichida Italia (Sicilia), insulele Rhodos, insulele Egee şi Dodecanezul. Raţiunea acestei strategii – propusă americanilor – era simplă: se asigura (după ocuparea nordului Africii) linia Imperiului Britanio – Suez – Gibraltar – pentru transportarea materiilor prime şi a vaselor de război necesare, atât pentru operaţiunea debarcării în Franţa, cât şi retrimiterea lor în Pacific. Era politica constantă a englezilor de a asigura drumul Imperiului Britanic. De altfel, după debarcarea în Italia, nemţii s-au lăsat ei înşişi înşelaţi de teoria „debarcării în Balcani" şi au stabilit linia frontului în sudul Romei, tocmai pentru a împiedica o atare debarcare ulterior. Alan Brooke susţinea puternic un ajutor masiv guerilei din Iugoslavia, dar vedem azi din corespondenţa lui cu generalul Wilson că nu a propus niciodată o debarcare propriu-zisă în Balcani, pe care o – credea inutilă. De altfel, şeful de stat major ştia de la Teheran încoace, din 1943, că Balcanii sunt chasăe-gardie a lui Stalin, pe care U socotea cel mai tare între cei trei: „Nici o singură dată Stalin nu a făcut vreo greşeală strategică în declaraţiile sale". Stalin nu era gata să aprobe nicio campanie care ar fi putut să aducă trupe aliate în teritoriile ce el şi-a rezervat să le comunizeze. El avea încă de la acea vreme (noiembrie 1943) idei bine definite cum să guverneze Balcanii după război şi aceasta ar fi însemnat chiar încorporarea totală a acestor ţări în Uniunea Sovietică. Lucrul devenise atât de evident, încât încă de la 1 iulie 1944 Churchill spunea într-o telegramă adresată lui Roosevelt că intenţiile lui Stalin sunt să aibă mână liberă în est. Marele stat major a văzut din vreme pericolul. Militarii au atras – inutil – atenţia Foreign Office-ului că singura putere victorioasă în acest război va fi Rusia. Alan Brooke scria în jurnalul său la 27 iulie 1944: „Germania nu

mai este puterea dominantă în Europa. Rusia este. Ea are enorme resurse şi nu va întârzia să devină inamicul – ameninţareaprincipală a noabtră în 16 ani”.

Cuvinte profetice, aruncate la coş de Eden: „Aparently, the F [oreign] Offfice] could not admit that Russia might, some dă „become un – friendly” [Pare a fi evident că F.O. nu putea accepta ideea că Rusia ar fi putut deveni cândva inamică.]

Convins că politica personală a lui Churchill de după 1943 duce la lichidarea Imperiului Britanic şi pierderea păcii, şeful de stat major a avut ieşiri de o violenţă nemaipomenită împotriva primului său ministru. Astfel, când numai cu trei luni înainte de debarcarea în Normandia, în ziua de 18 martie 1844, Churchill a ordonat – cu de la bine putere – ofiţerilor de stat major să studieze debarcarea în Portugalia, nu în Franţa, Alan Brooke i-a strigat: „Dacă-ţi

Închipui că ai să faci invazia-Europei traversind Pirineii, atunci eşti mult mai nebun decât te-am crezut”.

Cum sănătatea lui Churchill lăsa de dorit şi ei: în povara anilor şi a imensului efort făcut au început să se arate şi să se manifeste în politica sa, Alan Brooke a notat în jurnalul său, la 16 august 1944, aceste fraze extraordinare, teribile, la adresa şefului său: „Simt că noi am ajuns la un stadiu în care pentru binele naţiei noastre şi pentru propria lui reputaţie ar fi o binefacere dacă el (Churchill) ar dispărea din viaţa noastră politică. Ar fi o tragedie să-şi păteze trecutul său prin acţiuni idioate în cursul unui inevitabil declin de senilitate, care a începiut încă de anul trecut. Personal eu am găsit imposibil să lucrez cu el în ultimul timp şi sunt plin de îngrijorare, gândindu-mă în ce ne mai poate băga mâine”.

Este dureros şi tragic să-l auzim pe propriul şef de stat major, ofiţerul căruia Anglia îi datorează câştigarea

războiului, vorbind şi lăsând posterităţii această teribilă părere. Alan Brooke înregistrează declinul fizic al lui Churchill din 1943, adică anul când au avut loc conferinţele de la Casablanca şi Teheran, care au dat mână liberă lui Stalin în estul Europei. Voi adăuga că Jurnalul său a fost scris la 15 August 1944, numai cu două luni înainte de plecarea lui Churchill la Moscova (9 octombrie 1944) ca să cedeze Europa de răsărit lui Stalin, crucificând şi neamul românesc.

Revenind la „debarcarea în Balcani", reamintesc că se confundă adesea şi uşor intenţia lui Churchill de a ajunge la Viena cu o debarcare în Balcani. Atât el (adică cei opt profesori de la Oxford şi Cambridge ce au lucrat la memorii), cât şi documentele militare ne arată astăzi în mod clar că ideea lui Churchill şi studiile militare făcute se refereau la o campanie prin Triest (după căderea Italiei şi lichidarea trupelor germane), Ljubljana, Graz, Viena şi Bratislava. Nici vorbă de Balcani, de România sau Ungaria. „Alternativa Viena" a fost refuzată de Rooseveltţ, de militarii americani şi chiar englezi. Ea a rămas „visul generalului Alexander. În ceea ce priveşte Yalta, Alan Brooke nu a fost deloc surprins. Ea a devenit mormântul libertăţii, al democraţiei, al liberei determinări a popoarelor. Ea este sinonimă cu trădarea, cu naivitatea puterilor occidentale, cu indiferenţa lor în faţa brutalităţii, cinismului şi machiavelismului sovietic. Ahniibropke nu surprins, fiindcă el aatţasatenţia.

Încă de la conferinţa de la Québec din 1943 asupra pericolului Uniunii Sovietice şi a comunismului planetar, a necesităţii de a avea un program politic pentru a împiedica promovarea Rusiei ca mare putere, pentru a nu pierde războiul. Dar nimeni nu l-a ascultat. Şi Marea Britanie a câştigat războiul, dar a pierdut pacea şi Imperiul Britanic.

Spre sfârşitul războiului, Churchill şi-a dat seama de

dezastru. Într-una din furtunoasele sale ieşiri a strigat: „O să sfârşim cu barbarii din inima Europei”. A mers atât de departe în exploatarea acestei idei, încât la 24 mai 1945, după terminarea războiului, a cerut lui Brooke ca statul major să facă imediat un studiu asupra posibilităţilor de a ataca pe ruşi, înainte ca forţele anglo-americane să fie demobilizate, în cazul în care ruşii devin prea agresivi. Brooke a râs de el, dar a notat în jurnalul său că nu mai este nicio îndoială că Rusia este de acum încolo atotputernică în Europa.

Voi semnala cititorilor şi aprecierile lui Alan Brooke asupra actului de la 23 august 1944 de la Bucureşti. Iată ce zicea el în raportul prezentat la Conferinţa din 10 septembrie 1944 (Octagon) din Canada: „Trecerea României de partea aliaţilor a dat ruşilor un imens avantaj şi se poate ca ei să pătrundă linia Siegfried. Oricât de dorită ar fi această incursiune rusă din punct de vedere militar, efedele ei politice în centrul şi sud-estul Europei vor fi formidabile, catastrofale”.

Să găsim aici o explicaţie a negarantării de către englezi a condiţiilor de armistiţiu oferite de Stalin mareşalului Antonescu? Să fi vrut ei ca România să reziste cât mai mult ruşilor, pentru a proteja Grecia şi a da timp anglo-americanilor să ajungă înaintea lor la Viena? Este o posibilitate, o ipoteză. Dar ce tragice greşeli au fost comisei

Am afirmat întotdeauna în cărţile mele că dacă ipoteza unei debarcări în răsăritul Mediteranei sau la Triest a fost discutată în conferinţele politice şi militare, ea nu a fost reţinută şi niciodată Churchill nu a vrut să o facă „În scopul de a tăia ruşilor drumul în Europa”. Ceva mai mult, şi astăzi avem dovezi zdrobitoare în acest sens, pentru a înşela şi pe nemţi şi pe sateliţii lor din Balcani şi Ungaria, aliaţii, ia mod deliberat şi diabolic, au acreditat

această versiune a „debarcării în Balcani”, ca o diversiune, un act de mistificare în cadrul general al intoxicării, cunoscut şi preparat sub titlul Planul JAEL.

Pentru a înţelege mai bine legenda „debarcării” În Balcani, e necesar să ne oprim în fugă asupra rolului imens, determuant, jucat de serviciile secrete britanice în câştigarea războiului (ca de altfel în Întreaga concepţie de politică externă a Marii Britanii din ultimele două secole). Pentru a nu periolita în viitor buna funcţionare a acestor servicii secrete, un acord anglo-american, din 7 septembrie 1945, prevedea luarea de măsuri pentru eliminarea secretelor de spionaj din redactarea oficială a istoriei. Misiunea, în genere, a acestor servicii este să spioneze, să – intoxice şi să mistifice. Reamintesc în treacăt câteva din rolurile extraordinare jucate de aceste servicii în câştigarea victoriilor aliate. Astfel, serviciile secrete britanice au pus mina încă din 1938 pe o maşină de codificare „ENIGMA-ULTRA”, inventată de olandezul Hugo Koch şi adoptată de întreaga armată germană ca mijloc ultrasecret de transmisiuni între comandamentele ei. Un lucrător polonez dintr-o uzină din Berlin a vândut „maşina”. Un alt polonez, Lewiński, a vândut serviciilor secrete engleze MI6 „codul” şi toate cunoştinţele necesare utilizării ei. Fapt şi mai grav, nu numai Hitler şi întreaga-armată germană utilizau „Enigma-Ultra”, dar şi serviciile secrete ale amiralului Canaris, ca şi serviciile secrete ale lui Ribbentrop. Deci, ca şi în cazul codului japonez pentru americani, încă din 1940 toate ordinele plecate de la Marele Cartier General al lui Hitler erau în acelaşi timp, în mod instantaneu, primite şi de englezi, aşa cum erau imediat cunoscute toate transmisiunile amiralului Canaris şi ale lui Ribbentrop. Iată de ce adevărul asupra „Enigmei-Ultra” a fost secret absolut, total, timp de 30 de am. Şi cu drept cuvânt.

Cum s-ar fi scris glorioasele pagini şi enormele sacrificii ale armatelor aliate, dacă adevărul asupra „Enigmei” ar fi fost cunoscut? Dacă s-ar fi ştiut că toate ordinele de bătaie, toate planurile de luptă, cu ziua, ora şi secunda atacului, erau cunoscute de englezi (şi americani) din 1940 până la sfârşitul sfârşituhii?

La „Enigma” trebuie adăugată şi acţiunea lui Rudolf Rossler, trădător german fixat la Lucerne (reţeaua „Luce”), care informa la rândul Său pe ruşi exact în acelaşi fel prin reţeaua de radio Foote (engleză) şi radio Alexandru Radoun comunist instalat la Lausanne şi Geneva. O menţiune specială trebuie făcută trădătorului german Sorge, ataşatul de presă german din Tokio. Acesta a reuşit să informeze pa Stalin de ziua atacului german contra Uniunii Sovietice, de atacul de la Pearl Harbor şi mai ales de decizia ultrasecretă japonacă de a na ataca Uniunea Sacietică. Aces t – fapt a pei83

mis lui St «Un să retragă întreaga armat a din Orient şi să arunce 180 fie divizii proaspete la Stalingrad, schimbând soarta războiului. Trebuie de asemenea amintit cazul „spionului” Cicero. manipulat de englezi şi legat (pria acţiunea sa de mistificare) de „debarcarea” din Balcani.

l t: ERA fitm EliGLEZ «JAEL» Î

L-n plan general uriaş de intoxicare şi de mistificare a inamicului prin toate mijloacele posibile. Inspirat şi comandat direct de Churchill, având în frunte pe colonelul Bevan, asistat de dilonelul W. Baumer, planul JAEL era conceput în primul rând pentru inducerea în eroare a lui Hitler în ce priveşte acţiunea de debarcare în Franţa. În cadrul acestui mare proiect de mistificare – denumit planul JAEL – asupra locului debarcării, a timpului de atac, englezii au conceput extraordinarele operaţiuni Fortitude Nord şi Fortitude Sud. Aceasta pentru a face pe Hitler să

creadă ci debarcarea din Normandia era secundară şi că va fi urmată de o a doua, mai importantă (şi cea adevărată) în Pas de Calais şi în Norvegia. În felul acesta, trupele germane erau păstrate şi masate în aceste locuri, în timp ce trupele de debarbarcare anglo-americane din Normandia întâmpinau o rezistenţă limitată. Locurile de debarcare ca şi armatele masate în Anglia pentru a le executa erau pure invenţii, dar executate printr-o simulare genială. Spaţiul nu-mi permite să adâncesc operaţia „Fortitude”. Voi menţiona numai că simularea a imobilizat, numai în ce priveşte Fortitude Nord, 27 de divizii germane care, dacă erau prezente în ziua „J” în Normandia, respingeau cu siguranţă debarcarea aliată. Fortitude Sud viza intoxicarea prin simulare a unei „debarcări ulterioare în Pas de Calais... Mistificarea a reuşit şi armatele germane au fost imobilizate acolo unde nimeni nu a avut intenţia să debarce. Alte mistificări vizau operaţii, simultane de debarcări la Bordeaux (Operation Ironside) şi la Marseille (Operation Vendetta) – t-w – 1

(Cum se vede, alături de curajul şi eroismultrupelor aliate şi imensul material de război, mistificarea – planul JAEL – a jucat un rol capital în reuşita debarcării şi deci în câştigarea războiului.

I

I

— Agonia României ţţ.

„DEBARCAREA t. N BAL CAM” – PLAMJL DF 3IISTIPICARB „ZErPELIN”.

Planul „Zeppelin” urmarea mistificarea şi intoxicarea nemţilor cu privire la zona Mediţeranei de răsărit şi în Bal: câni. Acest plan al serviciilor secrete engleze era pregătit încă din vara lui 1943 şi făcea bineînţeles parte integrantă din strategia generală de mistificare desemnată măi intli de Planul JAEL, iar apoi de Planul BODYGUARD.

Trebuie reţinut şi subliniat că, la Conferinţa de la Teheran din noiembrie 1943, cei trei mari au discutat problema „mistificării şi intoxicării inamicului” şi că Stalin şi-a dat acordul la a colaborare cu» anglo-americanii în acest scop. A urmat apoi un acord ultrasecret şi scris la 3 martie 1944 la Moscova, iar comisiunea mixtă s-a stabilit în Scoţia, unde şi-a instalat cartierul ei general.

Obiectivul planului „Bodyguard” era de a înşela pe nemţi muiântâi, că marea ofensivă rusă pe frontul de est va avea loc numai în luna iulie 1944. Pe de altă parte, se urmărea intoxicarea inamicului german, făcându-l să creadă că debarcarea în Franţa va avea loc numai după începerea ofensivei ruseşti. În acest fel armatele lui Hitler – erau imobilizate pe frontul de est şi deci ele nu puteau combate debarcarea din Normandia din mai (iunie) 1944. În acelaşi timp, armatele germane trebuiau înşelate, făcându-le să creadă într-o debarcare anglo-americană în Norvegia şi o debarcare anglo-americană-rusă în România pe malurile Mării Negre... pentru a ataca câmpurile petrolifere de la Ploieşti...

Alte operaţii de mistificare priveau’ Peloponesul, Triestul şi sudul Franţei. Cu excepţia debarcării în sudul Franţei, după debarcarea din Nomţandia şi a „dorinţei şi insistenţei” lui Cliurebill pentru o debarcare la Triest, ca prin Ljubljana să ajungă la Viena, nimeni nu se gândea serios la vreo altă debarcare decât cea de pe coasta Normandiei. Dar „informaţiile”, zvonurile, intoxicaţia au fost atât de reuşite, încât în ziua J a debarcării reale, la 6 iunie 1944, aliaţii au reuşit să ţină la distanţă şi dispersate 90 de divizii germane, care, prezente la debarcarea din Normandia, ar fi aruncat cu siguranţă trupele aliate în mare. Intoxicarea a fost atât de puternică şi de reuşită, încât în ajunul debarcării reale, divizii de elită germane au fost trimise din Franţa în Balcani, cum este cazul diviziei

blindate „Panzer-Lehr Panzerkorpa! SS” şi alte zece divizii de Panzer SS”.

Bulgaria, aliata Germaniei, a fost unul din obiectivele prioritare ale planului „Bod-guard” de intoxicare. s Ţarul Boriş, în care Hitler avea toată încrederea, a fost găsit mort (otrăvit?) la 28 august 1943. ilitler, nemaiavând nicio încredere în guvernul şi armata bulgară, a imobilizat1 un important număr de divizii în Bulgaria. Al doilea obiectiv principal al comisiei mixte de mistificare anglo-ameriiano-rusă a fost Ungaria. Se urmărea ieşirea ei din război.

De altfel, după capitularea Italiei, guvernul ungar al lui Ivâllay începe el însuşi să tatoneze terenul pentru ieşirea din război prin cercurile catolice din Vatican. Din acest moment începe o procedură curioasă, care se va repeta, cum vom vedea, pas cu pas şi în evenimentele din România. Ungaria avea un prizonier englez, pe colonelul Charles Tefor Howic. Kállay l-a instalat confortabil în palatul regal de la Budapesta, i-a dat un post de radio şi un operator; şi a intrat astfel în contact cu englezii din Malta. (De reţinut; în paralel că şi la noi în decembrie 1943, colonelul de Chastellain este. paraşutat în România, este utilizat de guvernul român ca să comunice cu englezii, după cum fusese utilizat aparatul şi cifrul lui Rică Georgescu pentru a lua contact cu Cairo în vederea ieşirii României din război.) Ungurii trimit la Cairo pe jurnalistul Andrew Frey. Misiunea. lui era să negocieze ieşirea Ungariei din Axă, alăturarea ei 1.

trupele anglo-americane, în momentul apropierii lor de gra» niţele Ungariei şi combaterea trupelor germane. Exact ca la noi. Diferenţa era că delegatul guvernului român (şi al. opoziţiei) era principele Barbu Ştirbey şi că el cerea ca trupele anglo-americane două divizii – să fie paraşutate în România.

După cum se ştie, principele Ştirbey a fost demascat

de agenţia Reuter şi, deşi Hitler ştia de negocierile de la Cairo, ele au putut continua. La fel delegatul ungur, Andrew Froy, a fost demascat de ziarul The Times din Londra, dar el, spre deosebire de Ştirbey, s-a întors imediat la FJudapesta nemaiputând negocia în astfel de condiţii.

La 17 august 1943 j Ungaria a trimis un alt delegat la Cairo, pe Lászlă Veres, care a acceptat capitularea necondiţionată cerută de aliaţi, dar înţelegându-se ca ea Bă „devină publică numai după ce trupele anglo-americane vor ajunge la frontiera Ungariei pentru executarea acestui „aranjament”, o echipă anglo-americană a fost paraşutată.

În col mai mare secret în Ungaria. Dar această echipă, în loc să pregătească intrarea trupelor anglo-americano în Ungaria (de care nici pomeneală nu era), a început că jac-a spionaj, agitaţie, conspiraţie, europlot. Înţelegând că a fost „rulat” de serviciile secrete engleze, premierul üngur, Káílay, a expulzat imediat „misiunea” paraşutată. Ce s-a întâmpint în realitate? Într-o impresionantă lucrare în două vohime asupra războiului secret, istoricul efigiez Anthony Cave Brown ne apune azi adevărul care e tragic şi ruşinos:

„Englezii au dezvăluit în mod deliberat nemţilor întreaga acţiune de negociere a lui Kallay pentru a forţa pe Hiller să ocupe întreaga Ungarie cu trupe germane şi deci să le ţină departe de terenul real al debarcării”.

Ceea ce s-a întâmplat – un nou succes al planului de intoxicare BODYGUARD. La 19 martie 1944, trupele germane ocupă Ungaria (Planul german Margarethe /). Kăuay, după un prim azil la legaţia turcă, este demis şi încarcerat la Mauthausen.

Cum am spus-o de la început, planul Bodyguard de mistificare în Balcani trebuie examinat în contextul marelui plan Zeppdin din care făcea parte. De aceea,

înainte de a reveni la Bucureşti, cititorul trebuie să reţină încă trei operaţiuni de intoxicare, legate de chestiunea românească.

Operaţiunea „Mincement”, adică descoperirea unui „cadavru” prezumtiv al unui ofiţer englez, William Martin* pe coasta Golfului Cádiz, la Huelva. Cadavrul „ofiţerului” avea şi o servietă cu acte „oficiale”, cu o scrisoare adresată comandantului englez, generalul Aloxânder, din Italia, în care se vorbea de o debarcare în Sardinia şi... în Pelopojies. Asta se întâmpla în aprilie f943. Deci trimiterea de trupe germane în Sardinia şi Pelopones, imobilizarea lor pentru reuşita debarcării în... Sicilia.

După defecţiunea şi capitularea Italiei, nemţii au fost obligaţi să trimită propriile lor trupe în toate insulele din răsăritul Mediteranei şi în Grecia pentru a înlocui cele 33 de divizii italiene. Echipa „Bodyguard” făcea – prin intoxicaretreabă bună. Armatele germane erau ţinute la periferie şi imobilizate.

Afacerea Cicero. Un obiectiv major, cum am spus, al planului „Bodyguard” era intoxicarea inamicului prin a-l face să creadă într-o debarcare masivă în Balcani. În acest scop Istanbulul şi Ankara au devenit centre de operaţie. Mulţi au citit şi văzut filmul Cicero. Este povestea unui raion Elysoe Razna, un albanez, angajat ca valet al ambasadorului extraordinar al Mar «Britanii la Ankara. Yak tdl su & trăgea documentele ultrasecrete din safeul ambasadorului, lb fotografia şi le vindea ambasadei germano. (care, în treacăt îje zi», lo plătea cu lire sterline falsificate). Aceasta se petrecea în perioada critică din decembrie 1943 – aprilie 1944, când se pregătea adevărata debarcare în Normandia. Bar multe din documentele vândute de Cicero nemţilor erau falsificate cu scopul vădit de a acredita iminenţa debarcării la Balcani, mai ales că se credea în intrarea Turciei în război, şi trei ofiţeri englezi

fuseseră paraşutaţi în România în decembrie 1943. Operaţia Cicero era opera serviciilor secreta engleze în cadrul planului JAEL. Ea a înregistrat un succes extraordinar, fiindcă Cicero... era un agent englez, manipulai de ei.

Trebuie să reamintesc şi să subliniez că mareşalul Antonescu, cu toate afirmaţiile contrare, dându-şi seama că Germania a pierdut războiul, a conceput, lucrând mină în mint cu opoziţia (Iuliu Maniu şi Dinu Rrătianu) un plan de ieşire a României din război şi aceasta încă din bina ianuarie 1943. Se ia contact cu ambasadorul Statelor Unite din Madrid, Lisabona, Ankara, precum şi prin Vatican. Guvernul Antonescu face de trei ori demersuri dramatice pe lângă Mussolini să-l convingă să iasă din război, împreună cu alţi membri ai Axei, forţând pe Hitler să negocieze o pace politică. Mussolini a ezitat, a mai cerut în luna iunie 1943 două luni de răbdare şi gândire, ca între timp să fie şi el răsturna! şi arestat. Trebuie amintit de asemenea că în tot timpul războiului guvernul român şi opoziţia au avut contact permanent prin radio, prin Rică Georgescu, cu aliaţii, plus legături directe ca aceea prin ataşatul militar la Ankara.

«LIBERAIOUL! ROMÂNIEI CAD... DIN CER, LA SN. VOOV»

J la luna decembrie 1943, trei ofiţeri englezi sunt paraşutaţi la Snagov şi sunt imediat prinşi de jandarmii români. Unul este locotenent-colonelul de Chastellain, fost director la societatea petroliferă Unirea şi Phoenix, al doilea esta maiorul Ivor Porter, iar al treilea căpitanul Meţianu. Est» posibil ca adevărata lor destinaţie să fi fost reşedinţa de la Buftea a principelui Ştirbey. Reamintim că marele ziariril Pândii Şeicaru a afirmat că însuşi şeful comunist Emil

Bodnăraş, paraşutat în 1943 de Moscova în România,

a fost ascuns tot de principele Ştirbey.

Colonelul de Chastellain era o veche cunoştinţă românească, fiind director la o societate de petrol din Bucureşti. Căpitanul Jvor Porter era şeful secţiei Intelligence Service (MI5) pentru Balcani (vezi MI5 Nigel West, Ed. Grenada Paniher), iar Meţianu aparţinea – probabil – aceloraşi servicii de „intelligence”.

Operaţiunea lor de cod se numea „AUTONOMUS”, de care vom mai aminti.

Instalaţi la Cartierul General al Jandarmeriei de la Bucureşti, ei aveau în fiecare zi vizite distinse. Generalul Picky Vasiliu, ministru de interne, generalul Tobescu, şeful Jandarmeriei şi Eugen Cristescu, şeful Siguranţei române. Din decembrie 1943 şi în toată primăvara lui 1944, până la 2 august 1944, cei trei au fost utilizaţi de guvernul intonescu ca să transmită mesaje pentru negocierile în curs. În aceste condiţii este neserios şi inexact să se vorbească de „rezistenţă” contra mareşalului şi să vedem apărând poltroni care-şi pun galoane ps această temă. Adevărul este că încă din februarie 1943 mareşalul intonescu ştia că Iuliu Maniu are un post de radio trimis de englezi şi a pus pe raportul colonelului Ivanovici următoarea rezoluţie:

„Să fie lăsat în pace. Soarta unei ţări; nu poate fi pusă pe o singură mână. Dacă aceasta greşeşte, să fie alţii care-l s-o ia şi să o ducă mai departe”. Aşa trebuie înţeleasă chestiunea posturilor de radio (Autonomus, W/T şi Reginald) de legătură între Bucureşti şi englezi. Ele trebuiau ascunse de nemţi, nu de români. Şi când ele ay căzut – cazul Ţurcan – a fost din cauză nemţilor şi a aparatelor lor de detecţie. Din cartierul general al Jandarmeriei de la Bucureşti, colonelul englez de Chastellain transmitea mesajele mareşalului intonescu către generalul Wilâon. El s-a văzut – cu aprobarea şi

ştiinţa mareşalului intonescu – cu Iuliu Maniu în ziua de 1 aprilie 1944, fiind condus la Snagov de generalul Tobescu, iar Maniu fiind adus cu maşina de Picky Vasiliu.

Unde este „rezistenţa” şi acţiunea secretă contra mareşalului? Unde sunt rezistenţii?

Mareşalul be zbătea să obţină cele mai bune condiţii pentru ieşirea din război şi tot el ţinea armata intactă pentru acest act final. Cei trei englezi paraşutaţi au venit să-l convingă pe mareşal să capituleze. Cel puţin asta le-a fost atât\j tudinoa după ce au fost prinşi de jandarmi la Snagov. Din analiza mesajelor secrete schimbate între „Autonomus” şi Cairo reiese clar că atât mareşalul Antonescu oM şi 1 uliu Maniu au refuzat condiţiile de capi iubire neccând ţiorrtă din 12 aprilie 1944 de la Cairo, ca fiind o predare pur şi se în piu armatelor roşii. Totodată reiese categoric că dacă condiţiile – mult mai bune – oferite de Stalân lui Aritonescu ar fi fost garantate de-anglo-americani, ele ar fi fost indiscutabil acceptate de mareşalul Antonescu şi de opoziţia română (Maniu-Brătianu). Din aceste mesaje schimbate reiese de asemenea’ că românii mai speraţi, nefericiţii, că englezii, jeunoscând sentimentele proangloltanco-americane ale ţării şi conştienţi de interesele lor în România şi în Balcani şi pentru a împiedica expansiunea rusă, sovietizarea şi bolşevizarea întregii Europe de răsărit, vor debarca în Balcani, vor paraşuta trupe în România şi vor fi generoşi, acordând României un armistiţiu şi o pace justă, ca un gest de înţelepciune politică.

Nimenea nu şi-a dat seama în România la acea vreme că totul nu ora decât o mistificare diabolică, o punere în scenă abilă a serviciilor secrete engleze. În cadrul planului JAEL şi Zeppelin, trbbuia acreditată versiunea debarcării în Balcani şi la Marea Neagră, nu numai pentru a imobiliza importante divizii germane, dar şi pentru a crea speranţe

pentru poporul român, atât de încercat, pentru a-l face să schimbe politica şi astfel să forţeze pe nemţi să ocupe militariceşte România (Planul Margarethe II).

Sub aspect documentar trebuie să fac o precizare ce o găsesc utilă. În cartea mea L'Europe, de lest trahiect vendue eu am un capitol special privind afacerea Chastellain în care vorbesc de un schimb violent de scrisori între Molotov şi Churchill, privind această problemă. Această situaţie ar părea paradoxală, dat fiind acordul lui Stalin dat la Teheran, pentru constituirea unei comisii mixte de „intoxicare a inamicului". Dacă nu am ţine seama de patru elemente: Paraşutarea celor trei englezi a avut loc în decembrie 1943, deci înainte de acordul serviciilor secrete din Moscova din 3 martie 1944. Paraşutarea s-a făcut fără cunoştinţa ruşilor, care considerau încă de la acea dată România ca zona lor de influenţă. De altfel, în scrisoarea sa din 2 mai 1944, la paragraful 5, Churchill scrie lui Molotov că ei au mină liberi în România. Paraşutarea celor trei ofiţeri englezi în România în decembrie 1943, fără cunoştinţa ruşilor, cădea prost it râura neggckrifep dtaetă» gsnerahrf SSWMMN. EF-etsa fiv vederea capitulării fortului germane tu Ftaba. fără eussţtiuia lui Staein.

PRLNOT – iaii BARUU ŞVUtBEK, ALIAS BO*VU, BLălASCA fi

Utili zind toate mijloacele, de comunicaţie cu aliaţâi „a & a cam am menţionat mai sus, principele Ştirbey, cu un paşaport dat de mareşalul Antonescu, pleacă – via Ankara – spre Londra pentru a negocia un armistiţiu pentru România». Dar odată sosit în cel mai mare „secret" la Ankara, 1» ginerele său Alexandru Cretzeanu, ambasadorul României în Turcia, el este imediat „demascat" de agenţia oficială engleză Reuter la 14 martie 1944. Această „indiscreţie" este încă un mister. A fost ea

comisă de un român, în mod conştient, pentru a sabota dintru început tratativele de armistiţiu proiectate? Un sabotaj ca cel al lui Niculescu-Buzeşti şi George Duca de la Stockholm pentru beneficiile personale? Sau era vorba pur şi simplu de o altă mârşavă şi diabolică acţiune a planului Zeppelin şi Bodyguard făcută în mod deliberat pentru a demasca şi denunţa pe mareşalul înto „ttescu lui Hitler şi a-l forţa pe acesta nu numai să-şi rrrţyiţină trupele germane în România, dar să şi ocupe ţara noastră, aducând noi trupe (Planul Margaretha II). Oricum, rolul şi apartenenţa locotenent-colonelului de Chastellain şi al echipei lui în cadrul plănului Bodyguard nu mai prezintă azi nicio îndoială. „Unul din obiectivele principale ale planului Bodyguard (Zeppelin) era de a stârni zâzania între România şi al Treilea Reich, de a provoca acolo revolte, pentru a imobiliza trupele germane şi a le slăbi atât pe frontul de tpus, cât şi pe cel de răsărit” scrie istoricul Anthony Cave Brown, ca să adauge la pagina 59 a volumului îi!

„Agitatorii englezi şi americani se şi infiltraseră deja fin România; printre care era şi lt.-colonelul de Chastellain. Se pretindea că el va aranja curând o operaţie de debarcare amfibie pe ţărmul Mării Negre, la Constanţa. În realitate asemenea zvonuri nu erau decât mistificări în cadrul planului Bodyguard. pregătit de colonelul Bevan şi Baumer la Moseeva, le perfect acord şi de conivenţă cu ruşii. Nu, niciodată!

Omrefnll» 9 vrut o debarcare ta> Balcani, ca să taie dramul Europei ruşilor.

A fost o legendă creată de fiburebiD ca să-şi micşoreze post festom tragicele greşeli. De attMT Chureliib sub propria se semnătură scrie la pagina 346 din volumul 5 al memoriilor ale de răzbi»:

„Debarcarea în Balcani?”

„No such ideea hod ever trossed my mindu. (Niciodată na mi-a trecut prin gând aşa ceva.) – Fără a mai intra în amănuntele diverselor negocieri de armistiţiu ale guvernului sau opoziţiei româneşti, voi enumera sumar pe cele legate de speranţa „debarcării” în Balcani a Aliaţilor, speranţă ce a influenţat – şi chiar decis – soarta tragică a României.

În tratativele guvernului Antonescu, de la Madrid, noiembrie 1943, cu ambasadorul Statelor Unite, Hayes, el a acceptat (cu cunoştinţa şi acordul lui Iuliu Maniu şi Brătianu) ca România să capituleze necondiţionat, cum o cereau americanii, dar că publicarea şi intrarea în vigoare a capitulării să fie efectivă numai după debarcarea aliaţilor în Balcani ori intrarea Turciei în război.

Opoziţia română unită tprin Iuliu Maniu) informa

(vezi documentul ultrasecret FO 371 – 43992 din Londra) pe englezi prin Viorel THlea că: „România este de partea aliaţilor anglo-americani dar, dacă aceştia nu vor debarca în România şi dacă numai trupele ruseşti vor pătrunde în ţară, românii se vor bate până la moarte şi până la unul”. Aceasta ia 25 ianuarie 1944.1

Opoziţia română, Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu, a depus în primăvara lui 1944 un document la legaţia elveţiană din Bucureşti în care se angaja să schimbe alipnţele României cu condiţia „debarcării în B alean? 1 a anglo-americanilor.

Negociatorul României de la Cairo, principele Barba

Ştirbey, a cerut în tot timpul negocierilor debarcarea hi Balcani sau cel puţin paraşutarea a doua divizii anglo-americane.

Mareşalul Antonescu, personal, s-a adresat prin ataşatul militar al României la Ankara, generalului comandant englez Witson la 23 martie 1944, cerându-i să-i spună pe ce ajutor poate conta România din partea anglo-

aţnericanilor şi ce garanţii dau ei pentru soarta României.

După acceptarea de principiu a capitulării necondiţionate, scrisoarea făcută de Iuliu Maniu la 12 iunie 1944 Înscria totuşi o condiţie (deci nu era capitulare, fiindcă ea era cu condiţii), cerând anume debarcarea a doua divizii în România.

Guvernul român, dindu-şi seama, după – debarcarea din Normandia din 6 iunie 1944, că nu va mai urma nicio altă debarcare şi în niciun caz una în Balcani, s-a adresat la 24 iunie 1944 legaţiei americane deja Madrid în mod „oficios”, informând-o că românii au pierdut orice speranţă de debarcare în Balcani, dar ei vor să ştie ce rol vor juca anglo-americanii în capitularea României.

După cum se vede, până la debarcarea anglo-americană din 6 iunie 1944 În Normandia, întreaga politică de ieşire din război a României era legată de „debarcarea aliaţilor în Balcani”.

Mareşalul Antonescu, conştient – cum am spus –, încă din ianuarie 1943 că Germania a pierdut războiul, iar de la 6 iunie 1944 că nu va fi nicio debarcare în Balcani, a făcut singura politică ce-i mai rămânea să o facă. Cum tratativele de armistiţiu ale României trebuiau să se ducă în primul rând şi în principal cu ruşii, mareşalul a acceptat în principiu clauzele de armistiţiu de la Stockholm oferite de Stalin, ce erau mult mai favorabile ţării noastre. Tergiversarea lui a fost motivată de nevoia de a asocia pe anglo-americani la garantarea acestor condiţii de armistiţiu, fiindcă el nu avea încredere în ruşi şi în sinceritotea lor.

Acesta este adevărul istoric asupra „debarcării în Balcani”.

Pentru români ea a fost o iluzie deşartă, pe care s-a formulat întreaga, politică de salvare a ţării. Pentru englezi a fost o politică deliberată, premeditată şi perfect

executatā, de mistificare. România a fost minţită, manevrată, înşelată şi crucificată de Churchill. Nici crucificarea României, nici sacrificarea Europei de răsărit făcută lui Stalin, nu au salvat Imperiul Britanic. Sacrificând Europa de răsărit tiraniei comuniste, Churchill şi Roosevqlt au schimbat echilibrul de forţe în lume. Prin greşelile lor ei au pierdut pacea. Legenda „debarcării în Balcani” este lăsată să se răspândească, de către Churchill şi echipa lui, pentru a-i acoperi

tragicele sale greşeli politice. Istoricii lui Incctrefi să dea vina pierderii păcii pe Roosevelt, ceea ce este inexact, greşelile fiind deliberate şi executate în comun. Oaie să fie-tot pentru acreditarea acestei legende faptul că Churchill nu B-a dus la înmormântarea lui Roose, velt? Să fie oare tot aceasta cauza că preşedintele Statelor Unite a fost şi el absent la înmormântarea lui Churchill? Care să fie cauza eşecului electoral al lui Churchill, după Conferinţa de la Yalta? Să fi fost oare conştient corpul electoral-a marele – Jor erou a câştigat războiul, dar a pierdut pacea? Să aibă. aceeaşi explicaţie şi absenţa de la înmormântarea lui Churchill a feldmareşalului Montgomery?

CAPITOLUL 4
TRĂDAREA STĂTEA Ci SEGELE IX MA & A
S

Capitolul de ţaţă nu a fost publicat în Yaţia ţi cracifirerca Ilomâniei. L-am pregătit mai târziu pentru ediţiile franceză, engleză şi germană alo lucrării mele, revizuit pentru lectorul rumân. Normal aş fi dorit ca acest capitol să fie plasat către sfârşitul acestui vplum. Mi-e teamă însă că cititorul nu va sosi za unele aspecte ale capit olelor ce urmează fără lectură prealabilă a acestui material. De aceea socotesc cu e Lina ca acest capitol să fie citit acum.

Tot pentru o mai bună înţelegere a celor ce urmează după acest capitol trebuie să subliniez că:

În mod normal – şi ca rutină – atât englezii cât şi americanii transmiteau în tot cursul războiului ruşilor absolut toate comunicările făcute „secretu şi „confidenţial” numai lor Ruşii ştiau lot.

Comunicările româneşti privitoare la negocierile în vederea ieşirii din război şi altele ajunse la Cairo (la englezi) sau la Londra erau transmise ruşilor prin agenţi moscoviţi infiltraţi la serviciile secrete MI5 şi MIß, ca şi la ministerul de externe, Foreign Office, britanic.

Comunicările româneşti sau cele americane (alo comisiei lor de control sau ale legaţiilor) erau trimise la Washington ca rutină pentru consultaţii comune, ambasadei britanice. Ori, acolo se găseau agenţii moscoviţi şi imediat materialul ajungea pe masa Kremlinului.

Cu alte cuvinte, românii şi aliaţii lor sufleteşti, englezii şi americanii, nu aveau niciun secret faţă de ruşi, care ştiau lot, absolut tot.

De reţinut pentru moment că la ambasada britanică de la Washington se găsea trădătorul Donald MacLean, consilier de legaţie, însărcinat cu afacerile României. „Apostol”, din echipa-Blunt, Burgess, Philby, Donald MacLean fuge în 1051 la Moscova Împreună cu Guy Burgoss. 4

In Yatia fi crucificare/i României, am arătat cu documente zdrobitoare simpatia maladivă pe care Franklin Dotate Roosevelt o nutrea personal pentru Stalin şi pretinsele lui realizări. O admiraţie freudiacă, ce desigur un psihiatru o poate uşor atribui deteriorării fizice şi maladiilor de care suferea fostul preşedinte. Data fiind această simpatie-fascinaţie a luTHeosovelt, terenul era propice ca Moscova să-şi Împăneze oamenii ei pe lângă bolnavul preşedinte. Terenul «a cu atât mai favorabil cu

cât şi Eleanor Roosevelt, soţia preşedintelui american, avea aceleaşi înclinări de stânga şi o admiraţie fără margini faţă de Stalin.

M-am ocupat în capitolul doi al cărţii amintite de relaţiile sale cu Lorona Hickock, jurnalistă acreditată la Casa Albă, cu înclinări comuniste şi proruse, şi cu sergentul Joseph P. Lash, fost şef al tineretului din Partidul Comunist American. Tot ca infiltrare la Casa Albă am semnalat în capitolul 31 pe Alger Hiss, membru al aceluiaşi partid comunist american, devenit unul dintre principalii funcţionari ai Departamentului de Stat, care a jucat un rol capital la Yalta.

Am mai arătat rolul jucat de un alt comunist important pe lângă preşedintele Roosevelt, Michael Whitney Straight, unul din „apostolii” de la Cambridge. Trimis la studii în Anglia, acesta fusese recrutat de ruşi, de Anthony Blunt, încă din 1931, la Trinity College, unde au constituit celuia comunistă, clubul „The Apostols”.

Să revenim acum în Anglia pentru a vedea cum tentaculele Moscovei s-au strâns ca două braţe de oţel pe ambele maluri ale Atlanticului.

Litvinov, ce fusese „refugiat” în Anglia înainte de revoluţie (chiar însurat cu o englezoaică), când a devenit ministru de externe al URSS, a priceput că dinamitarea Imperiului Britanic nu se putea face prin organizarea unui partid comunist în Anglia, ci prin infiltrare şi trădare. Marea Britanici trebuia doborâtă prin propria ei elită – aristocraţia. Recrutarea comunistă trebuia făcută încă din Universităţi, din rând urile elitei intelectuale, ale aristocraţiei britanice. Odraslele ducilor, baronilor, lorzilor trebuiau inoculate cu virusul marxist din fragedă copilărie, mai ales dacă sunt inteligenţi şi puţin homosexuali, fiindcă ei urmăreau să fie conducătorii de mâine ai Imperiului Britanic.

În acest scop, Litvinov a pus ochii pe un „talent spotter”, cel care trebuia să recruteze pe Anthony Blunt, strălucit intelectual şi homosexual notoriu. La Cambridge, unde a rămas 11-ani, el a recrutat pe faimoşii Guy Burgess, Donald MacLean, James Klugman, Allen. Nunn May, Harold Philby şi ou siguranţă pe mulţi alţii, nedescoperiţi nici până astă a. Despre ei s-au scris articole şi cărţi din 1951, când Guy Burgess şi MacLean ou fugit în Rusia în luna mai. O-imensă bibliografie stă la dispoziţia celor ce doresc să se documenteze şi nu am intenţia de a reedita „aventurile de spionaj” ale acestora. Ceea ce vreau să fac şi să subliniez este rolul jucat de fiecare dintre ei în marile evenimente istorice din această perioadă, să vedem cum şi în ce măsură aceşti „apostoli” s-au plasat în posturile strategice, de unde să influenţeze asupra deciziilor politice şi să încline balanţa în favoarea Rusiei.

Mai laţii personajele.

Anthony Frederick Blunt, însărcinat de Moscova cu recrutarea de talente, a obţinut intrarea la serviciul de spionaj MI5, ca ofiţer încă din 1939. În 1945, devine „Surveyor of the Ring Pictures” – directorul galeriei de tablouri ale regelui Angliei, apoi al Graţioasei Sale Maiestăţi, Regina, post în care a râmab până în 1979, când a fost demascat, fiind director, în calitatea ba de expert în pictură, al faimosului Institut Courtaud din Londra. Este înnobilat de regină în 1956, devenind Sir Anthony. El fusese membru cunoscut al Partidului Comunist Englez, defilase pe străzile Cambridge-ului, ca şi ceilalţi „apostoli”. Şi comunismul şi devierea lor sexuală era o chestiune publică pentru toată lumea.

Guy Burgess era fiul unui „Commander of Navy – Coleg şi prieten cu Victor Rothschild, astăzi marele banchet al lumii şi Angliei, primea de la doamna Rothschild o importantă sumă lunară ca bani suplimentari

de buzunar. Toate relaţiile acestei ilustre şi puternice familii îi erau accesibile şi lui şi toate porţile îi erau deschise în rândul aristocraţiei britanice. Manipulat de şeful Cominternului, Samuel Bori60 viei Kahan, încă din 1934, Guy Burgess ocupă perând posturile sugerate de acesta, unde ruşii aveau nevoie de informaţii. Este asistent personal al puternicului deputat conservator MacNamara, preşedintele asociaţiei anglo-germane, apoi la BBC, secţia de propagandă. În 1938 intră la Ministerul de Război ca expert la oficiul de propagandă, fără să i se facă cea m-ai mică anchetă înainte de a fi angajat. Prieten personal şi intim al lui Sir Harold Nicholson – unul din pilonii Partidului Conservator şi unul din cei mai apro.

piaţi prieteni şi miniştri ai lui Winston Churohill –, Guy Burgeas este numit consilier asistent – princip al lui Sir Rector McNeil în 1945, când acesta devine subsecretar de stat la Foreign Office sub Revin. Rămâne în această calitate la Ministerul de Externe şi sub. Kenneth Younger. Ambii miniştri de externe, McNeil şi Younger, ca şi Nicholson, participau eu asiduitate la „party”-urile lui Quy Burgess din apartamentul Bău de pe Bond Street.

Donată MacLean. Tatăl lui era Sir Donald MacLean, Prrsident of the Board of Education, adică ministru al educuţiei şi invăţământului. Intrat la Externe, este numit în 1938 la ambasada britanică la Paris. În martie 1944 este numit prim secretar al ambasadei Marii Britanii la Washington, unde are acces la absolut toate actele anglo-americane. Iu 1948, este numit ca delegat-secretar-al Comisiei Atomice anglo-americane. În mai 1951, trece cu Guy Burgess – în Busia.

Harold Philby, pentru intimi „Kim”, este fiul consilierului regelui Saud al Arabiei. În 1933, el se duce la Viena, unde se oăsătoreşte cu Litri, militantă comunistă ca şi el. Serviciile secrete britanice, ce puteau uşor cunoaşte

şentimentele marxiste ale lui Kim Philby, sunt informate din 1933 de reprezentantul lor la Viena, că el este un comunist. Participă ca trimis special al lui „Daily Telegraph", în calitate de corespondent, în războiul civil spaniol, camuflat.ca şi Burgess în element cu orientare de dreapta. Este angajat la MI & – serviciul de contraspionaj – unde avansează şi devine şeful întregului serviciu. Când, după război, se înfiinţează secţia D9 pentru a contracara maşina de propagandă a Moscovei, lupul e numit să păzească oile, devenind şeful secţiei ruseşti în 1945. Harold „Kim" Philby primeşte marea decoraţie «The Order of the British Empire». În 1950, este trimis la Washington ca reprezentant al. SIS, adică şeful Serviciilor Secrete Britanice în Statele Unite, pentru a coordona acţiunea cu cea americană; începuse Războiul Rece. Suspectat încă din 1951, cu ocazia fugii lui Guy Burgess şi Donald MacLean, Kim Philby este declarat inocent de primul ministru Harold. Macm Hlan de la tribuna parlamentului la 7 noiembrie t%b. Este utilizat în continuare şi ca jurnalist şi ca „Intelligence Service Man" în Orientul Mijlociu până la 23 Ianuarie 1963, când fuge şi el în Uniunea Sovietică. Astăzi, Harold „Kim" Philby este cetăţean rus, general-maior al K, GB-ului şi a scris o carte My Silent n

Wer (Războiul meu pe tăcute), care se vinde în Marea Britanie ca plinea caldă şi fără ruşine.

De reţinut restul câtorva apostoli: Allen Nunn May, celebru specialist de fizică nucleară, care a dat ruşilor toate secretele fabricării bombei atomice, împreună cu Fuch6, ca şi el, demascat, arestat şi condamnat. Un altul, George Blane, arestat şi condamnat, a fost ajutat că evadeze şi este astăzi în Rusia. Să nu-l uităm nici pe James Klugman, trimis de Win & ton ChurchiU ca reprezentantul său personal în Iugoslavia, pe lângă Tito. Consider util să adaug că Sir Anthmy Blunt, cu toate că era suspectat de la

începutul scandalului din 1951 şi că a confesat, adică a recunoscut trădarea sa, încă din 1964 i a-a garantat imunitate de urmărire sau condamnare penală şi – ceea ce este şi mai surprinzător – imunitate de publicitate. Toată lumea a tăcut. Înnobilat în 1956, a rămas tot Sir până la denunţarea lui publică de primul ministru Margaret Thatcher în 1979. Bineînţeles, până la această dată a rămas „Surveyor of the Pictures of Her> Gratious the Queen”.

Înainte de a examina rolul „apostolilor” În legătură cu marile evenimente ibtorice, trebuie precizat că „Trinity College” din Cambridge nu era singura celulă comunistă a elitei britanice.

La Oxford, s-a ţinut la 9 februarie 1933 faimoasa dezbatere în care printr-o majoritate zdrobitoare a fost adoptată rezoluţia că:

«This house în no circumstances will fight for Ring and Country”, adică, pe limba noastră strămoşească: „Această casă [universitatea din Oxford] nu va lupta în niciun fel de circumstanţă pentru Rege şi Ţară”. Virusul marxist introdus şi acolo de Litvinov îşi dădea roadele. Elita aristocratică a Marii Britanii era şi la Oxford minată până la os şi cu siguranţă mulţi dintre marxiştii de la acea universitate au ocupat de atunci şi până astăzi posturi cheie în administraţia Angliei, dar ei nu au fost demascaţi ca aceia din Cambridge.

Să vedem acum în ce ordine cronologică evenimentele, în care „apostolii” au fost prezenţi, au putut influenţa o anumită politică şi despre care cu siguranţă au informat pe ruşi.

Degradarea raportorilor anglo-germane. Înainte de intrarea lui Guy Burgess ca prim asistent al preşedintelui

Asociaţiei, o mare parte din opinia publică britanică şi din aristocraţia ei era pentru o apropieri! de Germania,

ridar u lui Ititlor. Preşedinte era deputatul Conservator MncNamara. Agentul comunist a subminat continuarea bunelor raporturi care s-a\i deteriorat şi s-a ajuns la război.

Când Ilitler a ocupat Renania, în JOIXÎ, Marca Britanr nu a făcut niciun gest de protest. De ce? Fiindcă Guy Ilurgesb a fost informat de şeful de cabinet (un comunist ca şi Burgess) al primului ministru francez. Daladier, că francezii au votat contra intervenţiei militare cil o majoritate de vot. Şi au stat liniştiţi, permiţând lui Hiller alte anexări şi alte bluffuri.

Para. şntarca lui Rudolf Hess în Anglia, în vederea încheierii păcii cu această ţară. Atât la serviciul de spionaj MI5, cât şi la cel de contraspionaj MI6, se găsea cele un „apostol": Blunt şi Kim Philby. Chiar dacă nu au participat la ahebetă, au avut informaţii pe care le-au transmis desigur ruşilor.

Atacul de la Pearl TI arbor. Dublul agent iugoslav Duşka Popov, agent german şi englez, a informat serviciile engleze încă din iunie 1941 de pregătirea unui atao japonez. Informaţia nu a fost transmisă americanilor nici de MI5 nici de MI6. „Apostolii" erau prezenţi şi vegheau. Interesul lor era să vadă America atacată, ca să intre în război.

5... Bătălia de la Stalingrad. Ca şi spionul german Sorge, Anthony Blunt a aflat de decizia consiliului de război japonez de a nu ataca Uniunea Sovietică şi, la fel ca Sorge, el a informat pe Stalin. Faptul i-a permis lui Stalin să retragă de pe linia din Extremul Orient ISO de divizii proaspete şi bine echipate –, care au fost aruncate în bătălia Stalingradului.

Promovarea lui Tito. Cu toate că regele Iugoslaviei se găsea la Londra şi avea un guvern în exil şi că ministrul său de război, generalul Mihailovici, lupta eroic contra

armatelor germane, „apostolul” Klugman a fost trimis ca reprezentant personal al lui Churchill pe lângă Tito. „Apostolul” MacLean, însărcinat cu problemele iugoslave, a avut grijă ca toate aprovizionările cu armament, muniţii şi aliment* să se facă numai pentru Tito, sabotind pe generalul Mihailovici.

Încercările de pace al Germaniei cu Anglia din 1943 a aşa-numitei organizaţii «Schwarze Kapelle», condusă de amiralul Canarii (şeful serviciului german de contrainformaţii viăbwchri»), au fost sabotate de suWful I'ntelligence Service-ului – ÎVfIG, Kim Philby. Rapoartele emisarilor lui Canâris prin Ilans-Bomd Giscvius, apoi prin Franz Kolbe, erau pur şi simplu suprimato de Kim Philby şi nu ajungeau nici pe biroul lui Churchill şi nici al şefilor de stat major. Avocatul german Otto John a încercat în zadar să intre în contact cu aşenţii britanici în calitatea lui de emisar al lui Canaris. Ivim Philby a ordonat pur şi simplu agenţilor lui de la Lisabona şi Madrid nici să nu stea de vorbă, Dar, bineînţeles, el a informat pe ruşi. Propunerea amiralului Canaris – în care şi Himmler era inclus –, de a întâlni pe şeful serviciului militar personal pentru a discuta pacea, a fost pur şi simplu escamotată de Kim Philby, cu toate că propunerea era atât de serioasă, încât ea a fost ridicată la Casa Albă în mai 1943, dar respinsă de Roosevelt.

Proiectul Manhattan şi construirea bombei atomice. Refugiaţii germani Dr. Rudolf Poiens de la Berlin şi Dr. Otto Frisch de la Institutul Bohr. din Copenhaga lucrau în Marea Britanie la cercetări atomice. Fără nicio verificare a trecutului lor comunist şi a moravurilor speciale, li s-a alăturat Allen Numi May, „apostolul” de la Cambridge şi Klaus Fuchs, comunistul internat în Canada. Toţi au fost trimişi în America/ să colaboreze la fabricarea bombei atomice, la cunqscutul proiect „Manhattan”. Atât Nunn

May, cât şi Klaus Fuchs au informat pe ruşi de proiect şi le-au furnizat toate informaţiile tehnice. Rosenberg le-a dat apoi şi formula uraniului. De aceea, Stalin nu a arătat nicio surpriză la Potsdam, când Truman l-a pus la curent cu noua şi. teribila armă. El ştia tot, lucra şi el la ea şi nu s-a lăsat deloc intimidat. Dimpotrivă, a devenit mai exigent.

Pregătirea vânzării Europei de răsărit lui Stalin. Tot materialul informativ din acea zonă trecea prin serviciile MI5 ale lui Anthony Blunt şi Kim Philby. Rapoartele erau pregătite de al treilea „apostol”, MacLean… the golden boy of the Foreign Office” (băiatul de aur al Ministerului de Externe). Aşa se explică de ce secretarul de stat al Statelor Unite, Cordell Hull, a aflat la opt zile de acordul lui Roosevelt de a vinde Europa de răsărit şi numai de la ambasadorul englez de la Ankara.

Interpretarea acordurilor de la Yalta. Când preşedintele Truman, succesorul lui Roosevelt la Casa Albă, a cerul rugilor să respecte litera acordurilor de la Yalta (alegeri libere), cel g & interpreta acordurile pentru Marea Britanie nu era altul decât „apostolul” MacLean. Fără comentarii.

Alegerile libere din România şi recunoaşterea guvernului Croza. Arhitectul acestei mistificări a fost Byrnee, ministrul lui Truman. Dar Ernest Bevin a fost perfect de acord cu el. Mâna dreaptă a lui Bevin era Hector McNeil iar a acestuia Guy Burgess, apostolul cu orgiile de pe Bond Street. Aşa s-a minţit, şi mistificat şi crucificat poporul român.

Începerea războiului rece. Când, în 1947, Statele Unite şi Marea Britanie au decis să constituie o agenţie de contrapropagandă rusească numită IND, şeful ales pentru această muncă, unde se recrutau scriitorii, jurnaliştii şi oamenii politici din spatele Cortinei de Fier, nu era nimeni altul decât Guy Burgess.

Şi să continuăm.

13. China lui Mao. Guy Burgess era în secţia Orientului îndepărtat a Foreign Office-ului, însărcinat cu problemeie chineze. Să nu se uite că prima putere occidentală care a recunoscut China comunistă a fost Marea Britanie.

Războiul din Coreea. „Apostolul” Blake a fost numit consul în Coreea de Sud, „apostolul” MacLean era şeful seoţiei americane a Foreign Office-ului, deci ştiau tot şi informau pe ruşi. La 4 decembrie, primul ministru Clemencii Attlee a zburat – din senin – la Washington, ca să-l convingă pe preşedintele 1 rumân să nu utilizeze bomba atomică, să nu lase pe generalul MacArthur să treacă paralela 38. Şi consulul de la Seul şi şeful departamentului american de la Londra erau la curent şi au informat pe ruşi şi pe chinezi, iar generalul MacArthur a trebuit să lupte până a fost demis, cum a spus el, „cu mâinile la spate”. „Apostolii” vegheau!

Când Statele Unite, prin Wicsner, au vrut să pună în aplicare recomandările Consiliului Naţional de Securitate – o politică ofensivă de eliberare a Europei de răsărit şi a proiectat paraşutări în Albania şi în Ucraina – printre cei care le organizau se afla şi „apostolul” Kim Philby. Cei paraşutaţi nu fost culeşi la aterizare de miliţieni, aşa cum au fost acei romani paraşutaţi în Munţii Făgăraşului. Erau aşteptaţi fiindcă Kim le anunţase ruşilor vizitele.

Acelaşi lucru s-a petrecut cu Revoluţia din Ungaria. Când Wiesner a cerilt ca ungurii să fie aprovizionaţi masiv cu arme, muniţii şi alimente, făcându-se un „air-lift”, Kim

Philfey să oţ» ws f nu se fi cu t nimic. Eroioulpnpoi maghiw a rămas siugur să lupte oy pumnii contra tancurilor ruseşti.

Inutil să mai adaug că ruşii au avut din timp toate proiectele de negocieri: a) Planului Marshall, al Alianţei

Atlanticului şi al Organizaţiei Pactului Atlanticului de Nord [NATO].

Parte din „apostolii” de la Trinity College au fugit fen Rusia, unii au murit, alţii au executat câţive ani de puşcărie şi acum. sunt cetăţeni ai lumii libere şi onoraţi sau Tăcuţi nobili. Urmaşii lor au rămas însă la lucru. E destul să amintim că la Chel tenii am Spa, în Anglia, centrul cel mai important de serviciu secret englez, spionul pentru URSS, Geoffrey Prime, a putut fotocopia şi preda ruşilor tone de documente ultrasecrete, fără a fi stânjenit în niciun fel. E adevărat că el nu era de la Trinity College, nu fusese nici înnobilat şi nici nu era export în pictură. Era un om de rând şi cu nevastă. Despre el, care a lucrat până anul trecut, nu se poate spune că Trădarea stătea cu regele la masă.

Iată de ce trebuie înţeles că din 1943 – cel puţin – şi până prin 1952, dacă nu şi mai departe, toate documentele, toate comunicările, toate informaţiile „ultrasecrete” ale guvernului Antonescii sau ale opoziţiei (Iuliu Maniu, Dinu Grătianu) destinate în secret şi numai americanilor şi engleelor, ajungeau din România, în aceeaşi zi, pe masa Krern-Enului şi a NKVD-ului.

CAPITOLUL 5

CHUBCHILL TRĂDEAZĂ ROfflă MA

Înainte de a reveni la evenimentele din România ei à la e. sorina în continuare, o importantă digresiune se impune.

Este vorba de decizia lui Churchill de a oferi zona de influenţă lui Stalin în Bulgaria şi România în schimbul unei zone de influenţă engleză în Grecia pentru asigurarea drumului Imperiului Britanic prin Mediterana. Astfel, 1 în timp ce România făcea eforturi disperate la Cairo şi la Stockholm să obţină un armistiţiu care să salveze independenţa şi suveranitatea ţării, tocmai în acel timp –

aprilie-iulie 1944 – Churefiill îl manevra pe Roosevelt şi obţinea vânzarea României. Să vedem în detaliu cum s-a petrecut această crimă, această gravă eroare politică.

Deriziunea luată la Conferinţa din 4 noiembrie 1943 de a crea al doilea front în Europa prin debarcarea directă în Franţa a avut consecinţe tragice pentru Balcani, pentru Europa şi toată „lumea liberă”. Ea a determinat, cum am arătat, întreaga strategie militară şi politică a aliaţilor. Consecvent convingerilor sale de a abandona ruşilor Europa de răsărit ca zonă de influenţă, Roosevelt a respins orice posibilitate şi orice ipoteză de a utiliza forţele armate americane în Balcani, fie în timpul războiului, fie ca trupe de ocupaţie.

Conform instrucţiunilor primite, ministrul apărării al Statelor Unite, Stimson, prezenta la 8 martie 1943 preşedintelui său spre semnătură un memorandum prin care se preciza că:

„Statele Unite nu trebuie să facă nimic care să angajeze sau antreneze forţele americane în Balcani, un teatru de operaţii secundar” (vezi USA National Archivts, War Departament, group 165, file 3%).

Două săptămâni mai târziu, la 22 martie 1943, Roosevelt ti confirma ministrului de externe al Marii Britanii, Anthonj

Eden, că „trupele americane vor fi – revident – În Germania şi Italia, dar nu în altă parte în Europa”, (vezi R. Sherwood. ROG – sepelt-Hc [. kms, pagina 16)…

Lirmarea acestei decizii politice şi după consultarea statului major, Ministerul Apărării al Statelor Unite a decis că:

„Statele Unite nu se vor amesteca în treburile interne în Balcani, regiunea nefiind un obiectiv natural al Statelor Unite. Aceste trupe se vor limita în a aproviziona cu alimente populaţiile respective”, (vezi Records of 1 ar,

Bept. Group 165 Balkans, volume I, paginile 9, 15, 43). Ceva mai mult, Statele Unite schimbă radical la 16 martie 1944 obiectivele militare şi politice urmărite prin război. În septembrie 1941, şeful de stat major, generalul George Marshall, preciza în instrucţiunile sale că obiectivul militar şi politic al Statelor Unite este „de a stabili în Europa şi Asia un echilibru de puteri care să asigure stabilitatea în aceste regiuni şi garantarea în viitor a securităţii Statelor Unite”. Această politică înţeleaptă şi naturală, ce urma să se concretizeze printr-o organizaţie internaţională de securitate colectivă (ONU), a fost abandonată de Casa Albă la i6 martie 1944.

„Ţinând seama de degradarea militară, economică şi politică a Imperiului Marii Britanii şi de apariţia pe scenă a unei Uniuni Sovietice militare, atotputernică în Europa şi Asia, obiectivul nostru trebuie să fie evitarea de conflicte între URSS şi Anglia, care ar degenera în război”. Acestea erau instrucţiunile transmise de amiralul Leaby, secretarul general al Casei Albe, din partea lui Roosevelt către Cordell – Hull, ministrul de externe al Statelor Unite.

„It is aparent that the US should now and in the future xert its utinost efforts and utilize all its influence to pretenţ such a situation arising and to promote a spirit of mutual cooperation between Britain, Russia and ourselves”. (Vezi Admirai 11 illiam l. cahy to the Secretary of State, F.R. 1945, Yalta, pages 107/10S).

Este clar că astfel definită, politica americană invită – fireşte – la delimitarea zonelor de influenţă angloruse, ca a se „evite în viitor conflicte între ei, ce ar duce eventual la război”. Dar poporul american, popor de emigranţi, avearoare înnăscută de „zone de influenţă”. Acestea erau pentru.

el sinonime cu sclavia, cu servitutea. Era, exploatarea fără milă a omului şi a popoarelor Era

condamnarea la un colonialism sălbatic. Zonele de influenţă erau negarea tuturor principiilor ce stau la baza vieţii şi filosofiei politice americane. Ele reprezentau negarea cea mai abjectă a – democraţiei. Zonele de influenţă erau negarea tuturor principiilor formulate în Charta Atlanticului, principii pentru – care poporul american intrase în război şi lupta curajos pe câmpurile de luptă. Pentru secretarul de stat Cordell Hull, care timp de 12 ani a condus Ministerul de externe american, zonele de influenţă erau prăbuşirea întregului eşafodaj, întregului sistem construit de el pentru reglementarea păcii şi a ordinii de după război. Această politică a fost formulată timp de patru ani de muncă grea de o comisie bipartită şi ea se găsea concretizată în dosarele Departamentului da Stat.

(Întreaga politică a acestuia era bazată pe justiţie, pe dreptul popoarelor la autodeterminare, pe o securitate colectivă, nu pe aranjamente regionale, pe zone de influenţă. Această politică clară, cinstită şi generoasă, a fost clar şi categoric exprimată de Cordell Hull la Conferinţa miniştrilor de externe din Moscova în octombrie 1943: >; „I was in fact flatly opposed to any division of Europe, br sections of Europe, into spheres of influence. I had argued; against it strongly at tho Moscow Conference”. (Eu am fost categoric împotriva Împărţirii Europei sau a unei părţ a ei în zone de influenţă. M-am opus în modul cel mai categoric contra lor la Conferinţa de la Moscova.) (Vezi Cordell Hull, Memoirs, pagina 1452). Iată deci poziţia şi politica pficială a şefului Departamentului de Stat.

— Iată de ce, cunoscindu-se de englezi această opoziţie, Cordell Hull a fost dezagreabil surprins de cererea ambasadorului Lord Halifax făcută la 30 mai 1944, la Washington, de a accepta zone de influenţă în Balcani,

între ei şi Soviete. Ministrul de externe american a respins categoric cererea lui Churchill. Dar a doua zi, la 31 mai 1944 (când România agoniza în negocierile de armistiţiu de la Cairo şi de la Stockholm, cum vom vedea), Churchill se adresează direct l şi peste capul ministrului de externe preşedintelui Roosevelt cu această cerere. Iată-i textul integral în englezeşte şi: câteva extrase în româneşte:

b

8 T

CHtBCfflLL TO MOSFTfX»

Na SS?

There have recently been disquieting sings of a possible divergence of policy between ourselves and the Russians în regard to the Balkan countries and in particulffi towards Greece. We therefore suggested to the Soviet Ambassador here that we should agree between ourselves as a practical natter, that the Soviet Government would take the lead hi Roumanian affairs, while we would take the lead in Greek affairs, ea ch Government giving the other help in the respective countries. Such an arrangement would be a natural development of the eexisting military situation since Roumania falls within the sphere of the Russian armies and Greece within the Allied command under General WHson in the Mediterranean.

The Soviet Ambassador here told Eden on May 18* that the Soviet Government agreed with this suggestion hut before giving any final assurance in the matter they

S

ould like to know whether we had consulted the United tates Government and whether the latter had also agreed to this arrangement.

I.hope you may feel able to give this proposal your blessing. We do not of course wish to carve up the Balkans into spheres of influence and in agreeing to the

arrangement, we should make it clear that it applied only to war conditions and did not affect the rights and responsabilises which ea ch of the three great powers will have to exercise at the

Ê

— ce settlement and afterwards în regard to the whole of urope. The arrangement would, of course „involve no change in the present collaboration between you and us in the formulation and execution of Allied policy towards these countries. We feel, however, that the arrangement now proposed would be a useful device for preventing any divergence of policy between ourselves and them in the Balkans.

Meanwhile Halifax has been asked to caise this matter with the State Departament on the above lines.

Această telegramă cu numărul 687 este publicată în Schimbul de telegrame secrete Churchill – Roosevelt şi de premierul britanic în memoriile sale, Volumul VI, pagina 62.

„În ultima vreme nu fost semnedo pasibile divergenţe de politică între noi şi ruşi referitoare la ţările din Balcani, în special Grecia. De aceea noi eon sugerat ambasadorului sovietic de la Londra ea guvernul sovietic să ia conducerea afacerilor în România, iar noi în Grecia. Ambasadorul sovietic a răspuns ini Eden la 18 mai că guvernul sovietic este de acord eu această sugestie a noastră dar, înainte de a o finaliza, vor să ştie dacă nor ne-am consultat cu Statele Unite şi dacă ele acceptă de asemenea atari aranjamente. Eu sper că vei da binecuvântarea dumitale la această pro – punere”. Semnat Winston Cburchill…

După cum se poate vedea, propunerii acesteia extraordinare, ruşii i-au răspuns cu prudenţă. Cunoscând poliţiea oficială a Departamentului de Stat şi a Congresului, precum şi sentimentele opinieipublice

americane contra oricăror zone de influenţă în răsăritul Europei, Stalin împingea pe Cburchill să pledeze cauza sa. Uniunea Sovietică avea nevoie imperioasă de ajutorul militar în război şi de cel de reconstrucţie după terminarea războiului. Stalin cunoştea prea bine că de la promulgarea „The l-nd-Lease Act”-uhii şi acordarea lui Uniunii Sovietice în august 1941, o întreagă serie de fruntaşi politici americani cereau ca furniturile americane să fie condiţionate de o politică de „hands ofl” [jos mâinile] a Rusiei, adică de o politică nonexpansionistă. Stalin se temea că Congresul american, auzind de „aranjamentele” dintre el, Churchill şi Roosevelt, ar putea să oprească furniturile.de război, punând capăt acestui act. Şi cum n-ar fi fost el prudent, rlacă ţinem seama că din august 1941, când Rusia era la pământ şi în retragere peste tot, Statele Unite i-au furnizat până la terminarea războiului un ajutor de peste unsprezece miliarde de dolari (valuta din 1041). Enormitatea acestui ajutor generos şi din nenorocire necondiţionat de nicio clauză politică de reţinere a Uniunii Sovietice se poate înţelege mai uşor, dacă se ţine seama că pentru reconstruirea Marii Britanii după război Churchill cerea Americii un Împrumut numai de jumătate din ajutorid acordat Moscovei. De aceea – cum vom vedea – Stalin merge în materie, în vârfnt picioarelor, l & sind pe Clmrehill să aranjeze direct cu Roosevelt vânzarea Europei de răsărit. Şi acesta, cum vom vedea, o facev

CnUBCUILL SE FACE AYOCATUL LUI STALIN

Cititorii, au reţinut de asemenea perfidia telegramei lui Churchill, care vorbeşte de însărcinarea lordului Halifax „să ridice problema la Departamentul de Stat”, pentru a nu indigna pe Cordell Hull. Număi că acesta fusese vizitat la 30 mai, cu o zi înainte de telegramă, ea fiind datată 31 mai. Fraza lui Churchill era destinată să

facă să be creadă că ei nu ştia de refuzul Departamentului de Stat şi că el nu a trecut peste capul lui Cordell IIull, adresându-se lui Roosevelt. AÂI, «perfidul Albion»!

Dar perfidia merge mai departe. Telegrama lui Churchill e trimisă când el ştia că ministrul de externe al Statelor Unite era absent pentru câteva zile din Washington. Coincidenţe diplomatice…

Casa Albă trimite telegrama lui Churchill la Departamentul de Stat pentru studiere şi referat. Roosevelt, care se voia acoperit, conta pe oamenii lui din Departamentul de Stat. Dan, chiar în lipsă, Cordell Hull se opunea zonelor de influenţă cerute de Churchill. Directorul oficiului afacerilor europene, Freeman Matthews, era pentru. Dar directorul afacerilor răsăritene şi africane, Wallace Murray, era categoric contra:

„Englezii”, scrie el în raportul său, „ne avertizează pe această cale că ei înţeleg să fie singuri stăpâni pe destinele estului Mediteranei, chiar dacă pentru aceasta ei trebuie să facă „aranjamente speciale” cu ruşii. Aceasta este politica de totdeauna a englezilor, de a considera Mediterana ca pe o mare personală engleză. Ea duce o politică egoistă şi personală faţă de ţările, limitrofe, ce au o poziţie strategică pentru ei”. (Vezi Records of the State. Departament, file 870.00/48.)

În acelaşi timp, directorul Wallace Murray protestează şi. atrage atenţia asupra procedurii inadmisibile britanice de a discuta şi a se înţelege înlli cu ruşii şi apoi vinsă ceară acordul americanilor, punându-i astfel pe aceştia în faţa unui „fapt împlinit”. (De altfel, această procedură face obiectul unui schimb de telegrame destul de acut între Churchill şi Roosevelt.) în timpul absenţei lui Cordell Hull, „acting secretary” era Stettinius. În faţa profundei divergenţe dintre cele două servicii, acebta supune cererea lui Churchill spre examinare şi

referat unui înalt funcţionar de la Externe, Breckinridge Long. Acesta, într-un admirabil şi judicios

9 a

„Raport prezentat lui Stettinius, se opune şi el cererii lui Winston Churchill, pregătind şi un proiect de răspuns la telegrama din 31 mai a acestuia.

„Dumneata sugerezi ca Rusia să ia conducerea treburilor din România, iar Anglia pe cele din Grecia. D în acest fapt nu poate du'ce decât la dificultăţi ulterioare ce vot uşor şi eu siguranţă să se transforme în sfere de influenţă, ce nu vor fi numai militare şi care nu se vor termina odată cu războiul. Sunt sigur că dumneata, domnule Churchill, nu vrei ca acest lucru să se întâmple. Interesul nostru capital pontru viitor cere o altfel de lume decât aceea pe care dumneata o propui. Interesul principal pentru viitorul omenirii este dezvoltarea unei lumi de adeziuni, voluntare şi concertate pentru a pune fundaţiile unui larg, solid şi general sistem de securitate colectivă. Pentru realizarea acestui lucru este esenţial ca Anglia, Rusia şi cu noi să colaborăm în toate problemele. Noi ne-am înţeles doar cu toţii asupra acestei politici generale [aluzie la Charta Atlanticului, semnată şi de Uniunea Sovieticii. Sugestia dumitale Grecia contra Romârlia, dacă România va fi executată, va fi o negare totală a principiilor fundamentale ale politicii convenite" (vezi Records Departament of State, file 870.00/48).

Ce splendidă prezentare de principii morale, de etică şi ţinută în politică! Ce lecţie de ţinută morală, ce reflectă nu numai concepţia filosofică a politicii americane, dar şi generozitatea sufletului acestui popor de emigranţi, dădea tânărul funcţionar Long bătrânului politician Winston Churchill.

Dar lordul Halifax revine la asalt. Ei s-au înţeles doar cu ruşii, dar cunosc sentimentele şi atitudinea lui

Roosevelt. Totul este să se găsească formula pentru a se putea mistifica poporului american realitatea intenţiilor. Lordul Ilalifax insistă. Stettinius este obligat să supună din nou cererea engleză organelor oficiale de avizare ale Departamentului de Stat. De data aceasta dosarul ajunge la comitetul politic al Departamentului, organul suprem de formulare a politicii americane (vezi Poliqj Commiuee Meeting, June 7, 1944, acelaşi dosar <file>). Răspunsul negativ este prezentat de Stettinius lui Roosevelt, care (desigur într-un moment de absenţă cum avea în acea perioadă în mod frecvent) aprobă proiectul şi telegrama pleacă. Iat-o;

No. 557. Turn10, Jt» i4

Ilie proposed agreement between vour Government and Russia concerning Roumania and Greece, ouuiued in your telegram No. G87 of May 31, was discussed by Lord lbilifax with Mr. Hull on May 30. The State Departament has communicated lo Lord Halifax the reasons why this Government is unwilling to approve the proposed arrangement. Briefly, we acknowledge that the militarily responsible government in any given territory will inevitably make decisions required by military developments but are convinced that the natural tendency for such decisions to extend to other than military fields would be strengthened by an agreement of the type suggested. In our opinion, this would certainly result in the persistence of differences between you and the Soviets and in the division of the Balkan region into spheres of influence despite the declared intention to limit the arrangement to military matters.

We believe efforts should preferably be made to establish consultative machinery to dispel mişunderstandings eutd restrain the tendency toward the development of exclusive spheres.

(Această telegramă Nr. 667 figurează atât în schimbul de telegrame ultrasecrete dintre Roosevelt şi Churchill, publicate, cât şi în memoriile acestuia din urmă, în volumul VI.)

„Este părerea noastră că propunerea dumneavoastră va duce la continui divergenţe între dumneavoastră şi Soviete şi la Împărţirea Balcanilor în bfere de influenţă, în pofida intenţiei exprimate de a limita aceste aranjamente numai la chestiunile militare. Noi credem că ar fi preferabil să în creeze un instrument consultativ (comisia aliată de control) care să rezolve neînţelegerile şi să restrângă orice tendinţă de a se dezvolta sfere de influenţă exclusive”.

Aşa răspundea şi semna Roosevelt la 10 iunie 1944 În chestiunea Românim.

Dar Churchill nu se dă bătut. A doua zi (el era teribil de grăbit să vândă Europa de răsărit lui Stalin) revine la atac. t-rintr-o altă telegramă adresată tot direct lui Roosevelt şi trecind din nou peste capul Becretaruhn de stat Cordell Hull, Churchill propune o formulă care să permită lui Roosevelt să-i aprobe zonele de influenţăm J

„Ca să mă rezum, au propun ca aranjamentul propus de mine în telegrama mea Nr. 687 să peniţă fi obiectai unei patoade de încercare de trei luni, după care ea era trebui revizuită de cele trei mari puteri”.

— Ce face. bolnavul preşedinte Roosevelt? Consicită el din bou, cum era normal şi legal, Departamentul de Stat şi mai ales pe ministrul său de externe, Cordell Hull? Nicidecum! El acceptă propunerea lui Churchill la 12 iunie 1944, când România agoniza sub cruzimea bombardamentelor şi a negocierilor de armistiţiu. Bineînţeles, ca să nu-şi pună-ka cap întregul popor american, fiindcă intenţiona să candideze din nou, preşedintele Roosevelt are grijă să adauge:

„Propunerea este aprobată pentru o perioadă «de încercare *[ce înseamnă asta?? – N.A.] cu rezerva ca bî fim atenţi să nu se stabilească astfel zone de influenţă”.

Această telegramă, purtind numărul 600 din 12 iunie 1944, fiind bineînţeles ultrasecretă, nu a fost publicată în Întregime nici de Churchill în memoriile sale şi nici în volumul schimburilor de telegrame secrete dintre Roosevelt şi Churchill. Telegrama nu a fost trimisă nici măcar Departamentului de Stat. Ea nu figurează între documentele acestuia, dar se găseşte în Bposcvelt Papers”, Map Koom, Box 15 A, din 12 iunie 1944.

Aşa s-a jucat soarta ţării noastre, dragi cititori!

Churchill răspunde la 14 iunie 1944 cu telegrama Nr. 703:

„Vă sunt profund recunoscător pentru răspunsul favorabil la telegrama mea Nr. 700. Am cerut ministrului meu de externe să transmită această informaţie domnului Mojotoy şi să-i explice clar că raţiunea limitei de trei luni este ea să nu prejudiciem chestiunea stabilirii zonelor de influenţă după război”.

De remarcat expresia întrebuinţată de Churchill:

„... and to make it clear that the reason for the three months liinit is in order that we should not prejudice the question of establishing postwar spheres of influence”.

Cu alte cuvinte, nu mai este vorba de refuzai absolvit de a se crea zone de influenţă după război, ci de a explica lui Molotov că limita de trei luni este pusă pentru a nu prejudicia acum la 14 iunie 1944 ce se va întâmpla cu ionele de Influenţă după război”.

Deci Churchill 11 asigura pe Molotov că problema, zonelor de influenţă nu e limitată la trei luni şi cţi după trecerea acestui termen ea poate fi rediscutată între ei. Ceea ce Churchill s-a grăbit s-o facă la Moscova în ºC tombrie 1944, cum vom vedea.

Cum aiâi spus, telegrama de aprobare nu este trimisă Departamentului de Slut. Stupefacţia lor este deci şi mai mare chid într-o altă telegramă ajunsă (probabil din greşeală) şi la Departamentul de Stat, acesta vede că Churchill vorbeşte acum nu numai de România şi Gmria, ci şi de „aranjamente” referitoare la Bulgaria şi la Iugoslavia. (Vom. vedea că Ungaria este rezervată pentru o surpriză târzio a lui Churebill din Kremlin, făcută direct lui Hain, Hofkins, alter-ego-ul lui Roosevelt. Vezi Memorandumul directorului C.W. Cannon din 14 iunie 1944, Becords State Departament, Decimal File 870.00/48.), întors din concediu, „Cordell Hull aude cu două săptămâni mai târziu de aprobarea dată lui Churchill, nu de la – acesta nici de la Departamentul de Stat, ci de la ambasadorul american în Grecia... Bineînţeles, Cordell Hull nu ştia nimic de intenţiile lui Roosevelt de a da Europa de răsărit ruşilor, intenţii clar exprimate de acesta în scrisoarea lui din 20 februarie 1944 către Zabrousky şi Weiss, ce plecau să-l vadă pe Stalin. Aprobarea lui Roosevelt îl punea pe Cordell Hull în faţa unui fapt împlinit. De aceea, când Ajadrei Gromlko, ambasadorul rus la Washington, s-a adresat Departamentului de Stat pentru confirmarea comunicării lui Churchill către Molotov, acesta nu putea să răspundă decât afirmativ. Secretarul de stat amdăugat totuşi că aprobarea nu este dată deolt pentru necesităţi temporare de ordin militar şi că politica Statelor Unite rămâne şi pe mai departe opusă sferelor de influenţă, ea bazându-se pe un larg şi general sistem de securitate colectivă (vezi scrisoarea Departamentului de Stat către ambasada sovietică din 16; iulie 1944, Foreign Relations 1944, paginile 130 – 131).

Înainte de a reveni înapoi în România ca să vedem cum ea agoniza între speranţă şi cuţitul în spate, vreau să completez pentru istorie dosarul american ai zonelor de

influenţă.

N Pentru a împiedica consumarea intenţiilor lui Churchill de a ceda Europa de răsărit ruşilor, Adolf Berle Jr., asisten – tul secretarului de stat într-un raport făcut şefului său, Cor – dell'Hull, se ridica viguros contra zonelor da influenţă proiectate:

„America nu trebuie să-şi „sacrifice reputaţia ei de a promova o politică de moralitate în problemele internaţionale în opoziţie cu principiul cinic u de mercantilism, al englezilor şi de „naţionalism" al ruşilor (vezi Polity Docw – nts A-Bji Harley Notter Papers, din 26 septembrie 1944). Sub preşedinţia lui Adolf Berle Jr. – comitetul politic al Departamentului de Stat adoptă chiar la 6 octombrie 1944 – pe când Chucchill pregătea valizele pentru vizita lui «istorică» la Moscova ca să vândă Europa de răsărit lui Stalin – o rezoluţie în care se fixează şi se defineşte politica de urmat a Statelor Unite în estul Europei. Se formulează astfel clar o. politică americană independentă de aceea a englezilor şi ruşilor.

— Noul director al diviziei afacerilor Europei de est-Charles Bohlen, formulează chiar o declaraţie de principii bazată pe Charta Atlanticului. La punctul 1 al acestei frumoase, morale şi romantice „Declaraţii11 se prevede, în litere capitale, principiul autodeterminării popoarelor:

„Dreptul popoarelor de a alege şi menţine, fără niciun amestec exterior, sistemul politic, social şi economic pe care 11 doresc, atâta vreme cât aceasta politică a lor nu ameninţă pacea şi securitatea altor ţări.11

Preşedintele Roosevelt a primit „Declaraţia" de principii la 13 octombrie 1944, la patru zile după vânzarea României de către Churchill la Moscova (9 octombrie 1944 la Kremlin). O fi citit preşedintele Roosevelt documentul? În tot cazul ei nu a fost publicat şi se găseşte, prăfuit şi îngălbenit de vreme, printre hârtiile Comitetului de

formulare a politicii Departamentului de Stat.

Înainte de a examina cele întâmplate în octombrie 1944, când Churchill a făcut tragicul târg al zonelor de influenţă pe procente cu Stalin, trebuie să subliniez că ideea şi crearea lor au fost acceptate de englezi şi de ruşi încă din 1941. Într-adevăr, încă din decembrie 1941 Stalin a cerut englezi –, Lor să împartă Europa între ei, acceptind baze militare în aposul Europei pentru Marea Britanie şi cerând în răsărit pentru Uniunea Sovietică. De la această dată, ruşii nu au mişcat de pe poziţiile lor, iar englezii, fără a le acorda expres şi în scris (din câuza opoziţiei Departamentului de Stat) acceptaseră – oral şi implicit – zonele de influenţă pror puse. După semnarea tratatului de amiciţie anglo-rus din mai 1942 (cu clauzele lui secrete privind răpirea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord), urmează Conferinţa miniştrilor de externe din Moscova din octombrie 1943 – la care Anthony Eden declară din partea Marii Britanii:

„Guvernul englez crede că Uniunea Sovietică are drep-i tul să decidă singură problemele referitoare la România.

Finlanda Nji Ungaria, fiindcă singură armat-o roşia luptă, cea* ira lor”.

La acest punct 1 retiñe reamintită părerea marelui istoric englez A.J.P. Taylor asupra intenţiilor politice ak-lia Churchill în Europa şi anume iivizarea ei în sfere «te fafla criţă anglo-mseu (Clmrchill Revisited, pagina W»)

Şi pentru că suntem în Anglia, să mai precizăm că părerea hii Taylor CBte imp-i ieşită de alţi doi istorici importanţi ai Marii Britanii, M.F. llertz (Beginnigs of the ¿ old War, capitolul V) şi profesorul M. Howard (The Mediterranean Strategy în World War II. Weinfeld ¡Nicholson 1968), care – amândoi – susţin că guvernul englez acceptase „cu mult înainte de procentajele

Clmrcliill-Stalm din octombrie 1944” Împărţirea Europei şi en arca zonelor de influenţă la Europa de răsărit.

CAPITOLUL 6

KOHlă IA CAPITULEAZĂ tă «RASE CAMPAGKE»

CV

T!

În acest timp România era supusă unor bombardament «fără milă de aviaţia americană. Trupele ruseşti intraseră pe teritoriul României.

De la Cairo mu Be mai primea niciun răspuns la „planul Mauiu” făcut pentru a asigura ieşirea din Axă a României. În faţa ultimatumului celor trei de la Cairo, Iuliu Mania acceptase „armistiţiul” de la 12 aprilie 1944, dar mareşalul Antonescu nu-l acceptase. Subliniez imediat că acceptarea lui Maniu era condiţionată de câteva clauze, printre car «semnarea prealabilă a armistiţiului, înaintea schimbării de guvern în România şi ieşirea din Axă. În pios, Juliu Mania cerea stăruitor la Cairo ameliorarea condiţiilor pentru a include şi. pe cele ameliorate oferite direct de <5 talin maeeţe»lului Antonescu.

Şi La Stockholm, ministrul Fred Nanu obţinuse la 3 luni «1944 ultimele ameliorări de la ruşi şi aştepta acordul guvernului Antonescu pentru a le accepta formal. 1

Şşv La Bucureşti „opoziţia constituia Blocul Democrat, forr mat din Partidul Naţional Ţărănesc, Partidul Liberal (Dinu Brutianu), Partidul Social Democrat (Titel Petrescu) şi Partidul Comunist (Lucreţiu Pătrăşcanu). Înaintea formării acestui bloc, la 26 mai 1944, o disidenţă liberală a fostului prim-ministru al lui Carol II, Gheorghe Tătărescu face un alt „front”, el singur cu comuniştii, şi oferă lui Molotov „un pact de neagresiune” al României cu URSS prin Franasovici la Berna. În plus, Tătărescu complotează pentru aducerea lui Carol II Înapoi pe tronul României. Aşa be explici recompensarea lui cu postul de

viceprim-ministru din partea lui Vişinski la 6 martie 1945, ci îl vom vedea mai departe.

În lipsa oricărui răspuns de la Cairo şi faţă de înaintarea armatei roşii pe teritoriul românesc, opoziţia lui Iuliu Maniu şi a Frontului ftemocrat decide să facă „volte-face” (ieşirea din Axă) pe ziua de 26 august 1944; să ceară mareşalului ţ – Agonia României

Antonescu să o facă el însuşi ori să ajute un guvern Iuliu Maniu să o facă. Dar între timp im grup de complotişti (fără nicio responsabilitate constituţională), strecuraţi în Palatul regal, făceau propriile lor planuri, comploturi, aranjamente, cu Lucreţiu Pătrăşcanu, şeful Partidului Comunist din România (de vreo mie de oameni) şi cu Emil Bodnăraş (Bodnarenko), ofiţer sovietic, paraşutat în România. Şi, în lipsa oricărui membru al partidelor lui Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu sau Titel Petrescu, regele României arestează la 23 august 1944 pe mareşalul Antonescu şi ordonă încetarea focului de către armata română.

ACTUL DE LA 23 AUGUST 1944

Acest act, arestarea în Palatul regal a mareşalului Anfonescu şi a principalilor lui colaboratori.la ordinul regelui, este cel mai controversat din întreaga acţiune a războiului.

Unii l-au considerat ca un act de salvare naţională, mai ales cei ce au participat la el sau au fost beneficiarii lui în ţară sau exil. Stalin l-a decorat pe regele României cu ordinul VICTORIA, cea mai mare decoraţie rusă. Preşedintele tgtţuan şi regina Angliei au decernat şi ei mari decoraţii autorului acestui act. S-a susţinut că prin acest act s-a evitat trecerea ţării prin foc şi sabie, ocuparea României prin lupte şi un tratament mai dur la conferinţa păcii. Se pretinde (ceea ce cu siguranţă este adevărat) că prin acest act războiul a fost scurtat cu cel

puţin şase luni şi poate chiar a fost câştigat de aliaţi, fiindcă, dacă ar fi avut răgaz, nemţii puteau avea între timp bomba atomică.

Criticii acestui act, pe care unii îl califică de „înaltă trădare”, alţii de „gravă eroare politică”, susţin că România nu trebuia să capituleze „en rase campagne” înainte să fi semnat un armistiţiu. Că această capitulare necondiţionată a fost un dezastru naţional: ruşii, după încetarea focului (la 23 august), au luat prizonieri 130.000 de soldaţi români, au deportat peste 20.000 de alţi români şi 72.000 de români de origine germană. Că în lupta alături de ruşi, România a pierdut încă 50% din totalul de 19 divizii angajate şi aruncate de ruşi întotdeauna în prima linie de [pe Că (oricum, ţara a fost trecută prin foc şi sabie de sovietici şi că ea şi-a pierdut definitiv libertatea, fiind practic ocupată şi comunizată cu forţa. Că Ungaria, care a luptat piuă la urmă pinii la unul. a fost Vi este într-o mult mai bună poziţie decât România.

Criticii aclului de la 23 august 1944 susţin că mareşalul Antonescu trebuia lăsat să inebeic ci armistiţiul, fiindcă-l negociase şi putea să-l impună ruşilor prin puternica armată de un mihon de oameni, înainte de a înceta focul. Ca procedându-se la arestarea mareşalului şi la capitularea întregii armate înaintea semnării oricărui armistiţiu, am pierdut baza juridică şi morală a apărării drepturilor României şi ne-am dezonorat singuri. Că mareşalul Antonescu, soldat şi patriot român, trebuia tratat ca un erou, cum a fost mareşalul Mannerheim al Finlandei, nu ca un trădător şi criminal de război. Că, în sfârşit, cu toată capitularea necondiţionată şi un guvern „frăţesc comunist”, ruşii au furat Românin de produse de cel puţin trei miliarde de dolari, în locul celor 300 de milioane impuse prin „armistiţiul” dictat de Moscova din 12 septembrie 1944, instaurând pentru decenii mizeria.

Ceva mai mult, se pretinde, şi încă de către somităţi militare, ca Allen Brooke, şeful statului major imperial britanic, că prin actul de la 23 august 1944 România a deschis ruşilor larg porţile şi a contribuit la ocuparea unei jumătăţi din Europa de către ruşi. Că dacă România ar mai fi rezistat, aliaţii anglo-americani ar fi putut înainta adânc înspre răsăritul Europei, împiedicând astfel Rusia să aibă preponderenţa în Europa.

Cred că nu este încă nici timpul şi nici locul să se focă procesul aclului de la 23 august 1944. Acesta trebuie judecat cu seninătate şi responsabilitate mâine de poporul român. Pentru această zi, de mâine, eu aduc prin prezenta lucrare o parte din dosar, mai ales că piesele dispar încet, încet, şi mâine vor fi greu de găsit.

Asupra actului de la 23 august 1944 am avut tot felul de versiuni, de articole, de „mărturii”. Multe din ele au făcut obiectul analizelor mele în cărţile anterioare. Voi preciza, în completare, că trebuie eliminată dintre ele versiunea „înregistrării pe bandă” a audienţei la Palat în acea zi a mareşalului Antonescu, aşa cum a pretins-o într-un articol istoricul belgiiui Jacques de Launy. După apariţia cărţii melo L'Europe de l'Est trahiect vendue, domnia sa mi-a adresat o scrisoare la editură şi mi-a precizat printr-o scrisoare ulterioară că M.S. Regele i-a precizat că nu au existat asemenea înregistrări şi că deci eu am avut dreptate în cartea mea»

În capitolul anterior am discutat negocierile de ieşire, a Fe ¡mâniei din război duse la Cairo şi la Stoekhobn. Ani ajuns la concluzia indiscutabilă că aceste tratative se duceau în perfect acord între mareşalul Antonescu şi opoziţie – Iuliu Muniu şi Dinu Brătianu. Că condiţiile de armistiţiu oferite de ruşi, singuri, la Slockliolin erau mult moi favorabile României decât cele oferite la Cairo de cei trei aliaţi şi că atât mareşalul cât şi

opoziţia (Maniu-Bi alinau) nu au acceptat condiţiile doamnei Kolontay, fără ca ele să fie garantate şi de anglo-americani, fiindcă ei nu aveau încredere în ruşi.

S-a susţinut şi se mai susţine că în audienţa de la Palat din 23. august 19 ă4 mareşalul Antonescu a refuzat cererea regelui de a semna armistiţiul şi că de aceea el a fost arestal împreună cu colaboratorii lui principali... Era bine, chiar foarte bine, ca M-S. Regele însuşi să fi dat pojarului rumân explicaţia gestului sfu. O aşteptăm şi acum. de 43 de ani şi regretăm că ea încă nu s-a produs. Va trebui să reconstituim în consecinţă ceea ce s-a petrecut la Palat în acea zi – în alte depoziţii, mărturii şi documente. Iar concluziile mele sunt, acum următoarele:

Mareşalul Antonescu nu numai că nu a refuzat să încheie armistiţiul, dar ceruse el însuşi audienţă la Palat, tocmai pentru a anunţa că va semna armistiţiul pe care-l ceruse.

Actul de la 23 august 1044 este actul personal al M.S. Regelui. Niciunul din reprezentanţii partidelor istorice – Maniu-Brătianu – nu au fost prezenţi şi nu au ştiut nimic de cele petrecuse la Palat, decât a doua zi.

Nici hiliu Muniu, nici Dinu Brătianu nu au fost consultaţi asupra formării guvernului Sănătescu şi nici lui Maniu, nici lui Brătianu nu i s-a oferit să formeze guvernul, aşa cum eronat s-a pretins.

Lucreţiu Pătrăşcanu şi partidul său comunist a avut un rol mult mai important în acest act. de la 23 august 1944, decât se ştia şi se credea, cu toată neînsemnata teu Partidului Comunist Român şi a pasivităţii lui totale în timpul războiului. Rolul lui s-a concentrat asupra Palatului.

Cu aceste importante precizări, să trecem la analiza lor.

Avem acum, după mai bine de 40 de ani, o mărturisire a domnului Mircea loaiiitiu, fostul secretar

particular al regelui. O avem într-o broşură, în fotocopie, şi ea este interesantă în coca.ro priveşte faptele personal trăite de autorul lor. Restul sunt amintiri ” din auzite şi spusele altor persoane” Eau reflecţii personale cu care putem sau nu fi de acord. Este o pledoarie caldă pentru suveranul său şi pentru actul de la 23 august 1944 ce nu convinge, dar care atrage simpatia cititorului.

ASIT ită LYOIEIEBII AmilSTIŢIULN CEBCT

Domnul Mircea Ioaniţiu ne spune că el nu a fost prezent la audienţa mareşalului şi că ceea ce ştie este de la M.S. Regele şi generalul Sănătos cu, anume că Antonescu a refuzat să încheie armistiţiu. Totuşi, în legătură cu aceasta, foetul secretar particular al regelui ne dă o preţioasă informaţie, personală de data asta, la pagina 24 a broşurii:

„Curt tR» te l’SUI dimineaţa de 23 auguut am fost Ifizll dinsomn de telefonul lui Mihai Antonescu, care cerea ca regele să-l primească şi pe el şi pe mareşal în audienţă în acea zi”.

Iată un fapt bine stabilit (confirmat de altfel şi de mărturiile ce urmează). Mareşalul nu a fost chemat la Palat, ci d a cerut audienţă regelui. Asupra acestui punct şi asupra desfăşurării audienţei de la Palat să ascultăm pe unul din martorii oculari, generahii Aurel Aldea. Acesta, numit ministru de interne la 23 august 1944, a publicat un articol în Curierul din 13 octombrie 1944, deci când avea memoria proaspătă. El era în „complotul de la Palat” şi partidele Blocului Democrat i-ar fi dat chiar procură (curios: fără dată?), ca să treacă linia frontului la ruşi şi să semneze armistiţiul. Deci un om perfect informat. De altfel, dându-şi seama da tragica greşeală făcută la 23 august 1944, acest general s-a răzvrătit şi a intrat în rezistenţă. Arestat şi condamnat de comunişti, moare la Aiud. Să-i ascultăm mărturia:

„Ziua de 23 august, o zi de salvare pentru ţară, ne-a găsit nepregătiţi din punct de vedere tehnic. Lovitura de stat era plănuită pentru 26 august, dar, în dimineaţa zilei de 23 august, am fost informat de rege că în după-amiaza aceleiaşi zile el va acorda o audienţă mareşalului Antonescu şi lui Mihai Antonescu. În dimineaţa de 23 august s-a ţinut un consiliu de miniştri, ale cărei decizii nu mi-au fost aduse la cunoştinţă. Dejunul de la Palat, la care au participat generalul Sănătescu, Niculescu-Buzeşti, Mocsonyi-Storcea, a fost urmat de o conferinţă, în care noi toţi ne-am întrebat ce motive l-au determinat pe mareşalul Antonescu să ceară o audienţă regelui. Mareşalul Antonescu a comunicat, în cursul audienţei, decizia sa de a încheia armistiţiul, adăuglod că el a şi vorbit cu ministrul Clodius în legătură cu aceasta. Aceasta ar fi avut drept urmare ocuparea întregii ţări de către nemţi şi, poate, arestarea şi deportarea regelui şi a celor ce sprijineau acţiunea ea. Audienţa, la care participa şi generalul Sănătescu, a fost brusc întreruptă de rege, care, pentru câteva minute, a venit să ne comunice nouă, celor ce rămăsesem într-o cameră alăturată, decizia de armistiţiu a mareşalului. După ce ne-am sfătuit puţin, am ajuns la concluzia că, fără să mai aşteptăm ziua de 26 august, şi cu riscul vieţii, trebuia să-l arestăm imediat pe murespli pe Mhai Antonescu”.

„Cât a mărturisire importantă ne-o aduce fruntaşul liberal şi marele patriot român Gheorghe Brătianu în depoziţia sa făcută la poccsul mareşalului în 1946... Uni mrip partea „care ne interesează, aşa cum a fost ca redactată de Ziarul de dimineaţă, găsit de mine la Biblioteca lui Brilisti Museum la Londra:

„În ziua de 23 august 1914, dimineaţa, am fost trimis la Snagov de către şefii partidelor de opoziţie, care mi-au dat însărcinarea să vorbesc cu domnul mareşal pentru

încheierea imediată a armistiţiului. Aceasta, în urma evenimentelor petrecute pe frontul din Moldova. Am executai această însăremare. Am fost la Snagov şi am vorbit cu domnul momeai şi cu domnul M. Antonescu. Adaug că înaintea mea fusese în acelaşi scop şi domnul Ion Milialache. În timpul cât se discuta, domnul Mihai Antonescu şi domnul mareşal au avut iniţiativa unei audienţe la Palat şi chiar s-a telefonat, fiind eu de faţă, acolo, în acest scop. Domnul mareşal mi-a cerut asentimentul scris al şefilor de opoziţie pentru ca să încheie armistiţiul în condiţiile care erau cunoscute şi mi-a Spus, îmi aduc aminte, că dacă va obţine acest asentiment. În scris, indiferent de părerea nemţilor, el va încheia armistiţiul. Mi-a cerut sui aduc răspunsul scris înainte de ora Io. Eu l-am asigurat că-l voi aduce înainte de ora 15. M-am înapoiat la Bucureşti. A survenit o oarecare întârziere până să se poată întruni cei trei şefi de partide. Am comunicat acestora răspunsul domnului mareşal. Au fost de acord să dea asentimentul în scris, ce urma să se dea în cursul zilei. Dar m-au autorizat să comunic mareşalului înainte de ora 16 că poate face uz de acest asentiment în audienţa de la ora 16 la Palat. Când am fost la Saagov mi s-a spus de întrevederea cu ministrul german Clodius şi ştiu că era vorba ca domnul mareşal să semneze armistiţiul”.

Această depoziţie, făcută sub jurământ, trebuie completată şi printr-o versiune din Memoriile lui Gheorghe Brătianu, dacă ele există. Eu am găsit această variantă în liuropa şi Neamul românesc, ială-i textul:

„La ora 9, la Snagov, a început ultima şedinţă a guvernului Anton. esc-u. La aceeaşi oră, la locuinţa lui Dinu lârătianu din Calea Dorobanţi nr. 10, s-au întâlnil Dinu Brătianu, Titel Petrescu şi. Iuliu Maniu, care îl însărcinează pe Gheorghe Brătianu să facă un ultim

demers la Ion Antonescu pentru scoaterea ţării din război. La ora 10: 30, Gheorghe Brătianu a ajuns la Snagov şi a intervenit în sensul cu venit. J. a început, Ion Antonescu a oferit puterea partide, lor politice, apoi a acceptat să încheie armistiţiul dacă primeşte o «scrisoare de garanţie» de la Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu în care să exprime acordul faţă de acest armistiţiu. Gheorghe Brătianu promite că va veni cu scrisoarea înainte de ora 15 şi-l sfătuieşte pe Ion Antonescu să solicite audienţă la rege, pentru a-i expune noua sa poziţie. Audienţa este solicitată pentru ora 10. După plecarea lui Brătianu, Ion Antonescu îl însărcinează pe Mihai Antonescu să fixeze în scris poziţia guvernului lor faţă de propunerile sovietice de armistiţiu şi acesta întocmeşte documentul respectiv. Între timp, de la Stockholm a sosit la Ministerul de Externe acceptarea sovietică a propunerilor româneşti mai vechi, pe care recentul document abia terminat nu făcea decât să le reitereze. Niculescu-Buzeşti, cu toate că era naţional-ţărănist, nu le-a predat lui Iuliu Maniu, cum se crede. El 11 considera pe Maniu şovăitor şi incapabil de acţiune. A mărturisit-o mai târziu chiar lui Bodnăraş. El nu putea preda telegrama de la Nanu decât regelui. Fără să vorbească de telegrama de la Stockholm, regele a comunicat lui Maniu şi Dinu Brătianu că va intra în acţiune. Aceştia au părăsit ¡Bucureştii. Gheorghe Brătianu îi căuta să le ceară scrisoarea pretinsă de Ion Antonescu şi a rămas nedumerit că nu-i găseşte. A mers la rege. Regele i-a declarat că va face singur armistiţiul, fiind sătul de tutela lui Ion Antonescu: «Dacă îl lăsăm pe Ion Antonescu să facă singur armistiţiul», a mai spus regele lui Gheorghe Brătianu, conform memoriilor acestuia din urmă, «ne va ţine iar sub papuc». De asemenea, regele l-a sfătuit pe Gheorghe Brătianu să se retragă din orice acţiune. Ion Antonescu nu a primit şi neoarea aşteptată. A mers totuşi

la Palat şi acolo... a fost arestat”.

Versiunea din „memoriile” lui Gheorghe Brătianu nu contrazice deloc, din contra, ea completează depoziţia – sub jurământ – din procesul Antonescu. Nu poate fi vorba în mod serios că cei trei „nu au putut fi găsiţi”, fiindcă ei trimiseseră pe Gheorghe Brătianu la Snagov şi aşteptau răspunsul. Nu poate fi vorba de refuzul lor de a confirma în scris acordul lor mareşalului pentru încheierea armistiţiului, fiindcă doar ei cereau să se semneze armislithJ. Versiunea din „memorii” pare absolut verosimilă, dar tragică. Această versiune, aş zice completarea de depoziţie, este confirmată în mare parte de domnul Mircea Ioaniţiu în broşura sa. El ne dă – şi mie îmi pare rău că o face – nu rezumat asupra relaţiilor foarte încordate între regi; şi mareşalul Antonescu (vezi pagina 9):

„Îngrădirile pe care le pusese recelui erau umilii oare. El nu putea să-şi aleagă prietenii sau să numească demnitarii la curtea regală fără asentimentul mareşalului. Mareşalul considera pe regele Mihai drept un copil, incapabil să judece...”, ele.

Tensiunea dintre cei doi devenise atât de mare. im it a trebuit să se recurgă la arbitrajul preşedintelui înaltei Curţi de Casaţie, Dimitrie Lupu. pentru a se ajunge la o destindere. Nu cumva aceste sentimente ale regelui au jucat un rol în actul de la 23 august 1944? Nu cumva are dreptate Gheorghe Brătianu când afirmă că regele i-a spus că „va face el singur armistiţiul, fiind sătul de tutela lui Antonescu«Dacu-l lăsăm pe Ion Antonescu să facă el singur armistiţiul, ne va ţine iar sub papuc»”, iată de ce regret indiscreţiile domnului Ioaniliu asupra raporturilor regelui cu Antonescu, ce aruncă o lumină nouă şi tragică asupra lui 23 august 1944, când, s-ar putea ca Antonescu să fi fost arestat, nu pentru că intereseleţării o cereau (în

faţa pretinsului refuz de a semna armistiţiul), ci pentru a scăpa de „tutela”, de sub „papucul” lui.

Se ştie azi cu absolută certitudine că Antonescu a acceptat la 22 august să încheie armistiţiul. Averell Iluminai), fostul ambasador american la Moscova ne spune şi – el în Special Envoy, că „Mareşalul Antonescu se decisese să încheie armistiţiul, numai eu i-a luat-o înainte regele”. Iată ce ne spune în această privinţă, tot sub jurământ, Iuliu Maniu, şi tot în procesul mareşalului:

„În dimineaţa de 23 august l-am rugat pe domnul Gheorghe Brătianu să-l vadă pe domnul mareşal. Domnul Gheorghe Brătianu a venit şi mi-a comunicat că l-a găsit pe domnul mareşal într-o dispoziţie mai bună pentru încheierea armistiţiului. Această ştire ne-a înviorat. Am căpătat speranţa că se va ajunge la încheierea armistiţiului. Această ştire am comunicat-o la Palat. Dar ce s-a întâmplat la această audienţă nu ştiu, fiindcă nu am fost de faţă şi nici la Palat nu am mers în acea seară”.

Am precizat că în seara de 22 august 1944, mareşalul Antones eu a convocat pe ministrul german Clodius şi în prezenţa generalului Pantazi, ministrul de război, i-a adus la cunoştinţă că România a cerut armistiţiu. Iată deci în întregime telegrama ambasadorului britanic la Ankara, trimisă la Londra la ora 3: 26 p.m. la 23 august 1944.

[This telegram is of particular secrecy and should be retained by the authorised recipient and not passed on.]

CYPHER] DIPLOMATIC (SECRET!

[FROM ANGORA TO FOREIGN OFFICE

Sir. If. Knatelihull-irugessen. D. 3.26 p.m. G. MT.

No. 1386 August 1944. R. 4.33 p.m.

DEST. 23 ri August, 194.

22nd August, 1944.

Repeated to Washington No. 247.

M.E. Min No. *438.

999999999

MOST IMEDIATE.

DËDÏP top secret.

President nf lhe Council lias jnst sent for mo în communicate to me telegram received from the Turkish representative în Bucharest”.

Following is substance.

[Begins].

2. I have seen President of the Council. The situation is very grave. În two days the Russians wall have occupied Bessarabia. They are also advancing in other countries. Can Turkey mediate between ourselves and belligerent Anglo-American armies? I have the consent of the Marshall], the King and heads of all the opposition parties. I appeal for an answer within 24 hours from the Brilsh and United States Governments to the following points.

Will despatch a Roumanian delegate to Moscow for conclusion of an armistice. s

Put ourselves în contact with Russians and Anglo-Americans at the same time to fix armistice conditions.

Discuss armistice conditions in Cairo with Allies.

The President of the Council of Roumania is desirous of knowing which of these three alternatives would be preferred by Anglo-Americans.

Turkish President of the Council has informând mer Soviet Ambassador and is informing United States representative.

Foreign Office please pass to Moscow and Caserta as my telegrams Nos. 72 and 44 respectively, and also to Rome-for Ford Moyne as my telegram No. 22.

[Repeated to Moscow telegram No. 2640, Caserta telegram No. 425 and Rome telegram No. 388.]

Această telegramă este expediată de ambasadorul bri-

tonic Sir Knatchbull-IIugessen din Ankara cu menţiunea L gă că este telegrama trimisă de ambasada

turcă din România primului ministru ture Săracoglu [citeşte Săracioglu]. Iatu-i traducerea în româneşte:

„Primul ministru m-a informat astăzi că a primit o telegramă de la însărcinatul cu afaceri turc la Bucureşti în sensul următor:

M-am întâlnit chiar acum cu primul ministru. El mi-a spus că situaţia este foarte serioasă. În două zile întreaga Basarabie va fi ocupată de ruşi. Noi dorini ca dv. să acţionaţi ca intermediarii noştri pentru a obţine un armistiţiu. Vorbesc în deplin acord cu regele, cu mareşalul şi cu toţi liderii opoziţiei. Vă rog să obţineţi în interval de 24 de ore răspunsul guvernelor britanic şi american ia următoarele:

Primul ministru al României ar dori să ştie care. dintre cele trei alternative estfe-preferată de guvernele britanic şi americanul) trimitepe – unui reprezentant român la Moscova pentru a încheia un armistiţiu (2) intrarea simultană în legătură cu americanii, britanicii şi ruşii pentru a stabili condiţiile unui armistiţiu sau (3) discutarea condiţiilor armistiţiului la Cairo cu aliaţii.

Primul ministru a spus că ar fi recunoscător dacă l-aş informa cât mai curând posibil despre opiniile guvernelor englez şi american”.

Ss mai poate îndoi cineva astăzi în faţa acestor documente că mareşalul ceruse şi era gata să semneze armistiţiul?

O altă telegramă ultrasecretă, citată de mine In Yalla şi crucificarea României, este răspunsul la această cerere de armistiţiu: (Telegrama 2646 din 23 august 1944): r Londra cere ambasadorului ei la Moscova, Claric Kerr, ca în cazul acordului sovietic, să se spundă imediat lui M. Antonescu, prin preşedintele consiliului de miniştri turc, că românii să trimită imediat o delegaţie la Moscova, fie printre liniile frontului, fie prin Turcia.

O altă telegramă care confirmă cererea armistiţiului de către mareşalul Antonescu este aceea a ambasadorului britanic la Stockholm, Sir W. Mallet, cu Nr. 985 din 1 septembrie 1944, prin care anunţă Londra că ministrul Suediei la Bucureşti a comunicat (la cererea guvernului român) că un curier special pleacă la Stockholm pentru încheierea armistiţiului. Această telegramă a fost reţinută jopt zile pe undeva...

Aici trebuie să adăugăm că, aşa cum această importanta telegramă a fost „reţinuta" 4 opt zile, şi deci că mareşalul a putui fi acuzat că nu vrea să încheie armistiţiul, tot aşa telegrama de la Slockholm (sosită la 23 august 1044) de acceptare a ameliorării condiţiilor de armistiţiu propuse de s-alin nu în fost prezentată nici mareşalului, nici lui Mâhni Antonescu. Se pare că o prirait-o Niculescu-Buzeşti, care în momentul arestării mareşalului era prezent la Palat. llotărâl lucru, complotiştii nu voiau ea mareşalul Antonescu să facă el armistiţiul. Dar erau ei în stare să facă altceva decât o capitulare necondiţionată? Nu trebuia iuţii semnat un armistiţiu (cel de la Slochholm) şi apoi depuse armele? i După cum cititorii au reţinut, nici Iuliu Maniu, nici Dinu Brătianu, nici Titel Petrescu nu se găseau în Palat în ziua de 23 august, când a fost arestat mareşalul Antonescu.

„Nu am intrat în guvern", ne spune Iuliu Maniu, „numai la 24 august, după întâmplarea de la Palat, deci eu nu aveam posibilitatea să ştiu ce s-a petrecut la Palat şi nu puteam avea nici răspunderea celor petrecute. Ţin să afum că în ceea co priveşte armistiţiul, domnul mareşal a fost foarte binevoitor şi dacă dumnealui nu s-a înţeles în chestiunea armistiţiului, cauza este că dumnealui nu avea încredere în reuşii a acestuia". (Depoziţia lui Iuliu Maniu în procesul Antonescu).

Deci nici Iuliu Maniu şi nici Dinu Brătianu nu se

găseau prezenţi la Palat şi nici nu nu fost consultaţi asupra arestării mareşalului şi a capitulării necondiţionate. Asupra acestor chestiuni avem mărturia domnului Mireca loai. iiiu:

„Begcic a consimţit să-i vadă (pe Antoneşti) în caisul după amiezii. Piuă atunci regele a adunat din nou pe sfătuitorii săi intimi, generalii Sănătescu şi Akioa, Ion Mocsonyi-Stârcea şi Grigore Niculescu-Buzeşti. Fără a arca posibilitatea de a mai lua contact ca re-j, rezaiiun ţii partidelor politice, regele a hotărât, după ce a ascultat pe toţi cei prezenţi, să ridice problema armistiţiului şi, în cazul că Antonescu refuză, să înceapă negocierile imediat, să-l demită şi să-l reţină la Palat".

Deci reprezentanţii partidelor politice nu nu fost nici „prezenţi nici consultaţi. De ce? Doar ci se aflau în Bucureşti, se consultaseră cu Gheorghe Brătianu: Maniu informase Palatul că mareşalul e dispus să încheie armistiţiul. Cura nu puteau fi găsiţi şi consultaţi? Nu cumva cineva >. nu voiaca ei să fie găsiţi şi consultaţi, tocmai pentru că Maniu şi Brătianu voiau ca Antonescu să încheie armistiţiul şi ei ştiau că el 11 acceptase? Cine erau cei patru „sfătuitori intimi" ai regelui? Generalul Sănătescu, mareşal al Palatului, deci subordonat regal, ofiţer de carieră, fără niciun mandat dat de naţiune, ca şi generalul Aldea, duşman al mareşalului? Ce rol constituţional jucau aceşti doi ofiţeri, pentru a fi chemaţi să sfătuiască pe rege, în conformitate cu prevederile Constituţiei? Dar „maestrul de vânătoare" Stârcea ce rol „constituţional" juca? Dar ginerele lui Barba Ştirbey. şi cumnatul lui Edward Boxshall (şeful Intelligence Service-ului în România), funcţionarul la serviciul cifrului din cadrul ministerului de Interne, Niculescu-Buzeşti, de când era un factor constituţional, ca să fie consultat de rege în cel mai greu moment din acest secol al istoriei poporului

român?

Domnul Mircea Ioaniţiu ne spune în continuare la pagina 24: „Între timp, Buzeşti va căuta să intre în legătură cu Iuliu Maniu, pentru a obţine lista noului guvern, aşa cum a fost agreată între partide şi ca să-l pună la curent cu noua situaţie. Reveniţi în oraş, Buzeşti şi Stârcea (trimişi după Pătrăşcanu şi Titel Petrescu) raportează suveranului rezultatul misiunii lor: Buzeşti nu izbuteşte să-l vadă pe Maniu, iar Stârcea îi găsise pe... Pătrăşcanu şi Titel Petrescu. Deci, în momentele cele mai importante, elementele politice nu se aflau în preajma suveranului. Absenţa lor, justificată sau nu, a lăsat întreaga povară a deciziilor ce trebuiau luate în următoarele ceasuri pe umerii regelui".

Cu alte cuvinte, nici Iuliu Maniu şi nici Dinu Brătianu nu au fost consultaţi, nici înainte şi nici după arestarea mareşalului Antonescu. Maniu şi Brătianu ştiau că mareşalul vino la Palat în audienţă, să anunţe regelui acceptarea armistiţiului. Ei aşteptau veşti de la Palat cu sufletul la gură şi... Niculescu-Buzeşti, trimis de rege să-i caute, nu-i găseşte... cu toate că Maniu se găsea în Bucureşti la doctorul Jovin.

Poate să-şi închipuie cineva aşa ceva? Cum a putut regele crede o atare minciună a lui Niculescu-Buzeşti? Nu era evident că Buzeşti nu voia să-i găsească pe Maniu şi Brătianu?

Aşa se explică faptul că regele nu a oferit lui Iuliu Maniu să formeze guvernul şi nici nu a fost consultat, nici el, nici Brătianu, la constituirea noului guvern şi la capitularea necondiţionată.

Nu am crezut niciodată că neînsemnatul partid comunist român ar fi jucat vreun rol în „rezistenţa" contra germanilor în România sau contra guvernului Antonescu. Am considerat totdeauna că ei şi-au creat după război

state de serviciu şi merite ca să-şi umple piepturile şi să-şi înalţe călcâiele. Dar trebuie să mărturisesc că m-am înşelat, cel puţin în ceea ce priveşte rolul lor în actul de la 23 august 1944.

Din broşura domnului Ioaniţiu şi din alte documente şi mărturii vedem azi că Partidul Comunist Român a jucat un rol important în complotul de la Palat. După afirmaţiile lui Pamfil Şeicaru, marele nostru gazetar, I.ucreţiu Pătrăşcanu ar fi fost cumnat cu colonelul l'Iea de la Palat. Domnul Vlad Georgescu, la pagina 200 din Istoria Românilor, ne vorbeşte şi el de rudenia dintre cei doi. Aceasta ar partea fi una din explicaţiile uşorului acces la Palat în plin război al fruntaşului Partidului Comunist Român – prin definiţie în slujba Moscovei.

Domnul Mircea Ioaniţiu ne precizează la patrina 17 că I.ucreţiu Pâlrăşcanu, şeful Partidului Comunist Roman, într-o şedinţă conspiraţiea de la Palat, a cerut ca „delegatul militar al partidului să pni Pepe la pregătirea operaţiilor militare plănuite de comitetul militar" al complotiştilor şi pregătite de colonelul Dumitru Dămăceanu. Aceste consfătuiri aveau loc într-o casă din Calea Moşilor, ne spune autorul broşurii, unele a participat şi el la întrunirea din noaptea de 13/14 iunie, unde în afară de Pătrăşc-nu se afla şi inginerul „Ceauşu". În realitate acest inginer era e. fitmil român Emil Bodnuraş (Bodnarenko), dezertor, refugiat în Uniunea Sovietică şi paraşutat în România la primăvara lui 1944. Domnul Mircea Ioaniţiu nu no spune cine mai era prezent la această consfătuire, dar asupra acestei chestiuni am găsit surprinzătoare detalii într-o broşură la biblioteca – Public Library" – din strada 42 (colţ cu Piftii Avenuc) din Manhattan, New York. E vorba de cărticica Insurecţia naţională antifascistă armată din Augud 1941, publicată în România de Aurică Siiuion. Iată ce găsim în această carte

oficială comunistă asupra consfătuirii de la 13/14 iunie 1944 din Calea Moşilor:

„În primăvara anului 1944 erau lot mai frecvente în Uluirile pe care delegaţi ai partidului comunist le aveau cu reprezentanţi ai cercurilor palatului. Dezbaterilo la aceble lift consfătuiri relevau cu tărie clarviziunea politică a partidului comunist, care, prin reprezentanţii săi, a prezentat soluţii realiste pentru rezolvarea diferitelor probleme legate de pregătirea acţiunii insurecţionale, care erau însuşite, de regulă, de celelalte forţe democratice. În noaptea de 13/14 iunie 1944 a avut loc, din iniţiativa partidului comunist, a şedinţă conspirativă a reprezentanţilor săi, Emil Bodnăraş şi Lucreţiu Pătrăşcanu, cu reprezentanţi ai palatului şi armatei: generalii Constantin Sănătescu şi Glicorghe Mihail, colonelul Dumitru Dămăceanu, Ioan Mocsonyi-Stârcoa, Mircea Ioaniţiu şi Grigore Niculescu-Buzeşti. Cu acel prilej. Emil Bodnăraş a criticat orientarea cercurilor palatului de a reduce acţiunea de răsturnare a lui Antonescu la o simplă lovitură de palat, înfăptuită de un grup restrâns de persoane, şi de a evita o. participare mai largă, a maselor la luptă. Emil Bodnăraş a prezentat planul paitidului comunist, care prevedea răsturnarea prin forţă a dictaturii militare-faseiale, scoaterea ţării din războiul hitlerist şi întoarcerea armelor împotriva Germaniei naziste. După vii discuţii, cei prezenţi au aprobat planul elaborat de P.C.R. Pentru pregătirea acţiunii armate s-a propus crearea unui comitet militar, din care să facă parte generalii Gheorghe Mihail, C. Vasiliu-Băşcanu şi colonelul Dumitru Dămăceanu. La Jo iunie, generalul Constantin Sănătescu a comunicat acordul regelui cu privire la cele de mai sus”.

S-a înţeles bine? În timp ce armata română lupta şi murea în apărarea fruntariilor asaltate de sovietici,

reprezentanţii Palatului erau prezenţi la consfătuiri eu Pătrâşcanu şi Emil Bodnarenko-Bodnăraş, emisar al Moscovei, paraşutat de ruşi în România. Spre onoarea lor, niciunul din reprezentanţii partidelor istorice nu a fost prezent la consfătuirea din 13/14 iunie 1944. Grigore Niculescu-Buzeşti a devenit membru al PNŢ, după. afirmaţiile lui Ion Milialache, abia în 1946. Dar nu trebuie să ne mai mirăm că „frontul românesc” a fost „rupt”, „străpuns”, că armatele erau în derută şi frontul dezorganizat. Virusul trădării intrase în rândurile ei. În această privinţă, avem o mărturie preţioasă din partea lui Gould Lee, în Crown Against Sickle, la pagina 66:

„Nu încape nicio îndoială că absolut toate informaţiile planului erau transmise ruşilor de Pătrăşcanu, care avea o legătură printr-o staţie de radio adusă de comuniştii sovietici paraşutaţi în România de câteva luni”.

La Palat, în ziua de 23 august 1944, după arestarea lui Antonescu, numai Lucreţiu Pătrăşcanu, şeful comunist, era pregătit şi făcea „treaba”. Cum nici Iuliu Maniu şi nici Dinu Brătionu „nu fuseseră găsiţi” de Niculescu-Buzeşti şi cum Mocsonyi-Stârcea a avut norocul să-i găsească pe Pătrăşcanu şi pe Titel Petrescu, Palatul a avut şi el norocul să aibă pe cineva care să se ocupe de treburile ţării. Ne-o spune tot domnul Mircea Icaniţiu la pagina 34:

„Primul dintre factorii constituţionali politici apare la Palat Lucreţiu Pătrăşcanu. Acesta venise pregătit. Venise înarmat cu proclamaţia regală, pe care atât Buzeşti rit şi Stârcea o revizuiseră în prealabil. Regele o studia cu atenţie. Pătrăşcanu a adus şi cele două decrete de amnistie politică şi desfiinţarea lagărelor de concentrare”.

Ne mai mirăm că comuniştii au reuşit să soyietizeze România şi să detroneze pe rege? Domnul Mircea Ioaniţiu pretinde că în audienţa mareşalului nu s-a discutat nimic de condiţiile de armistiţiu de la Stockholm. Aşa i s-a spus.

Eu nu pot crede aşa ceva, fiindcă erau două feluri de proiecte de armistiţiu: celălalt era cel de la Slockholm, oferit de Slnlin prin doamna Kolontay mareşalului Antonescu. Acesta ne garanta Transilvania şi era din toate punctele de vedem mult mai bun decât capitularea necondiţionată de la Cairo. Ce armistiţiu a cerut regele mareşalului? Pe care din ele? Despre care armistiţiu a vorbit mareşalul? Este de neconceput că „regele nu ştie” de propunerile lui Stalin oferite ministrului României la Stoekholm, Na nu. Cu siguranţă că asupra acestui punct domnul Ioaniţiu se înşală. Tratativele durau de opt luni. Niculescu-Buzeşti s-bota aceste tratative prin George Duca. Maniu era la curent cu ele. Se poate ca regele să nu fi ştiut de ele? Să nu se fi discutat în audienţă ce armistiţiu să se semneze? Nu e posibil.

La pagina 5 a broşurii domniei sale, domnul Mircea Ioaniţiu, pentru a justifica conspiraţia şi apoi arestarea mareşalului, se întreabă:

„Ce s-ar fi întâmplat în România, dacă Hitlerafla că guvernul doreşte să înceapă negocieri pentru un armistiţiu?” Curioasă întrebare, mai ales acum, după patruzeci de ani. când avem atâtea informaţii, ca să ne dea răspunsul încă din 1943, Hitler a reproşat mareşalului Anto – nescu încercările lui Mikai Antonescu de a. ieşi din război prin negocieri cu aliaţii la Madrid, Vatican, Lisabona (prin

Victor Cădere), în Elveţia’ (prin Pella şi Gafencu), la An* kara. „Cunosc, mein Führer, activitatea ministrului mea de externe. O ingaduiesc şi o tolerez, în ideea că nu e rău ca guvernul german să găsească la un moment dat o punte în tin Ră prin România către o eventuală înţelegere” – i-a răspuns mareşalul Antonebcu.

Mareşalul Antonescu cerea lui Hitler încă din 1943 să facă pace.

Plecarea principelui Barbu Ştirbey cu paşaport diplo* matio dat de mareşal sub numele de Bond. Ajuns la Ankara principele Ştirbey, alias Bond, a fost „demascat” de agenţia britanică Reuter ca emisar român pentru negocieri da armistiţiu, fapt ce a făcut un „scoop [ştire senzaţională] à la ime” în toate ziarele planetei. O fi auzit şi Hitler de eb sau cel puţin Ilimmler sau Goebbels. Dar Hitler trebuia şi ştie de tratative cel puţin de la ministrul său la Bucureşti, Clodius, pe care mareşalul îl informase la 22 august.

COXCI. UZH

Eu nu am temeritatea să le trag. Cum am spus, trebuia lăsat istoriei de mâine să judece şi mai ales să lăsăm poporului român, care a pătimit, să-şi spună singur cuvântul asupra lui 23 august 1944.

Totuşi, personal, ca unul ce am Împărtăşit din plin această suferinţă românească, fără a da cu piatra în nimeni, voi spune ce cred.

Spre deosebire de un Mnniu, şi de alţii ca el, eu cred că războiul contra Uniunii Sovietice a fost un război de legitimă apărare naţională şi el trebuia făcut. Cum acest război a fost pierdut după Stalingrad, România trebuia să iasă dintr-un război pierdut. România fiind invadată şi ocupată de Rusia de 12 ori în cursul istoriei sale, acesteia nu i se putea acorda nicio încredere. Orice promisiuni de armistiţiu venite de acolo trebuiau garantate de anglo-americani. A fost o greşeală să se ducă tratative şi de opoziţie şi de guvern şi la Stockholm şi la Cairo. Ambiţioşii şi aventurierii fără scrupule au profitat, încercând să joace propria lor carte, pentru a pune mâna pe putere. Atât mareşalul Antonescu cât mai ales Iuliu Meniu au greşit în aprecierea oamenilor în care s-a\i încrezut. Dacă România trebuia să iasă din războiul pierdut – şi ea trebuia efectiv să iasă – acest lucru se impunea a fi realizat de către mareşalul Antonescu, sprijinit de întreaga suflare

românească, de la vlădică până la opincă. În faţa unei Românii liotărite şi mai ales unite, s-ar fi putut accepta şi eventual ameliora condiţiunile de armistiţiu de la Stockholm. Sunt convins că anglo-americanii până la urmă le-ar fi garantat. Cred de asemenea temeinic că regele României trebuia să îndepărteze după 23 august 1944 pe „intimii lui sfătuitori”, şi în ţară, şi în exil. Ei l-au minţit, înşelat, sfătuit greşit.

La ora supremă a judecăţii, poporul român va trebui să ţină seama de actul de la 23 august 1944, pentru a vedea dacă a folosit sau nu neamului românesc. El va trebui să judece atitudinea tuturor şi după săvârşirea acestui act, ţiiind seama totodată de ce a făcut fiecare şi de ceea ce nu a făcut, atât în ţară, cât şi în exil. Actul de la 23 august nu trebuie judecat izolat. El trebuie văzut, şi prin prisma zonelor de influenţă acordate ruşilor, cât şi prin aceea că România, capitulind necondiţionat, a deschis ca însăşi larg porţile Europei de Răsărit sovieticilor, permiţându-le o înaintare fulgerătoare în centrul Europei, înaintea anglu-americanilor.

Citind memoriile felii mareşalului Allon Bronk”, şeful statului major imperial britanic, care arată cum „capitularea României a fost un act tragic, care a uşurat ruşilor dominarea Europei” (ocupând-o înaintea trupelor anglo-americane), m-am întrebat dacă „scurtarea războiului” de către actul de la 23 august era o binefacere pentru Lumea Liberă sau un blestem. Citind aceste memorii, m-am întrebat şi mă mai întreb dacă nu cumva opunerea englezilor la Cairo la retrocedarea Transilvaniei de Nord înainte de conferinţa de pace, şi nu în întregime, nu era, ca şi garantarea condi-I

Iilor de la Stockholm, un pretext ca să forţeze România să upte ţinând în loc armatele sovietice, pentru a da timp armatelor anglo-americane să pătrundă cât mai

mult înspre centrul Europei. Şi cine poate garanta că Churcliill, acest om pragmatic, în piruetele lui nu ar fi renunţat să se ducă la Moscova în octombrie 1944, după capitularea României, sau la zonele lui abjecte de influenţă? Să lăsăm zilei de mâine şi Istoriei să ne dea răspunsul la aceste chinuitoare întrebări.

La 23 august 1944, regele formează un guvern cu generalul Sănătescu. În lipsa oricărui armistiţiu semnat şi a oricărei rezistenţe armate, ruşii ocupă în întregime România, încep violurile, jafurile, asasinatele, teroarea. „Armistiţiul" cu România se semnează numai la 12 septembrie 1944 la

Moscova. La 20 de zile după înrolarea focului. În haosul ce a urinat după arestarea lui Antonescu nu ştia nimeni nimic. Pătrăşcanu, când a ajuns la Moscova, i-a spus lui Averell llurrimnn, ambasadorul americrn de acolo, că el a venit să negocieze „npliearea" nrmisliliului. crezând că „el era deja semnat". Armistiţiul semnat la Moscova la 12 septembrie 19 îi are clauze mult mai grele docil cele oferite lui Antonescu de Stalin, ţara este livrată la discreţia completă a ltusiei. Immânici i se refuză coboligoranţa, dar ea este obligată să lupte alături de ruşi contra nemţilor şi ungurilob cu vreo 20 de divizii, nvând pierderi imense, de necrezut. La G martie 1945, Vîşinski instaurează un guvern comunist condus de Petru Gio/.a. România liberă şi democrată trăieşte într-o îngrozitoare agonie încă doi ani, apoi se scufundă în imensa mlaştină a bolşevismului rusesc. Să vedem în capitolul următor pe unul din marii responsabili ai acestui act»

CAPITOLUL 7

ravREiinx yim>k la MosrovA în orjo Miiim: mi LVF REAGA EUROPA DE RĂSĂRIT

În cartea mea L'Europe de l l st tralue et vendue> ca şi în versiunile română, engleză şi germană, am tratat

acest subiect capital în profunzime. De aceea, fatale în acest capitol vor fi une. le repetiţii despre lucruri cunoscute. Ele sunt totuşi necesare pentru înţelegerea creării sferelor de influenţă şi a ceea ce a urmat. Voi încerca să fac aceste repetiţii cât mai curte pentru a uşura cititorului lectura.

După cum vă reamintiţi, acordul lui Roosevelt pentru aceste zone a fost dat la 12 iunie 1044. Churchill, la rândul lui, informează pe Molotov şi procedura diplomatică se pune în mişcare între Londra şi Moscova în vederea unei conferinţe între Churchill şi Stal ui. Prin telegrama Nr. 789 din 29 septembrie 1944 Churchill informează pe Roosevelt de intenţia de a se duce la Moscova, subliniind că va discuta „două subiecte principale: Japonia şi Polonia”. Nimic despre reglementarea întregii regiuni a Europei de est. Totuşi, el deschide, încet şi perfid, dosarul exploziv al zonelor de influenţă:

„Thore are olher points, too, about Greece and Yugulavia which we would also discuss”. („Sunt şi alte puncte – subiecte – despre Grecia şi Iugoslavia, pe care le vom discuta.”)

În drum spre Moscova şi gândindu-se la abandonarea României lui Stalin, Churchill, în avion, spunea medicului său personal, lordului Moron, „cu el nu are nicio simpatie pentru România”, dar că Polonia... îi stă pe suflet (doar pentru ea englezii au declarat război Germaniei!). O fi avut Churchill în acelaşi avion vreun gând şi asupra lui Stalin, a Uniunii Sovietico şi a politicii ei, a ideologiei marxiste, a imensei puşcării care o constituie Rusia şi la sclavia ce ameninţa România pa care el nu o iubea?. ¿i o fi amintit Cburciuli de convingerile sale şi de acţiunea lui din 1917 până în 1938, când tuna şi fulgera contra Kremlinului şi a „asasinilor” pe care-i găzduieşte?

Să le amintim pe scurt cititorilor.

caru CAILL ŞI BOLŞEVICII

Cu temperamentul lui fugos, cu origina sa aristocratică cu educaţia sa democratică, era firesc ca să-l vedemle \\inston Churchill în prima linie untibolşevică după izbucnirea revoluţiei în Rusia. Dar virulenţa atacurilor depăşeşte lot ce se poate închipui. Churchill îi tratează în masă şi] se fiecare în pa Ke de „asasini”, „barbari” şi „criminali”. Devenit ministru de război în ianuarie 1919, Churchill preconizează public exterminarea totală a bolşevicilor – această „barbarie animalică” – prin utilizarea gazelor de război. În aceasta calitate oficială, el ajută şi susţine acţiunea militară antibolşevică a amiralului Kolceak şi pe aceea a generalului Denikin. Acţiunea militară eşulnd, Churchill se adresează direct opiniei publice engleze şi mondiale pentru a o mobiliza contra bolşevismului:

„Comunismul este o epidemie mult mai periculoasă decât ciuma sau tifosul”, scrie el în Illusirated Saturday Herald, din 25 ianuarie 1920.

Câteva luni mai târziu, opunându-se oricăror schimburi comerciale cu noua Uniune Sovietică, Churchill scria In The Times la 10 noiembrie 1920:

„Politica pe care o voi preconiza întotdeauna faţă de Uniunea Sovietică este aceea de răsturnare şi distrugere a acestui regim criminal”.

Ceva mai mult, imediat după primul război mondial, (4 cerea ca Germania învinsă să fie imediat înarmată pentru a lupta contra Uniunii Sov ietice, „acest puhoi de barbarie roşie, venind de la răsărit”. (Vezi Gilbert, Churchill, Stricken Word, pagina 277).

La acea dată Churchill credea că Germania înfrânlă avea un rol capital de jucat în politica mondială: „pentru a ţine în şah pericolul bolşevic şi prezervarea Europei şi a civilizaţiei creştine”. Ia pagina 70, biograful său oficial,

Giibert, ne dă câteva preciziuni asupra filosofici politice a lui Churchill:

„«Bolşevic» era sinonim cu «sângeros şi masacru în masă». Bolşevicul este «duşmanul de moarte al omenirii», ei

Bunt «vampiri setoşi de sânge». Politica lor este o «combinni le nebună de criminalitate şi de animalitate». Contive. torii lolşevicilor «o ligă de rataţi, criminali şi dăunători»”. În portretele sale politice, Lonin, Troţki, Stalin şi compania de „Jew commissar”. [comisari evrei] sunt nişte „criminali şi asasini de drept comun”. Nu mei departe docil în Drogul războiului cu Germania, în Sunrfoy Ckronide, din 27 iunie 1937, Churebiâl consideră comunismul „tot atât de perh-ulos, de rău şi de criminal, ca şi nazismul lui llliller” (vezi The Crecds of die Devii).

În schimb, la acea dată; Churebiâl avea o admiraţie infinită pentru Mussolini: „Mussolini a transformat radical Italia, el a optat pentru patriotism contra stângii internaţionale şi a bolşevismului” (vezi magazinul Collier’s, septembrie 1938).

La acea epocă Churebiâl ave» convingeri…

Ce păcat pentru istorie că scrisorile lui Churebiâl către Mussolini au dispărut. Ce interesante ar fi fost şi ce lumină nouă ar fi aruncat ele asupra marilor greşeli ale Angliei în politica greşită de aruncare a lui Mussolini în braţele lui II itler. Se pretinde că scrisorile lui Churchill către Mussolini ar fi ajuns în mâinile lui Olto von Skorzeny, eliberatorul lui, după demisia sa. Se zice că Skorzeny le-a negociat cu Churebiâl personal la Veneţia în schimbul eliberării unor şefi militari, prizonieri de război în Anglia.

Dar în ziua de 8 octombrie 1944, în avionul ce-l duce spre Moscova, avem un alt Churebiâl. Să vedem ce a făcut şi, împotriva convingerilor sale antebelice, cum a influenţat destinele întregului răsărit al Europei şi întreaga

politică planetară.

De reţinut că la 3 octombrie 1944 – telegrama 799 – Chu rehiil cere lui Roosevelt „să trimită un mesaj lui Stalin în care să spună că el aprobă misiunea lui la Moscova11. Roosevell răspunde favorabil şi la o octombrie Roosevelt trimite lui Stalin o telegramă prin care nu dădea procura în alb, cerută de Churchill, dar aproba misiunea sa şi-i ura succes, delegând pe Averell llarriman să-l asiste, adăugând: „Că în acest război global nu e niciun loc şi niciun subiect în care Statele Unite să nu fie interesate”.

Probabil că Stalin a înţeles acest paragraf, căci prezenţa lui Averell llnrrimnn îndeplinea condiţia lui Roosevelt. De adăugat că Churchiil cerea ca la întrevederea între patru ochi el să i-io singur cu Stalul, la care Roosevelt nu a protestat.

t

„Noi am ajuns”, povesteşte Churehill la pagina 198 clin volumul VI al Memoriilor sala”, la Moscova în după-nmi; za lui 9 octombrie 1944, fiind primiţi din ţoală inima de Molotov şi ceilalţi conducători. J. a zece noaptea în aceeaşi zi am avut prima întrevedere cu Stalin în Kremlin. După re am convenit să convocăm pe primul mini-lru polonez la Moscova, i-am spus lui Staliii. fiindcă am văzul că «the moment vas apt for business» (momentul era favorabil pentru afaceri), «lei us scitic al: out our affairs în Ilie lâalkans. Se far as liniam and Russia are roncerned. how would it the de for you lo Lave 90% predominam? în llum. mă, for us to bave 90% în Greece, and go 50% 50% in Yugoslavia? * (Hai să aranjăm treburile noastre în Rnirani. În ceea ce priveşte Marea ilritanie şi Rusia, ce ai zice dumneata să aveţi 90% predominare în România, noi 90% în Grecia şi 50% – 50% în Iugoslavia?).: n timp ce propunerea mea se traducea, am luat o jumătate de pagină de Idi lic pe care am scris propunerea mea”.

Churehill istoriseşte mai departe: Stalin a luat un creion albastru şi roşu şi cu partea albastră a făcut „un large tick” [bifare] – în OK – şi a pus hârtia pe masă. Eu am luat-o şi am spus: «Nu este oare prea cinic cum am dispus de soarta a milioane de oameni în această manieră insolită? Hai să ardem kirlia!» Stalin mi-a răspuns: «Nu, ţine-o dumneata.»”.

Cum se mai poate susţine – cum o face Churehill – că aceste aranjamente erau numai pentru necesitaţi militare „de trei luni”? Cum se decidea soarta a milioane de oameni prin aranjamentul de 90% pe trei luni, când armatele lui Stalin ocupaseră România şi agenta lui, Ana Pauker, era calare pe tancurile sovietice şi guverna România? Trei luni? Niciodată istoria nu a fost mai falsificată decât în această infamă pretenţiei

Cum am mai scris-o, „minules” – procesele-verbale, stenogramele discuţiilor acestea – nu au fost publicate. Menite să rămână sub peceţi pe 70 său 100 de ani, ele au ieşit la suprafaţă de o manieră curioasă. Lord Ismay, şeful de stat major al lui Churehill, care l-a însoţit la Moscova, le-a depus după numai 30 de ani la biblioteca militară Lidell Ilart, la Ring Collège din Londra. Acolo le-am găsit eu şi le-am copiat de mină două zilo la rând. Pot afirma în modul cel mai categoric şi mai solemn că nu se găseşte niciun cuvânt, nicio aluzie la „troi luni”, ci din contra „aranjamentele” sunt definitive. „Minutele” în discuţie poartă numălă! i acum reprodus de mino (lia cortoa lui O.L. Sulzber*”% The Roast and Ailles of Yalta, polioul du hâilie în distu! ii1:

nil 2, sunt tipării «numai în 4 sau o exemplar «. Titlul lor este „Anglo-Soviet Political Conversations in Moscow 9 – 17 october 1944”, proiectul de cod se cheamă „Project Tolsloi” Acest teribil document este clasat la biblioteca sub numărul COŞ (44) 915 (O).

Voi extrage din aceste „minutes” un paragraf edificator:

„The PM (Prime Minister) said it is better to express these things în diplomatic tenus and not ţo use die phrase «dividing into sphères» because the Americans might be shocked, But as long as he [Churchill – n.a.] and Marshall Stalin understood ea ch other he could explain the matter to the President [Roosevelt – n.n.]”.

Clar şi precis. Trebuia un limbaj „diplomatic”, fiindcă poporul american ar fi fost „şocat”, indignat şi revoltat, dacă s-ar fi vorbit de „zone de influenţă”. De reţinui că aceste „aranjamente” s-au făcut tête à tête, fără prezenţa lui Averell llarriman. Nu este mai puţin adevărat că liarriman a informat la 10 octombrie 1944 pe Roosevelt de aranjamentul privind Balcanii (vezi telegrama din 10 octombrie 1944 FR.*1944 Vol. IV p. 1005 – 100G; cea din 11 octombrie 1944, acelaşi dosa/r la pagina 1009 – 10).

Conversaţiile de la Moscova, după abandonarea eroicei Polonii Uniunii Sovietico (ce-i era aşa de scumpă lui Churchill înainte de conferinţă) se termină cu un banchet monstru, la care Winston Churchill îşi termină discursul binecuvântlnd pe Stalin:

„God bless you”.

Acest discurs, nu mai este ultrasecret. El este la dispoziţia tuturor cititorilor fiind în prima pagină a ziarelor ruse şi engleze. Winston Churchill uitase de bolşevici, asasini, temniceri, criminali. El îi recompensase cu cedarea a 120 de milioane de oameni în sclavie. Lordul feldmareşal Ismay ne spune în memoriile sale, la pagina 979. cât de sublimă a fost plecarea lui Churchill din Moscova: Stalin personal l-a condus la aeroport şi i-a oferit o întreagă ladă cu caviar şi vodcă. Stalin a rămas – adaug eu – pe aeroport până la plecarea avionului şi cu o batiştă roşie, ce făcea oroarea lui Churchill pe vremuri; Îşi lua rămas bun de la leul britanic

În legătură cu banchetul dat la ambasada britanică la Moscova la 11 octombrie 1944 după vânzarea Europei de răsărit avem o scenă tragicomică povestită de interpretul lui Churchill, maiorul A.II. liirse, în Memoriile unui interpret. În vederea dineului la ambasadă şi a venirii lui Stalin, ea fusese ocupată de la pivniţă până la acoperiş de armata roşie şi de serviciile secrete ruse. Principiul extrateri tonalităţii, ntife de scump englezilor, fusese uitat. Faptul nu a scăpat lui Vişinski. Când a intrat în legaţie şi a văzut că paza era făcută în interiorul localului englez de soldaţi ruşi în uniformă, el a arătat cu mâna unul dintre soldaţi şi a spus:

„Văd că armata roşie a avut o nouă victorie: ca a ocupat ambasada britanică”.

Era într-adevăr o nouă victorie a armatei roşii: obţinuse mână liberă în Europa răsăriteană de la

Churchill.

Dar abandonarea Europei de răsărit a fost nu numai o crimă, dar şi o fatală greşeală politică. Pacea a fost çierdulă, Rusia promovată mare putere prin exploatarea ţărilor subjugate. Ea a condamnat la pieire întreaga lume liberă, cu o mai scurtă sau mai lungă scadenţă.

La Moscova, Churchill a trădat principiile fundamentale ale democraţiei, a trădat prietenii ce au luptat alături de el în primul război mondial, ca România, şi a supat mormântul Imperiului Britanic. Iată de ce „minutele” acestor aranjamente nu fost depuse de generalul Ismav în arhivele militare ale lui King Collège. Era denunţarea postmortem a acestuia pentru greşelile politice făcute de Churchill. Poporul britanic, militarii lui, c-îşligaseră războiul, dar politicienii lui i-au pierdut roadele, i-au pierdut pacea.

Cei opt profesori de ia Oxford şi Cambridge, ce au ajutat la scrierea Memoriilor lui Churchill, nu făcut ce au putut ca mistificarea „celor trei luni1 să poată fi, dacă nu susţinută, cel puţin afirmată. Dar osiitrist şi dureros să vedem că istorici importanţi, oficiali, susţin „teza aranjamentului de trei luni” pentru a afirma că sovietizarea Europei de răsărit nu e opera nefastă a lui Churchill şi Eden la Moscova, ci comportarea abuzivă a soviete-ilar. Sir Llewellyn Woodward este istoric oficial englez. El a publicat în 1962 On Her Majesty’s Stationary Office. The British Foreign Policy. Sir Llewellyn a imit la dispoziţie toate actele, toate documentele. Pentru el... Dosarul Tolstoi” nu mai era un secret. Cum se poate face el părtaş la falsificarea acestui tragic capitol de istorie? La fel cu distinsa profesoară de la Sorbonne, Mme Hélène Cancre d’Encaussc, care îşi însuşeşte şi ca teza oficială a „celor trei luni de aranjament temporar”.

Ah, cită dreptate are lordul Moran, doctorul lui

Churchill, ce la însoţit ca o umbră peste tot, când scrie că el nu şi putea crede ochilor „citind în memoriile lui Churchill evenimentele pe care le trăiseră împreună” şi pe care nu le mai recunoştea.

Ah, cită dreptate are lordul Keith Sùnsbury în cartea ea Turning Point, când la pagina 368 afirmă că „atât Churchill cât şi Roosevcit alterau şi denaturau documentele pentru a-şi prezerva în viitor reputaţia lor de oameni mari 4.

Falsificatorii de istorie sunt denunţaţi şi de M. Stoles în cartea sa The Politics of the Second Front, apărută în 1977.

Dar să nu uităm că Istoria este scrisă de învingători.

Mulţi istorici americani şi recent chiar englezi au avut curajul să scrie adevărul. In The Shattered Peace, cunoscutul şi excelentul istoric Daniel Yergin scrie la pagina 60:

„În realitate, procesele verbale („Ilie minutes”) ale conversaţiilor de la Moscova arată clar că Churchill ştia exae îţi indiscutabil ce făcea. El căuta un aranjament permanen: „.

La fel şi istoritul american Fraser J. Iiarbutt, care în cartea sa Iron Curtain trage la pagina 74 aceeaşi concluzie: «Churchill şi-a uşurat conştiinţa, pretinzând în Memoriile sale că aranjamenTSle-fălftrie – erau-temporare – limitate-la durata războiului. But recent Brilish records snggest otherwise (Dar documente britanice recente arată că adevărul era cu totul altul.).44, ca să scrie mai departe: „... aceste ţări – din răsăritul Europei – erau în orice caz, în mod clar, destinate sferei de influenţă sovietică. Churchilleste clar astăzi gândea în termeni de împărţirea Europei, nu doar a Balcanilor44.

Voi repeta – pentru a se înţelege mai bine – că Ron = evelt a acceptat, dacă nu de iurc, în tot cazul de facto:

sferele de influenţă erau pentru Roosovelt fundamentul întregii sale politici, „a basic datum44, în relaţiile internaţionale.

Pentru a se înţelege rolul puţin important al Statelor Unite în conversaţiile Churchill-Stalin din Moscova din octombrie 1944, este necesar să precizez că Roosevcit considera că Europa este o chestiune ce priveşte numai Marca Brilanie şi Uniunea Sovietică. A spus-o clar, aşa cum aţi văzut din capitolele precedente. Englezii şi ruşii considerau că Europa este o problemă care nu-i priveşte decât. pe ei... Au afirmat p cu tărie, cu mult înainte de octombrie 1944. De exemplu, la sfârşitul lui august 1943, fostul ambasador sovietic la Londra are o lungă conversaţie cu Anthony Eden înainte de a pleca la Moscova. Se discută prepararea Conferinţei miniştrilor de externe, ce a avut loc în octombrie 1943. Să-l ascultăm pe Anthony Eden la pagina 408 din memoriile sale:

„Maisky déclara ensuite cu'a près la guerre nous disposerions rhnrun. d'une sphère d'influence en Europe: l'UUSS à l'est, les Eritiirmiques et les Américains à l'ouest. Ce plan ne lui plaisait guère, niais en nous permettant d'exclure les Russes des affaires françaises et méditerranécimes, îl donnerait à l'URSS le droit d'exiger une grande liberté en Europe oriontalc. Cependant, şi nous pouvions accepter de considérer l'Europe comme un tout, et le gouvernement soviétique préférait cette solution, chacun de nous devrait admettre que les autres atent le droit de a intéresser à l'ensemble du continent. Je lui répondis que je pensais comme lui, et que la conférenco trouverait peut-être des mots pour formuler nos voeux”.

Şi la conferinţa din octombrie 1943 Anthony Eden 6-a ţinut de cuvânt:

„Eden was at his most conciliatory and Bet himself to dissipate Soviet doubts. The FVest recognized that these

were matters primarily tot the Soviet Government, he said.

„As uzual when Eastern Europe matters were under discussion – Hull played no part, and-Edeir Ttô (e proposed-that these questions should be pursued în bilateral talks outside the conference

(Eden se manifestă cât se poate de conciliant şi hotărât să împrăştie îndoielile sovieticilor. A recunoscut în numele Vestului că problemele Europei răsăritene suni cu precădere de domeniul guvernului sovietic. Şi, văzând că Cordell Hull ca de obicei nu participa la asemenea discuţii şi hotărâri, Eden, propune [lui Molotov] convorbiri bilaterale, în afara conferinţei.)

Lordul Keith Sainsbury, relatându-ne cele de mai sus, adaugă la pagina 87 din cartea sus-citată:

„Era o indicaţie suplimentară că prezenţa secretarului de stat american [Cordell Hull] nu era bine venită pentru o atare discuţie şi el credea că se va înţelege singur cu Molotov”.

(Un detaliu important: Roosevelt r. u autorizase pe Cordell Hull să discute nicio problemă teritorială, rczervindu-şi el să le discute singur cu Stalin.)

Să revenim la „acordurile” de la Moscova dintre Churchill şi Stalin şi să vedem reacţia americană.

La 18 octombrie 1944, după plecarea din Moscova, Churchill informează, după Averell Hairiman, pe Roosevelt. Este vorba de telegrama Nr. 799 din 18 octombrie 1944, în care, după ce raportează asupra chestiunii poloneze, Churchill adaugă:

„Aranjamentele făcute asupra Balcanilor, simt sigur, sunt cele mai bune posibil. Nu mă îndoiesc că aranjamentul 60/50 privind Iugoslavia este cel mai bun aranjament. Ruşii insistă în a avea supremaţia în România şi Bulgaria ca ţări limitrofe ale Mării Negre”.

Churchill considera Marea Neagră ca rusească şi

cerea să i se recunoască supremaţia şi controlul în Mediterana.

Unii diplomaţi americani au susţinut că Departamentul de Stat (nu Casa Albă) nu a fost niciodată informal de aranjamentul zonelor de influenţă şi de „procentajul” stabilit între Churchill şi Stalin (Charles Bohlen, în Wilness to History, pagina 164). Faptul este absolut inexact. Departamentul de Stat a fost informat. Un Memorandum, datat 16 octombrie 1944, al oficiului afacerilor europene pretinde chiar, că aranjamentul sferelor de influenţă a fost aprobat (se subînţelege, de către Roosevelt). Documentul se găseşte în Foreign Relations, volumul IV, pagina 1018. Pe de altă porte, Averell Harriman personal informează la 25 octombrie 1944 comitetul politic al Departamentului de Siat despre aranjamentul Churchill-Stalin, al zonelor de influenţă.

Cu toate aceste informaţii, Departamentul de Stat nu se consideră legal de aranjamentul (oral şi fără prezenţă americană) dintre cei doi. Din punct de vedere juridic, acest aranjament nu are nicio valoare pentru Statele Unite, şi Departamentul de Stat nu vrea să fie părtaş la el. Ceva mai mult: chiar după acest aranjament, politica lui Cordell llull rămâne categoric opusă acceptării zonelor de influenţă. Astfel, într-un Memorandum pregătii în vederea Conferinţei de Pace (care a devenit provizoriu cea din Crimeea), secretarul de stat american vorbeşte de aceste aranjamente şi chiar de procentele stabilile, dar susţine cu tărie că Statele Unite nu pot aproba aceste aranjamente şi că ele trebuie considerate ca fiind limitate lu’ operaţiunile de război şi numai pe durata acestora. Documentul se găseşte în Briefing Book Papers for thr Valia Conference, la capitolul «American Policy Tovvard Spheres of Influence», în Foreign Relations. din ianuarie 1945, capitolul Yalta. paginile 103 – 106. Oficial deci,

Departamentul de Stat nici nu a aprobat sau repudiat
Î
public aranjamentul Stalin-Churchill, dooizând să-l ignore.
n această lumină trebuie văzută politica dusă de Washington faţă de România în ai-ea perioadă.
Cordell llull, respectiv Departamentul de Stal, îşi făcuse datoria. Pregătise dosarul ecrii. J repudierea oricăror zone de influentă după război. Dar în noiembrie 1944 Cordell llull, umilit, indignai, dezgustat de politica Casei Albe, demisionează. UI nu vrea să se asocieze oribilelor greşeli făcute de
Roosevelt. S-a marş până-acolo, încât fostului ministru de externe timp de 12 ani al lui Hoosovelt nici nu i s-a adus la cunoştinţă că va fi o conferinţă la Yalta. „Yalta!”, scrie el în memoriile sale, „mie nu mi-a vorbit nimeni de Yalta, nici înainte, nici în timpul conferinţei şi nici după aceea”. Memoriul lui Cordell Hull, împreună cu toate dosarele pregătite cu trudă şi devotament de patru ani de o comisie bipartită, ajung însă în mâinile lui Alger lliss, însărcinat cu organizarea Conferinţei de la Yalta. Acesta, liind membru al Partidului Comunist American, era spionul lui Stalin la Casa Albă şi la Departamentul de Stat. Câţiva ani maitirziu, după Yalta, el a fost demascat şi condamnat de justiţia americană la cinci ani de închisoare. Dosarele mieilor fuseseră încredinţate lupului. Rooscvelt, muribund, nici nu le-a deschis în drum spre Yalta. La conferinţă, unde adevăratul rol era jucat de Alger lliss, nu s-a discutat acest dosar, cel cu sferele de influenţă. Aşa se prezintă problema acordurilor Churchill-Stalin. Poporul american nu a ştiut nimic. Congresul anerkan nu a ştiut nimic. Departamentul de Stat nu le-a aprobat. Ceva mai mult, li s-a opus. Ituosevelt? Acordurile erau conforme dorinţelor şi politicii lui. Dar nici măcar la Casa Albă nu

găsim un document, un instrument juridic valabil, care să oblige Statele Imite la respectarea unui aranjament bilateral Churehill-Slalin.

llămân în discuţie aspectele politice şi morale ale lui.

CAPITOLUL 8

SACRIFICAREA POLONIEI

După cum se ştie, Murea Britanic şi Franţa au declarat război Germaniei, pentru ca ea a atacat Polonia la 1 septembrie 1939. Al doilea război mondial a avut loc din cauza Poloniei şi pentru salvarea integrităţii ei teritoriale şi a suveranităţii sale.

Istoria poporului polonez este o continuă lupta pentru credinţă şi pentru păstrarea independenţei şi suveranităţii ţării. Ca şi poporul român, polonezii au avut de suferit continuu din cauza setei de sânge şi de pământ a poporului rus. Ocupaţii teritoriale, amestecuri continui în administrarea ţării lor au precedat cele două împărţiri ale Poloniei. Încă din 1704, prin Tratatul de la St… Petersburg, Ecatenna a II-a cerea lui Friedrich al II-lea al Prusiei să accepte ca rene al Puloniei pe Stanisław Poniatowski ca fiind „cel mai calificat a veghea asupra intereselor lor comune”. Prima împărţire a avut loc la numai câţiva ani după acest tratat, şi anume la 1772, când Rusia, Prusia şi apoi Austria au sfârtecat şi îngenuncheat acest popor. Un sfert din teritoriul Poloniei şi o cincime din locuitorii lui au fost anexaţi. Poloniei i s-a oferit o constituţie de satelit, dependentă total de bunul plac al celor trei briganzi. A doua împărţire a avut loc douăzeci de ani mai târziu, în 1793, când Rusia a împărţit din nou cu Prusia altă parte din nefericita Polonie, care nu mai are acum decât o cincime din ţara şi populaţia ce avea înainte de 1772.

Datorită în mare măsură curajului, înţelepciunii şi patriotismului mareşalului Piłsudski, Polonia îşi recâştigă o parte din teritorii şi din populaţie după primul război

mondial. Tratatul de la Versailles îi acordă o mare parte din Poznau şi din Prusia Occidentală. Ceva mai mult, oraşul Danzig, populat în întregime de germani, este anexat Poloniei. Un comisar al ¡Naţiunilor Unite se ocupa de administraţie, vameşi polonezi controlau intrările şi ieşirile din oraş. Polonezii controlau şi culoarul de trecere ce tăia Germania în două, germanii trebuind să călătorească în propria lor ţari prin «culoarul polonez», în «vagoane plumbuite». Amintim că înainte de începerea celui de al doilea război mondial, i-l i t lor cerca colonelului Beck Donzigul şi crearea unui «coridor german», adică cedarea unei fâşii de teren pentru construirea unei autostrăzi şi a unei căi ferate între cele două părţi ale Germaniei, teren ce urma să fie considerat german. Colonelul Beck, care în acel timp era ministru de externa al Poloniei, a refuzat cererea lui Hitler, bazat pe «garanţiile solemne» ale Marii Britanii şi Franţei, prin care-i asigurau menţinerea frontierelor. Aceste garanţii britanice au fost date contra avizului comandanţilor armatei, care au avizat guvernul britanic că nu au posibilitatea militară de a le susţine. Totuşi, când Hitler a atacat Polonia la 1 septembrie 1939, Marea Britanie şi Franţa au dec tarat război Germaniei.

a tkeia Împărţire a Poloniei

Astăzi, bazându-ne pe noile documente descoperite, avem convingerea, aproape certitudinea, că Hitler nu ar fi atacat Polonia şi deci nu ar fi început cel de al doilea război mondial, dacă nu ar fi existat pactul de „neagresiune” semnat de el şi de Stalin la 23 august 1939. Iată de ce – fără niciun fel de rezervă – Stalin trebuie considerat complice şi coautor al marii crime comise contra umanităţii prin declanşarea celui de al doilea război mondial.

Polonia s-a apărat eroic, dar în ziua de 17 septembrie

1939 armatele lui Stalin atacau şi ele Polonia, forllnd-o să capituleze la 27 septembrie. Marea Britanie nu a mişcat niciun deget, fiindcă, aşa cum spunea marele comandant al armatei, nu avea posibilitatea concretă de a o ajuta. Prin tratatul de la 28 septembrie 1939, Hitler şi Stalin împart Polonia pentru a treia oară. Teritoriile germane dinainte de 1914 Bunt anexate Reichului, partea centrală rămâne sub sfera de influenţă germană, iar teritoriile din răsărit, absolut poloneze şi locuite exclusiv de polonezi, sunt anexate Rusiei (Ruteniei Albe şi Ucrainei). Ca şi în cazul României (Basarabiei şi Bucovinei de Nord), Stalin a cerut şi obţinut de la Hitler dreptul de a ocupa parte din Polonia (vezi Nazi-Sovici Rdalions 1939 – 1941. Docvnicnts from the Archives of thr. German Foreign Office. Washington D.C., 1948, pagina 78 ş.a.). Subliniam că Tratatul de neagresiune din 23 august 1939 nu a figurat printre documentele procesului de la Nürnberg. ca şi tind nu or fi evistat niciodată. Se cunoaşte contribuţia extraordinară şi eroică a armatelor poloneze ale generalului Anders în «bătălia Marii Britanii», când piloţii polonezi au apărat Londra de bombardamentele lui Göring, se cunosc curajul şi sacrificiul lor în luptele din Italia, ca şi în cele alături de ruşi, contra armatelor germane. Cum au răsplătit aliaţii sacrificiile şi loialitatea poporului polonez? Cum s-a comportat Ghurchill falā de acest popor, pentru care a declarat război lui 1 fiilor? Cum a fost posibil ca Churchill, care spunea că are Polonia „la inimă”, să meargă în octombrie 1944 la Moscova pentru a vinde Europa de răsărit?

ST. VMN hm: (ARŢII. K HI 5IAS.I

După începerea războiului (22 iunie 19-VJ), St alin i. şi căuta aliaţi şi l-a trimis pe Maisky la Clmrcliill. Câteva luni mai târziu, în decembrie 1941, Anthony bideu mergea la Moscova să negocieze. Cum se ştia, armata roşie era la

pământ, iar cea germană se afla la porţile Moscovei. Totuşi, această situaţie de totală inferioritate nu la împiedicat pe Stalin să-i pună lui Eden pe masă imediat două tratate, gata pregătite: unul militar şi umil referitor la problemele privind frontierele de după război, cu clauze ultrasecrete. Ci m. Anthony Eden fusese pus în gardă «le secretarul de stat american Cordell Hull, prin telegrama din: V\ 1 j. 19 i. l, să nu negocieze nimic referitor la frontiere şi la problemele de după război, acesta a explicat lui Stalin că el nu este împuternicit să negocieze asupra acestor probleme şi că trebuie să se consultecu americanii, ţie cerea Stalin? Reţinem că suntem în decembrie 1941, deci la început. Privitor la Polonia, el solicita frontierele din 22 iunie 1941, adică cele rezultate din tâlhăreseul lui acord cu Hitler şi anexiunile făcute de armata roşie în Polonia. Tot atunci ceruse englezilor ca după război să ia Basarabia şi să instaleze baze militare în România. Eden nu a semnat tratatul secret pregătit de Stalin, dar a promis să discute problema la Londra şi Washington. Cinci luni mai târziu, \tplotov vine la Londra. În ziua de 20 mai 1942 el pune din nou şi insistent problema recunoaşterii

9 – Agonia României frontierelor acordate ruşilor de Ililier, declarând că, privitor la Polonia, accepta linia Curzon, cu rectificări. Molotov se declăra dispus să „lase în suspensie” chestiunea poloneză, dacă englezii recunosc linia Curzon ca frontieră şi nu-i mai susţin pe polonezi. Sub această rezervă, se încheie pactul militai ce cuprânde şi „clauze defensive contra agresiunii germane” după război. Era un camuflaj al tendinţei de a crea după război zonele* de influenţă.

FALMFICAKKA ISTOK11CI

La 12 august 1942, Churchill se duce la Moscova să discute cu Siniin chestiunea celui de al doilea front. Discuţiile au fost violente, chiar pe puiului de a fi rupte.

Generalul Anders era prezent, dar problemele ce priveau frontierele poloneze nu au fost discutaie. În schimb generalul polonez luna şi fulgera contra ruşilor şi-l asigura pe Churchill că până la urmă englezii vor trebui să se bată cu ruşii.

Subliniez şi aici cu un ne putem încrede orbeşte în Memoriile lui Churchill, fiindcă au fost supuse unei operaţii „cosmetice” de opt doctori în istorie de la Cambridge şi Oxford University. Doctorul personal al lui Churchill, Lord Moran, citind memoriile primului ministru britanic, Minge of Fale, privitor la conferinţa Stnlin-Churchill din august 1942, scrie la pagina 76 din volumul său Struggh for Survioal: „Când citesc povestirea acestor evenimente, acum îndepărtate, am ferma impresie că ele au fost revăzute şi corijate”. Fără ewnen ţării...

«OOSUVKI. T. OKF.1Ï.V. U I STALIN Jt. MĂTATE DIN POLONIA

În ceea ce priveşte pe preşedintele Roosevelt, acesta a fost mai categoric şi mai practic. În patru oc-azii, în 1943, al s-a declarai pentru linia Curzon.

În luna februarie, 1943, într-o scrisoare, reprodusă în cartea mea (Yalta) la p. 36, Roosevelt asigura pe Stalin că va cere polonezilor „să aibă o atitudine rezonabilă, bazată pe înţelegere şi compromis”.

I>n 15 martie 1943, Roosevelt asigura pe Anthony Eden, care se afla în vizită la Casa AJHS: „A son avis, şi! a Pologne obtenait la Prussic orientale et peut-être quelques concessions en Silesie, elle pouvaife bien accepter la I.igne Curzon. De toute maniere, la Gram le Bretagne, Ies États Unies et FURSS devraient, le temps venu, indiquer la so-Jution equitable a leurs yeux el, la Pologne n auraqu’a’s iniiner” (din memoriile lui Anthony Eden, L’Épreuve de Far ce, pagina 375).

Clar, precis, categoric, Frontierele Poloniei şi soarta

ei vor fi dictate de cei t ivi mari şi ea nu va putea să facă nimic, lecât să se încline, să le accepte. Cu câtă uşurinţă a uitat preşedintele Roosevelt de principiile Chartei Atlanticului, de dreptul popoarelor la libera determinare, de politica oficială şi admirabilă a propriului ministru de externe, Cordell IIull. Frontierele eroicei Polonii, pentru garantarea cărora Anglia a declarat război lui Hitler, urmau să fie dictate, impuse.

3 – A treia împrejurare în care preşedintele Roosevelt a discutat problema Poloniei o relatează cardinalnt Spellman în memoriile sale, la pagina 223: „Stalin va primi cu siguranţă Finlanda, Ţările Baltice, jumătatea de răsărit a Poloniei, Basarabia” şi la pagina 247: „Roosevelt mi-a spus că Rusia are nevoie de a fi protejată. Ea a fost invadată de două ori. De aceea trebuie să-i dăm partea ei din Polonia, cu o parte diGermania”. Aşa s-a făcut şi nea a fost făcută posibilă cea mai tragică deportare a unsprezece milioane de oameni. Şi aşa s-a semănat sământa celui de al treilea război mondial.

4. A patra împrejurare când preşedintele Roosevelt s-a angajat în chestiunea poloneză a fost la Teheran. Aşa cum aflăm astăzi din documente ultrasecrete ale acelei conferinţe din 23 noi. – 1 dec. 1043, când Roosevelt a acceptat, ca la Teheran să locuiască la ambasada rusească. Oricât de necrezut ar fi acest lucru, ol este adevărat.

În cadrul acestei conferinţe, Roosevelt a avut trei întrevederi cu Stalin. Erau prezenţi numai interpreţii Pavlov şi Charles Bohlon. În notele sale (Charles Bohlen Io James C. Dunn, 1943, IIull Mas Box 52) ce privesc aceste lut revederi, interpretul american scrie: „Roosevelt devine acum mai direct şi-i spune lui Stalin că i-ar fi personal de ajutor în alegeri, dacă Stalin ar face o declaraţie publică privind alegerile libere din teritoriile anexate”. Cu alte cuvinte, Roosevelt nu era preocupat de soarta zecilor de

milioane de oameni nevinovaţi oferiţi călăului Stalin, ci îl preocupa realegerea lui din noiembrie 1944 pentru al patrulea termen şi în acest scop a cerut ajutorul lui Stalin. Cât cinism, cită îmoralitate! „Personal, Roosevcit era de acord cu Stalin ce frontiera ruso-poloneză să fie mutată la vest şi ca polonezi1 să obţină compensaţii teritoriale de lu' Germania. Dar el [Rooscvcil] spera că Stalin va înţelege că din motive politice el nu poate să facă nici uti astfel de aranjament politic acum 1. De ce? Fiindcă „alegerile prezidenţiale se vor ţine în 194Î şi, cu toate că el n-ar voi să fie candidat, s-ar putea să candideze, şi că sunt. şapte milioane de americani de origine poloneză în Statele Fiule şi că deci, ca om politic, el nu ar voi să piardă aceste \ oluri".

Evident, din punct de vedere electoral. Roosevcit avea toate motivele să nu indispună pe polonezii americani: şapte milioane ce. voiau aproape toţi. democrat, cu puternice organizaţii religioase şi politice, cu deputaţi şi senatori şi mai ales cu o puternică organizaţie de presă. Polonezii au peste o sută de jurnale în limba lor, din care nouă sunt cotidiene. Catolicii polonezi au peste o mie de parohii în Statele l nite cu peste 1.200 de preoţi. Ei nu fost şi sunt o forţă electorală de care orice, om politic a trebuit şi trebuie să ţină seama. Dar unde se opreşte interesul electoral şi unde începe moralitatea politică? Mai ales când este vorba de alesul unui popor ieşit din lupta pentru libertate şi independenţă, moral şi generos. Rooscvcil nu a vorbit nimic de dreptul popoarelor la autodeterminare, de principiile fundamentale ale Charloi Atlanticului. În aceste condiţii, Slulin a înţeles bine că Rooscvcil era de acord cu cedarea Europei de răsărit –, cu condiţia ca acordurile să rămână secrete până după alegerile din noiembrie 1941 (vezi John Lovvis Gaddis, USA and ine-World War).

Polonia fu trădată şi vinciulă, fură măcar să fie

prezentă.

NOAPTEA IM – A. HIIil IUN OCTOMKHII 1044

Între timp, războiul îşi urma cursul lui vertiginos. Masacrul de la Katîn fusese descoperit. Populaţia Varşoviei se revoltase în 1914 şi suferea sub privirile indiferente ale armatelor roşii din faţa ei. O decimare barbară, sistematică, definitivă. Armatele roşii, aflate la numai câţiva kilometri, nu nu mişcat un deget. Poporul polonez trebuia decimat, şi de ruşi, şi de hitlerişti. Terenul trebuia curăţat în vederea instalării guvernului „prieten” comunist, de la Dublin… Preocupat de fulgerătoarea înaintare a forţelor sovietice în direcţia sud-est europeană, spre Grecia şi Iugoslavia, Churohill decide să-l intiliioască pe Stalin, ca să perfecteze Împărţirea Europei începută în 1941 şi relansată de el în mai 1944. Decis să vhidă ltomânia şi Bulgaria – „pentru care nu avea niciun motiv să aibă vreo simpatie”, cum scrie el însuşi –, Ghurchill voia să discute problema Poloniei, care-i şedea „la inimă”. Din procesele verbale ale întrevederilor Stalin-Churchill, vedem cum s-au desfăşurat discuţiile dintre cei doi cu privire la Polonia. Dacă asupra restului Europei de răsărit Cliurcliill s-a înţeles cum scrie ol – „în doi timpi şi trei mişcări”, în chestiunea poloneză el s-a izbit de un zid de neclintit. Stalin nu voia să discute docil de frontierele obţinute de la Uit lor şi de recunoaşterea guvernului comunist din Lublin. Poziţia sa era de forţă, fiindcă armata roşie Ocupase Polonia. Cliurcliill a cerut lui Stalin de la prima şedinţă să permită venirea reprezentanţilor guvernului polonez de la Londra. Succesorul generalului Sikorski, pe nume Mikołajezvk, vine la Moscova. Cliurcliill îl presează să accepte frontierele cerute de Stalin şi să intre în guvernul lărgit, comunist, al comitetului de la Lublin, instalat deja şi recunoscut de ruşi. Premierul polonez refuza cu demnitate. La şedinţa comună eu ruşii,

Cliurcliill susţine pe Stalin. Declară că ei au recunoscut frontiera cerută de ruşi, linia Curzon. Mikołajczyk rămâne stupefiat. Se uită la llarriman care nu zice nimic, ci pliveşte picioarele mesei la care şedeau. Ambasadorul american primise de la Rooscvolt instrucţiuni să-l scuze faţă de Stalin că l-a primit în audienţă pe şeful guvernului polonez de la Londra, dar să-i explice că e în plină campanie electorală şi nu putea face altfel. Mikołajezvk se găsea singur fără niciun sprijin. Mai mult, Cliurcliill l-a înjurat ca pe un servitor, chiar în faţa lui Stalin şi a lui Hamman. Atest brav polonez care im a cedat celor doi, după ce a demisionat de la preşedinţia guvernului polonez de la Londra, a cerul, lui Cliurcliill să fie paraşutat în Polonia. „Voi un ţi pe ruşi”, i-a spus Cliurcliill lui şi generalului Andora. „Eu o ştiu. Dar noi suntem prieteni cu ei, mai mult doeât am fost vreodată. Ceva mai mult, înţeleg să păstrez solid această prietenie. Eu vă previn: când ne vom despărţi după această conferinţă, noi nu n-o vom despărţi ea prieteni”. Ce putea să facă patriotul polonez în faţa acestui limbaj al galantului aliat, premierul britanic! A spus „nu”, a deschis uşa şi a plecat din Kremlin. Dar soarta Poloniei era hotărâtă.

Putem afirma că singurele clicslium care s-au discutat la Yalla Liră să se rezolve au fost cele privind Polonia şi Germania.

Muribundul preşedinle Roosevcit a încercat să facă apel la generozitatea lui Stalin”, ca să accepte o mică rectificare a frontierei Curzon. Stalin a răspuns cu abilitate că acceptă o rectificare a frontierei apusene a Poloniei în detrimentul (» umanici. A acceptat însă să facă „alegeri libere” În Polonia şi să lărgească coiniletul-guvern de la Lublin, condus de Ilierut. O comisie formală din Molotov, Ilarriman şi Kerr a fost acceptată să supravegheze alegerile şi lărgimi de guvern. Numai că Stalin nu. a

permis niciun control asupra alegerilor. Ele au fost falsificate ca şi în România de \ isiński. Guvernul „lărgit”, ca şi cel al lui Groza de la Bucureşti, prin ci ţi va comunişti, a pus mina pe întreaga putere şi sub umbra tancurilor lui Stalin a lichidat pe „fascişti şi nazişti”, aşa cum s-a făcut în România cu Iubii Mania, Dinu Ri-ălianu şi Filei Petrescu şi atâţia români democraţi şi cinstiţi.

Astfel Polonia a fost împărţită a patra oară. Acesta era rezultatul a cinci ani de război, cu întreaga scrie de pierderi morale, materiale şi spirituale, cu milioane de morţi. La aceasta se va fi gândit istoricul englez A.J.P. Taylor când scria: „În tot timpul războiului aproape o sulă de mii de cehi au murit pentru ţara lor, dar tot în acest război, pentru salvarea Poloniei, au pierit aproape şapte milioane de polonezi... Sunt fericit că Germania a fost învinsă şi Hitler distrus, dar cunosc preţul pe care aliaţii l-au plătit şi recunosc onestitatea celor care consideră că preţul a fost mult prea mare”. De altfel, se pare că chiar Ghurchill, într-unul din momentele lui de luciditate, ar fi zis:

„I am afraid I killed the wrong pig” (Mi-e teamă că am ucis un porc greşit.)

Dar era prea târziu.

CAPITOLUL 9

CHUHCHILL ŞI IUGOSLAVIA

Legendele mor încet, mai ales când ele au fost abil create sau ciad interesaţii – şi profilorii lor – le cultivă cu pictate.

Este cazul legendei, intenţiei şi eforturilor lui Churchill de a „debarca în Balcani pentru a tăia drumul ruşilor şi a împiedica bolşevizarea Europei de răsărit”. Cititorii au văzut în capitolul 3 care. este adevărul asupra „debarcării lui Churchill în Balcani”. Eu am arătat cu documente hotărâtoare, că niciodată Cliurebill nu a avut o

atare intenţie şi că singura preocupare serioasă ce a avut în acesta materie era o debarcare la Trieste şi o înaintare – prin Ljubljana-Zagreb – până la Viena. Atât şi nimic mai mult. Prin această operaţie – credea Churchill – ar fi putut împiedica pe ruşi să ajungă la Mediterana (prin Adriatien) şi deci să asigure drumul Imperiului Britanic.

Să debarce în Balcani, ca să salveze Bulgaria, România Polonia, Cehoslovacia, Ungaria? „Să taie drumul ruşilor în Europa?”

¿No such ideea had cver crossed my mind”, scrie Churchill la pagina 346 a volumului V din memoriile sale de război. „Niciodată nu mi-a trecut prin cap o asemenea idee”.

Şi totuşi, în ciuda acestei formale dezminţiri şi a categoricelor documente descoperite recent, legenda persistă. Admiratorii lui Churchill vor să-i justifice tragicele ljui erori, prezentându-l ca pe un clarvăzător, victimă a miopiei politice a... preşedintelui Roosevelt. Ceva mai mult, unii exilaţi români, din naivitate, ignoranţă sau din interes, susţin această legendă, dându-şi ifose de istorici, de savanţi, de atotştiutori. Interesul? Nevoia de a justifica 23 august 1944 de la Bucureşti şi toată politica – tragică – a tandemului Vişoianu-Cretzeanu în exil.

Să vedem acum, dacă debarcarea nu viza decât Iugoslavia şi Austria, ce politică a făcut Churchill pentru a împiedica căderea Iugoslaviei în zona de influenţă rusă şi a fi comunicată, penclitând astfel „drumul Imperiului Britanic”.

Iugoslavia – ca şi România – avea legături profunde de amiciţie şi de alianţă cu aliaţii francezi şi anglo-americani şi garanţiile lor. Cu mozaicul ei de naţionalităţi, de limbi şi religii, iugoslavia apărea ea un stat vulnerabil, greu de guvernat şi greu de apărat. Singura garanţie a integrităţii Iugoslaviei era politica ei de alianţă cu aliaţii şi

protecţia panslavă a Uniunii Sovietice. I.n 27 martie 19 – 41, o lovitură de stat dată de generalul Sivnovici la Belgrad precipita evenimentele. Regentul l'aul a organizat guvernul lui Draghiţa Tvlioetviei să semneze aderarea Iugoslaviei la l'actul Tripartit, în care nici el nici 1 fiilor nu credeau. lira un pact „contra naturii", cu o răsturnare tolaia de alianţe, co şi în cazul României. În acea zi. fostul şef de stat major răstoarnă guvernul, exilează pe regent, proclamă major pe regele Petru II şi generalul Simovici formează guvernul, deci un guvern proaliat. În acelaşi timp, noul guvern trimite delegaţi la Moscova (în pofida pactului de amiciţie şi neagresiune între Stalin şi Hitler), în A'cderea unui pact de garantare a integrităţii teritoriale a Iugoslaviei, care este încheiat şi semnal pe ziua de 5 aprilie JO il. Dar Hitler se supără. Campania – idioată şi tragică pentru el – a lui Mussolini în Albania şi Grecia trebuii» lichidată urgent. Această campanie – după istoricii militari competenţi – l-a costat de altfel pierderea războiului şi a salvat Rusia; fiindcă operaţiunea „Barbarossa" trebuia începută în mai 1941. l) ar din cauza incapacităţii lui Mussolini de a înainta, Hitler intervine direct. Campania contra Rusiei trebuie amintită cu câtevn săptămâni. Ka nu mai poate fi terminată (cum se credea) înainte de venirea iernii. Mussolini pierde războiul lui Hitler…

Deci, pe ziua de G aprilie 1941, aviaţia germană atacă Belgradul eu o sălbăticie nemaipomenită. După istoricul german Walter Gorlilz, au pierit circa 20.000 de oameni. E adevărat că bomba atomică a făcut 7J.000 de morţi şi atacul asupra Dresdei, de care nu mai vorbeşte nimeni, 13G.000 toţi morţi, arşi de Ali de bombe cu fosfor.

Armata iugoslaA a capitulează, regele şi guvernul se refugiază în Anglia. Stalul croat Oslo creat şi proclamat de Ante PaAclici. Un alt guA era este instalat la Belgrad cu

generalul Medici. Uniunea Sovietică nu a mişcat niciun deget. Stalin uitase de „garanţiile integrităţii teritoriale a lugoslaA iei”. El era prea ocupat cu redactarea telegramelor de felicitare adresate lui Uitler după fiecare maro victorie-n acestuia. Teritoriul Iugoslaviei este cioptrlil: Germania, Italia, Bulgaria, iau cele o „halea”. Ungaria ia Banatul sirbesc, dar administraţia lui rămâne în mina Wohrmachtului. De ce? Fiindcă mareşalul Antonescu, care a declarat trimisului lui Hitler, llermnn Noubaclier, cu Bomânia nu avea nicio pretenţie teritorială asupra Iugoslaviei, s-a opus categoric ocupării Banatului iugoslav de către unguri. Cu toate că decizia cedării a fost luată chiar de către Uitler personal, ca şi aceea a ocupării Banatului de către unguri, mareşalul Antonescu i-a spus lui Neubncher în ziua de o aprilie 1941, în vila lui de la Predeal:

„Vă cer să faceţi cunoscut Führerului în cel mai scurt timp posibil avertismentul următor: dacă trupe ungureşti trebuie să pătrundă în Banatul iugoslav, eu nu voi ezita o singură secundă a pătrunde cu trupele, la rândul meu, şi a le combate”.

Avertismentul era de o îndrăzneală nemaipomenită. Dar Hitler, care ţinea în mare stimă (poate pe el singur) pe mareşal, a înţeles că ameninţarea era serioasă şi a revenit asupra propriului ordin. Ungurii nu au intrat în Banat. Ce bine ar fi ea asemenea fapte să fie făcute cunoscute străinătăţii de românii din exil. Dacă s-ar face o asemenea acţiune de informare, poate am evita afirmaţii aberante şi atât de dăunătoare şi de denaturarea faptelor şi a adevărului, ea cele scrise de exemplu de revista vest-germană I) te Spit gel, în care mareşalul e făcut „dictator fascist”. Nu! Mareşalul Antonescu a f03 t dictator, dar nu „fascist”. Documentele arată ţinuta lui demnă în fala lui Hitler, căruia i-a spus că pe el „nu-l interesează ideologiile,

ei interesele superioare ale patriei sale". Dacă ar fi fost „fascist", cum pretinde J) ei Spicuci, ar fi avut şira spinării elastică, ca toţi ceilalţi, şi s-ar fi înclinai ordinului personal al lui Hitler în chestiunea Banatului sârbese. Asupra epitetului „fascist" ar fi fost bine ca Der Spiegel să-l fi consultat pe dr. Goebbcis în ce ea ce-l priveşte pe mareşalul Antonescu. Iată câteva extrase din jurnalul său, publicat «le Spherc Boolc Limited, ediţia 1983, la paginile 239, 254 şi 232:

„Lucrurile în Bomânia" – nota la 19 februarie 1941 – „se desfăşoară aşa cum m-am temui. Antonescu guvernează eu ajutorul masonilor şi al duşmanilor Germanici. Minorităţile noastre sunt asuprite. Reiih-ul şi-a dat atâta osteneală pe degeaba". Iar la 4 marlie dr. Goebbcis adăuga: „Antonescu este un instrument al duşmanilor noştri. Este o situaţie dramatică". Comontând plebiscitarca mareşalului în alegerile făcute în România, Goebbels scrie la 8 martie: „Antonescu n primit presa şi se laudă cai rezultatul alegerilor din România. O ipocrizie!"

Dar să închidem această paranteză şi să revenim la problema iugoslavă. În graba lui de a începe campania „Barbarossa" contra Rusiei, Hitler nu a avut timp să „netezească" terenul în Iugoslavia. Grosul armatelor sale s-a retras. Dar unităţi întregi din armata iugoslavă – favorizată de teren – s-au retras în munţi cu un imens material de război. Rezistenţa a început să se organizeze, polarizându-se sub doi şefi. Primul, generalul Mihailovici, ministrul de război în guvernul iugoslav legal, refugiat la Londra împreună cu regele. Era deci reprezentantul guvernului oficial recunoscut de aliaţi şi aflat sub protecţia lor. Al doilea era secretând general al Partidului Comunist Iugoslav, Josip Broz, devenit mareşalul Tito.

Churchill avea misiune oficială pe lângă generalul Miliailovici. Mai târziu, a luat contactul şi cu Tito. Întâi,

prin ofiţerul Bill Deukin, apoi prin diplomatul Filzroy MacLean (a nu se confunda cu „apostolul” de la Trinity College din Cambridge, Donald MacLean) şi la urmă prin propriul său fiu, Randolph Churchill. Deci, Churchill putea fi şi a fost informat de ce se poate aştepta de la Tito. El ştia că Josip Broz era comunist. Fusese informat de Bill Deukin şi de ambasadorul Stevenson şi de reprezentantul lui personal Fitzroy MacLean, lată ce scrie acesta din urmă în Diplomaţie et Frânetireur la pagina 350:

„Je développe ensuite à Mr Churchill les aultps points deja soulignés dans mon rapport à savoir que selon moi, les partisans, aidés ou non par nous, seront après la guerre le facteur politique décisif eu Yougoslavie et que, d’autre part, Tito et les autres chefs du mouvement étant ouvertement et notoirement communists, le système cu’ils établiront sera inévitablement sûr le modele soviétique et fortement orienté vers T URSS.1

Mai clar ale şi nu se putea spune:

Ce răspunde Winston Churchill, care a sacrificat lui Staliu întreaga Europă de răsărit, ca să „salveze drumul lmpei putut Brit an ic”?

«Avez-vous», me dit-il, «l’intention d’aller vous établir en Yougoslavie après la guerre?»

«Non, Monsieur.»

«Moi, non plus», me dit-il”.

Cititorii se vor întreba de ce oare Churchill nu a ajutat masiv pe generalul Mihailovici, paraşutându-i arme, muniţii şi alimente etc., ca să asigure succesul acestuia în lupta pentru guvernul de mâine al Iugoslaviei. O primă explicaţie constă în trădarea intereselor aliate făcute de „apostolul” James Klugman de la Trinity College, colegid lui Philby, Burgess, etc. Stabilit la Cairo, el era în control asupra problemelor iugoslave. Cum era şef al Partidului Comunist Englez (ceea ce Churchill ştia prea bine ori

trebuia să ştie) el a denaturat toate informaţiile iugoslave, calomniind şi diminuând pe Mihailovici şi promovând pe Tito. S-ar putea crede că Churchill a promovat pe Tito ca să placă lui Stalin. Argumentul nu rezistă unei analize serioase şi iată de ce: J, a 22 decembrie 1941, Tito constituie prima brigadă „proletară de şoc”. Deci prima brigadă de armată comunistă. Credeţi că ¡ceasta a încântat pe Stalin? Nicidecum. El nu dorea un guvern comunist iugoslav necontrolat de el şi mai ales nu voia să sperie vinului... să-şi arate urechile prea devreme. De aceea, din motive pur politice, nu l-a ajutat nici material nici moral pe Tito. Ceva mai mult, Stalin, la sfârşitul lui 1942 propunea regelui Petru II s-a trimită o misiune militară pe lângă generalul Draza Mihailovici (nu pe linsă Tito) şi să le trimită (etnicilor – nu partizanilor lui Tilo – material de război. (Document secret Nr. 152 din 20 noiembrie 1942 al guvernului iugoslav din exil). O scrisoare extraordinară a Cominternului, semnată de Gheorghi Dimilrov din februarie 1942, adresată lui Tito, ne clarifică şi mai mult. Să-l ascultăm:

„În lumina informaţiilor ce ne-aţi trimis [privitor la constituirea primei brigăzi «proletare» de armată – n.n.], se pare că guvernul englez şi guvernul iugoslav au motive serioase de a bănui că mişcarea partizanilor tăi are un caracter comunist şi vizează sovietizarea iugoslaviei. De ce aţi creat voi brigada «proletară»? în acest moment datoria esenţială – prima datorie – este de a fuziona toate curentele antinaziste, de a zdrobi pe inamic şi a elibera Iugoslavia” (vezi Yladimir Dedijer, Tito parte, Editions Gallimard). Mai clar nu se putea.

În faţa unei atari politici sovietice era deci necesar ca toată eforturile aliaţilor să se concentreze în a ajuta masiv pecetnicii lui Mihauovici, ministrul de război al guvernului legal iugoslav. A făcut-o Cliurcliill ca să evite sovietizarea

Iugoslaviei, să-şi asigure – eventual, dacă într-adevăr a anii intenţia – spatele într-o eventuală debarcare în Balcani? Nicidecum.

No-o spune într-un strigăt de deznădejde şi disperare generalul Mihailoviei, redat de Agnes Chambrier în Les Pierre crient, Editura Bernard Grasset:

„Ştii dumneata” – se adresa el unui ofiţer american – „câte paraşutări – sorties – de materiale de război primeşte Tito pe noapte? Până la 60 de paraşutări. Ştii dumneata câte am primit noi în douăsprezece luni? în total 27 de paraşutări. Ceva mai mult: În luna februarie, generalul american Donovan a decis să-mi trimită o misiune importantă de 40 de americani, care era gata de a veni la mine de la Brindisi [Italia]. În ultimul moment, un telefon de la Londra la Washington şi misiunea a fost anulată. Ceva mai mult”. – continuă Mihailoviei – „la sfârşitul lui martie, Departamentul de Stat american a decis să-mi trimită imediat furnituri masive în cadrul legii «prêt ol bail». Când toate preparativele erau gata, un telefon personal al lui Churchill adresat lui Roosevelt şi furniturile sunt oprite şi eu sunt abandonat...”

Dar Churchill a mers şi mai departe în promovarea mareşalului Tito. Rupând din vara lui 1043 relaţiile cu Mihailoviei, el retrage întreaga misiune britanică de la cartierul general al acestuia şi forţează pe regele Petru II s-a recunoască pe Tito. Toate acestea înainte de Teheran şi fără nu-i o presiune din partea lui Sta lin. De reţinut chiar că la Teheran în ziua de 28 noiembrie 1043, Stalin considera aportul militar al lui Tito de minimă importanţă şi rutinat la insistenta lui Eden a acceptat să trimită o misiune militară pe îi tijă Tito. Voi adăuga, pentru completarea dosarului, că în procesul verbal ultrasecret al întrevederilor Stalin-Churchill din octombrie 11) 4.4. la Moscova om găsit uluitoarea propunere a lui Churchill de

a face un referendum în Iugoslavia. Grecia şi Italia în ceea ce priveşte monarhia, fără ea Stalin să-i fi cerat acest lucru. Genialul Churchill oferea lui Staliii pe un platou „elmrehillian” capul a patru regi (cel al României „included”), lăsând câmp deschis comunizării şi sovietizării întregii Europe şi mâine a planetei.

În fine, trebuie să adaug că poporul iugoslav a avut 1.760.000 de morţi în acest război, mai mult fratricid, dee it antinazist, adică circa 10% din populaţie. Voi menţiona de asemenea greşeala tactică de nepermis făcută de premierul britanic în capitularea forţelor germane din sud-rstoi. Europei şi a partizanilor lui Ante Paeeliei. un om de geniu, un bun strateg, cum a fost şi este considerat Churchill, trebuia şi putea să ştie că o capitulare o armatelor germane, făcută lui Tilo, ca şi aceea a croaţilor lui Pavolici, vor întări mina fruntaşului comunist, îi vor mări prestigiul şi-l vor face şeful suprem al Iugoslaviei. De aceea, el ar fi trebuit să accepte capitularea armatelor germane făcută englezilor, nu lui Tilo. Armatele lui Ante Pavelici au reuşit să ajungă în Austria, la Klagenfurt, unde – pline de speranţe de supravieţuire – s-au predat armatelor britanice. Churchill le-a dezarmat şi le-a predat lui Tito. Rezultatul! lâaia de sârjge de la Blciberg, unde peste 7U.00U de croaţi au fost asasinaţi fără niciun pe oces, şi lichidarea a circa ¿500.000 până la 4CKJ. o00 de iugoslavi în operaţia de „reconc iliere naţională”.

În faţa acestor fapte, mai poate crede cineva în „intenţiile lui Clmrchill de a debarca în Balcani, pentru a tăia drumul ruşilor şi a salva Europa de comunism”! Cine o mai îndrăzneşte!

Iată de ce istoria trebuie revăzută şi corectată. Ea a fost în mod deliberat şi abil faslificată ca să acopere tragicele greşeli ale lui Churchill şi Rooscvell, care rămân – amândoi şi solidar – responsabili în faţa istoriei şi

popoarelor pentru situaţia în care ne găsim astăzi. Amândoi au pierdut pacea, au promovat comunismul şi au săpat mormântul Occidentului. Să avem curajul să o spunem. Numai astfel se pot repara tragicele lor greşeli: cunoscându-le şi recunoscându-le.

CAPITOLUL 10

BE ít. ND ŞTIA OPOZIŢIA C\ ROMÂNIA A FOST VENDUTA

Curând după capitularea necondiţionată a României – 23 august 10/, A –, Churehill zboară la Moscova şi încheia sinistrul acord al sferelor de influentă în Balcani, în procentaj, ki care România era oferită 90% influenţei sovietice. Aceasta se petrecea între 9 – 11 octombrie 1944. După perfectarea acordului, Churehill a adăugat:

„Este mai bine să exprimăm aceste lucruri în termeni diplomatici şi să nu utilizăm fraza «împărţind în zone de influenţă*, fiindcă americanii pot fi «zbocked» (şocaţi), indignaţi. Dar atâta timp cât eu şi mareşalul Stalin suntem înţeleşi reciproc, eu pot explica această chestiune (înţelegere) preşedintelui (Rooscvdt – n.a.)" [extras din „minutele" întrevederii ultrasecrete – dosar „Tolstoi" – dintre Stalin şi Churehill, Ultra Secret No. Cos (Vi) 915 (O)].

Aşa se explică întreaga mistificare diplomatică făcută, atât contra americanilor, cât şi a ţărilor interesate. Totuşi, opoziţia română, în frunte cu Iuliu Maniu, a avut informaţii ori a intuit ceva după comportarea sovieticilor în România. I-i numai şase săptămâni după acordul Churehill-Stalin, Iuliii Maniu se adresează reprezentantului politic al Marii Britanii la Bucureşti şi-l imploră pe Churehill să-i spună adevărul. Aceasta avea loc la 27 noiembrie 1944. Iată ce raportează reprezentantul poliţie, Le Rouge tel, guvernului său la Londra prin telegrama ultrasecretă NT. 230 (R 195G7):

„L-am văzut azi pe Iuliu Maniu, pe care l-am găsit deprimat şi perplex. El a adăugat că poziţia sa personală este absolut intolerabilă. El a fost partizanul neclintit al unei cooperări cu puterile anglo-americano, dar, atunci când a acceptat să negocieze armistiţiul de la Cairo, a făcut-o cu condiţia ca independenţa şi suveranitatea României să nu fie periclitate. Maniu a adăugat că, făcând armistiţiu, cel a fost înşelat şi, la rândul său, el a înşelat milioanele de români care îl considerau conducătorul lor»”.

Le Rougelel precizează că Maniu era de o sinceritate care l-a impresionat şi că, într-adevăr, situaţia din ţară era îngrijorătoare, iar şansele României de a rămâne stat stive «ran sunt foarte reduse.

În telegrama următoare, cu, \r. 247 din 1 decembrie 1944, l, e Rougetel comunică la Londra că a văzut din nou pe Meniu şi acesta i-a spus, ca şi în memoriul adresat mareşalului de aviaţie Stevenson, că „dacă împrejurările o impun şi guvernul englez vrea ca România să intre în sfera de influenţă sovietică, el ar fi extrem de recunoscător domnului Clunchill, dacă i-ar da răspuns precis la această chestiune.

În memoriul sus-indicat, trimis lui Stevenson prin Rică Cicorgescu, Maniu preciza asupra acestei teribil» 1 chestiuni:

„Dacă intenţia Marii Britanii este ca România să troacă cu totul – «sloek and barrel» – sub controlul sovietic, el lată răspunsul lui Winston Cbuirhill:

Reference. Foreign Office telegram No.247 from Bucharest, dated 1.12.44.

(îşi paragraph.)

trimis¿3 = 71

Foreign Secretaryi rrrTTiiif!

Surely în are not called upon to ma Re such

admissions”.

este gata să se [sacrifice şi să pregătească poporal pentru acest lucru. În felul acesta se poate evita un masacru şi un război civil, dacă terenul este pregătit de el”. Maniu adăuga că, „dacă acest lucru nu intră în intenţia guvernului englez, atunci el este gata să lupte împotriva comunizării ţării până la moarte”.

Dată fiind importanţa color două telegrame venite de la Bucureşti, ele au fost supuse imediat primului ministru.

„Bineînţeles noi nu avem să facem asemenea mărturisiri”.

Aceasta se petrecea la 1 decembrie 1944, la 50 de zile după ce Churchill vânduse România ruşilor.

Să ne oprim un moment asupra unui alt incident elocvent şi edificator. Misiunea militară şi civilă britanică ajunge la Bucureşti şi vrea să-şi facă datoria. Misiunea militară este condusă de mareşalul de aviaţie Stevenson, iar cea politică de domnul Le Rougotel. Niciunul, nici altul nu ştiu nimic de aranjamentele lui Churchill cu Stalin. Ki înţeleg să-şi îndeplinească misiunea, considerând că au drepturi şi datorii egale cu ruşii şi americanii. Dar generalul sovietic Vinogradov, preşedintele comisiei aliate de control nu înţelege lucrurile astfel. El nu permite englezilor şi americanilor decât un rol de subaltern, umilitor şi penibil. Şi Stevenson se plânge… Londrei contra comportării generalului rus şi cere să se protesteze la Moscova… Raportul lui Stevenson ajunge pe masa lui Churchill, care face o notă lui Anthony Eden, ministrul de externe al Marii Britanii, în care îi spune:

„Nu ai făcut dumneata sau Foreign Office cunoscut reprezentanţilor noştri din Bucureşti liniile mari ale înţelegerii noastre la Moscova? Mi se pare mie că ei se comportă în România ca şi când ar fi în Grecia” (Premier M. 1092, 10 noiembrie 1044).

Amintesc cititorilor că la Moscova, în 9 – 10 octombrie 1944, Churchill s-a înţeles cu Stalin ca Rusia să aibă în România 90% influenţă, iar Marea Britanie 90% influenţă în Grecia. Aşa se explică reacţia şi cinismul lui Churchill.

La această notă Anthony Eden răspunde primului ministru la J5 noiembrie 1944:

„În nota dumneavoastră M 1094/4 întrebaţi dacă am reamintit lui Le Rouge tel şi Stevenson din Bucureşti că noi nu jucăm decât un rol absolut minor în România. Ori, Ja 8 noiembrie 1944 (telegrama Nr 171-I 17819/230/G) noi am precizat la punctul 3 acestora:

«În ambele aceste chestiuni ale dumneavoastră, noi trebuie să fim conduşi de faptul că există între noi şi guvernul sovietic o înţelegere căci iau conducerea treburilor în România în schimbul unei poziţii predominante a noastră în Grecia.»”.

Care este poziţia americană faţă de înţelegerea Churchill-Stalin? A fost pus Roosevelt la curent cu întregul aranjament? Când şi cum? Cu siguranţă că Anllionv Eden a pus la curent pe Averell Ilarrimun cu acest „aranjament”, indicându-i chiar infamele „pourohantage” [procentaje – „proşantaje”]. Recent, am găsit declasificală o telegramă din 18 octombrie 1944 adresată „llearly” – cod Roosevelt –, în care la punctul 6 se spunea:

„Aranjamentele făcute privind Balcanii, sunt sigur, cele mai bune posibile. Ruşii «arc insistents» (insista – la 18 octombrie, zece zile după încheierea acordului? – n.a.) de a avea suprematţia în România şi Bulgaria, ca ţâri limitrofe ale Mării Negre.’1 (Premier 3/374/8 799).

S-ar putea să fie şi alte telegrame ce nu slut încă declasificate. Multe din aceste documente sunt închise pe 75 de ani şi unele chiar o sută, cum am găsit multe printre documentele privind România.

Cu toată dezminţirea lui C.huivhill, se pare ră opoziţia română bănuia că englezii îi ascunde ceva. Certitudinea au avut-o în vara lui 1945. Nicolae Penescu, fostul secretar general al Partidului Naţional Ţărănesc, o pretinde la pogiua 140 a cărţii sale La Jlouinanie de la l) ciuoeraţie au Totalitarisme”:

„Pe când guvernul Groza se găsea la Moscova (vara lui 1945-n.a.). noi am aflat că în octombrie 1944, s-ar fi încheiat un acord între Chureliill şi Stalin privind România. Nu ni s-au precizat detaliile, dar Burton Borry ne-a spus că americanii nu au participat la acest acord şi că ei nu recunosc zone de influenţă nimănui, în nicio parte a lumii. Era vorba de o informaţie confidenţială, pe care noi nu puteam să o facem publică”.

Nicolae Penescu, în aceeaşi carte, la pagina 159, afirmă încă o dată că Inliu Mau în cunoştea în mare acordul Churchill-Stalin:

„Noi ştiam atunci (în ianuarie 1940, când llarriman, Kerr şi Vişinski veniseră la Bucureşti să «lărgească» guvernul Groza – n.a.) că România făcuse obiectul unui târg între Churchill şi Stalin, fără a cunoaşte detaliile. Dar Burton Berry (şeful misiunii civile americane – n.a.), care ne-a informat, ne-a dat asigurarea că guvernul american dezaproba împărţirea Europei în zone de influenţă”.

Cum veţi vedea mai departe, eu nu cred că Burton Berry a vorbit de „aranjamentele lui Churchill cu Stalin”, cum o afirma Nicolae Penescu. Cert este însă că reprezentantul misiunii americâine i-a spus lui Iuliu Maniu că, dacă asemenea „aranjamente ar exista”, Statele Unite nu sunt legate de ele şi nu le recunosc. Totuşi opoziţia română putea să întrevadă uşor teribilul adevăr al abandonării ţării prin comportarea ruşilor în România, ca într-o provincie rusească, prin semnarea „armistiţiului” de la Moscova numai de ei în numele aliaţilor, prin

comportarea Comisiei Aliate de Control şi mai ales prin atitudinea misiunii militare şi civile britanice din Bucureşti. Ambele aceste două misiuni recomandau opoziţiei române răbdare şi „cea mai mare prudenţă”.

Dar dacă guvernul român şi fruntaşii politici ai tării nu puteau afla direct intenţiile lui Roosevelt şi Churchill de a ceda Europa de răsărit spre a deveni zonă de influenţă a ruşilor, ei puteau avea indicaţii foarte precise şi foarte alarmante, indirecte.

În cadrul materialului căutat de mine în legătură cu politica aliaţilor formulată în cursul războiului am găsit un „editorial” în ziarul englez The Times, din 10 marţii; 1943. De reţinut că ziarul aparţinea puternicului Bord Beaverbrook, ministrul armamentului din cabinetul lui Churchill, prieten intim al acestuia şi unul din pilonii Partidului Conservator. Cu alte cuvinte, „editorialul” reflecta politica şi viziunea lui Churchill şi a guvernului britanic. Articolul apărea în plin război, la 10 martie 1943, deci în plină cenzură militară. Este surprinzător – aş zice de necrezut – că nu se găseşte nicio urmă a acestui articol în tot ceea re au scris autorii români în legătură cu cedarea Europei de răsărit ruşilor. Acest articol ar fi trebuit, cu siguranţă citit de către toţi fruntaşii politici români şi cei de la Eondra, Washington, Berna sau Lisabona şi Madrid, şi el trebuia indiscutabil semnalat – ca un fapt excepţional – guvernului Antonescu, Palatului şi fruntaşilor opoziţiei române din ţară. A făcut-o cineva? Eu nu am găsit nicio urmă, nicio indicaţie, faptul este condamnabil şi ilustrează superficialitatea cu care se înregistrau evenimente capitale, determinante pentru soarta României. Ce conţinea acest „editorial” atât de important: Nici mai mult nici mai puţin, împărţirea Europei între englezi şi ruşi şi crearea zonelor de influenţă respective în Europa. Iată mai iuţii acest articol în

întregime în limba engleză.

6 ECUKITV EV EUROPE

Two lessons are lo be. drawn from the historical analysis of British policy în Europe which a; pears on this page this morning. The first is the înmilhr one that «splendid isolation» has ceased to be a sale or practicable policy for Great Britain now that the nineteenth-century balance of power within the continent itself lms been destroyed – and, to all seeming, irrevocably destroyed by the inexorable march of military and economic development towards larger and more complex forms of organization. The, second and less familiar lesson relates specifically to Russia and is two-sided. In the first place Russia's attempts to isolate herself from the troubles of Ilie European continent – the last made as recently as 1939 – have proved as futile and as disastrous as similar attempts by Great Britain. Secondly, Britain lias the same interest as Russia herself în active and efective Russian participation in continental affairs; for there can be no security în Western Europe unless them is also security în Eastern Europe, arid security în Eastern Europe is unattainable unless it is buttressed by the military power of Russia. Securit y în Europe cannot be achieved by any single stroke however overwhelming. The proposition that it is impossible to exterminate the German people or destroy the German State has behind it the authority of M. STALIN himself. The realization of security will depend on the joint and continuous vigilance of Britain and Russia. If either one of them remains aloof or reverts to policies of isolation, the domination of Europe by Germany becomes orice more inevitable.

A case se clear and cogent for close cooperation between Britain and Russia after the war cannot fail to carry conviction to any ojien and imparţial mind. Yet, its

impact has undoubtedly been retarded and weakened on both sides by prejudices and suspicions left by recent history. To ignore them, or to pretend that they do not exist, is to render a poor service to Anglo-Russian friendship. There is a small minority of people in this country who, undeterred by the thought of playing into IIITLER b hands, are still impressed by the «Bolshevist bogy», just as there is probably a small minority of Russians who still believe that British confines [coloana a II-a] confines of Europe; and on these two rests a preeminent responsability for European security – This is the sense and significance of the eden-Molotov treaty of May last. If Britain's frontier is on the Rhine, it mightjust as pertinently ho said – though îl has not in fact been said – that Russia's frontier is on the Oder, and in the same sense. This does not mean that Russia any more than Britain desires to assail the independence of oilier countries or to control their domestic affairs. On the contrary, it must stand to reason that Russian security will best be served by an understanding with peoples who have themselves good cause to look to Russia for security against any repetition of the grim experience of Nazi domination and whose relations with the Soviet Union are founded upon a solid basis of contentment and good will. The. solo hit crest of Russia is to assure herself that her outer defences are în sure hands, and this interest will be best served if the. lands between her frontiers and those of Germany are held by governments and peoples friendly to herself. That is the one condition on which Russia must and will insist. Everything goes to show that she will be în a position after the \var to shape the settlement on lines consistent with this conception of what her security demands. Rut it will make till the difference to the future of Anglo-ltussian friendship whether these lines have been

freely approved and welcomed by Britain în advance, or whether they arc grudgingly accepted as a fait accompli after the victory has been won.

The other task of British foreign policy is to interpret to the United States the common interest of Britain and Russia în European security and in the means of. attaining it. As Mr. HERBERT MORRISON said in his recent speech, «we may be able to play a part în developing and cementing relations of friendship between our two great allies – the Russians and Americans». Rut this part cannot be passive. Differences, where they7 exist, will not be resolved or mitigated by the pusillanimity which refuses to make up its mind one way or the other. Vicepresident WALLACE

said bluntly on Monday that another world war is inevitable «unless the Western democracies and Russia come to a satisfacţory understanding before the war ends.» Both Britain and America have paid dearly for past indulgence în ignorant and wishful thinking about Europe; and if Britain has paid for even more dearly than A nim ca – in the humiliations of the prewar years and in the disasters of the war – this priority gives her both the duty and the right to speak out freely against the repetition of these errors. The issue of security în Europe will not be settled by the enunciation of general principles; it will not be settled by the acceptance of hypothetical obligations or by the establishment of loose machinery of consultation of cooperation; it will not be settled by any organization based on a conception of national independence which entails the partition of Europe among twenty separate and jarring military and economic sovereignties. It will be settled only if those possess military and economic power on the largest scale and are prepared to exercise it within the confines of Europe, organize that (lower în common for

the fullihnent of common purposes and for the benefit of all. Russia’s military achievements in the war have shown conclusively that no such organization can exist for a moment without her and that I hose concerned for future security în Europe, lmih great and snial, have an imperative need of her. This is

Acest articol ar merita să fie tradus în întregime. Dar el este mult prea lung pentru cadrul restrâns al acestui volum. De aceea, eu voi reda în traducere românească esenţialul lui:

SIXI IUT VTI: ÎN KUKOI A

«Trebuie subliniat că politica de „splendidă izolare” a Marii Rritanii a încetat prin distrugerea – iremediabilă – a echilibrului de forţe pe continentul european. Acelaşi lucru se poate spune despre politica de izolare a Rusiei prin dezinteresarea ei voită de treburile europene. Marea Britanie are, ca şi Rusia, acelaşi interes comun în participarea activă a amândurora în afacerile continentale, fiindcă nu poate fi vorba de securitatea Europei de apus fără securi lalea Europei de răsărit, care securitate a Europei de răsărit nu poate fi asigurată şi bazată decât pe puterea armată a Rusiei. Reolitarea securităţii în Europa nu se poate face decât printr-o continuu politică de colaborare între ltusia şi Marea Britanie. Acest lucru e clar şi categoric. O strânsă colaborare între noi şi Rusia se impune de la sine în mintea oricărui om sănătos. Un studiu istoric ilustrează suspiciunea ruşilor faţă de aliaţi, fiindcă ei au comis în 1919 imensa greşeală de a izola Rusia şi Germania prin crearea unui grup de state mici ce – În realitate – nu puteau fi ajutate în niciun fel de puterile apusene. (...) Aceste consideraţiuni subliniază importanţa politicii ce arc de urmat Marea Britanie, care trebuie să asigure Rusia că ea nu va fi „deposedată de roadele victoriei ei, creând de pe acum un climat de prietenie şi

încredere Inirc noi şi Rusia pentru asigurarea securităţii europene de mâine. După terminarea războiului responsabilitatea securităţii europene va trebui asigurată de Rusia şi Marea Britanie, singurele puteri europene din cele patru mari. Rusia şi Marea Britanie trebuie să aibă «preeminent responsability» [răspundere primordială] în securitatea Europei. Acestea sunt sensul şi semnificaţia Pactului Eden-Molotov din aprilie amil trecut (1942 – n.a.). Dacă frontiera intereselor britanice este pe Rin, cea a Rusiei este pe Oder. Interesul primordial al Rusiei este de a se asigura că apărarea ei se găseşte în mâini sigure. Întinsele Rusiei cor fi bine servite şi asigurate numui dacă ţările ce o înconjoară vor fi în mâinile guvernelor prietene, ale ei. Aceasta este una din condiţiile pe care Rusia le va pune şi la care ea are dreptul. Totul arată – încă de pe acum – că Rusia va fi după război în măsură să-şi asigure singură condiţiile ce să-i asigure „securitatea" ei, aşa cum o vede, concepe ea. Dar întreaga diferenţă pentru raporturile viitoare unglorusc este dacă această linie politică rusească a fost liber acceptată, aprobată şi considerată ca binevenită de Marea Britanie de pe acum sau dacă această politică rusă va fi acceptată cu reticenţe în faţa unui fait accompli după câştigarea victoriei. Securitatea Europei nu va fi asigurată de nicio organizaţie mondială bazată pe concepţia independenţei şi suveranităţii a douăzeci de ţări. Ea nu poate fi asigurată decât de cele două mari puteri europene, Rusia şi Marea Britanie, ce au supremaţia militară şi economică şi care să fie decise a Utiliza forţa lor pentru interesele lor comune şi în beneficiul tuturor. Iată factorul decisiv ce trebuie să făurească politica europeană a Marii Britanii de mâine şi nevoia de a lămuri şi de a convinge de acest lucru pe conducătorii americani».

ISO

Articolul de mai sus vorbeşte de la suie. El face parte din acţiunea de pregătire a opiniei publice britanică şi americană pentru împărţirea Europei între britanici şi ruşi. Aici este cazul să amintim sumar că această acţiune nu este izolată, că ea se încadrează într-un tot. De reţinut că ruşii ceruseră încă din 1939 lui Hitler zone de influenţă în Balcani, cerere repetată în noiembrie 1940 de Molotov la Berlin. Ambasadorul rus Guscv ceruse lui Eden încă din 1941 să împartă Europa: ei Răsăritul, britanicii Apusid. Când Anlliony Eden s-a dus la Moscova în decembrie 1941, Sfcalin i-a oferit baze militare în apusul Europei pentru baze militare ruseşti în răsăritul ei. Tratatul dintre ruşi şi britanici din aprilie 1942 trebuie interpretat în acelaşi sens: Împărţirea Europei între ei doi, americanii neavând ce se amesteca în bătrânul continent. Dacă reţinem faptul că la 20 februarie 1943 Roosevelt însăşi oferea lui St alin – prin intermediul lui Zabrousky şi Weiss [şefii sionişti ce se duceau la Moscova] – Europa de răsărit, înţelegem de ce la 10 martie 1943 – marele ziar The Times pregătea la rândul său terenpl. Purtătorul de cuvânt al intenţiilor şi politicii lui Roosevelt, ziaristul american Walter Lippman, prieten intim al preşedintelui preconiza public – în articolele sale – aceeaşi politică ca cea din The Times. Şi tot din anul

De altfel, în 1944 el a publicat la Londra volumul său U.S. War Aims [Ţelurile de război ale Statelor Imite], în care cerea categoric împărţirea Europei de către britanici şi ruşi.

Voi adăuga convorbirea lui Roosevelt cu cardinalul Spellman al Statelor Unite din 20 februarie 1943, în care acesta, împărtăşindu-i cardinalului ideile sale despre organizarea lumii de după război, vorbea categorie de „zona de influenţă rusă” în răsăritul Europei şi de zona comună de influenţă anglo-rusă în Europa de apus. În acest context trebuie înţeles demersul lui Churchill în mai

1944 la Washington ca să obţină acordul lui Roosevelt pentru împărţirea Europei şi apoi vizita lui la Moscova din octombrie când a dat ruşilor întreaga Europă de răsărit.

De bună seamă, înţelegerile secrete nu puteau fi cunoscute de fruntaşii români din exil, pentru a i informa pe cei din ţară. Dar articolul din The Times? Dar articolele lui Walter Lippman? Ele erau publice. Se găseau la chioşcurile de ziare ale ţarilor neutre. Citite la vreme, ele puteau deschide ochii şi împiedica speranţe şi acţiuni eronate, tragice.

Sigur este că unii membri oi delegaţiei române la Moscova, pentru semnarea „armistiţiului” din 12 septembrie 1944, au intuit adevărul şi l-au împărtăşit celor din ţară. Cu toată prezenţa fizică «ambasadorului american Ilarriman şi a celui britanic Clark Iverr la semnarea „ormisliliului” de la Moscova cu România la 12 septembrie 1944, delegaţia româna îi realizat că anglo-americanii juccu un rol şters, că făceau mai mult act de figuraţie. Huşii se comportau ca nişte stăpâni absoluţi, atât faţă de români, cât şi falã de cei doi ambasadori. Acest comportament a atras atenţia delegaţiei române, iar la întoarcerea ci la Bucureşti ca n început să povestească şi să comenteze. Se spune – la ureche, dar răspicat – că am fost abandonaţi ruşilor. Aceste zvonuri au fost atât de insistente, încât la 30 septembrie 1944 însuşi secretarul de stat Hull le înregistrează, le comentează şi le transmite imediat la Moscova ambasadorului american Harriman. Iată în întregime, în englezeşte, telegrama lui:

740.00119 European War 1039/9 – 304 i: Telegram

The Secretary of State lo the Ambassador in the Soviet Union

(Harriman)

WASHINGTON, September 30, 1944 – 8 p.m.

2331. The Departament is repeating for your

information the following report from American military sources. It is interesting as reflecting the imediate impact of the Roumanian negotiations, though the reporting officer may not have had access to a suficient variety of sources to make a generat survey of the situation.

„Government offici; de and business men în Roumania feel that Britain and the l nited States have broken their promises and have abandoned Roumania to Russia. Returning members of Roumanian Armistice Delegation spread story that negotiations in Moscow were dominated by Russians, the British and American representatives refusing to discuss the terms without conferring first with Russian representatives. According to a Roumanian industrialist, the position of the Roumanian government is difficult because the Government is ignored by the Russians. Probably it will fall. În addition, the Russians aparently intend to undermine the position of King Mihai, the King's representatives were ignored for 48 hours by Burenin, Soviet commanding general în Bucharest. The Roumanian people, who-believed country would not be occupied by Russians, feel their government has misled them. Muniu is reported disappointed în Great-Britain, having expected more consideration and easier armistice terms. Russian authorities have confiscated all radios, inferior ones being destroyed and good ones sent to Russia. Russian troops are said to have entered and ransacked German Legation in Bucharest on September 11 on grounds Germans had i ireviousiv stolen furnishings from Soviet Legation. Monitors of the International and Roumanian Rod Gross complain that Russians have confiscated supplies, equipment, medicines and Red Cross ambulances.1

Sent to Moscow: repeated to London and Ankara.

HULL

„Membri ai guvernului român şi oameni de] afaceri din România cred că Marea Britanie şi. Statele Unite şi-au călcat promisiunea şi au abandonat România ruşilor. Membrii delegaţiei române pentru armistiţiu, întorşi la Bucureşti, răspândese zvonul că negocierile de la Moscova au fost dominate de ruşi şi că reprezentanţii britanici şi americani au refuzat să discute problemele ridicate de aceşti delegaţi înainte ca ei să se consulte cu ruşii. (...)

Poporul român, care a crezut că ţara nu-i va fi ocupată de ruşi. zice azi că guvernul său l-a înşelat. Maniu este profund decepţionat de Marea Britanie, deoarece credea că s-ar fi bucurat de mai multă consideraţie şi de condiţii de armistiţiu mai uşoare (...)".

Cum să nu fi înregistrai delegaţia română la Moscova această impresie de „sell-out", de vânzare [prin agrement tăinuit], de „abandonare", când însuşi ambasadorul american Averell Ilarriman transmitea la Washington aceleaşi impresii? Iată telegrama lui. eu numărul 9/1544 din 15 septembrie 1944, la două zile după semnarea „armistiţiului" (capitulării necondiţionate) de la Moscova:

„Vreau să fac următoarele observaţii asupra negocierilor de armistiţiu cu România, care abia s-au încheiat:

1. Era clar că ruşii au intrat în aceste negocieri cu hotărârea şi convingerea că terenul era în cea mai mare parte al lor şi că noi le dăm mână liberă, atât în redactarea lerme-Ailor de armistiţiu, cât şi în tratamentul ulterior aplicat românilor.

2. Atitudinea Statelor Unite în timpul acestor negocieri a ţinut seama de aceste dorinţe ale ruşilor şi ea a fost apreciată de aceştia la justa ei valoare. Huşii cred cu noi respectăm o înţelegere tacită că Jlonniniuiste o regiune de interes predominant secii tir, în rare noi nu trebuie să ne anicstecăm. Ţ...)

Termenii armistiţiului dau comandamentului rus control absolut, nelimitat, asupra vieţii economice a României. Reducerea standardului de viaţă a poporului român la nivelul eclui sovietic va urma treptat, dar sigur. – \ici un ofiţer de poliţie sau funcţionar român lui va fi tolerat, dacă nu va fi la discreţia absolută a poliţiei ruseşti”.

Bineînţeles, delegaţia română şi oamenii politicii români nu au avut cunoştinţă de această telegramă a lui llarriman, dar au intuit abandonul şi trădarea. Iuliu Maniu rovine asupra acestui obiect într-o dramatică conversaţie cu Burton Berry la 9 decembrie 194— lata telegrama acestuia, Nr. 12 – 94.4, către noul secretar de stat american, Slcitinius:

871, 01/1 – 2 944: Telegram

The American liepresentalive în Houmania (Hern/) to the Secretari/ of Sânii

BUCHAREST, December 9, 1944 – 7 p.m.

[Received 9: 4.) p.m.]

hi. A few days ago Maniu told Un Roug Ctel, my British colleague, lliul if the British Government wished that Roumania cast her lol with the Soviets rather than with the Anglo-Saxon powers, în case a decision becom [s necessary, he would quite understand the position but he would be grateful to receive an indication to that efect. În transmitting this slaleinent to British Foreign Office, Co llougetel said he was convinced Maniu was genuinely, seeking guidance and suggested this inquiry could be used as [a peg?] upon which to convey a message to Maniu.

t Last evening with me Maniu developed more fully the same thought, lie said if he has known the Soviets were to be given a free hand în application of armistice terms he would not have advised the King to sign the armistice. He argued that his pressure and the Roumanian

action which rezulted from it had actually advanced the Fosoani [şic!]

— Galatz line, which might have been held a long time, to the very gates of Budapest.

lie told of an approach made-te him by Molotov a year ago regarding future relationship between Roumania and the Soviet Union and explained t hat because of his loyalty to the democratic powers he had not accepted his approach, he was convinced at the time that the democratic powers would prezerve an inch pendent and sovereign Roumania. Everything today however indicated that this was not the intention of those powers. On the contrary it appeared that Soviet Russia was deliberately planning to.com muni ze Roumania while the democratic powers silently walchea. To support his point he cited such examples as the installing of Hungarian Communists în administrative1 positions in north* u Transylvania; the steadily advancing Soviet colonizing of Constantza; and the recent request of Malinovsky that the whole of the lour Roumanian counirics j „counties] în Transylvania which were divided between Roumania and Hungary by the Vienna dictate be turned over to Soviet and Hungarian administration.

With considerable (emotion Manin asked if America and Great Britain wished Roumania to become a part of the Soviet Union. „If so, please advise me accordingly for this can be easily arranged and even today late as it is I can arrange it to the better advantage to Roumania than can the Roumanian Communists”. Themlie repealed that if it were our intention to abandon Roumania we. owed him the obligation of telling him se and he owed the Roumanian people the obligation of securing the best possible terms for them.

I told Maniu that as far as 1 knew the statement

made by Molotov last spring and the articles of the armistice indicated that the three principal Allies expected Roumania to be an independent and sovereign state.

The Departament well knows that Maniu has stood out boldly as a champion of pro Allied action and sentiment în Roumania even during the dark days of the Antonescu dictatorship. He has an enormous political following in the country and I believe the respect in which all Roumanians hold him eclipses that held for any other Roumanian. Because of whal he has been and what he is it seems important that he be preserved from slipping into sharing the general conviction that the dissolution of the Roumanian state is now în progress. Reference my No. 42, November 30, 6 p.m. În view of the foregoing I suggest that any message from which Maniu could take heart would be timely.

BERRY

Această telegramă este un document'de o importanţă capitală şi o voi traduce în părţile esenţiale. Primul paragraf vizează întrevederea Maniu-Le Rougetel, de care ne-am ocupat mai sus, eu răspunsul inuman, crud şi cinic al lui Churchill.

Ieri seară", continuă Burton Berrv, „Maniu mi-n împărtăşit mai pe larg aceleaşi gânduri ca lui I.e Rougetel. ICI mi-a Epus că, dacă ar fi ştiut că ruşilor li se va fi dat mână liberă în aplicarea termenilor de armistiţiu, el nu ar fi sfătuit pe rege să semneze armistiţiul. El, Maniu, susţine că presiunile sale personale şi acţiunea românească de ieşire din fără a deplasat linia românească de rezistenţă, Focşani Galaţi, ce ar fi putut rezista multă vreme, direct la porţile Budapestei. El mi-a vorbit de avansurile făcute lui de Molotovaram un an, privind viitorul relaţiilor dintre România şi Uniunea Sovietică, dar din cauza loialităţii lui faţă de aliaţii anglo-americani el nu a acceptat să discute

cu Molotov. El, Maniu, era convins la acea dată că puterile aliate vor păstra o Românie independentă şi suverană. Dar astăzi totul indică că puterile aliate nu aveau aceste intenţii faţă de România. Dimpotrivă, apare clar acum că Uniunea Sovietică plănuieşte în mod deliberat comunicarea României, în timp ce puterile aliate tac şi privesc.'1 (...)

„Plin de emoţie, Iuliu Maniu m-a întrebat dacă Statele Unite şi Marea Britanie doresc ca România să devină o parte din Uniunea Sovietică. Dacă este aşa, vă rog să-mi spuneţi deschis, fiindcă eu pot, chiar aşa târziu cum este acum, să aranjez lucrurile pentru România mai bine decât o vor face comuniştii. Apoi Maniu a repetat că, dacă intenţia noastră este să abandonăm România, noi îi suntem datori să-i spunem adevărul, fiindcă el are datoria de a încerca să asigure poporului român cele mai bune condiţii posibile. Eu i-am spus lui Maniu că, atât cât ştiu eu, declaraţia lui Molotov şi articolele armistiţiului arată că cei trei aliaţi se aşteaptă ca România să fii o un stat independent şi suveran. Departamentul de Stat ştie prea bine că Maniu a stat ca o stâncă şi ca un campion al sentimentelor şi acţiunii proaliate, chiar în zilele negre ale dictaturii lui Antonescu. El are o enormă popularil-ale şi respectul ce românii i-l poartă eclipsează pe toţi ceilalţi. De aceea pentru ceea ce el a fost şi ceea ce este, este foarte important ca Maniu să nu fie lăsat să alunece în a împărtăşi cpp-jngerea generală că dizolvarea, lichidarea 1 comunici iOCratice este în curs de a se consuma. De aceea orice mesaj de încurajare a lui Maniu va fi bine venit.

BKRRY

Cititorul vede singur importanta acestui document istoric. l'il mă dispensează de un lung comentariu, l otuşi voi face asupra lui câteva scurte observa ţinui.

Maniu ştiu încă din noiembrie ÎL Vi că România

fusese abandonată. Căuta să aibă certitudinea întrebând pe britanici şi pe americani, pentru a lua măsurile de sacrificiu politicce se impuneaujţi a împiedica pe comunişti să livreze ţara, legală de niiini şi picioare. Bineînţeles că aici iniii Maniu se înşală profund: Ruşii, chiar dacă ar fi „tratat11 cu el în IM:!, l-ar fi lichidai, cum l-au lichidat pe Jâenes în Cehoslovacia. Dar era datoria lui să gândească că ar fi putut salva ceva şi era de datoria lui să încerce.

Dar nici Churchill şi nici Rooscvelt nu i-au spus adevărul... Asupra acestui punct cred că Nicolae l'Enescu se înşală, ele. d afirmă că „ştiau că englezii ar fi făcut un aranjament cu ruşii fiindcă le-a spus-o Jâurlon Bem1. Acest lucru nu reiese din telegrama citată.

I-5. Maniu regretă profund semnarea – de către regeţi – a armistiţiului, adică actul de la 2 d august, la care ci lui a participai în niciun fel.

a. Îmi II Maniu era conştient că armata română putea rezista ruşilor „multă, mnllu vreme1 pe linia Focşani – Calai i. Deci ol aproba intru toiul linia mareşalului Antonescu de a semna armistiţiul în poziţia de forţă pe această linie. Ce greşeală de neiertat a fost ordonarea încetării focului şi capiuilarea fără a se fi convenit la un armist iţiu dinainte şi fără nu-l fi semnal!

Şeful Rariidului Naţional Ţărănesc era conştient de imensul avantaj militar dat ruşilor prin capitularea României, înlesnindu-le dintr-o dală avansarea armatei roşii „până la porţile Budapestei11. K1 spera că aliaţii, conştienţi de acest lucru, vor garanta integri lui ea şi suveranitatea României. Dar s-a înşelat amarnic. Dar ceea ce încă nu se ştie bine este că luliii Maniu nu a vrut un! J-I august aşa cum s-a făcut. Îl voia un armistiţiu, nu o capitulare. Îl dorea ca armişti\lui să fie încheiat de mareşalul Aninnescu. Maniu era perfect conştient de imensul avantaj militar adus aliaţilor de România, şi de

preţui pe care ci trebuiau să-l plătească pentru a-l fi obţinut. Din cauza capitulării neeon y*”oñate de la 23 august şi a ordonării încetării focului, în România a pierdut orice posibilitate de negociere a sacrificiului şi contribuţiei ei la cauza aliată.

Iată de ce Iuliu Maniu îşi plângea durerea lui şi a poporului său „ce a crezut în el” şi pe care „el l-a înşelat”, când pe la Le Rougetel, ciad pe la Rurlon lâeriv. Şi eu cită demnitate le reproşa anglo-americanilor lipsa lor de ţinută morală în ascunderea adevărului, când le spunea că ei au „datoria” să-l informeze, să-i spună adevărul!

CAPITOLUL 11

STRATEGIA MILITARĂ ŞI POLITICĂ A STATELOR UXITE ŞI PIERDEREA EUROPEI DE RĂSĂRIT ŞI A PĂCII

Penlru a se înţelege în profunzime pierderea Europei de răsărit, trebuie să ne oprim şi asupra strategiei militare şi politice a Statelor Unite în al doilea război mondial. O strategie greşită – dar voită –, care, fatal, trebuia să ducă la pierderea Europei de răsărit. Precizez că această strategie era una personală a lui Roosevelt, neîiind împărtăşită nici de Departamentul de Stat, nici de Congresul american, nici de şefii militari şi necunoscută de poporul american.

Cu puterea sa enormă din timpul războiului, adevărat dictator, Roosevelt a impus strategia sa personală ce a fost un adevărat dezastru. Ea a dus la pierderea Europei de răsărit, la dizolvarea Imperiului Britanic, b promovarea Rusiei ea supraputere, la corminizarea – până acum – a unei jumătăţi din planetă. Ea a dus la pierderea păcii şi la periclitarea existenţei însăşi a Statelor Unite.

Să examinăm în cele ce urinează această strategie.

În acest scurt rezumat istoric nu voi intra în discuţia controversată dacă Roosevelt a dorit sau nu, dacă a complotat sau nu pentru un război împotriva lui llliller. Sunt

mulţi – inclusiv traducătorul cărţii mele Scil-Dut to Stalin în limba germană, prof. dr. Dirk Bavendamm –, care o pretind. Eu mă voi limita în acest capitol să dau câteva date istorice, pentru ca cititorul să poată urinări capitole e următoare.

În noaptea de 9 spre 10 mai 1940, armatele germane atacă Olanda şi Belgia, care capitulează repede. Apoi, printr-o fulgerătoare înaintare prin Sedan în Franţa, ele obligă guvernul francez să ceară armistiţiu la 22 iunie 1940. Armata britanică ce lupta în Franţa a reuşit, printr-o eroică şi spectaculoasă îmbarcare, să se retragă la Dunkirk (Dunkerque) şi să ajungă în Anglia. Peste 350.000 de soldaţi britanici sunt salvaţi, dar întregul material de război este pierdut. Marea

Britanic rămâne singura în faţa Germaniei, iar Cliurdiill i aminc singur să se măsoare cu Adolf Hitler.

Privind înapoi, putem spune că adevăratul merit al lui Churcliill, căreia poporul britanic îi iartă multe din tragicele greşeli făcute după aceea, a fost refuzul lui de a capitula, de a cere armistiţiu sau pace în iunie 1940, când Marea Britanie era la pământ. Un fapt puţin cunoscut este acela că în ziua de 17 iunie 1940 (deci înainta da armistiţiul frenraz din 22 iunia 1910) majoritatea guvernului britanic, în frunte cu lordul Halifax, ministrul de externe, era pentru o pace

Hitler. Subsecretarul de stat Richard Austen Butler a convocat la Foreign Office pe domnul Björn Prytz, ambasadorul Suediei la Londra, şi l-a rugat să ceară Germanici condiţiile de pace. Fra gata, gala, ca Anglia să facă pace. Dar Churchill, primul ministru, s-a opus şi Anglia a continuat pentru moment singură marea bătălie şi piuă la urmă a înfrânt armatele germane. Acest moment de „slăbiciune” a britanicilor a fost ţinut ultrasecret timp de 25 de ani. Apoi, în vara lui 1905, ambasadorul suedez a

vorbit. Şi cum trebuia găsit un ţap ispăşitor, Richard Butler, strălucitul om politic englez, nu a mai devenit niciodată prim-ministru al Marii Britanii. Churchill, aproape singur în faţa furtunii ce se ridică şi a ameninţării unei iminente debarcări, se adresează Statelor Unite, lui Rooscvelt. Statele Unite se găseau însă sub „legea neutralităţii”, iar Rooirvelt personal se obligase public să ţină America în afara războiului. Cu toate acestea, Rooscvelt începuse pregătirile pentru apărarea şi înarmarea Statelor Unite, al.it in oameni, cât şi în echipament. Uzinele americane erau gala, din 1940, pentru o producţie de 50.000 de avioane.

În martie 1941, Congresul american votează legea „T.and-Uoase Act”, care permitea aprovizionarea cu material de război a oricărei ţări în luptă şi care lăsa „la discreţia preşedintelui să decidă” dacă considera vital intereselor du apărare naţională a Statelor Unite. Aşadar, eu toată legea neutralităţii, încă din septembrie 1940 Statele Unite cedează Marii Britanii 50 de distrugătoare de război şi-i furnizează echipament militar. Poziţii strategice ca Islanda şi Groenlanda trec din 1940 sub protecţie americană. În august 1941, în pofida legii neutralităţii, Churchill se întâlneşto cu Rooscvelt şi proclamă „Charta Atlanticului” ce garanta integritatea şi independenţa tuturor în paradisul de după război. Rooscvelt acţiona deci – deşi sub legea neutralităţii – ca un beligerant contra Germaniei şi aliaţilor acesteia.

Între timp, Hitler, reiiunţind le o debarcare în Marea Britanie, se pregăteşte să atace Rusia, punând planul în aplicare la 22 iunie 1941. La această dată şi cot la cot cu trupele germane, armata română trece Prutul pentru a-şi dezrobi fraţii şi a recuceri Basarabia şi Bucovina de Nord, smulse patriei în iunie 1940 de către Uniunea Sovietică cu acordul şi binecuvinlarea lui Hitler. Pentru România, era

un război legitim de apărare naţională, de supravieţuirii ca popor şi tară. Cu toate legăturile profunde ce o legau de francezi englezi şi americani, România nu putea să meargă decât alături de armata germană, ce lupta contra duşmanului comun.

La 7 decembrie 1941, japonezii, exasperaţi de blocada economică a lui Roosevelt contra lor, fac imensa greşeală de a ataca pe americani la Pearl Harbor. America este în stare de război cu Japonia. Germania (Hitler făcuse cea m) i mare greşeală a sa) şi Italia declară la rândul lor război Statelor Unite la 11 decembrie 1941. Marea Britanie a declarat război României la 7 decembrie 1941, în urma refuzului guvernului Antonescu de a retrage trupele înapoi peste Nistru. În decembrie 1941, guvernul român, sub presiune germană, e nevoit să declare război Statelor Unite.

Bineînţeles, a doua zi. după Pearl 1 Ierbar, Cluirchill este în drum spre Washington, unde cei doi mari se înţeleg asupra strategiei comune. Este de reţinut că încă din august 1941, adică înainte de atacul japonez ori de declararea războiului de către Hitler, Roosevelt trimite la Moscova pe llarry ITopkins, care aranjează ajutorul pentru Uniunea Sovietică, în îjaza legii „Lend Lease Act”.

Congresul Statelor Unite votase legea... Lend Lease Act” la 11 Martie 1940. Ea a permis furnizarea gratuită a furniturilor de război şi a celor economice, atât Marii Britanii, cât şi Uniunii Sovietice. Din august 1941 până în 11 mai 1945 Statele Unite au efectuat livrări generoase în valoare de peste 11 miliarde de dolari Uniunii Sovietice. La acea dată, văzând atitudinea din ce în ce mai agresivă a ruşilor, preşedintele Truman semna decretul de abrogare a acestei legi. Meritul acestei iniţiative îndrăzneţe şi provocatoare revine tot subsecretarului de stat Grew.

„Atuul economic este singura armă pe care o avem

contra Rusiei”.

Decizia lui Truman era curajoasă şi trebuie precizat că în ianuarie 1945, când senatorul republican Vandenberg i-a sugerat lui Roosevelt încetarea „Lend Lease Act”-ului perii – Agonia României tru Rusia, Roosevelt a refuzat (vezi George fferring, Aid tp Bussia, pag. 177 – 178).

Ce tragedie şi ce greşeală că Roosevelt nu a ascultat o întreagă serie de deputaţi şi senatori americani, care ind din 1941 cereau să se lege ajutorul dat Rusiei în baza legii JLend Lease Act” de comportarea ei militară şi politică, pentru a salva Europa de răsărit şi de a pune o frână nesaţului său de expansiune, de acaparare de teritorii şi de zona de influenţă! Aşa cum am arătat în cartea mea L'Europ» de VEst trahie et vendue, în 1941, când Rusia era la pământ, Stalin ar fi acceptat cu siguranţă asemenea clauze. Dar Roosevelt le-a refuzat, conştient şi culpabil. Dar dacă admiratorul lui Stalin, Roosevelt, nu a vrut să pună nicio condiţie politică furnizărilor de război trimise Uniunii Sovietice, el a insistat în schimb ca ea să fie aplicată Marii Britanii. Într-adevăr, Roosevelt a insistat ca în schimbul ajutorului american, britanicii să convină ca după război să „elimina toate formele de discriminare în tratamentul comerţului internaţional (renunţarea la protecţionism politic – n.a.), să reducă tarifele şi să elimine barierele vamale. Cu siguranţă, necondiţionarea ajutorului american dat Rusiei a fost una din cele mai grave şi mai mari greşeli făcute de Roosevelt. O asemenea clauză ar fi salvat cu siguranţă Europa de răsărit. Dar Roosevelt nu a vrut să o pună. De ce?

Churchill şi Roosevelt decid să se dea prioritate frontului atlantic, adică înfrângerii Germaniei şi a aliaţilor ei din Europa, apoi să se ocupe de Japonia. Prin conferinţe ulterioare, la Québec, Casablunca, Moscova, Teheran, se stabileşte strategia milit ară de urmat. Cu privire la

strategii, iutei vin divergenţe între militarii americani şi britanici. Americanii preconizau un atac direct în Franţa contra Germaniei, cât mai repede, mai ales că Stalin o cerea şi el cu insistenţă. Militarii britanici propuneau o strategie mediterană, cuprinzând nordul şi apusul Africii şi răsăritul Mării Mediterane. Ceva mai mult, ei au luptat din răsputeri, chiar şi după Teheran, pentru o debarcare la Triest, care să-i ducă prin Ljubljana la Viena. Cititorii vor găsi amănunte în Capitolul Iluzii tragice, debarcarea în Balcani.

Pentru moment reţin că americanii aveau ca obiectiv militar victoria asupra armatelor Axei. Militarii britanici urmăreau asigurarea cailor Imperiului Britanic în primul rând şi salvgardarea postbelică a acestora. La Teheran, în noiembrie 1943, se decide invazia Europei prin Franţa ta primăvara lui 1944, dată aromată mereu de britanici. Acestea erau, în linii mari, obiectivele militare ale celor trei aliaţi.

Pe plan politic divergenţele sunt şi mai accentuate. Obiectivul principal al lui Churchill erau un condominiu – În doi – între Marea Britanie şi Statele Unite („the english-speaking democracies" – democraţiile de limbă engleză). Preşedintele Roosevelt, care era hotărât „anti-British", urmărea distrugerea imperialismului şi colonialismului, atât britanic, cât şi francez ori olandez. El concepea organizarea înmii viitoare prin încredinţarea treburilor planetare a patru „policy makers" [cei care fac politica]: Statele Unite, Marea Britanie, QRSS şi China. Planeta era împărţită în patru şi fiecare dintre cele patru puteri avea sfera sa de influenţă. Iată ce ne spune cardinalul Spellman în memoriile sale asupra acestei chestiuni:

„Roosevelt, mi-a spus că el plănuieşte un acord între cei patru mari. În consecinţă, lumea va fi împărţită în sfere de influenţă. China va lua Extremul Orient, Statele Unite

Pacificul, Marea Britanie şi Rusia Europa şi Africa (de aceea sunt ruşii în Africa azi). Dar cum Marea Britanie are interesele ei primordiale în colonii, se poate presupune că Rusia va predomina în Europa... (Cardinal Spellman – Story, pagina 223).

Discuţia a avut loc a doua zi după Conferinţa de la Québec, vineri 3 septembrie 1943. Deci înainte de Teheran. Aceste concepţii ale organizării postbelice a planetei i-au fost transmise şi lui Stalin prin scrisoarea lui Roosevelt din 20” februarie 1943, adresată lui /. abrousky şi Weiss, şefii sionişti în drum sore Moscova să-l vadă pe Stalin (vezi scrisoarea la pag. 50 – 53, reurope de l h.sl trahic et vendue).

Asupra acestei concepţii de organizare a lumii după război avem o preţioasă sinteză în Biografia lui Roosevelt, scrisă de Ted Morgan:

„Roosevelt nu a fost înşelat, îmbobinat de Stalin, aşa cum pretind unii. El, în mod conştient şi deliberat, a susţinut şi a lucrat pentru rolul important ai Uniunii Sovietice, atât în Europa, crt şi în Extremul Orient”.

* * *

Teoretic, reorganizarea lumii după război era preconizată de două şcoli diametral opuse: cea universalistă, „wiboniană”, în care toate ţările au un interes comun în afacerile mondiale, securitatea fiecăreia din ele fiind asigurată şi garantată de o organizaţie internaţională: şcoala a doua era aceea a „sferelor de influenţă”, ce presupunea că securitatea fiecărei ţări va fi garantată de echilibrul de forţe.

Departamentul de Stat, prin Cordell IIull, era absolut şi categoric „universalist”, „wilsonian”, aşa cum era de altfel tot Congresul şi tot poporul american. Pentru ei „sferele de influenţă[2] echivalau cu sclavia, cu dominaţia,

---

2 <u

cu moartea. Toţi aceştia vedeau, în schimb, lumea de mâine guvernată de un organism internaţional – ONU-ul de astăzi, „–, în cadrul căruia nu aveau ce căuta „zonele de influenţă” (vezi Chester Wilmont: «a naive nitempt to end spheres of inâluence», care considera concepţia lui Roosevelt, de a constitui în cadrul ONU palm mari jandarmi ai lumii, c-a o idee „hibridă, cinică şi ipocrită”, ce implica prin ea însăşi „sfere de influenţă exclusive”).

Istoricul american Arlliur Schlesinger, un alt biograf ai lui Roosevelt, scrie şi el catigorie că preşedintele era perfect conştient de dorinţa ruşilor de a obţine mână liberă în Europa de răsărit şi că el „a acceptat de bunăvoie aceasta în speranţa că va putea influenţa ca această convieţuire să fie mai umană, mai puţin sălbatică, mai blândă” («A realistic attempt to ciid spheres of inllucnce.»).

* * *

Roosevelt a făcut mereu concesii lui Stalin. acordându-i voturi multiple în Organizaţia Naţiunilor Unite şi i-a dat zone de influenţă. S-a realizat ceea ce el dorea: dezmembrarea imperiilor coloniale şi a Europei, care nu mai are iniţiative în afacerile mondiale… Aceasta este noua ordine dorită şi adusă de politica lui Roosevelt cu priţul subjugării Europei de răsărit şi cu sământa celui de al treilea război mondial în ea” (Ted Morgan, Franklin Delano Roosevelt, pagina 773).

Atitudinea lui Roosevelt faţă de Rusia la Teheran trebuie văzută prin prisma aberantei lui „viziuni” politice. Decizându-se pe plan militar debarcarea în Franţa, s-a condamnat întreg răsăritul Europei în favoarea Rusiei. Statele Unite decizând, cum am văzut, a nu avea niciun fel de trupe de ocupaţie în Balcani şi a nu se amesteca în treburile interne ale acestora, condamnă implicit jumătate din Europa la comunizarea rusească. Promisiunile anglo-

rooseveltiene făcute ruşilor asupra zonelor de influenţă îşi găsesc confirmarea şi consacrarea în strategia militară adoptată la Teheran.

Mulţi istorici şi strategi militari susţin că debarcarea aliaţilor trebuia să aibă loc în 1943 în Balcani sau în Franţa.

Ei condamnă cu tărie tragica şi idioata clauză a „capitulării necondiţionate”, decretată de Roosevelt şi Churehill la Casahlanca în ianuarie 1943, care a prelungit inutil războiul, lată ce scrie asupra acestei probleme marele istoric militar britanic liasil Liddell Ilart la pagina ’221 a Istorici celui cic al doilea război mondial: „O şi mai mare greşeală, făcută în marea strategie a războiului, a fost clauza capitulării necondiţionate. Ea a dus la prelungirea războiului, la distrugerea completă a Germaniei şi Japoniei şi era fatal să dea ruşilor posibilitatea de a domina – de a deveni stăpâni – în estul Europei şi al Asiei”.

De altfel, în ceea ce priveşte soarta ţărilor „balcanice”.

după război, Roosevelt dădea instrucţiuni încă de la 21 februarie 1943 Departamentului de Stat:

The While llouse Febr. 21, 1944

Memorandum for the act. ing Seerelary of State.

1 do not want the United States lo liave the post-war burden of reconstructing France, llaly and the Balkans. It is definitly a Brilish task.

Erom the point of view of U.S. our principal obiect is not Lo take part în internai problems în Southern Europe.

l D.R.

sau roinune. şle:

Memorandum pentru secretarul de stat interimar.

Eu nu vreau ca Statele Unite să aibă după război sarcina de a reconstrui Franţa, Italia şi Balcanii. Aceasta

este absolut treaba britanicilor.

Din punctul de vedere al Statelor Unite, obiectivul nostru principal este de a nu lua niciun fel de parte în problemele interne din sud-estul Europei.

F.D.R.

Tot în lumina dorinţei lui Roosevelt de a promova Uniunea Sovietică drept maro putere trebuie văzute şi concesiile extraordinare şi inexplicabile făcute lui Stalin în tratatul lor din ziua de 8 februarie la Yalta, ca preţ al intrării lui în războiul de cinci zile contra Japoniei. El, singur şi între pentru ochi cu Stalin, a dat Rusiei mijloacele de a controla şi domina Asia, a săpat mormântul Imlochinei franceze şi al. independenţei Coreei. Această strategie de favorizare a Rusiei o regăsim şi în campania militară a aliaţilor pe frontul apusean contra Germaniei. Cum zonele de ocupaţie erau deja determinate de la Québec şi confirmate la Teheran în noiembrie 1943, strategia militară a lui Eisenhower era adaptată politicii de promovare rusească în Europa pe care Roosevelt o ducea. Strategi de primă mână* reproşează hii Ike Eisenhower că a adoptat un plan de atac pe un front larg şi general contra Germaniei, când ea era aproape la pământ şi cărui ar fi fost de ajunb un atac fulgerător, concentrat pe un front redus, care să facă pe anglo-americani stăpânii efectivi ai întregii Germanii. Era strategia ce o propuneau englezii şi o preconiza Churchill, acum gala să uite orice aranjamente anterioare cu Stalin. Tot aşa se explică şi faptul că Ike a trimis faimoasa telegramă lui Stalin, în care-i spunea că „Berlinul a pierdut pentru el orice importanţă militară”. Cu alt» cuvinte, i-a dat mână liberă să-l ocupe. Ceva mai mult, respingând presiunile lui Churchill de a înainta cât mai mult în Germania înaintea ruşilor, el a ordonat o înaintare înceată şi retragerea imediată a trupelor, pentru a lăsa pe cele ruseşti să-şi ocupe zonele convenite. În zadar Striga

leul britanic, Churchill, că „situaţia s-a schimbat, ci trebuie ocupat cât mai mult teritoriu, ca să poată negocia cu Stalin”. Ike nu a mişcat, fiindcă el executa conştiincios ideile, politica şi instrucţiunile lui Roosevelt.

Dacă e bine stabilit că aşa decisese Roosevelt organizarea planetei după război, este mai puţin clar de ce el o vedea aşa. Problema e mai complexă şi răspunsul de asemenea. Desigur, O bună doză de „naivitate” şi de romantism, dublată de convingeri socialiste la modă la vremea aceea vor fi fost la bază. O profundă necunoaştere a istoriei expansioniste a Rusiei şi a ideologiei marxiste, planetar revoluţionare. Poate şi anturajul? Trădarea? Rolul comuniştilor la Casa Albă şi la Departamentul de Stat? Cu siguranţă au jucat un rol important în manipularea unui preşedinte obosit, bolnav, sclerozat, senilizat. Desigur toate aceste elemente au jucat un rol, iar rezultatul l-am văzut în concepţia sa politică personală.

CAPITOLUL 12

M.S. REGELE MIHAI SE ADRESEAZĂ PREŞEDINTELUI ROOSEVELT

Trecută euforia „succesului1 de la 23 august 1944, cei ce l-au făcut, în frunte cu regele ţării, şi-au dat seama că România merge fie la încorporarea ei în Uniunea Sovietică, fie la comunicarea şi sovietizorea ei. În speranţa unui ajutor moral şi a unui sprijin politic contra comportării abuzive a armatelor de ocupare sovietice, regele decide să-i scrie o scrisoare personală „neoficială” preşedintelui Roosevelt.

Am găsit scrisoarea, datată 24 ianuarie 1945, dar nu am găsit memoriul de 36 de pagini ce o însoţea şi care era, cu siguranţă, o enumerare de abuzuri comise de armata roşie şi de Comisia Rusă de Control în România. Scrisoarea regelui a fost încredinţată unui ofiţer din serviciul secret al Statelor Unite, care i-a transmis-o directorului OSS

William Donovan. Acesta, larându-l său, a prezentat-o preşedintelui Roosevelt numai în ziua de 5 martie 1945, când acesta, abia întors de la Yalta, era bolnav, muribund.

Nu am găsit niciun răspuns la această scrisoare. Iată-i conţinutul în întregime, în englezeşte:

King Michael of Routnania to President Roosevelt

DEAR MR. PRESIDENT: During the past four years, unfortunate circumstances and unworthy rulers have forced Roumania to follow a policy and to fight a war which has been contrary to her tradition and her vital interests, în opposition with My will and the beliefs of the great majority of My people.

On August 23, 1944, with the help of God, I was able to bring My country back on the right way, the way which leads to the triumph of justice, to liberty of nations and to the respect of human dignity along with her natural and traditional allies.

16 T

I had the conviction that hi carrying out this act in the manner which I did served the interest of not only My people, but also the people of all the United Nations. În view of these facts, I beg you to listen to the voice of the Itomanian Nation. It is the voice of a Nation whose history, sufferings and qualities, make it worthy of notice. It is the, voice of a Nation who has no other ideal than to rid itgelf through-great sacrifices of the terrible weight of a recent past and thus by this to regain the modest but honorable place it deserves among all peace loving countries.

If the sacrifices which were made could be estimated as to their real value, and if our way could be made a bit easier, then being completely confident that I did the duty I was destined to do, I could wait with a clear conscience for the dawn of tomorrow.

But unfortunately I realize that this is not possible at

the present moment. I have expressed My thanks to the glorious Bed Army for the help given us regaining North Transylvania which has always been se dear to the hearts of all true Roumanians.

At the present lime. I am held by a painful and serious anxiety as to our future, having observând the attitude of various representatives of the U.R.S.S. În Roumania, who in many cases have not at all understood our problems.

I wish to call Your attention to the inclosed note, which sets forth some of the reasons of My anxiety. It is for You to judge if these reasons are well founded, knowing the spirit of high justice which has guverned all Your actions in the past. If You agree with the reasons set forth in the note – set forth in the note, I hope You will be inspired to action, the form and time of which You alone can decide.

I am hoping that in the future Roumania can faithfully wait for the happy efects and beneficiat influences of a just judgment by the President of the Great United States of America.

Therefore, I beg You Mr. President to accept the assurances of My highest consideration and of my most sincere wishes for your country and for yourself.

Michael R.

Jan. 24, 1945 BUCHAREST (For. Rel. 740.00119)

Voi traduce scrisoarea în totalitatea ei.

Prea Stimate Domnule Preşedinte.

În cursul ultimilor patru ani, împrejurări nefericite şi conducători nedemni (fără merit: fără valoare! – n.a.) au forţat România să urmeze o politică şi să ducă un război ce au fost contrare tradiţiei şi intereselor ei vitale, în opoziţie cu voinţa Mea şi ou convingerile majorităţii poporului Meu.

La 23 august 1944, cu ajutorul lui Dumnezeu Eu am

fost în stare să duc ţara mea înapoi pe drumul cel bun, pe drumul ce duce la triumful justiţiei, al libertăţii popoarelor şi cu respectul demnităţii umane. împreună cu tradiţionalii, naturalii şi fireştii ei aliaţi. Eu am convingerea că săvârşind acest act de maniera în care l-am făcut, Eu am servit nu numai interesele poporului Meu, dar şi interesele tuturor popoarelor din Naţiunile Unite.

În numele acestor fapte, vă rog să ascultaţi vocea Poporului Român. Ea este vocea unei naţiuni a cărei istorie, suferinţe şi calităţi merită să fie luate în seamă, liste vocea unui popor ce nu are alt ideal decât de a se dezbrăca prin sacrificii şi greutăţi enorme de un trecut apropiat şi prin aceasta să-şi regăsească un modest dar onorabil loc pe care 11 merită printre popoarele iubitoare de pace.

Dacă sacrificiile ce le-am făcut pot fi apreciate la justa lor valoare, şi dacă drumul nostru poate fi puţin uşurat, atunci, conştient pe deplin că Mi-am făcut datoria aşa cum Mi-a fost destinat, pot să aştept cu o conştiinţă curată judecata zilei de mâine. Din nenorocire Eu realizez că acest lucru nu este posibil în momentul de faţă.

Eu am exprimat mulţumirile Mele glorioasei Armate Roşii pentru ajutorul ce ne-a dat pentru recâştigarea Transilvaniei de Nord, care a fost întotdeauna atât de scumpă în inimile tuturor Românilor adevăraţi.

În acest moment, sunt serios preocupat şi îngrijorat de viitorul nostru, dată fiind atitudinea diferiţilor reprezentanţi ai URSS în România, care în nenumărate ocazii nu au înţeles problemele noastre.

Vreau să atrag atenţia Domniei Voastre asupra notei alăturate, din care se poate vedea raţiunea îngrijorărilor mele. Judecaţi Dv. dacă aceste motive suni sau nu întemeiate, cunoscându-vă spiritul Dv. de înaltă dreptate ce v-a călăuzit întreaga Dv. acţiune până acum.

Dacă Dv. sunteţi de acord cu motivele îngrijorărilor Mele din nota alăturată, Eu sper că Dv. veţi decide vreo acţiune, a cărei formă şi moment numai Dv. singur puteţi să le decideţi.

1 C9

Vreau să sper că în viitor România poate aştepta cu încredere rezultate fericite şi o influenţă binevoitoare din partea unei judecăţi drepte a Preşedintelui marelui popor al Statelor Unite ale Americiu

Vă rog să primiţi. Domnule Preşedinte, asigurarea celei mai înalte slimo şi urările mele de bine cele mai sincere pentru tara Dv. şi Dv. personal.

Mihai R.

24 ian. 1945 Bucureşti

Răspunsul american la această scrisoare vine la 21 aprilie 1945, după moartea lui Roosevelt, printr-o telegramă a lui Stettinius (4/2145) adresată lui Ilurton Berry, pentru a-i spune regelui:

„Că a primit instrucţiuni să comunice că preşedintele Roosevelt a primit scrisoarea şi că guvernul său simpatizează cu dorinţa României de a-şi recâştiga locul său printre popoarele doritoare de pace ale lumii. Dumneata, domnule Berry, trebuie să eviţi de a exprima vreo părere asupra memoriului anexai, spunând eventual, dacă problema va fi ridicată, că acest document a fost transmis Departamentului de Stat spre studiere”.

Precizez că memoriul anexat scrisorii era de 36 de pagini şi era o dare de seamă completă asupra abuzurilor sovietice în România: reducerea armatei române, continuarea deţinerii prizonierilor de război, refuzul de a st; acorda României statutul – bine meritat – de coboligeranţă, refuzul de a lumina administraţia Transilvaniei de Nord guvernului român, deportările din Basarabia, deportarea germanilor, suportul Partidului

Comunist Român etc. etc.

O fi ajuns această scrisoare cu memoriul ei, ce era în fapt un lung act de acuzare contra Uniunii Sovietice, în mâinile Moscovei? Nu este exclus, dată fiind infiltraţia comunistă ce se întinsese ca un păianjen, ca un cancer, peste tot.

CAPITOLUL 13

(¿UYERNUL GROZA, GUVERNUL PUTERII OCUPANTE

În acest timp, România se zbătea între speranţă şi disperare. Războiul continua, armata roşie în România se apropia de un milion, aducând cu ea mizeria, foamea, jaful şi frica. Sub protecţia acesteia, comuniştii din ţară dau asaltul pentru a pune mina pe arme. Celor două guverne ale generalului Sănătescu le urmează un guvern de largă concentrare naţională sub preşedinţia generalului Nicolae Rădescu. Dar Ana Păuker, Vasile I.uka şi Gheorghiu-Dej se duc la Moscova să cer ca Partidul Comunist Român să ia puterea. Preparative încep în întreaga ţară sub protecţia armatei roşii. Prefecturile şi primăriile sunt ocupate, funcţionarii statului bătuţi şi asasinaţi, ziarele „burgheziei” interzise de cenzura rusă. Teroarea este declanşată în întreaga ţară de bandele înarmate ale comuniştilor.

Generalul Rădescu, om ponderat şi serios, încearcă să ţină ordinea atât de necesară nu numai armatei de pe front dar şi economiei ţării. Moscova însă vrea cu tot dinadinsul un guvern de totală obedienţă sovietică. Furtuna se apropte şi semnele prevestitoare sunt înregistrate de misiunea americană din Bucureşti care, prin şeful ei, Schuyler, cere Washingtonului o poziţie fermă faţă de abuzurile ruseşti. Prin tetegrama sa M460 din 22 februarie 1945 el cere ca întreaga Comisie Aliată de Control din România (Allied Contrei C.nmmission – ACC) să facă o declaraţie publică, cuprinzfria două puncte

esenţiale: j

1. Ca faţă de Declaraţia de la Yalta asupra Europei elb> berate ACC are responsabilitatea de a asigura până la ţinereik de alegeri libere ca România să fie guvernată de un guverţ, de largă concentrare naţională, în care toate partidele existe tente să fie reprezentate.

2. Că sub respectul condiţiei de mai sus, România, sub regele el, are dreptul absolut de a-şi alege persoana care să furmeze guvernul ei, în felul în care ea va găsi de cuviinţă”.

Iu faţa agitaţiei continue «Jiu Bucureşti şi simţind că Moscova este pe punctul de a schimba guvernul în România, generalul Sehuyler cere urgent convocarea Comisiei Aliate de Control de sub preşedinţia generalului rus Vinogradov, protestează din nou, dar fără rezultat. Ca 24 februarie 1945, atât ambasadorul american la Moscova, Averell llan-iman, cât şi cel britanic, Clark Kerr, protestează faţă de Molotov pentru provocările sovietice în România.

De subliniat atitudinea americană fermă în persoana subsecretarului de stat Grew, care prin instrucţiunile sale din 24 februarie 1945 (telegrama 2 – 2445) dădea îndrumări misiunii sale diplomatice din Bucureşti:

„The Rumanian people slíould ho left în no doubt. of the future existence of Lbeir countiv as an independent state”.

Poporul român nu ar trebui lăsat în dubiu asupra viitoarei existenţe a ţării sale ea stat independent.

Conform acestor instrucţiuni, pregătite de Grew în timpul când Roosevolt era bolnav şi absent din Washington, atât generalul Sehuyler, cât şi Burlon Berry, şeful politic al misiunii, au apărat cu demnitate şi tenacitate dreptul la independenţă al României, după cum vom vedea.

Ca 24 februarie, în faţa anarhiei declanşate în întreaga ţară, generalul Nicolae Rădescu se adresează ţării la radio acuzând direct pe Ana Rauker şi Vasile Cuka, „doi străini de ţară”. Demonstraţii susţinute de armata roşie au loc în Bucureşti. Ca instrucţiunile primite de la Grew –, ambasadorul american la Moscova, llarriman, face un nou protest pe lângă Molotov, la 24 februarie. Din nou Grew trimite instrucţiuni suplimentare misiunii diplomatice americane la Bucureşti, subliniind că politica Statelor Unite răni Ine neschimbată: în România trebuie să rămânu la putere un guvern de largă uniune naţională, format din toate partidele (telegrama 2 – 2345).

Ca 27 februarie, Andrei Vlşinski vine la Bucureşti şi cere regelui demiterea guvernului Rădescu-Burlon Berry încearcă să-l vadă, dar nu este primit de comisarul adjunct sovietic de la Externe. Atunci, Berry îi scrie o scrisoare fermă prin care cere menţinerea unui guvern de largă coaliţie” naţională şi să nu se tolereze niciun fel de schimbare a administraţiei prin violenţă sau intim Mare (telegrama 3 – 154 5). llarriman protestează din nou la Moscova, iar Molotov respinge protestele.

Într-o a doua întrevedere cu regele, Vişinski îi dă ultimatumul să demită imediat pe primul ministru Rădescu

După consultaţii, regele însărcinează pe principele Barbu Ştirbey să formeze guvernul. Acesta eşuează. Vîşinski revine la Palat şi cere expres regelui să numească pe Petru Groza prim-ministru şi pe Gheorghe Tătărescu vicepreşedinte. Consultaţii intense au loc la Palat. Iuliu Maniu cere regelui să nu accepte sub niciun cuvânt un guvern Groza. Potrivit raportului lui Burton Berrv, făcut prin telegrama 3 – 745 clin 7 martie secretarului de braţ american, după ce-l văzuse pe rege, rezultă că atât Constantin Vişoianu cât şi Savel Hădulescu, consilierul său particular, au sfătuit pe rege mai curbul să abdice, dar să

nu accepte un guvern Groza, care ar însemna sfârşitul României libere şi al monarhiei.

Pe de altă parte, Foreign ORice-ul în telegrama 104 din 3 martie 1945 a dat instrucţiuni misiunii diplomatice britanice la Bucureşti să sfătuiască pe rege „not to take ani rrevocable step iflie can possibly help it”, să nu ia nicio hotărâre irevocabilă, dacă poate să o facă.

La 1 martie Burton Berrv reuşeşte să-l vadă pe Vîşinski şi-i cere din nou să respecte Declaraţia de la Yalta şi să nu impună un guvern „minoritar1 în România. Aceleiaşi demersuri’s. unt din nou făcute de americani la Moscova, dar fără niciun rezultat.

La un alt demers scris al lui Burton Berrv, Vîşinski îi răspunde la 5 martie că unul din obiectivele principale ale noului guvern va fi să lichideze ultimele urme „ale nazismului şi fascismului în România”. Burton Berrv, dându-şi seama că se pregăteşte masacrul general al fruntaşilor partidelor istorice, comunică imediat informaţia la Washington, subliniind (vezi telegrama 3/645) că: «este clar că unul din primele obiective ale noului guvern va fi să lichideze toate elementele pe care comuniştii le numesc „fasciste”, iar noi americanii îi numim „democraţi”».

La 6 martie 1945 guvernul comunist Groza este constituit, aprobat de rege şi depune jurământul.

Faţă de acest nemaipomenit abuz Departamentul de Stat ordonă lui Averell Harriman să ceară lui Molotov ca asupra situaţiei din România să aibă loc neapărat consultări între cei trei, conform înţelegerii de la Yalta. În acelaşi timp, Washingtonul cere Londrei să se asocieze la această cerere. Problema este supusă lui Churchill, care se adresează, din nou şi direct peste capul Departamentului de Stat, lui Roosevelt la 8 martie 1945. Telegrama poartă numărul 905 şi be găseşte la; Biblioteca Roosevelt din llyde Park, New York. Iată-i pasajele import anin, în

traducere:

„Sunt sigur că şi Dumneata ca şi mine eşti tot atât de contrariat de recentele evenimente din România. Ruşii au reuşit să instaleze prin forţă şi înşelai orie un guvern comunist minoritar. În ce ne priveşte, noi – britanicii – am fost împiedicaţi să protestăm contra acestor evenimente de faptul că, pentru a avea libertatea de a salva Grecia, Eden şi cu mine, în octombrie la Moscova, am recunoscut că Rusia trebuie să aibă o voce preponderentă [primul cuvânt] în România şi Bulgaria, pe când noi să o avem în Grecia. St alin a respectat în mod strici această înţelegere. De la discuţiile noastre – angloruse – din octombrie, Stalin a subscris pe hârtie la principiile de la Vait a, care cu siguranţă au fost călcate în picioare în România. Cu toate acestea, eu sunt foarte hotărtt să nu insist asupra acestui punct de vedere, ca Stălin să-mi răspundă «. eu nu m-am amestecat în triburile dumitale în Grecia, de ce nu-mi per mi. Ţi şi mie acelaşi tratament în România?» I do not therefore want to do anything as regards Itumania, which may prejudice our prospecte of reaching a Polish settlement [de aceea, referitor la România, nu vreau să fac nimic ce ar putea prejudicia perspectivele noastre de a ajungo la un aranjament în Polonia]”.

Aţi reţinut, dragi cititori români?

Nu numai că Churebill a vândut România în octombrie 4944 la Moscova, dar acum, la 8 martie 1945, ol cere Statelor Unite să nu facă nimic contra lichidării României democrate!

E drept că în aceeaşi telegramă el sugera preşedintelui american să ceară lui Stalin să nu declanşeze imediat o mare acţiune de lichidare1” în România a tuturor adversarilor lor. Cu alte cuvinte, guvernul Groza putea să facă lichidarea clasei politice şi burgheze şi intelectuale în România mai târziu, dar „nu imediat”.

La această telegramă bătrânul şi muribundul preşedinte Roosevelt răspunde lui Churebill la 11 martie 1945 prin telegrama Nr. 714. În ea preşedintele se declară de acord cu Churchill:

„It is obvious that the Russians have instabod a mmority government of their own choosing, but, apart from the reason you iâientionod in your message, Routnania is not a good place for a test case” „Este evident că Ruşii au instalat un guvern minoritar ales dopă gustul lor, dar pe lângă motivele pe care mi le-ai «spus în mesajul dumitale, eu cred că România nu este un loc bun pentru a ne măsura cu ruşii”.

Remarcaţi că preşedintele Roosevelt dă lui Churclull dreptate în ceea ce priveşte motivele sale de a nu protesta. Cu alte cuvinte, şi o dată mai mult, el aproba aranjamentul cu privire la sferele de influenţă făcut de Churchill cu Stalin. Probabil că necunoscindu-se acest schimb de telegrame (Roosevelt era bolnav la Palm Springs, unde moare după trei săptămâni), Departamentul de Stat presează pe Ilarriman să ceară întrunirea celor trei pentru consfătuire asupra situaţiei din România. Acesta o face şi la 12 martie şi la 14 martie 1945, dar fără niciun rezultat, cu toate că era un demers „formal”.

Este de la sine înţeles că fruntaşii opoziţiei româneşti au meritul de a fi provocat (cu riscul de fiecare zi al vieţii lor) asemenea demersuri.

CAPITOLUL 14

RORÂNIV ÎNTRE DISPERARE ŞI SPERANŢA. CONFERINŢA J) E LA POTSDAM DIN IULIE 11) 45

După instalarea guvernului comunist Groza, opoziţia română insistă pe lângă Comisia Americană de Control în România pentru a cere urgent, „aplicarea Declaraţiei de la Yalta” prin consultări tripartite şi formarea unui guvern în spiritul acestei declaraţii.

l’uliu Maniu şi Dinu Brătianu bat mai mult la porţile americane, fiindcă cele britanice sunt pe jumătate închise şi ei înţeleseseră acest lucru. Burton Berry şi generalul Sebuyler susţin puternic dreptatea cauzei româneşti. Datorită lor, la 24 martie 1945, secretarul de stat american Steltinius, într-o conferinţă de presă, declară că este perfect la curent cu evenimentele din România şi că situaţia de acolo cere urgente consultări între cei trei mari asupra ei.

La 1 aprilie 1945, în mesajul său, Nr. 218, adresat lui Stalin, preşedintele Roosevelt face o scurtă aluzie la situaţia din România i

„I frankly cannot understand why the recent developments în Roumania should be regarded as not falling within the terms of the agreement. 1 hope you will find time, personally, to examine the correspondence between our Governments on this subiect”.

„Cinstit, cu un înţeleg de ce evenimentele din România nu pot fi privite ca intrând în contextul aranjamentului nostru (Declaraţia de la Yalta – n.a.). Sper că D-ta vei găsi timpul necesar ca să examinezi personal corespondenţa dintre guvernele noastre în această materie”.

Era un demers important, dar care a rămas prin moartea lui Roosevelt la 12 aprilie 1945 fără nicio urmai-e, mai ales că Stalin a uitat să răspundă. Voi reţine o dată mai mult cinismul lui Churchill, care la 11 aprilie 1945 prin telegrama Nr. 942 îi spunea din nou lui Roosevelt de ce el nu poate interveni în România şi că din această cauză el lasă Statele Unite să aibă primul cuvânt.

Un fapt important intervine la 3 mai 1945. E vorba de un raport direct, făcut personal preşedintelui Truman de către generalul Schuyler. În această lungă telegramă 5/545 şeful misiunii arată preşedintelui său că:

Comisia Aliată de Control este complet dominată de ruşi;

Că misiunea diplomatică nu este în măsură să asigure apărarea intereselor americane în România;

Că guvernul Groza este un guvern minoritar, impus direct de Uniunea Sovietică.

Că regele României şi conducătorii opoziţiei au discutat şi au informat regulat misiunea diplomatică americană de această situaţie în România şi ei cer ca Statele Unite şi Marea Britanie să aplice prevederile Declaraţiei de la Yalta. Ei au subliniat că aceste puteri au cel puţin obligaţia morală de a-i informa de intenţiile lor pentru viitor şi ca, fără sprijin din afară, conducătorii voi îi lichidaţi şi ţara va fi complet sovietizată.

Vom vedea mai departe cum acest raport a avut o influenţă favorabilă asupra lui Truman.

I. a nadul său, Stalin trece la ofensiva diplomatică. Ua 27 mai 1945 el adresează concomitent lui Truman şi lui Churchill o telegramă (Nr. 5 – 2845), prin care le cere amândurora să recunoască imediat guvernele din România, Bulgaria şi Finlanda. Voi sublinia cu tristeţe şi indignai: că Avorell Harriman, care a jucat un rol nefast în lichidarea României libere, a încercat şi de data aceasta să facă jocul lui Stalin. Prin telegrama ¡Nr. 5 – 3045 din.’10 mai, ambasadorul american la Moscova cere secretarului de Stat Stettinius să aprobe cererea lui Stalin şi să recunoască guvernul comunist din România şi cel din Bulgaria. Dar preşedintele Truman nu este de acord.

I. a 2 iunie 1945, Truman trimite un proiect de răspuns lui Churchill. Acesta, de acord cu Harry Ilopkins – alter-ego-ul lui Rooscvelt şi răspunzător pentru întreaga lui politică, fiind colaboratorul lui cel mai apropiat –, încearcă o aminare a răspunsului lui Truman, spunând că „nu e încă momentul”. Totuşi, la 7 iunie 1945, răspunsul lui Truman

este remis lui Stalin.

„În Hungary, Roumania and Bulgaria, liowover, I have not found die same encouraging signs. Tkere, and particularly in thelatter Lvvocountries, lliavo been disturbed tofind governments which do not acord to all democratic elements of the people the rights of free expression, and which in their system of administration are

, in my opinion, neither repre-
to the will of the people. You

already know, from Ambassador Harriman's note of March 14, the reasons why the United States government considers that the political situation in Roumania should be made the subject of consultation among the threee principal Allied Governments. As regards Bulgaria, you are also aware of American concern over the proposed electoral procedures and certam other political manifestations there".

„I sincerely lume that the time may soon come when I can aceredit formal diplomatic representatives to these countries. To this end I am ready at any moment to have my representatives meet with Soviet and British representatives in order more efectively to concert our policies and actions in this area. I t-higir this would be a constructive move toward the restoration of normal peacetime relations with them as independent states ready to assume the responsabilities and to share the benefits of participation in the family of nations".

„I am informing Mr. Churchill of this message to you".

Am redat acest mesaj în Întregime în partea ce ne interesează, fiindcă este un document important în etapa de agonie a României. Iată traducerea românească:

„În Ungaria, România şi Bulgaria eu mi-am siăsit aceleaşi semne încurajatoare ca în Finlanda. Acolo, şi în special în ultimele două ţâri, am fost contrariat să găsesc

guverne ce nu corespund procedurii democratice privind drepturile acestor popoare de a-şi exprima liber voinţa lor; guverne care după părerea mea nu corespund în sistemul lor de guvernare nici caracterului reprezentativ ce trebuie să-l aibă şi nici voinţei popoarelor lor. Dv. ştiţi deja din nota din 14 martie a. ambasadorului Harriman motivele pentru care Statele Unite consideră că situaţia politică în România trebuie să facă obiectul unei consultaţii între cele trei guverne aliate. În ceea ce priveşte Bulgaria, Dv. sunteţi de asemenea informat de preocuparea americană asupra propunerilor legii electorale şi a altor manifestări politice de acolo.

Eu sper, în mod sincer, că va veni curând vremea când voi putea acredita în mod formal reprezentanţii noştri diplomalici în acosté ţări. În acest scop, eu sunt gata în orice moment să desemnez reprezentantul meu care să se întâlnească cu cel sovietic şi cu cel britanic pentru a ne concerta asupra unei politici şi acţiuni mai efective în această regiune. Eu cred că aceasta ar fi o măsură constructivă pentru restaurarea relaţiilor din timp de pace cu ele, ca state independente\ gata să-şi asume responsabilităţi şi să împartă beneficiile pârtiei pârii lor la familia naţiunilor.

Îl voi informa pe Dl. Chureliill de acest mesaj adresat Dv”.

Acest mesaj atât de înţelept, ponderat, şi venind de la un adevărat democrat şi om de inimă, este respins de Sta lin la 9 iunie 1945. Problema se va relua la conferinţa de la Pot8 – dam.

Înainte de a vedea ce s-a întâmplat acolo cu privire la România, voi face câteva precizări asupra ce-or petrecute în ţară în acest răstimp.

După demiterea sa de către Vâşiuski, generalul Rădescu găseşte refugiu la misiunea diplomatică britanică.

Acest lucru pune în discuţia britanicilor şi a americanilor problema de principiu a exilului atât a regelui şi reginei Mame, cât şi a fruntaşilor politici. Toată lumea trăia sub teroare. Sesizat de această problemă, secretarul de stat Stettinius dă instrucţiuni curioase generalului Schuyler, considerând că chestiunea „azilului” este de resortul... întregii Comisii Aliate de Control şi că deci, înainte de a acorda azilul... trebuie să se discute cu generalul rus. Churchill, mai generos, informează pa ambasadorul american la Londra, Winant, la 25 aprilie 1945, că el a dat dispoziţii misiunii britanice la Bucureşti ca să dea la nevoie azil politic regelui şi reginei Mame (telegrama îi 2545).

Burton Beny raportează la Washington (4/2445) la 24 aprilie că, din cauza dezastrului economic şi a haosului şi terorii ce domneşte în ţară, „un grup”, care el crede că ar fi compus din oamenii ce au iniţiat şi executat actul de la 23 august 1944, se gândeşte să răstoarne guvernul Groza cu acordul tacit al regelui. El, Berry, consideră că ar fi o acţiune „inviting disaster”, ce ar duce la sinucidere şi nici nu vrea să audă de aşa ceva. Altfel, s-ar face el însuşi un „conspirator”.

Subsecreatrul de stat Grew îi răspunde la 21 iunie că-l aprobă întru totul şi îl autorizează să-i răspundă lui Muniu, dacă va reveni să-l vadă, că politica americană fată de România rămâne neschimbată. Aceasta era o aluzie la demersul făcut de însuşi Iuliu Maniu pe lângă llurton Berrv la 8 iunie. Bătrânul luptător, într-o lungă întrevedere, a spus reprezentantului american: „România nu mai este un stat suveran. Guvernul ei este compus numai din Quislingi ai Rusiei. Titel Petrescu e gata să părăsească guvernul şi să treacă în opoziţie”. Maniu l-a lăsat să înţeleagă că dacă clar putea obţine suportul anglo-americanilor, este gata să convingă pe rege să demită guvernul Groza şi să formeze un alt guvern cu toate partidele. El, Maniu, a întrebat care

ar fi reacţia guvernului american, dacă ruşii ar menţine totuşi, prin forţă, guvernul Groza demis de rege. „Eu” – spune llurton llerry – „l-am pus în gardă contra oricăror violenţe şi i-am spus că o precipitare de evenimente în România ar întârzia mai curând, decât ar grăbi, rezolvarea crizei de către cei trei aliaţi. Maniu mi-a răspuns că fără o asigurare formală şi categorică de suport a americanilor îl nu ea provoca în nicio împrejurare o situaţie care ar putea fi considerată ea o rebeliune contra autorităţilor ruseşti.11 La această importantă conferinţă a asistat, la cererea lui Maniu. şi generalul Schuyler.

Semnalez o telegramă a lui Grew către Burlon Berrv din 29 martie 1945, în care acesta spune:

„Noi. americanii, nu putem să ne luăm responsabilitatea de a sfătui pe Maniu sau oricare alt lider politic român asupra deciziilor ce ei singuri trebuie să le ia, atât în ceea ce priveşte poziţia lor de şefi, cât i viitorul organizaţiilor lor”.

Bănuiesc că aceste instruct u i au fost date lui Burton Berry în urma convorbirilor anterioare avute de el cu Maniu, în care ar fi discutat de eventuala demisie a şefului Partidului Naţional Ţărănesc şi eventuala dizolvare a partidelor politice. Voi reţine de asemeni că, pentru a sublinia nerecunoaşterea guvernului Groza, Departamentul de Stat nu a confirmat primirea scrisorrii lui Groza către preşedintele Roosevelt, dar Churchill a confirmat-o prin Le Rougetel.

O altă problemă care preocupa pe M.S. Regele şi pe fruntaşii opoziţiei în acest timp era agitaţia pentru reîntoarcerea în ţară a fostului rege Carol II. Ruşii au păstrat contactul cu Garol II şi direct prin ambasadorul lor, şi prin Gheorghe Tătărescu. Din procesele verbale („the minutes”) ale discuţiilor anglo-ruse la Moscova din octombrie 1944 vedem că problema regelui Carol II

preocupa serios pe Anihoiiy Eden, care la întrebat ne Molotov ce îi interesa pe ruşi şi ce intenţii au cu el, Molotov ruspunzându-i „cu regele Carol 11 ora interesant cât era război, acum nu mai interesează”. Ministrul de externe al Marii Britanii considera de datoria sa (fiindcă problema era serioasă) să informeze întregul cabinet britanic de cele spuse de Molotov. În documentul secret i\r. 155 din 17 octombrie 1944 Eden informează pe colegii săi că Molotov a adăugat că „în timpul războiului ruşii voiau să-l utilizeze pe Carol, fiindcă numele său putea fi utilizat să creeze dificultăţi şi teamă în cercurile româneşti care mai rezistau. Molotov a adăugat că nu e mulţumit de Iuliu Maniu în România, fiindcă el nu s-a declarat încă ¡favorabil armistiţiului ineheiat cu România”.

M.S. Regele Mihai era el însuşi serios preocupat de intenţiile tatălui său de a reveni în România. Faptul ni-l relatează Rurton Herry în raport uf său din 22 aprilie 1945, trimis la Washington după lunga sa vizită făcută fostului suveran.

„Regele mi-a spus că el este convins că Ana Pauker şi alţi membri mai radicali ai partidului comunist sunt porniţi să-l discrediteze şi piuă la urmă să-l elimine pe el. În ultima vreme ei au început o companie de zvonuri prin care se cere reîntoarcerea tatălui său. Bineînţeles, ei nu au ce face cu Carol. dar Carol poate fi mai uşor discreditat în ochii ţării şi deci poate fi mai uşor eliminai (detronai) dorit. el”.

Regele Carol II se găsea în exil în Brazilia la acea dată. Dar Departamentul de Stat era informat încă din 14 ianuarie de intenţiile lui Carol. Îl de a se întoarce în România. Arhiducele Olto de llabsburg a informat Departamentul de Stat că el a prezentat primului ministru Salazar la Lisabona o copie a unui „agrement” făcut la Ciudad de México între Carol şi ambasadorul sovietic

Umański, în care el promitea să fie flexibil în schimbul ajutorului sovietic de a se reîntoarce pe tron. Departamentul de Stat a considerat util a informa despre aceasta la 17 iunie pe însuşi preşedintele Trumân.

La 27 iunie 1945, reprezentantul american, dl. Mcibourne (telegrama A'r. ţi-2745) semnalează la Washington că fruntaşii politici ai opoziţiei din România sunt îngrijoraţi de faptul că fostul rege Carol II ar fi obţinuto viză pentru Franţa. Dl. Mcibourne adaugă că, dată fiind situaţia de criză din

România, a-or putea ca ruşii să vrea să înlocuiască pe regele Mihai prin tatăl său, un om compromis, care va fi instrument maleabil în distrugerea sentimentului monarhic, singurul punct de rezistenţă în aceste momente de criză.

După cum vedeţi, aceste zvonuri sunt puse în circulaţie Ia. momente de criză în România, pentru a se face presiune asupra: regelui şi-a fruntaşilor din opoziţie, ce nu puteau concepe revenirea lui. Garol U pe care l-au detronat. Dar şantajul continua. Aatlel, acesta la 9 octombrie 1947 cere o viză pentru Lisabona, iar subsecretarul de stat Lovett instruieşte legaţia americană să continue a supraveghea mişcările fostului rege (fostul rege se însurase în luna iulie 1947 cnMagda Lnpescu – „Duduia"). În urma unor informaţii serioase asupra unor contacte comuniste cu fostul rege Carol, Foreign Office dă instrucţiuni ambasadei britanice din Lisabona să ceară lui Salazar să ia toate măsurile pentru a împiedica plecarea acestuia din Portugalia. Informaţia preciza că „Duduia" şi Urdăreanu, fostul său mareşal al palatului, insistă asupra acestei reîntoarceri.

Şantajul comuniştilor cu regele Carol s-a accentuat după decizia regelui Mihai luată la 20 august 1945 de a cere demisia guvernului Groza, demisie refuzată şi de

acesta şi de ruşi. Seriozitatea eventualei reîntoarceri a lui Garol este sublimată de energica intervenţie a secretarului de stat Byrnes, făcută la 27 august 1945, când el personal a cerut ambasadei portugheze din Washington oficial să retragă viza portugheză lui Carol, care urma să se îmbarce la R'io de Janeiro pe vaporul „Serpo Pinto" la 28 august împreună eu Magda Lupescu şi cu Urdăreanu. Asupra acestei probleme britanicii erau de acord eu americanii. Carol trebuia cu orice preţ împiedicat să revină în România. La 1 septembrie, din nou Byrnes telegrafiază ambasadorului american la Rio de Janeiro, Berle, să informeze pe Urdăreanu că Statele Unite, în consultaţia cu britanicii, francezii şi portughezii, consideră sosirea lui Carol în Europă inoportună (telegrama 8 – 2045).

Bineînţeles, în ţară, Gheorghe Tătărescu susţinea revenirea lui Carol, iar Ana Pauker şi Gheorghiu-Dej aruncau spre Palat şi opoziţie aceeaşi perfidă ameninţare. Şi regele, şi conducătorii, şi ţara continuă agonia începută la 6 martie prin numirea guvernului Groza.

Cum şantajul lui Carol continua în România şi cum acesta persista în intenţiile lui de a reveni în Europa, Burton Berry, prin telegrama Nr. 12 – 1043 din 10 noiembrie, cere Departamentului de Stat să facă totul ca să susţină iniţiativa britanică de a-l ţine departe de Europa pe Carol, „fiindcă acesta constituie o ameninţare în plus contra instituţiilor democratice româneşti 4. De altfel, intervenţiile anglo americane ou dus la notificarea guvernului francez făcută lui Carol, că vizita sa ste considerată „inoportună 4. Pentru a se exercita mai multă presiune asupra regelui Mihai, care în aceste împrejurări şi perioadă a dat dovadă atât de patriotism cât şi de înţelepciune prin poziţia sa fermă faţă de ruşi, Tătărescu, Ana Pauker, Gheorghiu-Dej au început să agile problema unui „Consiliu de Regenţă44, dar generalul rus Susaîkov a

început chiar „consultaţii44 în acest sens cu unii politicieni.

CAPITOL l'I. 15

ROMÂNIA DUPĂ CONFERINŢA I) E LA POTSDAM

S-a crezul şi se mai crede că Împărţirea Europei şi delimitarea intereselor globale ruso-americane s-ar fi făcut la Yalta, în ceea ce priveşte pierderea Europei de răsărit, aşa cum am arătat, ea a fost anterioară Conferinţei de la Yalta, care s-a ţinut între 4 – 11 februarie 1915. La Yalta s-a discutat chestiunea Poloniei şi a Germaniei şi putem spune că s-a finalizat sacrificarea Poloniei şi s-a trasat drumul împărţirii Germaniei.

Despre România nu s-a discutat nimic. Partajul mondial de care se vorbeşte reiese din concesiile extraordinare făcute de Roosevelt (cu semnătura lui Churchill) lui Stalin prin Extremul Orient, ca VRES să intre în război contra Japoniei. Un război care pentru el a durat şase zile şi i-a adus controlul Asiei. În ceea ce priveşte Europa de răsărit, la Yalta s-a semnat o... Declaraţie asupra Europei eliberate", care, dacă ar fi fost luată în serios, respectată şi aplicată, putea fi un pas pozitiv pentru o adevărată pace în Europa. Dar „Declaraţia" nu era decât un document de vitrină, o perdea de fumţ care permitea orice interpretare, orice abuz, orice crimă. Era un act de demagogie, retorică, un act pentru consumul american intern. „Cei trei şefi de guvern" – începe Declaraţia – „se angajează să se consulte în perioada de instabilitate în Europa eliberată, ajutând popoarele foste satelite ale Axei să-şi rezolve problemele prin mijloace democratice. Să formeze guverne interimare, până la alegeri libere, pe o bază largă democratică, aşa încât ulterior prin alegeri libere aceste popoare să fie în măsură să-şi aleagă singure şi libere instituţiile democratice, după propria lor voinţă".

Sună frumos, sublim şi mai ales generos şi

democratic. Declaraţia mai are un paragraf, de care ruşii, ce aveau „primul şi ultimul cuvânt în România”, au ştiut să se servească de minune:

„Stabilirea ordinii în Europa şi reconstruirea economiilor naţionale trebuie su de împlinite prin procedee care să permită popoarelor reliberate şi distrugă până şi ultimul vestigiu de nazism sau fascism ete”.

Cum nici nazismul şi nici fascismul nu au fost definite, epitetul a fost aplicat tuturor românilor cu adevărat democraţi şi trataţi în consecinţă. Americanii interpretau Declaraţia în sensul ei natural şi cinstit, ruşii aveau interpretarea lor proprie. Vişinski a aplicat-o la G martie 1945, când, substituindu-se regelui României şi cu ameninţarea tancurilor sovietice, a impus guvernul său. guvernul Groza, României ocupate.

Conferinţa de la Potsdam a avut loc între 17 iulie şi 2 august 1945. Ea se ţinea între cei trei mari: Churchill-Truman-Stalin, ier apoi, după înfrângerea lui Cburebill la alegerile din Marea Britanie, Clement Atllee, devenit prim-ministru, l-a înlocuit. Delegaţia americană a venit la conferinţă pregătită să ridice chestiunea violării, în Balcani, de către sovietici a Declaraţiei de la Y alta. În acest sens preşedintele Truman a cerut ca această chestiune să figureze pe ordinea de zi. Când problema a fost ridicată, Stalin personal s-a opus ca ea să fie discutată şi ea a fost aminală. Când – în Bărşit – a fost din nou reluată de miniştrii de externe, ea a dat loc la discuţii vii şi prelungite. Byrnes susţinea că Declaraţia de la Yalta nu a fost respectată şi cerea o acţiune comună, a celor trei pentru „reorganizarea” guvernelor din Bulgaria şi din România prin participarea tuturor partidelor democratice. Aceasta va fi un preludiu la recunoaşterea acestor guverne şi la încheierea 1 ratat clor de pace. Statele Unite cereau cooperarea celor trei mari pentru a efectua în Bulgaria şi

România alegeri libere, supravegheate şi controlate de cei trei. „Molotov a cerut mai întâi – şi pur şi simplu – recunoaşterea diplomatică a celor două guverne în chestiune şi numai după aceea alegeri. În plus, el a adăugat că «Uniunea Sovietică nu ponte accepta niciun fel de control sau supraveghere a alegerilor»”.

Anthony Eden la rândul său declara că din punct de vedere constituţional Anglia nu poate recunoaşte guvernul Groza şi pe cel bulgar înainte de încheierea tratatelor de pace. ((în toate acestea Anglia l-a recunoscut, şi încă repede, şi nu numai înainte de semnarea tratatelor de pace. dar chiar înaintea alegerilor.). „Problema constituţională” fusese repede revizuită şi abandonată. În cursul Conferinţei, în cadrul unui dineu intim dintre Stalin şi Churchill, acesta i s-a plâns premierului britani «de atitudinea şi de protestul americanilor privind România. Ei îi reproşa că acordul lor din octombrie 1944 nu era respectat în România, cu toate că el îl respecta în Grecia. Churchill i-a răspuns… că nu cunoaşte protestul american. Până la urmă, în ceea ce priveşte România, conferinţa a hotărât reorganizarea Comisiei Aliate de Control (AGC) de la Balureşti, de care se plângea mereu generalul Schuyler, şi consultări în vederea crizei din România. În paragraful IX şi X ce priveau România se preciza pentru cei trei mari:

Că era de dorit să se încheie cât mai urgent tratate de pace, în care, scop se dădea mandat Consiliului Miniştrilor de Externe să le pregătească şi să le inciheie.

„Cele trei guverne acceptă să examineze fir. are în mod separat într-un viitor apropiat, în lumina situaţiei existente hi România stabilirea de relaţii diplomatice cu aceste ţări (şi România) şi aceasta, pe cât posibil, înainte de încheierea tratatelor de pace cu ele”. Cu toate că Statele Unite aveau bomba atomică şi preşedintele Truman a amina! intenţionat conferinţa ca să poată anunţa vestea

lui Stalin, în speranţa că îl va impresiona, acesta a triumfat şi la Polsdam, ca şi la Yalta. De altfel, Stalin era la curent cu toate secretele bombei atomice şi ştia despre ea mai mult chiar decât preşedintele american. El avea informaţii directe de la sursă: savanţii englezi şi americani ce lucrau la bombă, Fuchs, May etc. Imediat după Potsdam, Uniunea Sovietică recunoaşte diplomatic guvernul Oroza. După conferinţă, Byms conclude în mod just:

„Eforturile făcute de noi în ceea ce priveşte Europa de răsărit au fost mai puţin fericite decât le speram” (pagina 177, Speaking Fran Hij).

Istoricul Lisle A. Rose scrie şi el că atât Truman, cât şi Byroes au fost „moi” la Potsdam, că au marcat voit o distanţă faţă de englezi, că au acceptat pe loc intrarea României şi Bulgariei în ’Naţiunile Unite, cu toate guvernele lor „nereprezentative”, că nu au insistat deloc asupra „controlului alegerilor” propuse şi că Byrnes a avut grijă să marcheze că ei «unt cu totul opuşi asumării unui rol activ şi important în răsăritul Europei. Aceste impresii şi reproşuri – foarte întemeiate – le vom vedea mai departe în tot comportamentul lui Byrnes faţă de România.

Voi „sublinia din nou atitudinea echivocă a secretarului de stat Byrnes în această chestiune, ca şi a guvernului britanic, spre deosebire de atitudinea demnă şi plină de curaj, şi suflet a lui Bonton Berrv de la Bucureşti.

La întoarcerea sa de la Potsdam, Jiânmy Byrnes a Împărtăşit fostului ambasador Davies intenţiile sale faţă de România şi Bulgaria.

„După ce el a lăcut compromisuri cu Moscova în ceea ce priveşte Polonia, Finlanda şi Ungaria, el va încerca să facă acelaşi lucru în Bulgaria şi România”.

Şi veţi vedea că, împotriva preşedintelui Truman, a Departamentului de Stat, a Congresului şi a poporului american, Jimmy Byrnes, colaboratorul şi intimul prieten al

lui Roosevell, s-a ţinut de cuvânt: a făcut un compromis cu Moscova, vânzând definitiv ruşilor şi România şi Bulgaria.

La 9 august 1945, preşedintele Truman raporta naţiunii americane asupra Conferinţei de la Potsdam. În ceea ce priveşte România – mă repet – el declara în faţa întregului popor al Statelor Unite şi în lumea întreagă;

„La Yalta cele trei guverne au decis să asume o responsabilitate comună la instalarea unor regimuri de larga concentrare democratică în toate ţările satelite. Această rezoluţie a fost confirmată la Potsdam pentru România, Ungaria şi Bulgaria. Aceste ţări nu vor cădea deci niciodată în zona de influenţă a nici unei puteri”.

Cu toată cenzura rusă din ţară, cu toată lipsa de informaţii, acest strigăt al libertăţii s-a auzit şi în România şi el a declanşat imediat o temerară şi patriotică acţiune a regelui şi opoziţiei româneşti.

ACTUL DE LA 20 AUGUST 1946

La 20 august 1945, printr-un act de curaj, de înaltă ţinută, regele României cere demisia lui Petru Groza omul Uniunii Sovietice. El adresează în acest scop o scrisoare similară celor trei şefi ai Comisiei Aliate de Control din România cu următorul cuprins:

„Ţinând seama de protocolul Conferinţei de la Berlin (Potsdam), prin care se precizează că recunoaşterea diplomatici a guvernului român constituie o condiţiune o reala bilă pentru ca România să poată încheia tratatele de pace cu cei trei aliaţi şi că astfel România poate obţine sprijinul acestor mari puteri pentru a fi admisă la Naţiunile Unite şi ţinând seama de poziţia luată de Statele Unite şi de Marea Britanie faţă de guvernul roman în compoziţia sa actuală, am considerat că este de datoria mea ea monarh constituţional să mă consult, în conformitate cu procedura constituţională, aşa cum este ca consacrată de tradiţia acestei ţări, cu fruntaşii politici în ceea ce priveşte această

situaţie.

Majoritatea acestor conducători s-au pronunţat în favoarea unui guvern de largă reprezentare democratică şi naţională, care să permită recunoaştere» sa de principalele puieri aliate şi ea atare să permită încheierea tratatelor de pace şi admiterea României la Naţiunile Unite. În consecinţă m-am simţit obligat să cer primului ministru să-mi uşureze această sarcină pentru o soluţie corespunzătoare şi să-mi prezinte demisia prezentului guvern. Formarea unui guvern larg reprezentativ nu a fost posibilă, fiindcă primul ministru nu a dat urmare cererii mele.

În aceste condiţii m-am simţii obligat să; ep guvernelor Uniunii Sovietice, al Statelor Unite şi al Marii Britanii ca, în conformitate cu decizia luată de cei trei la Conferinţa din Crimoea şi a exercitării în comun a responsabilităţii asumate de ei, să aibă bunăvoinţă să ne dea asistenţa lor în vederea formării unui guvern român care, conform Protocolului de la Berlin, să poată fi recunoscut de cei trei mari aliaţi, punând astfel România în poziţia de a încheia tratatele de pace şi a fi admisă la Naţiunile Unite.

Mi hal I.R”.

Urmarea este o luptă pe viaţă şi pe moarte între guvern şi opoziţie. De trei ori Groza refuză să demisioneze. Trei note de sesizarea Comisiei Aliate de (ionirol sunt respinse de către ruşi. Alte trei demersuri făcute direct de Departamentul de Stat sunt respinse de Molotov. Speranţa ca România să-şi găsească un guvern al său, nu al puterii ocupante, începe să se clatine. Perspectiva includerii tralalului «le oaoe şi plecare armatei roşii (de încă lâUO.000 de soldaţi la acea dată) din ţară se îndepărtează Lot mai mult. Cum aţi văzut, ameninţările contra regelui şi a fruntaşilor poliţiei se fac tot mai dese, tot mai puternice.

Cu toate că era în rebeli una constituţională, în adevărata stare de uzurpare de putere, guvernul Groza recunoscut acum şi diplomatic de ruşi, continua a guverna, chiar dacă regele refuza să semneze decretele prezentate. Pe de alţii parte, autorităţile ruseşti invitau pe rege la manifestările lor de celebrarea „victoriilor" armatelor roşii în România, la decernarea de decoraţii genera-Iilor din serviciul lor, cereau decorarea de către rege a oamenilor lor, toate acestea punând pe suveran într-o dramatică poziţie.

După actul de la 20 august 1945. pe care eu îl admir, respect şi aprob (faţă de actul de la 23 august 1944), Jimmy Byrnes trimite instrucţiuni lui lâurton Berry, cel puţin curioase, dacă nu chiar revoltătoare. Prin telegrama Nr. 8/2545 din 25 august el îi atrage atenţia că:

„Contact witli Rumanian poliiical leaders should Le avoided at present time". Adică să evite să vadă pe fruntaşii politici români (atunci cum putea fi el informat şi să-şi facă datoria la Bucureşti?) şi adaugă: „eu nu cred că trebuie dat niciun sfat şi nicio asigurare regelui în ceea ce priveşte actuala sa poziţie dificilă faţă de guvernul Ciroza şi de autorităţile sovietice sau privind evenimente ce ar putea să se ivească cu privire la viitorul sau poziţia sa personală".

Nu numai că voia să taie opoziţia română de orice contact cu misiunea diplomatică americane, dar voia să-l izoleze pe rege, lăsându-l fără niciun sfat şi, mai ales, fără un cuvânt de încurajare din partea americană că va rămâne pe tron ori în viaţă.

La aceasta, Burton Berry răspunde la 31 august 1945 (telegrama 8/3145) printr-un lung memoriu în care susţine cu tărie:

„Dacă România mai poate fi scăpată de un regim comunist impus în mod fraudulos, este esenţial ca cei trei aliaţi să acţioneze repede asupra cererii regelui Mihai. Noi

trebuie să acţionăm repede – nu ca în trecut – sau să plătim pentru greşelile noastre. Plata în România ar fi o dezastruoasă subminare a întregii noastre poziţii morale în această ţară.11

Memoriul ar trebui citat în întregime, dar spaţiul nu-mi permite acest lucru, cu atât mai mult cu cât am o altă telegramă pe care trebuie să o citez. Cum am scris mai sus, poziţia englezilor a fost în tot acest timp moale, dubioasă, echivocă. Faptul l-a indignat pe Burton Berry, care în telegrama sa din 13 decembrie 1945 cu Nr. 12/1345. se ridică contra atitudinii de la Foreign Office şi în special a secretarului ei permanent Sargent, care critica pe Iuliu Maniu şi cerea recunoaşterea guvernului Groza.

There are some indications that the British Govemmen* is în a mood to consider changing its past firm policy on the Roumanian situation. Perhaps that policy is determined by much larger interests than the British position in Roumania. If bo, the matter is one upon which this Mission has no right to pass judgments. It does, however, feel an obligation to point out that the British Government's zeal for a solution seems to be warping its view of facts that must be available. For example the discouraging perspective with which the Fonoff (Foreign Office] views the position of the political opposition in Roumania does not conform to facts.

The Liberal Party streght in the country is probably not great but there is a great deal of vigor in its leadership. Mr. Bratianu has often said that when Mr. Vyshmski installed the Groza government that he took from the hands of the Roumanian political leaders the possibility of finding any real solution of the Roumanian crisis. We cannot quarrel with this analysis.

În spite of a constant effort by the Communists to split and weaken the Socialist Party, it is a fact that it has

roots în Roumanian victory [history?] and that it has shown considerable gains of popularity in the past year.

Wallier the British, or we, like Mr. Maniu’s dilatory and often negative maneuvering, it is a fact that he remais the unquestioned symbol of Roumanian democracy and in a free election his parly will certainly win the largest hlock of votes. Moreover, from my observations I cannot concur with the British that Mr. Maniu is useless in the Roumanian political scene or that he has only „yos men” in his entourage. When I last saw him, on neoember 6, he appeared vigorous and alert. With his party newspapers suppressed, and without the right to hold public meetings, he has done a first rate job în maintaining party discipline, and this în spite of continued Communist endeavors to entice away some of licutenents and divide his strength. He, Mihalache and others around him agree that the fundamental question for Roumania is the continued independence and integrity of the country.

Repeated to London as 11G and to Moscow as 287.

BERRY

„Sunt oarecare indicaţii că guvernul britanic este gata să considere o schimbare a politicii sale trecute de fermitate în ceea ce priveşte situaţia din România. Se poate ca aceastfi nouă politică să fie determinată de interese mai largi decât poziţia Marii Britanii în România. Dacă este aşa, minunina noastră de aici de la Bucureşti nu are dreptul să o judece. Mă simt totuşi obligat să subliniez că zelul guvernului britanic pentru o soluţie facili denaturează faptă a ce trebuie cunoscute. Astfel, opinia şi perspectiva ce Foreign Office le au asupra realităţilor politice şi a partidelor de opoziţie din România nu corespunde faptelor. Partidul Naţional Liberal nu o fi prea mare în ţară, dar are o conducere tare, viguroasă. Domnul Brătianu spune adeseori că atunci când domnul Vişinski a

instalat guvernul Groza a luat din mâinile conducătorilor politici români posibilitatea de a găsi vreo soluţie reală pentru criza românească. Noi nu putem pune în discuţie această analiză.

În pofida încercărilor constante ale comuniştilor de a scinda şi slăbi Partidul Socialist, este un fapt că acesta are rădăcini puternice şi a câştigat mare popularitate în ultimul an.

Dacă nouă sau britanicilor ne place sau nu tactica „delatorie şi negativă" a lui Iuliu Maniu, este un fapt că el rămâne simbolul indiscutabil al democraţiei româneşti şi în alegeri libere partidul său va avea cel mai mare număr de voturi. Mai departe, din cele observate de mine, nu pot fi de acord cu tristanicii că Maniu nu are nicio utilitate pe scena politică românească şi că în jurul lui nu are decât oameni care ascultă orbeşte. Când l-am văzut ultima dată, la 6 decembrie, el mi-a apărut viguros şi vioi. El, Mihalache şi ceilalţi din anturajul lor, toţi sunt de părere că chestiunea fundamentală pentru România este neîntrerupta neatârnare şi integritatea ţării".

Ce splendidă ţinută la acest om, care s-a bătut zi de zi, pas cu pas, un an şi jumătate, alături şi pentru poporul român şi valorile fundamentale democratice ale ţării salel cu câteva zile mai înainte, după ce Jimmy Byrnes refuzase cererea de azil înaintată de Iuliu Maniu pentru fruntaşul partidului său, Ilie Lazăr, care era împreună cu fiica sa sub ameninţarea hoardelor comuniste, Burton Berry cerea totuşi guvernului american:

„Eu sunt absolut ferm convins că, dacă Statele Unite vor să respecte obligaţiile ce şi le-a asumat la Yalta şi Potsdam, trebuie să o facă «bringing pressure», presind şi ca hotărâre faţă de guvernul sovietic, iar în acelaşi timp să păstreze o atitudine absolut inflexibilă în ceea ce priveşte situaţia din România".

Int, i-o altă telegramă, şi: fi.il misiunii diplomatice americane la 1300111*0511 se ridica din nou împotriva politicii de abandonare preconizată personal de subsecretarul de stat Orme Sargent, care – telegrafiază el – ” nu ne-ar aduce decât dispreţul majorităţii poporului român, faţă de abandonarea principiilor pe care le-am enunţat la Val la şi pe care ne-am sprijinit până acum.’1

Ţara se lupta între viaţă şi moarte, între disperare şi speranţă.

CAPITOLUL 16

POLITICA STATELOR UNITE FAŢĂ DE ROMÂNIA DUPĂ YALTA

La numai o lună după moartea lui Roosevelt, Departamentul de Stat propune într-un raport al subsecretarului de stat Grew ca cererea de împrumut de şase miliarde de dolari a Uniunii Sovietice să fie tergiversată pentru a forţa pe ruşi „să coopereze în câteva probleme politice în Europa şi în special în Roumânia”.

„Grew suggested to go slowly on Russian Ioan, in order to use this request to bargain with Moscow to obtain Russian cooperation in some of our European political problems, particularly în Roumania” (vezi Admiral Leahy, I le-aş There, pagina 336).

Preşedintele Truman, luând „ad litteram” Declaraţia de la Yalta asupra Europei eliberate, cerea guverne democratice în România şi Bulgaria şi alegeri absolut libere. El nu ştia despre sau nu aproba „aranjamentele” lui Churchill cu Stalin asupra zonelor de influenţă în Balcani. O nouă conferinţă a celor „trei mari” era proiectată în vara anului 1945, după capitularea necondiţionată a Germaniei. Ea a avut le>e la Potsdam începând din 17 iulie 1945.

Cum Statele Unite considerau oficial că ruşii au violat acordurile de la Yalta asupra Europei eliberate, în ceea ce priveşte România, preşedintele Truman a cerut să i

se pregătească acest dosar pentru Conferinţa de la Pot sdam şi ca problema să fie inclusă în agenda propusă de americani pentru ordinea de zi a conferinţei. Şeful de stat major al Casei Albe, amiralul Lonhy, ne dă în memoriile sale la pagina 391 documentul pregătit de Statele Unite pentru această mare conferinţă:

VII.RO MANIA, BULGARIA, HUNGARY

At Yalta the Picmier of the USSR, the Prime Minister of Great Britain, and the President of the United States agreed în a „Declaration on Liberated Europe” to ooordi

13 – Agonia Romftnlel rate, during the temporary period of instability în liberated Europe, the policies of their three governments în assisting the liberated peoples to solve, by democratic means, their pressing political and economic problems, and freely to choose the form of government under which they would live.

The three governments agreed to jointly assist the people in any European liberated state or former Axis satellite state:

to establish conditions of internal peace to carry out emergency measures of relief to form interim governmental authorities representative of all democratic elements to facilitate the holding of free elections of governments responsive to the will of the people

The agreements contained in this „Declaration on Liberated Europe” had not been observând în Houmania, Bulgaria, and Hungary, where the conditions appeared to be in exact acord with anticipations that produced the Declaration. The President therefore desired:

That the promised three-party consultations be entered upon at orice.

That all restrictions upon the free entry of Allied – officials into the liberated territories be imediately withdrawn.

That stops be taken at orice by the three Allied Governments to assist the people of liberated territories and former Axis satellites to conduct free elections (supervised by numerically equal agencies of the three great powers), to choose the form of government under which they wished to live.

Upon the establishment of such governments chosen by democratic processes în free and unrestricted elections, tin United States was prepared to grant to them formal recognition as sovereign states.

Pe scurt, Statele Unite, constatind violarea acestor angajamente luate la Yalta prin instaurarea guvernului comunist Groza şi a tiranici sovietice, cere constituirea imediată a comisiei celor trei mari puteri prin miniştrii lor de externe pentru consultări asupra situaţiei din România. Bulgaria şi Ungaria. Memoriul pregătit de Statele Unite cerea la punctul 3 să se ia urgent măsuri pentru alegeri libere (şi prevedea modul lor de control) şi apoi constituirea de guverne democratice reprezentative. „Numai în aceste condiţiuni erau dispuse Statele Unite să le recunoască coi slute suverane”.

După cum vedeţi, era un nou limbaj, ţinut de un nou preşedinte. Discuţii vii între Byrnes şi Molotov, care se opunea „oricărui control al alegerilor” şi presiuni ruseşti pentru recunoaşterea guvernelor comuniste de la Bucureşti, Sofia şi Budapesta, în vederea încheierii tratatelor de pace. „Preşedintele Statelor Unite” – ne redă şeful Casei Albe, amiralul Leahy, care ora prezent – „a spus-o clar şi răspicat că Statele Unite nu au intenţia de a recunoaşte aceste ţări până când ele nu vor avea guverne libere, alese de ele singure şi fără nicio presiune venită din afara graniţelor lor (paginile 405 – 406)”. La pagina 416, amiralul Leahy adaugă că la a opta şedinţă plenară din 22 iulie, Stalin personal a făcut un efort „considerabil” pentru

recunoaşterea guvernelor comuniste în discuţie. Preşedintele Truman a răspuns scurt şi categoric că Statele Unite vor face această recunoaştere atunci când „vom fi satisfăcuţi asupra cerinţei cu aceste guverne sunt rezultatul dorinţei popoarelor respective şi nicidecum înainte de a fi satisfăcuţi”. În faţa acestui total impas se decide ca problema să fie trimisă spre studiere celor trei miniştri de externe. Preşedintele Truman – conchide amiralul – a înfruntat pe Stalin cu demnitate şi o ţinută de care „orice american trebuie să fie mândru”. El a refuzat să acorde recunoaşterea din partea Statelor Unite a regimurilor-marionetă instaurate de Moscova în România, Bulgaria şi Ungaria. Voi sublinia că meritul acestor nerecunoaşteri trebuie acordat şi fruntaşilor români, care au protestat contra tiraniei, precum şi colaborării între reprezentanţii Statelor Unite şi opoziţia din România, după cum vom vedea.

Conferinţa de la Potsdam se termină, ¿reşedinţele Truman se reîntoarce la Washington, iar la 9 august 1945 el se adresează poporului american spre a-i raporta asupra acestei conferinţe de la Potsdam. Iată pasajul care ne interesează, aşa cum figurează el în The Departament of State Bulletin, vol. XIII, din 12 August 1945, paginile 211 – 212:

At Yalta it was agreed, you will recall, that the three governments would assume a common responsability în helping to reestabilish in the liberated and satellite nations of Europe governments broadly representative of democratic elements in the population. That responsability still stands.

We all recognise it as joint responsability of the three governments.

It was reaffirmed in the Berlin declarations on Roumania, Bulgarin, and Hungary. These nations are not to

be spheres of influence of anyone power. They now are governed by Allied Control Commissions composed of representatives of the three governments which met Yalta and Berlin. These Control Commissions, it is true, have not been functioning completely to our satisfaction; hut improved procedures were agreed upon at Berlin...

The American Delegation was much disturbed over the inability of the representatives of a free press to get information out of the former satellite nations. The three governments agreed at Berlin that the Allied press would enjoy full freedom from now on to report to the world upon all developments în Roumania, Bulgaria, Hungary and Finland.

Voi reda în ini regime traducerea în româneşte a acestui capital document:

„Va reamintiţi cu la Yalta s-a doeis ca cele trei mari guverne să asume o responsabilitate colectivă în a ajuta instaurarea în ţările liberate şi cele satelite ale Axei guverne cu o largă bază de reprezentare democratică a populaţiei. Această responsabili late luată la Yalta rămâne în picioare. Noi toţi o recunoaştem ca o responsabilitate comună a celor trei guverne ale noastre. Această responsabilitate a fost reafirmată la Potsdam, în ceea ce priveşte România, Bulgaria şi Ungaria. A asie ţări nu vor fi sfere de influenţă ale nici unei puteri. Ele sunt astăzi guvernate de Comisiile Aliate de Control, compuse din reprezentanţi ai celor trei guverne ce s-au întrunit la Yalla şi la Potsdam. Aceste comisii de control, este adevărat, nu au funcţionat spre întreaga noastră satisfacţie, dar noi no-ara înţeles la Potsdam să ameliorăm funcţionarea lor. Delegaţia americană a fost profund îngrijorată de imposibilitatea Dresei libere de a avea informaţii din aceste ţări. Cele trei guverne au decis la Potsdam că presa aliată se va bucura de întreaga şi absoluta libertate de a

raporta asupra evenimentelor din România, Bulgaria, Ungaria şi Finlanda”.

Cum cenzura rusească din România a Anei Pauker nu permitea nici măcar reproducerea acestei declaraţii a preşedintelui Statelor Unite, s-au luat măsuri speciale ca ea să fii o difuzată prin radio în repetate şi speciale emisiuni pentru aceste ţări (Teri directivele săptămânale ale secţiei de propagandă din 10 angobt 1945, Washington National Archives).

Urmarea directă a Conferinţei de la Potsdam pentru România a fost încercarea de demitere a guvernului Groza de către rege ţi apoi „greva constituţională” a suveranului de a semna decretele comuniste. Din acest moment guvernul Groza era, din punct de vedere juridic, ilegal, neconstituţional ţi deci nu se puteau negocia ţi semna tratatele de pace cu el. La 20 august 1945, regele printr-un act curajos şi meritoriu B-a adresat în scris celor trei mari puteri, cerând să-l sfătuiască şi ajute să rezolve criza din România, conform Declaraţiilor de la Yalta şi Potsdam.

DE LA CE. NFEULNŢA DE LA POTSDAM LA CEA DE LA LONBOA

În tot acest interval de timp, ruşii, în incertitudinea situaţiei, concepuseră un sistem diabolic de exploatare la sânge a României, constituind şi semnând acorduri de Sovromuri cu guvernul Groza, sprijinit de ei. Ei voiau să pună orice alt guvern eventual în faţa unor fapte Împlinite, asupra cărora nu se mai putea reveni. Pe de altă parte, prin aceste procedee ruşii voiau să reducă substanţial standardul de viaţă al poporului român, ca să-l apropie de cel sovietic în perspectiva întinderii imperiului sovietic.

La Bucureşti, generalul american Schuyler presa Comisia Aliată de Control să aducă modificări care să permită efectiva funcţionare a celor trei, nu numai a părţii ruseşti. Eforturile sale erau zadarnice. La Palat, generalul

Susaikov cerea regehri să retragi „scrisoarea” adresată celor trei, să decoreze mereu generali ruşi şi români înfeudaţi, să asiste la manifestări ruso-române (comuniste). El ameninţa pe colaboratorii regelui cu „arestarea”, printre aceştia şi ps Savel Rădulescu, un distins şi cinstit colaborator al lui Titulescu, autorul real al „scrisorii” adresate celor trei pentru respectarea Conferinţei de la Yalta.

Titel Petrescu, şeful Partidului Socialist, care intrase în guvernul Groza, demisionează la 24 august 1945 şi se alătură, convins, lui Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu. Sub ameninţarea – tot mai pronunţată a comuniştilor şi ruşilor, consilierul particular al regelui, Savel Rădulescu, se informează la 23 august pe lângă generalul Schuyler, dacă – În caz de nevoie – Regele şi Regina Mamă pot primi azil politic la misiunea diplomatică americană. Acesta îi răspunde că da, dar numai „temporar”, până la supunerea problemei Comisiei Aliate de Control, deci şi a... ruşilor. Frumoasă perspectivă de salvare!...

Pe de altă parte, Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu adresau zilnic memorii celor două misiuni (la drept vorbind celei americane, fiindcă ei cam înţeleseseră... că britanicii ... au mai mult interes în Grecia, decât în România... şi-i interesează mai mult Mediterana decât Marea Neagră, rezervată ruşilor).

În această stare de tensiune, de criză constituţională, de criză de conştiinţe, de suspiciune reciprocă şi de lipsă de încredere, România se apropie de luna septembrie, de conferinţa celor trei miniştri de externe programată. Se spera ca „scrisoarea” regelui să fie discutată şi să i se găsească soluţia aşteptată. Conferinţa se deschide la 11 septembrie, pe agendă figurând chestiunea tratatului de pace cu Italia. Cu toate că Statele Unite între timp făcuseră să explodez «; două bombe atomice, ruşii Bunt de

o agresivitate şi obrăznicie nemaipomenite. Jimmy Byrnes asigură, în memoriile sale, la pagina 185 că delegaţia sa era serios preocupată de „expansiunea sovietică, despre care au probe categorice”. Era o constatare tardivă a ministrului de externe american şi o dovadă că el nu cunoştea istoria Rusiei şi nici nu auzise de cele 12 ocupaţii ruse în România. Molotov îi serveşte, alături de un pahar de vodcă, câteva eşantioane din apetitul lor: cere în Dolitania, Dardanelele, Tangerul din faţa Gibraltarului, Königsbergul, control comun asupra bazinului Ruhrului şi alte colonii în „trustship” [custodie]. Jimmy Byrnes începe şi el să se dumirească că Rusia nu era preocupată într-adevăr prea mult de securitate, de apărarea împotriva vreunui atac al României, de exemplu, ci de o reală expansiune. Totuşi nu ia poziţie sau în tot cazul nu una serioasă, în schimb, ministrul de externe englez, Ernest Bevin, continulnd politica lui Churchill, recunoaşte o dată mai mult (asigurând pe Molotov) că Marea Britanie înţelege „interesele sovietice în Europa de răsărit”, dar nu în Mediterana. El a spus că Marea Britanie „a susţinut aceste interese în Balcani”, confirmdind astfel perpetuarea zonelor de influenţă oferite de Churchill. Într-o discuţie particulară între patru ochi Molotov discuta cu Bevin chestiunea recunoaşterii guvernului. Groza. Molotovdeclara că scopul lor este de a avea „guverne, prietene”. În România. Byrnes cerc găsirea unei soluţii de compromis, ca în Polonia (vândută şi ea ruşilor) pentru a ieşi din impas. O simplă cârpeală guvernului pentru a salva obrazul şi rezolva criza. „Dată fiind maniera în oare guvernul Groza a fost constituit şi măsurile pe care le-a luat până acum, orice alegeri organizate de el vor fi suspecte în ochii poporului american”, îi spune Byrnes lui Molotov (pagina 197 din memorii). „Reprezentanţii noştri la Bucureşti”, adaugă el la Dagina următoare, „aveau

impresia că o majoritate zdrobitoare era contra guvernului Groza. Cu toate acestea eu nu am discutat acest aspect cu Molotov, încercând să găsesc mai curând o formulă care să ne permită să rezolvăm divergenţele noastre”. Cum vom vedea, Byrnes;< găsit-o la Moscova la 24 decembrie. I-a furnizat-o Stalin şi el s-a grăbit să o accepte. Cu inconştienţă – sau cinism? – secretarul american adaugă că „ruşii aveau intenţia de a domina Europa” (pagina 198) şi în loc să încerce să li se opună la aceasta, întărind poziţia ţărilor din Europa de răsărit pentru a nu întări mina ruşilor în marşul lor de dominare a Europei şi a planetei, el livrează, conştient şi culpabil, una câte una aceste ţări inamicului mortal de mâine al propriei patrii. Cită uşurinţă, cită inconştienţă I Pentru a ilustra această dorinţă de abandonare a României şi Europei răsăritene ruşilor, Byrnes, la întoarcerea sa la Washington, ţine la New York în 31 octombrie 1945, un discurs, în care declară textual: „Statele Unite înţeleg perfect nevoia Uniunii Sovietice de a avea ca vecini guverne prietene”.

Cum Be conciliază această politică în capul fostului judecător de la Curtea Supremă a Statelor Unite cu „alegerile libere, cu adevărat democratice, în aceste ţări”? Cine ştia ce iese din aceste. alegeri? Prietenii servili ai Uniunii Sovietice, lachei şi Quislingi ai Rusiei, sau patrioţii români, loiali ţării lor şi respectuoşi de pace şi convieţuire paşnică? Fără a-şi pune această întrebare, ministrul de externe al Statelor Unite, prietenul intim al lui Roosevelt şi colaboratorul lui în tragica politică urmată, telegrafiază lui Molotov să convoace din nou la Moscova consiliul miniştrilor de externe şi acolo, la 24 decembrie, abandonează pârjolului sovietic ultimul bastion de libertate şi de latinitate în Europa de răsărit, România creştină.

În acest timp, în România cotropită, ruşii sângerau ţara prin acorduri „economice de lungă durată”, semnate

de guvernul Groza. Regele era în „greva constituţională” şi nu semna decât decrete „de administraţie curentă”. Viaţa lui fiind în pericol, se intereba de azil politic la misiunile anglo-americane. Şefii politici, pe care Byrnes îi recomanda lui Burton Berry să nu-i mai întâlnească, recurgeau la tot felul de stratageme pentru a le transmite memorii, iar Burton Berry lupta ca un leu pentru drepturile României şi contra propriului Său ministru de externe, cât şi contra politicii de abandon a Marii Britanii.

CAPITOLUL 17

RAPORTUL ETHRIDGE

Revenind de la Conferinţa de la Potsdam şi în dorinţa de a ieşi din impasul problemei româneşti, Byrnes propune preşedintelui Truman să se trimită un gazetar american în Bulgaria şi România, pentru a ancheta şi raporta asupra exactei stări de lucruri din aceste două ţări. Truman a ales pe unul din cei mai cunoscuţi, cinstiţi şi democraţi gazetari ai Statelor Unite: pe Mark Ethridge, directorul ziarului „Curierul din Louisville”, Missouri.

În îndeplinirea misiunii Bale, Mark Ethridge pleacă în septembrie 1945 să ancheteze în România şi Bulgaria. După o amănunţită anchetă, în care nu mai puţin de 300 de martori au fost ascultaţi, Mark Ethridge, terminându-şi raportul, s-a dus imediat la Moscova şi l-a înmânat secretarulu american Jimmy Byrnes, care se găsea acolo. Acesta l-ai prezentat lui Molotov, care nici nu a voit să-l citească. Byrnes i-a spus apoi lui Stalin că el va fi obligat să publice raportul Ethridge, la care acesta i-a răspuns că în acest caz el va pune pe ziaristul său Ilia Ehrenburg să facă şi el un raport şi problema raportului Ethridge a rămas la un punct mort. Ceva mai grav şi mai trist: înmânarea raportului i-a fost întârziată preşedintelui Truman mai mult de o lună şi, ja insistenţa lui Byrnes, el nu a fost niciodată publicat.

Eu am găsit totuşi un rezumat complet al acestui raport în scrisoarea de inminare a acestuia lui Jimmy Byrnes la Moscova. Voi reproduce în Întregime rezumatul lui Ethridge în englezeşte. Apoi voi reda esenţialul în româneşte. Voi adăuga că, deşi Mark Ethridge a înmtnat secretarului de stat aflat la Moscova raportul său la 7 decembrie 1945, el nu l-a prezentat preşedintelui Truman spre luare la cunoştinţă decât în ianuarie 1946 şi numai după ce vânduse definitiv România lui Stalin în noaptea de 24 decembrie 1945, cum vom vedea. Preşedintele Truman B-a găsit în faţa unui „fait accompli”, iar soarta României a fost pecetluită.

Iată acum în englezeşte acest important raport, ce. ar fi putut schimba soarta României, dacă ar fi fost prezentat la vreme unui om cinstit şi profund democrat, cum era preşedintele Truman.

871.00/1 – 1148

Mr. Mark Ethridge to the Secretary of State (WASHINGTON, December 8, 1945

DEAR MR. SECRETARY: When you asked me to go to Roumania and Bulgaria you instructed me to ascertain whether the interim governments of those countries were broadly representative in the sense of the Yalta Declaration, which expressed the conviction of the Big Three that a lasting peace could be based only on fully representative and democratic governments, and whether the peoples of those countries would have an opportunity to vote în elections free from coercion and fear. Under your instructions, our concern was not with the political complexion of the two governments, but with their representative character.

I must report to you that, having had conversations in the two countries with considerably more than three hundred persons, reprezenting all elements and shades of

public opinion, I du not consider that the government of either Roumania or Bulgaria is broadly representative of all democratic elements in the Yalta sense. Furthermore, I must say in all honesty that both governments are authoritarian and are dominated by one party, and that large democratic segments of the populations in both Roumania and in Bulgaria have been forcibly excludeţi from representation in the government, while în Roumania particularly, former pro Fascist collaborators and even some Iron Guardists occupy key positions in the government.

In both countries „front" governments are în power. În Bulgaria the Fatherland Front, organized în 1942 as a combination political and partisan resistance movement operating against the Nazis and the dictatorship of King Boris, came to power with the overthrow of the Muraviev cabinet în September 1944. At its înception, the Fatherland Front movement could indeed have been considered broadly representative and its announced program progressive; it has become much less representative in the fifteen months of ils life. Of the original parlies which constilued the Fatherland Front, only the Communist and Zveno have retained any semblance of unity within their own ranks. The prime minister, a member of the Zveno party, was criticized in his own party congress for not putting a stop to excesses and for allowing the government to be dominated by one party. The leader of the Socialist party în Bulgaria is not in the government at all, and the dissident Socialist leader who is in the cabinet cannot be considered representative of any large element of his own party. Although the Agrarian party is by common consent the largest party în Bulgaria its first leader after the war, Dr. G.M. Dimitrov, found it necessary to leave the country after taking refuge

temporarily in the United States Political Mission and its second leader, Nikola Petkov, resigned from the cabinet when he became convinced that ho could remain în it only if his own party accepted domination of a single group. Altogether, six members out of the original cabinet have resigned. With ea ch resignation the government became less representative of the other democratic elements în Bulgaria and more representative of the Communists who, by the highest, estimate I received, have about thirty per cent of voting strength în Bulgaria, by the lowest, about ten per cent. The Zveno party was not a party.at all until after de coup d'état, it was a conspiratorial league of military men and independent intellectuals who had great faith în government by an elite and in their own ability to outwit the leaders of the traditional parties.

There was no pretense on the part of unybody before the elections on November 18, except the Communists, that the government was representative in the Yalta sense. AH that was contended was that the government would have a majority. There was no way for the government not to have a majority; as a matter of fact, I was told a month before the elections how they would come out. They signify nothing. Under a thin veneer of „civil liberties", they were characterized by coercion and fear and they were rigged în advance so that they could not possibly have expressed the will of the people. Seats in the Sobranye, the national parlament, were allotted before the election, not on any basis of popular support, but by arbitrary agreement between the parties in the Fatherland Front. A single list was used so that, with the opposition groups abstaining, the voter could only vote yes or deposit a blank ballot, which theorclically would be a vote against the government. It was not possible to vote by parties as în Hungary and Austria-Feeling that the whole basis of such

elections was fraudulent, the Agrarian and Socialist parties, which reprezent a very important element of democratic opinion, refused to participate in them. The only surprinse of the election wras that so many people aparently had the courage to deposit blank ballots; every form of threat and coercion had been used to prevent them from doing so The Communist party has control not only of the election machinery but also, through the Ministries of Interior and Justice, of all the machinery cf government, down to the mayoralty of the smallest village, the miliţia, the urban police and the courts.

The pattern of the scizure of power în Roumania is much the same, but with significant differences. The Antonescu regime was overthrown by the coup d'état of August 23, 1944. T he government which emerged was composed of the three tradiţional parties, the National Peasants, the National Liberals and the Social Democrats, and the Communists. The latter had been an illegal organization until that, time, suffering great persecutions and repressions. Three cabinets fell within seven months and with ea ch cabinet crisis the Communists strengthened their position. On March 6 of this year, at the insistence of Mr. Vyshiński, the Soviet Vice-Commissar for Foreign Affairs, the presesent government headed by Petru Groza was installed. În Moscow Mr. Vyshiński insisted to me that his action did not constitute interference in the affairs of Roumania, but only interference in the affairs of the Allied Control Commission. Nevertheless the. government was changed and the Communists, whose strength, according to the highest estimate 1 received, and that from a high official of the present government, is about ten per cent, occupy the Ministries of Interior and Justice, and thus control the courts, the police, the gendarmerie, the secret police and the election machinery. They control, in

addition, several other cabinet posts, including that of prime minister, either directly or through representatives of the Plowmen's Front and the Patriotic Union, parties which they have organized to appeal to the peasants and to the artizans and professional men. These groups have a working agreement at the top level with the Socialists, which is probably the largest party in the coalition, but there is great friction underneath and the coalition may not survive.

The National Peasant and National Liberal parties, which participated in the government until March 6 in the ooalition cabinets of General Sanatescu and General Radescu, are out altogether now and have suddenly become „Fascists beasts", although for years they were the leading representatives of parlamentary democracy în Roumanie and actively resisted King Carol's pro Faecist policy. A great many of their ward and district leaders have been arrested and the parties faceţi the prospect, when I left Rumania, of being outlawed altogether. Their newspapers have been suppressed, their clubhouses have-been taken over în a great many instances, and their attempts at political meetings are broken up. Tho regrettable and largely spontaneous street noting which occurred în Bucharest on November 8 has been blown up by the government into a great „fascist plot". In the Groza Government the Roumanian people now have a new dictatorship în place of the one which they overthrew în August 1944. The new dictatorship has not yet attempted to legalize its position by holding elections.

The Soviet Government has recognized these two governments and has consistently maintained tho position that they are representative, which has had the effect of keeping them in power. It has also taken advantage of this opportunity to conclude trade agreements with both

countries and to get extensive economic concessions în Roumania – such sweeping concessions as to constitute an economic blackout for other countries. We, on the other hand, have adhered to a strict interpretation of the Yalta pledge „to concert during the temporary period of instability în liberated Europe the policies of the three governments în assisting the peoples… to solve by democratic means their pressing political and economic problems”. On several occasions we have formally protestând tho authoritarian character of the two governments. While I fully sympathize with the need of the Red Army to protect its southern flank while it was actively engaged în Central Europe, the irritation which the Soviet Government may have felt with regard to the events of the past year în Greece and its concern over the question of the Straits, as well as the bitterness of the Russian people over the terrible ravages of the Roumanian Army in the Ukraine, I feel that these considerations should now have much less weight and I trust that it will eventually be possible for the Russians and us to reach an agreement concerning theăe countries along the lines of those already reached with regard to the other former enemy countries în Eastern Europe. Particularly with regard to elections, 1 hope that the precedents of separate lists and civil liberties established in Austria and Hungary, agreed to by all three Yalta Powers, may be applied în Bulgaria and Roumania.

Sincerely yours, Mark Ethridge

Iată acum în rezumat părţile esenţiale privind Roumânia:

Mult stimate Domnule Secretar de Stat.

Dv. m-aţi însărcinat să mă duc în România şi Bulgaria şi să verific dacă guvernele interimare ale acestor ţări sunt larg reprezentate în sensuţ Declaraţiei de la Yalta. Această

declaraţie exprimă convingerea celor trei mari puteri că o pace durabilă nu poate fi bazată decât pe guverne adevărate şi larg reprezentative şi numai dacă popoarele acestor ţări vor avea ocazia să voteze în alegeri cu adevărat libere de orice constrângere şi de orice frică. Conform instrucţiunilor DV., preocuparea noastră nu a fost cu privire la compunerea politică a acestor două guverne, ci cu privire la caracterul. lor reprezentativ. Trebuie să vă raportez că după ce am stat de vorbă cu mai mult de 300 de persoane în cele două ţări, reprezentând toate elementele şi nuanţele opiniei publice, cu un consider că guvernele României sau Bulgariei sunt larg reprezentative a tuturor elementelor democratice în sensul Declaraţiei de la Yalta-Mai mult, eu trebuie să vă spun cu toată sinceritatea că amândouă aceste guverne sunt dictatoriale şi dominate de un singur partid (comunist), că, atât în Bulgaria, cât şi în România marile părţi de omocratice ale populaţiei au fost excluse cu forţa de la participarea la aceste guverne, în timp ce, în special în România, profasciştii colaboraţionişti şi chiar ctyiva din Garda de Fier ocupă poziţii-cheie în acest guvern. În ambele guverne „fronturile” („popular” ori „al patriei”) comuniste sunt la putere.

[... trecem peste pasajul care tratează situaţia Bulgariei]

Formula acaparării puterii, de către comunişti în România este aproape la fel, cu oarecari diferenţe semnificative. Regimul Antonescu a fost răsturnat prin lovitura de stat din 23 august 1944. Guvernul ce i-a urmat era compus din cele trei partide istorice, Naţional Ţărănesc, Naţional Liberal şi Social Democrat, la care s-au adăugat şi comuniştii. Aceştia din urmă erau o organizaţie ilegală până atunci şi suferiseră persecuţii şi represiuni. Trei guverne au căzut în şapte luni în România şi cu

fiecare criză comuniştii îşi întăreau poziţiile. La 6 martie anul acesta, la insistenţa domnului Vîşinski, vicecomisarul sovietic al afacerilor externe, a fost instalat prezentul guvern condus de Petru Groza. La Moscova, dl. Vişinski a insistat faţă de mine că acţiunea sa nu este un amestec în treburile interne ale României, ci un amestec în treburile Comisiei Aliate de Control. Oricum, rguvemul a fost schimbat. Comuniştii, după cea mai precisă şi cea mai exagerată aproximaţie ce am avut aici, chiar după părerea unui înalt membru ol guvernului însuşi, nu reprezintă decât maximum 10%. Cu toate acestea, ei ocupă ministerul de interne şi pe cel de justiţie şi astfel ei controlează justiţia, poliţia, jandarmeria, poliţia secretă şi întreaga maşinărie a alegerilor. În plus, ei controlează multe posturi, inclusiv, indirect, acela al primului ministru…

Partidele Naţional Ţărănesc şi Naţional Liberal au fost complet eliminate şi au devenit deodată „bestii fasciste”, cu toate că dintotdeauna ele erau reprezentanţii adevăratei democraţii parlamentare în România şi s-au opus activ politicii profasciste a regelui Carol. Un mare număr dintre fruntaşii lor au fost arestaţi şi aceste partide sunt pe punctul de a fi interzise acum la plecarea mea din România. Ziarele lor au fost suspendate, sediile lor au fost confiscate, iar întrunirile lor dispersate. Regretabila şi spontana manifestaţie din 8 noiembrie 1945 a fost „umflată” de guvern ca „mare complot fascist”. În guvernul lui Groza poporul român are acum o nonă diclalură în locul, celei răsturnate la 23 august 19M-Noua dictatură nu a încercat să-şi legalizeze poziţia prin alegeri până astăzi.

Guvernul sovietic a recunoscut ambele guverne [român şi bulgar] şi a pretins mereu că ele sunt reprezentative, fapt care le-a ţinut până acum la putere. El, guvernul sovietic, a profitat de această ocazie ca să

încheie acorduri comerciale cu ambele ţări şi să obţină enorme concesiuni economice în România, care împiedică orice alte ţări să facă cu ea comerţ. Pe de altă parte noi, Statele Unite, am aderat în mod strict la promisiunea de la Yulta „de a ne concerta în perioada de instabilitate în Europa eliberată, aeistând aceste popoare să-şi rezolve prin mijloace democratice problemele lor politice şi economice”. În nenumărate rânduri noi am protestat în mod formal contra caracterului dictatorial al celor două guverne. [...] În ceea ce priveşte alegerile, eu sper ca listele libertăţilor civile de respectat, stabilite de cele trei mari puteri pentru Austria şi Ungaria, vor putea fi aplicate şi în Bulgaria şi România.

Mark Ethridge

După cum se poate vedea, partidele istorice au desfăşurat o mare activitate de informare a trimisului preşedintelui Truman. O menţiune specială merită domnii Rică Georgescu şi Vasile Serdici, delegaţi în acest scop pe lângă Mark Ethridge.

CAPITOLUL 18

„SELL-OUT TO STATEN” = „S-AU VÂNDUT LUI STAUN”.

În urma actului regal din 20 august – şi a grevei constituţionale – problema României trecuse deci în mâinile conferinţei celor trei miniştri de externe: Molotov, Byines şi Bevin, ai URSS, Statelor Unite şi Marii Britanii. O primă conferinţă are loc în 8 septembrie 1015 la Londra în vederea pregătirii tratatelor de pace cu fostele ţări satelite ale Axei. Ea este un eşec total.

Ruşii pretind ca tratatele de pace să fie pregătite pe baza „acordurilor de armistiţiu”, dictate de ei la capitulare. Cum anglo-americanii nu au avut niciun cuvânt la semnarea acestor acorduri, ei nu-l vor avea nici la tratatele de pace. Churchill la Moscova în octombrie 1944 şi apoi

omul lui Stalin, Alger Hiss, consilierul lui Roosevelt la Yalta, au preconizat o asemenea procedură. Instrumentele de armistiţiu nu trebuiau astfel supuse ratificării senatului american şi ele. pun, în ceea ce priveşte tratatele de pace, senatul în faţa unui „fait accompli”.

Cititorii sau istoricii de mâine ai României, care vor să aibă mai multe informaţii asupra pregătirii tratatului de pace, pot găsi, în ceea ce priveşte propunerile americane, un bogat material în Forcign Relations, vol. II, paginile 147 – 150 şi 182 – 185, din septembrie 1945.

În ceea ce priveşte schimbarea guvernului instalat de Vişinski în România şi a ţinerii de alegeri libere, secretarul de stat Byrnes are o discuţie „privată” cu Molotov înainte de deschiderea conferinţei. Un memorandum asupra acestei întrevederi se găseşte în FR. 1945, 194 – 202, din 16 septembrie 1945. Din acest memorandum aflăm că Molotov i-a spus categoric ministrului de externe american că:

„Uniunea Sovietică nu va tolera niciodată guverne ostile în răsăritul Europei şi nu poate fi vorba de o reorganizare a guvernelor bulgar sau român, decât după ţinerea alegerilor”.

Vă reamintiţi că Molotov a respins la Potsdam orice control anglo-american de orice natura privind „alegerile libere” din aceste ţări.

Conferinţa următoare a celor. trei miuiştri de externe se ţine la Moscova la 1G decembrie 1945. De reţinut că între timp avuseseră loc alegeri în Bulgaria, Finlanda şi Ungaria. Cele din Bulgaria, falsificate, au dat 100% rezultat comunist; cele din Finlanda şi Ungaria, tolerate destul de liber, au dat majorităţi anticomuniste. Probabil că în aceste ţări Stalin a vrut să demonstreze că el respectă procentajul zonelor de influenţă stabilit cu Churchill. Divergenţe se produc între Byrnes şi Molotov cu privire la

ţările participante la proiectata conferinţă de pace cu fostele ţări satelite. Un prim arbitraj al lui Stalin, cărui;» Byrnes îi ceruse o audienţă, are loc. Se ajunge la un compromis în ceea ce priveşte participarea Franţei. Discuţii aprinse privind reorganizarea guvernului Groza şi alegerile din România se iscă între Molotov şi Byrnes. Raportul Ethridge este prezentat, dar respins de Molotov, fără ca măcar să-l deschidă. Jimmy Byrnes, doritor de a ajung – cu orice preţ la o soluţie de compromis, cere o a doua audienţă lui Stalin. Era ziua de 23 decembrie 1945, devenită pentru România zi de doliu. Şi ştiind că Uniunea Sovietică „nu va tolera niciodată guverne o. – tilo în România şi niciun fel de control al alegerilor”, el capitulează şi România este vândută astfel şi de Statele Unite.

Byrnes, cu toate declaraţiile lui Truinan, cu tot raportul Ethridge, după tot ce i-a spus Molotov, acceptă ca o delegaţie de trei să plece la Bucureşti să „reorganizeze” guvernul Groza prin intrarea a doi „miniştri” din opoziţie şi să obţină o scrisoare de la Groza că va face… alegeri libere. Era o formulă care să permită salvarea obrazului preşedintelui Truman, dar era o capitulare a întregii politici americane în România, în faţa lui Stalin. Comportarea lui Jimmy Byrnes este cu atât mai condamnabilă, cu cât ea contravenea atât politicii oficiale a Departamentului de Stat şi a Congresului, cât şi a preşedintelui Truman. Până şi Averell Harrimrm, care cum am văzut ceruse încă din 15 septembrie 1945 recunoaşterea deschisă şi oficială a zonelor de influenţă în răsăritul Europei, era indignat. Byrnes – relicvă a administraţiei şi concepţiei rooseveltiene –, fără a consulta pe Truman, fără a se consulta cu Bevin, fără a Be consulta cu Harriman, acceptă în câteva minute propunerile perfide ale lui Stalin. Întreaga politică de rezistenţă contra

Moscovei în această parte a fiuropei se prăbuşeşte.

Era în 23 decembrie 1945. În Kremlin Byrnes vindea llomânia, fără ştirea şi fără consimţământul poporului american, care avea să fie minţit, înşelat. Iată discuţia dintre Stalin şi Byrnes din acea seară:

„În cazul României s-ar putea să se facă oarecari schimbări în guvernul Groza, care să satisfacă pe domnii Byrnes şi Bevin. Do exemplu, guvernul român ar putea eventual să fii o convins să includă câte un reprezentant al Partidului Naţional Ţărănesc şi al Partidului Naţional Liberal, cu excluderea lui Iuliu Maniu, Dinu Brătianu şi Nicolae Lupu” – spunea Stalin.

Pe loc, şi fără niciun mandat în acest sens, Byrnes acceptă propunerea lui Stalin de a se trimite o comisie de trei: Vîşinski, Ilarriman şi Kecr (ambasadorul britanic) la Bucureşti pentru reprezentaţie de mistificare şi trădare. Harriman a cerut să se raporteze aceasta lui Truman, conform uzanţelor, dar Byrnes nici n-a vrut să audă. Independent, arogant faţă de preşedintele său, îşi luase dreptul de a decide singur. Consilierii săi de la Departamentul de Stat? O totală desconsiderare. Nu mai departe <16011 la 10 decembrie 1945 – cu două săptămâni înainte de capitularea lui Byrnes – oficiul afacerilor europene al Departamentului de Stat i-a pregătit tocmai în vederea acestei conferinţe un memorandum în care se preconizează rămânerea fermă pe poziţia Declaraţiei de la Yalta şi să se ceară alegeri „absolut libere” sub control şi garanţii. Iată acest memoriu, care se opune categoric concedării oricărei zone de influenţă rusă în România şi Bulgaria:

Although a final, satisfacţory adjustment of the Roumanian and Bulgarian problems may seem remote in the absence of a generat agreement with regardt to this area, it is, nevertheless, felt that we must maintain our

position of adhering to the priciples publicly proclaimed as the result of both the Yalta Conference and the Potsdam discussions. Since to concede a limited Soviet sphere of influence even in this area of strategic importance to tho USSR might be to invite its extension to other areas, our continued reiteration of the principles that a firm and lasting peace can only be achieved if the people of the liberated areas can exercise the right of self-determination seems the only course open to us at this time.

„Cu toate că un aranjament definitiv al problemelor româneşti şi bulgaro pare puţin probabil în lipsa unei înţelegeri generale privind această regiune, nu este mai puţin adevărat că noi credem că trebuie să ne menţinem poziţia de aderare la principiile proclamate public, atât după Conferinţa de la Yalla, cât şi după discuţiile de la Potsdam. A conceda Sovietelor o zonă de influenţă limitată, chiar şi în această zonă de importanţă strategică pentru Uniunea Sovietică ar fi să o invităm să le extindă în alte zone ale globului. De aceea, continua reafirmare a principiului că o pace fermă şi durabilă nu poate fi realizată de către popoarele liberate din această parte, decât dacă ele îşi pot exercita liber dreptul lor la autodeterminare, ni se pare singura politică de urmat”.

Acest document, pregătit de dl. John D. Ilickerson, se găseşte bi FI [Foreign Rdations of the United States of America] 1945, vol. IV, pag. 407 – 408.

Pentru unii, Byrnes a avut totuşi un succes la Moscova. El a reuşit să obţină mână liberă în Italia şi Japonia: din nou sfere egoiste de influenţă (vezi Mark Ethridge şi Cyril Black). Dar pentru alţii, cum a fost întreaga misiune diplomatică americană în România, „succesul” a fost un „Sell-out to Stalin” – de unde titlul englezesc al cărţii mele. Aşa cum i-a spus directorul Durbrow din Departamentul de Stat lui Daniel Yorgin (pag.

440, nota 22), întreaga misiune a vrut să demisioneze şi numai la rugămintea directorului Durbrow ea a renunţat. Faptul este confirmat şi de jurnalistul lui Times, Sulzberger, în Long Roiv of Candics, la pagina 292.

Întors la Washington, arogantul Byrnes vrea să se adreseze „naţiunii” ca să-şi laude „succesele” de la Moscova, înainte măcar de a raportă lui Truman. Acesta reacţionează violent, dar era prea târziu. Preşedintele se plânge că raportul Ethridge i-a fost ascuns. Că nu a fost deloc informat de ceea ce se petrece la Moscova în cursul negocierilor. Dar Truman era pus în faţa unui fapt împlinit şi nu mai rămânea altceva de făcut decât să-şi salveze faţa, fiindcă se angajase prea mult şi prea cinstit în lupta pentru salvarea Europei de răsărit. Şi totuşi acest mare american, om simplu, dar cu caracter şi suflet, nu a capitulat imediat. El i-a spu3 lui Byrnes că el nu schimbă politica faţă de Europa.de răsărit şi că aceasta trebuie continuată:

For the first time I read the ethridge letter this moruing. It is full of information on Roumania and Bulgaria and confirms our previous information on these two police states. I am not going to agree to the recognition of those governments unless they arc radically changed… I do not think we should play compromise any longer. We should refuse to recognize Roumania and Bulgaria until they comply with our requirements…

(Vezi asupra acestei chestiuni: Dean Acheson în Prezent at Creation, pagina 13G şi Memoriile lui Harry Truman, vol. I, pag. 551).

„Eu nu cred”, i-a strigai Truman lui Byrnes, „că noi trebuie să mai facem o politică de compromis. Noi trebuie să refuzăm să recunoaştem România şi Bulgaria atâta vreme cât ele nu se conformează condiţiilor noastre…”

Aici este cazul să reamintim reacţia amiralului Leahy, şeful de stat major al Casei Albe, cir. d a auzit de

capitularea lui Byrnes de la Moscova:

„Today”, scrie el în jurnalul său, „I sense, for the first time, the feeling that Secretary Byrnes is not immune to the commanislically înclined advisers in his departament”.

„Astăzi am înţeles, pentru prima dată, că Byrnes nu este imun influenţei comuniste a consilierilor lui din Departamentul de Stat”.

CAPITOLUL 19

MINCIUNI ŞI MISTIFICASE

În întrevederea Stalin-Byrnes s-a decis, cum aţi reţinut, trimiterea unei delegaţii de trei la Bucureşti pentru „aranjarea lucrurilor”. Stalin sugerase secretarului de stat american includerea unui membru al Partidului Naţional Ţărănesc şi unul al Partidului Liberal în guvernul comunist Groza. Guvernul astfel „cârpit” să se angajeze să ţină „alegeri libere”, după care Statele Unite şi Anglia să recunoască acest guvern instalat la 6 martie 1945 de armata roşie în România. Delegaţia trimisă la Bucureşti era formată din Sir Archibald Kerr, ambasadorul Marii Britanii la Moscova, Averell Harriman, ambasadorul Statelor Unite la Moscova şi faimosul Andrei Ianuaricviei Vlşinski, procuror în marile procese de epurare din anii ’30, din partea Uniunii Sovietice.

In Yalta şi crucificarea României eu m-am ocupat pe larg de aceşti delegaţi şi de comportarea lor la Bucureşti, în prezenta lucrare subliniez numai că atât Kerr cât şi Harriman cunoşteau perfect de bine că rolul lor era să mintă şi să înşele poporul român şi conducătorii lui. Şi au plecat totuşi! a Bucureşti, cu această misiune. Şi şi-au îndeplinit-o.

Sir Archibald Kerr cunoştea prea bine politica lui Churchill de a ceda România zonei de influenţă a rujilor. Ceva mai mult, în dosarul ultrasecret al întrevederii Stalin-Churchill din octombrie 1944 la Kremlin, eu am găsit că

ambasadorul britanic a fost prezent când s-a făcut tragicul târgal procentelor de influenţă în răsăritul Europei. Averell Harriman ştia şi el prea bine care îi va fi rolul lui la Bucureşti. Ambasadorul Statelor Unite la Moscova era unul din membrii influenţi ai partidului democrat şi unul din intimii preşedintelui Roosevelt. Aparţinându-i una di i cele mai mari averi din America – căi ferate, bănci –, Harriman era „un prieten al Uniunii Sovietice”. Gary Allen, în cartea sa None Dare Caii It Conspiracy, afirmă categoric că băncile lui Harriman au finanţat revoluţia bolşevică, în schimbul eocesiunilor de aur, petrol şi diamante. Ceea ce este sigur e că Harriman era „persona grata” la Kremlin. Ceea ce de asemenea este sigur este că Avorell Harriinan ştia prea bine că România fusese dată drept zonă de influenţă rusească. Harriman cunoştea toate intenţiile lui Roosevelt faţă de ruşi. El a fost prezent la parte din conferinţele anglo-sovietice din octombrie 1944, era informat cu regularitate de Anthony Eden şi – la rândul său – informa cu regularitate pe preşedintele american. El l-a însoţit pe Roosevelt la Teheran, la Yalta, la Potsdam şi la conferinţele sale têteà-tête cu Stalin. El ştia tot, el cunoştea. tragicul adevăr. El ştia că misiunea lui era de mistificare. Cititorii trebuie să reţină că încă din 1943 atât Churchill cât şi Roosevelt începuseră să pregătească popoarele lor pentru împărţirea Europei. În America, Walter Lippman, prietenul lui Roosevelt şi influent ziarist, preconiza deschis crearea zonelor de influenţă, cum a făcută în 1944 în cartea sa U.S. War Aims [Ţelurile de război ale Statelor Unite].

În Marea Britanie, lordul Beaverbrook, prietenul intim al lui Churchill şi al lui Harriman, a preconizat încă din 10 martie împărţirea Europei şi abandonarea Europei de răsărit ruşilor. Lordul Beaverbrook era unul din cei mai importanţi politicieni conservatori ai Marii Britanii şi

proprietarul cotidianului The Times.

Este surprinzător şi de necrezut că atâţia români aflaţi în Statele Unite şi în Marea Britanie şi cei din Elveţia şi Portugalia, de exemplu, nu au văzut venind furtuna şi nu au informat pe oamenii politici din România. Cum nu şi-au dat ei seama că Roosevelt şi Churchill – prin această campanie de presă – pregăteau împărţirea Europei? (Vezi Harriman, Special Envoy, pag. 328 şi ziarul The Times, din 10 martie 1945).

Averell Harriman, prezent, dar pasiv, la semnarea „armistiţiului" cu Româna, la 12 septembrie 1944, telegrafia lui Washington a doua zi:

„Ruşii cred că noi respectăm tacita înţelegere că România este o zonă de intereb primordial sovietic, în care noi nu trebuie să ne amestecăm". (Vezi FR. 1944, vol. IV, pag. 235.)

Cei trei „magi ai bolşevizării României" pleacă spre ţara noastră. Ţara îi aştepta cu sufletul la gură. Ţara era supusă unui regim de teroare şi sovietizare fără milă, fără ieşire. Şi totuşi ţara mai spera. Ţara era în naufragiu, dar se agăţa de o scindură, de un pai. Ţara nu voia să be scufunde în bezna bolşevismului, nu voia să moară, Ţara lupta şi mai spera. Plecaţi cu trenul de la Moscova cei trei, Vişinski, Kerr şi Harriman, ajung la Bucureşti în ziua de 31 decembrie 1945. A doua zi, la 1 ianuarie, sunt primiţi de rege. În L'Europe de VEst trdhie et vendue, am prezentat pe larg cele intimplate la Bucureşti în cursul vizitei „celor trei". În prezentul volum, voi reproduce numai esenţialul acestei misiuni pentru a uşura cititorului înţelegerea evenimentelor ulterioare. Voi începe cu raportul ultrasecret al ambasadorului britanic, Sir Archibald Clark-Kerr, făcut la 25 ianuarie 1946 ministrului bău de externe Bevin la Londra. Raportul poartă numărul R. 1880/92/37. Iată cele trei pagini privind acest raport:

Comisia aliată, compusă din Sir Arebibald Kerr, Averell Ilarriman, ambasadorul american la Moscova şi Andrei Vişinski, a plecat din capitala URSS-ului cu trenul şi a făcut trei zile până la Bucureştii Membrii comisiei nu l-au văzut pe Vişinski decât după ce au intrat în România, când cu întocmit un plan de acţiune, pentru a-l sfătui po rege să convingă opoziţia în vederea lărgirii guvernului de la Bucur şti. Vişinski urma să se vadă mai întâi cu Groza şi să aibă convorbiri cu membrii guvernului său, iar ambasadorii britanic şi american să contacteze şefii opoziţiei, pe Maniu şi Brătianu.

La 1 ianuarie 1946, continuă raportul, cei trei au fost primiţi în audienţă de rege, cu care prilej i-au adus la cunoştinţă dorinţa unanimă a celor trei miniştri de externe de a se ajunge cât mai repede la o soluţie, care să permită recunoaşterea noului guvern de către Marea Britanie şi Statele Unite. Ambasadorii Kerr şi Harriman au subliniat importanţa acordată de guvernele lor alegerilor din România, care trebuiau făcute în respectul drepturilor şi libertăţilor fundamentale, în cele din urmă, Marea Britanie şi Statele Unite alo Americii aveau să recunoască guvernul Groza.

Regele Mihai a promis să urmeze sfaturile primite, aşa cum urmaşe şi deciziile de la Yalta şi Potsdam. A adăugat că doreşte ca acest guvern, cu toate completările necesare, să aibă un caracter provizoriu până la alegeri şi în el să fie incluşi câţiva miniştri neutri în câteva departamente. Ambasadorii au răspuns că nu au mandat pentru a-şi da acordul în această privinţă. După audienţa la rege, ambasadorii fl-au dus la o întrunire cu guvernul Groza, unde au subliniat importanţa acordată alegerilor libere de Anglia şi Statele Unite ale Americii. Primul ministru, cu toate întreruperile dese ale lui Ylşinski, care nu părea să aibă încredere în abilitatea sa, a promis până

la urmă să pregătească o listă cu obligaţiile ce şi le asuma. Sir Arcinbald Kerr, la punctul opt din raportul său, precizează că la această întrunire a avut destul timp pentru a-l observa pe primul ministru şi că a ajuns îţi convingerea că nu se poate ca el să facă altceva decât ceea ce îi vor îngădui ruşii.

A doua zi Kerr s-a dus să-i vadă pe Maniu şi pe Brătianu. I-a găsit pe amândoi profund îngrijoraţi şi plini de suspiciune faţă de guvern şi de ruşi, sceptici şi fără încredere în soluţia propusă. Ambasadorul britanic arată că a folosit toată gama de argumente, de la cald la rece, de la galanterie la duritate, pentru a-i face să priceapă că aceasta era ultima şansă de a-i ajuta.

Atât Maniu, cât şi Dinu Brătianu au insistat să se depună eforturi deosebite pentru a se salva tronul şi alegerile să fie cu adevărat libere. În caz contrar, au spus ei, noul parlament ieşit din alegeri falsificate va înlesni anexarea militară a ţării la Uniunea Sovietică, ba chiar ar fi în stare să ceară el însuşi intrarea în rândul republicilor sovietice, ca un al 17-lea stat.

Sir Archibald Kerr a răspuns că pot conta pe guvernele britanic şi american, care vor face presiuni asupra guvernului Groza în sensul respectării promisiunilor cu privire la alegerile libere. Ambasadorul britanic recunoaşte că n-a reuşit să-i convingă, după cum nici el nu era convins (punctul 10 din raport). Mai departe, Sir Archibald Kerr descrie întâlnirea cu Mihalache, care i-a făcut o excelentă impresie. El nu voia să intre în guvern. Atunci, pentru a-l convinge, Kerr arată că a fost nevoit să se poarte când curtenitor (cajolerie), când să recurgă la baston (dragoning), adică la argumente lari, „deşi ambele metode îi repugnă”.

Să examinăm în continuare acest document ultrasecret.

Primul ministru Groza a respins fără nicio explicaţio
propunerea partidelor isto
Ion Mihalache şi pe Bebe
rice de a accepta în guvern pe lat în ziua următoare, la 14 ianuarie, Groza a declarat că Mihalache a fost voluntar pe frontul rus, iar Bebe Brătianu e „reacţionar”. Cu această ocazie, Vişinski a declarat că guvernid sau se opune categoric intrării celor doi în formaţia guvernamentală.

Din nou întrevederi cu Maniu şi Brătianu. Primul i-a furnizat o listă de şaisprezece nume, iar al doilea de patru şi s-au văzut din nou cu Vlşinski. Până la urmă, s-a căzut de acord asupra lui Haţieganu şi Romniceanu, ca miniştri fără portofoliu, care au şi depus jurământul. A urmat un dejun la castelul Peleş din Sinaia, după care Vlşinski a plecat la Sofia, iar Sir Archibald Kerr şi Averell Harriman sau întors în Capitală.

La Bucureşti, cei doi l-au revăzut pe Groza şi au discutat cu el în amănunt lista de „garanţii” oferită de acesta. Ea a fost anexată raportului. Reprezentanţii Marii Britanii şi Americii s-au văzut cu Groza şi în ziua următoare. Sir Archibald Kerr recunoaşte că s-a despărţit de primul ministru fără a fi izbutit nici să-l mişte, nici să-l convingă. Cu candoare şi fineţe de stil Kerr arată că Groza n-a făcut nici im efort pentru a le da impresia că ar putea fi crezut sau că el ar putea să se ţină de promisiunile făcute. Kerr era convins că Groza va pune deschis beţe-n roate, aşa cum voiau şi o cereau ruşii fără menajamente. Era trist, dar el nu vedea ce s-ar fi putut face. Ambasadorul britanic – scrie Kerr – era realist şi punea multă inimă în îndeplinirea misiunii sale.

Indiscutabil, Groza era un pezevenghi şi un politician viclean. Era nebun, nebun de legat, dar simpatic. Lui i se putea, la nevoie, ierta că schiţează toate mişcările după muzica lui Vlşinski, fiindcă Groza nu suferea de

deşteptăciune. Dar Tătărescu era un mincinos şi un escroc din cap până în picioare, spune Sir Archibald Kerr. El era inteligent, dar nu până într-atât, încât Kerr să nu-şi fi dat seama că Tătărescu l-a minţit fără ruşine. Sinceritatea cu care scrie acest raport îl descarcă pe Sir Archibald Kerr de răspunderea ce personal nu o avea, fiind un simplu executant al ordinelor primite.

Concluzia raportului? Ea este exprimată în paragrafele 28 şi 29:

Kerr nutrea convingerea personală că guvernul Groza nu are intenţia de a respecta nici litera, nici spiritul deciziilor luate de cei trei miniştri de externe la Moscova în legătură cu alegerile libere. Că românii nu au nici cea mai mică îndoială, ca şi Sir Archibald Kerr de altfel, că alegerile vor fi falsificate.

Înainte de a încheia acest lung raport, ambasadorul britanic subliniază că Vlşinski guvernează România ca pe o, provincie a Uniunii Sovietico şi că guvernul Groza nu e decât un simplu instrument în mâinile lui. Şi acest om de onoare „loial în Îndeplinirea misiunii ce i se încredinţase deşeful său (a minţi, a convinge), are un cuvânt de mila pentru poporul pe care îl înşela: „Părăsesc Bucureştii cu sufletul îndurerat şi mulţumesc lui Dumnezeu că nu am fost născut român”.

Reacţia mea la activitatea şi misiunea lui Averell Harriman a fost – şi rămâne – mult mai dură decât faţă de Sir Archibald Kerr. Averell Harriman era unul din cei mai bogaţi oameni ai America, membru important al Partidului Democrat şi prieten intim al preşedintelui Roosevelt. Se pretinde chiar, (vezi Gary Allen, None Dare Caii It Conspiracyj, că băncile lui Harriman ar fi finanţat cu vreo zece milioane de dolari USA revoluţia rusească, împrumutând această sumă lui Troţki, când acesta s-a îmbarcat cu alţi 275 de revoluţionari pe vasul Cristiania la

27 martie 1917. În plus, Harriman ştia, ca unul ce a asistat la toate şedinţele importante cu Stalin, că România fusese vândută ruşilor în schimbul Greciei. Ceva mai mult, cum am arătat, Harriman a cerut el însuşi recunoaşterea fără rezerve a zonei de influenţă ruseşti în România de către Statele Unite. În plus, el ştia că „aranjamentul” Byrnes-Stalin nu era decât o formalitate diplomatică pentru ieşirea din impas, de salvare a obrazului preşedintelui Truman. Era o operaţie cosmetică de mistificare, de înşelare, de minciună. Prin independenţa sa materială, prin autoritatea şi relaţiile sale, Harriman putea să se comporte altfel la Bucureşti. Să denunţe impostura şi să nu se preteze şi el personal la ea. Dar, cu toate mărturisirile cinice ale lui Vîşinski că ei, „comuniştii, vor avea 90% din voturi, fiindcă ei fac alegerile”, Averell Harriman joacă până la urmă rolul lui de „diplomat”, minţind pe regele României, opoziţia română, poporul român.

Să vedem din rapoartele lui secrete cum prezenta el ministrului său de la Washington misiunea sa de la Bucureşti. În telegrama 1 – 346 din 3 ianuarie 1946 el spune:

„Ieri am avut lungi convorbiri cu Maniu, Brătianu şi Mihalache. Toţi trei sunt foarte sceptici că ar putea fi alegeri „libere” în România fără o schimbare a miniştrilor de interne şi de justiţie. Le-am spus că în misiunea noastră nu ne priveşte asemenea schimbări. Clark-Kerr le-a spus şi el acelaşi lucru. Pare exclus ca ei să obţină concesii de la guvernul Groza în ceea ce priveşte schimbările de la interne şi justiţie, fiindcă am fost informat dintr-o sursă absolut sigură că Vîşinski i-a spus lui Groza să nu facă niciun fel de concesii”.

În aceeaşi telegramă, Harriman face câteva rezerve de conştiinţă personală, cerând să se supravegheze obligaţiunile ce-şi va lua Groza. Prin telegrama următoare,

Nr. 1/646 din 6 ianuarie, adaugă: „Comportarea şi manevrele lui Vîşinski din ultimele două zile ne dau puţine speranţe că sovieticii intenţionează să se ţină de cuvânt şi să execute cu bună credinţă aranjamentele de la Moscova”.

Referitor la atitudinea guvernului Groza, Haniman informează în aceeaşi telegramă: „În cadrul discuţiilor cu guvernul, a reieşit clar că el nu are intenţia de a da partidelor istorice posibilitatea cinstită de a prezenta candidaţii lor în alegeri”.

În aceste împrejurări, când atât Vişinsid cât şi guvernul pus de el, al lui Groza, arată clar intenţiile lor de a lichida partidele istorice, care este rolul în continuare al misiunii de la Moscova? Nu e ea terminată? Nicidecum. Rolul lui Harriman este că continue până la capăt... „în spiţe of the fact that wc felt Vyshiński was not acting în gooa faith and was attempting to discredit the leadersmp of both partieb, as far as he could, Clark-Kerr and I believed we had to accept Vyshinski’s veto”, „m ciuda faptului că noi ne dăm seama că Vişinski nu se comportă cu bună credinţă şi încearcă să discrediteze conducerea partidelor istorice cât mai mult posibil, Clark-Kerr şi cu mine am crezut necesar să acceptăm vetoul lui Vişinski (la desemnarea celor doi miniştri – n.a.)”. Iar în încheiere Averell Harriman conchide: „Nu încape nici cea Tu ai mică îndoială în mintea mea că Vişinski intenţionează să utilizeze toate mijloacele posibile pentru a crea dificultăţi şi a împiedica o participare cinstită a acestor partide în alegeri, de aceea el va sprijini guvernul Groza ca să utilizeze şi el astfel de mijloace de împiedicare”. Restul timpului la Bucureşti a fost petrecut în dejunuri la Palat, la Sinaia, spre a cumpăra „fois gras” de la Capşa pentru şeful său Jimmy Byrnes. Doi „miniştri noi”, unul naţional-ţărănist şi altul liberal, intrau în guvernul impus de

Vişinski, Groza se obligă să „respecte libertăţile fundamentale şi să facă alegeri libere”, iar ambasadorului britanic, într-un moment de sinceritate şi de jenă, recomandă alegeri libere în care „noţiunile de fascist şi de trădător să fie absente”.

Misiunea odată îndeplinită, ambasadorii părăsesc Bucureştii. Cel britanic „mulţumind lui Dumnezeu că nu a fost născut rom & n”, Iar cel american că a găsit cel mai bun fois gras din Europa: la Capşa. Vişinski, la Londra, discuta despre îndeplinirea „misiunii de la Moscova”, atât cu Jimmy Byrnes, cât şi cu Ernesb Bevin. Amândoi se declară „satisfăcuţi” de misiunea celor trei şi amândoi recomandau la Washington şi Londra recunoaşterea guvernului Groza, aşa cum a fost dictat de Vlşinski. Nu a roşit nimeni. Guvernul Groza a fost recunoscut de Statele Unite şi de Marea Britanie spre disperarea regelui, a fruntaşilor opoziţiei româneşti, a ţării. Data de 4 şi cea de 7 februarie 1940, când Marea Britanie şi Statele Unite au recunoscut – astfel cârpit – guvernul Groza sunt două date de doliu naţional românesc şi ele trebuie memorate. Recunoaşterea guvernului Groza este urmată în galop de numirea unor ambasadori comunişti la Washington şi Londra. Profesorul Bngdasar este acceptat de preşedintele Truman, cu toate că Burton Berry îi sugerase să fie respins. Neputându-şi lua postul în primire din cauză de boală, în locul lui e propus Mihai Ralea, numit mai întâi la Paris, dar refuzat de francezi din cauza prieteniei lui trecute cu fostul rege Carol II. Ralea este acceptat de Washington. La Bucureşti, comuniştii accelerează reformele lor de comunizare a ţarii: epurări masive, inoepind cu armata, arestări şi procese, sovromizarea ţării înainte de tratatele de pace, comunizarea justiţiei. Partidele istorice sunt supuse unui regim de teroare de neînchipuit: arestări masive de fruntaşi, interzicerea de

întruniri, de ziare, confiscarea celor câteva care apăreau cu mari sacrificii, refuz de hârtic de tipar etc. etc. Reforma agrară pune foc de la un capăt la altul al ţării. Procesele se ţin lanţ: ale foştilor miniştri vinovaţi „de dezastrul ţării”, ale celor vinovaţi „de crime de război”, ale rezistenţilor etc.

În mai 1946 are loc procesul mareşalului Antonescu, condamnat la moarte şi executat în primele zile ale lui iunie. Executarea mareşalului a impresionat profund ţara şi mai ales refuzul regelui de a-l graţia.

Îndrăzneala comuniştilor merge crescând: ci arestează trei dintre colaboratorii români de la misiunea americană: Stănescu, Mauicatide şi domnişoara Olteanu, cu toate protestele generalului Schuyler. În zadar atrage Burton Berry atenţia Washingtonului, zi de zi, că Statele Unite trebuie să ia o poziţie fermă şi ofensivă. El se izbeşte de Jinnny Byrnes ca de un adevărat zid. Astfel, prin telegrama 2/846 din 8 februarie, în care Burton Berry transmitea protestul lui Iuliu Maniu faţă de valul de arestări, el conchide: „plângerile opoziţiei sunt justificate şi a venit momentul ca Departamentul de Stat să protesteze public”. La 23 martie, şeful misiunii diplomatice americane cere Departamentului de Stat să nu accepte un reprezentant comunist la Washington înainte de a vedea dacă guvernul Groza revine asupra măsurilor sale abuzive. Burton Berry merge până acolo, încât cerc un protest public şi imediat, scriind:

„I believe that this is a necessary risk and one that is certainly preferable to the alternative of making ourselves a părty to Groza offorts to sabotage the Moseow Decision (No. 159)”.

„Cred că acesta este un risc ce trebuie luat şi ar fi cu siguranţă preferabil aceluia de a ne face părtaşi la eforturile lui Groza de a sabota deciziile [stabilite] la

Moscova”.

Cum am spus, Byrnes refuză să urmeze pe Burton Berry. La 12 februarie 1946 el răspunde NU la cererea de garanţii cerute de Berry. I.o fel, prin telegrama Nr. 3/646 din 8 martie, Byrnes refuză să protesteze la Bucureşti.

Înainte de a analiza în continuare situaţia din România şi de a comenta evenimentele din acest răstimp, voi face o incursiune la Washington. Este absolut necesară, fiindcă că are o directă legătură cu o reală schimbare de atitudine a Departamentului de Stat şi a şefului său în particular. Jimmy Byrres face o piruetă de 180 de grade, cum vom vedea.

lită mai întâi o surprinzătoare telegramă a lui Byrnes către şeful misiunii diplomatice americane din Bucureşti: Telegrama 5/2146 din 21 mai 1946 „Dată fiind deteriorarea situaţiei politice din România, aşa cum aţi raportat dumneata şi colegul dumitale britanic, lipsa fixării unei date pentru alegeri, violenţa crescindă împotriva partidelor istorice şi împotriva lui Titel Petrescu, eu cred că acum este oportun a protesta faţă de guvernul român contra acestor violări a garanţiilor date de el comisiei tripartite din ianuarie. Britanicii sunt doritori a se asocia acestui protest bilateral”.

Vom vedea numaidecât de ce această schimbare de atitudine şi la americani, şi la britanici. Totuşi, înainte de a v-o arăta, trebuie să vă subliniez o altă schimbare importantă: Britanicii încep să se asocieze la protestele americane, să se informeze şi consulte în prealibil. În legătură cu această colaborare trebuie să vă semnalez şi pericolul pe care 11 prezintă, dat liind că toate informaţiile americane trimise la ambasada britanică din Washington treceau prin mâinile unuia din „apostolii de la Cambridge”, Donald MacLean (fugit în 1951 În Rusia Împreună cu Burgess) şi care, bineînţeles, le transmitea Moscovei.

Asupra acestui aspect al problemei avem documentul 11/3046 din 30 noiembrie 1946 al oficiului pentru afaceri europene care, informează pe şeful secţiei române, di Nickels, că după o conferinţă cu Dean Acheson (subsecretarul de stat) şi Clayton (subsecretarul de stat pentru economie)”, / have informând Donald MacLean of the British Embassy by telephone”. Semnat John Ilickerson.

Aici trebuie căutate sursele informaţiilor guvernului comunist de la Bucureşti, care nu sunt din rândurile membrilor partidelor Naţional Ţărănesc, Liberal ori Social-Democrat. Tot materialul predat misiunii diplomatice americane din Bucureşti ajungea la Departamentul de Stat şi acesta, în cadrul unei strânse colaborări, din martie 1946 înainte. i-l comunică ambasadei britanice, respectiv „apostolului” Donald MacLean, agent al spionajului sovietic, trădător al patriei sale şi dezertor în Rusia în 1951, când americanii l-au identificat şi au cerut britanicilor să-l ancheteze.

Ce tragedie suplimentară pe biata ţară românească dezvăluirea zi de zi a întregii acţiuni de rezistenţă a opoziţiei române la comuni zarea ţării!

CAPITOLUL 20

CHUBCHILL ÎN PENITENŢA: DISCURSUL DE LA FULTON, MISSOL KI

Dar în ciuda tuturor declaraţiilor şi protestelor preşedintelui Truman, guvernul Statelor Unite recunoaşte la 7 februarie 1946 guvernul comunist Groza, impus de Vâşinaki la 6 martie 1945 şi menţinut de tancurile sovietice.

Mulţi istorici şi jurnalişti au pretins e & instalarea forţată a guvernului Groza a fost cauza şi începutul războiului rece. Aceasta este o afirmaţie fragilă, lipsită de substanţă. NU. Războiul rece nu a început din cauza

BOvietizării Europei de răsărit şi a României. Această parte din Europa, cum am văzut, fusese recunoscută, dacă nu de iure, atunci de facto ca zonă de influenţă rusă de către Roosevelt şi Churchill. Este drept că „acordurile” au fost făcute fără cunoştinţa poporului american, fără consimt amintul legal al Congresului şi contrar politicii oficiale preconizate de Departamentul de Stat. Juridic, acordurile nu leagă Statele Unite.

În ambiguitatea politicii americane imediat după moartea lui Roosevelt, prin recunoaşterea guvernului Groza, preşedintele Truman a recunoscut implicit, de facto, şi el zonele de influenţă. Războiul rece a început atunci când ruşii au depăşit această zonă de influentă acordată ori tolerată. El s-a precizat când Stalin a formulat pretenţii globale, vizând zonele rezervate anglo-americanilor. Atunci când Uniunea Sovietică a început să aprindă focare de violenţă şi revoltă în aceste zone rezervate, când şi-a dat arama pe faţă şi a arătat că are pretenţii de hegemonie mondială, când a arătat că este gata să instaureze prin revolte şi războaie de „eliberare” revoluţia marxistă pe întreaga planetă. Aşa se explică cum, după 10 februarie 1946, Ia numai trei zile de la recunoaşterea guvernului comunist din România, se înregistrează o înăsprire a politicii americane faţă de Rusia. Aşa se explică schimbarea de atitudine a secretarului de stat Jimmy Byrnes. Prieten şi relicvă a lui Roosevelt, ministrul de externe al lui Truman continuase în cursul anului politica de concesiuni, de abandon şi de tristă colaborare cu Stalin a defunctului preşedinte. Jimmy Byrnes ducea o politică personală, independenta de Casa Albă şi adesea în contradicţie cu „cea a preşedintelui Truman.

După cum am arătat mai bus, preşedintele Truman nu fusese ţinut la curent cu deciziile lui Roosevelt. Parte

din de nu figurau nici în dosarele Departamentului de Stat şi nici în cele ale Casei Albe, fiindcă Roosevelt lucra singur, în secret, cu Harry Hopkms. Era grav bolnav şi dezordonat Inhirtiila sale. Tată ce ne spune un colaborator important al lui Roose* velt, Robert Murphyţ delegatul său în Africa de Nord şi conrilier la importanta Conferinţă d-ăla Casablanca din ianuarie 1943): – v

„Preocupat de o mie şi una de probleme, Roosevelt nu avea timp să urmărească retultatele deciziilor sale. Câteodată el uita complet de acordurile încheiate de el şi de la care nu a rămas nicio urmă în arhive sau ministere. Adesea, singurul martor al negocierilor era numai Harry Hopkins”. (Histoirţ pour tous, Nr. 94, noiembrie 1967, pag. 65). s

Nu sunt acestea semne de senilitate avansată de care suferea Roosevelt? De maladia „Álvarez”, aşa cum afirma doctotorul Bău W.C. Eliasberg? De senilitate „foarte avansată”, aşa cum a văzut-o şi generalul Eisenhower – el o numeşte „sclerosis” –, când a fost numit comandant? (vezi ţ-senhower At War, de David Eisenhower, Random House).

Iată de ce preşedintele Truman nu putea găsi nicăieri dosarele lui Roosevelt ca să-i descifreze politica urmată.

Dar să revenim la ziua de 10 februarie 1946, când politica americană începe să-şi arate fermitatea faţă de Rusia. Ce se întâmplase la 10 februarie ca să schimbe atitudinea secretarului de stat Jimmy Byrnes, care cu câteva săptfimini înainte abandonase România lui Stalin fără aprobarea sau cunoştinţa lui Truman? Preşedintele Truman l-a primit la Casa Albă pe Winston Churchill. Au discutat afaceri politice şi preşedintele Truman a decis să ţină piept asalturilor sovietice. Simţind cum bate – acum – vântul, Jimmy Byrnes Behimbă ionul şi poziţia. În această lumină trebiţie văzute şi analizate noile instrucţiuni date

reprezentanţilor Statelor Unite la Bucureşti. Le vom analiza în detaliu mai departe.

Cum am spus, trebuie ţinut seama că întreaga reţea administrativă a Casei Albe şi a Departamentului de Stat era compusă din oameni ai lui Roosevelt, care nu numai pă admirau pe acesta, dar făcuseră politica lui şi aveau, ca atare, răspundere şi conturi de dat. SUL nu uităm de asemenea oft la Depărtate – Agonii RomAtilel meniul de Stat şi Casa Albă erau infiltraţi agenţi comunişti (vezi Capitolul 30 din L'Europe de l'Est trahie et vendue), cum era Alger Miss, precum şi amicul intim şi misterios al Eleanorei Roosevelt, soţia preşedintelui, frumosul Joseph Lash, care era şeful tineretului Partidului Comunist American.

Preşedintele Truman învaţă repede. El şi-a dat seama că politicii agresive sovietice de expansiune universală trebuie să i se reziste prin forţă. Dar cum soldaţii americani reveniseră în Statele Unite în mare parte şi economia trecuse pe picior de pace, ţara ar fi trebuit din nou mobilizată şi înarmată. Un om excepţional şi providenţial pentru America, James Forrestal, s-a pus la treabă. Aceasta cu atât mai mult cu cât atât preşedintele Truman cât şi Churchill credeau că în 1946 va începe cel de-al treilea război mondial. „There is a very dangerous situation developing în Iran” [o situaţie foarte primejdioasă se dezvoltă în Iran], i-a spus Truman lui Averell Harriman, ministrul său„Ltusii refuză să-şi retragă trupele şi acest fapt poate duce la război”. Churchill era şi mai pesimist, şi mai alarmat: vedea războiul venind în 1946, aşa cum o spunea lordul Chervell (vezi memoriile fostului doctor al său, Lord Moran, paginile 296 şi 301, ed. R. Lafont). Convorbirea preşedintelui Truman la o politică mai „musclée” faţă de ruşi a fost cu siguranţă în mare parte determinată de acţiunea fostului ambasador Grew, devenit

subsecretar de stat. Acesta a împărtăşit opinia „şcolii de la Riga" a Departamentului de Stat, care credea în imposibilitatea unei coexistenţe paşnice cu Uniunea Sovietică. Grew vedea profetic politica lui Stalin ca una globulă, de expansiune planetară, ideologică, politică, economică şi militară. Un rol determinant în schimbarea politicii americane faţă de URSS în lima februarie 1946 l-a jucat desigur eu brio Winston Churchill. Înfrânt în alegerile parlamentare din 1945, el vine în Statele Unite să se „odihnească" la soare, în Florida. Venise bătrânul leu numai să se odihnească? Nicidecum. Venise să facă politică şi mai ales venise să-şi repare tragicele lui greşeli, trăgând cu măiestrie şi puternic clopotele americane pentru o remobilizare generală contra pericolului sovietic. Faimosul discurs al lui Churchill de la Fulton din 6 martie 1946 a fost admirabil regizat şi pregătit cu ajutorul preşedintelui Truman. După întrevederea acestuia cu Churchill la 10 februarie, o nouă politică americană începe să se deseneze ia orizont. La 28 februarie, „noul" Jimmy lâyrnes, într-un discurs la Press Club în New York, serveşte nota Uniunii Sovietice că de acum încolo Statele Unite vor face o politică de „patience and firmness", că ele vor rezista oricărei agresiuni, că nu vor mai accepta „unilateralism", că va cere respectul Chartei Atlanticului. Ceva mai mult, el a cerut conscripţie militară obligatorie şi generală în Statele Unite şi o educare generală a tuturor „cetăţenilor" americani asupra pericolului de „subversiune". În acelaşi timp, chiar în ziua de 5 martie 1946, când Churchill, în prezenţa preşedintelui Truman, rostea la Fulton discursul său, acelaşi „nou" Byrnes trimitea trei note de protest Uniunii Sovietice. În prima, Byrnes cerea clipii după toate convenţiile economice dintre guvernele satelite şi Rusia (sovromurile din România). A doua era privitoare la pretenţiile economice ruseşti în China. A treia, o notă

foarte tare, privea retragerea trupelor sovietice din Iran. Bine orchestrat, discursul lui Churchill de la Fulton a fost ca un trăsnet venit din îngrijoratul cer al marelui popor american. Trăsnetul s-a auzit nu numai la Moscova, dar pe întreaga planetă. Cum vom vedea, el s-a auzit şi în România şi a adus intâi o profundă bucurie plină de speranţă, ca apoi ea să se transforme în dezamăgire, în lacrimi şi suferinţă. Winston Churchill şi-a ţinut discursul în prezenţa preşedintelui Truman, în faţa studenţilor de la Westminster Collège, unde i se decerna o diplomă de doctor honoris causa. Printr-o piruetă, de care numai Winston Churchill era capabil, bătrânul luptător britanic, uitând de îmbrăţişările cu Stalin, uitând insistenţa depusă de el pentru acordarea zonelor de influenţă rusă în Europa de răsărit, tuna şi fulgera contra Uniunii Sovietice:

„De la Stettin din Marea Baltică, până la Triest în Marea Adriatică, o cortină de fier a coborât pe întregul continent [expresia Cortina de Fier al meu fost utilizată de el într-o telegramă în 1945]. În spatele ei stau acum capitalele vechilor state din centrul şi estul Europei: Varşovia, Berlin, Praga, Viena, Budapesta, Belgrad, Bucureşti şi Sofia. Toate aceste faimoase capitale şi populaţia acestor ţări zac acum sub zona de influenţă sovietică şi toate sunt, sub o formă sau alta, nu numai sub influenţa sovietică, dar sunt strict controlate de Moscova. Partidele comuniste, inexistente în aceste ţări din răsăritul Europei, au fost promovate partide conducătoare şi urmăresc peste tot să obţină un control absolut. Guverne poliţieneşti guvernează peste tot etc. etc. Coloana a cincea se infiltrează peste tot, sub cobtr Olul Cominternu-K-F 22T

lui. condus de Moscova. Uniunea Sovietică nu se opreşte în agresivitatea ei ideologica şi expansiune teritorială decât în faţa forţei”.

De aceea Statele Unite trebuie să se relnarmeze şi

mobilizeze. Salvarea?

„O asociaţie frăţească de „special reiationship” [relaţie specială] între „English-speaking people” [vorbitorii de limba engleză], care să constituie un bloc solid ca să stăvilească şi să oprească puhoaiele sovietice...”

Ce druin lung, spinos şi puţin glorios a făcut Winston Churchill de la infama noapte din octombrie 1944, când a vândut Europa de răsărit lui Stalin până la Fulton – la Canossa! – din Missouri, Statele Unite I Cită cruzime şi cât cinism trebuie unui om ca să se poată schimba cu ISO de grade peste noapte 1 Şi cu toate acestea, ce imens serviciu a adus bătrânul luptător întregului Occident, „întregii civilizaţii creştine, ameninţate”! El a tras clopotul de alarmă. Nu a mărturisit ci a păcătuit, dar s-a răscumpărat în parte, mărturisind pe jumătate greşelile. Reacţia în Statele. Unite a fost imediată şi importantă. Politica de la Casa Albă a început să vadă adevărul, să ceară înarmarea materială şi morală a Americii, prin eliminarea comuniştilor din posturile de conducere. Un curent anti-Yalla se profilează şi se afirmă.

A doua zi, la G martie 1946, preşedintele Comitetului pentru Activităţi Antiamericane al Camerei Deputaţilor, deputatul Renkin, afirma că propriul fiu al defunctului preşedinte Roosevelt, James Roosevelt, era un comunist şi anunţa începerea anchetării sale şi a organizaţiei de refugiaţi spanioli antifranchişti condusă de el.

La 10 martie 1946, deputatul Ilamilton Fish (care mi-a făcut onoarea de a-mi cerc autorizaţia de a cita patru pagini din cartea mea Sell-Out to Stalin în memoriile sale aflate pe punctul de a fi publicate), anunţa crearea unui partid american anticomunist.

La 14 martie, deputatul Cox cere o dezbatere parlamentară a problemei comuniste şi o legislaţie pentru excluderea lor din administraţie. Preşedintele comitetului

pentru probleme militare al Camerei Reprezentanţilor, deputatul May, cere ministrului de externe „înlăturarea comuniştilor şi a simpatizanţilor lor” din Departamentul de Stat.

Este probabil că Winston Churchill, văzând că prin politica lui nefastă a săpat mormântul Imperiului Britanic şi al lumii libere, a venit la Washington să-l „manevreze” pe preşedintele Truman, ca b & scoată castanele din foc pentru Marea Britanie şi să-i asigure supravieţuirea. Dar nu e mai puţin adevărat e & el este declanşatorul unei noi politici anglo-americane faţă de ruşi, care a dus la confruntarea lor din războiul rece.

Pentru a înţelege mai uşor atitudinea misiunii diplomatice americane de la Bucureşti în acest timp şi politica ei în România! consider necesar să analizez poziţia preşedintelui Truman, după moartea lui Roosevelt, şi politica sa din primul an de guvernare. Ea se reflectă destul de fidel în atitudinea Statelor Unite în România.

CAPITOLUL 21

POLITICA AMERICANĂ DUPĂ MOARTEA LUI ROOSEVELT

Franklin Delano Roosevelt moare la 12 aprilie 1945, câmî vicepreşedintele Statelor Unite, Harry Truman, se instalează la Casa Albă. Pentru a înţelege politica urmata de guvernul american după moartea lui Roosevelt este necesar să precizăm câteva lucruri esenţiale. Fără ele, comportarea noului preşedinte şi politica sa nu se pot înţelege.

Mai întâi trebuie reţinut că după Constituţia Statelor Unite un vicepreşedinte nu participa la guvernarea ţării. Are un rol pasiv, nu participă la „consilii de miniştri” şi la formularea deciziilor. El e ţinut sau nu la curent cu probleme şi decizii după bunul plac al preşedintelui. Harry Truman nu discutase cu Roosevelt decât de două ori de la

alegerea sa din noiembrie 1944. Deci nu ştia nimic de ceea ce făcuşi Roosevelt, de angajamentele sale la Québec, Teheran, Casablanca sau Yalta.

Sub domnia autoritară a lui Franklin Delano Roosevelt şi mai ales în anii de război, politica externă a Statelor Unite se făcea la Casa Albă de către preşedinte. Departamentul de Stat exista, dar în fapt el încetase să participe la decizii. Acestea se luau de Roosevelt, devenit» în adevărat dictator într-un stat de adevărată democraţie constituţională. Cum în ultimii doi ani de viaţă Roosevelt era grav bolnav, adevărata politică externă – şi marile decizii – erau în mâinile lui Harry Hopkins – un alter-ego al preşedintelui ajutat în privinţa politicii externe de un tânăr diploma t) Charles Bohlen.

De reţinut că la toate marile conferinţe din timpul războiului, Roosevelt negocia singur, atât în problemele de politică externă, cât şi în cele militare. El era însoţit nu de ministrul său de externe, Cordel IIull (cel mai calificat om politic american al acestui secol) şi nici de ITarry Stimson, ministrul său al apărării.

Dacă parte din dezbaterile acestor conferinţe au putut fi reconstituite după note stenografice, comunicate, etc., întrevederile între patru ochi nu erau cunoscute decât de interpret, când acesta exista. El nu putea să le divulge niciodată sau numai după termenul prescris de lege. Cum deoiziile mari ale celui de-al doilea război mondial s-au luat între patru ochi, în special între Churchill şi Stolin sau Roosevelt şi Stalin, era greu de ştiut ce hotărâri se luaseră, mai ales când ele nu erau consemnate după aceea în dosare şi trimise Departamentului de Stat. Roosevelt a mers atât de departe cu această procedură, încât la prima lui întrevedere cu Stalin s-a servit... de interpretul... lui Stalin, Troianovski... ca să inspire lui Stalin încredere – pretindea preşedintele. La fel la Conferinţa de la Yalta,

unde în 30 de minute de „tête-à-tête” Roosevelt încheia cu Stalin un tratat ultrasecret (descoperit în safe-ul Casei Albe după moartea preşedintelui), care decidea în mare măsură soarta omenirii: Rusia intra în război contra Japoniei în schimbul unui preţ aberant: controlul Manciuriei şi al căilor ferate chinezeşti, o jumătate din insula Sahalin, insulele Kurile, porturile de la Pacific, Dairen şi Port Arthur. Aceste concesii au dus la războiul din Coreea, la comunizarea întregii Chine, la războiul din Vietnam. China – aliata Statelor Unite – şi unul din „cei patru mori” nu a fost nici prezentă nici întrebată. Secretarul de stat american era absent, după cum era absent şi ministrul apărării naţionale a Americii. Absent era şi interpretul american. Era prezent numai Averell Harriman, prietenul lui Roosevelt şi ambasadorul lui la Moscova. Nu a fost prezent nici… Churchill, care mai târziu, a semnat acest acord secret. Documentul, necunoscut d* nimeni altul din Statele Unite, a fost descoperit întâmplător printre hârtiile preşedintelui după moartea sa.

6. În aceste Împrejurări penibile, sunt uşor de înţeleb primele dificultăţi ale noului preşedinte Truman, ezitările lui din primele luni de guvernare, greşelile făcute şi ambiguitatea deciziilor şi a politicii urmate. Profund democrat, respectuos faţă de Constituţia Statelor Unite, preşedintele Truman voia să ducă o politică legală deschisă, parlamentară. Noul preşedinte voia să se sprijine în politica externă pe avizul şi colaborarea Departamentului de Stat, aşa cum se cuvine într-o ţară de democraţie constituţională.

6. Dar era cu adevărat Departamentul de Stat în măsură să ajute obiectiv şi cinstit pe noul preşedinte? Răspunsul este greu de dat. La putere de 12 ani, întreaga reţea rooseveltiană se găsea înrădăcinată acolo.

Simpatizanţi ai comuniştilor sau chiar comunişti în frunte cu Alger Hiss – primul secretar general al Naţiunilor Unite – se găseau bine împlântaţi în acest departament.

Departamentul de Stat fusese condus timp de 12 ani din 1933 de unul din cei mai buni şi mari oameni de stat ai Statelor Unite, Cordell Hull. Cinstit, competent, profund democrat, mândru de valorile morale şi democratice ale poporului său, Cordell Hull demisionează în toamna anului 1944. Subsecretarul de stat Stettinius, om de casă al lui Roosevelt, li ia locul, iar după moartea preşedintelui, un alt „rooseveltian", Jimmy Bymeb, devine ministru de externe. Potrivit ideilor morale care stăteau la bază vieţii politice americane, Cordell Hull pregătise printr-o comisie bipartită a Congresului o politică coerentă de după război cu privire la organizarea păcii ce urma să vină şi a securităţii colective. Dreptul popoarelor, la autodeterminare şi libertatea individului în cadrul naţiunilor trebuiau să fie garantate, ca şi securitatea colectivă a planetei, de o organizaţie mondială nouă: Naţiunile Unite. Toate problemele teritoriale trebuiau lăsate spre reglementare la conferinţa păcii. Niciun fel de zonă de influenţă nu trebuia creată. Corael Hull, ca şi opinia publică americană, avea oroare de aşa ceva (după cum avea oroare şi Harry Truman). Dar Cordell Hull a părăsit Departamentul de Stat în toamna lui 1944, fiindcă a fost minţit, înşelat, „double-crossed", de preşedintele Roosevelt. Secretând de stat Cordell Hull a auzit de exemplu de consimţământul dat de Roosevelt lui Churchill pentru cedarea Europei de răsărit ruşilor de la ambasadorul american de la Cairo, MacVeagh, cum se afirmă în capitolele anterioare, şi că Roosevelt aprobase crearea zonelor de Influenţă cerute de Churchill în absenţa lui Cordell Hull de la Washington, dar „uitaseu să trimită copia telegramei lui secrete cu numărul 660 din 12 iunie

1944, ca şi cea purtind numărul 666 din 22 iunie 1944.

După moartea lui Roosevelt, divergenţele din Departamentul de Stat asupra politicii de urmat faţă de ruşi se cristalizează în două „şcoli” sau două doctrine: „şcoala de la Riga”, condusă de clarvăzătorul Elbridge Durbrow, şeful grupului Europei de răsărit şi „şcoala de la Yalta”, condusă de Charles Bohlen şi George Rennan. Grupul Europei de răsărit se opunea oricărei zone de influenţă rusă în Balcani. Ea considera că Uniunea Sovietică duce o politică revoluţionară globală cu o sete de teritorii şi putere rapace, că CBte nesinceră, plină de duplicitate şi sistemul ei politic constituie un pericol permanent şi mortal pentru pace în general şi securitatea Statelor Unite în particular. Aceleiaşi „şcoli de la Riga” îi aparţinea şi amiralul Leahy (devenit şeful Casei Albe sub Truman). Acesta se opusese fără succes acordurilor de abdicare de la Yalta, avertieind pe colegii lui prezenţi la conferinţă că ele fac pe ruşi „stăpânii Europei”. Acelaşi sistem de gândire era Împărtăşit şi de senatorul republican A. Vandenberg şi de John Fosta1 Dulles. De reţinut că aparţinea aceleiaşi „şcoli de la Riga” şi Burton Berry, distinsul ambasador al Statelor Unite la Bucureşti, din 1944 – 1947. Toţi aceştia preconizau o politică fermă faţă de ruşi, fără concesii şi compromisuri.

„Şcoala de la Yalta”, la care se asociase întreaga aripă de stânga a Partidului Democrat american, în frunte cu Wallace şi cu Eleanor Roosevelt – soţia preşedmlelui Roosevelt –, preconiza colaborarea şi fraternizarea cu ruşii. Ea accepta cedării teritoriale şi zonele de influenţă. De altfel George Kennan, autorul politicii de „containment” (îndiguire pe poziţiile existente), cerca încă din februarie 1945 Împărţirea Europei în două, partea de est revenind zonei de influenţă rusă. Henry Wallace, candidat la preşedinţia Statelor Unite, nu numai că cerea în mod

public (la Madison Square Garden, în New York) recunoaşterea formală a zonei de influenţă rusă în Europa de răsărit, dar preconiza ca Statele Unite să împărtăşească şi secretele bombei atomice cu Uniunea Sovietică... (au făcut-o Rosenberg, Fuchs & company ulterior).

Preşedintele Truman a concediat pe „tovarăşul" Henry Wallace, dar infiltraţia comunistă era ca o hidră cu mii de capete. Tăiai unul şi creşteau cinci. Nu a acuzat amiralul Leahy pe însuşi secretarul de stat al lui Truman, pe Jimmy Byrnes, de a fi instrumentul clien comuniste după trădarea Rom & mei la Moscova din deoembrie 1946, când a concedat lui Stalin recunoaşterea guvernului Groza? „Today" – scrie el în jurnalul lui – „I sense, for the first time, the feeling that Secretary Byrnee is not immune to the communislically înclined advisers in his Departament". Să nu uităm că cel ce acuza în ianuarie 1945 pe Byrnes de a se filăsat manevrat de comunişti era şeful Casei. Albe a preşedintelui Truman (vezi Leahy, Diary, noiembrie 1945; din 26 decembrie 1946, 1 Was There, pp. 347 – 348)...

La această listă neagră trebuie să adăugăm şi pe fostul ambasador la Moscova, Averell Harrimân, care nu numai

,» – că a venit să mintă poporul român – cum am văzut – În ianuarie 1946 la Bucureşti, dar acest criptocomunist cerea Departamentului de Stat încă din mai 1946 recunoaşterea guvernului Groza. Dacă ea nu a fost acordată la acea dată, este fiindcă s-a opus şeful grupului pentru Europa de răsărit, curajosul E. Durbrow (vezi Davies, Cold War. Begin, pp. 282 – 284).

Voi adăuga, pentru a sublinia greutăţile intâmpinate de noul preşedinte al Statelor Unite, Harry Truman, în formularea unei politici clare şi bine definite asupra Europei de răsărit, că el nu putea pune în cumpănă nici

comunicatul de la Yalta cu „Declaraţia asupra Europei eliberate” şi nici cuvântul predecesorului său. Ori Declaraţia de la Yalta era vagă şi diabolic redactată – cum am văzut – iar preşedintele Roosevelt, în ultimul lui discurs adresat poporului american la 16 martie 1945, minţea, afirmând că nu „a acordat nicio sferă de influenţă nimănui”. Putea să-şi închipuie Harry Truman că fostul preşedinte avea o dublă comportare şi un dubhi limbaj: unul pentru Stalin şi altul pentru poporul american (vezi Daniel Yergin, pag. 67 – 68)

Marele erou al poporului american, generalul MacArthur, care nu-l putea suferi pe Roosevelt, spunea despre el „că nu spunea adevărul decât atunci când nu putea spune o minciună”.

Oricât ar părea de paradoxal, de necrezut, preşedintele Truman nu ştia de „acordurile lui Churchill cu Stalin pentru crearea zonelor de influenţă”.

„The ideas of spheres of influence and a Big Power peace were abhorrent to him. Truman, himself part of the great public consensus, had no idheathat Roosevelt had been speaking two languages, nor did he know that aspects of Russian behavior în Eastern Europe were în response to Roosevelt’s Great Power diplomacy. Truman could not believe I hat Russia’s quest for security had a rationality. He had to ask himself who could threaten the Soviet Union”.

Acest pasaj, cheia de boltă a înţelegerii politicii lui Truman în primul an de guvernare – 1945 – trebuie tradus în româneşte şi reţinut:

„Ideea sferelor de influenţă şi o pace dictată de cele patru mari puteri erau de neconceput pentru el („abhorrent”). Truman, aparţinând poporului de rând american, cinstit şi deschis, nu avea idee că Roosevelt se folosea de două limbaje. Truman nu ştia că anumite

aspecte din comportarea ruşilor în Europa de răsărit erau conforme politicii lui Roosevelt de „diplomaţie a celor patru mari puteri. Truman nu putea crede că pretenţiile ruseşti de a asigura securitatea frontierelor aveau vreun fundament, vreo raţiune. El se întreba cine putea să ameninţe Rusia” (Daniel Yergin, The Shaltered Peace, pag. 72).

În cadrul acestor elemente şi în lumina celor de mai sus trebuie văzută şi analizată întreaga politică a Statelor Unite din 1945 În general şi în România în particular.

CAPITOLUL 22

REGELE ROMÂSHI PRIZONIER POLITIC SOTIETie

Să revenim în Rom & mă şi să vedem ce se intimpla pe acolo de-a lungul ţării cotropite.

Partidele de opoziţie Împreună cu americanii şi britanicii, presau guvernul Groza să facă alegerile promise. Acesta le tergiversa mereu Bub diferite pretexte. În sfârşit, în luna iulie, decretul cu noua lege electorală este supus suveranului, care după multă luptă şi lungă ezitare 11 semnează. Acest decret era neconstituţional din mai multe puncte de vedere şi mai ales fiindcă el desfiinţa senatul prevăzut în Constituţia României. Maniu ceruse regelui să nu semneze decretul. Dinu Brătianu şi Titel Petrescu la fel. Americanii, cărora li se ceruse avizul, evitau să-l dea. Din partea ruşilor generalul Susaikov informează pe mareşalul Palatului, Negel, că „el speră ca regele să semneze decretul într-o zi, două”. Burton Berry ne dă asupra stării de spirit a suveranului la acea dată o interesantă fotografie:

„Regele Mihai” – scrie el – „realizează că noua lege electorală deschide larg poarta fraudelor electorale guvernului Groza, dindu-i posibilitatea să-şi aleagă singur parlamentul pe care şi-l vrea. El este conştient de pericolul pentru Coroană şi pentru ţară al noului parlament

comunist. El ştie prea bine că ţara este în imensa ei majoritate anticomunistă. Dar, cu toate acestea, el nu poate refuza să semneze decretul, fiindcă legea propusă se pretează la fraude”.

Opoziţia română lupta totuşi cu disperare să convingă pe rege să nu semneze decretul electoral. La 13 iulie 1946, Iulru Maniu cere formal regelui să rupă relaţiile sale cu guvernul Groza, să-l demilă şi să provoace o criză constituţională, refuzând semnarea decretului electoral. El cere regelui „să provoace un scandal internaţional”, obligând astfel Statele Unite şi Marea Britanie să ia poziţie, chiar dacă acest fapt ar duce la o deschisă ocupare a României de către ruşi. Maniu a adăugat că aceasta este singura formulă de a împiedica ţinerea unor alegeri măsluite, cu alegerea unui parlament comunist, care va pecetlui soarta ţării şi a Coroanei pe liniile comuniste.

Regele – conform raportului lui Burton Berry – i-a răspuns că, dacă ar urma sfatul lu’ Maniu, capitolul s-ar termina astăzi, pe când, dacă el luptă pas cu pas ca să câştige timp, putem să ne aşteptăm la un „happy-ending”, un sfârşit fericit.

Dinu Brătianu a fost întru totul de acord cu Maniu.

Apoi regele a consultat pe Pătraşcanu şi pe Tătărescu şi a semnat decretele. (Foreign Relations of the U.S., 1946, pag. 16)

Între timp Uniunea Sovietică încingea cu un cordon de beton armat întreaga viaţă economică a ţării cu sovromurile pentru a pune România în faţa unui fapt împlinii după tratatul de pace, care se negocia la Paris.

În sfârşit alegerile au loc la 19 noiembrie 1946 pentru formarea unui parlament şi pentru constituirea unui guvern definitiv, potrivit noii configuraţii politice. Rezultatul? Cel promis de Ylşinski lui Ilarriman în drum spre Bucureşti. Blocul comunist „obţine 84, 5% din voturi

şi 348 de deputaţi, Partidul Naţional Ţărănesc obţine 7, 76% cu 32 de deputaţi, iar Liberalii nici măcar 1 % şi numai 3 deputaţi”. După informaţiile cele mai autorizate rezultatul real a fost absolut invers: blocul comunist nu a obţinut nici 8% din voturile exprimate. Partidele de opoziţie protestează la misiunile americană şi engleză. Ele protestează de asemeni la rege şi-i cer să nu deschidă parlamentul la 1 decembrie 1946. Vom recurge tot la un document ultrasecret american asupra. acestei delirante situaţii constituţionale şi regale, iată-l în întregime în englezeşte şi apoi ab n ia lele esenţiale în traducere:

871.00/11 – 2246: Telegram

The Representatioe în Rournania (Berry) to the Serrelary of State

SECRET BUCH A REST, November 22, 1946.

URGENT [Received November 24 – 1 a.m.]

1097. Yesterday morning King Mirhael sent me an urgent personal message asking me to meet privately his Marshal of the Court, his personal secretary a-mi în intimate personal adviser. Accompanied by Mr. Melbourne, 1 dined privately with these there.

All three agreed preparations for elections were undemocratic and results were attained fraudulently. The question that was giving them serious concern was, what sould the King de under these circumstances? All agreed în recent months’ Kings’s popularity had dwindled; that Soviets would continue to tolerate King ab long as he reminds a political force; that King’s acceptance of election results would further seriously undermine his prestige; that when liis prestige nears exhaustion Soviets will lose no time în ridding themselves of him. They reminded me Parlament opens December 1, that custom required King to read speech from throne at opening. By this act he will commit himself to acceptance of results of

fraudulent elections and acts of Parlament thereby constituted.

Beyond this point the three were not în agreement.

The private secretary stated his view that King had an obligation to Roumanian people to refuse to accept results of fraudulent election regardless of any action by Americans and British. He said he realizând if King took this stand it ould again bring him into open conflict with Government and Soviets, it would increase personal danger, and it might mean his abdication. It would mean, however, that until end „of his reign, he had acted in accordance with will of his people. But, n he accepts results of elections, he will be tolerated yet a little longer by Russians, but in the end he would go anyway, and perhaps not much later as he would become la orice a King without popular support.

The Marshal took view it was necessary to continue to play for time. He admitted, acceptance of elections by King would most seriously undermine his popularity, but he felt if King could outlast Russian occupation, he had even chance of reestabilishing his position in minds of his people. He felt King, therefore, sould accept elections and open Parlament unless we and Britain advised him otherwise. În such a case, King would be accepting American-British historic parties, reports on election rather than Government-Soviet report, and we would have obligation to see matter through as last time we had seen it through by bringing about Moscow decision after King's attempt to implement Potsdam Agreement had been thwarted. The Marshal felt if we could not guarantee an ultimate arrangement of situation, King – irrespective of our action, should accept the election.

The third Roumanian reminded us King by his action August 23, 1944, made himself symbol of national Govt

movement regency and by his act of August 20, 1945, symbol of national resistance. Since latter date he has lost popularity by decorating Groza, confirming death sentence of Antonescu, dismissing hundreds of carrer officers from army, accepting electoral law, and publicly associating himself with Soviets. The Roumanian said if King accepts results of elections he would destroy last vestiges of his hold on people and his reason for being. He could not be a traitor to himself. He had to refuse to accept elections. At same time Americans and British had no choice but to refuse to accept. Eight notes had been sent to Roumanian Govt asking fulfillment of promise made and government had told Anglo-Americans to mind their own business. În view of obligations assumed toward Roumania in Yalta, Potsdam and Moscow. Anglo-Americans could not accept this treatment, end ever again în castern Europe champion democratic principles. He concluded King, Americans and British are în same boat and has to refuse to accept results of elections.

„Ieri dimineaţă” – ne spune Burton Berry – „Regele mi-a trimis un mesaj urgent şi personal, cerându-mi să-i primesc în mod privat pe mareşalul curţii, pe secretarul său particular şi pe unul din consilierii lui apropiaţi. Am cinat împreună cu ei trei şi cu dl. Melbourne (unul din adjutanţii săi – n.a.). Toţi trei au fost de acord că alegerile au fost, antidemocratice şi rezultatele falsificate. Problema este ce trebuie să facă regele în faţa acestor alegeri falsificate? Toţi trei au fost de acord că popularitatea regelui s-a micşorat în ultimele luni, că ruşii tolerează pe rege numai atâta vreme cât* el reprezintă o forţă în ţară, că sancţionarea regală a alegerilor astfel falsificate va dăuna şi pe mai departe prestigiului regelui. Că atunci când prestigiul regelui se va stinge, ruşii nu vor pierde timp să se debaraseze de el. Ei mi-au amintit că

parlamentul se deschide la 1 decembrie şi că obiceiul este ca regele să-l deschidă în persoană, citind mesajul tronului. Prin acest act, regele acceptă în felul acesta rezultantul fraudulos al alegerilor şi actele parlamentului „ales” prin aceste fraude. Dar mai departe de aceste observaţii cei trei nu mai erau de aoord. Secretarul particular al regelui (desigur dl. Mircea Ioaniţiu – n.a.) a susţinut că regele are obligaţia faţă de poporul român de a refuza să accepte rezultatele acestor alegeri falsificate, indiferent de acţiunea sau pasivitatea americanilor şi britanicilor. El a adăugat că ştie că, lalnd această poziţie, regele va intra din nou în conflict deschis cu guvernul Groza şi cu sovieticii. Aceasta va mări pericolul personal şi poate să însemne chiar abdicarea. Dar aceste înseamnă în acelaşi timp că până la Bărşitul domniei sale regele s-a conformat voinţei poporului său. Dar dacă el va accepta rezultatul alegerilor, va fi tolerat de ruşi încă un timp oarecare, însă până la urmă va fi obligat oricum, să plece şi poate chiar mai curând, fiindcă el devine un rege fără niciun suport popular. Mareşalul curţii crede că regele trebuie să câştige timp să accepte rezultatul alegerilor şi să deschidă în persoană parlamentul, afară de cazul când ongloamericanii 11 sfătuiesc să nu o facă. Al treilea român (cu siguranţă Savel Rădulescu – n.a.) mi-a reamintit că prin actul de la 23 august 1944 regele a devenit simbolul guvernării de uniune naţională, iar prin actid de la 20 august 1945 simbol al rezistenţei naţionale. De la această dată încoace regele a pierdut din popularitatea sa decorindu-l pe Groza, confirmând sentinţa de moarte a mareşalului Antonescu, acceptind demiterea a sute de ofiţeri din armată, acceptând şi semnind legea electorală şi astfel asociindu-se în mod public cu oficialităţile sovietice. El a adăugat că, dacă regele va accepta rezultatul fraudulos al alegerilor, el îşi va distruge singur ultima lui

legătură cu poporul şi raţiunea sa de a fi. El nu poate fi un trădător faţă de sine însuşi. Trebuie deci să refuze a accepta rezultatul alegerilor. În acelaşi timp, a încheiat acest consilier, americanii şi britanicii nu pot face altceva decât să refuze aceste alegeri. Opt note de protest au fost înminate guvernului Groza, pe care acesta le-a respins eu impertinenţă. În virtutea obligaţiilor asumate faţă de România la Yala, Potsdam şi Moscova, anglo-americanii nu pot accepta să fie trataţi astfel şi să mai spere să fie priviţi în Europa de răsărit ca luptători pentru democraţie. Regele, americanii şi britanicii sunt toţi trei în aceeaşi barcă şi toţi trei trebuie să refuze să accepte rezultatul falsificat al alegerilor”.

Traducerea mă dispensează de orice comentarii suplimentare. Voi sublinia numai teribia dramă ce se juca şi în conştiinţa regelui şi în cea a sfetnicilor lui şi a fruntaşilor politici români. Pe de altă parte, anglo-americanii se fereau a da sfaturi şi a-şi lua responsabilităţi. Aflăm astfel din telegrama lui Burlon Berry din 29 noiembrie 1945 că regele l-a invitat pe acesta să-l vadă, Regina Mamă fiind prezentă. „Vrei să explodeze o altă bombă, cum am făcut-o la 20 august 1945 (greva constituţională – n.a.)? Dacă o fac, voi fi un erou faţă de dl. Maniu şi cei din jurul lui, dar asta nu înseamnă nimic pentru mine, fiindcă eu am înţeles că popularitatea mea faţă de poMticieni este mare numai cina fao ceea ce ei mă sfătuiesc să fac. Prietenii mei îmi spun că ea nu cadrează deloc pentru un rege în sistemul sovietic şi că aceasta ar fi ultima ocazie pe care o mai am pentru a lua o poziţie constituţională. Dacă Sueaikov va face şi el ca Vlşinski în 1944, mi se pare că în Împrejurările în care trăim, eu n-aş putea face altceva decât să stau lângă poporul meu şi să deschid parlamentul personal”. Iar regele a mai adăugat: „Dacă mă asiguri că guvernul Statelor Unite poate să-mi

dea şi altceva decât un suport moral, aş putea să mă comport altfel”.

Ce admirabilă poziţie de demnitate americană şi democraţie la Burten Berry cu această ocaziei

„Guvernul Groza” – scrie el la Washington, la 23 noiembrie – ” a falsificat alegerile şi şi-a bătut joc de notele noastre de protest. Aceasta ne obKgă să refuzăm a accepta rezultatul acestor alegeri falsificate. Noi suntem obligaţi să modificăm poziţia noastră faţă de acest guvern şi să luăm imediat poziţie prin a declara:

că aceste alegeri nu au fost libere să se rediscute problema românească tot la nivelul celor trei care au luat decizia de la Moscova; propune ca el să fie înlocuit de la Bucureşti”.

Rămas singur, prizonierul sovieticilor, regele României deschide parlamentul comunist la 1 decembrie 1946. Prizonierul lor prin impotenţa anglo-americanilor, el mai „câştigă” un an.

CAPITOLUL 23

EVREII DIN ROMÂNA ŞI ALEGERILE DIN NOIEMBRIE 1946

La 29 octombrie 1946, avocatul Fililermann, preşedintele Uniunii Evreilor din România, se prezenta şefului misiunii politice americane la Bucureşti, domnului Burton Berry, îi prezenta o copie asupra acordului încheiat cu guvernul Groza şi îi anunţa cu mare tristeţe că evreii din România au decis să voteze cu comuniştii.

Iată integral textul raportului secret făcut de domnul Burton Berry la Washington, întâi în englezeşte şi apoi în traducere românească.

871 00/10 – 2946: Telegram

The Representative în Roumania (Berry) to the Secretary of State

TOP SECRET BUCHAREST, October 29, 1946-noon

[Received October 30 – 7: 55 a.in.)

1013. No distribution except to SE. De. Fildermann, President of Union of Roumanian Jews, called to give me copy of secret compact he had made with Gov [emmenţi, throwing support of his organization to Govt for elections, and receiving în return promise of Govt to perform certam acts specified în compact for rehabilitation of Jews în Roumania. Later, communique will be published stating Jewish community decided to support Govt în elections but reasons for support will remain secret. Dr. Fildermann said Jewish vote would amount to about 2 percent of total vote.

Dr. Fildermann admitted action was nothing short of capitulation in face of Govt pressure and an about-face of democratic attitude that he has maintained through! 40 years. He said he regretted beyond words necessity of capitulation, particularly to this Govt which is most despotic and most undemocratic Roumania has ever had. Whereas all former govts Lad recognized rights of their adversaries.

Groza govt recognized its adversaries only as enemies that must be destroyed. Dr. Fildermann grave as his reasons for signing compact:

As number of Jewish notes [votes] will not affect one way or other results of elections he didn't have the right to sacrifice Jews or principle in view of lessening possibility of peaceful internaţional solution of castern European problem within next few months. He added, he was convinced Russia Was not working for solution but on contrary for domination in this area – domination that would only be ended by war between western democrats and Russia;

If he gone along, Govt would have considered his group center of reaction and proceeded to destruction of community and violence towards members?;

Soon after election Soviet Govt would deport thousands of Roumanian Jews to Siberia as it deported thousands from Bassarabia after acquiring that territory în 1941;

With Jews voting with Govt în elections there was hope Govt would keep some of its oft repeated promises to restore to Jews all that was taken from them during Antonescu regime.

BERRY

„Dr. Fildermann, preşedintele Uniunii Evreilor din llomânia, m-a vizitat azi ca să-mi dea o copie după acordul secret încheiat cu guvernul Groza, pentru a susţine guvernul în alegeri, în schimbul promisiunii guvernului de a lua o serie le măsuri pentru reabilitarea evreilor în România. Meu târziu, printr-un comunicat, se va declara public că comunitatea evreiască a decis să sprijine guvernul în alegeri, dar motivele pentru care a luat această decizie vor rămâne secrete. Dr. Fildermann mi-a spus că votul evreilor va fi de aproximativ 2% din votul total. Dr. Fildermann a admib că acţiunea sa este o capitulare totală în faţa presiunii guvernului şi o totală schimbare de atitudine democratică pe care îi a avut-o de 40 de ani. El mi-a spus că nu are cuvinte pentru a-şi exprima regretul faţă de această capitulare. Şi asta cu atât mai mult cu cât acest guvern este cel mai despotic şi cel mai antidemocrat pe care România l-a avut vreodată. De unde guvernele trecute au recunoscut dreptul la opoziţieul adversarilor lor, guvernul Groza consideră adversarii kii ca duşmani ce trebuie distruşi. Dr. Fildermann mi-a dat motivele care l-au făcut să semneze acordul electoral cu guypţnul:

Cum numărul voturilor evreilor nu va influenţa în niciun sens rezultatul alegerilor, el nu avea dreptul de a sacrifica pe evrei faţă de posibilităţile de a uşura în lunile

ce aveau să vie o soluţie paşnică internaţională a Europei de răsărit. El a adăugat că este convins că Rusia nu lucrează pentru o atare soluţie pacifică, ci din contra pentru dominarea Europei de răsărit, dominaţie ce nu se va putea termina decât prin război între democraţiile occidentale şi Rusia.

Dacă el nu ar fi acceptat să susţină guvernul în alegeri, acesta ar fi considerat comunitatea evreiască ca un centru reacţionar şi ar fi început o campanie de violenţă şi distrugere a membrilor ei.

Fără acest acord, curând după alegeri, guvernul sovietic ar fi deportat mii de evrei din România în Siberia, aşa cum a deportat cu miile din Basarabia după ocuparea acestui teritoriu în 1941.

Evreii, decizând a vota pentru guvern, se poate spera că odată acesta îşi va respecta unele din repetatele sale promisiuni de a restitui evreilor tot ceea ce li s-a luat în timpul regimului Antonoscu.'1

BERP.Y

CAPITOLUL 24 IUCBPE RĂZBOIUL RECE înainte de a continua a examina agonia României în cursul anului 1947, cred că este bine să aruncăm o privire asupra celor ce se petrec la Washington. Aceasta ne va ajuta să înţelegem comportamentul generalului Schuyler şi a lui Burton Berry la Bucureşti, cu atât mai mult cu cât Statele Unite erau în curs de schimbare de atitudine şi politică faţă de Uniunea Sovietică. Începuse „Războiul Rece”.

Iată pe scurt un rezumat al evenimentelor de la moartea lui Roosevelt până la recunoaşterea guvernului Groza în România şi ţinerea alegerilor.

Mai întâi „Arsenalul America” a reînceput să funcţioneze din plin sub conducerea energică şi competentă a valorosului anticomunist James Forrestal, ministrul apărării. Să na uităm nici faptul că la acea dată

Statele Unite aveau monopolul bombei atomice.

La 23 aprilie 1945, Molotov are la Casa Albă o întrevedere furtunoasă cu preşedintele Truman. Acesta, care avea oroare „de sferele de influenţă” şi de subtilităţi diplomatice, reproşează primului ministru sovietic comportarea lor în răsăritul Europei şi interpretarea lor abuzivă şi unilaterală a Declaraţiei pentru Europa eliberată. Această „declaraţie” vorbea de „alegeri libere” În ţările eliberate, dar nu prevedea cine şi cum le supraveghează. Declaraţia vorbea de eliminarea totală a „fasciştilor şi naziştilor” din viaţa publici, deschizând astfel larg poarta nu numai falsificării legerilor ţtnnte sub egida trupelor sovietice, dar şi lichidării întregii opoziţii faţă de regimul comunist, sub pretext de „fascism şi nazism”. La această istorică întrevedere, preşedintele Truman a reproşat lui Molotov ingratitudinea ruşilor faţă de generozitatea poporului american şi nerespectarea tratatelor şi acordurilor convenite. „Relaţiile noastre nu mai pot fi de acum încolo o stradă cu sens unic. De acum încolo interpretam acordurilor se va face la Washington”. – a încheiat preşedintele Truman. Molotov: „În toată viaţa mea nimeni nu mi-a vorbit aşa”. Truman: „Îndepliniţi-vă corect obligaţiile asumate şi nimeni nu vă va mai vorbi aşa!” (Vezi documentul în Foreign Relations 1945, 5 – 253 – 259 şi Harry Truman, Memoirs: Year of Decision, pag. 81 – 82). De w acest limbaj tare, „nediplomatic” din partea unui preşedinte modest, manierat şi serios? Fiindcă poporul american era exasperat de agresivitatea rusească debordată în cele patru ouncte cardinale ale planetei:

Agresiune şi sovietizarea Europei de răsărit, inclusiv a Poloniei;

Instigarea războiului civil în Indochina;

Criza din Germania;

Sabotaj la Conferinţa de la San Francisco a

Naţiunilor Unite;
Criza de la Trieste;
Refuzul de a retrage trupele din Iran;
Presiuni asupra Turciei pentru dobândirea Dardanolelor:
Îndrăzneala ruşilor în a cere „trusteeship” în fostele colonii ale Italiei, ca Libia şi zona Tanger, în afara Gibraltarului, plus Coreea;
Pretenţii asupra Congoului, în inima Africii etc. ele.
Presiunea asupra Turciei devine din ce în ce mai mare.
O notă rusească din august este adresată la Ankara, prin care cerea nici mai mult nici mai puţin decât „fortificaţii comune” cu Turcia de-a lungul Dardanelelor. Consfătuire de criză a doua zi la Casa Albă. Dean Acheson, în lipsa lui Jimmy Byrnes, prezintă un raport din care cităm:
Appeasement was being translated into what would later be called the domino theory. Joint fortifications on the Straits would lead to Soviet control of Turkey, which would lead to Soviet control of Greece and the emire Ne-ar and Middle East, which would leave the Soviet Union în a much stronger position to obtain its objectives în India and China. The Russians would be deterred only by knowing that the United States is prepared, if necessary, to meet aggression with force of arms.
Preşedintele Truman a conchis că este „mai bine ca să afle acum dacă ruşii sunt porniţi a cuceri planeta, decât în cinci sau zece ani” (vezi Millis, Forrestal Diaries, pag. 192 şi Dean Acheson, Present at the Creation, pp. 261 – 265).
Consecinţa aceste consfătuiri? Trimiterea imediată a unei importante flote de război în răsăritul Mediteranei, care a devenit curând o bază americană permanentă.

Terminarea abruptă, din iniţiativa şi perseverenţa lui Grew, a legii „Lend-Lease Act”, ceea ce a privat îndată Uniunea Sovietică de imensele avantaje generos oferite de Statele Unite.

Refuzul, prin tăcere, de a acorda Împrumuturile cerute de URSS.

Refuzul de a recunoaşte pretenţia de 10 miliarde de dolari pentru „reparaţii” cerute Germaniei de către ruşi la Yalta şi acceptată în principiu de Roosevelt.

La 20 septembrie 1946 preşedintele Truman cere demisia ministrului său de comerţ, Harry Wallace, în urma criticii făcute noii politici americane. Wallace, şeful partidului „progresist” american, Busţinut de Eleanor Roosevelt şi de întreaga stingă americană, a ţinut la 12 septembrie 1946 un discurs la Madison Garden în New York, în care cerea recunoaşterea imediată şi definitivă a zonelor de ¡influenţă sovietică în Europa de răsărit.

Curând după demiterea tovarăşului Henry Wallace, urmează demisia. „Appeaser”-ului Jimmy Byrnes, secretarul de stat ce continuase politica de tovărăşie şi concesiuni a lui Roosevelt. Era acelaşi Jimmy Byrnes care a vândut România lui Stalin în decembrie 1946 la Moscova şi care a înscenat mascarada „lărgirii democratice a guvernului Groza” prin demersurile lui Harriman, Vlşinski şi Rerr la Bucureşti ţ Byrnes, care a recunoscut acest guvern ieşit din tancurile sovietice şi menţinut de ele. Aş adăuga: acelaşi Byrnes care a lucrat cu de la sine putere pentru condamnarea la sclavie a Românim, cunoscind prea bine rapacitatea rusească, setea ei de teritorii şi dominaţie. Iată ce ne spune fostul ministru de externe al Statelor Unite asupra acestei chestiuni, citindu-l pe Karl Marx, care în 1863, într-o serie de articole publicate In The New York Tribune, denunţa politica de expansiune rusească:

„De la Petru cel Mare frontierele Rusiei au avansat cu 700 de mile spre Berlin şi Dresda, cu 600 de mile spre Constantinopol, spre Stockholm cu 630 de mile, spre Teheran cu 1.000 de mile, dublindu-şi în 60 de ani imperiul anterior”. Rusia – conchidea Karl Marx – „trebuie oprită cu orice preţ”.

Comentând aceste articole, fostul secretar de stat – un om cultivat – înşira anexările teritoriale ruseşti (nevorbind nimic de „sferele de influenţă” oferite de el Rusiei), pentru a conchide:

„It is clear then that expansion is not an inovation of the Communist regime. It is rooted în Russian history. Only the personalities and the tactics have changed”. (Jimmy Byrnes, Speaking Frankly, pag. 283).

Demisionatul este acelaşi Jimmy Byrnes care a acceptat la Moscova teza lui Stalin de a avea „guverne prietene de-a lungul fruntariilor Rusiei din motive de «securitate*”. Jimmy Byrnes i-a furnizat „guvernele prietene” În România. Ahl Câtă dreptate a avut John Foster Dulles la Londra când a strigat în plin consiliu: „Principiile şi moralitatea trebuie restabilite în lume”!

Acestea sunt câteva din evenimentele de la Washington din 1946 şi noul climat politic al Statelor Unite. Să vedem – în paralel şi în aceeaşi ordine cronologică – cum s-a reflectat el în politica americană în România.

CAPITOLUL 23

DECAPITAREA ŞI LICHIDAREA OPOZIŢIEI ROMÂNEŞTI

Cititorii au reţinut cum în cursul anului 1946 misiunea diplomatică americană la Bucureşti s-a informat zi de zi, a ascultat, a protestat contra abuzurilor guvernului Groza, dor fără rezultat. Pe de altă parte, opoziţia românească începuse să se îndoiască de misiunea

britanică şi o contacta mai rar şi mai puţin. Fiindcă ea frina absolut toate încercările americane de luare a unei atitudini mai ferme faţă de guvernul lui Vlşinski. Politica americană în România era influenţată de Departamentul de Stat, el însuşi Împărţit în două faţă de politică de urmat cu Uniunea Sovietică. O fracţiune ce preconiza „the containment" – abandonare pe linia existentă – şi altă fracţiune ce voia o politică de mină forte. În plus, cum începuse războiul rece, Statele Unite aveau tot interesul să păstreze o opoziţie mai tare în răsăritul Europei pentru a face în caz de război rezistenţă de guerrilla şi oricum să le creeze neplăceri şi probleme ruşilor. Aceste preocupări s-au reflectat în tot cursul anului 1946 (după recunoaşterea guvernului Groza la 7 februarie. 1946) şi în anul 1947 În întreaga politică a misiunii militare şi pontice americane din România. Pe de altă parte, opoziţia română a dus o luptă dirză de fiecare zi contra comunizării României.

Cu un guvern al Uniunii Sovietice, dar recunoscut formal de anglo-amfiricani, cu un „parlament" de totală obedienţă sovietică, dar recunoscut de anglo-americam jjt de regele ţării prin deschiderea solemnă a şcestei adunfirţ de slugi – şi de agenţi sovietici –, ce mai putea face opoziţia română? A făcut gestul de legitimă protestare de a refuza să participe la deschiderea şi lucrările unui astfel se „parlament". Lupta opoziţiei româneşti nu le mai putea duce numai în interiorul ţării. Ea trebuia dusă, extinsă, în afară, de unde putea veni un ajutor. Gel puţin aşa a crezut Iuliu Maniu. De aceea el a încercat să convingă misiunea anglo-americană să uşureze plecarea din ţară a câtorva fruntaşi ai partidului său fiindcă „el nu era mulţumit de cei ce erau în străinătate". După el, ei erau „slabi". Misiunile nici nu voiau să audă. Cei ce ajutaseră pe Niculescu-Buzeşti – obscur funcţionar de la externe – şi pe Constantin Vişoianu – obscur diplomat – să fugă din ţară în toamna lui

1946 În avion militar american, refuzau acest ajutor opoziţiei româneşti, pentru oamenii lui. Cum bătrânul luptător transilvănean – din parlamentul de la Budapesta – considera că lupta trebuie să continue, se caută în vara lui 1947 un mijloc de plecat din ţară pentru câţiva fruntaşi naţional-ţărănişti. Plecarea trebuia să se facă într-un mic avion cu un echipaj „sigur”. În realitate, totul era o cursă întinsă de „Securitate”. Toţi sunt arestaţi, judecaţi şi condamnaţi. Acuzaţii absurde „judecători abuzivi şi senili, sala curţii plină de golani aduşi cu camioanele sovietice pentru a striga „la moarte”! Era un proces tipic sovietic, à la Vlşinski, străin de obiceiul de conştiinţă şi de sufletul românesc. Iuliu Maniu şi-a asumat cu o extraordinară demnitate întreaga răspundere, ca un comandant de oştire ce ştie că ţinuta sa este destinată Istoriei A fost o lecţie de ţinută naţională ce merită într-o zi să fie imortalizată. Iuliu Maniu, ce avusese curajul să strângă mâna mareşalului Antonescu în procesul acestuia din mai 1946 pentru a-i marca respectul său, pleca pe acelaşi drum, al mormintelor fără nume şi cruce, ca şi el. Urmează arestări masive, încercări de fugă peste graniţă, sinucideri, fuga prin munţi, rezistenţa eroica, dar inutilă.

Ţara în agonie se scufunda încet, dar sigur, în bezna întunericului, în bezna sovietizării.

Arestarea fruntaşilor Partidului Naţional Ţărănesc a fost urmată de „proteste” din vârful buzelor, formulate de Departamentul de Stat şi de Foreign Office, cât fiţ de luarea controlului absolut al ţării de către comunişti. Ultimele slugi „burgheze” ce-şi terminaseră rolul lor de coade de topor în sovietizarea României sunt îndepărtate. Ana Pauker ia locul lui Guţă Tătărescu (dizident liberal ce făcuse un pact special cu comuniştii încă din mai 1944), iar Emil Bodnăraş devine ministru de război. Partidul Liberal se autodizolvă. La 12 noiembrie 1947, Iuliu Maniu şi Ion

Mihalache sunt condamnaţi la muncă silnică pe viaţă ceilalţi fruntaşi la pedepse grele, toţi fără nicio altă vină decât aceea de a-şi fi iubit ţara. Maniu avea 76 de ani când a fost condamnat „pe viaţă”. Această abjectă şi absurdă pedeapsă pentru un om de 76 de ani mi-aduce aminte de reacţia celebrului nostru avocat-Istrate Micescu, când acelaşi tribunal de lachei l-a condamnat (pentru „complot împotriva btotului”) la 20 de ani de muncă silnică. „Vă mulţumesc” – le-a aruncat în faţă maestrul – „că mi-aţi urat o viaţă atât de lungă. Dar vă pot asigura că eu nu voi face decât doi, trei ani, atâta cât va dura republica voastră populară, restul îl veţi face voi 1” Acestea mi le-a povestit maestrul Istrate Micescu personal la închisoarea Văcăreşti în iunie 1948, când ne-am întâlnit la „infirmerie”.

Dacă opoziţia română a vrut şi a acţionat pentru ieşirea României dintr-un război pierdut, ea a vrut ca ieşirea să se facă cu garanţii serioase, date de anglo-aniericani pentru integritatea, independenţa şi suveranitatea României. Ca şi mareşalul Antonescu, opoziţia română nu avea nicio încredere în declaraţiile, promisiunile sau semnăturile ruseşti, fiindcă Rusia invadase ţările româneşti de 12 ori în cursul istoriei poporului român. Setea ei de pămlut, de expansiune, ideologia ei utopică, dar universală şi periculoasă nu inspiră nicio încredere. Aşa se explică tergiversarea de mai bine de un an a tratativelor de armistiţiu: Românii cereau garanţii contra ruşilor şi aliaţii nu voiau să le dea. În plus, absurda clauză a „capitulării necondiţionate” îngreuna şi ea găsirea unei formule de compromis. Dar dacă opoziţia română (prin care înţeleg Partidul Naţional Ţărănesc, condus de [uliu Maniu, Partidul Liberal, condus de Dinu Brătianu şi Partidul Social Democrat, condus de avocatul Titel Petrescu) nu avea nicio încredere în ruşi, adevărul este că nici ruşii nu aveau nicio încredere în Iuliu Maniu,

Dinu Brătianu sau Titel Petrescu. Fiindcă ei reprezentau adevărata democraţie românească şi un obstacol puternic la comunizarea ţării prin mijloace nosmale. De aceea, de la început, ruşii au încercat lichidarea opoziţiei româneşti. Un prim avertisment a fost dat de Mdotov lui Eden la Moscova în ziua de 10 octombrie 1944. Ministrul britanic, pentru a sublinia „mâna liberă u ruşilor în România”, l-a întrebat pe Molotov cum e mulţumit de meraul treburilor acolo. „Nu sunt mulţumit” – i-a răspuns acesta – „Unul din şefii opoziţiei, Iuliu Maniu, încă nu a acceptat armistiţiul”. Bineînţeles că Iuliu Maniu, şi ţara întreagă odată cu el, nu acceptase „armistiţiul” rus, fiindcă nu era altceva decât o ocupaţie militară fără condiţii şi instaurarea unui guvern comunist susţinut de tancurile sovietice. Conştienţi de obstacolul major ce-l reprezenta Iuliu Maniu şi Dinu Brătiannu în comunizarea forţată a României, atât Molotov, cât şi Stalin personal, au opus vetoul lor oricărei participări a acestora la guvern. Astfel, în ziua de 24 decembrie 1945 la Kremlin, Stalin personal insista pe lângă Jixnmy Byrnes, secretarul de stat american, ca în niciun caz Maniu, Brfitianu sau Dr. Lupu să fie acceptaţi să intre în guvernul Grota, ei fiind consideraţi „ostii” Uniunii Sovietice. A doua zi, la 25 decembrie 1945, la conferinţa celor trei miniştri de externe, Molotov revine asupra chestiunii şi opune vetoul său categoric contra celor trei conducători. Ceea ce este trist este că atât Byrnes cât şi Bevin (ministrul de externe al Marii Britanii) au acceptat acest lucru (adică, în fapt, lichidarea partidelor democratice româneşti şi a conducătorilor lor) nu numai fără a protesta, dar ei au dat chiar dispariţii lui Averell Hamrnan şi Clark-Kerr să se conformeze. Haniman, ambasadorul american la Moscova şi Kerr, ambasadond britanic, trebuiau să plece la Bucureşti să „soluţioneze” criza politică din România – cum am văzut.

Iu procesul făcut fruntaşilor naţional-ţărăraşU judecaţi şi condamnaţi în noiembrie 1947, am găsit ca un cap de acuzare „demersurile făcute de Iuliu Maniu pe lângă americani pentru a-i permite şi a4 sprijini să răstoarne guvernul la nevoie chiar prin vărsare de sânge”. Comuniştii pretindeau că acest fapt trebuie calificat de „Înaltă trădare”. Era o pretenţie absurdă, în măsura în care guvernul Groza era un guvern impus de o putere străină, sprijinit numai pe armata roşie. Parlamentul mfiabut în noiembrie 1946 era o imensă fraudă şi farsă. Sancţiunea regală dată acestui parlament era viciată şi nulă, regele însuşi fiind im ostatec al forţelor de ocupaţie. Constituţional, guvernul Groza nu avea nicio bază juridică, „fiindcă toate puterile emană de la Naţiune”, şi naţiunea nu s-a putut pronunţa. În plus, rolul opoziţiei într-o democraţie este să răstoarne guvernul, ceea ce opoziţia română se pregătea să facă. Nu am destule cuvinte să sublimez curajul fizic şi moral al celor ce îi de îi, pas cu pas, au luptat pentru păstrarea independenţei şi suveranităţii României şi împiedicarea comuni zării şi sovietizfirii ei. Trebuie să se ştie că în 1945 armata sovietică în România număra – după Jimmy Byrnes – nu mai puţin de 900.000 de soldaţi. Că bandele de golani şi derbedei înarmate de ei îi înrolate în partidul comunist tăiau şi spineurau în Întreaga ţară. Că viaţa fiecărui opozant atima de un fir. Şi cu toate «oestea, fruntaşii opoziţiei române protestau în fiecare zi, Oral şi în scris, pe lângă misiunile diplomatice de control împotriva acestor fărădelegi. Se poate discuta academic linia politică a lui Maniu şi eventual i se pot reproşa greşeli, mai ales încrederea lui în anumiţi indivizi sau colaboratori. Însă ceea ce este sigur este că nu i-au lipsit nici patriotismul ţi nici curajul fizic şi moral în rolul lui de fruntaş anticomunist. Riscindu-şi viaţa zi de zi, minut de minut, el

bătea la porţile misiunilor anglo-americane împreună cu prietenul şi interpretul lui, Vasile Serdici, pentru a prezenta memorii, proteste, rugăminţi şi strigăte de deznădejde. Subliniez că Iuliu Maniu vorbea în numele întregii opoziţii româneşti.

Astfel – şi aici comuniştii au dreptate – Iuliu Maniu s-a prezentat la 13 martie 1947, împreună cu fruntaşul Partidului Naţional Ţărănesc, Vasile Serdici, la reprezentantul politic american la Bucureşti, ambasadorul Burton Berry, cu un memoriu colectiv al partidului său, al celui liberal şi celui socialist. Cu această ocazie, Iuliu Maniu a spus reprezentantului Americii că el este gata să răstoarne guvernul Groza şi cere sfatul şi sprijinul anglo-american pentru a o face. Iată în întregime (fiindcă legea americană mi-o permit*) textul telegramei domnului Burton Berry, trimisă secretarului de stat Dean Acheson:

871.00/-1347; Telegram

The Representative în Ro uman ia (Berry) to the Secretary of State

TOP SECRET BUCHAREST, March 13, 1947 – 7 p.m.

219. Maniu în conversation said his party desired to overthrow present Roumanian dictatorial minority government that was bringing ruin to the country. His plan was not revolution but it might entail bloodshed. Ousting of Groza Government could be accomplished successfully only with concurrence of three political elements; Roumanian people, King and Great Powers. The people had spoken în recent election by voting heavily against Government. The King, according to Maniu, is willing. The attitude of American and British Governments remains to be learned. This was the reason for Ills visit.

I replied basic attitude of American Government was well known to him from American participation in Crimean declaration and subsequent attempts to implement that

declaration in notes to Roumanian Government. I added I must refer his statement fo' Washington for study as I could not take responsability of endorsing action which he Baid might entail bloodshed and in case of failure certainly would bring severest retaliation by Communists against Peasant Party.

BERRY

În traducere, li> părţile esenţiale:

„Maniu mi-a spus că partidul său vrea să răstoarne guvernul minoritar şi dictatorial actual ce ruinează ţara. Planul său nu implică o revoluţie, dar s-ar putea să fie şi oarecare vărsare de sânge. Înlăturarea guvernului Groza nu se poate face decât cu concursul a trei elemente: poporul român, regele şi marile puteri. Poporul s-a pronunţat prin votul masiv dat contra acestui guvern în recentele alegeri. Regele – după spusele lui Maniu – este de acord. Atitudinea guvernelor american şi britanic este de aflat. De aceea a venit să mă vadă, ca să afle atitudinea noastră… Am adăugat că trebuie să refer propunerea dumisale la Washington pentru studiere ele”.

Acest mesaj întârzie – de ce? – opt zile şi îi ajunge lui Acheson, ministrul de externe al Statelor Unite, la Moscova, unde se ţinea conferinţa celor trei miniştri de externe. Iată răspunsul lui Dean Acheson:

871.00/3 – 1347: Telegram

The Acting Secretary of State to the Representative in Rumania (Berry)

TOP SECRET WASHINGTON, March 19, 1947 – 8 p.m.

179. Please inform Maniu (urtel 219 Mar 13) that while US Govt does not condone dictatorial minority rule of Groza Govt contrary to democratic principles to which US firmly adheres, US Govt cannot support or avocate attempt violent Overthrow with probable attendant

conséquences for Rum people.
ACHESON

Informaţi vă rog pe Maniu că, cu toate că guvernul Statelor Unite nu aprobă procedura dictatorială a guvernului minoritar Groza, care este contrară principiilor democratice ale Statelor Unite la care ele ţin cu tărie, guvernul Statelor

Unite nu poate sprijini sau preconiza răsturnarea guvernului prin violenţă cu posibile consecinţo grave pentru poporul român”.
ACHESON

La. rândul său, Departamentul de Stat – ca o chestiune de rutină – informează ambasada britanică din Washington de demersul lui Maniu. Ambasadorul britanic, lordul Inverchapel (fost Clark-Kerr, de la Moscova) telegrafiază la 20 martie la Londra: „Departamentul de Stat m-a informat că Maniu s-a informat recent de atitudinea Statelor Unite în cazul răsturnării guvernului Groza. El afirmă că ar avea pentru asta sprijinul regelui. Departamentul de Stat a dat instrucţiuni domnului Berry să răspundă lui Mania că, deşi guvernului american îi displac multe din aspectele guvernului Groza, el nu poate să-i dea lui Maniu sprijinul său”. (telegrama ultrasecretă Nr. 1721 din 20 martie 1947).

La rândul său, ministrul de externe britanic (FO. 266 din 24 martie 1947) dă instrucţiuni ministrului său la Bucureşti:

„Sunt întru totul de acord cu instrucţiunile date lui Burton Berry de către Departamentul de Stat. Dacă Maniu vă contactează, dumneata trebuie să-l pui în gardă că guvernul Majestăţii Sale nu concepe nici un singur moment să-i acorde suportul lui”.

A fost ultima încercare disperată a opoziţieiromâneşti de a se opune comunizării şi sovietizării totale a ţării.

Minţită, înşelată, trădată, opoziţia română nu a fost laşă. A luptat cu demnitate şi curaj până în ultimul moment. Pe de altă parte, „apostolii de la Cambridge” vegheau la interesele Moscovei. Comunicările de mai sus ajungeau la ambasada britanică din Washington în mâinile murdare ale trădătorului Donald MacLean, care le transmitea bineînţeles Kremlinului. Aşa se explică de ce securitatea comunistă de la Bucureşti ştia tot. Nu trebuie căutată „indiscreţia” în documentele Partidului Naţional Ţărănesc sau în ale celui liberal. „Apostolii” vegheau. Ei erau bine implantaţi atât la Washington cât şi la Foreign Office şi Intelligencc Services MI5 şi MK5. Dar românii nu aveau de unde să ştie aceste lucruri. Demascat de americani, pe punctul de a fi interogat” de britanici, Donald Maclane fuge în 1961 la Moscova împreună cu un alt „apostol”, Guy Burgess, amândoi ajutaţi de unul din şefii serviciilor secrete britanice.

CAPITOLUL 26

ANGLO-AMERICANII ÎL ABANDONEAZĂ FEREGELE BOMÂNIEI DESTINULUI SĂU

Fruntaşii naţional-ţărănişti au fost condamnaţi. Partidele politice sunt interzise, fruntaşii lor arestaţi. Nici ţara, mei regele nu au reacţionat. A doua zi după condamnarea lui Maniu şi decapitarea întregii rezistenţe româneşti contra sovietizării ţării M.S. Regele pleacă spre Londra Împreună cu Regina Mamă pentru a asista la mariajul principesei Elisabeta cu principele Philip, unde ajunge la 29 noiembrie 1947. Imediat, cum era firesc, M.S. Regele a căutat să ia contact cu marile personalităţi politice an gloameric a ne. Asupra cursului acestor întrevederi avem azi două rapoarte foarte interesante ale ambasadorului Statelor Unite la Londra, Douglas, trimise subsecretarului de stat Lovett la Washington. Iată textul primului raport, intii în engleză, apoi în traducere

românească:

Mihai/11 – 2247: Telegram

The Ambassador in the United K ngdom (Douglas) to the Acting Secretary of State

TOP SECRET LONDON, November 22, 1947 – 1 p.m. URGENT NIACT

6163. Personal for Lovett from Douglas.

At Kjng Michael's request, met him and Queen Mother Helen yesterday afternoon. They explained the situation in Roumania as follows:

The Communists had gained control of the important posts in the Cabinet. All members of the Cabinet not clearly members of the Communist Party were completely subservient to the Communist members.

Practically all of their friends and most of the independent profesors în universities had been imprisoned.

(o His power to dissolve the Parlament or to orange the government bad, în practice, been stripped frond him.

(d) Shouldlie re I un to Roumania, lie would, therefore, be rerpiired either to sign Communist, decrees with which he does not agree, or alternatively, to abdicate. The former ho will not de; I he latter would mean either death or imprisonment, probably somewhere deep în Russia.

I explained to him that he, and he alone, must decide whether to return to his country or to remain away. We reeongnized the services that he had performând and entertained doubts ns to whether in the future he could continue to perform any useful service for his country. We were not urging him to decide either 1. O resume his responsabilities in his country, or to Late this opportunity and not to return.

(a) Me asked whether he could come to the United

States; and

Whether from the United States he could issue a proclamation to his people which he felt was incumbent on him to do. In this connection he expressed doubt that the British would permit him to issue a proclamation from England. He had not, however, seen Bevin, but will de se Monday afternoon al 4 o'clock.

He suggested that ho see Secretary Marshall.

As to 3 (a), (h) and (c) above, 1 told him I would explore the matter with Secretary Marshall. Have not discussed this with Secretary Marshall as yet.

It is our judgment, however, that should he leave for the US before issuing a proclamation, his departure would become public knowledge and any proclamation which he might lat ei make from the US would be, during the interim of his trip, invalidated by action taken by Communist Cabinet în Roumania. As a practical matter, therefore, wc do not consider it advisable for him to leave England for the US and on liis arrival there to issue the proclamation he has în mind. Moreover, we doubt that at this juncture we should use the US as a center for political activities. Accordingly, it seems to ub that he should, if he decides not to return to Roumania, make public his proclamation, by press conference or otherwise, while în Europe.

As to 3 (a), wo see no reason why, after baring issued his proclamation from Europe, he should not be garanted a visa to visit the US.

As to 3 (c), it is our tentative view that it would bo preferable were he to see Marshall after having made his decision either to return or not to return, and after having issued his proclamation.

I will see Michael again either late Monthly aflernoon

or sometime Tuesday after he has seen Bevin.

I was very much impressed with the young man, his sense of responsability, and his attachment to duty, he Jhas a most difficult question to decide, lie was obviously determined to do the right thing.

DOUGLAS

Iată acum traducerea integrală:

„La cererea Regelui Mihai l-am Inttinit ieri după-amiaia pe el şi pe Regina Mamă. Ei mi-au explicat situaţia din România după cum urmează:

Comuniştii au câştigat controlul asupra celor mai importante posturi din cabinet (guvern). Toţi ceilalţi, ce nu sunt pe faţă membri ai partidului comunist, sunt complet la discreţia lor.

Toţi prietenii lor şi profesorii independenţi de pe la universităţi au fost arestaţi.

Dreptul său de a dizolva parlamentul sau de a schimba guvernul i-a fost luat.

În cazul în care se va întoarce în România, lui i se va cere fie să semneze decretele comuniste eu care el nu ele acord, fie – ca alternativă – su abdice. Semnarea decreelor el nu o va face, abdicarea înseamnă moarte sau închisoare undeva în fundul Siberiei.

Eu i-am explicat că el, şi numai el singur, trebuie să decidă dacă se va reîntoarce în ţară sau va rumâne instrăină – ale. Noi recunoaştem serviciile pe care el le-a adu3 şi avem îndoieli dacă în viitor el va mai putea aduce vreun serviciu: în ţării sale. Noi nu-i cerem lui să decidă, fie de a-şi asuma esponsabilităţile sale în ţara sa, fie de a profita de această cazie ca să nu se mai întoarcă.

El m-a întrebat dacă poate veni în Statele Unite şi dacă din Statele Unite poate a lresa o proclamaţie către poporul său, pe care consideră de datoria sa să o facă. În legătură cu acest punct, el se îndoieşte că britanicii îi vor

permite să facă o asemenea declaraţie din Anglia. El nu l-a văzut încă pe Bevin (ministrul de externe britanic – n.a.), dar îl va vedea luni după-amiază la ora patru.

A sugerat că ar dori să-l vadă pe secretarul de stat Marahall.

Asupra punctelor 3 a), b) şi c) de mai sus eu i-am spus că le voi discuta cu secretarul Marshall, cu care nu le-am discutat până acum.

Personal sunt de părere că în cazul în care el va pleca în Statele Unite înainte de a face proclamaţia, plecarea sa va fi de notorietate publică şi, deci orice proclamaţie ar face apoi din Statele Unite, ea va fi anihilată (anulată) prin acţiunea luată de comunişti în România între timp. În mod practic, deci, noi nu considerăm că e bine ca el să părăsească Anglia pentru Statele Unite şi acolo să facă proclamaţia ce are de gând. În plus, noi ne îndoim că în conjunctura actuală el trebuie să utilizeze Statele Unite ca centrul unei activităţi politice, în consecinţă, noi credem că, în cazul în care el decide să nu se mai întoarcă în România, să-şi facă proclamaţia publică printr-o conferinţă de presă sau alt mijloc, dar în Europa.

Referitor la punctul 3 a) noi nu vedem niciun motiv ca, după ce va fi dat proclamaţia sa, să nu i se acorde o viză pentru a vizita Statele Unite. În ceea ce priveşte dorinţa sa de a vedea pe secretarul de stat Marsliall, prima mea reacţie este că ar fi bine ca el să-l vadă numai după ce s-a decis să se întoarcă în ţara sa ori să nu se mai întoarcă şi după ce şi-a făcut proclamaţia.

Am să-l văd pe rege din nou, fie luni după-amiază, fie marţi, după ce el îl va vedea pe Revin.

Am fost foarte impresionat de acest tânăr, de simţul său de răspundere şi de ataşamentul lui faţă de datorie. El are a decide asupra uncia din cele mai grele probleme. El este decis să facă ceea ce este bine.

DOUGLAS

Iată acum integral în engleză textul celui do-al doilea raport al ambasadorului american Douglas făcut secretarului de stat interimar la Washington.

Mihai/11 – 2847: Telegram

The Ambassador in the United JQ ngdnm (Douglas) to the Acting Secretary of State

LONDON, November 28, 1947 – 9 p.m.

TOP SECRET

62-V7. On November 20 I again saw the King of Roumania and hie mother. (repeated to the King my previous statements (Emhtel 6153, November 221 that it would be impracticable to issue proclamation to the Roumanian people from the. US, firstly because the Roumanian Government would undoubtedly learn of his departure for the US and in all likelihood take imediate action concerning his personal and official status, and secondly l. hal US Government would not deem it advisable for US soil to be used for issuance of a proclamation. I said again that the only proper and efective locale for him to take such action would be în Europe.

In this general connection. King Michael remarked to Embassy officer that he „sensed” that British Government does not wish him to issue a proclamation here, although he added, he had not made a direct approach. lie remarked, incidentally that in his conversation with Bevin he had found latter unhelpful ns no advice was oficred and little comment made on the expose that he, the King, had made to the Foreign Secretary.

Í told Michael that we are well aware of and apreciate the services he has performând during the past 2 or 3 years. I said wo felt that he would serve no useful purpose în returning, because of the un concealed

Communist domination of his country and the fruct that in recent months-his position has been damaged and his power curtailed. I said, however, that we could not urge him [not?] to return and that he would realize that he alone nu-l make the final decision.

The King also asked me whether, if he went back and action was taken against him, we could help him get out andhe suggested asylum in the Legation. 1 said that I did not know what instructions had been sent to US Legation Bucharest in this-regard, hut I pointed out the geographical location of Roumania and seriously questioned whether we could de anything efective to got him out of the country.

1 learned last night that the King planned to leayp London loday on route to Lausanne and that he had mdflo up bis mind to return to Roumania on December 2. Our informant was M. Caranfil, the Roumanian who is close, to the King (...), who told us that the King was thoroughly discouraged by his cool reception in liritish official headquarters and also that, given to his overtures to us. I felt that this altitude on his part might lead him at some time, should he decide to return to Roumania, to place the resjfieisibilily upon us for Ins return and any untoward events inat might possibly follow. Accordingly, after discussing the matter with Holden, 1 called upon him again this morning.

I repealed orice to more him our apreciation of the services that he had rendered, our grave doubt that he! could continue to serve any useful purpose were he to rethjcii, but that, we could not urge him either to return or mAemain away. I did, however, tell him that as a matter of peï-îal advice he should play for time, delay returning for a reasonable period under some plauzible pretext, and in the meantime try 10 obrtain a clarification of the situation as it

relates to him in his own country.

He rejdied that he thought this good advice, that it confirmed a conclusion to which he had just this morning arrived and that he would probably send back to Roqmania the Marshal of the Court or one of the importanintembers of his suite who would rejoin him in a week or 10 days în Switzerland. He plâns to leave by boat for Belgium and* by train avoiding France, for Switzerland.

lie asked whether, if developments warranted, he might call on our Minister în Berne. I replied that I thought this might be arranged. Please advise.

DOUBLAS

„În ziua de 25 noiembrie l-am văzut din nou pe regele României şi pe mama sa. Am repetat regelui declara pile mele anterioare şi anume că ar fi nepractic să facă „proclamaţia” sa către poporul româu din Statele Unite, mai întâi fiindcă guvernul român va afla de plecarea sa spre Statele Unite şi că după toate probabilităţile va lua măsuri în ceea ce priveşte statutul său, şi în al doilea rând fiindcă guvernul Statelor

Unite nu consilieră înţelept ca teritorial american să fie utilizat pentru o asemenea proclamaţie. I-am spus din nou că ringurul loc de unde ar putea face proclamaţia ar fi Europa, în legătură cu acest punct, regele a spus funcţionarului de la ambasadă că „a simţit” că guvernul britanic nu doreşte ea el să facă proclamaţia sa din Marea Britanie, deşi el nu a făcut o cerere directă pentru aceasta. El a remarcat că în conversaţia sa cu Devin Ea găsit pe acesta „unhelpful” – de niciun folos –, că Bovin nu i-a dat niciun fel de sfat şi nu a făcut aproape niciun fel de comentariu la expunerea pe care regele a făcut-o ministrului de externe. I-am spus lui Mihai că noi suntem conştienţi şi apreciem serviciile aduse de el în ultimii 2 – 3 ani. i-am spus că noi credem că el nu va mai putea salva

nimic reîntorcându-se în ţară, din cauza controlului absolut al comuniştilor asupra României şi a faptului că în ultimele luni poziţia sa a fost deteriorată şi puterea sa redusă, i-am spus totuşi că noi nu putem să-i cerem să se întoarcă sau nu şi că trebuie să înţeleagă că el singur trebuie să ia hotărâren finală. Regele m-a întrebat de asemenea dacă, în cazul în care el se întoarce şi comuniştii „acţionează” (talce action) contra lui, putem să-l scoatem şi dacă poate găsi azil la legaţia americană, l-am răspuns că eu nu ştiu ce instrucţiuni au fost date legaţiei americane din Bucureşti asupra acestei chestiuni, dar i-am subliniat poziţia geografică a României şi îndoiala mea că noi am putea face ceva în mod efectiv, ca să-l scoatem din România. Am aflat aseară că regele are de gând b & părăsească azi Londra în drum spre Lausanne şi că s-a decis să se întoarcă în România în ziua de 2 decembrie. Aceste lucruri mi le-a spus dl. Caranfil, care este unul din apropiaţii regelui. Tot el mi-a spus că regele este profund descurajat de primirea rece făcută de oficialităţile britanice. Eu am simţit – date fiind încercările faţă de noi – că, dacă el se decide să se întoarcă în România, el va lăsa în seama noastră răspunderea întoarcerii sale, precum şi evenimentele negative ce i-ar putea urma. De aceea, după ce am discutat problema cu Bohlen (consilier la Departamentul de Stat-o.a.), m-am dus să-l văd din nou azi dimineaţă. I-am repetat o dată mai mult cât de mult apreciem serviciile ce el ne-a adus, îndoiala noastră că el mai poate continua a servi cu folos, dar că noi nuri putem cere nici să se întoarcă, nici să rămână. L-am spus totuşi, ca un sfat personal, că trebuie să câştige timp, să amâne întoarcerea pentru câtva timp sub un pretext oarecare şi între timp să caute să se informeae asupra situaţiei exacte din ţaa A. Mi-a răspuns că acest* este un sfat bun care confirmă concluzia ia care a ajuns el însuşi azi dimineaţă.

Că va trimite probabil înapoi în România pe mareşalul curţii ori pe una din personalităţile mai importante din suita sa, care să-l n! <; sească apoi într-o săptămână sau zece zile în Elveţia. El intenţionează să plece cu vaporul în Belgia şi cu trenul, eviliiid Franţa, în Elveţia. M-a întrebat dacă, în caz că i i ip re urările o vor necesita, ar putea să vadă pe ministrul nostru la Berna. I-am răspuns că eu cred că aceasta se poate aranja”.

DOUGLAS

Cred că textul acestor două rapoarte ale ambasadorului american nu are nevoie de niciun comentariu special. Cu toate legăturile de sânge ale regelui României cu familia regală engleză, guvernul britanic i s-a părut rece regelui nostru, fiind în perfectă concordanţă politică cu acordarea sferei de influenţă de 90% ruşilor la România. Americanii, pe de altă parte, nu voiau să-şi asume nicio răspundere privind decizia de a răinlae în străinătate şi pentru a menaja raporturile lor cu Stalin nu voiau să permită nicio agitaţie politică românească pe pământul lor.

Trebuie reţinut că toate întrevederilo regelui la Londra (şi în tot cazul cele cu britanicii) erau imediat trecute ruşilor şi deci Anei Pauker de unul din „apostoli”, Guy Burgess, fugit şi el în 1951 la Moscova. Guy Burgess devenise asistent principal al lui Sir Rector McNeill, subsecretar destat la Foreign Affairs sub Bovin şi u rămas la externe şi sub noul subsecretar de stat Kenneth Younger. Nu ar fi deci deloc de mirare ca precipitarea detronării regelui României la 30 decembrie 1917 să fi fost cauzată de informaţiile unuia din „apostoli”.

CHIRC – imx ÎL SFĂTUIEŞTE FE RIXÂEI. E. ROMÂNIEI

şi se întoarcă

Această afirmaţie este făcută de dl. Vlad Georgescu

în Istoria Românilor, la pagina 284.

De ce o fi dat acest sfat marele Churefei – H? Fiindcă era un gest spectaculos, churchillian, de curaj, în împlinirea datoriei? Un frumos sfârşit de tragedie? Sau cinismul – în continuare

— Al unui om politic ce nu a ezitat să arunce 120 de milioane de oameni în sclavia sovietică?

Prin „aranjamentele” din octombrie Ifli dintre el şi Stalin la Moscova, Churcliill n acordat ruşilor zona de influenţă de 90% în România. Acea-la implica detronarea regelui şi instaurarea tiraniei comuniste într-o tară creştină, latină şi democratică. De ce nu a protestat Chineliii! şi apoi niciunul din guvernele britanice contra instaurării guvernului comunist Groza de către Vişinsbi, contra fal-ife-ării alegerilor, lichidării intelectualităţii, a fruntaşilor politici şi religioşi ai ţării? Ne-o spune lot acest băi rin cini. În memoriile sale:

„Noi nu puteam protesta prea mult în România, fiindcă făcusem un aranjament cu ruşii: ei să aibă primul «iivint. În România şi noi să avem primul cuvânt în Grecia. Şi Stuhn s-a finul de cuvânt

I-a spus Churchill regelui României de acest aranjament? De ce bătrânul erou al celui de-al doilea război mondial a trimis pe regele României înapoi la abator? Nu cuima în 1947, conştient de tragicele lui greşeli, spera că războiul rece început va putea fi susţinut de rezistenţa română şi că regele României putea să mai joace un rol în acest război?

Nu tot astfel trebuie privită atitudinea americană faţă de România, faţă de rege. Cum am văzut în capitolele precedenţe, acordul Churchill-Stalin pentru împărţirea Europei şi cedarea Europei de răsărit ruşilor, eu toată binecuvântarea lui Roosevelt (vezi Schlesinger Jr., pagina 8 i) nu ora acceptat de Departamentul de Stat, de poporul şi

Congresul american. Cu toată acţiunea nefastă a secretarului de stat Byraes în lichidarea României libere, chiar preşedintele Truman era contra acestor zone de influenţă rue. Acordul Churehill-Statin a fost calificat în Departamentul de Stat „Churchavellian”. El nu a fost niciodată recunoscui (după demisia lui Byrnes) ca fiind opozabil Statelor Unite sau având vreo valoare juridică. El a fost pur şi simplu ignorat de politica oficială a Statelor Unite.

Trebuie să reamintesc aici rolul admirabil jucat de subsecretarul de stat Grew şi cel al generalului SJiuyler şi ministrul Bar ton Berry în [apărarea drepturilor României, cu toate că s-au izbit de perfidia şi de opoziţia constantă a britanicilor şi a unora din diplomaţii n nericani. ea Avorell Uarriman, Kennan, Boldon etc. Într-o Român io libera de mima sau de poimâine, atitudinea acestora va trebui cinstită, dându-se străzilor din Bucureşti numele lor. Aş adăuga în ac t astă ordine de idei şi recunoştinţa ce poporul român trebuie să o aibă faţă de doamna Umiistriuniher – deveni!;! Fârcăşanu –, fosta soţie a ultimului ministru ol Statelor Unite la Bucureşti, urnirile de oi doib-a război mondial. Această doamnă, legală atât de undl sufleteşte de poporul român şi de suferinţele lui, a bătu! «stenii la toate porţile Washingtonului pentru dreptatea canz-i României.

ISIS: PRIMII PAŞI AI REGELUI ÎN EXIL

Regele României abdică la 30 decembrie 1947 şi la 3 ianuarie 1948 părăseşte ţara şi se stabileşte în Elveţia.

a 4 martie 1948, într-o scurtă vizită la Londra, fostul suveran publică o declaraţie în care arată că abdicarea i-a fost impusă prin forţă şi deci că ea este nulă şi neavenită. Voi preciza imediat că la acea dată – primăvara lui 1948 – cauza României era văzul! cu multă, foarte multă simpatie, de americani, de Departamentul de Stat. Dar ea se pierde

curând şi sigur.

Regele este primit de preşedintele Truman la 22 martie 1948 la Casa Albă. Nu am găsit niciun document-„minuto” asupra cum orbirilor avute, dar am găsit raportul generalului Morsluill, prin care recomanda preşedintelui Statelor Unite să primească pe fostul rege al României. „Bineînţeles”, scrie secretarul de stat la 11 martie 1948… J) v, nu aveţi nicio obligaţie de a primi în audienţă refugiaţi. Totuşi, în lumina ultimelor evenimente din Europa (războiul rece – n.a.), noi credem că primirea acestor patru (fostul rege al Iugoslaviei, fostul prim-ministru al Ungariei, Nagv, şi cel al Poloniei, Mikołajczyk – n.a.) ne permite:

a ne da ocazia să subliniem că menţinerea relaţiilor diplomatico cu sateliţii Uniunii Sovietice nu înseamnă aprobarea acestor regimuri; să arătăm Uniunii Sovietice că ea nu poate fi sigură de atitudinea noastră faţă de soarta acestor ţări; să arătăm interesul Statelor Unite faţă de soarta clementelor democratico din aceste ţări şi să le susţinem moralul”.

A doua zi, la 23 martie 1943, fostul suveran invită la hotelul Sheraton din Washington pe dl. llorace Niekels, soiul Departamentului pentru Afacerile sud-est-europene, secţia pentru România. O lungă întrevedere, la care participă şi Regina Mamă. Regele se plânge de comportarea unora din refugiaţii români care încearefi să-i utilizeze numele fără aprobarea sa şi a altora care se pretind purtătorii de cuvin l ai Departamentului de Stat. 1 adaugă că e convins că generalul Nicolae Rădescu (ultimul prim-ministru al României – n-a.) va şti să aranjeze situaţia şi să facă ordine printre ei. I. a mulul său Regina Mamă şi-a exprimat regretul faţă de aceleaşi proceduri adoptate de unii refugiaţi, care – ” v>cre atimnpting to use Michoel to thoir own advantages” [rare voiau să se folosească de

Mihai pentru propriile lor avantaje]. Ilciiina Mama a adăugat: „Săracul de ltădescu, are mari greutăţi Incorcind să-i adune într-un singur comitet”.

Pentru a completa această parte, voi preciza că la 1!) ianuarie 1948. fostul ministru gle externe, Grigore Gal; în u, şi Citi a Davilla întreabă Departamentul de Stat dacă regele ar putea obţine o rezidenţă în Statele Unite, pe care ci doi o consideră absolut indispensabilă pentru ducerea eu succes a unei acţiuni româneşti de exil. Departamentul de statrăspunde pozitiv. Ib-2» le Mihai se căsătoreşte în l dveţi. i şi raminc definitiv acolo. Generalul Rădescu se luptă zi de zi cu intrigile, calomniile şi combinaţiile grupului celor trei. Cretzeaiiu-Vişoiiuju-Ruzeşti, până când este demis, iar în locul lui numit Constantin Vi. şoianu. Regele renunţase şi la st abilirea în Statele L ei te şi la ultimul lui prin ministru legal al ţării.

Ce s-a întâmplat? Cine l-a convins să-şi schimbe părerile?

BUFELE MURDARE ROMÂNEŞTI SE SPALĂ LA DEPARTAMENTUL DE STAT LA WASHINGTON

În 19 i3, când începuse războiul reco şi când se spere într-o publică fermă a Statelor Unite faţă de Uniunea Sovietică, Be găseau în exil M.S. Regele Mihai I, fostul prim-ministru, generalul Nieblae Rădesou – diverşi foşti miniştri, diplomaţi Bău fruntaşi politici şi o masă de pribegi români, cu sau fără ’nuanţă politică. Dar blestemul de totdeauna al românilor.de urmărea şi în exil. Grupuri, grupuleţe, biserici, bisericuţe Be formează peste tot. Ambiţioşii şi ambiţiile ies la suprafaţă. Denunţurile unora contraatora curg pe la poliţii şi. serviciile secrete fără ruşine şi fără milă de durerea ţării. Ultimul prim-ministru al ţării, generalul Nicolae Râdesru, încearcă să facă un Comitet Naţional larg, reprezentativ. Nu reuşeşte din două cauze;

(oliva politicieni, în frunte cu Alexandru C.ntze>anu, Niculescu-Ruzeşti şi Constării în Vişoianu, pretindeau că un psemenca comitet trebuie făcui numai din membrii celor trei partide istorice; Naţional Ţărănesc, Liberal şi Social Democrat.

Că fondul de peste şase milioane de franci elveţieni, încasat de Alexandru Cretzeanu şi Constantin Vişoianu din banii Ministerului de Externe român (legaţia din Jâerna) nu trebuie adus la Comitet, acest fond rămânând la discreţia lor.

Departamentul de Stat de la Washington, exasperat de aceste certuri penibile, a încercat să le pună capăt, dar nu a ffcuşit. Asupra acestui punct, sm un document, interesant, plin de înţelepciune şi de tristeţe, fiindcă morala vine de la Străin, chiar dacă ei erau prieteni. Iată documentul în întregime pentru posteritate, în englezeşte. Voi traduce apoi pasajele mai importante.

871.00/6 – 1048

Memorandum of Conversation, by Mr. Horace J. Nickels of the Division of Southern European Affairs

RESTRICTED [WASHINGTON, June 10, 1948

Participants: General Nitolae Rudescu, former Prime

Minister of Roumania.

Charles A. Davila, former Roumanian Minister to Ilie I'nileil States.

Y.Y. Tilea. former Roumanian Minister to Great Rritnin.

Mr. Nickels, SE.

General Rităesru, who had come to Washington for an appointment with Mr. Armour on the following day, called upon me accompanied by Messrs. Davila and Tilea. Pursuant to instructions to express to all the principal Roumanian exiles, ns occasion afforded, the general attitude of the Departament concerning its relations with

them and the Departament's" reaction to their divise activities, I took the opportunity to explain our position to this group.

I told Radescu, Davila and Tilea that, în arranging the requested appointment on the next day with Mr. Armour for four Roumanian exiles to discuss a matter of importance affecting Roumania, we had been expeciully pleased to note that, although these four Roumanians were coming as individuals, the group hod a character representative of various elements among the exiles of that country. We hoped that this was a good omen.

I said that wo had been disturbed for some time by reports of the discord among the Roumanian exiles and of maneuvers by some of them against the others. 1 reiterated that our policy had been to treat împărtially all of the Roumanian. exiles who were favorably Known to us; but diis discord had become a matter of increasing concern and, on occasion such as the visit of King Michael, of embarrassment to us. With special reference lev that visit. I remarked that luckily this state of affairs had not yet. come to public attention, as it might unfortunately if it persisted.

I stated that it has appeared to us that the Roumanian exiles would be well advised, anti we certainly would welcome it, if they would compose their differences on as broad and comprehensive a basis as possible and work together without exclusions based upon personal animosities or the antipathy of some political segment of the Roumanian opposition-in-exile.

1 voiced our feeling that, in the light of the tragic situation in which Roumania finds herself, the Roumanian exiles might better devote their energies and abilities to concems of greater conséquence than efforts to obtain personal or partisan advantage and to more constructive

purpose than that of exploiting the differences among themselves. I said that we liar! not wished to express any opinion as regards the question of whether or not a Roumanian National Committee should or should not ţie formând by the Roumanian exiles. Rut whether or not such a committco were formând, 1 said that we felt the Roumanians should put an end to their feuds and devote themselves to more significant activities. I said that in general, we welcome activities of the Roumanian exiles on behalf of an independent and democratic Roumania, with a regime based upon law rather than upon arbitrary authority, with the possibility for its peoples freely to efect broadly representative government, responsive to their wil. We would be happy to hare the Roumanian exiles who arc here as visitors or residents engaging in any such activities as are consonant with our laws and with the general principles of our foreign policy.

I explained, however, that it is not our intention to show favoritism as between groups of the Roumanian exiles. I said that, in fact, I thought our relations with all of them would be easier and afford more of mutual advantage if we were not confronted by these facţional discords.

Mr. Davila inquired whether this meant by implication that, if the Roumanians were to compose their differences, greater opportunities would he available to them for dicir appropriate activities.

I replied that I believed this would be se For example I said there might be a greater possibility for reciprocity with us în relation to the Voice of. America if preference far one group of Roumanians as over against another could ha obriated.

We understand, I said, that some of the Roumanians Iwve maintained that the control of activities on behalf of Roumania by the opposition-in-exile should be absolutely

in the bands of representatives of certain tradiţional parties. We understand further lhat some wrbo are se minded are interpreting our position in relation to the Moscow Conference of I'Jio and the references to these parties în some of our notes to fire present Roumanian Government as evidence of an exclusive commitment by us to those parties.

I said that, in view of this, it seemed desirable to make our position in this regard clear to all concerned. We had, indeed, viewed very sympathetically the National Peasant Party, the National Liberal Party and Petrescu's Social Democratic Parly in their deprivation from a rightful participation in Roumanian political life after the war. This did not mean, however, that we regard our policy as tied exclusively or perpetually to these parties or to particular groups în control of these parties at any given lime or to those claiming to be the „true" heirs of such controlling groups. Se far as we were concerned, it appealed that, when the Roumanian people might be în position to participate freely în political activities, they would ans should determine what party formations they would support at that tin «?

I expressed the opinion that whether Maniu survived or not he would remain a respected figure and very likely a political hero. I said I presumed that, considering its economy and the nature of its population, some sort of Peasant Party would exist înin a Rouinania of the future; but whether it would correspond to the old National Peasant party could not be foreseen. Whether the other tradiţional parties would survive or, if so, whether they would be patterned on former lines was speculative; but as I had said, from our point of view, these matters should be left to the Roumanian people to decide. And I remarked that it seems to us highly unrealistic, in the present

circumstances, that certain elements should be insisting that the absolute control and veto over the work of die Roumanian exiles for the welfare of their country should be in the hands of some individuals or groups claiming to be the true and only proper representatives of the parties of the past. This contention seems to us especially unrealistic when it is carried to the point of exclusion and personal attacks on some whose special abilities might be profitably employed to constructive ends.

With the rezervation that obviously I could not in any way speak for Michael or the Queen Mother, I said that I gained the impression that the discord of the exiles was a Bounce oi embarrassment to them and that they would wish to see it resolved and this, I said, we also would welcome.

[The remainder of the conversation was largely given over to a roviow by General Radoscu of bis efforis since bis escape from Roumania în 1940 lo organizo a uniled Roumanian group abroad.]

Iată acum un rezumat al pasajelor importante, în românişi e:

„Generalul Rădescu a venit la Washington, însoţit de domnii Davila şi l’ilea. Am fost însărcinat să le explic punctul de vedere al Departamentului de Stat. Am început prin a le spune că prezenţa lor de oameni de nuanţe politice diferite este pentru noi un semn bun. Le-am spus că noi am fost deranjaţi şi îngrijoraţi de discordia ce domneşte între români şi de manevrele lor unii contra altora. Le-am spus că politica noastră a f09 t să tratăm pe toţi românii cunoscuţi de noi în mod egal, cu imparţialitate. Dar discordia lor a devenit o gravă preocupare a noastră şi cu ocazia vizitei regelui în Statele Unite, ocazie neplăcută. A fost bine că acest fapt nu a devenit public. Le-am declarat că după noi, americanii,

românii din exil ar fi bine sfătuiţi dacă şi-ar rezolva diferendele şi divergenţele lor pe o largă bază românească şi ar bura cu toţii Împreună, fără consideraţiuni de antipatii personale sau de animozitate între diferite fracţiuni politice opuse una alteia în exil. Ati-am exprimat părerea că în lumina tragicei situaţii în care se găseşte România, exilaţii ar [are mai bine să şi devoteze energia şi abilitatea lor pentru a obţine rezultate mai importante pentru ţara lor decât avaatuje personale pentru sine sau avantaje partizane. Am adăugat că eu nu mă exprim dacă românii trebuie sau nu să-şi constituie un Consiliu Naţional în exil, dar indiferent dacă un asemenea comitet se face sau nu, eu le-am spus că exilaţii români trebuie să termine luptele dintre ei şi să se consacre unor acţiuni mai importante pentru cauza ţării lor. Le-am spus că noi „Wellcome", acceptăm cu bucurie acţiunea exilaţilor români în numele unei Românii independente şi democratice, peutim o Românie în care să domnească legea şi în care poporul să-şi aleagă liber guvernul său. Am adăugat că noi am fi fericiţi să vedem po românii exilaţi angajându-se într-o atare politică, dar respectând legile noastre şi fiind în concordanţă cu politica noastră externă".

(Co admirabilă chemare la ordine, la datorie! Ce încurajare morală şi materială se oferea exilului la 10 iunie 1948, primului ministru al ţării în exil şi românilor pribegii – n.a.)

„Ce-am. explicat" – continuă cil. Niokels, reprezentantul Departamentului de stat – „că noi nu avem intenţia de a arăta o preferinţă sau alta pentru o fracţiune sau alta a exilaţilor români. Am înţeles că anumiţi romani au pretins că al 11 conducerea cât şi controlul activităţii din exil trebuie să fie în mod absolut în mâinile unor reprezentanţi ai anumitor partide-Noi am privit cu

simpatie Partidul National Ţărănesc în ţară, după război. Dar tisia nil înseamnă că noi am legat întreaga noastră politică în mo<l exclusiv şi definitiv de aceste partide sau de un grup ce le controlează sau de cei ce pl tind că sunt «adevăraţii reprezentatei ai acestor partide, moştenitorii lor». Eu am remarcat da este sarcina poporului român mlinc să decidă despre partide, ear, am adăugat eu, este cu lotul r. crealist în împrejurările actuale ca anumite grupe să pretindă a controla exilul românesc”.

Citiţi şi recitiţi această înaltă lecţie de morală, dată cu atâta sinceritate şi cu atâta inimă de un cetăţean american exilaţilor romanţ fără patrie, dar cu fonduri şi cu ambiţii.

CAPITOLUL 29

BFEft13ŢA KEVAŞTE ŞI MOARE

Aşa cum am arătat în capitolul 32 al cărţii l’Europe de VF.st trahie et vendue, la alegerea generalului Eisenliower ca preşedinte al Statelor Unite, lumea liberă şi refugiaţii de dincoace de Cortină de Fier erau plini de speranţă. Marele m-a al poporului american, Ike, va şti să impună Uniunii Sovietice o comportairezonabilă, de convieţuire paşnică, într-o atmosferă de securitate şi justiţie. Toată lumea spera ca blestemata de Cortină de Fier să se ridice la aparii ia pe scena politicii americane a marelui ei general. Speranţele erau cu atât mai mari cu cât poporul american votase „abolirea secretelor aranjamente” pentru înrobirea popoarelor din spatele Cortinei de Fier. Ele figurau în programul de guvernămâut al Partidului Republican american, program pe baia căruia fusese ales „Ike”. Dar, aşa cum am scris-o în a cest al 32-lea capitol al cărţii, odată ales, generalul Eisenliower a uitat de acest program de „eliberare”, de „roll-back” al Cortinei de Fier. Rezoluţia propusă în Congres, de repudiere a „acordurilor secrete încheiate de Roosevelt cu Stalin”, a fost amânată

sine die. Suma de o sută de milioane de dolari (valută 1953) pentru lupta ridicării acestei Cortine de Fier, votată de Congres – amendamentul Kersten – nu a fost utilizată de administraţia Eiserthowcr. Întreaga politică americană se îndreaptă către o politică de „detente” [destindere], de dialog şi înţelegere cu Uniunea Sovietică. Era convingerea lui Eisenliower aşa cum ne-o înfăţişează nepotul său, David Eisenliower, în biografia sa publicată în 1985 de Random House, New York:

„His grandfather” – scrie nepotul David – „a aprobat din toată inima politica de conciliere şi prietenie a preşedintelui Roosevelt faţă de Uniunea Sovietică şi el se plânge că interesul şi eforturile lui Ike, în promovarea unei strânse colaborări între aliaţi şi Moscova, nu au fost suficient apreciate, pentru a lichida şi Împrăştia războiul rece”.

Iată de ce speranţa exilului începe în anii 1952 – 1963 să moară.

Cum aţi văzut, exilul românesc avea la New York pe Castul său prim-ministru, generalul Nicolae Rădescu, ultimul nostru prim-ministru legal, înlocuit de tancurile sovieiţee dirijate de Vişinski, la 6 martie 1945. Tot în exil se găsea şi M.S. Regele Mihai, detronat la MO decembrie 1947 de aceleaşi tancuri ruseşti. Ce providenţial noroc pentru exil de a aveu şi pe rege şi pe primul ministru împreună în prima linie de luptă a eliberării ţării de sub sclav ia sovietică! Dar M. SL Regele demite pe primul ministru şi însărcinează cu constituirea „Comitetului Naţional” pe Constant in Vişoianu. Scrisoarea generalului Nicolae Rădescu, reprodusă mai jos, nu are scopul de a repune în discuţie problema fondului naţional de rezistenţă (care a stat – în mare măsură – la baz* eliminării fostului prim-ministru), ci numai pe aceea da a arăta amestecul serviciilor secrete americane în treburile româneşti din

exil. Pentru istoria exilului românesc, această scrisoare trebuie să fie în dosarul lui, chiar dacă acest dosar e dureros şi puţin onorabil.

SCBISAARKA GENERALULUI NICOLAE R-lDESCU

ADRESAŢI ÎNAINTE DE A MUŞI PREŞEDINTELUI STATELOR UNITE, DWIUIIT EISENHOYYER

Determinat de greble îndatoriri faţă de ţara mea subjugată şi încurajat de interesul clarvăzător pe care Excelenţa Voastră 11 arată restaurării libertăţii în Europa de est –, îmi permit să vă supun alciiţiunii următoarele scurte considera ţ luni.

Cred că pentru succesul unei acţiuni de ordin poliţie fie spatele Cortinei de Fier este indispensabil ca o strânsă colaborare să fie stabilită între americani şi exilaţi. Această colaborare poate fi organizată în modul cel mai profitabil pe baza unei reale participări a exilaţilor la opera de înfăptuit „nu numai ca executanţi, ci şi ca participanţi în luarea decizhinilor, la nivelul executării politicii definite de Excelenţa Voastră, în sectorul ce-i priveşte. Pentru a realiza o cooperare de asemenea natură, este desigur nevoie ca grupăilo de exilaţi să aibă o reprezentare democratică, o reprezentare care să integreze cât mai larg aspiraţiile şi valorile lor de acţiune.

Ca o consecinţa a unei experienţe de şapte ani ce am arul în Încercările de organizare a exilaţilor noştri pentru lupta politică şi psihologică contra comunismului, am convingerea că o atare reprezentare mi poate fi obţinută decât pornind de la un cadru larg, de la „Consilii naţionale”, care. să simbolizeze adevărate parlamente – separate sau unite – ale exilului.

Asigurând o bază largă şi democratică în această organizare, s-ar elimina dificultăţile inutile, pe care le-au întâmpinat agenţiile americane, însărcinate a lucra cu grupările de refugiaţi. Intervenţia directă a acestor agenţii

ar fi astfel limitată la actul care pune în mişcare procedura de formare a reprezentanţelor naţionale, Este evident că o decizie trebuie luată pentru a fixa lipul şi proudura cic organizan n grupurilor de exilaţi dar, odată această decizie luată şi procesul de constituire început, nu mai este oportună imixtiunea diverselor organe, căci problemele ulii de specifice ale exilaţilor pot atrage, din partea acestor organe, erori involuntare desigur, însă care uneori pot fi grave.

Menţionez, ca ilustraţie a acestei idei, faptul intervenţiei directe, în cursul anului trend, a delegatului Comitetului pentru o Europă Liberă în chestiunea formării C. omitolului Naţional Român. Instrumentin (l în această problemă, fără o bază de principii şi fără o procedură obiectiv stabili a, acest delegat, animat desigur de cele mai bune intenţii, a renunţat la formula democratică a unei reprezentanţe largi şi a recurs la una limitată şi nereprezentalivă, ajungând la o târguială individuală cu diverse persoane, presupuse că ar fi avut vocaţie să intre în Comitet şi a mers până acolo, inc it a recomandat el însuşi pe preşedinte, în persoana domnului Constantin Vişoianu. Acesta din mină este însă pus sub acuzaţia, împreună cu asociatul său, domnul Cretzianu, de a-şi fi însuşit pentru scopuri personale bani publici, deslinaţi exilaţilor români. Acest fapt a dus la un proces mici dat domnilor de mai sus de către Liga Românilor Liberi, proces actualmente pendinte în faţa unui tribunal elveţian. Încerc arca de a impune prin forţă un asemenea preşedinte pentru Comitetul Naţional Român a produs evident o a dine a tulburare în cercurile româneşti. Ceea ce cerem noi, exilaţii, de la Excelenţa Voastră este, prin urmare, o deci/. iune de principiu, luată în forma ce va fi socolit potrivită, care să stabilească lipul de organizare democratică a grupurilor de exilaţi şi procedura de

constituire a acoslor organizaţii.

În acelaşi timp este absolut indispensabil ca deriziunea lua! 8 să fie precedată de o verificare atentă a loialităţii şi valorii lui Lupta anticomunistă a celor chemaţi să participe la organizaţiile de mai sus.

În legătură cu scrisoarea generalului Rădescu şi, cum spune d. cu rolul jucat de serviciile secrete în exilul romänese şi ţi 11 ¡: i < I seama de gradul de rudenie între unii din actorii actului de la 23 august 1944 din ţară, cred că sunt în drept să-mi pun câtovn întrebări, chiar dacă eu nu le pot da – singur – răspunsul:

Cine a trădat pe principele Ştirbey când el a ajuns la Ankara, în drum spre Cairo, pentru negocierile de armistiţiu? Agenţia britanică de presă lteuler. Dar eram în plin război. Agenţia era sub cenzură. Cine avea bíteres să torpileze armistiţiul României şi să denunţe pe mareşalul Antonescu şi Iuliu Man în lui Hitler, că ei vor să iasă din război?

În ziua de 23 august dimineaţa, o telegramă de la Slockiiolm, destinată mareşalului Antonesru. nu i-a fost predată. Nici lui şi nici lui Tuliu Maniu. De ce? Fiindcă era telegrama de acceptare a armistiţiului?

Pa în fii Şeicaru şi dl. Ylad Georgescu afirmă că fostul mareşal al Palatului, colonelul Ulca, era rudă eu Lucreţiu Pătrăşcanu, şeful Partidului Comunist Român. Este adevărat?

De ce misiunile diplomatice americană şi britanică nu înlesnit, plecarea – cu un avion militar american – u lui Niculescu-Buzeşti şi a lui Constantin Vişoianu, dar au refuzal-o Fruntaşilor naţional-ţărănişti şi liberali, care urmau să continue lupta în afara ţării?

În sficşii, încă două întrebări:

Fostul secretar al regelui, dl. Mircea Ioaniliu, ne spune că la 23 august 1944 şi înainte şi după arestarea

mareşalului Antonescu, regele a însărcinat pe Niculesc n-Buzeşti să caute şi să aducă la Palat pe Tuliu Maniu şi pe Dinu Uraliano şi că acesta a „venit şi a raportat suveranului că nu i-a găsit”. Cine poate crede acest lucru? Iuliu Maniu şi Brătianu trimiseseră la Snagov pe Gheorghe Brătianu să-l vadă pe Antonescu, să-i ceară să semneze armistiţiul. Nu era normal să-l aştepte undeva? Nu era normal ca Palatul să ştie unde sunt în acea zi atât de importantă? Iuliu Maniu era la doctorul Jovin în Bucureşti. Cum se face că Niculeşca-Buzeşti nu l-a găsit pentru a-l aduce la Palat, ca să fie însărcinat cu formarea guvernului? Singura explicaţie ftşihuă este fie că Niculescu-Buzeşti a minţit pe rege, spunlndu-i că nu l-a găsit nici pe Maniu nici pe Brătianu, fie că i-a găsit, dar aceştia nu au voit să vină la Palat, fiindcă nu au aprobai nici arestarea mareşalului şi nici capitularea fără semnarea nici unui armistiţiu prealabil. Din aceste două ipoteze nu putem ieşi: Regele a fost minţit de Niculescu-Buzeşti. De ce a făcut-o?

Cine a manipulat aceste marionete, care au jucat un rol atât de important în actul de la 23 august 1944 şi în pregătirea lui?

Cum se face că la consfătuirea din Calea Moşilor din 13 – 14 iunie 1944 erau prezenţi: Lucreţiu Pălrăşcanu, şeful Partidului Comunist Român, Emil Bodnăraş (Bodnavenko), ofiţer român dezertat în Uniunea Sovietică şi paraşutat în România de ruşi, generalul Sănătescu, mareşalul Palatului, generalul Mihail, colonelul Dămăccanu, Ion Mocsonyi-Stârcea, maestrul de vânătoare al Palatului, Mircc-a Ioaniţiu, secretarul regelui ei Niculescu-Buzeşti? (Vezi

Simion, Preliminariile lui 23 August, şi Gheorghe Buzatu, Actul de la 23 August, pag. 254.) Emil Bodnăraş a prezentat planul de răsturnare a lui Antonescu şi Palatul l-a aprobat (vezi „mărturisirile” lui Ioaniţiu). Dar cum se

face că la această şedinţă conspirativă, în care soarta întregului popor era în joc, nu a fost prezent niciunul din membrii Partidului National Ţărănesc, Partidului National Liberal ori Social-Dcmocrat.

Cine poate răspunde?

Generalul Rădescu nu era un politician, diplomat, om de culise al serviciilor secrete. El era un român, un soldat, un patriot. Profund umilit şi sfâşiat în sufletul lui, el se stinge la New York în 1953. Cu el moare orice speranţă de acţiune românească viguroasă şi independentă. Iată şi testamentul ultimului nostru prim-ministru, încredinţat colaboratorului său, domnului Barbu Niculescu, secretarul general al Ligii Românilor Liberi. Testamentul este elocvent, dureros, dqr măreţ. În el se face şi apelul nominal al românilor din exil: şi cei ce erau prezenţi, dar măi ales cei ce erau absenţi, Exilul românesc intrase în agonie.

k

278

TESTAMENTUL POLITIC AL GENERALULUI N. KĂDESCU

I

Iubiţi prieteni, loiali asociaţi în lupta de eliberare a României, compatrioţi!

Cărui veţi citi aceste cuvinte, cu un voi mai fi. Glod va veni această zi, nu ştiu. Deoarece inima mia? tare şi mintea mi-e limpede, moartea poate fi o chestiune de luni, una de zile sau chiar de ore. Eu sunt în mâinile lui Dumnezeu.

În acest moment al vieţii mele eu sunt conştient de 9 ultimă înaltă datorie faţă de ţara mea iubită şi de poporul ei, subjugat şi în exil. Această datorie este de a nota ultimele mele cuvinte, ca sfat şi părere pentru aceia care îmi vor urma la conducerea Cauzei liberării patriei

noastre. Fac aceasta cu profundă umilinţă şi cu toată integritatea şi candoarea pe care o cere iminenţa Morţii.

II

La vârsta mea înaintată n-am sperat să trăiesc piuă voi vedea ziua elibrării patriei noastre. Singura mea speranţă a fost să-mi îndeplinesc obiectivul vital de a stabili o bază sănătoasă, de pe care lupta de elil) emre să poată fi condusă de alţii. Pentru acest scop m-a cruţat până acum Dumnezeu.

În LIGA ROMÂNILOR LIBERI eu vă las organismul prin care energiile vitale, talentele şi geniile forţelor româneşti din exil pot fi mobilizate într-o mişcare serioasă da solidaritate naţională şi de unitate dedicată Cauzei. As! azi Liga este o realitate care funcţionează, o reţea de asociaţii de români exilaţi din toată lumea liberă. Ea este reprezentată democratic în organizarea ei, este responsabilă controlului d jeratic şi înflăcărată de simţul unei misiuni sacre. P. tipiile pe care a fost fundată Liga şi scopurile organizări ei au fost difuzate românilor de pretutindeni prin MANIFESTUL DE ELIBERARE, pe care l-am publicat cu cu ocazia celei de a opta aniversări a luării puterii de către comunişti în ţara noastră de baştină. Răspunsul la MANIFEST nu lasă nicio îndoială că aceste principii şi scopuri au fost înţelese clar şi aprobate de către marea majoritate a românilor (Un exil, cu un mandat al Ligii pentru viitoarea ei atitudine şi acţiune.

Tonto acestea sunt numi începutul unei luptn care va fi aspra şi lungă. Sperau Jele. nenorociţilor noştri compatrioţi de (lineólo de Cortina de Fitr (lipind în mare măsură de spiritul de integri tu Io. de solid. iritate şi de sacrificiu cu care toţi românii din exil se vor alia Cauzei. Aceasta este credinţa sfială pe care Destinai! c-a dal-o. Suprema datorie a succesorilor mei la conducere va fi menţinerea ¡cestui spirit ca un principiu vital de acţiune.

Speranţa n ea este că succesorul meu la conducerea Ligii va fi ales dintre următorii patru din vechii mei prieteni:

GPJGORE GAFENCU, distinsul b-M Ministru de Externe al României;

Generalul ION GIIEOMGHE, unul din cei mai străluciţi oameni de slat-soldaţi ai noştri:

MIHAIL FĂRCĂŞAM, un conducător politic abil şi cu vederi largi şi

VIOREL V. TILEA, o personalitate de frunte din viaţa publică a ţării noastre.

Fiecare din aceşti bărbaţi, cu prestaţia lui în serviciul naţiunii noastre şi cu talentele lui, este calificat pentru sarcina ce se cere unei conduceri. Fiecare în domeniul său este bine cunoscut guvernelor Lumii Libere şi conducătorilor lor. Fiecare este devotat principiilor Democraţiei.

Oricare va fi ales, dorinţa mea solemnă este ca ceilalţi să-i dea sprijinul lor fără rezervă şi loial pentru suprema cauză a eliberării patriei noastre.[3]

ducere trebuie să realizeze ca el să he păstrătorul speranţelor unei noi generaţii şi aspiraţiilor de vhor. Primele contururi îndrăzneţe ale acestui viitor au fost schiţate în mod nobil de către exilaţii ţărilor subjugate din

---

3

Iată un glnd solemn, care doresc să existe nu numai la succesorii mei, ci la toţi compatrioţii nn-i. Anii dominaţiei naziste si ai războiului, urmaţi de subjugarea comunistă a poporului nostru, au distrus imaginea ţârii noastre de origine, care nu mai este cum am cunoscut-o noi h tainic de ul doilea război mondial. Oamenii noştri bălrini suni obosiţi, amărîţi şi total istoviţi de speranţe de către tiranie, lipsuri şi trădare. Rtndürilc oamenilor noştri de etate mijlocie au fost decimate de război. Unii, cruţaţi de război, au pierit In lagăre de concentrare şi in cam mc de tortură.

TINERETUL nostru este acela care va trebui să ţină sus făclia libertăţii româneşti. Succesorii mei la con-

Europa centrală şi răsăriteană în Documentele de la Philadelphia şi Williamsburg.

Aceste documente de speranţă nu captivat imaginaţia TINERLTL 1. UI nostru, subjugat şi din exil. Viitorul Eliberării este al lor – să-l iubească, să-l cucerească şi să-l păstreze. Nicio mişcate de eliberare a exilaţilor nu se poate produce iară ei: nimeni nu merită să lupte dacă nu are încredere şi creditul lor şi mai presus de toate participarea lor vitală.

Rugămintea mea este ea rei mai vechi ai Cauzei să înceapă a construi conducerea ci viitoare aubt egida TINERETULUI nostru din timp. Aceasta este speranţa mea şi dorinţa mea cea mai scumpă pentru ţara mea, că tinerii ei patrioţi încercaţi în Mişcarea de Rezistenţă îşi vor asuma un rol mai mare în conducerea Cauzei. Mă adresez eu însumi mai ales lui BARBU NICULESCU, LEONTIN CONSL ANTINESCU, VASILE DUMITRESCU, ADRIANA GEORGESCU şi celorlalţi tineri români şi tinere românce, de curaj şi cu vederi asemănătoare. De unii ca ei depinde viitorul patriei noastre.[4]

4

Testamentul meu politic n-ar fi complet fără o recunoaştere a serviciului cinstit şi devotat în Cauză al compatrioţilor n:ci din Statele Unite şi din alte părţi. Prietenilor mei amintiţi rnai jos şi fiecăruia dintre ei le las amintirea mulţumirilor şi binecuvintării uimi bălrîn soldat şi gratitudinea răbdătoare a compatrioţilor lor subjugaţi.

în Statele Unite:

MCOIAE BACIU, POPESOU-BOTOŞANF, ION CAlt- STOIU, colonel DANIEI, 1VANOVJCI. VAS II .E MUŞI, BARRU NICULFSCU. Di-. GEORGE PALA DE, Dr. CONSTWTIN TEODORE, CA11S VĂLEANU, FLORIN ZAIUVKI V

In afara Statelor Unite:
ALEXANDRU BUSUTOCKANU, IIORAT1U COMĂ- NTC.IU, LKONT1N CONSTANT1NKSCU, YAS1LE DU- M1TRESC.U, M1RCEA EL IADE, ALEXANDRU I'RÂN-

Cir, ADRIAN GEORGESCU, EFTIMIE GHERMAN, ALEXANDRU GREGORIAN, NICOLAE HERESCU, VIN-TILĂ HOR IA, GHEORGHE EMIL 1LIESCU, CLAUDIU ISOPESCU, N. MANZATTI, TRAIAN NITESCU, O-RESTE POPESCU, GEORGE RĂUIU, IIERWART SCI IE INE R.

Orice a: fi fost în stare să îndeplinesc eu pentru Cauză a fost posibil numai cu consecventul, generosul şi neprecupeţitul ajutor financiar pentru eforturile noastre din partea lui NICOLAE MALAXA. În ultimii şase ani, acest dezinteresat patriot român şi această proeminentă personalitate din viaţa industrială a ţării noastre n-a ezitat niciodată să răspundă diferitelor noastre cereri cu resursele sale particulare. Unii români din exil au încercat să atribuie motive netrebnice sprijinului său în Cauza noastră. Eu, care l-am considerat ani de-a rândul ca un prieten intim, am credinţa că timpul va dovedi ceea ce eu personal ştiu – poporul ţării noastre subjugate n-a avut prieten mai onest şi mai generos decât NICOLAE MALAXA. în numele acestui popor îi aduc mulţumirea ce i se cuvine şi declar în mod serios că sprijinul său faţă de Ligă pentru munca ei a fost continuu în perioada critică ce a trecut.

VI

În numele poporului meu subjugat, exprim profunda mea mulţumire pentru opera măreaţă în Cauza Eliberării Europei COMITETULUI NAŢIONAL PENTRU O EUROPA LIBERĂ şi pentru vocea de eliberare şi speranţă către popoarele nenorocite de dincolo de Cortina de Fier, societăţii RADIO EUROPA LIBERĂ. în afară de aceasta exprim adineile mele mulţumiri pentru ajutorul moral, material şi spiritual ce şi l-a revărsat asupra noastră.

Domnului Eroderiek R. Dolbcars, vicepreşedintele Comitetului Naţional pentru o Europă Liberă, care a avut o înţelegere plină de simpatie pentru problemele noastre, doresc să-i exprim călduroasele mele sentimente de

mulţumire. unt generalii A-C. Wederneyer, WilMam J. Domrran, Rqbert Schuyler şi amiralul Roscoe Hilicnkotter, guvernţttirul John M Lodge şi dl. Allen Dulles. În d-na Franklin MS! Gamther, văoava ministrului Statelor Unite din România dintre 1937 şi 1941, Cauza noastră a avut o prietenă devotată şi înţelegătoare.

În Congresul Statelor Unite suntem profund îndatoraţi senatorilor Ferguson şi McCarihy, precum şi reprezentativului Kersten, pentru pledoaria lor continuă şi curajoasă în Cauza Eliberării Europei.

În numele compatrioţilor mei, subjugaţi şi în exil, exprim tuturor acestor binefăcători asigurarea aprecierii noastre profunde.

VIII

Am fost fericit de devotamentul tinerilor mei prieteni. Tânărului meu compatriot Dr. GEORGE l'ALADE îi exprim gratitudinea mea ce nu are cuvinte, pentru grija sa

E

rofesională şi devotamentul filial cu onazia ultimei mele oii. Statornicului meu prieten şi om de încredere, RARBQ NICULESCU, care şi-a sacrificat ani de-a rândul o carieră strălucită pentru a se uni cu mine în lupta contra tiraniei, îi datorez viaţa mea. Dumnezeu să-l ţie şi să-l protejeze pentru restaurarea patriei noastre după eliberare.[5]

5

Şi acum, un bătrln soldat a cărui viaţă a fost cheltuită In serviciul patriei şi poporului său îşi ia rămas bun de la ţara pe care o iubeşte şi pe care n-o va mai vedea. Rămas bun şi speranţă compatrioţilor săi subjugaţi dincolo de Cortina de Fier. Rămas bun şi curaj — acelora care au luptat alături de el contra tiraniei naziste şi comuniste şi care vor continua lupta pentru Eliberare.

Pentru voi care rămlneţi şi mai ales pentru TINERETUL nostru, aceasta este promisiunea unui mîine mai Îndepărtat — un mline, cind Ţara noastră şi poporul ei vor fi eliberate de sub puterea întunericului.

Vouă vă las speranţele mele neîndeplinite, visurile şi rugăciunile pentru realizarea lor.

RĂMAS BUNI DUMNEZEU SĂ VĂ BINECUVÂNTEZE PE TOŢI ŞI SĂ VĂ CONDUCĂ ÎN LUPT A PE CARE EU TREBUIE SE PĂRĂSESC!

General Nicolae Rădescu

Doctors Ilospital New York, N.Y.

15 mai 1053

CAPITOLUL 30

DOCTRINA ELIBERĂRII

Să nu căutăm nicăieri în exilul românesc o doctrină a eliberării lorii de sub jugul sovietic. Ea nu există. A o căuta este o pierdere inutilă de vreme. S-au scris tone de articole, 1. ime şi proaste, de către românii cinstiţi şi patrioţi ce-şi arogau dreptul de a formula politica, de a da certificate de patriotism, de a confisca reprezentarea – naţiunea româna, şi de azi, şi de mâine.

De 40 de ani nimeni – Comitetul Naţional inclusiv – nu a venit cu un răspuns clar, realist şi înţelept, la chinuitoarele întrebări ale fiecărui român din tară şi ale fiecărui român din exil:

Cum se poate elibera ţara de sub sclavia Uniunii Sovietice?

Cum se poate elibera poporul român de sub jugul comunist?

Cum se poate ajuta din afară – de către exilaţi – la „liberalizarea regimului comunist” din ţară ca primă clapă.

Cum se pot ameliora raporturile umane dintre exilaţi şi familiile lor? Trebuie întreţinui un dialog între ţară şi exil asupra acestor probleme? Cum? De către cine şi în ce condiţii? Ceva mai mult, nimenea nu a avut curajul să pună în discuţia publică o exilaţilor români aceste probleme, fiindcă se expunea unui adevărat linşaj al exilaţilor.

Aceasta este o valoare ideală pentru care trebuie de trăit şi de luptat.

Ultrapatrioţii-singurii patrioţi în exil –, singurii deţinători ai legitimităţii naţionale, singurii reprezentanţi legali şi valabili ni poporului român, de azi şi de mâine, singuri ei aveau monopolul ideilor şi al sugestiilor. Numai ei puteau fi „Vocea României Crucificate”. Numai ci erau singurii deţinători de adevăr, de patriotism. De unde anatema pentru oricine punea în discuţie ca ipoteze de reflecţie, de gândiie, de dezbatere, a diverselor aspecte alo unei politici de eliberare şi – una apropiată – de liberalizare de regim.

Dar problemele de mai sus sunt serioase, capitale şi-şi cer un răspuns. Persoanele, oricât ar fi ele de meritorii şi de patriotice, nu sunt un răspuns, fiindcă ele nu sunt un program. Ele pot fi puri oarele unui steag, dar trebuie să se ştie care le este PROGRAMUL, pe ce se bazează el, cum se poate realiza, prin cine şi cum.

Problema pericolului ce-l reprezintă Uniunea Sovietică s-a pus Statelor Unite încă din 1948. Preşedintele Truman a întemeiat Consiliul Naţional de Securitate, care să ajute la formularea politicii de apărare naţională şi a politicii sale externe. Printr-un miracol – şi cu siguranţă un abuz de informare – 2 rapoarte ale acestui Consiliu din 1948 au devenit publice, oricât ar părea de necrezut. Primul, din 30 martie 1948 cu Nr. 7 priveşte politica ce trebuie dusă faţă de Uniunea Sovietică. Al doilea raport, cu Nr. 68 din 14 septembrie 1948, tratează despre politica de urmat – şi urmărit – pentru detaşarea de Moscova a ţărilor satelite prin alte mijloace decât războiul. Iată reproduse mai jos cele două rapoarte ale Consiliului Naţional de Securitate al Statelor Unite, ce – desigur – stau şi azi la baza politicii americane:

„ULTRASECRET

Poziţia Statelor Unite privind comunismul mondial dirijat de U.R.S.S.

NSC [National Security Council], 30 martie 194S

În afară de problema relaţiilor cu Uniunea Sovietică guvernul de la Washington trebuie să aibă în vedere raporturile acestei ţări cu mişcarea comunistă internaţională. Raportul Consiliului Naţional de Securitate Nr. 7, pregătit de membrii acestui Consiliu, după consultarea reprezentanţilor armatei, marinei, aviaţiei, Departamentului de Stat, National Security Resources Board şi CI. A. [Central Intelligence Agency], reprezintă primul efort făcut de guvern pentru a examina în ansamblu şi în profunzime acesta probleme. Acest document este semnificativ în premisa ca o pune privind solidaritatea mişcării comuniste internaţionale, în ceea ce priveşte China şi în faptul că acest document arată că perieohil comunismului intern este tot atât de mportant ca şi ameninţarea comunismului externi

Pe plan intern, ca măsuri imediate, raportul preconisează întărirea imediată a potenţialului militar ăl Statelor Unite, eventuala instituire a unui serviciu militar obligatoriu, refacerea industriei de armament, superioritate atomică, suprimarea Partidului Comunist American. De asemenea mobilizarea civilă şi de stat pentru o viguroasă campanie de informare, în scopul de a asigura suportul bipartit în politica externă a Amentii.

Pe plan extim:

Contraofensiva noastră trebuie să acorde prioritate Europei de apus, fără a fi neglijate celelalte ţari ale Europei şi Orientului Mijlociu.

Accelerarea Planului Marsliall.

Promovarea viguroasă a uniunii ţurlor din Europa de apus.

Intensificarea programului anticomunist la radio.

Formularea unui program coordonat de ajutorare a mişcărilor de rezistenţa, atât în spatele Cortinei de Fier, cât şi în URSS, la timpul oportun.

Crearea de urgenţă a unui important fond pentru combaterea comunismului internaţional.

Să se arate clar Kremlinului şi, în mod categoric, hotărârea Statelor Unite de a rezista agresiunii comunismului sovietic, direct sau indirect, pentru a evita declanşarea unui război provocat prin «accident» de ruşi, faţă de reacţia puterilor apusene”.

Am reprodus aidoma o parte din acest extraordinar document, întocmit în martie 1948. De aici se vede că guvernul american era conştient de pericolul mortal ce-l reprezintă comunismul internaţional şi de nevoia de a-l face imediat faţă prin toate mijloacele. Se produce o adevărată mobilizare generală a Americii şi a lumii libere după cum preconizează acest raport vechi de patruzeci de ani. Mobilizare militară, politică, ideologică, economici şi informaţională. Întreaga politică internă şi externă a Statelor Unite trebuia revizuită. Trebuiau alocate fonduri pentru contraofensiva generală, formând, încurajând şi finanţind rezistenţa din spatele Cortinei de Fier şi din Rusia. De aici, National Commitlee for a Free Europe, de aici Radio Free Europe, de aici vizele pentru Şi aţele Unite acordate refugiaţilor politici importanţi Bău mai puţin importanţi.

De reţinui că ne aflăm în martie 1948, înainte de blocada Berlinului, de războiul din Coreea, de conflictele Tito-Stalin şi de victoria lui Mao în China.

În raportul Consiliului Naţional de Sâcuritate, după cum om văzut, se vorbeşte despre comunismul internaţional dirijat ca un monolit de Moscova. Raportul nu întrevedea sciziunile ulterioare survenite în Iugoslavia şi mai târziu în China. Dar câteva luni mai târziu, acelaşi Consiliu reexaminează problema es «luderii lui Tito din ansamblul moscovit (Cominform), în iulie 1948, ajungând la concluzii extraordinare în ceea ce priveşte des linul

ţărilor satelite. Să le urmărim şi su le examinăm:

UJ. TIIASECRET

Publica Statelor Unite faţă de ţările satelite sovietice din răsăritul Europei

NSC Nr. 08, 14 septembrie 1948

J

Obiectivul final al comunismului mondial dirijat de Soviete este dominaţia întregii lumi. În acest scop, comunismul internaţional dirijat de la Moscova întrebuinţează contra victimelor sale presiunea politico-militară a Uniunii Sovietice, subversiunea şi revoluţia internă. Ambele instrumente sunt sprijinite de imensa putere materială a URSS-ului şi întrebuinţarea lor este înlesnită de starea haotică de după război.

Înfrângeroa puterilor Axei a lăsat în lume numai două mari centre de putere naţională: Statele Unite şi URSS. Uniunea Sovietică este principala sursă de putere a comunismului internaţional şi numai prin ea comunismul internaţional a devenit capabil să ameninţe existenţa naţiunilor libere.

Pe de altă parte, Statele Unite sunt singura sursă de putere capabilă să mobilizeze ru succes o opoziţie faţă de ţelurile dominaţie* mondiale comuniste. Între Statele Unite şi URSS se găsesc Europa şi Asia, continente de mare potenţial, care, adăugate la puterea actuală a comunismului sovietic, îi vor permite acestuia să deţină superioritatea în oameni, resurse şi teritorii, încât şansele supravieţuirii Statelor Unite ca ţară liberă sunt foarte reduse. În aceste împrejurări, Uniunea Sovietică a forţat Statele Unite să intre într-o luptă pentru putere (războiul rece), în care securitatea noastră naţională e în joc şi din care nu ne putem retrage fără să ne sinucidem („naţional suicide”).

Comunismul internaţional dirijat de la Moscova a

realizat succese alarmante în drumul său spre dominaţia mondială. El a stabilit state poliţieneşti satelite în Polonia, Iugoslavia, Albania, Ungaria, Bulgaria, România şi Cehoslovacia. Comunismul internat lor, al ameninţă acum Italia, Grecia, Fir ianda, Coreea, Ţările Se andinave şi celelalte ţări. Uniunea Sovietică a împiedicat încheierea tratatelor de pace eu Germania, Austria şi Japonia. A făcut imposibil un control atomic şi funcţionarea eficientă a. Naţiunilor Unite. Astăzi, St alin e pe punctul de a realiza ceea ce Mitler încercase în zadar. Lumea sovietică se întinde azi de la Elbe şi Achiatica până în Manciuria, cuprinzând o cincime din suprafaţa globului”.

(De reţinut că raportul a fost întocmit în martie 1948. L-o fi citit oare Henry Kissinger ¡naiule de a se pupa pe gură –, à la nisse” – cu Brejr. ev? Din 1948 până azi, sub stindardele sovieticilor, comunismul mondial a cunoscut un marş triumfal. Şi toate acestea, datorită miopiei lui Roose. velt şi Churchill din timpul războiului, de la Yalla – n.a.)

„5. În plus, comunismul internaţional opune lumii necomunisto ceva i ou în istoria omenirii, şi anume coloana a cincea. Ea e întrebuinţată pentru a falsifica politica externă, a dezbina şi mistifica oporul, a implanta sămânţa dezbinării naţionale în caz de război. Într-un cuvânt, rolul ei este-distrugerea libertăţilor ţărilor democialii-e.

Până aeuin, Uniunea Sovietică a evitai un conflict militar direct şi a aminat confruntarea eu noi. Iu această politică de „minare a confruntării, (impui este de partea Uniunii Sovietice, atâta vreme cil ea poate să-şi mărească în continuare puterea prin metoda agresiunii indirecte şi subversiunea internă. Dată f: ind natura comunismului mondial dirijai de Moscova, a succeselor deja obţinute şi ameninţării cu noi succese în viitorul apropiat, o politică defensivă nu poate fi considerată valabilă pentru a opri expansiunea comunismului şi a convinge Kremlinul să

renunţe la scopurile sale agresive. O politică defensivă puternică peste tot nu e bună, fiindcă vom fi slabi peste tot Ea lasă iniţiativă Kremlinului, permiţându-i să-şi aleagă Timpul şi locul unde să lovească; să-şi aleagă momentul pentru & da înapoi

19 – Agonia nomâniel şi a face alte diversiuni. O atare politică defensivă permite Kremlinului să păstreze ceea ce a obţinut deja prin cuceriri şi îi lasă puterea intactă. Ca o alternativă la politica defensivă a Statelor Unite, există la re deschisă posibilitatea organizării unei contraofensive pe întreaga planetă. Politica de contraofensivă implică înaintarea potenţialului militar al Statelor Unite şi, în ol doilea ritul, mobilizarea şi întărirea potenţialului lumii necomuniste”.

Şi mai departe:

„9. Înfrângerea f (nu coexistenta paşnică, domnule Kissinger – n.a.) „forţelor comunismului mondial din jat de Moscova este vital – indispensabilă securităţii Statelor Unite.

Acest obiectiv nu poate fi atins printr-o politică defensivă.

Statele Unite trebuie deci să ia iniţiativa şi conducerea unei contraofensive în Întreaga lume. cu stopul de a mobiliza şi întări frontul, anticomunist, atât la roi, cât şi în restul lumii, şi pentru a submina forţa comunistă în sfera Uniunii Sovietice u saşi 1.

Trecând în revistă diferite chestiuni legate de Iugoslavia (care ar lungi considerabil prezenta caile, dacă ar fi di-cutate), Consiliul Naţional de Securitate trece la celelalte ţări satelite:

„28. Pentru a elimina influenţa puterii sovietice din ţările satelite, nu sunt de conceput decât două soluţii: războiul şi alte acţiuni nerăzboinice.

Războiul este menţionat, tocmai pentru a. se sublinia

că nu este posibil şi deci alte mijloace trebuie luate în considerare.

Eliminind controlul sovietic în aceste ţări, se pune întrebarea: ce guvern va urma când influenţa şi controlul sovietic vor fi eliminate. Obiectivul este înlocuirea imediată a guvernului controlat de ruşi cu un guvern prieten ori prin orice alt guvern, chiar comunist, dar fără a fi controlat de Moscova.

Obiectivul nostru final, bineînţeles, va fi să stabilim în Europa de răsărit administraţii netotalitare, doritoare de a se acomoda şi a participa la viaţa comunităţii din lumea liberă. Cu toate acestea, consideraţii tactice foarte puterniee sunt împotriva unui atare obiectiv imediat. Nicio ţari din răsăritul Europei, cu excepţia Cehoslovaciei, nu a nffioscut decât regimuri totalitare. Democraţia, în sensul occidental, este străină de cultură şi tradiţia lor. În plus, conducerea, conducătorii, partidele ce puteau fi cu adevărat democrate, au fost sistematic divizate şi zdrobite, aemai-Bvind nicio şansă de a veni la putere, fără o intervenţie armată din Apus etc.

Dar dacă noi suntem gata, ca prim pas, să acceptăm înlocuirea prezentelor guverne staliniste cu regimuri comuniste eretice, schismatice, de departe avem o mai bună şansă de reuşită. Bineînţeles, va fi un obiectiv foarte greu de atins să rupem legăturile dintre Kremlin şi ţările satelite. Dar nu va fi tot atât de dificil a încerca, de la început, să răsturnării regimul comunist, cu complexitaâtea ideologică, metodele lui şi lungul trecut de guvernare despotică.

Deci, imediat, calea cea mai lesnicioasă este a încuraja şi susţine o ruptură ideologico-eretică în ţările Bâtelite. Putem contribui la ivirea acestor divergenţe, lărgindu-le, fără a ne asuma răspunderea. Când ruptura definitivă se va produce, aceasta nu va face ca URSS să

piardă prestigiul, dar va apărea ca un conflict între Kremlin şi partidul comunist eretic.

După cele afirmate mai sus, să vedem care ar fi drumul cel mai bun de urmat. Desigur, primul şi cel mai important pas este să se ajungă la retragerea trupelor sovietice din ţările satelite „încheierea tratatului de pace cu Austria ar elimina justificarea prezenţei acestor trupe în Ungaria şi România. La fel ar decurge lucrurile după încheierea tratatului de pace cu Germania. Dar nu există nicio garanţie, bineînţeles, că aceste ţări, luând distanţă faţă de Moscova, URSS-ul nu va recurge la tratate directe cu ele, pentru a menţine mai departe trupe, ba chiar să încorporeze unele sau toate aceste ţări satelite în Uniunea Sovietică.

Un al doilea mijloc de acţiune este să fie atacate punctele slabe ale guvernelor staliniste şi organizaţiile iar de masă. Nici aceasta nu va fi uşor, dar punctele slabe există. Elementele staliniste din ţările satelite, în special din partidele comuniste, trebuie identificate şi izolate, cretadu-se astfel condiţii pentru eliminarea lor de la putere.

Acest mijloc de acţiune este strâns legat de un atao frontal pe plan doctrinar, special destinat şi îndreptat contra dogmei din ţările satelite, subliniindu se dependenţa şi servilismul faţă de Moscova. Această doct rină sal elită – cheia de boltă a întregii operaţiuni – trebuie aturulă fără încetare pe întregul front politic, economic, şi cultural, precum şi în toate aplicaţiile ni. Pe de altă parte, contrariul dogmei staliniste, naţionalismul, trebuie încurajat. Ofensiva trebuie să se ducă nu numai deschis, ci şi camuflat.

Terenul politic şi cultural oferă posibilităţi de a ne exercita influenţa. Dar terenul cel mai bun este cel economic. În cadrul lui, al raporturilor economice, putem

influenţa în mod concret şi eficace.

42. Încurajând ereziile comuniste în ţările satelite, nu trebuie să uităm că obiectivul nostru final este instaurarea de regimuri cu adevărat democratico în aceste ţări. De aceea trebuie să mărim ajutorul şi suportul ce 1 putem oferi conducătorilor refugiaţi ai acestor partide p. rooccidentale.

Trebuie luată în considerare situaţia fiecăreia din ţările satelite, după gradul ci de vulnerabilitate, printr-o politică flexibilă de la caz la caz.

În concluzie:

În obiectivul nostru privind ţările satelite trebuie să fie reducerea treptată şi, eventual, eliminarea totală a preponderenţei puterii sovietice (URSS) din răsăritul Furopei, fără a recurge la război. Noi trebuie să încurajăm neconformiştii din rândurile membrilor partidului comunist, regimurile nestaliniste, ca prim pas, chiar dacă ele sunt comuniste.

Un atac masiv contra doctrinei staliniste, în ţările satelite, promovarea naţionalismului comunist şi utilizarea maximă a puterii noastre economice în vederea acestor schimbări".

Aceste documente extraordinare sunt elaborate în anul 1943, pe timpul administraţiei Truman.

Nu voi comenta pe larg aceste două documente senzaţionale ale Consiliului Naţional de Securitate al Statelor Unite, fiindcă ele vorbesc de la sine. Fiecare punct e un program de acţiune, o binteză de gândire politică, o apreciere asupra pericolului mortal ce ameninţă întreaga omenire, inctpsiv Statele Unite ale Americii.

Aceste două documente sunt, în acelaşi timp – şi incontestabil – cea mai cinstită şi mai categorică repudiere şi condamnare a întregii poliţiei de d-jedă capitulare a lui Roosevell şi Churehiil faţă de Stalin. Yalta cu toate

implicaţiile ei indirecte era denunţată şi condamnată.

Consiliul Naţional de Securitate al Statelor Unite vedea clar i: i 1948 pericolul de moarte în care ţara şi poporul american fuseseră aruncate de politica celor doi pÓfiticieni bolnavi, lloosevelt şi Churchill, şi preconiza cu înţelepciune şi curaj programul de acţiune pentru remediere şi salvare.

CAPITOLUL 31

NEUTRALIZAREA – FIALAMHZAEEA – EUÂOFEI UE RĂSĂBIT

Problema Europei de răsărit fi fost obiectul unei dezbateri serioase în prinţii ani ai administraţiei Truman şi apoi la primul an ni administraţiei Ei: – t nhowor.

În 19-j8, George Kennn. un specialist în problemale sovietice de la ambasada americană din Mo. «ova. a privor. izat, în revista J'orrie: n Affairs teoria „containmonU-ului. Aceasta însemna o poliţii a ficf-nsim a Slăbim l câte, rare accepta slalu-rpio-ul şi se liinila la a opri pe ruşi. po linia lor de la acea dală. Nimic de eliberarea Europei de răsărit.

Allen Dulles, ministrul de externe al generalului Eisenhower (19: 72) preconiza o poliţiei» dinamică. agi-esivă. de „roll – boci»", de dare tuni O. Har Perú ralul Ki «. mlu. wv, r, cum am sjtus-o, nu împărtăşea at castă poliţa A. El wdea lumea prin prisma ochelarilor lui ltoo-e\cât. Avea aceeaşi simpatie pentru sovietici. Politica lui Dulles, inteligentă şi posibilă la acea dată, nu a fost deloc aplicată. Ceva mai mult, ea s-a diluat în „spiritul de la Geneva", în cel de la Camp David, când preşedinlele Statelor Unite s-a întâlnit cu ruşii.

Americanii nu nu îndrăznit să intervină nici în revoluţia din Ungaria (când puteau uşor elibera întreaga Europă de răsărit), nici în „Primăvara de la Praga" şi nici în revoluţia „Solidarităţii" din Polonia. Nu mai vorbim de eliberarea Cubei, un adevărat dezastru.

Totuşi cineva a vorbit ruşilor de Europa de răsărit, dar se ştie prea puţin acest lucru. Acest om este generalul Charles de Gaulle. Fascinat de Uniunea Sovietică, generalul credea că sistemul comunist este numai un „accident istoric”, că acum Rusia a devenit o republică de „ingineri” şi „tehnocraţi” care sunt preocupaţi mai mult de eficacitate decât de ideologie. Pe planul politicii externe generalul credea – ca mulţi alţii – că Uniunea Sovietică nu urmăreşte expansiune „naţionalistă”, ci că ea caută numai securitatea fruntariilor ei. Eu cred că „dezgheţul” din anii 4966 – 19G8, în cadrul războiului rece, este rezultatul vizitei generalului de Gaulle din iunie 1966 la Moscova. Vorbesc de un „dezgheţ” al Europei de răsărit. În cadrul unor discuţii lungi şi senoase, generalul le spune sorótic lor:

„11 faut sortir de r; mmobilisme. L'Europe doit devenir un ensemble fécond et ne pas accepter d'être paralysée par un division stérile”.

Aşa se explică că şefii comunişti sateliţi au început să facă vizite la Paris, iar generalul s-a dus în capitalele ţărilor acestora. Era politica „Europa europenilor”.

Un important articol a apărut acum trei ani în influenta revistă de politică externă Foreign Affairs, semnat de Zbigniew Brzezmski, privind o posibilă terminare a diviziunii Europei. Articolul era de două cui important. Iuţii, el era publicat într-o revistó care este purtătoarea de cuvânt pentru Council for Foreign, Relations din New York. Acesta este un club foarte închis, de aproximativ 1.500 de membri, de unde sru recrutat din 1945 până astăzi conducătorii Statelor Unite. Influenţa lor este considerabilă şi ei au guvernat – în realitate – Statele Unite, fie că la putere era Partidul De mocnit, fie Partidul Republican. Ceva mai mult, ideile, proiectele şi deciziile de politică externă luate de Council for Foreign Relations au

fost totdeauna în prealalul prezentate ca balon de încercare în revista Foreign Affairs. Teoria lui Kennan despre care am vorbit, aceea ele „Roll-back” a lui Allen Dulles, sau de „deschidere faţă de China” a lui Richard Nixon, toate au fost publicate aici, înainte de a fi aplicate. În al doilea rând, autorul este un membru important al acestui foarte influent grup şi a fost directorul Consiliului Naţional de Securitate al Statelor Unite (sub preşedintele J: mmy Carter) şi ia plus este directorul faimoasei Three Continentale, care determină şi ea în mare măsură poli tira externă a lumii librre.

Articolul avea cinci puncte principale pentru aplicarea unei strategii pentru eliberarea Europei de răsărit sau, mai curând, neutral le za re a e».

Slalele Unite nu vor putea să facă să înceteze divi zienea Europei. Aceasta trebuie să fie problema şi politica Europei de apus.

Interesele vitale ale Statelor Unite se vor concentra cât mai mult în Oceanul Pacific.

De aceea, armata americană staţionată în Europa va trebui treptat, treptat, retrasă.

Europa de apus trebuie să-şi asume integral problemele ei de apărare.

6» Europe trebuie să denunţe „aranjamentele” privind împărţirea Europei şi să ia o parte activă – şi exclusivă – la rezolvarea problemelor nou’.ralizării şi emancipării Europei de răsărit.

Programul este îndrăzneţ, n-are seri»”, dur este extrem de peric ulos. Europa de opis nu a ovul şi nu ore nicio res perisabilitate în „diviziunea Europei”. Aceasta este opera exclusivă a greşelilor lui Churehill şi Roosevelt. Dar, ceea ce este foarte just, Europa nu a făcut nimic fină acum ca să termine această diviziune, ca şi când problema nu o interesează. Ori, Europa de apus – mai ales în fota

deciziilor americane în curs de a retrage armele nucleare din Europa – nu mai este viabilă, dacă Europa de răsărit rămâne încorporată imperiului sovietic. Statele Unite trebuie să rămână prezente în Europa atât pentru a rezolva problema ţărilor sălciile, cât şi aceea a apărării Europei de apus, azi complet nesatisfacăloare. Fără această prezenţă totul este pierdut, totul se va prăbuşi, inclusiv Statele Unite.

S-a pretins şi se pretinde că singurul obiectiv al dominaţiei sovietice în Europa de răsărit este acela al „securităţii", al apărării. A fost şi este absurd a se pretinde că sateliţii ameninţă Rusia. Totuşi, pentru asigurarea ei se pot găsi mijloace. Diplomaţii lui Cliurchill şi Roosevelt, care cu atâta abilitate au mistificat întreaga lume, când au vândut Europa de răsărit, pot gfsi uşor formule de garantarea „securităţii" unei Rusii înarmate fină în dinţi. Statele Unite – şi Europa –, chiar şi Naţiunile Unite în totalitate, pot garanta printr-un pact pe 30 50 de ani „securitatea" Uniunii Sovietice în schimbul acceptării neutralizării – finlandizării – Europei de răsărit ca primă etapă de reunificare. Trebuie să se afirme zi de zi că emanciparea acestor ţări este în interesul păcii, în însuşi interesul Rusiei. Că niciodată nu se va putea stabili o pace durabilă, valabilă, fără detaşarea acestor ţări de controlul militar, politic şi economic al Rusiei. Pentru ca Europa de ai us să fie viabilă, mai ales după retragerea Statelor Unite din Europa – ce, fatal, va veni – ea trebuie să neutralizeze Europa de răsărit, să detaşeze de sub controlul sovietic 120 de milioane de oameni. Altminteri, Europa de apus va fi neutralizată, anihilată, înghiţită. Acest lucru trebuie repetai pentru a fi inţfilei, şi la Washington, şi la Strasbourg. Emanciparea ţărilor Satelite nu este un act de elementară justiţie, ea este un act polii ic imperios necesar oricărei păci durabile, mai ales după retragerea

americanilor din Europa.

O atare politică, ce exclude războiul şi revoluţiile ţărilor satelite (vezi”. doctrina Brvjriev” şi pasivitatea Lumii Libere) presupune bineînţeles cănsimlăminlui Moscovei şi – într-o mai mare măsură – manifestarea unei voinţe ferme în acest sens a guvernelor comuniste de astăzi. Domnul Brzezinski crede că drumul va fi lung şi că operaţia va trebui făcută pe etape. După ei, Europa de apus trebuie să încurajeze participarea ţărilor satelite la toate instituţiile publice şi private chiar dacă la început rolul lor ar fi numai de ole-iâvaln? i Europa de apus. continuă el, trebuie să încuru p zo schimburi economice cu aceste ţări satelite în cadrul rk. ei Comune (ori Comunităţii Economice Europene), în ai clâşi timp, Europa de apus trebuie să participe efectiv la lupta «le emancipare a acestor ţări de sub controlul sovietic.

Momentul de a pune în discuţie problema Europei de răsărit este prielnic. Dezarmarea nucleară a Europei trebuie completată de reducerea considerabilă a armatelor convenţionale ale ţărilor Pactului de la Varşovia. Ori. con mai uşoară formulă de reducere este să se emancipeze ţările din răsăritul Europei, neutralizându-se şi fiind astfel scoase de sub controlul militar sovietic. Bineînţeles o atare politică implică, cum am spus, consimţământul sovietic. Eu nu mă îndoiesc că guvernele controlate de ei vor accepta cu recunoştinţă o atare soluţie. Dar aceste guverne pot face ceva mai mult: ele pot contribui ele însele în formularea unei atari politici, la emanciparea ţărilor lor de sub controlul Mo: covei.

Ar fi cu toiul periculos şi nerealist să se vorbească de „liberarea” acestor ţări. Dacă ar fi vreo şansă de succes, ar fi numai dacă se va vorbi de „fininndiznrcu Europei de răsărit”, de „neutralizarea” ei. Nimeni nu trebuie să se sperie de «un intui „finlandizare”. Dacă el avea la început

un sens insultător, el nu-l mai are demult. Eu aş zice că nu l-a avut niciodată. Eu am vizitat acum cinci ani Finlanda. Am găsit un popor mândru, naţionalist, iar influenţa rusească era zero. Cel mai mare bulevard se cheamă Mareşalul Mannerheim, cel mai sfânt şi frecventat muzeu din Helsinki este casa acestuia. Cultul lui este mai tare decât oricând şi guvernnd con-Bervator de astăzi, de acolo, este o dovadă.

Liberalizarea regimului?

Evident trebuia încurajată demult, iar exilaţii trebuiau demult să reflecteze la măsurile cele mai eficace ca să se ajungă la o». Americanii – cum am văzut în capitolul precedent – au legat problema liberalizării (drepturilor omului şi de emigrare) de avantaje economice, de acordarea clauzei „naţiunii celei mai favorizate”. În fiecare an, Departamentul de Stat trebuie să raporteze Congresului comportarea guvernului respectiv şi din an în an această clauză poate fi prelungită sau retrasă. Este o politică de recompensă pentru buna purtare. În acelaşi timp este şi o formulă, pentru ca Statele Unite să poată avea un cuvânt în spatele Cortinei de Fier. Mulţi exilaţi nu au înţeles acest lucru şi au combătut şi combat acordarea acestei clauze României. Consider această tactică o profundă greşeală. Eu din contra aş fi dorit ca toate relaţiile internaţionale dintre aceste ţări, economice, financiare, comerciale, culturale etc., să fie puse pa această bază: de încurajare, de control, de recompensă sau sancţiune. Aş fi dorit ca toate Împrumuturile acordate acestor ţări să fie supuse aceluiaşi control anual. Şi nu numai ne Statele Unite, ci şi de întreaga Lume Liberă. Ce armă extraordinară putea fi această permanentă presiune! Ce repede s-ar fi ajuns la o relaxare, la o liberalizare! Dar s-a dut totul pe consideraţiuni mercantile, fără a se înţelege marele – enormul şi singurul – avantaj economic

ca mijloc de presiune pentru liberalizarea regimurilor. Trebuia dat lotul cu condiţii, cu control anual. S-a făcut o politică de precupeţi în locul unei politici externe coerente, comune şi pe termen lung, în vederea liberalizării şi a emancipării acestor ţări.

Dacă o nouă strategie se impune pentru o nouă politică faţă de răsăritul Europei, ea trebuie să fie inclusă bi strategia globală, fiindcă neutralizarea Europei de răsărit şi emanciparea acestor ţări este o problemă globală. Statele Unite şi Europa de apus trebuie să o formuleze şi să o aplice Împreună. Europa de apus singură este incapabilă. Dar ţările Europei de apus şi Parlamentul de la Strasbourg pot juca un rol important în preconizarea unei atari politici. În formularea acestei politici arhiducele Otto de Ilabsburg şi eminentul nostru confrate dl. Pordea joacă un rol de frunte. Procesul detaşării de Moscova va fi un proces lung şi greu. Prima fază ar putea fi „finiandizarea" Europei de răsărit, „neutralizarea" ei, apoi, o posibilă fază tranzitorie de federalizare şi la urmă integrarea ei totală în Europa, adevărata ei patrie. Exilul românesc are ca primă datorie păstrarea identităţii l „i româneşti. Numai astfel poate să susţină, să afirme şi & lupte pentru redobândirea independenţei României la această acţiune trebuie asociaţi în mod temeinic românii din ţară. Fără colaborarea, concursul, voinţa lor, nimic nu se va putea fuce. Presiunea internă împreună cu cea externă ya influenţa indiscutabil spre o atare solul io. Pe meditat serios şi senin asupra acestei posibilităţi. „Liberalizarea" Începută în Ungaria, dacă nu va fi urmată de cea a lui Gorbaciov în Uniunea Sovietică şi în celelalte ţări satelite, este periculoasă pentru România. Problema Transilvaniei va fi repusă în discuţie, fiindcă ungurii au reuşit să-şi câştige nejustificate, dar enorme simpatii, şi la Washington, şi la Londra, şi la Strasbourg. Difuzarea

acestui pericol vine mai uşor, dacă conducătorii de astăzi şi de mâine de la Uucureşti iau în sfârşit drumul înţelept şi atât de întârziat al reformelor, «1 „liberalizării 1. JNumai aşa văd eu dezrobirea României.

ANNEXE[6]

Am triiit în sufletul şi trupul nostru victoria aliaţilor în al doilea război mondial. Victoria lor a fost victoria lui Stalin, triumful bolşevismului, al expansiunii ruseşti de totdeauna, de comunizare şi de dominare a planetei.

Nu ştim ce s-ar fi întâmplat cu România, dacă soarta armelor favoriza pe Adolf Hitler. Orice am scris este material de speculaţie. Dar, surprinzător, am găsit material important, ce ne arată că, chiar în cazul unei păci separate cu Germania, după asasinarea lui Hitler, soarta ţării noastre, oricât ar părea de revoltător şi de necrezut, ar fi fost aceeaşi.

Iată de ce reproduc mai jos un articol al meu asupra acestei chestiuni.

ATENTATUL DIN 20 IULIE 19-O CONTRA LUI 1IIH. EI ŞI SOARTA ROMÂNIEI

a 20 iulie 1944, Hiller scăpa ca prin minune de un nou atentai, făcut de colonelul contr von Stauficuberg la cartierul general al Euhrerului din llaslenburg.

Era un atentat în piucare eşua. Zic în plus, fiindcă din 193S (ca să mi mai vorbim de cele încercate înainte) toate au eşuat. Eio comploturi polii îi u-militare, ca să-l debarce, fie atentate fizice la viaţa lui.

Pentru a înţelege mai bine situaţia, trebuie reţinută rivalitatea dintre armată şi regimul hitlerist ce a existat de la venirea la pul-ere a lui Hitler în 19.’53 şi până la moartea lui din bunicorul său din în ¡în aprilie 1945. O menţiune specială merită încercarea din 19.18 a

6 Sot,i; Daiorită faptului că multe din Anexe sînt xeroxate şi foto-cwpiaio, s a couvenit ca acestea să păstreze ortografia veche, iniţială.

generalului Beck prin emisarul său civil, von Kleişi (în alte două demersuri), făcută la Londra pentru a convinge guvernul britanic de a nu se duce la München şi a ceda lui Hitler, fiindcă ci, militarii, „vor aresta în acest caz pe Hitler şi 1 vor judeca, împiedic înd astfel declanşarea războiului”. Şefii militari ai armatei germane au mers a lit de departe, inelt prin Theodor Kordt, consilier la Londra, au informat pe lordul Halifax de ziua exactă fixată de Hitler pentru invadarea Cehoslovaciei. Dar aceşti generali germani băteau la uşi închise. Nici Churchill, nici Halifax, nici lordul „Vansittart (toţi contactaţi de conspiratori) – nu au mişcat un deget. Chamberlain s-a dus la München, Hitler n triumfal şi generalii germani, nesprijiniţi de englezi, au trebuit să se încline. Englezii au mers atât de departe, încât nici nu au informat măcar pe principalii lor aliaţi, francezii, de aceste trei demersuri dinainte de capitularea de la München (vezi NT. Baciu, L'Europe de l'Est trahie el vendue, La pensée Universelle Paris.

Şi războiul, de care generalii germani ştiau că va fi pierdut de palria lor, a început. Iuţii, rapid şi triumfător, dar din octombrie 1941 mai încet şi mai puţin triumfător. Înaintarea germană în faţa Moscovei a fost oprită de o ninsoare cu ploi, ce a transformat toate drumurile într-o imensă mocirlă, în care nici tancurile, nici camioanele, nici soldaţii nu mai puteau înainta. Câteva zile mai târziu, un frig siberian oscila între minus 30 şi minus 50 de grade Celsius, învăluia armata germană ca în adevărat giulgiu ol morţii. Benzina tancurilor germane îngheţa, soldaţii germani neechipaţi de iarnă (fiindcă Führerul credea într-o victorie rapidă) mureau de frig cu zecile de mii. Cirul urinau, urina se transforma în gheaţă, iar soldaţii mureau de congelarea organelor sexuale sau ale anusului.

Comandanţii armatelor germane cereau cu insistenţă oprirea ofensivei până la primăvară, dar Hitler refuza cu

încăpăţânare. Atunci, ca prim act de nesupunere, rând pe rând, comandanţii armatelor au oprit cu de la sine putere acest inutil masacru. Aceasta, cu atât mai mult –, cu cât 34 de divizii ruseşti, admirabil echipate de iarnă, sosite proaspăt din Siberia, îi contraatacau (Diviziile siberiene au fost aduse pe frontul apusean după ce spionul Richard Sorge a asigurat din Tokio pe Stalin că japonezii nu vor ataca Rusia). Generalii Guderian, Hoeppner, mareşalul von Kluge, von Beck, Haldner, ordonară rând pe rând şi cu de la sine putere oprirea ofensivei şi retragerea. Era primul act de indisciplină, dar cu o semnificaţie profundă: Germania a pierdut războiull Aceasta cu atât mai mult, cu cât Statele Unite intraseră în război. De aceea, din, 1942 generalii germani Împreună cu

30Ï

va număr de personalităţi antinaziste au început şi se gândească la debarcarea lui Hitler, la Hdudarca nazismului şi la o pace separată cu anglo-americanii.

Iată de ce încercarea de puci a colonelului von Stauffenberg din 20 iulie 1944 nu trebuie văzută ca un act izolat. Ea a font precedată de multe, foarte multe încercări similare. Amintim în treacăt acea operaţiune „Flasli” a generalului van Treskow şi a generalului Olbricht din 13 mai 1943. Printre coraplo ţările contra lui Hitler şi încercările unei păci ale generalilor germani cu anglo-americanii trebuie să semnalei cititorilor şi extraordinarul rol al amiralului Canari”, şeful serviciului de spionaj şi contraspionaj al armatei germane (Abwehr) şi a adjutantului său, colonelul Franz Oster. Amiralul Canaris a mere atât de departe, încât a sfătuit pa generalul Frank să nu intre în război şi să nu permită armatelor germane atacarea Gibraltarului. Ceva mai mult, amiralul Canaris prin contele von Moltke a luat contact la Istanbul cu şeful OSS american, William Donevan, prin care reprezentantul

lui Canaris, printr-o declaraţie scrisă pe antetul ambasadei germane menţiona că „nu se vor opune debarcării acestora în Franţa”, ci numai ruşilor în răsărit. Şeful serviciului american OSS, impresionat de acest document şi de seriozitatea „complotiştilor”, a prezentat proiectul lui Roosevelt, care l-a respins, rămânând ferm pe poziţia capitulării necondiţionate. Ce greşeală politică de neiertat! Doi ani de război în plus, cu milioanele, de morţi şi toate nenorocirile ce au urmat.

În această ordine de idei şi pentru a fi complet, trebuie a menţionez şi extraordinara întrevedere de la Lisabona în vara anului 1943 Între cei trei mari şefi ai spionajului german, britanic şi american pentru a discuta – tot la iniţiativa amiralului Canaris – o pace separată între Germania şi anglo-americani. La această întrevedere ultrasecretă (vezi Heinz Hohne, Canaris, editura Ballard), amiralul Canaris a prezentat generalului Menzies, şeful serviciilor de spionaj şi contraspionaj britanice şi lui William Donovan, şeful american, programul său de pace separată)

Încetarea focului în Vest

Eliminarea lui Hitler

3 – Continuarea războiului cu ruşii

Dar şi această tentativă a eşuat din cauza preşedintelui Roosevelt cu clauza sa aberantă de capitulare necondiţionată. De altfel, şi aici „apostolii de la Cambridge” vegheau. Kim. Philby, comunist şi şef-spion al lui Stalin (azi general la Moscova), a sabotat imediat aceste încercări dă pace separată, informând Moscova (vezi Kim Pliilby, J/. y Silent Wiir). Şi astfel războiul a continuat doi ani cu milioanele de morţi şi cortegiul de nenorociri şi ruine, săpind temeliile civilizaţiei creştine şi ale democraţiei. Erori tragice ce nu se vor ierta niciodată, cirul istoria (azi falsificată) va fi scrisă fără fiică şi cu

obiectivi late.

Înainte de a reveni la atentatul contra lui llitler din 20 iulie lOi-i. trebuie să mai menţionez un fapt senzaţional. La marele cartier general al Eiihrerulni se găseau o scrie de ofiţeri, în frunte eu generalul Frilz Thiele, ATâtci numărul doi în OKW ((ibei kommando der Welwiwaclit – Comandamentul Suprem al Armatei), care 1 nu «niite» «să* nic spionului german Rudnif Rosshr. stabilit la l. uccn» În Elveţia, toate ordinele de bălaie şi planurile a rulatelor germane. Ros. -ler, în posesia lui ui ai urat de radiol. elegral» kienlic cu acela al comandanţilor de armate germane (fwmtzat de ofiţerii complotişti din tiv? 9). primea informaţii!» dată şi eon «omitent cu şefii nemţi, cărora le era «. destinatei] >int înţeles. el Transmitea inşilor (vezi >. lice iii, Scil-Ont io ¿ilalirt. Yaiilnge Press, New oik).

Dar să revenim la alenlalul lui um Şi ¡mflVnI.org. care era al patrulea, pe care colonelul îl încerca Iii r în ţa lui Hrller. De reţinut calitatea excepţionalii a par! i – îi nulilor la complot, de la amiralul Eanaris la mareşalul EUKT – tinel, de la feneralul Beck la von Ştiilpnagel, guvernatorul militar alranţei, la generalul Ilase, comandantul Berlinului, sprijiniţi de o întreagă elită de civili, cum erau Karl Ciocrdeler, von Moltke, Gisevius etc. Acest atentat ratat a costat vir-I

de a peste cinci mii de persoane, inclusiv* aceea a mareşalnli Rommel. Cei mai mulţi au fost asasinaţi prin spânzuraie ta cârligo, ca vilele la abator.

Ce au vrut aceşti complotişti? Care era obiectivul lor, în afară de lichidarea fizică a lui Hitler şi a nazismului? Patrioţi, conştienţi că Germania a pierdut războiul, ei sperau (naivii!) că lichidarea nazismului şi a lui I-Iit, Ier-le va permite să negocieze cu anglo-americanii un armistiţiu şi o pace separată eventual, după planul de pace stabilit de

Karl Goerdeler. Acest plan prevedea – cu o totală falsă premisă – că războiul trebuie continuat la răsărit şi că... anglo-american îi se vor alia nemţilor pentru a lichida bolşevismul (cam asta era baza. operaţiei Wulkiin a contelui von Staufenberg>. Cită ignorare a realităţilor şi cită naivitate 1 Complotiştii nu ştiau trei lucruri importante:

Că obiectivul războiului arglo-american i u tra de bon rea nazismului şi lichidarea sa, ci doborârea Germaniei încăşi. „Generalii germani” – ne spune lordul Yansitte. r într-o rezoluţie – „sunt mai periculoşi dec 11 naziştii”.

Că Roosevelt, decretind la Casablanca în ianuarie 1943 în prezenţa lui Churehill clauza capitulării necondiţionate, nu va renunţa niciodată la ea.

Că agenţii lui Stalin din Marea Britanie, de la Mi-o şi MI6, „apostolii de la Cambridge”, Philby, Burgess, Blunt, Maelean etc., cenzurau aceste încercări şi le transmiteau lui Stalin, făcând imposibilă o pace separată.

După apariţia cărţii mele 1 Europe de l’Est trahit < t vendue, am primit de la dl. George Garanţii, fost ministru plenipotenţiar al României la Helsinki, un foarte interesant document. Este vorba de un raportal domniei sale în calitatea sa oficială făcut guvernului Antonescu cu două lui. i înainte de atentatul lui Stauffenbei g. Consider acest ia port-document de o extremă importanţa în clarificarea poziţiei României în conjunctura din iunie-iulb 1944 şi 11 reproduc – cu permisiunea autorului – în întregime, aşa cum e făcut.

Înaintea atentatului împotriva lui ei tleh

S-a scris totul despre arest atentat sau aproape totul, dar nu am citit nicăieri despre expunerea ţinută în faţa conjuraţilor înaintea punerii în practică a atentatului, lini propun deci su reconstitui textul acestei expuneri după notele mele personale. El ne permite să cunoaştem nu

mimai situaţia din Germania – aşa cum o vedeau conjuraţii la începutul lui aprilie 1944 – ci şi felul în care conspiratorii înţelegeau să continue războiul (desigur, în caz de succes), cum priveau o eventuală pace şi viziunea lor despre perioada postbelică.

Putem să ne dăm seama în prezent de marea lor eroare, atunci când îşi închipuiau că Rusia nu avea intenţii expansioniste în Europa şi cât se înşelau în legătură cu voinţa şi chiar posibilitatea aliaţilor occidentali, a britanicilor şi a merit-anilor de a se opune cu energia necesară vicleanului Stalin, singurul câştigător în acest conflict.

Contrar angajamentelor luate de aliaţi în privinţa ţelurilor războiului – printre altele de a nu beneficia de câştiguri teritoriale – URSS a anexat teritorii considerabile, ca de pildă Basarabia şi Nordul Bucovinei, provincii româneşti ca şi teritoriul Herţa, de asemenea românesc, şi Ţările» Baltice. Mai mult, Sovietele au impus propriul lor regim unui număr de ţări, cu toate angajamentele formale ále lui Molotov, transformând în sateliţi sovietici toată Europa estică. Şi adăugăm faptul că celor care au crezut posibilă împărţirea Germaniei, gândind că ea va servi de scut aliaţilor împotriva intenţiilor de expansiune sovietică, istoria le-a arătat cită fantezie erau aceste presupuneri.

Iată informaţia strict confidenţială pe care am primit-o din partea unui membru al legaţiei germane din Helsinki, care revenea din Berlin, făcută mie în noaptea de 16 agrilie 1944. Eu însumi reprezentam acolo România. Reproduc în modul cel mai fidel uluitoarea destăinuire pe care acest diplomat mi-a făcut-o în legătură cu o expunere ţinută în faţa conjuraţilor în cursul unei reuniuni secrete, puţin tnainlo de atentatul împotriva Führerului:

„Germania nu mai poate învinge puterea militară a

Rusiei. Îndoieli în legătură cu victoria Germaniei existau încă din 1941, la începutul campaniei. Aproape jumătate din membrii Comisiei Politice a Partidului Na¡ional-Soc¿aust pentru problemele orientale, din care făceau parte Hess şi profesorul Haushoffer, se pronunţaseră împotriva războiului cu Rusia. Şeştie în prezent că Hitler a reuşit să şi impună punctul de vedere şi convingerea sa pasionată. Rusia se vădeşte de neînvins. Politica nationnl-socialistă a comis o greşeală capitală trimiţând armata Reichului pe frontul răsăritean, unde, în cursul ultimului război, germanii an avut pierderi mult mai importante decât pe frontul de Vest, fără a mai vorbi de epidemii. Este o parii rulări tute istorică a Rusiei de a câştiga tot mai mult prestigiu poliţie şi de a-şi întinde teritoriul, chiar după înfrângeri militare, care ar duce la dispariţie alte state.

Timp de sute de ani, germanii au trăit în parc cu Rusia. Bismarrk a stabilit ca principiu de bază al politicii sale raporturile de bună vecinătate cu această ţară. Germania nu a avut decât avantaje respectând acest principiu. Ne dăm seama în prezent că Bismarck avea dreptate şi că un război germanorus nu se poate. Încheia cu beneficii pentru germani, decât în cadrul unei coaliţii mondiale. Mai mult, chiar dacă ipotetic Rusia ar fi total lichidată ca putere mondială, Genn<8 & a ar pierde, deoarece i-ar fi imposibil de a ţine echilibrul Ittffă Marea Britanie şi Rusia. Concluzia accsior consideraţii pâcâifitinare este că Germania nu mai poate jacani. de un rol pe plan mondittă, ceea ce nu. trebuie să mire pe nimeni. Reichul mai poată aera totuşi să şi păstreze poziţia sa de mare putere europeană. Cart; sunt elementele care fac din Rusia o ţarănânrins? Specfiul „populaţia numeroasă, forţa biologică a acestei populaţii, rezervele de materie primă. Valoarea spaţiului ca factor mi Iilor a fost demonstrată în timpul campaniei noastre împotriva

Străingradului şi în Caucaz. În anâthfă populaţiei, situaţia este următoarea: la începutul răztimţdui, Rusia avea în jur de 200 de milioane de locuitori, Reichul de 80 de milioane. Capacitatea de mobilizare a Rusiei este aproape dublă cât aceea a Germaniei şi aceasta din cauză că în Rusia nivelul mijlociu de viaţă este de 35 de ani, iar în Germania de 55 de ani. Tată de ce, din 1.000 de adulţi Rusia poate mobiliza aproape.000. iar Germania doar 500. Ceilalţi sunt bă & FQÎ. Puterea biologică a Rusiei apare evidentă, dacă se ţin & HQăma de primitivismul populaţiei, dotată cu excepţionale calităţi în privinţa manevrării armelor tehnice. În prezent, situaţia armatei rase pare a fi. următoarea: din 3J de milioane de soldaţi mobilizaţi sun mobilisaţi la începutul războiului, 20 de milioane au fost eliminaţi sau scoşi din luptă. Celor 15 milioane rămaşi disponibili li ss adaugă anual un contingent de aproximativ 3 milioane de recruţi... în nicio ipoteză admisibjM armata germană nu va ajunge să epuizeze acest potenţial jvşcât.

O pace separată semnată cu Rusia ar constitui prin urmare D7 i act de salvare a Germaniei. Dar atâta vreme cât flitier va fămine în fruntea Germaniei şi St alin în fruntea Rusiei, pacea pa fi imposibilă.

Pentru emul de pe stradă, obişnuit să judece evenimentele isterice prin prisma intereselor personale, poziţia Germaniei apare tragică, dar omul politic iţcimip să judece fără a ţine seama de contingenţele prezentului, deoarece istoria Germaniei nu a început ieri şi nu va sfârşi astăzf, în realitate, ce se poate întâmpla, cu ţara noastră? Sau va ajunge să încheie o pace de compromis sau va fi învinsă sută la sută de aliaţi. Fie într-un caz, fie în celălalt, nu există decât o singură cale deschisă viitorului săi: să rdnnoade cu Rusia relaţii de prietenie, asemănătoare celor din epoca lui Bismarck, să reia relaţii normate cu Anglia şi să aştepte reînvierea conflictelor isterice între angla-

saxoni şi slavi. Atunci Germania va putea juca din nou, cu maximum de beneficii, rolul său de factor de echilibru. Nu există o altă calc. Fără îndoială, în perioada care va urma sfârşitului ostilităţilor, Germania va fi ocupată de trupe aliate. Ea va avea. Se suferil. Este probabil, de asemenea, ci patru sau cinci milioane de germani vor pieri, victime ale răobunuri i slave. Dar Germania păşeşte în prezent, într-o epocă istorică în care elita sa politică trebuie să se debaraseze de orica criteriu sentimental în interesai propriului nostru viitor. Trebuie ca această elită să privească lucrurile – cm sânge rece sau chiar cu cinism. La începutul războiului, comandamentul gerul în a omis greşeala de a aprecia unele situaţii dintr-un punct de vedere sentimental. A astfel, de pildă, după comodele campanii din Polonia şi Franţa, comandamentul germen a încercat «8 opereze o debarcare în Anglia, dar după ce 2S.900 de soldaţi s-au înecat în Canalul Mânecii, s-a renunţat să se reînnoiască încercarea. Poate că s-a/verificând un milion de soldaţi, s-ar fi putut atinge acest ţel. De atunci, noi am pierdui în Rusia mai mult de patru milioane de oameni, evitând atacul general împotriva Moscovei, fără să fi înregistrat un avantaj. A fost o concepţie greşită, care a permis să se verifice proverbul: «Avariţia costă scump».

În interesul viitorului Germaniei, comandamentul armatei noastre trebuie să folosească încă de pe acum capitalul de oare dispunem încă, dar fără nicio cruţare. Noi avem opt milioana de soldaţi pentru a face faţă împrejurărilor şi trebuie să riscăm lotul în speranţa de a obţine un compromis. Desigur, dacă adoptăm acest comportament cinic faţă de propriul nostru popor, nu avem niciun menajament pentru Aliaţi. Înainte de a arunca întreaga noastră forţă în balanţă, ei vor trebui să şi aducă întreaga lor contribuţie, având în vedere exclusiv disciplina

războiului. De aceea, nu are importanţă ce frontiere şi nici unde stabilim liniile noastre de rezistenţă. Ameninţării» Rusiei să nu ne sperie. Ea suferă încă de un complex de inferioritate faţă de Occident şi nu are intenţii imperialiste foarte importante în Europa. Înaintarea sa în Europa centrala şi către Dardande o va pinicin conflict cu anglo-saxonii şi Germania va putea duce din nou o politică europeană. În jocul politic al viitorului nu trebuie, să uităm niciodată că marea expansiune rusă către Indii şi Extremul Orient reprezintă cea mai mare şansă pe care ne-o rezervă istoria.

Am să vă spun încă ceva. Germania nu era pregătită pentru un război care să fi căpătat proporţiile actuale. Prin urmare ipoteza unei înfrângeri totale nu trebuie să ne răpească orice speranţă. Între Rusia şi Anglia ne aşteaptă fără îndoială un viitor acceptabil.

Ca urmare a ceea ce s-a spus şi în aşteptarea invaziei, ansamblul structurilor germane de război se găsesc într-o stare de tensiune extrema. Oraşele germane sunt puternic bombardate, în special Berlinul. Ele trăiesc într-o atmosferă de front, ceea ce – oferă cel puţin avantajul psihologic, de a suda în f-un singur bloc spatele şi faţa frontului. Lăsând de o parte < e: e stă infimă compensaţie, piaţa civilă este complet sacrificată şi orice pretenţie la un minimum de confort imposibilă: directori importanţi din minister, directori de uzină trăiesc, în dormitoare de şase jună ta zece persoane şi primesc masa la cantine populare. Din punct de vedere militar, iată care este situaţia: unica şansă a Germaniei de a evita o capitulare fără condiţii este ca invszia să se producă cel mai târziu la 1 septembrie a anului acestuia-Ea va oferi, eventual, posibilitatea unei mari victorii defensive şi ulterior va apărea o bază serioasă de discuţii cu Aliaţii în vederea încheierii unui armistiţiu convenabil. Se înţelege

că şi în acest caz Germania nu mai poate c'ştiga războiul, dar cel puţin astfel se va putea deschide un câmp vast de specil; ţii diplomatice şi politice. În cazul în care invazia nu are loc în perioada indicată mai sus, comandamentul superior german va trage următoarele concluzii:

Pentru motive cunoscute numai de ei, Aliaţii preferă prelungirea războiului.

Armata germană nu mai este capabilă de o ofensivă eficace în cursul anului 1945

Aceasta era situaţia la sfârşitul anului 1944. sau la începutul anului 1945, când armata s-a văzut obligată de a elimina conducerea Reichului, Partidul Aaţional-socialist şi pe Führer. După aceea, înainte de a cere armistiţiul, ea va putea să continue lupta defensivă timp de o lună, două, pentru a crea condiţii satisfăcătoare ulterior, la încheierea păcii.

Din punct de vedere politic şi în concordanţă cu ipoteza menţionată mai sus, o capitulare fără condiţii, înaltul Comandament militar, care va prelua atunci conducerea Reichului, prevede următorul plan de operaţii:

Rezistenţă maximă până în momentul armistiţiului pe frontul de vest.

Retragerea trupelor de pe frontul de est, din faţă. ruşilor, lăstndu i s-a ocupe România, Ungaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria şi de asemenea Grecia.

Această manieră de a proceda va genera conflicte şi neînţelegeri între Aliaţi în perioada de după război. Germania va putea conta pe unele avantaje. Aliaţii vor ajunge la concluzia că este în propriul lor interes să reorganizeze Germania şi să o mentmiji sănătoasă şi destul de puternică din punct de vedere econontic. Oricum, este important de a se sfârşi războiul către luna mai 1945".

Aceste confidenţe care mi-au fost făcute personal erau de o mare gravitate şi puteau pune în pericol viaţa

interlocutorului meu, un hun jucător de şah. Totodată puteau compromite reuşita întregului complot. Ele îmi relevau exasperarea rezistenţilor germani antinazişti şi totodată ameninţările care planau deasupra ţării mele şi asupra Europei. La 30 iunie 1944 am trimis guvernului meu următoarea notă, în urma noilor informaţii culese:

Toată lumea este de acord în Germania că am pierdut războiul. Reuşita debarcării a jucat un rol decisiv în acest sms. Atmosfera generală este a unei indiferenţe Wtale, generată de opinia că nimic nu mai poate înlătura dezastrul, în opoziţie cu pasivitatea privind desfăşurarea războiului se observă la germani o nervozitate care, dacă s-ar accentua, ar declanşa o mişcare în interiorul ţării. Starea de spirit care domneşte în Partidul Naţional-Socialist este controlată îndeaproape, acest partid fiind transformat într-un instrument poliţist. Constrângerea exercitată asupra manifestărilor individuale provoacă o reacţie contrarie. A se observa că Partidul Nălional-Socialist, care la început îşi întemeia propaganda pe forţa armată, urmăreşte în prezent soluţii diplomatice pentru a salva situaţia. Iată ce se speră. Întreprinderile din interiorul ţării, în mare parte dezorganizate de bombardamente, drumurile de fier distruse în proporţia de peste 50% au fost refăcute parţial. Gările sunt deschise, căile ferate în reparaţie, portul Hamburg repus în activitate. Se observă transporturi militare spre Franţa, Danemarca şi Norvegia. Armamentul transportat lasă impresia unui material vechi, reparat. Deprecierea monedei se agravează. Se poate, constata după creşterea schimburilor în natură. Preţurile, menţinute datorită controlului riguros al statului, sunt relativ stabile.

În concluzie, această stare de lucruri poate dura încă trei luni.

Persoana care mi-a procurat informaţiile de mai sus

nu are probabil prea multă experienţă, dar cunoaşte, bine. Germania. Schimbarea pe care a observal-o de la ultimul său voiaj capătă o importanţă cu atât mai mare. Fstc de altfel interesant de a confrunta aceste informaţii cu acelea transmise de mine în raportul nr… din 26 mai 1944. Sunt în măsură să vă informez pe de altă parte că ministrul german la Helsinki a declarat celor doi colaboratori ai săi şi membrilor legaţiei, în urma vizitei lui von Ribbentrop în Finlanda, că

Germania a pierdut războiul şi că ea nu mai are posibilităţi diplomatice să salveze ceea ce mai poate fi salvat.

În realitate, acest ultim raport era destinat în mintea mea să întărească informaţiile pe care le-am dat în cele două rapoarte precedente, reproduse mai sus, aceasta pentru a îndemna guvernul român să părăsească Axa cât mai repede şi a se alătura aliaţilor săi naturali de totdeauna, adică Angliei şi Statelor Unite (pentru Franţa problema nu se punea în această epocă). Eu însumi eram de nllf-l de multă vreme în raporturi directe cu autorităţile engleze şi americane.

Reiese din cele de mai sus că soarta Europei de est ar fi fost aceeaşi, dacă atentatul ar fi reuşit su elimine pe Hitler şi Partidul Naţionol-Sucialist: oricum, ea ar fi fost sacrificată. Ar fi fost sacrificată de germani, aşa cum a fost părăsită la Yalta…

Oricum, eu am cunoscut, înainte de a fi fost pus în practică, existenţa unui complot împotriva lui Adolf Hitler, despre care am informat guvernul român.

Documentul domnului ministru George Caranfil merită bineînţeles o analiză şi un studiu aprofundat, ce vor trebui făcute într-o zi de istoricii de mâine ai României dezrobite. Deocamdată, şi personal, voi face. numai câteva observaţiuni:

Mareşalul Antonescu, Iuliu Maniu şi Brătianu au fost justificaţi când au considerat încă din 1943 că Germania a pierdut, războiul şi au început negocierile de pace de la Madrid, S-ockholm şi Cairo.

Fie cu Hitler la putere, cu o pace separată cu Rusia, fie cu un regim militar de generali, Germania era gala să se „replieze”, scurtind frontul, şi deci să sacrifice şi să abandoneze România ruşilor.

Că mareşalul Antonescu împreună cu Iuliu Maniu şi Brătianu, au avut dreptate să caute „garanţia anglo-americanilor” pentru negocierile de la Slockholm, oferite lui Stalin, fiindcă în ruşi nimeni nu putea avea încredere.

Că diplomaţia germană, inclusiv cea din complotul contra lui Hitler, s-a înşelat complet asupra raporturilor de după război dintre anglo-americani şi ruşi.

Că această diplomaţie germană dovedea o totală Ignoranţă a pericolului rusesc, şi ca putere expansionistă şi ca ideologie, atât în ceea ce privea Germania, cât şi întreaga Europă şi întreaga planetă.

Că, în eftrşit, încercările de a ieşi din Axă ale mareşalului Antonescu încă din 1943 nu erau acite de laşitate ale unui aliat de tranşee, ci o politică de elementară apărare naţională a intereselor României.

Ce tragedie că toate aceste înţelepte eforturi au eşuat la 23 august 19441

ÎN LUPTĂ

După ce scăpase din temniţele Anei Pauker şi puşcăriile lui Tito trecind Dunărea şi Drava înot spre libertate autorul ajunge la Paris, unde începe să scrie articole şi o carte pentru cauza românească.

După apariţia articolelor sale în Le Monde şi Gazette de Lausanne, şi apoi a unei cărţi, autorul celor prezente o avut onoarea – şi bucuria românească – de a fi invitat pentru o serie de conferinţe la Londra, la B.B.C.

Era în vara anului 1950, în plin război rece. El a fost primit ca un luptător pentru ţara sa şi pentru libertate de postul de radio britanic. Ţin să exprim întreaga mea gratitudine pentru această ocazie doamnei Doreen Berry, şefa secţiei programului românesc şi distinsului meu prieten şi fost coleg de universitate, Puiu Cristea.

The British Broadcasting Corporation

Bush House, Aldwich, London WC2 29th September 1960

N. Baciu, Esq.

8, rue Geoffroy St. Hillaire Paris V»

Dear Mr Baciu.

As you request, I give below a list of the talks yon have done for U9 and for which I would like, orice more, to thank you. Such reaction as we have received to you* various talks has been most favourable...

30, l-au; usl 1950 51 S ntoinber 1950

I hone you are findig life în Paris congenial and send you my best wishes for your future plâns.

Yours sincerely, Doreen Berry Roumanian Programme Organiser

Dintre cele şapte conferinţe ţinute nu voi reda decât pe cea de mai jos. Ea era legată de criminala practică a sovieticilor de a utiliza drogurile în procesele lor politice, adevărate asasinate judiciare. Conferinţa viza nu numai procesul cardinalului Mindszenthy din Ungaria, dar în retrospectivă procesul din 1947 al lui Iuliu Maniu. i Prin aceleaşi procedee sălbatice utilizate contra primatului catolic al Ungariei, devenit o marionetă în mâinile călăilor ce-l judecau, securitatea de la Bucureşti a „condiţionat” şi frânt rezistenţa şi personalitatea lui Vasile Serdici, făcându-l să se întoarcă conttă lui Iuliu Maniu. Fostul da’

pulal naţional ţărănist Vasile Serdici nu era numai un nu m. bru important tu partidul al cărui şef era Iuliu

Maniu. El era în acelaşi timp unul din prietenii săi cei mai apropiaţi, la care Maniu locuia în Bucureşti, şi omul de încredere al acestuia în misiuni delicate în străliictale, ca, de exemplu, la Lisabona tu decembrie 1941. când s-a holuril să rămână în ţară per. nu a orguniza rezistenţa contra nemţilor la momelii ui oportun şi la nevoie (Vezi documentele secrete din arhivele britanice, FO ’371/33250 – 100111). Vasile Serdici era şeful serviciului de informaţii al Partidului Naţional Ţăran esc. În aceasta calitate el îşi risca în fiecare zi viaţu pentru a informa presa şi comisiile britanică şi americană de la Bucureşti ele toate ticăloşiile săvârşite de ruşi şi de acrenţii lor în România. Baror. ul Vasile Serdici vorbea-rperfect englezeşte şi era interpretul lui Iuliu Maniu în toate întrevederile lui cu anglo-umeriranii. Şi toi uşi, acest om curajos şi demn a fost transformat prin utilizarea metodelor descrise mai jos într-o pastă maleabilă, cu care justiţia asasină manevra după bunul ei plac.

Iată această conferinţă ţinută la 30 august 1950 la BBC, Londra:

„SERII ADEV.IRULUR ŞI „TEHNICA MĂRTURISIRILOR SPONTANE” ÎN POLIŢIA ŞI JUSTIŢL4 COMUNISTĂ

„Mărturisirile spontane” şi autoacuzările” din lunga serie de procese politice din spatele Cortinei de Fier ou făcut ca opinia publică cutremurată să înceapă a vorbi de „serul adevărului”, de „pilule de mărturisire”, de „droguri de vinovăţie” şi de alte asemenea medicamente, ce ar fi fost utilizate în aceste procese. Misterul acestor mărturisiri şi autoacuzări ne este dezvăluit în mare măsură de recentele publicaţii medicale şi de rapoartele ştiinţifice prezentate celui de al treilea Congres Internaţional al Avocaţilor ţinute în iulie anul acesta [1950] la Londra.

Din ele vedem cum urmaşii lui Dzicrziński şi Iagoda

au trecut, de la „tehnica camerelor de tortură” a acestor monştri „supranumiţi „maeştrii durerii”, la tehnica electricităţii, a psihologiei, a chimiei şi a chirurgiei, pentru obţinerea a ceea ce ruşii numesc „raskaianâie”, adică pocăinţă sau, în limbaj modern, „mărturisire spontană”. Justiţia comunistă, plângărind binefacerile ştiinţei, aşa după cum arată ministrul de externe american, dl. Dean Acheson, în declaraţiile sale din 26 aprilie, utilizează descoperirile medicinal în scopurile sale de despotism politic, făcând pe nevinovaţi să se declare culpabili. Nu este vorba de utilizarea naivului şi nevinovatului „detector de minciuni” al profesorilor Keller şi Larson, constând în Înregistrarea şi interpretarea voriaţiunilor presiunii sângelui, ale pulsului, ale respiraţiei şi glandelor sudoripare, în cursul unui abil interogatoriu luat inculpatului. Nu este vorba nici de „jefuirea chimică” a conştiinţei, cunoscută de lumea ştiinţifică sub numele de „narcopsiho-analiză” prin explorarea sub hipnoză a subconştientului victimei, cu ajutorul unor derivaţi sodici.

Chiar şi pe acestea, Academia de Medicină din Paris la 22 martie anul trecut, ca şi Congresul Internaţional al Avocaţilor de anul acesta, le-a repudiat şi condamnat ca degradante, neştiinţifice şi contrare justiţiei naturale, aşa după cum ele sunt repudiate şi de „Declaraţia Internaţională a Drepturilor Omului”, deoarece ele calcă principiul „inviolabilităţii persoanei umane”. Comuniştii, conformându-se învăţat urii lui Lenin, pentru care „procedura judiciară. constă în succesul acţiunii”, au depăşit în diabolismul lor, citiar şi aceste proceduri cunoscute şi repudiate. Ei utilizează în procesele lor un procedeu chimico-psihologic prin cure lui se ajunge la depersonalizarea individului prin prăbuşirea sa fizică şi controlarea proceselor sale mintale, iar apoi la crearea în mod artificial a unei alte personalităţi.

În prima fază a instrucţiei secrete, victima este pusă în stare de „psihoză”, adică ea este adusă până la ultima limită a prăbuşirii sale mintale, prin administrarea de droguri. Dl. Jeon Rolin, în lucrarea sa intitulată „Droguri de poliţie” apărută vara aceasta la Paris, arată că aceste droguri sunt fie injecţii cu penihotal de sodiu sau amilal de sodiu, fie „cafele” cu actedron sau mescalină. În tot acest timp spiritul victimei este desagregat şi pulverizat prin nesfirşite şi machiavelice interogatorii până când el devine o pastă uşor maleabilă. După aceea, adică în faza a doua, un psihiatru abil impregnează acestei paste fără voinţă şi simţ critic o nouă „personalitate”, după bunul său pine. Victima este încărcată cu un complex şi o dorinţă morbidă de autoacuzare, prin crearea artificială a sentimentului de „culpabilitate”. În faza a treia urmează aptă ceea ce savanţii numesc „şocul eliberator”: sărmanei epave umane i se infiltrează prin aceleaşi diabolice metode psihologice necesitatea „ispăşirii”. Ea ajunge să-şi cerşească pedeapsa şi binecuvântează mina care o loveşte.

Nu este, după cum vedeţi, vorba de un „ser” sau de „pilule de mărturisire”, puse în slujba descoperirii adevărului, ci de un asiatic procedeu chinuco-psihologic, pus în slujba minciunii şi a crifliei. S-a afirmat de asemenea de către unii, ca de exemplu de dl. Maynard Greville în nărui The Daily Telegraph că uluitoarea comportare a fostului ministi Pu comunist Lászlă ¡ţajk în răsunătorul proces de la Budapesta ar fi rezultatul unei alte metode practicată de asemenea de comunişti şi anume operarea creierului. Este vorba de operaţia practicată direct pe creier, adică de adţnirabila descoperire medicală a profesorului Moniz de U Lj-abona, cunoscută sub numele de „leucoioniie” şi de varianii să „lobotomia”, care, aşa cum afirmă somităţile lumii medicale occidentale, pot modifica profund viaţa mintală a celui operat şi crea

pacientului o nouă personalitate.

Iată ce declara asupra acestei metode cunoscutul savant francez, prof. Jean Delay, la congresul internaţional de neurologie, ţinut anul trecut la Paris:

„O anestezie electrică, o lovitură de leucotomie sub pleoapa dreaptă, apoi una sub cea stângă şi într-un timp care pentru un chirurg experimentat nu trece de trei minute, iată realizată o doboromie» de o surprinzătoare simplitate şi totuşi eficace. Intervenţia fiind făcută în timpul în care pacientul este adormit şi ea nelăsând nicio urmă exterioară acesta” poate chiar imoră că a fost operat”.

Savantul francez ajunge apoi la înfiorătoarea concluzie că o schimbare bruscă a personali Lăţii este ştiinţific perfect realizqbim prin această metodă, pentru ca să încheie declarând: „i

„Operaţia făcută nu în scopuri medicale, ci politice, ar face ca rezistenţa adversarilor ireductibili să fie înfrântă şi ca ei să fie transformaţi în elenilnte ponformiste”.

Acestea sunt explicaţiile Jmafi Ace ale senzaţionalelor comportări din driejp din djj Qspaţele Cortinei de Fier. Pşntrii I’agizareii ale slor procei?, sim utilizat Serviciile colonelului K6 t] v şi ale lui Kaftâpov, celebri specialişti ruşi la tortura şi administrare drogurilor, a căror prezenţă a fost semnalată la Budapeşta înainte şi în timpul proceselor cardinalului pindşzent JIV fi ftajk. Pentru procesele mai mici, emulii lui Beria apucă. – pupă, bosibilităţile lor personale – ” prtă de a chfestrăna8, iprăţată în „şcolile de tortură” moscovite în vederea obţinerii „raskaianiiei”.

La noi, sub supravegherea colonelului Borisov, şeful NKVD-ului din România, veneticul Nikolski, şeful Siguranţei române, întrebuinţează întreaga gamă a acestei „arte”. Cu siguranţă, aceşti nemernici au întrebuinţat

aceleaşi criminale metode contra lui Vasile Sordici în procesul Maniu. La Ministrul de Interne, unde am fost ţinut arestat, preferinţele ticăloşilor se îndreptau spre metoda smulgerii pe viu a unghiilor de la mâini şi de la picioare, practicată cu voluptate de „comisarul” Truşcă şi de „chestorul” Firan, fostul lăutar de la Ploieşti. În beciurile prefecturii de poliţie din Bucureşti am atât împreună cu victimele „comisarului” Scăunaş, care avea o deosebită slăbiciune pentru „metoda electroşocului”. În celulele Văcăreştilor am întâlnit victimele „interogatoriilor biografice” de noapte ale „echipei speciale” din clădirea fostei ambasade japoneze din Bulevardul Dacia, precum şi pe cele ale „Siguranţei” din Calea Rahovei, specializată în ţinerea victimelor în văi Tul picioarelor cu ajutorul clinilor poliţişti şi a lovirii lor săptămâni de-a rândul cu drugi de fier între picioare. Ultimele veşti din Bucureşti confirmă că „laboratorul chimico-psihologic” al guvernului comunist român a fost instalat pe Strada Doamnei în blocul de curând terminal în acest scop din faţa prefecturii poliţiei.

Da! După cum ştiţi, liftele păgâne venite în România după toate pustele în furgoanele Armatei Roşii şi slugile lor utilizează în îngenuncherea şi subjugarea neamului românesc întreaga găină a inchiziţiei moscovite, De la şantaj şi ameninţare până la droguri şi glonţul în ceafă. Ei pângăresc suflete, jefuiesc conştiinţe, întemniţează, ucid. Crimele lor însă nu se vor uita, nu se vor ierta şi nu se vor prescrie niciodată. În ziua eliberării toţi vor da socoteală. Până atunci privirile nevinovate ale celor întemniţaţi scrutează printre gratiile umedelor celule seninul zărilor albastre ale Apusului. Ei ştiu că SOARELE LIBERTĂŢII de la Apus răsare.

Cu ocitgja morţii lui Stalin, am făcut la postul de radio [din New York al lui Free Europe un comentariu din care

Stalin e mort. Creierul care a conceput înecarea lumii în suferinţă şi crimă s-a înecat în propriul lui sluga. Limba în nv n minţit a îngheţat! Mâna pătată de sânge, t are a lovii, nu mai poate lovi. Inima care a bătut numai pentru ură a încetat de o mai bate! Stalin e mort! Pământul s-a întors în pârnând Fiindcă gloria pământească este deşartă şi nimeni nu este nemuritor! „Idolii” de lut se prăbuşesc ca oamenii de rând! Stalin e mort! „Nemuritorul”, „gloriosul”, a murit. Bulgări grei de pământ se vor amesteca curând şi cu lutul lui, cum se amestecă cu trupul oricărui murilor. Viermii îi vor mânca şi lui măruntaiele, ca oricărui om de rând! Stalin e mort! Pământul s-a întors în pământ… Fiindcă Stalin era muritor…

Voi, dragi ascultători, trebuie să aşteptaţi în linişte şi cu încredere desfăşurarea evenimentelor. Fiindcă braţul care re-a lovit nu mai mişcă. STALIN E MORT! FIE-I ŢĂRÂXA CA PLUMBUL!

Regăsit după secole de zbucium şi suferinţă, neamul românesc îşi ducea cu bărbăţie şi speranţă viaţa sa paşnică în fruntariile sale întregite. Steaua speranţei răsărise iar pe cerul destinului românesc şi singura dorinţă a poporului nostru era să fie lăsat să-şi vadă de necazurile şi bucuriile lui. După primul război mondial s-a început zidirea unei Românii temeinice, pentru o viaţă mai bună. Era o muncă grea şi uriaşă, dar plină de promisiuni de mai bine.

Dar fiara de la răsărit ne pândea la umbră. Râvnind ca de atâtea ori în trecut la bogăţiile ţării noastre, Moscova ne răpeşte în 1940 Basarabia şi Bucovina. Mutilarea teritoriului nostru naţional şi robirea fraţilor noştri ne aruncă din nou într-o luptă pe viaţă şi pe moarte pentru existenţa noastră naţională. Şi din nou am plătit cu sânge, cu lacrimi şi cu brazda strămoşească nedreptele lovituri ale destinului…

În ziua de 4 martie, când s-a anunţat la posturile de radio sovietice paralizia cerebrala a lui Stalin, Moscova era scăldată într-un soare cald şi sclipitor, ce anunţa primăvara. Deie bunul Dumnezeu ca acea zi însorită să fie începutul unei noi ere în istoria omenirii, de libertate şi fel icire pentru toate popoarele şi pentru poporul român dezrobii! Să aşteptăm cu calm, dar cu nădejde, desfăşurarea evenimentelor. Fiindcă mâna care ne-a lovit nu mai mişcăl

Linxba care ne-a minţit a îngheţat! Creierul care a concepu! cu sânge rece prăbuşirea omenirii în întunerec prin crimă B-a înecat în propriul lui sânge. Stalin a paralizaţi Tiranul B-a prăbuşit! în curând se va prăbuşi şi tirania!

PRO DOMO? NU, PRO PATRIA 1

Cititorul nu trebuie să considere acest capitol ca un act lipsit de modestie din partea autorului. În cele ce urmează autorul nu face decât să raporteze cu tristeţe şi umilinţă o parte din activitatea sa în lupta românilor din exil pentru dezrobirea neamului românesc.

Dacă rezultatele nu au fost la înălţimea suferinţelor, curajului şi speranţelor celor din ţară, nu e mai puţin adevărat că mulţi, foarte mulţi, dintre fraţii noştri din pribegie au luptat cum au putut şi au încercat să-şi facă datoria acolo unde i-a aruncat soarta nemiloasă. Neavind nicio pretenţie de scriitor, aşa cum am scris-o în prefaţa primei mele cărţi Des geôles d’Anna Pauker aux prisons de Tito, publicată la Paris în 1950, eu am considerat cărţile, articolele şi conferinţele mele instrumente de luptă, arme, în marea noastră bătălie. Când m-am decis să scriu adevărul asupra cedării Europei de răsărit ruşilor, ştiam ce mă aşteaptă.

A pune în discuţie publică în scris tragicele greşeli făcute de Churchill şi Roosevelt în decursul celui de-al

doilea război mondial era să cobori singur şi dezbrăcat în cuşca leilor. Şi totuşi am făcut-o, fiindcă pentru mine publicarea acestei cărţi era înainte de toate un act de conştiinţă, un act de conştiinţă românească. Adevărul istoric – falsificat – trebuia restabilit. Greşelile lui Churchill şi ale lui Roosevelt trebuiau denunţate. Fiindcă, devenind dumnezei în timpul şi din cauza războiului, ei au călcat principiile morale care stau la fundamentele vieţii democratice a popoarelor britanic şi american. Ei au făcut „aranjamentele” cu Stalin pentru acordare de zone de influenţă sovietică în Europa de răsărit, fără cunoştinţa, fără consimţământul poporului american şi fără respectarea legilor şi constituţiilor respective. Aceste lucruri trebuiau denunţate, fiindcă „istoricii” oficiali au falsificat adevărul, au minţit. Ceva mai grav, prin tragicei «lor greşeli, Churchill şi Roosevelt au pus în pericol însăşi existenţa Marii Britanii şi a Statelor Unite. Prin greşelile lor, cri doi au promovat Rusia la rangul de mare putere, au rupt echilibrul mondial de forţe (ca să nu mai vorbim de cri european), ameninţând de moarte securitatea ţărilor pe earr le-au condus şi întregul Occident. Aceste greşii trebuiau denunţate, cu atât moi mult cu cât, pe Rnga „naivitate”, „romantism” sau cinism, o mare doză de trădare a mfiuenţat direct sau indirect deciziile lor greşite. Gneva trebuia să denunţe aceste greşeli şi să coboare în arena leilor. Şi eu am făcut-o ca un act de conştiinţă. Un act de conştiinţă românească.

Griva compatrioţi din exil au criticat vehement cartea, cu argumente superficiale, ATilgare, lipsite de orice elementară decenţă, ca să nu mai vorbesc de o limită românească. Ali încercat să insinueze că această carte este „antioceidefilală”, antibritamcă şi auliamericană. Cele ce urmează nu se adresează acestor critici (totdeauna corozivi pentru altă activitate decât a lor), ei masei de

români din exil, care au (uimit cartea-cu interes, cu mirare, dar cu demnitate. Cele ce urmează se adresează mai ales neamului românesc, când, mâine, el ne va cere socoteală de ceea ce am făcut în exilul nostru pentru a încerca să rupem lanţurile sclaviei.

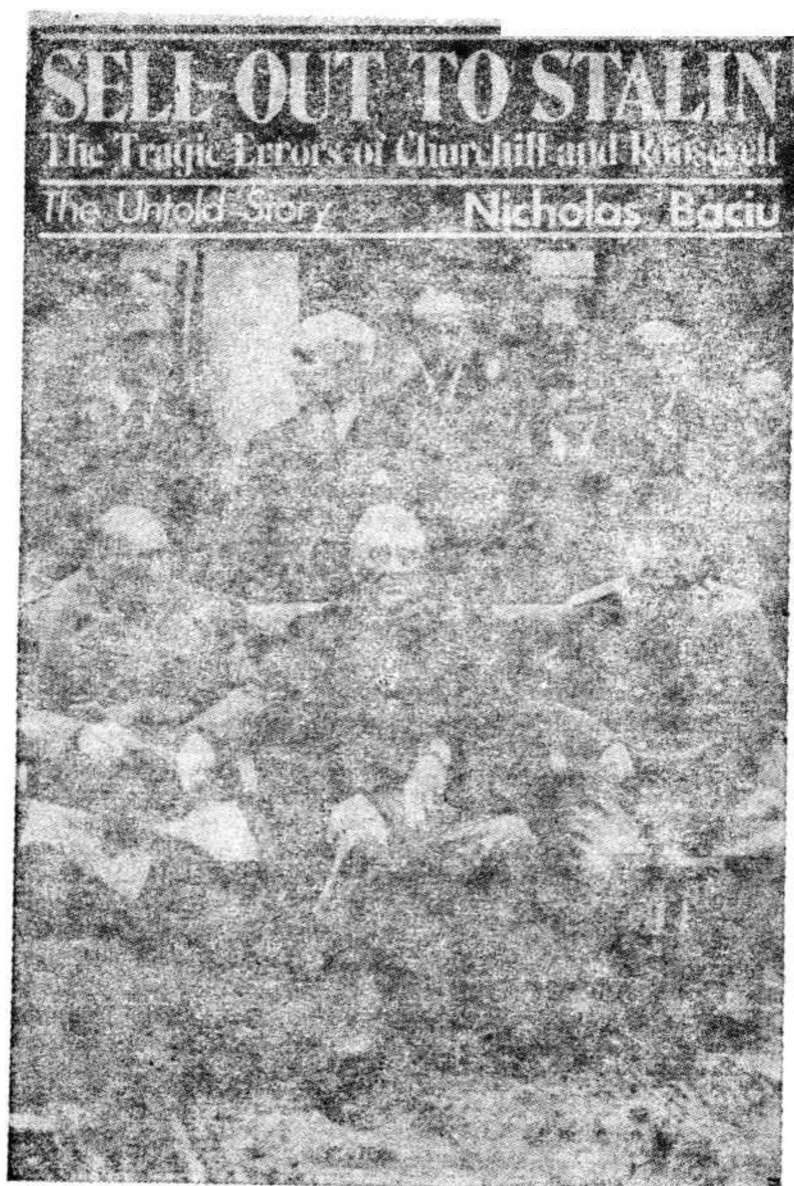
Scrisorile şi articolele de presă, privitoare la cartea mea, dovedesc cu prisosinţă că ea a fost bine primită de marile personalităţi la care ea a fost trimisă, cât şi de presă. Destinată celor ce au în mină soarta României, cartea a test trimisă acestora. Să vedem cum au primit-o. Mulţumirile şi aprecierile lor să le interpretăm cu toţii ca acte de simpatie pentru poporul român încătuşat. Autorul se retrage cu pietate în spatele cortinei de suferinţă a neamului.

Să începem cu ediţia emrleză a cărţii, apărută în 1904 la New York sub titlul SMLL-OUT TO ST ALIN. The ttsgic errors of Churchitt and Roosewit. The Untold Siory.

Această carte, cu un titlu nu numai sugestiv dar şi provocator, a fost trimisă de autor la 60 de mari personafibăţi politice ale Statelor Unite. Fiindcă – în primul nad – de ele depinde soarta României. Absolut toate aceste personalităţi au mulţumit autorului în scrisori autografe. Autorul consideră că, procedând astfel, aceste personalităţi au manifestat atât simpatia Iot pentru cauza poporului român, cât şi aceea pentru tezele tratate de autor în cartea sa. Dintre aceste G0 de scrisori voi prezenţa ta paginile ce urmează câteva.

m

Să începem cu scrisoarea adresată de mine preşedintelui Statelor Unite, Ronald Reagan, şi cu răspunsul acestuia. Volumul trimis preşedintelui de către autor (cetăţean

american din 1967) avea următoarea dedicaţie şi era trimis cu scrisoarea de mai jos:

„To Mr. Ronald Reagan, die Rro. sident of die Uniied States, wilh great, respect, admiration and gralilude, for his şiruggle for frecdom, democracy and die riglii of self-determination”.

În traducere românească:

„Domnului Ronald Reagan, preşedintele Statelor Unite, eu profund respect, admiraţie şi gratitudine, pentru lupta sa pentru libertate, democraţie şi dreptul la autodeterminare”.

Iată acum scrisoarea autorului, Iuţii în traducere şi apoi în englezeşte:

Prea Stimate Domnule Preşedinte.

Permiteţinii mai întâi să felicit poporul american pentru înţelepciunea sa de avă alege preşedinte pentru a doua oară. Mă rog lui Dumnezeu ea să vă dea sănătate şi tăria de a termina relnarmarea morală şi materială a A muririi pe care aţi început-o. Cu profundă umilinţă şi ca un gest de adâncă recunoştinţă pentru lupta dumneavoastră în păstrarea libertăţii, democraţiei şi justiţiei, vă trimit atâlurat un exemplar dintr-o carte a mea privind unele aspecte ale tragediei de la Yalta.

Sell-out to Stalin aduce – cred eu – noi elemente asupra acestei probleme şi aruncă o nouă lumină asupra întrebării de ce războiul a fost câştigat, dar pacea a fost pierdută. Aşa-zisele „Acorduri de la Yalta” au fost făcute fără consimţământul sau cunoştinţa marelui şi generosului popor american, contra principiilor lui morale şi, ceea ce este mai grav, contrare intereselor sale vitale. În afara nedreptăţii umane a acestor „aranjamente”, care condamnă întreaga Europă de est tiraniei ruseşti, ele constituie o tragică oroare politică.

Echilibrul mondial de forţe a fost rupt în favoarea Uniunii Sovietice. Nicio pace durabilă sau supravieţuirea Lumii Libere nu pot fi asigurate fără îndreptarea acestor

tragice greşeli politice. De aceea ţara noastră trebuie să fie puternică şi înarmată.

Dumnezeu să binecuvânteze America!

Dumnezeu să vă binecuvânteze, domnule preşedintei

Cu cea mai profundă stimă, al dumneavosiră respectuos, N. Baciu

ZI – Agonia României

21 East 77th Street few York, few fork 10021 Novemtw 17th, 19X4

The Hon. Ronald Reagan President of the United States The White House Washington, D.C.

Dear Mr. President:

I would like to congratulate the American People for their wisdom în electing yog to a second term of office. I pray to Cod that he grant you the health and strength to accomplish the moral and material rearmament of America.

În all humility and as an act of gratitude, for your strugg e to preserve freedom, democracy and justice, I am sending you the enelosed copy of my book, concerning some aspects of the tragedy of Yalta.

Sell Out To Stalin, provides, I think, some new insights into this issue, and throws additional light as to why the war was won, but the peace was lost.

The se called „Yalta Agreements" were made without the consent or the knowledge el the great and generous American People; against their moral principles, and what is worse, contrary to their vital Interests.

Besides the human Injustice of these Agreements, which condemned the emire of Eastern Europe to Russian tyranny, these „arragements" constituted a tragic political error.

The balance of power in the world was broken în favor of the Soviet Union t no las' tine peace, or the

survival of the Free World, can be achieved without the corection of these tragic political errors. This is why our country must be strong.

Cod Bless America

Cod Bless You, Mr. President

Vith the Highest Esteem.

Yours very respectfully,

N. BACIU

„Tnyv.

a H 77 swi-Yu-l v4 l; Vu.

— U

* «ce.

Tour warm message and kind gesture of friendship are deeply apreciated. Thank you very much for remembering me în such a special way. With my best wishes.

Q

H7 btlln MM Û» M %.

Mr. Nicolas Baciu

Palais (lu’ Rond Point

3, Rond-Point Duboys-d’Angers

06400 Cannes

France

Dear Mr. Baciut

Thank you very much for your recent correspondence and the enelosed copy of your book entitled Sell-out to Stalin. I apreciate your thoughtful gesture as well as your kind words concerning my efforts în Congress to renounce

the Yalta Executive Agreement.

Like you. I feel that the signing of these agreements at Yalta în 1945 by President Roosevelt and Prime Minister Churchill was a tragic error. The heavy toll of suffering that rezulted în central and castern Europe continues today.

I fiind that your book provides some fascinating new insights into this issue. I am certam it will prove useful to Be în my continuing representation of the captive nation cause în Congress.

de se

No. 161-Part IV

Vol. 129 WASHINGTON. FRIDAY. NOVEMBER IS. 1983 No. l (3 t

Congressional Record

CORCORAN BILL RENOUNCES

YALTA

IION. TOM CORCORAN

oruurota în T «» uouteor imttsci TAT – iva Friday, Nonember if. iff3 Mr. CORCORAN. Mr. Speaker. *! nee World War II, Europe, the Untied States. and in Iad the emire world has been haunted by Yalta and the spirit el this 194S executive agreement. Yalta and other agreements signed by representatives of Uta United States during and ahortly after World War II dld net bring about peace and security for the rut of lha world, bid rather became a cource of permanent unbalance and tension. Nor did these acreemenis serve as the final satisfaction of Soviet claims, but Inlead as a springhoard (or further Soviet expansion which has sines spread over virtually all continents.

Yalta and other agreements aero signed without the consent of representatives from numerous countries whoso

rale aae being decided. lo this ictus the agreements vere signed în clear violation of Uio Atlantic Chntrer and the principle» on which our Nation was founded. Yet o signed such cynical agreements wftn the Soviet Union at live capeuae of Poland and several other countries. rx. sălting (n mvo rourdei and the msisvement of hundreds of millions of people. That Is why to this day. for millions around the world Yalta allll serves as a symbol of our beirmyal of loyal allies. This problem will not disappear until «shoo the courage to deal erfih It.

1 can assure you that while the people of central and castern Europa appréciai «our words of solidarity, they often wonder about our afneertty. If Indeed our capresed words of solidarity are sincere, they wonder why the W «» i în World has not yet renounced «alţi after it years. That is why POUsh-Americam and other captivriittăia-Afueiiaiu în pofflapo more vocal about Yaila now Chan at anytime buforv. Yalta b also & 30 clat* ed with a sellout by the Americas people în general

At present I am being flooded w1UP petitions from aif over 11 «country asking the Conxms to deal wllb the tosuc of Yalta. Mr. Speaker, the spirit of Yalta «111 continue to haunt us and much of the world until wc dear the şir regarding l (.

At the request of tens of thousands of people reprezenting the desires of millions here In the United States and around the world, I-am today Intr» during legislation calling Ter the fomtst renunciation of (he IH5 Yulia executive agreusent.

With the pasutgr of such a resold* lion, we will have shown Ur world licit wc as a nation arc courageous enough to admit past mistakes. At Uio ¡same time, we will be sending a me ssi; e to people enslaved under Kovlll < totalitarianism that the United blotce tuş noi foigotten

about them, and that the United State» on. inucs 10 aland-for the principles of freedom and Independence for all Dy renouncing Yalta, wc ill leave noouccilonos to the sincerity of our expressed «oil-Parity with (he peoples of centrwl and castern Europe, even while they arw îi impomrlly mici captive by the Soviet ayvtem of ge. enunent.

There should be no obiections to re*, nouncing Yalta. especially wnen corw kidertnc that uoj nurcenent was clearly violated with regard to the few poet* live aspects of the agreement. such as the guarantee of free elections. Id lac»... the agreement was never honored by the Soviet Union.

I sincerely hope that we will not keep the freniotn-luving prtpir of the woilu waiting much longer, and Ilia! Ilie Members of this Concrrsa (rant both parties will join în capresdnit our unity with all captive nations cf the world by vi Torllnirtvis resoiv. o/» ce

Gordon J Humphrey

New Hampshire

WASHINGTON, D C 20510

November 28, 1984

Dear Mr. Baciu:

Thank you for sending me an au ogra* phed copy of your book entitled, Seil-Out to Stalin, The Tragic Errors of Churchilf and Roosevelt.

During the years in questions, their ofreign policy left much to be desired, and you. certainly are în a position to speak out with authority on this subiect. Your book will be a valuable addition to my office library

With warmest regards, I am

Mr. Nicholas Baciu 424 East 77th Street New York. New Ynrv

November 20, 19B4

Sear Mr. Baciu:

Thank you for your recent letter and for sending S copy of your latest book, Sell-Out to Stalin.

1 am most grateful for the personal inscription and look forward to reading the full text soon. Your direct experience with communism is true testament to the înhumanity such systems breed; the fact that you have been writing about such a system Is testament to your courage and concern for the future of mankind.

Please let me know if I can be of service to you.

Mr. Nicholas Baciu 424 East 77th Street New York 21, New York

November 28, 1984

Mr. Nicholas Baciii 424 East 77th Street New York, New York 10121

— Dear Mr. Baciu:

Thank you for sending me your book, Sell – out to Stalin: The Tragic Ertors of Churchill and Roosevelt – The Untold Story. It is both very interesting and informative. 1 Sincerely apreciate your thoughtfulness and am delighted to add this fine book to my collection.

CGH: yy

Bob Dole

United States Senate

November 21, 1984

Dear Mr. Ea ciu:

1 sincerely apreciate your forwarding me a copy of your new book, Sell-Out to Stalin. While I have not had the opportunity to read it in its entirety, 1 have found parts of it to be most interesting and certainly thought-provoking.

As Co-chairman of the Helsinki Commission, I have a

special interest in the affairs of Western Europe-especially as they relate to the rights of individuals.

Again, my sincere thanks for your book.

With best wishes.

Mr. Nicholas Baciu

424 East 77th Street

New York, New York 10021

QIC –ntieb – 2>lac* J & enaie

WASHINGTON. D.C. 20510

January 15, 1985

Dear Mr. Baciu:

Your personal experiences în Eastern Europe are now shared with all readers of your latest book, and I apreciate the copy you sent me. The work caises several disturbing questions, and I know you have put a great. deal of research into the pages. I am looking forward to reading your thesis more closely.

Again, thank you, and best wishes.

Sincerely.

Mr. Nicholas Baciu 424 East 77th street New York, New York 10021

Iată acum lista personalităţilor americane, cărora le-a fost trimisă cu autograf şi o scrisoare Sell-Out Io Stalin şi la care toţi au mulţumit prin scrisori autentice. De reţinut că în Statele Unite, Senatul se ocupă în primul rând de problemele legate de politica externă.

Senatori:

Rudy Boschwil. zi'had Cochran John Denforth Don Nie kies Mark Andrews Bob Packwood Arien Specter John Heinz Joh II. Chafee Strom Thurmond James Abdnot Larry Pressler Phil Gramm Jake Garn Hubert T. Stafford Paul S. Tribble Jr.

John W. Warner Slade Gorton Daniel J. Evans B.W.

Kasten Jr.

Malcolm Wallop Allen K. Simpson

Jack Kemp – deputat Jean J. Kirkpatrick – ambasadoare a Statelor 1 uite

W illiam Buckley-” RFE” etc.

Toate aceste scrisori, împreună cu dosarul documentelor la care se referă cărţile mele. vor fi lăsate în păstrare, pentru a fi depuse în ziua de mâine a Românie., la Arhivele Naţionale.

Şi o scrisoare de la înaltul şi Proaouviosul Episcop Valori an Trifa:

THII ROMANIAN ORTIIODOX EPISCOPATE CE AMERICA

4 J 2 GPT» TOWM no A o JACKSOM. MtlHIGAN. U S.A. TELEPHONE» l D S22 – 4M*

ei f ier or? ht ii-Hor li U – t’ Al. IUAS I» U’ÎI A*

V v-Lvul.

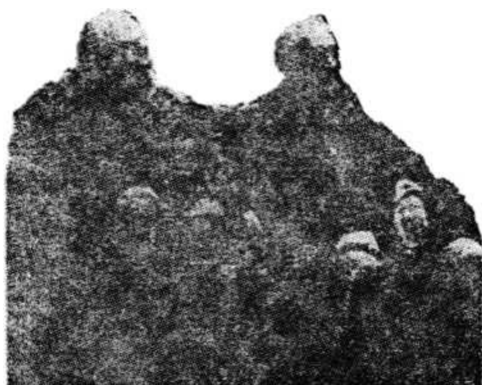
QvXXÎ ctc V* (W [(* 9>CU-1 ţ*\W’UL IH5 & C EXC-6 utf-Te stm-m u.

Arvwv VC-A/Ve. Ac CE A. ttrX dw\ (

O. T». Ac Ci*W\jL <fy* C.C. Vvtvvv. Wt-X. NEVCiu

A Wt C-eu.

„TXOa-Lu q< (în

Rodau mai jos scrisoarea domnului preşedinte al Republicii Franţa, François Mitterrand, şi pe aceea a fostului preşedinte, dl. Valéry Giscard d’Estaing, care inir un elan de generozitate <\\punǎ autor-ului o apreciere şi o simpatie, cu siguranţǎ, destinate poporului român.

X PRÉSIDENT DE L/C RÉPUBLIQUE

Cher Monsieur.

«J’al été très sensibile à l’envol que vous avez bien voulu ne faire de votre livre „l’Europe de l’Est trahie et vendue” et je vous en reiercie.

Je vous prl de croire à l’expression de nés1 meilleurs sentiments.

François Mitterrand

Valéry Giscard D’EST – aing

Cher Monsieur.

Je vous remercie de l’envoi de votre livre L’Europe de l’Est trahie et vendue.

Votre ouvrage în a beaucoup intéresse, et la tension qui transparǎit dans ce récit historique est aisément compréhensible. Elle ne peut que susciter la sympathie du lecteur.

Yî eu II U ta> Cni-i t

toi/ – feu

Monsieur Nicolas BACIU

etenlTW.un i». nu e MANÇOia 17*>ce tel.» ïs.o. sa o* * * «» s* %

6 1 34 PÔCKT. NG fi sr-RNBCHP 00 fRB*>ftMle 18 février 198$

Miff Oh O «$ t >*

Cher Monsieur Baciu.

Votre excellent livre „Europe de l'Est trahie et vendue" vient de in arriver à l'instant. Malheureusement, il est chez nous au moment où la séance plénière de cette semaine vient d'être suspendue. Je ne pourrai donc procéder à la ûlsJLrluutâui) tjue lu' mol» fjiveâidlueca, iv fina d'olllcui» a» de grande différence, car certainement on reparlera de Yalta.

En ce qui concerne la question de Yalta nous avens réussi à passer ici contre la résistance, de la gauche et de l'extrême gauche une résolution très ciaiçg qui rappelle Yalta et le droit des peuples de derrière la ligne qui fut tracée en 1945. Votre livre certainement aidera à attirer en plus l'attention des parlementaires sur res droits légitimes.

CTTO DE HABSBOURG

I

L în l-ift pas de (décrira 1 >3 x10 Ira Bu denier confilt mondial. Les Mtai Mi de livra t de Mémo Lia publiée depuis 1 «mal IMS par «actruri Atfieicu du drame et la xpéeiiit-Mi nittismt amplement. Ce qui nous ttmbta. en revanche. utiie et Lvrtrumf ansbte A tfforaer de dég a-er le

réahié da événanenu intervenus entre un ci IMS de leur Inévitable gangue aytlûqi» eulégendxira.

Un «uvnce féeemment publié par NUolxs Beau, e L'Furope de l'At trahie et wndur» <l), nous a permis de nous fuider dans Ms néandm et Ma naiécaa ù évoluèrent A ce ne époque la di-Btamstia anifo-Mxonna et soviétique. L'auteur, snoea ivnat 1 la sunt de Bu* carest. qui devait réunir, dam les ttnéaa 90. A gagner l'Oust, après avoir passé dix ara dans la pruiona commit* «nbbs, A efectué IA us travail de Wnédictin qui éclaire nombre de situations Ssus un jour Inattendu. U s oi immerge pendant des mob dans la archiva po. i-Uqua et militait «de Londres et de Washington où U a découvert parmi la documents uiui-iecrris. déclassés U y peta des pièces inédits don't «ruina «révélent rxplaaive.

Appartenant A l'une de ces nations de Itel européen qui lurent uni revp férir transférées din enfla de l'Allemagne Mtitinalr amiallita A cella de IUJLSA. Nicolas Bsdu n-a paa épargné sa peins peur donner A aeo recherche une ampleur quasi cahausbve S'il a naturellefbml acordé une attention Vutr ip – «1”* au aart de să roumanie natale, fauteur réussi A elever le d-tut en bnatsani un tableau général du ar>n qui lut réservé. U y a quarante an», a semble des pari désormais mués rfe Uutra cdté du râdeau da fier

D'Innombrables tractations il n'a pu établir un tel ctmeni cu'en remontant b da mm «jmlieüa ci dificilement réfutables. r ei t-A-dirt aux lents comme sus faits >1 (ale* da principaux protagonistes britannique* américains et seviiüqu «de ans fantastique aventura. Pour lui. la causa art entendue, la acords de Yalta – en attendant-le iinttirc point d'orfut du traité d'Helsinki en în – furent le résultat d mnembrabla waetauora sécréta, oral «ou étr. ta. qui se succéderaitenta Anglo-Saxons et Soviébqua, dans la

période qui a élend de juillet ÎMI A février 1ML

La variété et te caractère Indiscutable da pièce* venéa su daiier ne iiuruent cu'impreaiannée la plus trapuqua. Oés U prenuéa visite d'Ar. thanp Eden a Moeou. În décembre îmi s-aline poaie să condiuani A une aiitahoe sac la Grande-Bmipi. L'anccn minuta britannique da Affala étrar. gens le confie volontkrt dans ion Uvt* intitulé Thé Reckoaing où l'on peut notamment La. page 290: «În idées des ¿ciriétiqufs étaient très Mttemen» eubiia et ne changea «pu eu roua da (nnf innea cuiwniea. Staline propose une erpsnnon polonaise e i c. tit ikl d-ren* Js I t «ut este U

Rura mrouu în Confier «de iN! iwr U Finlande el la Roumanie. cinei que l'armexion dea Cíete baltes. Ia liane Curien avril! la /rentière rujer-polonaise. Staline demanda era va da Uşa muitaiae en Finlande îi en ftlopur îi le garanţie de liba uiuimiic-v! b fonr de U Baltique en diortwm de U mer du Nord el de l'océen Altamtqug Point n ext Imoin de „uhjrr! ltuewur particulier du dictates icvléuque qui présentait d'intrépides engenera è l'heura où sa foira arme «» irphâier* sous la coups de boutoir de la Weh – madil. Aubl n oi-il pas surpor. ani de eonatater que ces". genre* allaient grandir au fus et A mesure qim l'Arrrée rouge imposerait să la rjx le terrain Cela-ci. au demeurant, furent tadtement admites par Anthony Eden e o avril-mai lpt2 – cet-a-dire avant Stalingrad – et tecmr.ua «vertement par le minuta britannique dei Affaire* étrangères le 2S octobre IKT. en présence de Cordel! Hul L Moletov et biahn»

L'Europe de l'Est bradée

Mais II} a. fi l'on oie dire, beaucoup mieux. Dane une lettre ádrente le X féirter IM). A Zabrouiki, importante personnalité du mouvement aiomiie. lors en visite A Mosrou. franklin D Roosevelt arceptstl froidement le pir dt

cunti Ale par lU.FUU». rur toute ITurupv orientale Après avoir Lndiqv* que lunim swiétique aurait la panté de vote dam la réorganisation «lj monde flutur, le président américain enchaânai1 loyeuarment ranime suli. On don vu en vuta e If K şi un por en Miditeranée… A'ma rédenme S ei* déna en a qui wrw la é-nlendi el la flatláque în génial; now ei vertme de U ftfifnr une ellilude maonnefele /ale de eo-np-éheneum et de comp-vinu îl poate A. Staline un vaste champ d expsnsivo dans repetite pays d furrpe amentale. Dpii ans donc avant la rardirima dt Yalta, Rooievsli bradait I Europa de t' Fjt at la Balkans au tsar rougi du KremilA D'après la alatlon ou'auait an fsia Charla Bohl en. qui M leur interprète. IMM de la Maiaon-Blancht rM diviii A reooslon da antrvueni dt Téhéran, trv novembre dt la sâma année, an h soumettant une discuter aux în vendicatlorj Urritonsles da Staline. Combla du cinime, Raosev-tit exprimait a eunvician que. nvuuiua, la populations da But balta woieratent irir piaille leur rattachement A IV. ASS. EI U suggérait à son compara dt lui renvoyer lucenssur en ajoutant que Staline serait extrêmement utile A ardéleciten's îl voulait bien /sta une déclaration publique concernant dee Krcuone libne dane Ici temteia» aaoexds. (21.

Esl-U t aoin dt rappeler que la ravandicatans temtoriaia accepté «par le président américain élxitnt idenlqua A csi la que Molotov avait formulé «*, le U novvmbra 1M0, pour pria d'un în U d'allianct german-soviétiqu «. ravtndraüons qui avaient provoqué la fureur de lii-er et entraâné sa decuiot pour y rruper court – d'entamer 1» a/npegr Jt Russie l své «runnnie

Ni «Ias Aadus indigne dr 1 etrir. g» comportement de Rm\ «! t ai soulgne cu'avant Yalta, et avant même ia i.fj turc d'un éventuel traité de paix. 1 «EIjlj de ITbroft ei. rr.la> et des Bal kans avaient été» vendue et tahu pai tas

Anglo-Saxons. G s étonne d'aOleura plu Mt, du manque de sera iirsürQ J. e* de bon «n» tout court mandaté psi Roaeralt et Oturr. nu qui cras: fr. t de a sorte la andiucna joraia peut le declenchement d'une troisième guetra incoditle. que de la V.ude deliberrmen pnhKJtnev du malin du Krrmiji

Pierre le Grand

Dans nue perptecti-e. Kicelas Bac. u noume e nstra laienur. la ctauia siogulièrameni uggatives du-iesuraeni politique de Pierre le ürar. J Dans or texte le créateur de împirr russe recommande entre sutra ses tuecvue în détre en guerrv permanente svqc IXùrope Do semer la dt Monie ei Pologne Ü'élenor* le territoire national au* dépens de la Suède De gigner uns rasa da le murira vor* e r-o'd, \era tas nveges de la IU! tique, ei vers le «ud. en di raciicm de Is mer Soirv De 1* rappro Citer le plus pKSth e de Cmuunurop e et des îndes Cu< r* meira de in a ginra ara maita du meple». écr. I-U Pomper < Tureu e* la iv-e dans la dfseii) d atteindre I* g! îi IVM. que faire de la (iréw de: 11: gr* ci de Prtogne lire îi uj i. e-je fi». nu* prjf la Rume Avec în cu>iit-.; le mw. nsudation sous f<m>e «l'evert tfement

Tout cu U Cl* OMI Me L'tu'npr de** Ira déleuile

Nous voyais cisiament où «uhn» en vinit nota auteur hncur* nous tunble-l-U. cu'en dépit de t. ei trérrx luefdilA, U pèche par optun-ra Car. a îl epar lul-méma révéâs-ur es tournent Impérial a gagné an eflicaciiA dovur (nee depuis qua la îngrădaits pimenta du marxume-lérur. urne et de l'Litema-BcRaJisme prollunenent fait adatar ta «coran européen et morenortai Hal dans lequel Plerre-Ie-Grand «afermaţi» la Russie pour lui assigner la oM leclils uruverscix.

Ainsi, poursuit Nicolr Bsau. un* guerre ful-elle engagé* afin de prose* vor la Pologne da la aemtuda. Ainsi

cens ruent cecasionna-t-alle la mon da quelquè trente millions d'homme. Ainsi, au bout de ce conflit, rant vingt ouutana dâurppécra. Polonais en Ute. a trouvérant-ils abandonnés au bon plaisir d*

l'allié soviétique

L'iuteur n-a décidément pas tort quand 1) sine que davantage cu'un psradoaie, cu'un e douloureuse irerj* du sert, Il y a IA une déra-on. et un raniement porteur da germa da guerres loala qui n'ont cessé de se multiplier, (allant d'oraa et dejA plus de doura nullions de nouveaux morts drpua 1M9. au risqué de nous jeter, demain prul-étr dans la catastrophe majeure que errai «un troisième cunflil mondial J. O

l) 4» «Mă' M d le Ftnit* W-mntik (2) LV-W11 ««pui-d-n A* /««ywl.

LE BRADAGE DE L'EUROPE DE.L'EST

Yalta 1945: une

Apree la «ynihaaf maglalraia cu'a pieuulle Hâlana Carrera O'Encauaaa dan «– La grand tritt «un la ceneliiullen du glacie da l'ampira covléllquq an Europa de l'E «l, două nauvoaui livra «vi «nu «nf aclalrar d'aulraa a apocl «du bradage aocampli à Yalla an IMS – en voia da préparation dapula daa année «. La premier, să lendeni nolammant aur la «archiva «politique «al milllalree da Landraa al da Waahinglon, aal l'ouvra da Nicelaa Baciu, avocat roumain an aall. Quant au aacand, M ««pit d'un «pièce da Ihéitre au Vladimir Volkolf a aal borné, an parlla du moine, i reprendra lailuallamant laa répliqua «conalgnéa* da «prolagenlelaa de la lamauaa cenléranca.

Tout au iont de «on damier ouvrais, L'Europ* da l îi îmbla «l vendu* Baciu prétend apporterlia laünna de „archivée récemment uver» ira à l'appui d'un* iWw en fait peu nouvelle; ai l'Union aoviiiqua pu

Dabilouvarl

Capl tu talion tans condition EAlji-SnMulqu'abunder dan*.

NICOLAS BACRJ

L'Europe de l'Est trahie et vendue

LES ERREURS TRAGIQUES

DE CHURCHILL ET ROOSEVELT

I LS DOCUMENTS SECRF. T.s ACCUSENT

„PAR oui? OU» QUAND ET COMMENT L'EUROPE DL l. EST TUTELLE VENDUE A STALINE?

1. i tOquisimirtf ite I'anlour. anii que ran vor J: el sont nupl. icablei et sans app-l – CETTE VENTE FUT EFECTUEE AVEC PREMEDITATION PAR CHURCHILL FI ROOSEVELT

La variété et le caractère indiscutable dee pièces vexstfes au dossier ne sauraient cu impressionner les plue sceptiques.

Le Figaro.

Un livre qui dissipe les légendes et fait des héros vénérés.

Un document sensationeel appelé a faire date.

Radio Luxembourg.

Un livre qui nous fournit une documentation axcepţionelld eur les erreurs tragiquee de Churchill et de Roosevelt.

Le Vie Française.

LA PENSÉE UNIVERSELLE

4, ale Charlemagne 75004 Paris 887 0821

Criminels de paix

L'EUROPE DE L'EST TRAHIE ET VENDUE de Nicolas Badu la rwli imvtraetle, îl f dans. une dizaine de prisons communistes lui ont laissé tout iqisir de réfléchir.

A juger d'après les conse qoences actuelles ei probables de cette livraison. a „e i agi pas's un crime ni mène de mi-l noos de crimes, mais – pius gra veinent encore d'une faute Taule que ne manque pas d ag graver une longue préraéditai or. Puisque Rooseven e! Chuicn.l[7]

néros légendaires restent de nos iours plus légendaires cu'ils ne lurent hérbiques!

Ce sont, néanmoins. iss mooi«s des crimes qui dénoncent les criminels Pourquoi Pooseveil»! Churchill auraient-ils. de p opos délibéré, jeté (Europe de Est dans les grilles de Tours soviéti – que 7 A mon sens, de même que le moissonneur ne regaro caz au bout du ¿nimp domine ou Alain), Thommg d'Elat en guerre nevoit pas au-delé du connu ses morts lui bouchent l horuon. Ainsi lut gagnée la guerre, et rerdue la pat>

G. E

---

7 a qloire ne scalt-eile tour lompie régie ai* v» Rai*" tenOu lidns.ione. arceau* pu> «ne propagande du'aot7

On poarrail l'admettre après «voir lu le réguisuore de N.çolar Sat'L i e. .'"ci i.i'.j >:

mots croisés par Roger LA FIERTÉ

PROBLEME N* ŞI

I asase it

Nicolas Baciu

Verraten und verkauft

Die tragischen Fehler Churchills und Roosevelts in Osteuropa

Ediţia germană, sub titlul Verraten und verkault, a ai «– rut la München în 1986 în colecţia Universitas, cu o

introducere a istoricului german Dirk Bavendamm, pe este o voi da în traducere, după câteva scrisori şi articole din presa germană.

B «JuocsKEruni. iKDeutschland 5300 Bonn, den 21. Februar 1986

DIN BUKDESKA. VZI. EI

Herrn

Nicolas Baciu – Huit Sunate Bonnul* Baciu.

Vaaultuaesc calduroa pentru» «abila Bv. aeriedere din li Fsăruari 19B6 ai pentru cartea BV (:

Woiu ceti cartea D»., la prins ocazie.eu foarte Suit Intrr «;

Cu cele cai priateneatl salutari.

Helaut/ Kohl „/

Mult Stimate Domnule Baciu, vă mulţumesc călduros pentru amabila dumneavoastră scrisoare din 12 februarie 1986 şi pentru cartea dumneavoastră.

Voi citi cartea dumneavoastră la prima ocazie cu foarte mult interes.

Cu cele mai prieteneşti salutări, Helmut Kohl

RtlMf-i îMi itfi Strat* f

Siw bonn's «n 27. Februar i «w «< (tsa' ia/ 3 18.

104» / w>ni Mi.» (SOI)

T*<m «dt/pn o f

Herrn

Nicolas Baciu kult Stimate Domnule Hsciu.

A T «tt feerte amabil din partaie Dv. de a trimită Domnului Preşedinte «! Republicai federale Germane un exemplar din cartea De-VERRATEN SUD VER*AUIT*, împreună cu scrisoarea Dv. din 12?.06.

Domnul Precedirte a'a rugat de a» «mulţumi călduros pentru carte (ce ţi pentru amabile ei dedicaţia nouta Daala.

Ce cola mal amicala salutari.

pentru Dl. Preşedintei Von Puttbemarf

Bayerisdie Staatskinzlet în „¡j 4 U10/-/24 M* – ... 7.3.1986

— R& TKÎ”. 356

Herrn

Nicolás Baciu

Mult Stimsts Uomnulo fiociu.

Domnul Prsssdinte «1 Consiliului-Frentz Joseph Strsussm a însoreinpt 6* a Vă mulţumi eniduroa da ai fi trimis cartaa Dv*MVER nă T EN UND YLRrfAúFI Dar* cu toată ca acaaata carta a Dve prszinin un mare interes istoric şi politic. mai alai pentru o tare ca a noastre, cere aufers încă ai estazi consecinţele nefastelor intelaneri dala Taita, Oomnol rresedinte încă rü tiwo, epra marele sau regret, de a o ceti de o maniere apro Fundnte

Oomnul tineüint, apara o poala facă burând, ai al doreşte, de pe sejn, artă Dv. tot succesul pe care ea îl merite.

Cu cele mai călduroase aelutori, ce Dr. Vfitter Ctd. Hârâieterialrat.

Autorul line să mullumms<a m) >lir /, indin românesc Spectator din New York, al domnului Serbau Amimnesiu, peulru publicarea în Iraduceie înmânească a prefeţei e. /rlii sale în limba germană, pe care o redă mai jos. după a<rst ziar.

Ecouri la cartea lui Alcolae lâaciu

New York Sperlalor Nr. l”. 1 20, ¡uigiist 10S6

YALTA ŞI CRUCIFICA REA ROMÂNI FI

După cum se ştie, edil. ia românească (azi epuizată) a cărţii Ului Nic-olae Baciu, fost a vocal în Ramul de I ITov –, a fost tradusă în engleză, franceză şi germană şi distribuită în ţările respective. Reproducem azi parte din ecourile avute în Germania, ţară care suferă mai mult decât toate eileldto de pe urma acordurilor secrete de la Yalla. Autorul

lexiului de mai jos, Dr. Dirk Bavendumm, este un istoric revizionist german, autor al cărţii Roosmils Weg zum Krug. Amrri-Ionische Poliţie 1914 bis 19? >9 (München: Horbig, 1983), Dr. Havi-fidamm cslo traducătorul în germană al cărţii Domnului Nicolae Baciu.

Mărturisesc: la prima lectură fugitivă a acestei cărţi aveam rezerve. Putem noi explica plauzibil Împărţirea Europei prin maladiile lui Roosevelt şi Churchill, sau chiar prin acţiunea agenţilor comunişti care se infiltraseră, în timpul celui de-al doilea război mondial, în guvernele şi administraţia Marii Britanii şi Statelor Unite? Eu unul nu cred.

Nicolae Baciu nu pare să cunoască lucrarea mea, Roosevelts H>i zum Krieg-Drumul lui Roosevelt către război). Dacă ar fi ennoscut-o, el ar fi înţeles că în spatele politicei de abandonare a unei jumătăţi din Europa Uniunii Sovietice se găsea un plan bine ticluit de Roosevelt cu mult înainte de începerea celui de-al doilea război mondial.

După părerea mea, rolul pe care Roosevelt îl rezervă Uniur nii Sovietice, şi Angliei, în calitatea lor de garante ale unei Pax Americana aşa cum şi-o imaginase el (la care Preşedintele Truman a renunţat în mod abrupt) a fost mult mai determinant pentru situaţia de pericol mortal ce ameninţă azi omenirea decât calamităţile legale de vârsta şi maladiile guvernanţilor sau de acţiunea agenţilor comunişti infiltraţi în administraţiile anglo americane. Cu toate acestea, dară am decis să traduc această carte în limba germană, am făcut-o fiindcă Nicolae Baciu stabileşte un număr important de adevăruri istorice cu claritate şi probe irefutabile, adevăruri de care cititorul german încă nu este conştient pe deplin. Acestea sunt următoarele:

Pretenţiunile (obiectivele de război) ale Uniunii Sovietice în Europa erau cunoscute de Aliaţi încă din Ian. 1941, şi anume:

Împărţirea Poloniei prin încorporarea teritoriilor ei răsăritene în Uniunea Sovietică şi compensarea Poloniei prin teritoriile germane din apus:

menţinerea Europei în două zone de influenţă, una engleză şi alta rusească:

aceste pretenţii au crescut pe măsură ce Stalin şi-a dat seama de bunăvoinţa americană faţă de el.

Obiectivele de război şi pace ale lui Roosevelt împărtăşite de el Cardinalului Spellman încă de la începutul lunii

Sentembrie /943 – deci înainte de Conferinţa de la Teheran – corespundeau aproape, în întregime cu obiectivele de război şi pace ale lui Stulin. Exista aşadar un larg consens între preşedintele american şi dictatorul sovietic cu mult înainte de conferinţele ce aveau să fixeze soarta Europei.

Prin înţelegerile lor secrete dinaintea încheierii tratatului general de pace. de a-i asigura lui Stalin zone de influenţă în Europa de Răsărit şi de a-i ceda teritorii. Roosevelt şi Churchill sabotau politica oficială a propriilor lor ţări. Pentru a-şi atinge scopul, ci au recurs la tot soiul de procedee mistificatoare. Politica lor a fost antidemoerali a. neomenoasă şi duşmănoasă, contrarie principiului american, englez şi european ai dreptului popoarelor la autodeterminare.

Probabil că raţiunea majoră a concesiunilor acceptate de Roosevelt a fost dorinţa sa de a obţine consimţământul lui Stalin pentru crearea, după război, a unui stat evreiesc în Palestina. Este foarte probabil că prima întâlnire a celor trei mari la Teheran (în Voi. 1943) s-a datorat rolului jucat de conducătorii sionismului mondial.

Prin proclamarea „capii uliirii necondiţionaţi!” a forţelor Axei, Roosevelt şi Churehill au prelungit războiul cu doi ani. Ei au împiedicat îndepărtarea lui Miilor, f

icindu-se astfel amândoi vinovaţi de moartea a milioane de oameni.

(Aşa cum bine arată Dl Bariu) dacă s-ar fi-permis României să-şi sebintbe alianţele în condiţii onorabile, terminarea războiului şi căderea celui de-al treilea Reieli s-ar fi produs cu siguranţă încă din 1943.

Nicolae Bariu se ocupă în mod deosebit de tracicele erori comise de Roosev. cât şi Cliurebil faţă de ţara sa. România, pe baza unor documente ţinute piuă azi la secret. Câteodată el intră în prea multe amănunte, dar aceste detalii merită să fie reţinute. Fiindcă, pe linsă Polonia. România fusese şi ea „garantată" de Franţa Ş Marea Britanie, în 1939, când a început războiul. Har Occidentul n-a mişcat un singur deget ca să apere România în 19V). Nicio mirare, aşadar, că patriotul român Nicolae Bariu tună şi fulgeră contra abandonării de către Occidentali a ţării sale. Acuzând cu logica strânsă a unui eminent jurist politica lui Roosevelt şi Churchill faţă de ţara sa şi de Europa de Răsărit, Nicolae Baciu – dacă citim bine printre rânduri – pe înfăţişează nu numai tragedia Europei de Răsărit, dar şi tragedia Germaniei.

Tragedia Germaniei a fost că erorile Occidentului au dus nu numai la instalarea la putere a unui Hitler, dictator, sângeros, dar şi la faptul că Germania, la sfârşitul războiului, s-a găsit în faţa a doi duşmani, Roosevelt şi Churchill care, în euforia victoriei, au fost rău inspiraţi, pierzând fructul victoriei şi risipindu-ne vieţile, ale noastre ale tuturor.

Marele merit al lui Nicolae Baciu este de a fi arătat interdependenţa evenimentelor istorice enumerate mai bu =.

— Dr Dirk Bavendamm ¡Scrisoare de la Cancelarul Germaniei Federale:

Mult stimate Domnule Baciu, Vă mulţumesc călduros

pentru amabila Dvs scrisoare din 12 Feb. 1986 şi p intru carte. O voi citi la prima ocazie cu foarte mult interes. Cu cele mai primeneşti salutări, lb lmuth Kohl

ISSN 0344-3418 9. (80.) Jahrgang, Heft 2/86

Zeitschrift für Siebenbürgische

Landeskunde

Herausgegeben vom Arbeitskreis für Siebeobürgische Landeskunde Schriftleitung Harald Zimmermann

Nicolas Baciu, Verraten und verkault. Die tragischen Fehler Churchills und Roosevelts în Osteuropa, übersetzt und bearbeitet von Dirk Bavendunun. München: Universitas Verlag, UWO... fit S.

Der Verfasser N. Baciu, ein rumänischer Becliisamvalt, dem 19 i8 die Flucht în den Westen gelang, gehl, în seinem Buch mit dem Präsidenten din* Vereinigten Staaten Roosevelt und dem britischen Premier Churchill har t ins Gericht und macht sie persönlich dafür verantwortlich, daß Osteuropa se leicht cine Beute des sowjetischen Imperialismus wurde. Kr stützt sieh dabei zum Teil auf geheime Dokumente, die erst în letzter /eil zugänglich geworden sind. Baciu beweist, wobei ei Rumänien als typisches Beispiel gibt, daß die Sowjetisierung der osteuropäischen I.ander sich nicht bloß als Folge ihrer Besetzung durch die Rote Armée volizogen hat, sondern auch ein Ergebnis der Konzessionsbereil. sehaft von Mooseveit und Churchill ist. Auch wenn man nicht allen Aussagen Bacius zuslimmt, kann man aligemein

dennoch seine Beweisführung akzeptieren.

Für Bumänien erwies sieh jedenfalls die Haltung der beiden Staatsmänner ales verhängnisvoll. Naehdi-m sie sieh bereits lO – i i mit Stalin einverstanden erklärt halten, die Welt în Einflußsphären einzuteilen, wobei der Sowjetunion Osteuropa zugesproehen wurde, einigten sie sich im Mai und Juni JO – i-i darauf, den Sowjets die Kontrolle iiln-i Bumänien zu überlassen als Gegenleistung für das Einverständnis des Kremis, die Vorberrschaft Großbritanniens ic Griechenland zu akzeptieren. Damit war das Schicksal Rumäniens besiegelt. Davon wußten natürlich weder die rumänische Regierung noch die Opposition und die Emissäre, die în ihrem Namen în neutralen Staaten Waff nst iluiandsverhandlungen führten. Darin iff-nhart sieh die Tragik ihrei Bemühungen. Sie setzten nämlich auf die Hilfe mul Garanţie der USA und Englands, mn nicht einer hedingunuslosen Kapitulat ion gegenüber der Sowjetunion ausgolif rt zu sein. Tango Zeit Infue man auf die Landung der Engländer und Amerikaner auf dem Balkan, dabei war Rumänien \ mi den Regierungen der USA und Großbritanniens längst ahgesrhrieben.

Im Lieble von Bacius Darstellungerscheint der Staatsstreich vom 2.V. August, MHA în einem neuen Licht. Der Verfisser glaubt aufgrund der von ihm entdeckten Dokumente und der Neuauswert. ung älterer Zeugnisse beweisen zu können, daß Antonescu bereits am 22. August dem

Abschluß eines VY< fi instillstands mi-l clon Alliierten auf dem Wege über die türkische Gesamitsafl în Bukarest und die t ürkische Regierung în Ankara zugestimmt halte. Darüber soll ei sogar den deutschen Gesandten Clodius mit der Abischt infirmiert haben, den deutschen Truppen cine Ahund Rückzugsfrist von zwei Wochen zu gewähren.

Während der Audienz Antoneseus bei König Michael 1. tim 23 August, über deren Verlauf es verschiedene Versionen gibt, soll folglich, nach Baciu, der Abschluß eines Waffenstillstands gar nicht mehr zur Debatte gestanden haben. Während aber Antonescu die Antwort der Alliierten abwarlen wollte, entschloß sich der Kreis um den König zum sofortigen Mandeln; man wollte anscheinend einem Eingreifen der Deut scheu zuvorkommen. Da Antonescu auf seinem Plan beharrt haben soll, ordnete der König seine Y’orhaftiing an und ernannte cine neue Regierung.

Diesei-Putsch kam auch für die Opposilionskräfte unerwartet. denn man hatte damit frühestens am 2 o. August gerechnet. Baciu wertet das Vorgehen des Königs als verhängnisvoll, denn es lieferte Rumänien der Sowjetunion aus, noch bevor ein Waffenstillslandsverirag unter Dach und Fach war. Da Rumänien aufgrund seiner politischen und militärischen Bedeutung Drohund Angelpunkt der gesamten südosteuropäischen Front und die rumänische Armée noch stark genug war, um den Bussen erbitterten Widerstand zu leisten, wäre man în Moskau bereit gewesen, den Bruch Rumäniens mit Deutschland enisprochenil zu honorieren. Das beweisen, se Baciu. die sowjetischen Waffenst. illslamisangebote von Stockholm an Mnrschnll Antonescu. mi-l dem sie zu verhandeln bereit waren. Durch den Putsch vom-23. August wurde jedoch Rumänien den Bussen ohne Gegenleistung, gewissermaßen» auf dem silhernen Tablett serviert «. Die Sowjetunion beeilte sieh nun nicht mehr, cinen Waffenstillstand abzuseldießen. Erst nachdem sie kampflos fast das ganze Land besetzt hatte, empfing sie am 12. September 1944 die rumänische Delegation zur bedingungslosen Anerkennung der neuen und ungünstigeren Waffenstillstandsbedingungen. Nachdem auf der Konteren* von Moskau im Oktober 1944 Churchill

dem Diklalor im Krerul 90 Prozent des Einflusses în Rumänien zugesagt hatte, war die Sowjetisierung nicht mehr aufzuhalten. Im Namen der Alliierten schalteten und walteten die Sowjet* nach Gutdünken în Rumänien. Baciu zeigt gleichzeitig, welch traurige Figur die Briten und Amerikaner dabei

Chan Seda zu dan Alfiiwtan mr per* rww Schaden für des nu» wr* duth führen hitle können aboer* i-id taha Kamartbi. & dankt daba Vorbid Tmland mt Mwachal Mw habn. Statt dessen folgta dw bedbvloaie Japituiation Ruvntolsnt am i. 19*4 h Moakau. der ZuaerwTMnbnÄ» t>-ideii Baam Nets n-ar Bugt Juqoaiewtan und Ungvn. condam t dw Tschachoaipwdial «aM ab Dauischianda wirt» dw SU au1 ow bwnon Teb Wt aerwart.

Oaa Buchent hin noch vlala waftw rasante Einzelheiten: dis gegw WUendea Königs von Wiwchbwki ei» Ebwatsing dw tagiwiaig Gross * 1945}, din Anarkenrung taahv tag» dw «Grobbrtavăan ind dta USA 19*81. de Uoterza & ung das însd Ertrages bi Paria B 7.1.1947). dwA mm dw Nakenalan Beuw Tgwtei P 1947) mi din Abdankthg das KOmg eheet 1 00.12.1947). Abac Mata «Qbw das duchaiw iMwwwarta Buch rrwriei. oe8 dw Autor ab rundnlache trlot das oawth sehr badaumr» BMedwal Grab-Pontaana, ww w dem Cântwi Waftkriag ab Bundes ar, dw West-AMstren hwvorghg bw iwd England, PizMualch uao dar

Vawt an Oataurопа raMLbbecr* iwr 6*ba auf de ISMobast dar w>

daß Osteuropa freiwillig und bewußt der
[illegible]

Der Donauschwabe, 6. Juli 1986, Seue 7

abgegeben haben und wie sieh ihre Diplomaten und maßgebenden Politiker damals bemüht haben, die Öffentlichkeit über ihr Versagen und darüber zu täuschen, was sich im Osten Europas abspielte. Ihre seltenen

Proteste waren ohne Nachdruck und darum wirkungslos.

Zu den Gewaltakten der Sowjets gehört auch die Deportation der arbeitsfähigen Deutschen aus Rumänien zu Zwangsarbeit in die Udă SR. Baciu erwähnt zwar die Deportation von 72.00» Rumänen deutscher Abstammung «(richtig rumänische Staatsbürger deutscher Volkszugehörigkeit), gehl aber leider nicht näher darauf ein.

Das Buch enthält viele beachtenswerte Informationen. Es liest sich allerdings äußerst schwer, da ihm ein straffer, übersichtlicher Apfbau fehit und die kritische Auswertung des umflangreichen Faktenmaterials zum Teil gar nicht unternommen wird oder unklar bleibt. Man empfindet zudem cine Reihe von patriotischen Einschüben peinlich, so, wenn Baciu die legendäre Tapferkeit des moldauischen Fürsten Stefan d. Gr. sowie andere Heldentaten aus der rumänischen Geschichte beschwört oder das Recht Rumäniens auf Bessarabien und Siebenbürgen. Ihit der 4.000 jährigen rumänischen Kontinuität legitimiert und sich ierbost zeigt, daß die amerikanischen und bätischen Staatsmänner darüber nicht im Bilde waren.

Michael Kroner, Oberasbach

„DES GliOLES D'ANNA PAUKER AUX PRISONS DE TITO".

Ajuns în sfârşit, după zece puşcării comuniste, la Paris» autorul a ţinut să denunţe Lumii Libere tragedia neamulu' său, neamul românesc. Trăind într-o cameră studenţească, mâncând o dată pe zi la cantina universitară (s-a înscris ca să poată mânca la doctorat la Sorbona), a găsit curajul şi energia de a scrie această carte. Publicată aproape în întregime de ziarul Le Monde şi de Gazette de Lausanne, cartea a obţinut în 1951 premiul Silvio Pellico, Împărţit între el şi Henry Béraud. Era o cinste ce se adresa

României prin simpatia şi interesul pe care presa franceză le-a arătat acestei cărţi.

Iată cttera din reacţiile la această primă cartei

DES GEÔLES D'ANNA PA LIKE R Al X
PUISONS DE TITO
pur. XICOLAS BACIU

Ancien uvoie. -îi. à în Cour «le I! nearest! h' GRA.xn mux osn. vio peluco* mi

A l'heure où l'Occident's interroge avec angoise sur l'éventualité d'une invasion soviétique. ce livre vient apporter la lumière d'un authentique et dramatique temoignage sur ce que signifierait une telle invasion au caz où elle se produirait.

c'est une fresque des événements vécus par la Roumanie depuis les premiers jours de /. occupation russe en 1944 jusqu'aujourd'hui. de l'estermination pin/sique et morale qui fil subir le régime communiste à une société habituée à vivre et ei penser librement.

A travers l'émouvant, récit de l'évasion de l'auteur, ce livre est avant tout un document, mais un document à la fois terrible et angoissant.

«Le Livre Contemporain», Paria

«Ce livre a obtenu ex aequo le prix Sylvio Pellico. Réoompense méritée. Dans Pavant-propos, l'auteur avertit cu'il n'a pas de prétention d'éerivain mais un souci de temoin oculaire. Îl dépose, pour son compte, devant Phistoire. Contribution poignante et simple. C'est un S.O.S. à la suite des étapes progressives de l'asservissement du peuple roumain et des lichidations sommaires qui's ensuivirent tragiquement.»

«Le Matin», du 20 juillet 1951

«Le livre de Nicolas Baeiu. malgré l'intensité et la sincé* rite des faits qui y sont relatés, n'est cependant pas

cu'un simple document. C'est aussi – nos lecteurs, s'en souviennent – un appel de détresse lancé par tous ceux qui, derrière le râdeau de fier, se voient voués à une extermination cer taine. C'est également un avertissement donné par am honnête homme au monde ms le libre.»

«Le Monde» du 10 août 1951

«N'ayant pas été écrit pour faire oeuvre littéraire, ce livre réussit de ce fait non seulement à informer le lecteur mais encore à l'emouvoir. Ces pages, j'en suiş sûr, seront lues plus tard à titre documentaire, lorsque les souffrances de l'exil feront-elles aussi partie du domaine de l'histoire. L'humanité suveraine des prisons communistes est de nos jours chose connue de tous, mais le lecteur apprendra par ce livre à connaître aussi le sadisme mesquin et bizarre des hommes de main du régime et le plaisir cu'ils trouvent à torturer leurs compatriotes jusqu'à la mort...»

«Radio Londres – B.B.C. emisiunea din 2 aprilie 1951

«(Journal d'une route infernale, qui fourmille de ces faits divers qui atteignent himblement à l'épique... c'est une bouteille jetée à la mer d'une de ces espèces destinées à disparaître comme l'homme du Néanderthal: l'Homme Occidental...»

«Paroles Françaises», du 26 mai 1951

«Ce temoignage est une fresque de souffrances que sont en train de vivre la plupart des Roumains; ceux qui refusent de mourir ou de s-avilir; ceux qui se trouvent aujourd'hui enchaînés par la dictature impérialiste soviétique. Pour les himmes qui ne connaissent pas ce qui se passe derrière le râdeau de fier, „Des Géôles d'Ana Pauker aux prisons de Tito" constituie un document d'information fort émouvant.»

«Union Française», du 24 mai 1951

«L'auteur, avocat roumain évadé de la zone satellite, fait un récit particulièrement dramatique de l'épuration

permanente qui a ravagé son pays depuis l'instauration de la dictature d'Ana Pauker.»

«L'Homme Libre», du 15 juin 1951

«Un temoignage vécu: „Des Géôles d'Ana Pauker aux prisons de Tito". Un des avocats les plus connus de Bucarest vient d'apporter un authentique temoignage sur la terreur policière que fait régner le régime communiste dans son pays et les méthodes en usage dans la „démocratie de Tito".

«L'Observateur Catholique», 26.4.1951

23 – Agonla Romfiniel

«... Son histoire dramatique qui rejoint celle de tand d'autres vaut d'être loc et méditée pair tous ceux qui ont encore le goût de la liberté.»

«L'Aurore", 20.4.1951

«Les souvenirs que l'auteur rapporte dans ce livre qui vient d'obtenir le prix Silvo Pellico sont d'un grand intérêt. Dans le cadre reportage precis, nous sommes en possession d'un document qui est plein d'enseignements sur le mécanisme judiciaire des démocracies populaires... Grâces à Nicolas Baciu, qui a su conserver unei parfaite obiectivité, l'atmosphère qui régnait en Roumanie et en Yougoslavie au lendemain de la guerre est évoquée en quelques scènes très caractéristiques.»

«Nouvelles Littéraires», du 28 juin 1951

«..." l'âge des prisons"... Nicolas Baciu ne se donne pas pour un écrivain, mais pour un temoin ocula: re apportant să dépos: t: on écr-te à l'Histoire. Peut-être est-il trop modeste. „Des Géôles d'Ana Pauker aux prisons de Tito" atteste, en effet, un art indiscutable du récit et le don de mettre en relief des choses vues et bien vues.»

«Le Parisien Libéré», du 24 du avril 1951

«Pour ce livre vigoureux, qui respire l'obiectivité malgré son allure de réquisitoire, Nicolas Baciu a obtenu

le prix Silvio Pellico. L'auteur raconte ses souvenirs. Ils sont mouvementés…»

«L'Ecce – Liberté», du 9 juillet 1951

«Ce livre vient d'obtenir le prix Silvio Pellico. Îl le méritait. […] Cette déposition, poignante à force de simplicité, nous rapporte les étapes progressives de l'asservissement du peuple roumain et les lichidations sommaires qui s'en suivirent. C'est un S.O.S. pathétique que toute âme libre ne peut entendre sans frémir. Nicolas Baciu nous transmet l'immense plainte d'un peuple prisonnier qui désespère. Reprenonsmous enfin… à moins que nous aussi nous n'attendions notre tour?…»

«Opéra», du 11 juillet 1951

«…" Des Géù Ds d'Ana Pauker aux prisons de Tito" est une étude passionante, mais aussi un document authentique

DES GEOLES ROUMAINES AUX PRISONS DE IITO]

A B Kl t r A I A < A A r I II

ïm xææm.

HISTOIRE D’UNE EVASION

Vers la liberté à travers deux fleuves à la nage

- Une libération inattendue
- Périlleux passage du Danube
- Nouvelles prisons

et un cri d’alarme et de désespoir lancé à tous ceux qui ont la candeur de croire cu’en Occident le communisme pourrait être différent de ce cu’il est dans les pays satellites. 11 est rédigé dans un style direct, sincère et sobre, sans artifices ni parti pris. En montrant les changements intervenus dans să propre vie, l’auteur a réussi à nous donner une idée des terribles modifications apportées à la vie du peuple roumain tout entier.»

«L’Aliance», du 23 juin 1951

«Le public occidental, on le voit, s’est vite fasse de lire des documents et récits relatifs au régime de terreur

qui sévit derrière le râdeau de fier. Il faut espérer toutefois que l'ouvrage de N. Baciu connaîtra une large diffusion, car îl donne une idée particulièrement suggestive des conditions de vie et de mort dans les dictatures qui portent le nom curieux de „démocraties populaires”. C'est un récit écrit d'une plume alerte par un homme qui ne prétend pas faire oeuvre littéraire, mais simplement ajouter son temoignage à tous ceux qui accusent d'une manière accablante le système policier qui, chez les soviets et leurs satellites, fait de la vie un enfer.»

«La Tribune de Genève», du 21 avril 1951

40 DE ANI DE LA CONFERINŢA DE LA YALTA

Cu ocazia tragicei aniversări a 40 de ani de la Conferinţa de la Yalta din februarie 1945, postul de radio Europa Liberă, secţia română, a transmis la 22 februarie 1985 o conferinţă a mea în legătură cu această tristă şi tragică „aniversare”. Pentru transmisiunea acestei conferinţe autorul ţine să aducă viile sale mulţumiri postului de radio Europa Liberă, directorului ei, dl. Vlad Georgescu şi domnului George Ciorănescu. Autorul este îndatorat, de asemenea, ziarului Curentul al domnului Vasile Dumitrescu, care a publicat-o şi din care a fost acum reprodusă.

LA PATRUZECI DE ANI DE LA CONFERINŢA DE LA YALTA

Aranjată în Crimeea spre sfârşitul celui de al doilea război mondial, Conferinţa de la Yalta trebuia să fie temelia unei aşezări politice noi pentru o pace dreaptă şi durabilă. Conform speranţelor tuturor ce au luptat pentru doborârea tiraniei, Conferinţa de la Yalta trebuia să fie o auroră în istoria omenirii, în care soarele libertăţii, ai dreptăţii şi al păcii să încălzească întreaga planetă. Aşa se spera, aşa se credea.

Dar în cruda şi adevărata ei realitate. Conferinţa de

la Yalta a fost o tragică decepţie, un total faliment al diplomaţiei occidentale. Popoarele lumii libere, luptând eroic pe timpurile de luptă, l-au câştigat cu imense sacrificii de sânge şi lacrimi. Dar diplomaţii – oamenii lor politici – au pierdut PACEA. Ei au pierdut pacea pentru care luptaseră cu un eroism neînfricat popoarele lor timp de cinci ani în cel mai teribil război cunoscut de omenire. Ei au pierdut Pacea pentru care intraseră în război. Oamenii lor politici au pierdut pacea pentru care muriseră peste 30 de milioane de oameni.

De la Yalta încoace, în locul unei perioade de linişte şi pace, întreaga omenire trăieşte într-o continuă tensiune urmată, cu războaie reci şi calde, în cascadă. Întreaga planetă este ameninţată de un al treilea război mondial cu posibila ei dispariţie.

De ce oare Yalta a fost un eşec diplomatic? Trăind într-o democraţie în care dreptul la critică şi la cunoaşterea adevărului este garantat, respectat şi apreciat, eu mi-am permis să examinez în lucrările mele tragicele greşeli făcute de cei doi mari conducători politici ai aliaţilor, Churchill şi Roosevolt la Yalta şi în timpul războiului. Numai prin aceste tragice greşeli se poate explica pierderea păcii la Yalta şi consecinţele dezastruoase care au urmat. La Yalta Stalin a triumfat. Politica expansionistă a Rusiei ţariste şi-a găsit un câmp nou de manevră prin comunismul mondial controlat de la Moscova.

Uitându-se că Stalin a fost complicele lui Hitler – coautorul lui – în declanşarea celui de al doilea război mondial, războiul pe care niciodată dictatorul Germaniei naziste nu l-ar i început fără pactul de la 23 august 1939, făcut cu Stalin, dictatorul roşu a fost recompensat. Prin concesiunile excepţionale făcute acestuia, Rusia a ajuns o supraputere, ce ameninţă azi securitatea lumii libere. Care

au fost „aranjamentele” dintre cei trei? Şi care sunt tragicele greşeli făcute, după părerea mea, de cei doi mari conducători la Yalta?

Trebuie să precizez imediat că prin aranjamentele de la Yalta eu nu înţeleg documente scrise, semnate de cei trei cu ocazia conferinţei din februarie 1945. Prin aranjamentele de la Yalta trebuie să se înţeleagă o întreagă serie de negocieri, de acorduri şi înţelegeri orale sau scrise, directe sau indirecte făcute anterior Yaltei, în timpul Yaltei şi după Yalta. Le voi enumera sumar, permiţându-mi un punct critic asupra „aranjamentului” respectiv.

Acordul oral dat de Roosevelt şi Churchill în noiembrie 1943 Ia Teheran lui Stalin pentru mutilarea cu jumătate a Poloniei. Eroica Polonie, pentru care Anglia declarase războiul.

Schimbul de telegrame tripartite şi negocierile pe această cale dintre cei trei făcute în lunile mai, iunie şi iulie 1944, ce au fost finalizate de Churchill la Moscova la 11 octombrie 1944, când a acceptat zona rusească de influenţă în Europa de răsărit.

Tratatul ultrasecret făcut de Roosevelt cu Stalin la Yalta privind participarea Rusiei la războiul contra Japoniei. Cu toate că mulţi militari considerau războiul cu Japonia ca şi terminat – mai ales că America avea bomba atomică –, preşedintele american a oferit Rusiei controlul căilor ferate din Manciuria, partea meridională a insulelor Sahalin, insulele Kurile, porturile Dairen şi Port Arthur. Prin aceste gratuite concesii, Uniunea Sovietică a obţinut importante baze strategice, ce-i permit să controleze întreaga Asie. Tot în cadrul acestui acord, Stalin a primit asigurarea că Statele Unite nu sunt interesate de Coreea şi sunt pentru independenţa peninsulei indochineze. Consecinţele acestei uşuratice afirmării1 Războiul din

Coreea, urmat de cel din Vietnam.

Documentul semnat la Yalta asupra Europei eliberate, unde se vorbeşte de „alegeri libere”. Acest document, ce putea fi imDortant, nu a fost decât o tragică farsă. În Europa de răsărit algerile au fost făcute de armata roşie a lui Stalin. Deşi Washingtonul şi Londra au protestat contra alegerilor falsificate, guvernele comuniste de la Bucureşti şi Sofia au fost recunoscute.

Acordarea unei zone de ocupaţie imense – de peste 40% – Rusiei în Gerrhania învinsă. De asemenea, ocuparea celor patru aliaţi ai Berlinului fără ca puterile vestice să aibă un acces asigurat. Berlinul a rămas un permanent loc de şantaj politic sau de conflict armat.

Acestea sunt documentele în discuţie. La de voi adăuga, ca o tragică greşeală după umila mea părere, clauza „capitulării necondiţionate”, proclamată de preşedintele Roosevelt la Casablanca în ianuarie 1943. Această clauză a prelungit inutil, cu doi ani, războiul, a dus la promovarea Rusiei ca mare putere şi a rupt echilibrul de forţe în Europa şi pe întreaga planetă. Ştim astăzi că generalii germani, înţelegând că războiul este pierdut, au oferit aliaţilor occidentali o pace separată, cu lichidarea lui Hitler şi a anarhismului încă din 1943. Din cauza nefericitei clauze a capitulării necondiţionate pacea de compromis nu a fost posibilă şi războiul, cu toate ororile lui, s-a prelungit cu doi ani.

În această ordine de idei, şi pe baza documentelor noi, găsite de mine în arhivele militare şi politice de la Londra şi Washington, ţin să precizez câteva lucruri privind în mod special România. Cu toate că poporul român a dus un război de legitimă apărare naţională, fiindcă fusese invadat de 11 ori în cursul istoriei sale de către Rusia, mareşalul Antonescu, dându-şi seama că Germania a pierdut războiul, a început încă din 1943

tratative de armistiţiu. A încercat în trei rânduri în primăvara lui 1943 să-l convingă pe Mussolini să iasă din război împreună cu România şi ceilalţi sateliţi ai Axei, forţând astfel căderea lui Hitler şi sfârşitul războiului în Europa. Documentele negocierilor de la Stockholm, începute în decembrie 1943, ca şi cele duse la Cairo, duse mână în mână cu Iuliu Maniu, ni-i arată pe amândoi preocupaţi de a încheia un armistiţiu garantat de anglo-americani, iar nu o capitulare necondiţionată, ca cea nefericită consumată la 23 august 1944.

Dar să revenim la „aranjamentele de la Yalta" pentru a preciza şi sublinia imediat că toate aceste aranjamente au fost făcute personal şi în secret de Churchill şi Roosevelt, fără cunoştinţa, fără aprobarea sau acordul poporului american şi al celui britanic. Aceste „aranjamente" sunt numai acte administrative ale celor doi, lipsite de orice valoare juridică, care să lege legal statele respective. Pentru a fi obligatorii, asemenea aranjamente trebuie să fie încheiate de la stat la stat, ca tratate. Ele trebuie supuse deliberării şi aprobării parlamentelor respective. Ori, aceste forme nu au fost respectate, de unde concluzia firească că ele nu au valoare juridică şi ele nu leagă părţile respective. Aşa se explică faptul că preşedintele Statelor Unite a declarat acum câteva luni că niciodată poporul american nu a acordat zonă de influenţă ruşilor în răsăritul Europei. Voi arăta că întreaga politică americană din timpul războiului, vorbesc de politica oficială a. Departamentului de Stat, sub conducerea înţeleaptă a ilustrului secretar de stat Cordeâl llull, a fost contra oricăror aranjamente secrete sau publice privind schimbările de frontiere sau crearea zonelor de influenţă. Din nenorocire, atât Churchill, cât şi Roosevelt, amândoi obosiţi de uriaşa sarcină a ducerii războiului, amândoi bolnavi şi îmbătrâniţi, g-au lăsat –

probabil, şi influenţaţi de un anturaj procomunist – şi au făcut tragicele aranjamente expuse până acum. Dar astăzi aceste tragice greşeli sunt – în parte – cunoscute. Din multe părţi se aud nu numai critici la adresa acestor tragice greşeli, dar şi nevoia de a le repara integral şi cât mai repede. Fiindcă în afară de aspectul moral al acestor greşeli prin care s-au uitat principiile fundamentale ale democraţiilor occidentale, garantând dreptul popoarelor la autodeterminare şi al individului la libertăţile lui esenţiale, aceste greşeli făcute la Yalta au avut şi au tragice consecinţe pentru securitatea întregului Occident. Iată de ce aceste grave, tragice greşeli trebuie reparate.

Prin concesiile personale consimţite de cei doi lui Stalin, aşa cum am spus şi cum se înţelege foarte bine astăzi, echilibrul de forţe în Europa a fost schimbat în favoarea Rusiei şi el trebuie restabilit. Nici Roosevelt şi nici Churchill nu şi-au dat seama că asociind Europa de răsărit Uniunii Sovietice, aceasta va deveni o supraputere prin politica ei imperialistă dusă sub masca comunismului internaţional, va ameninţa securitatea întregii lumi libere. Astăzi aceste lucruri se ştiu, ele se înţeleg. Este un fapt pozitiv şi un motiv de speranţă. Iată de ce poporul american, conştient de aceste realităţi şi sub conducerea pricepută a unui preşedinte curajos şi realist, se înarmează azi, moral şi material, pentru a face faţă pericolului rusesc. Bineînţeles înarmarea de astăzi a Statelor Unite, terestră ca şi cea spaţială, este defensivă. Înarmarea de azi a Statelor Unite nu urmăreşte războiul, ci împiedicarea lui. Înarmarea de azi a Statelor Unite nu urmăreşte războiul, ci pacea. Pacea dreaptă şi durabilă.

E

Ierdută prin tragice greşeli la Yalta. Dar orice pace durailă implică restabilirea echilibrului de forţe pierdut la Yalta. Răscoalele spontane din Berlin în 1953, din

Budapesta în 1956, de la Praga în 1968, ca şi eroica luptă a „Solidarităţii” în Polonia arată cu prisosinţă că o pace durabilă nu se poate clădi în Europa fără emanciparea ţărilor din răsăritul Europei. Este în interesul Uniunii Sovietice însăşi – dacă într-adevăr doreşte pacea – să accepte revenirea, chiar pe etape, treptat, treptat, a acestor ţări la alma, mater, la Europa, la care de totdeauna au aparţinut. Restabilirea echilibrului de forţe în Europa şi terminarea diviziunii ei este o preocupare permanentă a Occidentului, în formularea unei strategii pentru eliberarea paşnică a Europei de răsărit.

Vicepreşedintele Statelor Unite, dl. George Bush, a fost clar şi categoric în acest sens. Statele Unite vor susţine şi recompensa orice ţară din răsăritul Europei, care îşi va liberaliza regimul şi-şi va lua distanţa fală de Moscova. Dar pentru această eliberare pacifică, conducătorii de azi ai acestor ţări trebuie să-şi aducă propria lor contribuţie. O firmulă de emancipare, pe clape, prin fiulandizare, neutralitate şi adeziunea la Europa occidentală, trebuie găsită de diplomaţi. Dar conducătorii comunişti de azi au datoria să lucreze şi ei la aceste soluţii. Iată de ce eu mă adresez în mod special românilor din ţară şi le spun astăzi, de aici din lumea libertăţii şi a adevăratei democraţii:

Fraţi români.

Vă priveşte şi Neamul şi Istoria.

Tragicul şi nedreptul destin al neamului românesc v-a încredinţat după Yalta conducerea destinelor României. Sub controlul şi presiunea Moscovei, poporul român a suferit o revoluţie pe care nu şi-a dorit-o şi suportă de 40 de ani o politică de umilinţă materială şi morală, o politică de aservire intereselor ruseşti. Dacă romantismul şi idealismul primilor ani de guvernare marxista în România a putut entuziasma sau înşela, astăzi niciunul dintre voi nu

are dreptul de a nega adevărul, de a-şi mai face iluzii. Uniunea Sovietică, sub masca „frăţiei socialiste”, nu a urmărit şi nu urmăreşte docil, o rapace politică imperialistă expansionistă şi de exploatare a popoarelor connmizate. Pe de altă parte, doctrina marxistă – concepută acum mai bine de o sută de ani – este astăzi complet depăşită, utopică. Continuarea unei asemenea politici utopice marxiste, de acum încolo, când onmnirea a intrat în era tehnologică şi ultraştiinţifică a debarcării pe lună şi a colonizării spaţiale, este o politică retrogradă, suicidală pentru o naţiune, pentru un popor. A venit vremea ca în cadrul posibilităţilor de manevră permise să se iroacă la o politică realistă de liberalizare, de reforme. Epoca tehnologică în care am intrat presupune iniţiativa individuală, dusă la maxima ei expresie. O libertate loială de creaţie şi iniţiativă bazată pe recunoaşterea talentului, a priceperii, a rezultatului. Aceasta implică recompensa şi profitul personal. Carapacea doctrinei marxiste nu permite o atare politică. Dar o naţiune care a suferit şi muncit 40 de ani nu poate să se sinucidă, nepunându-şi ceasul şi pasul la ora şi la mersul ultrarapid al schimbării societăţii în care trăim. În interesul partidului comunist, liberalizarea regimului şi urgente reforme economice sunt necesare. Iugoslavia lui Tito a înţeles-o de mult. Ungaria lui Kádár de acum 15 ani. China merge cu paşi hotărâţi către o politică

I Agonia României realistă, dezbrăcată de o ideologie perimată. România nu poate rămâne în urmă. Ceasul liberalizărilor şi a reformelor a sunat de mult. Conducătorii de astăzi ai României trebuie a A-l audă.

Pentru emanciparea României faţă de Moscova această liberalizare, aceste reforme sunt imperios necesare. La fel pentru treptata apropiere şi integrare în Europa regăsită. I, urnea liberă nu va face război pentru

eliberarea acestor ţări robite şi restabilirea echilibrului de forţe în Europa. î) ar ea o doreşte; ea înţelege cu este nu numai dreapta şi necesară şi vrea să o promoveze. Lumea liberă va întinde o mină plină de prietenie şi de ajutor material celor ce-l merită prin politica lor de emancipare. România nu trebuie să rămână în urmă. Soarele libertăţii româneşti de la Apus răsare. Conducătorii de azi ai Românişi nu vor fi judecaţi de istorie după Împlinirea planurilor cincinale sau a cotelor de producţie. Istoria nu va judeca pe conducătorii de azi ai României, după gradul lor de conformism marxist, ci după românismul şi patriotismul. lor. Istoria îi va judeca după curajul lor de a fi întâi români. De a fi înainte de toate luptătorii români pentru dezrobirea neamului de servitutea rusească. Conducătorii de azi ai României vor fi judecaţi de istoria de mâine în funcţie de libertăţile acordate azi poporului român şi de asigurarea unei mai bune stări materiale. Istoria nu le va ierta niciodată promovarea în continuare linei politici marxiste de înfeudare Moscovei.

Curaj, fraţi români de la Bucureşti! Liberalizaţi regimul! Faceţi reforme inteligente şi realiste, fiindcă vă priveşte şi Neamul şi Istoria!

PIN DOMO

Pentru cititorii care ar duri să aibă şi oarecari informaţii asupra autorului, în ţară şi în exil, el a reprodus un interviu acordat scriitorului român Traian Filip în 1984.

Acest interviu a apărut în volumul... Corăbii dincolo de orizont'al domnului Traian f ilip, în 1985, în editura Nagant. Acest volum, cu: titlul lui atât de sugestiv, conţine Interviurile acestui scriitor cu Silviu Crăciunaş, Vintilă

Horia, prof. Radu Fioros ou. ppjf. Horia Hulubei, pruf. Anghel Rugină, dirijorul llemus Tzincoca, George Uscătescu, etc.

Capitolul ce urmează este reprodus cu autorizarea

domnului Tfaian Filip, căruia îi oduce cuvenitele mulţumiri pentru aceasta.

N. BACflJ Caline. 12 iunie 10S3.

OBSESIA V ALTEI

Inttiniri grăbite la Milano, nu departe de Dom. pe Via Larga; manuscrise cu adnotări făcute în tren, în avion; file maltrataie, articole mânate spre tipar purtând imagini din China, Kenya, America; o voce vibrantă, o privire mereu mâniată; în servieta gren, în care uneori se află o mică statuetă de ivoriu, vibrează procesul de la Yalta; inculpaţii: Stalin, Hitler, Churchill, Roosovelt; avocatul e în acelaşi timp judecător şi procuror; nu apără decât o singură cauză, cauza umanităţii; pentru a aduna mărturii, el se adresează morţilor protejaţi de legendă, monştrilor sacri, frecventând biblioteci şi muzee; un instinct sigur N conduce spre arhivele secrete, unde descoperă mereu acte, documente, scrisori care compun un alt adevăr asupra lumii noastre. Istoria – pare a spune domnia sa – are chipul fardat, geniile răului poartă aripi da îngeri, iponumentele funerare ascund germenii dezbinărilor prezente şi viitoare. Procesul de la Nürnberg a condamnat doar pe învinşi, procesul învingătorilor a rămas pe scama istoriei, iar istoria a devenit un instrument politic. N. Baciu vrea să convingă lumea că separaţia dintre bine şi răn este departe de a fi o soluţie definitivă. Fiecare epocă reflectă adevărul cu patimă sau calm. rareori fără un subiectivism care deformează. Făuritorii lumii contemporane sunt nişte bolnavi, ei dictează şi azi, chiar dacă au murit. Judecăţile lor au fost incomplete, superficiale, egoiste, comode, nefericite. Popoarele care au scăpat arma din mână au fost nu numai decimate, ci şi condamnate. Ele nu au fost învinse doar în război, sunt învinse şi în timp de pace, silite să privească în pământ şi să răspundă de faptele înaintaşilor.

În sfârşit, o după-amiază de vară, la Cannes, pe Croisette, în apartamentul bourgeois al domnului Baciu. O grădină cu palmieri, arbori şi plante tropicale, cu rândunele şi fluturi. Un peisaj marin, golful La Napoule iar în zare munţii Esterd. Pe pereţi tablouri, pe mobila bronzuri, obiecte de jad, pietre dure, unele amintind călătorii prin ţări îndepărtate, altele exprimând o sete de frumuseţe şi confort spiritual. «N-au mare valoare financiară» spune amfitrionul, «toate la un loc nu fac cât un tablou vândut la Christi's sau Sotheby's». Gândul îl duce la primele locuinţe ce le-a avut la Bucureşti, ca tânăr avocat;

«Mi-am început meseria de avocat în 1933. Trăiam, la început, tnir-o singura cameră, cu un prieten de la Fundaţia Vasiliu Bolnavii. Apoi am închiriat un studio. Când am avansat în meserie, în µm mutat în apartamentul meu pe Vasile Conta. Peste tot am avut măcar un tablou, o statuetă, un vas. În cele din urmă, am construit o vilă la Snagov. Când, în 1948, m-am decis să plec, am lăsat apartamentul din Vasile Conta intact, cu tot ce aveam în el, ca şi când aş fi plecat la Tribunal. Aveam tablouri achiziţionate cu pasiune de colecţionar. După o zi bună la Tribunal, ceea ce însemna onorarii mai rotunde, în drum spre casă mă opream la anticari (la broncateuri) şi cumpăram câte ceva. La anticarii grupaţi în faţa Poşloi îl întâlneam pe Nicolae Iorga, care căuta cărţi. De acolo am cumpărat tablouri de Dărăscu, Basarab, Deraine. Într-un proces cu pictorul Schwaitzer-Cumpăna (cu caii lui faimoşi) am fost plătit cu două tablouri, care mi-au împodobit fastuos pereţii sufrageriei.»

Îmi rotesc privirilo în apartamentul de la (larmes: un peisaj de munte de Peter Ghrabam, pictor englez, victorian; o vale în ceaţă, cu turme de oi, un cioban. Alături, un bronz de Clodion (doi copii la cules de vie), un

mic tablou cu două vaci, şcoala engleză de la Cldeiisler. Un ţăran cu vacă aminteşte, ca factură, de llobbema. Un mic bronz de Buzzi, autorul porţilor monumentale ale Domului de la Milano, înfăţişează doi miei. În salon, un Theodor Itousscau, şcoala de la Barbizon, un peisaj din îi rol semnat de Neiman. N. Batiu îl priveşte cu nostalgie, îi aminteşte de şalul său natal din Bran. Alte bronzuri «ecolo animaliere pe console, în vitrine, de la Barrye la Fratin, de lu' Mcne la Moigniez. Iată şi caii de la Marlly ai lui Cousteau. Într-un colţ, im Cupidon (superb, zice amfitrionul şi aşa e), în teracotă, semnal Auguste Mureau. Alţi pereţi eu Jamnies Wobb, un Grund d'Espagne piciul pe ivoriu, miniaturi, bronzuri japoneze. În biroul ayotalului, cărţi, dosare, dar şi alte tablouri şi bronzuri: o copie după Van Dyck (originalul la Alte Pinaknteke din München), un portret al baronesei Dajol. probabil din şcoala Laurenee, un crucifix vechi de trei sule cincizeci de ani, piclal pe moţul de David Lemarchand. ale cărui opere originale se află în colecţia permanentă a Victoriei şi Alherl Museum din Londra. Printr-o ele, la loc de cinste, un vas cu petunii de piciorul român E. Sloenescu. Mă ridic, privesc cărţile din bibliotecă: Eminescu, Goga, Arghezi. Avocatul a avut înclinaţii spre poezie în tinereţe, a învăţat multe pe dinafară. Vrea să-mi precizeze nu numai ideile, ci să-mi stabilească şi propriile mele sentimente faţă de sine însuşi şi de ambianţa în care l-am aflat. Colecţia îi face «exilul mai suportabil», cărţile din bibliotecă arată că nu am de-a face cu un «cărturar», gândul de a-i lua un interviu I se pare nepotrivit!

«Mi-o toarnă că, punându-lui fu cartea. duinitale, printre atâtea distinse figuri de adevăraţi scriitori, oări urări şi intelectuali români lin exil, ou voi avea acrul unui elefant într-un magazin de porţelan. Ţi-ai luat o maro răspundere etc.»

Încerc să motivez întâlnirea noastră. N. Baeiu duce o susţinută activitate prin scris, încă din 1950. A publicat cărţi şi numeroase articole. Desceoles d'Ana Pauker aux prisons de Tito, cartea de debut, a fost încununată cu Premiul Silvio Peilico. Reputatele revislo Le Monde şi Gazette de Lausanne au publicat volumul în fascicole.

«Această carte – explică N. Baciu – este un prim păcat de tinereţe şi nu m-a consacrat ca scriitor. În exilul românesc avem scriitori de talio universală, ne mândrim cu ei, ei vor rămâne în istoria neamului românesc şi vor avea loc bine stabilit în literatura lumii. În acea epocă, volumul intui a avut răsunet, fiindcă era prima mărturie cu privire la ororile puşcăriilor sovietice din România şi Iugoslavia. În plus, era o manifestare de simpatic pentru România. Publicitatea făcută cauzei românuşli era mai imporlaută decât orice premiu, un premiu care mi-a fost de mare folos. Notează, eram abia ieşit din ţară într-un costum de baie. Am trocul Dunărea înot. Locuiam în cartierul Lalín, într-o cămăruţă de student, mâneam o dată pe zi la cantina studenţească, mă înscrisesem pentru a-mi lua doctoralul. După ec-ani pierdut totul ousuorarea ce. mi-o dădea o carie tipărită era o recompensă morală, şi asta m-a ajutat să supravieţuiesc, îţi fac o mărturisire, poate le va surprinde: în general, cartea a fost bine primită de critica internaţională. Dar o fiţuică din exil, în vreo câteva numere, a încercat să-mi dea o lovitură de copită de măgar. Dar ştii dumneata ce m-a impresionat ului mult în toate recenziile făcute? Un articol scris de I.O. Diuiitriu despre cure, la acea dală, ou ştiam nimic. Abia apoi am aflat i: a era un distins profesor, cărturar de laent. Această recenzie a reprezentat pentru mine adevăratul premiu pentru Des GAiles d'Ana Pauker aux prin. ion* de t ilo.*

Îmi manifest dorinţa de a cili articolul supărut în revista românească din Brazilia. Iată câteva idei:

«Am ciiit această carte de la început până la sfârşit, cu emoţia cu care aş fi citit o pagină din Noul Testament. O carie care le ţine înlănţtiil până la ultimul ci raiul. Aici am găsit u întreagă gamă de simţiri umane şi inonsâi nu/. ilăli de necrezut…

Şi mai departe, din acelaşi ar! ¡col:

«Nu inen pe îndoială că acest donuneni uman facr parte şi din Literatură. şi din Istorie. Avem o carte serioasă în fală, scrisă cu suflet şi obiectivitate, plină de învăţăminte fieuiru viitor: analiza fenomenul, îi comunist în ţara noastră, reacţiunea demnă de jertfă a celor ce au rămas acolo, ţintuiţi de deznădejde.*

Autorul subliniază «iubirea creştină», faptul că N. Baciu mu urăşte nici pe duşmanii săi», «resemnarea apostolică», «liniştea olimpiană», «un cald naţionalism rupi din glie* ele. În cele din urmă, I.G. Dimilriu afirmă că «această carte, în jurul căreia s-a făcut tăcere, care n-a fost tăuiâiată şi prefaţată de niciun pontif al zilei, care povesteşte eu lâlere de sânge toată durerea unrii neam sfărâmat şi atât de iubii de autorul ei, nu trebuie să lipsească din casa nici unui român». N. Baciu caută să nu risipească bănuiala că, ceea ce l-a măgulit, ar fi laudele. El simţea bucuria acordului prin simpatie ce-l stabileşte litera scrisă: «rrin gura prof. Diniitriu ea auzeam un murmur ce venea de departe, de pe undele Carpulilor. Era un cuvânt de mulţumire din partea alor noştri, de acasă, şi valora pentru mine ea cel mai preţios premiu.»

Pi. Baciu este pătruns de necesitatea colaborării internaţionale şi de valoarea românilor, afirmaţi în rele mai variate domenii, în pofida imenselor dificultăţi pe care tea ridica Un calea lor condiţia de «străin» şi de «exilat», în perspectiva anilor ce vin, sugerează alcătuirea unei antologii: «făcâmlii-se inventarul tuturor operelor de seamă ale diasporei româneşti», deoarece «istoria exilului

face parte integrantă din istoria neamului».

«Aş mai adăuga ceva! Cred că ar fi foarte util, aş zice chiar indispensabil, să se încurajeze scrierea de amintiri din cel de-al doilea război mondial. Nu pentru a rivaliza cu opera domi Wilui Rmitian, Les Chevaliers le t' Apocnlipfe. această frescă extraordinară din cea mai dramatică epopee a neamului nostru, ci pentru a încrusta pe răbojul istoriei momente şi fapte importante, care să ajute mâine istoricului a reconstrui adevărul. Orice mărturie, de la soldatul fine cal, la generalul decorat cu Mihai Viteazul, e bine să fie consemnată în arhivele istoriei noastre. Ce-ar fi să se pornească o campanie în acest sens?

«Un alt studiu, pe care numai exilul l-ar putea realiza, ar fi asupra rolului jucat de naţiile minoritare în partidul comunist român şi în conducerea României, de la intrarea trupelor ruseşti, în august 1954, până azi. Ar fi de importanţă capitala pentru cunoaşterea unui capitol tragic din istoria neamului nostru. El trebuie făcut nu cu ideea preconcepută a vreunui prejudiciu rasial, ci cu seninătatea şi obiectivitatea critică a istoricului. Necesitatea unui asemenea studiu derivă din faptul că, mereu, şi fără temei, se afirmă că minorităţile din România ar fi persecutate de regim. Adevărul fiind altul, cu rotulatul, trebuie restahilit. iar acest lucru nu poate fi făcui decât injcondiţiile din străinătate. De ce nu s-ar găsi un nabab care să-şi lege numele de o atare operă?

«Vezi, domnule Filip, că ai invitat în magazinul dumitale de porţelanuri fine, de cărturari şi intelectuali importanţi, un elefant?»

Îi sugerez domnului X. Haciu să înceapă prin a-şi expune propria sa experienţă.

«Am s-o fac – mia răspuns domnia sa – dar cu inima strânsă de durere şi chiar cu indignare. Fiindcă, vorbind despre cariera mea, va. trebui să vorbesc şi de frângerea

coloanei meW vertebralo. Am fost epurat din barou în 1948, ceea ce a avut drept urmare fapte nedrepte, inumane şi tragice. Evocându-i-o, a (iar odată cu ele >din puşcării, canaluri şi cimitire – umbrele dragi ale familiei, rudelor şi prietenilor de odinioară.

«Deşi mă găseşti la Cunnes, unde stau o parte a anului, trăiesc multă vreme la New York şi sunt adesea pe drumuri (acum sunt i la retrăite, fiind un om de munte, nu de mare). Născut la Bran, la poalele Bucegilor, am făcut liceal la Braşov şi am trăit, până în anii de facultate, la munte şi cu munţii. Printre arborii munţilor noştri mândri şi dragi, pe potecile lor, toţi pregăteam cursurile şi examenele. Tot pe ele îmi plimbam primele visuri, pruncie iluzii şi planuri de viitor.

«Terminând liceul real Dr. Maaota de (a Braşov, am (decât la Bucureşti, la facultate. No cunoşteam pe nimeni. Mă aruncam desculţ şi dezbrăcat în Capitala ţării, dar plin de elan şi de speranţe. Nu mi-a fost frică de eşecuri, eram convins că nu voi eşua. Aveam încredere în instituţiile democratice ale ţării mele şi în miuo. Hotărât să maucesc cinstit şi temeinic, nu mă îndoiam est eforturile mele vor îl rocunoscute şi recompensate. Ga bursier, am intrat la Fundaţia Vasiliu Bolnavu, căminul de elită al universităţilor noastre, întemeiat de un om de bine, un adevărat român. Aveam unde dormi, unde lua micul dejun, unde învăţa. Obţinusem o bursă în bani de la facultate şi aceasta mi-a permis să-mi asigur masa de prânz şi cina, la cantina Gutenborg sau la cantina Şcolii Politehnice, unde se mânca mai bine.

«Am terminat facultatea în 1932, bineînţeles fără să fi rupt contactul cu munţii. Mă duceam vara în excursii, iarna la schi, în timpul vacanţelor. N-aş putea să în & laud oii preţuirea specială ce mi-ar 6 făcut-o vreunul din profesori. Cum frecventam regulat cursurile şi aveam locul

meu fix în prima bancă, bineînţeles că aproape toţi mă cunoşteau. Stăteam latre Micuţa Ardeleanu şi Rodica Burileanu (japoneza), soţia actuală a ilustrului nostru compatriot, Eugen Ionesco. Micuţa Ardeleanu avea un ac mare şi ne împungea – pe cel din dreapta şi pe cel din stânga – atunci când nu eram atenţi, de săream în sus de-un metru. Corpul profesorilor era de elită: Djuvara, Stoicescu, Rarincescu, Fin (eseu, Şerban, Peretz etc.

«După terminarea facultăţii, mi-am făcut stagiul militar un an, bun pentru artileria uşoară de munte, repartizat la Batalionul 3 Vânători de Munte din Râşnov. Am terminat armata cu gradul de caporal Tll şi pot spune că o bună parte din stagiul militar l-am petrecut jucând bridge, ru ofiţerii, făcând schi şi antrenându-mă cu patrula divizionului, pentru concursurile din Poiana Braşovului. Schiam bine şi, după concursuri, eram răsplătit cu luni de conpediu. Apoi a venit concediul pentru muncile de vară şi aşa m-am văzut cu armata terminată.

«Am revenit la Râşnov, la concentrare, făcându-mi cu acest prilej prietenii preţioase şi durabile, pe care mi le reamintesc cu pictate. Mă refer la colonelul Victor Nanii (Turry), nu om de calitate, militar excepţional, căruia i-am păstrat un adevărat cult. Comportarea lui era exemplară. Ca militar s-a distins în luptele de pe Bon, apoi a trecut prin puşcării ca prizonier de război şi s-a întors în ţară cu fruntea sus, ca să-şi sfârşească zitole la bleslomal-ul Canal.»

Ştiu că, pentru a intra în Baroul de Bucureşti, aveai nevoie de o recomandare din partea unei personalităţi.

«Da, îmi trebuia un maestru. Kii nu cunoşteam pe nimeni îndeaproape. Norocul a Tăcut ca, în timpul verii, la liran, să cunosc o doamnă care. aflând preocupările mele, mi-a făgăduit să-mi dea o mână de ajutor. îl cunoştea po Vasiliu-Cluj, una din figurile importante între avocaţii Ţării,

şi el avea nevoie de un secretar. După câteva zile, am bătut la uşa lui. M-a angajat şi aşa mi-am început cariera.

«Maestrul meu nu ara doar un avocat cil darul oratorici, dar şi un om de inimă, generos. Opt ani, cât a durat colaborarea noastră, am împărţit nu numai dosarele, dar cu regularitate şi mesele la restaurantul Tribunalului. Prietenii lui au devenit şi prietenii mei, deşi erau mult mai în vârstă. De la început, mnegtrul m-a luat să pledez alături de el, în mai toate procesele. Era un lucru rar, dar astfel puteam să mă formez mai repede şi să mă afirm. În plus, am avut norocul că maestrul meu era un crai. îi plăceau femeile frumoase şi adesea pleca cu ele, în vacanţă, în weekend. Deci, fatal, întârzia uneori, nu ajungea la timp la proces. Eu trebuia aşadar să fiu pregătit şi să pledez singur, dacă Tribunalul sau Curtea nu acceptau să amâne procesul. Învăţam procesul, mă pregăteam de regulă să pledez. Clienţii nu erau totdeauna mulţumiţi. Totuşi, am început să ara curând mica mea clientelă personală. Mă îmbrăcam mai bine, îmi cumpăram cărţi, am închiriatun studio pe strada Orăscu, l-am mobilat, ba mi-am instalat şi un lelofon.»

Vă puteţi referi la unele procese?

«Să zicem, procesul colonelului Nicolae Preeiip, împreună cu u grup de ofiţeri şi civili (zece în total), acuzaţi că ar fi proiectat o lovitură de stat contra Regelui Cnrol al II-lea. Colonelul Precup era unul din ofiţerii oare I-a» ajutat pe foslul rege să revină, în 1930, la Iron. Totuşi, niciun avocat cu ftotorielate nu voia să-şi rişte cariera politică şi să-l apere, pledând contra Regelui, lira şi cazul maestrului meu, care îşi menaja viitorul şi, pe lângă toate, era şi prieten cu colonelul Precup. Mai mult, şi Partidul Naţional Ţărănist, prin fuliu Mania, ţinea ca l recup să fie bine apărat. Indirect, Iuliu Maniu se răfuia eu Regele c’. arol şi cu Elena Lupescu.

«S-a găsit o soluţie solomonică: colaboratorul lui Ya. siliu-Cluj, adică cu, să pledeze procesul la Tribunalul Militar, iar maestrul să dirijeze totul din umbră. Ceea ce s-a şi făcut.

«Colonelul Precup pretindea că n-ar fi urmării altceva decât să înlăture camarila de la Palat. Mihail Manoilescu, fost ministru, guvernator al Băncii Naţionale, prieten personal al Regelui dar şi al lui Precup, a venit să-l vadă înainte de începerea procesului şi i-a cerul să nu pomenească numele Elenei Lupescu. melresa Regelui Carol al II-lea, dacă vrea să fie achitat sau să se bucure de clemenţa regală. Bin păcăle, colonelul s-a apărat prost şi, împotriva lutitror recomandărilor mol”, ii-apusân discuţiei cazul Duduci. Dând a auzii rechizitoriul colonelului Hotinceanu şi a văzut atitudinea vădit provocatoare şi oslilă a generalului Cornicioiu, colonelul Pivmp a înţeles realitatea şi m-a autorizai să o atac pe Eleua Lupescu. Iii pledoaria mea, am Irulat-o în lermeal zeflemitori (o persoană ce vrea să joace rolul Doamnei de Pompudotut Pompadour de Sinaia, am zis nu), iar colonelul însuşi, în ultimul cuvânnu s-a putut răbda să nu strige: Jos Lupeasca!».

Probabil că sentinţa a fost neeriiţăluare.

«Bineînţeles! Toţi cdnjiir.il îi nu primii câte zece ani de temniţă, maximum permis de lege. Eu, însă, am avut un succes personal extraordinar. Toţi jurnaliştii şi fotografii cran acolo. Fotografia mea a apărut în toate ziarele, în faţa lui Iuliu Maniu când 11 interogam. În calittă de martor. Strângeri de mână şi felicitări până la patru dimineaţa, pa coridoarele Curţii Mprţiale. Am câştigat clienţi serioşi. Onorariul foarte important mi-a fost plutit de un fost ministru. Pentru recurs la Casaţii Militară, toţi cei zece mi-au dat mie, singur, procura să i reprezint. Maestrul meu. a venit la Casaţie să mă ajute şi să pledeze, împărţind

onorariul pe din două. Desigur, şi acolo am pierdut procesul, dar am câştigat promovarea profesională. Iuliu Maniu mi-a declarat că part de său «are nevoie de tineri ca mine». Când i-am spus că, înainte de orir politică, ţin să-mi consolidez cariera profesională, el mi-a surâs şi a zis că e foarte bine aşa, dar «să nu uit când voi crede că a sosit vremea». Totuşi, n-am făcut niciun fel de politică în România. N-am făcut puric din nici lui partid sau organizaţie. Nici în exil n-am făcut politică.

apartenenţa mea la Liga Românilor Liberi întemeiată de generalul Nicolae Rădescu fiind o chestiune de românism.

«Pe fuliu Maniit l-am întâlnit înainte de acest proces, în afacerea Škoda, sau în procesul generalului Cihoschi. De asemenea, când Regele Carol al r I-lea a încercat să-l compromită pe şeful partidului naţional ţărănesc cu prilejul procesului lui Romulus Boilă.»

Ce s-a întâmplat cu colonelul Precup?

«A fost internat la Doftana. Acolo s-a împrietenit, cu Oh. Gheor ghiu-Dej şi s-a înscris în celula lui, în Partidul Comunist. La intrarea roşilor a fost făcut mare, cred comisar-şef al propagandei pe armată, iar apoi prefect de poliţie. Nu l-am mai revăzut niciodată, nici măcar pentru a-i cere paşaport pentru străinătate, cu toate că îmi făgăduise că „nu va uita niciodată că am avut curajul şi mi-am riscat cariera, într-un proces pe care niciun avocat nu cutezase să-l accepte”.

Al doilea proces demn de menţionat?

«Al doilea proces a fost cu dublul paricid al lui Sile Constantrnescu. Un student la Universitatea din Bucureşti, un depravat, şi-a măcelărit ambii părinţi, i-a băgat într-un butoi cu acid şi a încercat să-i dizolve. Tatăl lui Sile lucrase la C.F.R. şi strânsese ceva bani. Avea şi o casă frumoasă. Sile se încurcase cu o oarecare Ada Solomon şi, având

nevoie de bani, voia să obţină moştenirea mai repede. Am fost angajat de rudele celor asasinaţi ca să-i reprezint. Interesul lor era nu numai ea ucigaşul să fie pedepsit, dar şi să piardă moştenirea. Pentru aceasta, nu era suficient să se dovedească crima, ci şi faptul că fusese făcută de un om normal, nu de un iresponsabil, un nebun. Bineînţeles, m-am asociat cu maestrul Vasiliu-Cluj. El şi cu procurorul Benedict Stoeuescu au avut grijă ca Sile să fie condamnat la muncă silnică pe viaţă. Po atunci nu. exis la pedeapsa cu moartea. Eu m-am ocupat de metresa lui, de Ada Solo, care a fost achitată. Am avut sncces de presă în acest proces unic în analele Curţilor noastre. La un moment dat, inspirat, l-am deplâns pe Sile: «orfan de ambii părinţi prin mijloace proprii», iar pe Ada Solo am caracterizat-o printr-un calambur care a făcut ocolul presei bucureştene. Ca să se justifice că nu avea nevoie de bani şi, deci, Sile nu a ucis pentru ea, Ada Solomon indica în depoziţiile ei o întreagă coloană de ofiţeri români cu care se culcase şi care – «spunea ea – îi ofereau nu numai cadouri scumpe, ci şi bani îndeajuns. Cum ea îşi zicea Ada Solo, i-am sugerat să-şi schimbe numele: de ce Ada Solo? De ce nu Ada Duo, Ada Trio, Ada Pluso? Sala a râs. juraţii au râs şi ei şi au scris, dar Ada Solo n-a râs. M-a fulgerat cu o privire de fier, plină de ură ce nu făgăduia nimic bun: Ai să vezi tu!... Şi într-adevăr, am văzut...»

S-a răzbunat când ¿-a venit vremea?

«O să vezi! Procesul Sile mi-a adus mulţi bani, cu care mi-am plâtH luxul unui automobil Ford de ocazie, ca şi o dai orie a tatălui meu, salvând casa părintească.»

În ce epocă se petreceau toate aceste fapte şi procese?

«Ia timpul marii crize economice din 1929 – 1933. Tatăl mea, om Inteligent şi plin de energie, la prima generaţie ce trocea de la /opinci la ghete, a făcut o mare

greşeală. Voind să extindă casa noastră de la Sraa, a făcut un Împrumut pe această proprietate şi n-a izbutii să-l plătească la vreme. Servindu-se de avocatul creditorului, a semnat un act nu de ipotecă, ci de vânzare cu pact de răscumpărarare. Pledasem singur procesul tatălui meu şi am reuşit să dovedesc că era vorba nu de vânzare, ci de împrumut. El intra la legea conversiunii şi avea dreptul să plătească conform noii legi, în treizeci de ani. Am câştigă! şi la prima instanţă, la Zărneşti, şi la Tribunalul de la Braşov. A fost cel mai greu proces al vieţii mele. Când am terminat pledoaria, la Braşov, tatăl meu a spus cu glas tare, în sala tribunalului, printre lacrimi: nu-i nimic, dacă pierd procesul lini rămâne băiatul! Mi-au dat şi mie lacrimile. Tribunalul a revenit după zece minute: câştigasem procesul… în legătură cu acest proces, dau două precizări. Primat frica, frica de moarte, pe care am avut-o în puşcăria de la Văcăreştiân 1946, când deţinuţi de la Aiud mi-au spus că Sile Constantinescu ajunsese vătaf pe închisoare. Eram obsedat, zi şi noapte, ca nu cumva soarta să mă arunce în mâinile lui Sile şi să fiu trimis la Ai ml!

A doua precizare?

«Banală, rocambolescă, dar tragică în consecinţele ei. Este vorba de metresa lui Sile, de Ada Solo. Nu ştiu în ce măsură Ada Solo fusese comunistă înainte de legătura ei cu Sile Constantiuescu. Faptul că avea preferinţe speciale pentru ofiţeri mă face să cred că se ocupa de spionaj. Asta gândesc acum, în retrospectivă. De asemenea, ştiu că amândoi au încercat să fugă în Rusia şi au fost arestaţi la froatieră. Ceea ce este cert: Ada Solomon a devenit intima Anei Pauker, la Văcăreşti, pe timpul cât fusese în detenţiune preventivă. După 23 august 1944, Ada Solomon a devenit o persoană importantă şi, dacă informaţia mea de acum câţiva ani e corectă, a jucat

un rol determinant în epurarea mea din Barou, în martie 1948. Am toate motivele să cred e & informaţia corespunde realităţii.

«Bineînţeles, epurarea mea din Barou (în care intrasem căţărându-mă prin spini ţi bolovani, ca să schimb întâia oară sapa-n condei fi brazda-n călimară, m-a decis să iau drumul exilului”.

Înţeleg că aţi profesat avocatura timp de paisprezece ani. Aţi avut ţi relaţii amicale, sau mimai relaţii profesionale cu avocaţii celebri din Baroul Ilfov?

«Firesc. Aparţineam Clubului AMA (Asociaţia Magistraţilor şi Avocaţilor) şi pe întâlneam la Herăstrău, în afara câmpului profesional. Indiscutabil, cel mai mare avocat, unul din creierele strălucite ale Europei, a fost profesorul Istrato Micescu. L-am cunoscut bino. L-am invitat şi acasă la mine, la masă, şi m-a onorat cu prezenţa lui şi cu prietenia lui. Odată s-a nimerit la mine Împreună cu Ionel Lugosiami, fostul ambasador la ltoma şi ministru subsecretar la Externe, cu Savol Rădulescu, colaboratorul cel mai apropiat al lui Nicolae Titulescu. Era prin 1947. Istrato Micescu fusese epurat din Barou, era liber, noi, ceilalţi, mai eram încă ocupaţi. Faptul nu no-a împiedicat să rumâneiu la taifas, sub vraja extraordinară a maestrului Istrale Micescu, până la unu noaptea. Vorbeam despre toate, dar mai ales despre literatură şi poezie. Aveam îmi vin bun, adus de un client (într-un proces de sabotaj) de la Valea Călugărească. Ţiu minte că Ionel Teedoreann a golit aproape toată damigeana, singur. Deşi fratele său, lăstorol, se bili ara dimai mare faimă în domeniul oenologic, adevăratul cunoscător – şi consumator – de vinuri era Ionel.

«Maestrul Micescu cunoştea pe dinafară sumedenie de versuri. Avea o memorie fenomenală şi ciţea tot ce i se părea mai de valoare. Hei iia.in ziua aceea, până şi versuri

de Ion Barba. Ne-a ţinut înşurubaţi pe scaune vreo două ore. reproducând schimbul de scrisori în versuri eu fostul lui secretar, Ilorică Cosmovici... Am pledat alături de el. l-am consuli al, în probleme de interes naţional. Fiind consilierul Regelui, după 2.9 August îmi, Să vei Rădulescu mă consulta în anumite chestiuni juridice. Eu le verificam, atunci când nu eram sigur, şi cu Istrate Micescu. (ai Savel Rădulescu am colaborat vreo opt ani, la Creditul Minier, unde. devenisem avocat, şi unde el era administratordelegat. Ceva mai mult: când. Savel (care m-a şi cumulai.) a. fost numit preşedinle al Comisiei Române pentru Aplicarea Armistiţiului, m-a silii să-i fiu consilier juridic. Am acceptat, dărâm demisionat pe ziua de d Martie 1945, când s-a în -tatăl la putere guvernul Petru Groza. Savel era nu mimai un diplomat de mare valoare, ci şi un om profund cinstit, lui român integru, nu ilnnmA

«Istrato Micescu, Savel Rădulescu, Ionel Lugosiann au murit nevinovaţi, în temniţele României sub ocupaţie străină.»

— Pe lsirale Micescu l-am mai văzul câteva numite. la inferineria tnehisdrii Văcăreşti, l. n docteimi-a facilitat această scurtă întrevedere... Micescu mă credea peste graniţă, mai ales că mă încurajase să plec şi să-mi far datoria. Este înfiorător să vezi cum crema intelectualităţii româneşti a fost decimală fără milă de Stalinţ»

«Epurarea baroului a început, imediat după intrarea ruşilor în tară. Patraşcanu a făcut prima operaţie. Apoi au venit altele, de la caz la caz. Cum eu nu făcusem niciodată niciun fel de politică, nu au avut niciun motiv să se lege de mine. În martie 1948, însă, toate înscrierile în barou au fost pur şi simplu anulate. Ca să mai practici avocatura, trebuia să faci cerere de reînscriere. Bineînţeles, cererea mea a fost respinsă, fără nicio motivare. Deciziile de admitere se luan de Partid şi, cum v-am povestit, era

aproape sigur că Ada Solo-Ada Solomon prietena Auoi Pauker, mi-a cerut capul.»

«Vă puteţi închipui tristeţea şi indignarea mea. Plecat de la opincă, fără bani, fără nume, fără relaţii, mi-am făurit singur o carieră, pe care am onorat-o şi am slujit-o cu credinţă. Îmi plăcea avocatura, simţeam vocaţie pentru ea. Timp de paisprezece ani ajunsesem nu numai să am o clientelă personală de prima mână, dar şi să fiu avocat la Creditul Minier, iar apoi consilier juridic la această mare societate. Eram avocat la Copşa Mică Cugir, la Societatea Philips şi la Industria Română de Petrol. Aveam toate motivele să-mi consider viitorul asigurat. Lăsasem în urmă povârnişul greutăţilor.

«Cine n-ar fi reacţionat ca şi mine, în faţa acestei sfruntate nedreptăţi? Cine nu ar fi luat calea pribegiei, pentru a lupta ca ţara lui să redevină independentă şi suverană? Numai un laş ar fi procedat altfel, şi cu lui sunt unul dintre aceştia. Eu am fost şi rămân un luptător. Am luptat la bară pentru dreptatea altora, trebuia să lupi pentru dreptatea mea şi a ţării mele.»

Deci, aţi luat calea pribegiei…

«Da. Drumul a fost lung, presărat de zece puştărţi comuniste. Credinţa mea în libertate şi dreptate mi-a ajutat să înfrung toate vicisitudinile. Pună la armă, am ajuns într-un lagăr de refugiaţi de lângă Gralz, în Austria. Era în primăvara lui 1949. Am să tree sumar peste această parte a vieţii mele, fiindcă al Lfel va trebui să scrii o (-arte întreagă, şi va fi tristă şi plictisitoare.»

«După vreo cinei luni petrecute la Salzburg. unde trăiam eu o sulă de dolari oferiţi de unul din directorii lui Philips de la Viena (prieten de la Tâiiritreşlii, am plecat clandestin în Franţa. M-am prezentat la Prefectura din Paris şi acolo am aflat că, între timp, mi se aprobase viza franceză. Am spus adevărul: eram grăbit şi mă obişnuisem

să trec clandestin frontierele, mai întâi Dunărea înot, apoi Dravu. Rinul a fost mai uşor.»

«La Paris speram să găsesc ceva bani. Cumpărasem la Bucureşti, plătind în lei, 4.000 de lire sterline. Mi le oferise un prieten avocat, că avea un socru de origine franceză, la Paris. Cum ai văzul dumneata acele lire sterline, aşa le-am văzut şi eu! Ce puteam să fac? Să-l denunţ autorităţilor comuniste din ţară? Nu puteam să fac o asemenea mişelie, deşi ar fi meritat-o din plin. Acum se plimbă şi el pe bulevardele Parisului, dar niciodată nu m-a căutat să se explice ori să se scuze. Aveam o mică sumă de bani la un prieten din Geneva, un om corect şi generos, un bun român. Am trăit modest, la tţiceput, mâncând o dată pe zi, locuind – cum am spus – într-o cameră de student.»

«Între timp, am pregătit o serie de articole, le-am publicat şi am început să scriu cartea De? & Gâoles tTAna Pauher aux prisons de Tâta. Ca să supravieţuiesc, am intrat tnir-o ochipă de români care vindea vin cu sticla, din casă în casă. Nu mă pricepeam defel la vinuri, şi totuşi am învăţat repede meseria. Curând om ajuns unul din cei mai buni vânzători ai casei Les ceps du Koi. Mi-au dat şi o maşinuţ &, ba am pus deoparte şi ceva gologani. La apariţia articolelor şi a cărţii am fost chemaţi a Ambasada Americană, mi s-au cerut douăzeci de volume cu autograf şi am fost întrebat dacă nu doresc să merg în Statale Unite. Am răspuns, bineînţeles, pozitiv, aşa că am fost sfătuit cura să totoemeso formalităţile şi să aştept.»

«În vara lui 1051 am primit viza de intrare. Era o viză specială, pentru un număr restrâns de refugiaţi. La acea dată, 1956 – 1951, politica guvernului Trumân era să primească un număr anumit de exilaţi politici din fiecare ţară, şi căutau nu numai foşti miniştri sau membri ai partidelor politice, ci şi tineri ne înregimentaţi afirmaţi ta exil. Articolele, cartea mea, o scrie de conferinţe ţinute la

BBC, au jucat, fără îndoială, un rol decisiv în obţinerea vizei. Adang că am fost primul român care a primit o asemenea viză şi a plecat la New York. Indiscutabil, a cântărit greu la acea vreme cuvântul generalului Rădescu, care m-a onorat scriindu-mi cu prilejul apariţiei cărţii mele. M & vestea că iu-a trecui şi pe mine pe lista înaintată Departamonului de Stat.»

«Am plecat la New York spre sfârşitul lui septembrie. Nu m-a condus la gară decât Nucii, care aflase de la gazda mea că voi părăsi Franţa. Nicu Ilerescu a ţinut să mă vadă, dar nu l-am lăsat să vină. La New York, tu afară de Statuia Libertăţii, nu mă aştepta nimeni. Dar aveam vreo cinci mii de dolari, făcuţi din vânzarea vinului (vindeam clandestin, nu aveam permis de lucru), ceea ce era mult, asigurându-mI primele luni de existenţă. După vizitele de rigoare, mi s-a oferit st lucrez la Vocea Americii sau la Free Europe. Crezând că acesta era postul nostru şi considerând că datoria mea era să stau alături de generalul Itădescu şi de Mihall Fărcăşauu, am optat pentru acesta din urmă. Eram o mână de oameni care scriam. În afară de Fărcăşanu, gazetar de mare talent şi om politic de valoare, restul eram improvizaţi.

Învăţam la maturitate o meserie care cere şi vocaţie, şi experienţă. Dar consideram că, la felul acesta, ne facem datoria către ţară, şi o făceam cum puteam.»

«Odată cu schimbarea Administraţiei Traman, s-a schimbat şi atitudinea autorităţilor americane faţă de noi. Eiseoliower nu roia să urmeze politica promisă de Partidul Republican. Ţările satelite aveau să fie abandonate, ca şi denunţarea acordurilor secrete ale lui Rooscvell. Generalul Rădescu urma să fie Măturat, fiindcă ceruse Preşedintelui Statelor Unite întemeierea unui comitet pentru lupta de eliberare. Ultimul prim-ministru legal al ţării a fost înlocuit cu un comitet Vişoianu-Cretzeanu, denunţat cu o

vehemenţă rar întâluită de b & trínut general, cât timp a fost în viaţă, dar şi după moarte, prin testament. CIA i-a cerut lui Wlhait Fărcăşanu să intre în comitetul Vişoiann. El a refuzat, plecând de la postul pe care-l crease şi onorase prin munco şi credinţa sa românească. La câteva luni după aceea, postul de radio s-a transferat la Mánchen, unde eu însumi am refnzat să mă doc.»

Aţi afirmat că generalul Rădescu a denunţat nu numai în viaţă, ci şi după moarte pe Constantin Vişoianu. Ce înţelegeţi prin aceasta?

«Să ne adresăm dosarelor unde am păstrat două documente ce vorbesc de la sine. Primul: o scrisoare adresată de generalul Rădescu preşedintelui Eisenliower, la câteva săptămâni înainte de tragicul lui sfârşit. Cred că a murit de dezgust şi de inimă rea! Iată pasajul care te interesează:

«Menţionez ca ilustraţie a acestei idei – scrie Nivotaie Rădescu – faptul intervenţiei directe, în cursul anului trecut, a delegai ului comitetului pentru o Europă Liberă, în chestiunea formării Comitetului Naţional Român. Instrumentând această problemă, fără o bază de principii şi fără o procedură obiectiv stabilită, acest delegat, animat desigur de cele mai bune intenţii, a renunţat la formula democratică a unei reprezentanţe largi şi a recurs la una Kinil aţă şi nereprozentativă, ajungând la o târguiaH individuală cu diverse persoane, presupus* că ar fi avut vocaţie să intre în Comitet şi a mers până acolo, lacăt a recomandat el însuşi pe preşedinte, în persoana domnului Constantin Vişoianu. Acesta din urmă este însă pus sub acuzaţia, împreună cu asociatul său, domnul Cretzeanu, de a-şi fi însuşit pentru scopuri personale bani publici, destinaţi exilaţilor români. Acest fapt a dus la un proces intentat domnilor de mai sus de către Liga Românilor Liberi, proces, actualmente pendinte în faţa

unui tribunal elveţian. Încercarea de a impune prin forţă un asemenea preşedinte pentru Comitetul Naţional Român a produs evident o adâncă tulburare în cercurile româneşti. Ceea ce cerem noi, exilaţii, de la Excelenţa Voastră, este, prin urmare.

5175

O deriziune de principiu, luată to forma ce va fi socotit potrivită, care să stabilească tipul de organizare democratică a grupurilor de exilaţi şi procedura de constituire a acestor organizaţii.

«În acelaşi timp este absolut indispensabil ca deriziunea luată să fie precedată de o verificare atentă a loialităţii şi valorii în lupta anticomunistă a celor chemaţi să participe la organizaţiile de mai sus.»

Aţi vorbit despre două documente. Care este cel de-al doiloa?

«Testamentul politic al generalului Rădescu. Cred că ar fi bine să-l confruntăm cu realităţik) că au urmat şi să tragem concluziile că se impun. De exemplu, să facem inventarul românilor co se găseau alături de marele general, în lupta sa, când se afla în pragul morţii. Cei mai mulţi l-au trădat ca şobolanii, când vaporul începo să ia apă. Au trecut cu o grabă şi o neruşinare – aş numi-o mai degrabă sacrilegiu – de purica celui mai tânăr, co câştigase încrederea serviciilor secrete americane. Iată şi pasajul cu pricina din Testamentul politic al lui Nicolae Rudoscu:

«Test a meniul meu politic n-ar fi complet fură a arăta serviciile loiale şi devotate aduse cauzei de compatrioţii mei din Statele Unite şi din alte părţi.

«Prietenilor arătaţi mai jos, le las la fiecare în parte amintirea mulţumirilor şi binecuvântării unui bătrân ostaş, împreună cu recunoştinţa trainică a fraţilor robiţi.

«În Slutele Unite mă adresez domnilor: Nicolae Bariu, Popescu-Botoşaui, Ion Cârsloiu, col. D. I vanovici,

Vasile Muşi, Barbu Niculoscu, Dr. George Palade, Dr. Constantin Teodoru, Caius Văleanu şi Florin Zaharia.

«În afara Statelor Unite, mă adresez, domnilor: Alexandru Busuioceanu, Moraţiu Comaniciu, Ireonlin Constantinescu, Vasile Dumitrescu, Mircea Eliade, Alexandru Frâncu, Adriana Georgescu, Eftimic Gherman, Alexandru Gregorian, Nicolae Ilerescu, Vintilă Horia, Oh. Emil Iliescu, Claudiu Isopescu, N. Manzatti, Traian Niţescu „Oresie Popescu, Gh. Răut şi Herwart Scheiner.»

Tabloul acestor nume săpate în marmură este impresionant. Poeţi, eseişti, prozatori, artişti, oameni de ştiinţă intre-care un Premiu Nobel…

«Pentru un observator atent, lipsa unor nume este extrem de elocventă. Unii nbser. Ţ 1 se pretindeau intimi colaboratori ai generalului şi primeau lunar bani grei de la el.

«După cum vedeţi, evoc eu infinita tristeţe şi scârbă aceste dureroase momente din istoria exilului românesc. Adaug că aş dori să citesc într-o zi o istorie a exilului, realizată de un grup de români calificaţi, cu obiectivitate şi fără frică. Această istorie a exilului face parte din istoria tragică a neamului românesc.»

9 t

Ce alţi români cu scaun la cap aţi mai cunoscut la New York?

«l-am cunoscut pe mai toţi cei ce se aflau în acea vreme acolo cu unii am avut legături de prietenie, cu alţii nimic. Aş zice că l-am cunoscut destul de bine pe Grigore Gafeucu. Am avut cu el şi un schimb de scrisori. La New York, am avuţ privilegiul să-l găsesc po marele luptător patriot, prieten al meu de la şaptesprezece ani, inginerul Popescu-Botoşani, membru al Partidului Naţional Ţărănist. îl şi apărusem într-un proces de epurare. I se reproşa că ceruse Numerus Clausus (epurare din Corpul Inginerilor).

Ne regăsisem într-o puşcărie din Jugoslavia, la Kovacitza. De atunci am fost mereu împreună la Paris, la New York. lira unul dintre cei mai valoroşi oameni co aveam în exil. Naţionalist dârz, om cinstit şi integra, s-a alăturat Ligii Românilor Liberi. După constituirea Comiletului Vişoiami, a părăsit scârbit şi îndurerat New Yorlâind şi s-a întors la meseria lui, lucrând mai întâi la Uzinele Caterpilar. apoi ocupând funcţia de profesor la lirklgeport în Connocticutt. A făcut parte din consiliul de-fizică atomică al unor mari societăţi americane. A continuat să lupte pentru cauza românească prin scris şi conferinţe, prin organizarea anuală a Congresului Limbii Române din Canada. S-a stins departe de Ţară. Cineva, într-o bună zi, va trebui să-i scrie biografia spre cinstea lui şi a neamului nostru.

«Pe cine am mai cunoscut bine? Pe Dr. Palade, Premiul N'obel, pe Barbu Niculescu. pe Ionel Perina, po Rică Georgescu, pe Virgil Sloicoiu, fostul colaborator al lui Tilcl l'otrescu şi alţi câţiva.

Ce-aţi făcut după plecarea de la Frec Furope?

«De toate, ca toţi americanii, înainte (le a-şi găsi cărarea. Nu m-am apucat, aşa cum ar fi trebuit, de meseria mea. Acum îmi pare rău. Îmi dau seama că aş fi reuşit mai temeinic. Dar la acea dală tot mai speram să mă întorc în România liberă şi independentă şi nu voiam să încep ceva definitiv, care să mă fixeze. Mai întâi, am plecat în California. Timp de câteva luni am vândut maşiui de ocazie la Ford. Am învăţat, multe trucuri şi câştigam bine. Încurajat de prietenul meu Nicu Ileréscu, cu care eram în corespondenţă şi de câţiva cunoscuţi din New York, am revenit aici şi Howard Hirsch mi-a oferit o slujbă, în Baroul din Wall Street. Am trecut imediat – şi cu brio – examenul la Stock Excliange, ca să devin agent, şi câteva luni am lucrat aici.

Studiind con juni Lira economică şi renlizând faptul e

& În construcţii se pot face bani buni şi repede, deoarece se ofereau credite substanţiale, am părăsit acel post şi m-am apucat de o parcelare la Greenwich, la 60 km de New York. Era o muncă grea, optsprezece ore pe zi, şapte 7 ilc pe săptămână, dar am reuşit. O Întreagă secţie urbană, 44 de case mari pe cale 5.000 m² de pădure, s-au construit pe parcelarea mea. Trei străzi proiectate de mine şi construite de mine. Am lucrat alături de muncitorii mei, am tăiat copacii cu lucrători negri, iar azi cartierul figurează pe banta acestei frumoase şi importante metropole americane.

«După ce ara făcut bani albi pentru zile negre (cu o minimă investiţie!, am trecut la remodernizări de case, tot la New York. Era o lege nouă ce permitea evacuarea chiriaşilor, în vederea remodernizării siraclurale u vechilor clădiri, ce se ruinau. Am prins ultimul tren al acestei legi şi cu credite de la Bancă am cumpărat şi modernizat case. Brunele noţiuni de modernizare le-am ciupit da la un măcelar, care renovase vreo zece clădiri până atunci. Am studiat planurile lui, am luat adresele lucrătorilor, furnizorilor, standardul materialelor, şi în am aruncat în vâltoare. Şi am izbutit. Am refăcut pe rând cinci tuse, le-am re finanţat la terminare cu ipoteci bune, am cumpărat altele cu aceşti bani şi cu sumele rozultate din chirii, iar venitul a făcut loidic de neige. Am depăşit dificultăţile financiare şi altele n-am mai avut. Tot ceea ce am încercat apoi a fost mai uşor, deoarece beneficiam de experienţă, de crodite şi de banii iniţiali.

«Aceasta este America. Dacă ai iniţiativă şi munceşti mai mult ca alţii, ajungi departe. Am început tăind copacii alături de muncitorii mei, cărând cărămidă pentru casele mele, în New York. M-a ajutat sănătatea. Nu ura fost bolnav niciodată până azi.»

Cum v-aţi integral vieţii politice şi sociale din New

York?

«Întrebarea csic complexă şi trebuie discutată în compartimente separate. Am cunoscut şi eu, ca şi alţi refugiaţi din ţările satelite, diverşi oameni politici americani. Nu am pretenţia că aş fi fost prieten cu ei, cum o an alţii. Le las acestor fanfaroni şi farsori ai exilului românesc această exclusivitate. Ca om foarte influent la acea dată, l-am cunoscut pe senatorul Knowland, şeful majorităţii republicane în Senat, un om extrem de instruit, cu vederi clare asupra pericolului rus şi a comunismului internaţional, convins de necesitatea de a-i face faţă. Este mare păcat că n-a reuşit să ajungă preşedinte, după Eisenhower, fiindcă întreaga faţă a lumii ar fi fost schimbată. Ţin minte o conferinţă la care mă invitase şi pe care el o încheia astfel: „A ajuns un asasin, un comunist ca Hruşciov să fie invitat la Casa Albă şi să doarmă în patul lui Lincoln”.

«Precizez că Eisenhowcr, schimbând radical poliiica Partidului Republican şi platrorma pe temeiul Turcia fusese ales, juca cazaciocul cu ruşii şi aplica o politică de detente, sau, mai exact, după expresia lui Bill Knowland, de capitulare. Opunându-se necontenit acestei politici prezidenţiale, senatorul Knowland a intrat în conflict cu lke şi a pierdut şi şansele la preşedinţie, şi dreptul de a păstra postul de senator sau de guvernator. L-au mâncat. Păstrez cu mândrie şi pictate două scrisori de la el.

— Am avut prilejul să-l cunosc şi pe senatorul de New York, Jacob Javitz. Aveam prieteni comuni, pe doamna şi domnul llollender, care mă invitau la East Hainpton, în Long tsland, unde venea şi senatorul Javitz. Am fost invitai de câteva ori la masă cu el şi discutam uneori Împreună, pe plajă. Era un bărbat instruit, foarte abil. La acea vrem «prezida Comisia Militară. Cu toate că-mi spunea Nick şi părea să aibă oarecare simpatie pentru mine, nu cred că

am reuşit să-l interesez cu ideile mele. Când, într-un rând, pe plajă, vorbea despre necositatea de a se mări numărul diviziilor OTAN-ului, pentru a se face faţă imensei armate ruse şi satelite, l-am întrebat dacă nu ar fi mai lesne să slăbească inamicul, detaşând ţările sal elite di a orbita şi controlul Moscovei, pentru a reduce cu 120 de milioane potenţialul militar, economic, ideologic şi tehnic al blocului sovietic. Senatorul m-n privit ca şi când aş fi spus o prostie. S-a uitat la mine, s-a uitat împrejur la ceilalţi şi mi-a răspuns: Aick, hotv can you say, sitch sitty things, you such an inteligent man? Era senator republican (liberal) din New York, pe vremea preşedintelui Eisenhower.»

Americanii sunt prietenoşi, au casă deschisă şi, dacă ai timp, poţi trăi zi de zi trecând dintr-un party la altul, natural, dacă ai reuşit să fii introdus într-o familie mai însemnată.

— Aşa e. După aceea nu mai scapi: trebuie să pui smokingul aproape în fiecare zi. Eu am făcut această primă experienţă, având norocul să intru într-o familie distinsă din colonia franceză, familia Fribourg proprietara Societăţii Continental Orain şi a multor altora, ce controlează întregul comerţ de cereale al lumii. Modestia, prietenia şi simplitatea cu care ne primeau în casa lor, sau felul în care ne trata Onele René de pe Avenue 84 sunt de nedt-scris. Familia Fribourg era trecută în trfio’s HVto ca posesoare a unei averi de trei sute de milioane db dolari, în 1953. Michel Fribourg, şeful dinastiei, ora un bărbat frumos, şi tu o distincţie naturală. Ne invita să-l tutuim, discuta cu noi de toate şi chiar nimicuri, ca şi când ar fi fost un modest avocat de provincie. Nimic din aroganţa bogătaşilor parveniţi. Aşa se vede adevărata nobleţe.

«Bineînţeles. În casa lui am întâlnit importanţi oameni politici, financiari, artişti şi diplomaţi. Cam pe atunci eram celibatar şi, lucrând la Frec Europe, aveam

timp destul, eram invitat de două ori pe săptămâna în casele lor, maiyeles că jucam bridge şi eram considerat un partener redutabil.»

Mai jucaţi şi astăzi?

«Desigur. Nu numai că joc, dar am câştigat numeroase trofee şi premii internaţionale, chiar recent. La Saint Moritz, unde merg regulat la schi, iarna, ca şi la Zermatt, am câştigat anul acesta cupa turneului internaţional individual. Cu bridge-ul am avut lesne acces. În societatea din New York. După prima invitaţie la familia Fribourg, au urmat altele şi altele. Să-ţi povestesc cum a decurs prima vizită, dar, pentru că are Caracter anecdotic, sper să nu o pui în cartea dumitale.»

Nu făgăduiesc nimici

«Sosesc punctual hi opt fără un sferl, adică primul. Simt prezentat pe rând celorlalţi invitaţi, care soseau treptat, la o masă de treizeci şi două de persoane: Mme et Mr Alphand, ambasadorul Franţei la Washington. Mine el le comte de Lagarde de Moxico, Mr Paul ltenaud în trecere prin Nevr York, Mme et Mr le Sitar, directorul lui Air France ele. ele... precum şi cunoscutul jurnalist francez ICerillis. După-masă, la ea Tea, amfitrioana are nefasta idee de a mă scoale în evidenţă, cerândunii să fac o mică expunere asupra situaţiei din Hoinânia. Eram venit mai recent şi eram autorul unei cărţi. Am pronunţat eltova fraze arătând importanţa armatelor ruseşti în România. O controversă între Mr l. e Sicar de la Air France, specialist în aviaţie, Paul Pena ud şi jumulişi ni Kerillis mi-a închis gura pe toată seara. Deodată, Mmo Le Siluir, o foslă actriţă, şi o femeie extrem de frumoasă şi simpatică a impus tăcere, strigând:

Sictir: Taisez vous! Jo voiul rai poser line qiieslion a Mr Bariu.

Eu: S’il vous piuit, Madamo!

Simr: Cumment est que le russes baisent les femmes roiimuiues?

Eu: Oh, hieri ei ilendii Madame, par deriere, à la levivtle.

Sicur: Mais pourqnoi de celle maniere?

Eu: l'oiir cu'rlle ne reconnaisent pas l'enenii, Madame!»

Aţi ini urs-o bine din condei!

«.1: 11 râs general, nemaipomenit, aplauze şi conferinţa s-a forminnt. Ara l'ust acceptat (le întreaga asistenţă şi invitaţiile s-au făcut Loutle de noi.ar. luciii nu le mai puteam face faţă. Am frecventat ani de zile pe Silvyn şi Charles Gilman. proprietarii lui Continental Can, uriaşa suc idale americană. Am fost iuvilal. la halul particular de la Hotelul

bao ltegis, dut de cel tu ai bogat om al Canadei, Bronfman Senior, unde erau trei sute de invitaţi şi o sută de detectivi ce supravegheau bijuteriile doamnelor. Cred că daci muşc anii pe una de ureche, rămâneam cu un diamant de puteam să mă rolrag la pensie, cu venitul asigurat până-in anul 2000.»

Dar n-aţi făcut-o!

«Pentru asta trebuie să ai vocaţie şi eu nu am avut-o. Am muncit din greu, mult mai mult decât mulţi dintre refugiaţii noştri. Nu am cerut nici unuia dintre aceşti oameni puternici şi bogaţi nicio slujbă, nicio scrisoare de recomandare, niciun telefon de garanţie la vreo bancă. Am reuşit singur, punându-mi piatră pe piatră pe scărilo mele. Mărturisind acest lucru, o fac cu mândrio, dar poate şi cu regret.»

Vă mai vedeţi cu prietenii de la New York?

«Mulţi au murit între timp, alţii au îmbătrânit. Desigur, am păstrat contactul cu câţiva, fiindcă le port o adâncă recunoştinţă pentru prietenia cu cere m-eu primit

în casele lor. Când nu mai ai nici ţară, nici familie, un cunoscut, un prieten apar ca o binecuvântare.»

Cu ultima dumneavoastră carte, Yalta şi crucificarea României aţi repurtat-un mare succes.

«Cartea aceasta este pentru mine un act de conştiinţă. Am ţinut să restabilesc, pentru Istoria neamului românesc, anumite adevăruri falsificate sau necunoscute. Era datoria unui român să o facă. Unul din exil, care a beneficiat de acces la documentele arhivelor de primă mărime din lune. Un român independent din punct de vedere moral şi financiar, un om de curaj. Am fost adesea avertizat: cine încearcă să deschidă cutia Pandorei este un sinucigaş, săvârşeşte un salt de Kamikaze. Eu datoram neamului meu această carte şi sunt fericit că am putut-o face. Doresc din suflet, şi cu toată modestia, ca brazda trasă de mine să fie lărgită şi adâncită…»

În România, pătrunsă pe furiş, cartea dumneavoastră a săvârşit un puternic impact. Cunosc mulţi istorici, dar şi cititori de toate felurile, care ar plăti oricât ca să poată ajunge în posesia acestui volum. Observ că versiunea franceză şi engleză a Yaltei s-a bucurat de o mai bună primire decât ediţia românească, scoasă pentru românii de peste hotare. Străinii sunt măi detaşaţi, mai obiectivi, poate mai puţin invidioşi şi sectari. Văd că aţi primit scrisori de la François Mitterand, de la Valéry Giscard d’Eslaing, de la deputatul american Tom Corcoran etc. Asemenea manifestări sunt convins că vă umplu inima de bucurie.

«Vezi, domnule Fiâip, asemenea manifestări nu pot fi reduse doar la aspectul strict personal. Ele reprezintă înainte de toate un omagiu adus neamului românesc şi (Arilor robite prin ordinea de la Yalta. Mitterrand, preşedintele Franţei, m-a onorat cu un răspuns personal, Valéry Giscad d’Estaing a găsit cartea «foarte

interesantă», a făcut aprecieri afectuoase, calde. Venind din partea unui om ca reputaţia de a fi froid, aprecierile sale sunt o revelaţie, în ceea ce priveşte scrisoarea lui Tom Coreoran, deputatul american, ca prezintă o importanţă aparte, deoarece include şi o semnificaţie politică. Coreoran a găsit materialul cărţii mele nou, important şi revelator, extrem de util luptei pe rare o duce el însuţi în Congresul American, pentru dezrobirea popoarelor din Europa de Răsărit, ajunse în orbita sovietică datorită tragicelor greşeli – propria sa expresie – săvârşite de marile puteri occidentale. El şi-a însuşit tema cărţii mele care se referă, natural, la greşelile lui Roosevelt şi Churchill.

«Iută de ce am ţinut să public, indiferent de eforturile financiare, L'Europe de VEnt trahie et vendu, în franţuzeşte, la Paris, şi SeU oul to Stal în englezeşte, la Novv York. De altfel, am bune motive să cred că această carte va apărea cărând şi în alte limbi. În această ordine de idei, să vă citez lungul articol apărut în Le Figaro din 9 iunie 1984, în întregime consacrat cărţii mele. E o satisfacţie şi o recompensă, mai ales că articolul poartă semnătura marelui gazetar francez Jacques Giiillome Brulon, expertul redacţiei în problemele de politică externă. Dltx opinia sa este importantă? Pentru că, până la apariţia cărţii rot-le, se pretindea – inclusiv Le Figaro – că Roosevelt şi Churchill ou au consimţit niciodată, şi în niciun fel la cedarea Europei de Răsărit. Că ocuparea şi comuni zarea ei a fost opera abuzivă a lui Sta Hn, care şi-a impus prin forţă militară dictatul, contra voinţei celor doi. Prin articolul menţionat, se acceptă fără rezerve că Europa de Răsărit a fost codată conştient, voit şi premeditat lui Stahn, de Roosevelt $ Churchill. Sunt greşeli tragice, plătite cu lacrimi şi sânge de popoarele subjugate. Dar sunt greşeli politice şi mai tragice, care ameninţă teme*

bile întregului Occident şi ale Lumii Libere. Cărţile mele au ţinnt să informeze, să documenteze, să tragă semnalul de alarmă, ceea ce, subliniez, reprezintă în primul rând un act de conştiinţă…

De pe muntele Esterel, soarele îşi aşterne evantaiul de raze pa imensitatea albastră a Mediteranei. La orizont au apărut două crucişătoare americane. Navele de război intră în rada portului Cannes pentru a marca prin prezenţa lor sărbătoarea naţională a Statelor Unite, ziua de 4 iulie. La aceste festivităţi navale, N. Baciu este întotdeauna invitat din timp. Aşadar, şi de data aceasta el va păşi pe puntea fierbinte a navelor americane, ca un cetăţean al Lumii, dar şi ca purtător de cuvânt al unei ţări care ţine să-şi câştige drepturile prin voci care vin din adâncul timpului şi de pretutindeni.

liUIUO – liltă ME

As I explained in the Preface, I used for this book, primarily, the secret documents from State Archives în London, Washington, and the Library of Congress. Also the top socrot documents from militai archives such as the Pentagon Papers, and the Military Library of Kings Collège în London.

But, of course, many other books, magazines, newspapers, and articles have contributed to this book. These are some of them:

Accoco, Pierre and Dr. Rentehnick. Ces malades qui nous gouvernent. Geneva.

Accoce, Pierre and Quet, Pierre. La Guerre a été gagné en Suisse. Press Pockot Books, 1966.

Aldea, General. Curierul from Oct. 13, 1944. London, Public Records. Ardemagni, Mirko. Proceso d Churchill. Negard, 1977.

Aron, Raymond. Pledoyer pour l'Europe décadente. Lafayette, 1977.

Berben Paul. L'Attentat contra Hitler. J'ai Lu.

Bergier, Jacques. La grade conspiration russo-américaine. Albin Michel, 1978.

Bohlen, Charles. The Trans Coronation of American Foreign Policy. Norton, 1969.

— Teheran Files. Ilnll. Mss. Box 52 and letter to James C. Dunn. Bootliby, Lord. „Vision Which Exceeded Churchill's". Daily Tetegraph 1982.

Boyle, Andrew. The Climate of Treason. Coronet Books, 1983. Buchheit, Gerl/ÎI¿tier chef de la guerre, 2 vols. J'ai Lu, 1961. Bullitt, Orville H. For the President, Personal and Secret. Bostoni Houghton-Mifflin, 1972.

— Three articles în Life Magazine, 1945.

Cartier, Raymond. Les Dessous de la Guerre Hitlerienne. Fayard Chamberlain, William. Second American Crusade. New York. Chicago Tribune, July 10, 1952.

Churchill. Wiiislon. The Second World War, 6 vols. Boston: Hoiigidon-Mifl lin. 1053.

— Secret Session Speeches. London. British Library.

Ciano, Comte, Galeazo. Journal Politique, 2 vols. Bacounniere, 1946. Cioranesoo, Filiti, G.G., Floresco, II., Gherman, D., Gorjin, A., Korne, M., and Neeulce, N. Aspects des relations russo-roumains. Paris: Minard, 1967

Clemens, Diana Shaver. Yatta. New York.

Clifford, dark Files and Papers. Truman Library, Independence Missouri.

Conte, Arthur. Yalta. Robert Lafont, 1964.

— Après Yalta. Plon, 1982.

Crelzeann, Alexandra. La politique de la pat. r de la Roumania, 1954.

— The Lost Opportunity. Cape, 1957.

Decaux, Alain. Dossier secrets de l'histoire. Perrin, 1966.

Dedijer, Vladimir. Le défi de Tito. Gallimard, 1970.

De Gaull Charles. War Memoirs 3 vols. NowYork: Simon & Srhusler, 1964.

De Launnay. Jacques. Miroir de T histoire: Soviet-Roumainie Armistice. Djilas, Milovun. Conversations with Stalin. New York: Pelican Books, 1969.

Dreptetes, (Roumanian newspaper, 1946) British Library, London, MI 669 M.

Duca, I.G. Amintiri Politics, 3 vols. Manchon: Jon Dumitru.

Dulles. Allen. Secret Testimony în Congressional Committee. 1947.

— The Secret Surrender.

Eden, Anthony The Reckoning. Cassel, 1965.

Eisenhower, Dwight. Crusade în Europe. Garden City: Doubleday.

Espionage Revise.

Ethridge, Mark. Negoţiating on the Ralkans. Dauwett & Johnson.

— Secret Report on Roumania, 1945.

Farago Lad isles. La guerre des grandes espiones. Slork. 1971.

Fois, Herbert. Churchill-Roosevelt-Stalin. Princeton: Princeton University Press, 1957.

— The Potsdam Conference. Princeton: Princeton Univ. Press, 1960. Fontaine, Andre. The History of the Cold War. New York: Knopf, 1968. Foreign Office & Cabinet Papers. Public Record Office, London, 1938 – 1948.

Foreign Relations of the United States: Yalta Papers.

Frederik, Pierre. Washington ou Moscou. Rachelle. 1948.

Fuchaer, „Larry W. Neville Chamberlain and Appeasement, Norton, 1982.

Gafencu, Grégoire. Derniers Jours Je l’Europe, 1946.

— Préliminaires de la guerre Mondial. Müller, 1945.
— Memoir for the Paris Peace Conference, 1946.
Gannon, Robert. The Cardinal Spellman Story. New York: Doubled 19G2.
Gardner, Sclilesinger, et.al The Origins of the Cold H'nr. Waltham, 1790
Geddis, John Ijewà. The VS and the Origins of the Cold War. Now York: Columbia University Press, 1972.
Gilbert, Martin. Churchill: Official Eiograpgy. New York: Oxford University Press.
— Strategy of Containment. New York: Oxford Universilv Press
Glees, Anthony. Exilé Politics during the Second World War. Oxfo d, 1982.
Grasset, Philipe. Jai drôle de détene. Vokeor, 1979.
Gray, Allen, and Abraham, Larry. None Dure Call It Conspiracy. Cate cord, 1971.
Harriinan, Averoll. America and Russia înin a Changing World. New York: Doubleday, 1971.
— Special Envoy to Churchill and Stalin. New York: Random House, 1975.
Ilickok, Loren a. Letters from Eleanor Roosevell. Roosevelt Library llyde Park, NY.
L'histoire pour tous. December 1962.
IIistoram a Tleviety.
Hull, Cordell. Memoirs, 2 Vols. New York.
L'Internationale des Traîtres: Les Communists démasqués. Société Roumaine* d'Editions, 1953.
Iorga, Nicolas. Istoria Românilor, British Library, London.
Ismay, Hasting. Papers, Liddel-Hart Military Library Archivas, Kings Collège, London.
Journal de Cénève. 1945.
Journal of Central European Affairs, Oct. 1951 with:

Alexandra Crictzeanu, „The Roumanian Armistice Negotiations Cairo 1944”. Fred Nano, „The First Soviet Doubts Cross (Stockholm Negotiation.)

Jurnalul de Diminests, 13 Mei 1946, British Library, London.

Keenan, George. Memoirs, 1925 – 1950, New York: Bantam, 1969.

— 1950 – 1963. Boston: Atlanlic-Lillle-Brown, 1975.

— Russia and the I Lest under Irenut and Stalin. New Yorki New American Library, l%t.

Kissinger, Henry. A la Maison Blanche. Fayard, 1979.

Lash, Joseph P. Eleanor Roosevelt and Her Friends. New York, 1982. Leahy, William. I H as There. Whilllesly House, 1950.

Lee, A. Stanley Gould. Crown Against Sickle. Hutchinson, 1950.

Leuli. htenburg, W. Franklin D. Rossecelt and the New Deal. New York. Library of Congress, Washington, DCS Congressional Papers.

Herbert Feis Papers.

Hoyt Vandenberg Papers.

Lippman Waller. U.S. Foreign Policy. New York: Pocket Botte, 1948. – U.S. War Aims. London: Hamilton, 1944…

Loft us, John. The Belarus Secret. Nathan Miller, 1982.

Lu «e, Alfred Fabre. L'histoire démaquillés. Lafont, 1967.

Ma – Arihur, Douglas: Memoirs and Personal Papers.

Maclutire, Ross. Îl afte House Physician. New York: Putnam, 1944. McNeil, Hector. America, Britain, Russia. Oxford University Press, 1953.

Mander, John, Berlin, Hostage for the IFesi. New York; Penguin Books, 1962.

Markham, Reuben. La Roumania sous le Joug Soviétique. Caiman Levy, 1949.

Marx, Karl. Letters to Engels and articlos în Herald Tribune, 1863 Massis, Henry, Défense de l'Occident. Plon, 1927.

Massu, General. Baden 1988. Plon, 1983.

Moran, Lord. Churchill, The Struggle for Survival. Boston: Houghton-Mifflin, 1966.

Mordal, Chevallez, Gerysen 8 Launnay. Dosiers de la guerre froide. Maraubout Université, 1969.

Morgan, Ted. Churchill, Young Man înin a Hurry. New York: Simon and Schuster, 1982.

Moseley, Philip. Face to Face with Russia, New York.

National Archives USA, Washington, DC: State Departament Papers. National Security Papers Pentagon Papers, declassified.

New York Times, newspaper, N.Y.

Nixon, Edgar. F.D. Roosevelt and Foreign Affairs, 3 Vois. Cambridgei Harvard University Press, 1969.

Nison, Richard. Memoirs.

— La vraie guerre. Albin Michel, 1980.

— The Six Crises. New York.

Nu/emberg Trials of Major War Criminals. Archives at Memorial War Museum Library, London.

Penesco, Nicolas, la Roumanie de la Democraţie au totalitarisme. 1980 The Pentagon Papers, New York Times Edition. Now York: Bantam, 1971.

Pompidou, Georges. Pour rétablir une vérité. Flamarion, 1982.

Reilly, Mike. That Was Yalta. New York.

Robinson, Edgar E. The Roosevelt leadership. 1933 – 1945. Pens. Romanul, Radescu, newspaper article, 1952.

Roosevelt, Eliott. F.D. Roosevelt: Uis Personal letters, 1923 – 1945 – Dull, Sloane, and Pearce. 1950.

Roosevelt Library. Hyde Park, N. Y: Map Room File and Official Fites. Rolhweil, Victor. Britain and the Cold. War. Cape. 1982.

Salinger, Pierre. Avec Kenned; / J'ai Lu, 197V

Schlessinger, Arthur. The Imperial Presidency. B>ston: Houghton Mifflin, 1970.

Seoppa, Bo va. Colloqnio con duo ditlatori.

S. ¡caru, Pamfil. l. a Roumanie dans la grande guerre. Minard. 19C8. Shepard, Gordon. Russia's Danubian Empire. New lork: Praeger Sherwood, Robert. Roosevelt and Hopkins. New York: Bantam, 1950. Shirer, William. Histoire du HI Reich. Slock.

Smith, F. Bradley. The Shadow Warriors. New York: 1983. Solzenitsyn, Alex, lettre aux dirigente de l'Union Soviétique. Seuil, 1974.

— Lenin în Zürich. New York: Penguin Books, 1977.

— L'Archipel du Goulag, 3 Vols. Seuil, 1974.

Her Spiegel, magazine, W. Germany.

Steüinius, Edward, Jr. Roosevelt and the Russians. New York: (Double, day, 1949.

— Yalta and Sletlinius papers.

Stindardul, Rumanian newspaper. München. W. Germany.

Straight, Whitney Michael. After Txtng Silence. New York: 1983. Slurza, Mihail. România şi sfirţitul Europei, Dacia, 1966.

Sulzberger. C.I... Des derniers des géants. Albin Michel, 1972.

— The Roast and Ashes of Yalta. New York: Continuum, 1983. Survey Magazine. 1976.

Iată, Michel. Le triangl. e Washington-Moscou-Pékin stiles deux Europei. Casterman Poche.

Taylor, A.J.P. Churchill Revised. New York: Dial Press, 1969. l'otquevill. De la Democraţie et Amérique.

J'ijisloi, Nicolai. Victims of Yalta. London: Corey.

Truman, Jfairy. Years of Decision. New York: Douhleday, 1055.

— Plain Speaking. Berkeloy: Medallion Books, 1973.

Vai/ay, John. 77 «: Squandered, Peace. London: Hodder, 1083.

Wilinol, Chester. Stalins Greatest Victory. Heath, 19/2.

Yur-in, Daniel. Shattered Peace. Hoston: Ilough ton-Mifflin, 1978.

Zaliarias, Kllis. Secret Mission. New York.

BIJM. IOGHAFIE ŞI PLIMKMAKÀ

Armstrong „Anne, Capitulations sans conditions. Cité de la Press.

Brown, Antohny, La Guerre secrete, 2 vol., Pygmalion

Bohlen, Ch., Witness to History, New York, 1973

Buzatu, Gli., Aclul de la 23 August 1944

Churchill, Winston, The Collected Essays, 4 vol., Wolf, 1976

Collier, Richard, The War that Stalin Won, Hamish Hamilton, bonder

Chapman, Pincher, Their Trade Is Treachery

Davis, Lynn, The Cold War Begins, Princeton, N.J., 1974

Eisenhower, David, Eisenhower At War, Random House, 1985

D'Encausse Carrère, Hélène, Le grand frère, Flaminarion

Fleming, D.F., The Cold War and Its Origins, London, 1961

Farrar, Hitler's Secret Conversations, 1941 – 1944

Fraser, David, Alan Brooke, Hamlin, London

Galante, Pi «frre, Opération Walhirie

Georgescu, Vlad, Istoria Românilor, 4 vol., ARA, 1984

Grigg, John, The Victory That Never Was. 1943, Methuen, bondoa

Günther, John, Roosevelt în Retrospect

Ilarbutt, Fraser, Iron Curtain, Oxford, 1986

Hart-Liddell, Sir Basil, History of the Second World Wat, 2 vol., Cassell Hansen, Baldwin, Great Mistakes of the War

Loewonlieim, F.W., Roosevelt-Churchill Secret Correspondence, Ne» York 1975

Morgan, Ted, F.D.R., Simon 8 Schuster, 1985 Montigny, Le Complot contre la pais Magherescu, Dragan, I.C. Antonescu, Nagard, 1986 Messer, Robert, The end of An Alliance, NC, 1983 Philby, Kim, My Silent War, Grove Press, New York, 1968 Pritie, Terence, Des Allemands contre Hitler, Plon Roosevelt, Elliot, FDR's Private Letters, 2 vol. New York Sainsbury, Keith, The Turning Point, Oxford, 1988 Schmidt, Paul, Hitler's Interpreter

Siiniou, Aurel, lusuree. ia arjnală

Sulzberger, A.C., A Long Row of Candles, New York, 1969

Taylor, A.J.P., The Origin of the Second Wold War, Pinguin

Taylor, A.J.P., Churchill în Retrospect, London

Toland, John, Adolf Hitter, Ballantine Books, New York

Woodward, E.C., British Foreign Policy, 2 vol., Offic. Stat, London

West, Nigel, MI 5, Granada

West, Nigel, MI 6, Granada

Redactor: ŞERBAN POL VERE J AN

Tehnoredactor: CONSTANTIN RUSO

Corector: FELICIA SCHLEZAK

Apărut IBM. Bun de tipar e 2 t. II.19M Comanda nr. SIM

Coli de tipar: 24, 5. Format: 54X84/1*
Comanda nr. 2B4
Combinatul Poligrafic Bucureşti.
Plata Presei Libere nr. 1. BucureşU
ROMANŢA